॥ श्री ॥

॥ जैन सज्झायमाळा ॥

॥ भाग १ लो ॥

આ બુકમાં છ દો, હિતોપદેશ પદો, સઝાયો, બાર ભાવના, ત્રિઢાળીયા, ચોઢાળીયાં, પંચઢાળીયા, પટઢાળીયા, મહાવીરસ્વામિનુ પારણું, હાલરીયું, શિયલની નવ વાડો, રાજેમતિ રેહેનેમીનો સંવાદ, મુનિગુણ મંગળમાળા, ભરતબાહુબળનો સલોકો, લાવણીઓ, શિખામણનાં પદો અને ઉપદેશબત્રીશી વિગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. મગનલાલ હઠીસંગ.

જ્ઞાનપ્રકાશના માલેક.

અમદાવાદમાં

"રાજનગર પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં" છાપ્યો.

સંવત ૧૯૬૩—સને ૧૯૦૭.

કિમ્મત સત્તર આના.

अनुक्रमणिका.

હિતોપદેશ પદો.

સઝાયોનો સમુદાય.

ત્રણ, ચાર, પાંચ, છ ઢાળિયાં.

લાવણીઓનો સમુદાય.

શિખામણનાં પદો.

॥ श्री जिनेंद्राय नमः ॥

॥ श्री ॥

॥ जैन सज्झायमाळा ॥

भाग १ लो.

श्री पार्श्वनाथजिन स्तुति.

(ભુજંગી છંદ.)

જપું પાર્શ્વનાથ પ્રભૂ શીશ નામી, ધરો આ સ્તુતિ માહરી શી ઘ્રગામી ॥ કરી મ્હેરને તો શિરે હાથ થાપો, પ્રભૂ પાર્શ્વ મારૂં મહા કષ્ટ કાપો ॥ ૧ ॥ ફર્યો હું અનંતા ભવો લૈ ઉપાધી, મૃષા માર્ગથી ભક્તિ તારી ન લાધી ॥ વિના નાથ તાપ્યો ત્રિધા હુંજ તાપો ॥ પ્રભૂ૦ ॥ ૨॥ કરૂં બંદગી હું પ્રભૂ ભાવ ધારી, નથી બોલતો આ જુઠી હું લવારી ॥ ધરી હસ્ત માથે મને દાશ થાપો ॥ પ્રભૂ૦ ॥ ૩ ॥ નદી ગંગ તીરે તપસ્વી સકામી, રહ્યો અગ્નિ તાપે દૃષ્ટિ સૂર્ય ગામી ॥ ધરે દીલમાં ગર્વ તેથી અમાપો ॥ પ્રભૂ૦ ॥ ૪ ॥ ચડી હસ્તિ ખંધે ગયા ગંગ કાંઠે, તપે પંચઅગ્ની તહાં ઊપગાંઠે ॥ બળે કાષ્ટમાં દુંખિયા જોડિ આપો ॥ પ્રભૂ૦ ॥ ૫ ॥ ધરી ત્યાં દયા અગ્નિમાંથી ઉગાર્યા, વળી મંત્ર નવકાર મુખે ઉચ્ચાર્યા ॥ મળ્યા દેવના વૈભવો ત્યાં અમાપો ॥ પ્રભૂ૦ ॥ ૬ ॥ નથી કોઇ આ જક્તમાં પાર્શ્વ જેના, ફળીતાર્થ આપી શકે કોઇ એના ॥ જપું દેવના દેવ હું જાપ જાપો ॥ પ્રભૂ૦ ॥ ૭ ॥ સદા શાન્તિ ને સન્મતી નાથ આપી, કરો દામ માયા મદાદીક કાપી ॥ કહે મુનિ કેવળ પ્રભૂ ભક્તિ આપો ॥ પ્રભૂ૦ ॥ ૮ ॥

श्री नवकारनो छंद प्रारंभः

સુખ કારણ ભવિયણ, સમરો નિત નવકાર ॥ જિનશાસન આગમ, ચૌદપુરવનો સાર ॥ ૧ ॥ એ મંત્રનો મહિમા, કહેતાં ન લહું પાર ॥ સુરતરુ જિમ ચિંતિત, વંછિત ફળ દાતાર ॥ ૨ ॥ સુર દાનવ માનવ, સેવા કરે કરજોડ ॥ ભૂમિમંડળ વિચરે, તારે ભવિયણ કોડ ॥

૩ ॥ સુરછંદે વિલસે, અતિશય જાસ અનંત ॥ પદ પહેલે નમિયે, અરિગંજન અરિહંત ॥ ૪ ॥ જે પનરે ભેદે, સિદ્ધ થયા ભગવંત ॥ પંચમી ગતિ પહોત્યા, અષ્ટ કરમ કરિ અંત ॥ ૫ ॥ કળ અકળ સરૂપી, પંચાનંતક દેહ ॥ જિનવર પય પ્રણમું, બીજે પદ વળિ એહ ॥ ૬ ॥ ગચ્છભાર ધુરંધર, સુંદર શશિહર શોભ ॥ કરે સારણ વારણ, ગુણ છત્રીશે થોભ ॥ ૭ ॥ શ્રુત જાણ શિરોમણિ, સાગર જિમ ગંભીર ॥ ત્રીજે પદ નમિયે, આચારજ ગુણ ધીર ॥ ૮ ॥ શ્રુતધર ગુણઆગર, સૂત્ર ભણાવે સાર ॥ તપ વિધિ સંયોગે, ભાંખે અર્થ વિચાર ॥ ૯ ॥ મુનિવર ગુણ જુત્તા, કહિયે તે ઉવઝાય ॥ પદ ચોથે નમિયે, અહનિશિ તેહના પાય ॥ ૧૦ ॥ પંચાશ્રવ ટાળે, પાળે પંચાચાર ॥ તપસી ગુણધારી, વારે વિષય વિકાર ॥ ૧૧ ॥ ત્રસ થાવર પીયર, લોક માંહી જે સાધ ॥ ત્રિવિધે તે પ્રણમું, પરમારથ જિણે લાધ ॥ ૧૨ ॥ અરિ કરિ હરિ સાયણિ, ડાયણિ ભૂત વેતાળ ॥ સવિ પાપ પણાસે, વાધે મંગળમાળ ॥ ૧૩ ॥ ઇણ સમર્યાં સંકટ, દૂર ટળે તતકાળ ॥ ઇમ જંપે જિનપ્રભ, સૂરિ શિષ્ય રસાળ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

श्री नवकारनो छंद.

(દોહા.)

વંછિત પૂરે વિવિધ પરે, શ્રીજિનશાસન સાર ॥ નિશ્ચે શ્રી નવકાર નિત, જપતાં જયજયકાર ॥ ૧ ॥ અડશઠ અક્ષર અધિક ફળ, નવપદ નવેનિધાન ॥ વીતરાગ સ્વયં મુખ વદે, પંચપરમેષ્ઠિ પ્રધાન ॥ ૨ ॥ એકજ અક્ષર એક ચિત્ત, સમર્યાં સંપતિ થાય ॥ સંચિત સાગર સાતનાં, પાતક દૂર પલાય ॥ ૩ ॥ સકળ મંત્ર શિર મુકુટ મણી; સદ્ગુરૂ ભાષિત સાર ॥ સો ભવિયાં મન શુદ્ધશું, નિત જપીએ નવકાર ॥ ૪ ॥

(છંદ હાટકી.)

નવકાર થકી શ્રીપાળ નરેસર, પામ્યો રાજ્ય પ્રસિદ્ધ ॥ સમશાન વિષે શિવ નામ કુમરને, સોવન પુરિસો સિદ્ધ ॥ નવલાખ જપંતાં નરક નિવારે, પામે ભવનો પાર ॥ સો ભવિયાં ભત્તેં ચોખ્ખે ચિત્તે, નિત જપીએ નવકાર ॥ ૧ ॥ બાંધી વડશાખા શિંકે બેસી, હેઠળ કુંડ હુતાશ ॥ તસ્કરને મંત્ર સમર્પ્યો શ્રાવકે, ઉડ્યો તે આકાશ ॥ વિધિ રીત જપ્યો વિષધર વિષ ટાળે, ઢાળે અમૃત ધાર ॥ સો૦ ॥ ૨ ॥ બીજોરાં કારણ રાય મહાબળ, વ્યંતર દુષ્ટ વિરોધ ॥ જેણે નવકારે હત્યા ટાળી, પામ્યો જક્ષ પ્રતિબોધ ॥ નવલાખ જપંતાં થાયે જિનવર, ઇશો છે અ-

ધિકાર ॥ સો૦ ॥ ૩ ॥ પલ્લિપતિ શીખ્યો મુનિવર પાસે, મહામંત્ર મન શુદ્ધ ॥ પરભવ તે રાજસિંહ પૃથવિપતિ, પામ્યો પરિગળ ઋદ્ધ ॥ એ મંત્રથકી અમરાપુર પહોત્યો, ચારુદત્ત સુવિચાર ॥સો૦॥ ૪॥ સંન્યાસી કાશી તપ સાધંતો, પચાગ્નિ પરજાળ ॥ દીઠો શ્રી પાસકુમારે પન્નગ, અધબળતો તે ટાળ, સંભળાવ્યો શ્રી નવકાર સ્વયંમુખ, ઇંદ્રભુવન અ વતાર ॥સો૦॥૫॥ મન શુદ્ધે જપતાં મયણાસુંદરી, પામી પ્રિય સંયોગ ॥ ઇણ ધ્યાને કષ્ટ ટળ્યું ઉબરનું, રક્તપિત્તનો રોગ ॥ નિશ્ચેશું જપતાં નવનિધિ થાએ, ધર્મતણો આધાર ॥સો૦॥૬॥ ઘટમાંહી કૃષ્ણ ભુજંગમ ઘાલ્યો, ઘરણી કરવા ઘાત ॥ પરમેષ્ઠિ પ્રભાવે હાર ફુલનો, વસુધામાંહી વિખ્યાત ॥ કમળાવતિયે પિંગળ કીધો, પાપતણો પરિહાર ॥ સો૦ ॥ ૭ ॥ ગયણાગણ જાતી રાખી ગ્રહીને, પાડી બાણ પ્રહાર ॥ પદ પ ચ સુણંતાં પાંડુપતિ ઘર, તે થઇ કુંતા નાર ॥ એ મંત્ર અમૂલક મહિમા મંદિર, ભવદુઃખ ભંજણહાર ॥ સો૦ ॥ ૮ ॥ કંબળને સંબળ કાદવ કાઢયાં, શકટ પાંચશેં માન ॥ દીધે નવકાર ગયા દેવલોકે, વિલસે અમરવિમાન ॥ એ મત્ર થકી સંપતિ વસુધા ટળે, વિલસે જૈન વિહાર ॥ સો૦ ॥ ૯ ॥ આગે ચોવીશી હુઇ અનંતી, હોશે વાર અ નત ॥ નવકારતણી કોઇ આદિ ન જાણે, ઇમ ભાંખે અરિહંત ॥ પૂરવ દિશિ ચારે આદિ પ્રપંચે, સમર્યાં સંપતિ સાર ॥ સો૦ ॥ ૧૦ ॥ પરમેષ્ઠિ સુરપદ તે પણ પામે, જે કૃત કર્મ કઠોર ॥ પુંડરગિરિ ઉપર પરતક્ષ પેખ્યો, મણિધરને એક મોર ॥ સદ્‌ગુરુને સનમુખ વિધિ સમરંતાં, સફળ જનમ સંસાર ॥ સો૦ ॥ ૧૧ ॥ શુળીકારોપણ તસ્કર કીધો, લોહખરો પરસિદ્ધ ॥ તિહાં શેઠે નવકાર સુણાવ્યો, પામ્યો અ મરની ઋદ્ધ ॥ શેઠને ઘર આવી વિઘ્ન નિવાર્યાં, સુરે કરી મનોહાર ॥ સો૦ ॥ ૧૨ ॥ પચ પરમેષ્ઠિ જ્ઞાનજ પંચહ, પચ દાન ચારિત્ર ॥ પં ચ સજ્ઝાય મહાવ્રત પંચહ, પચ સુમતિ સમકિત ॥ પંચ પ્રમાદહ વિષય તજો પચ, પાળો પચાચાર ॥ સો૦ ॥ ૧૩ ॥

(કળશ છપ્પય.)

નિત જપીએ નવકાર, સાર સંપતિં સુખદાયક ॥ શુદ્ધ મંત્ર એ શાશ્વતો, ઇમ જંપે શ્રી જગનાયક ॥ શ્રી અરિહંત સુસિદ્ધ, શુદ્ધ આચાર્ય ભણીજે ॥ શ્રી ઉવઝાય સુસાધુ, પચ પરમેષ્ઠિ થુણિજે ॥ નવકાર સાર સંસાર છે, કુશળલાભ વાચક કહે ॥ એક ચિત્તે આરાધતાં, વિવિધ ઋદ્ધિ વછિત લહે ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

શ્રી શાંતિનાથનો છંદ.

શારદ માય નમું શિર નામી, હું ગુણ ગાઊં ત્રિભુવનકે સ્વામી ॥ શાંતિ શાંતિ જપે સબ કોઇ, તે ઘેર શાંતિ સદા સુખ હોઇ ॥ ૧ ॥ શાંતિ જપી જે કીજે કામ, સોહી કામ હોવે અભિરામ ॥ શાંતિ જપી પરદેશ સધાવે, તે કુશળે કમળા લેઇ આવે ॥ ૨ ॥ ગર્ભથકી પ્રભુ મારિ નિવારી, શાંતિજી નામ દિયો હિતકારી ॥ જે નર શાંતિ તણા ગુણ ગાવે, ઋદ્ધિ અચિંતી તે નર પાવે ॥ ૩ ॥ જે નરકું પ્રભુ શાંતિ સહાઇ, તે નરકું કયા આરતિ ભાઇ ॥ જો કછુ વંછે સોહી પૂરે, દુઃખ દારિદ્ર મિથ્યામતિ ચૂરે ॥ ૪ ॥ અલખ નિરંજન જ્યોત પ્રકાશી, ઘટ ઘટ અંતરકે પ્રભુ વાસી ॥ સ્વામી સ્વરૂપ કહ્યું નવિ જાય, કહેતાં મુજ મન અચરિજ થાય ॥ ૫ ॥ ડાર દીયે સબ હી હથિયારા, જીત્યા મોહતણા દળ સારા ॥ નારી તજી શિવશું રંગ રાચે, રાજ તજ્યો પણ સાહિબ સાચે ॥ ૬ ॥ મહા બળવંત કહી જે દેવા, કાયર કુંથુ એક હણેવા ॥ ઋદ્ધિ સયળ પ્રભુ પાસ લહીજે, ભિક્ષાઆહારી નામ કહીજે ॥ ૭ ॥ નિંદક પૂજકકું સમભાયક, પણ સેવકહીકું સુખ દાયક ॥ તજી પરિગ્રહ ભયે જગનાયક, નામ અતિથિ સવે સિદ્ધિ લાયક ॥ ૮ ॥ શત્રુ મિત્ર સમચિત્ત ગણીજે, નામ દેવ અરિહંત ભણીજે ॥ સરળ જીવ હિતવંત કહીજે, સેવક જાણી મહાપદ દીજે ॥ ૯ ॥ સાયર જેસા હોત ગંભીરા, દૂષણ એક ન માંહે શરીરા ॥ મેરુ અચળ જિમ અંતરજામી, પણ ન રહે પ્રભુ એકણ ઠામી ॥ ૧૦ ॥ લોક કહે જિનજી સબ દેખે, પણ સુપનાંતર કબહુ ન પેખે ॥ રીસ વિના બાવીશ પરીસા, સેના જીતી તે જગદીશા ॥ ૧૧ ॥ માન વિના જગ આણ મનાઇ, માયા વિના શિવશું લય લાઇ ॥ લોભ વિના ગુણરાશિ ગ્રહીજે, ભિક્ષુ ભયે ત્રિગડો સેવીજે ॥ ૧૨ ॥ નિર્ગ્રંથપણે શિર છત્ર ધરાવે, નામ યતિ પણ ચમર ઢળાવે ॥ અભયદાન દાતા સુખ કારણ, આગળ ચક્ર ચાલે અરિદારણ ॥ ૧૩ ॥ શ્રી જિનરાજ દયાળ ભણીજે, કર્મ સેવકો મૂળ ખણીજે ॥ ચઉવિહ સંઘહ તીરથ થાપે, લચ્છી ઘણી દેખે નવિ આપે ॥ ૧૪ ॥ વિનયવંત ભગવંત કહાવે, નાંહી કીસીકું શીશ નમાવે ॥ અકંચનકો બિરુદ ધરાવે, પણ સોવનપદ પંકજ ઠાવે ॥ ૧૫ ॥ રાગ નહી પણ સેવક તારે, દ્વેષ નહી નિગુણા સંગ વારે ॥ તજી આરંભ નિજ આતમ ધ્યાવે, શિવરમણીકો સાથ ચલાવે ॥

૧૬ ॥ તેરો મહિમા અદ્‌ભૂત કહીયે, તેરા ગુણકો પાર ન લહીયે ॥ તું પ્રભુ સમરથ સાહેબ મેરા, હું મનમોહન સેવક તેરા ॥ ૧૭ ॥ તું રે ત્રિલોકતણો પ્રતિપાળ, હું રે અનાથ ને તું રે દયાળ ॥ તું શરણાગત રાખણ ધીરા, તું પ્રભુ તારક છે વડવીરા ॥ ૧૮ ॥ તુહિ સમો વડભાગજ પાયો, તો મેરો કાજ ચડયો રે સવાયો ॥ કરજોડી પ્રભુ વીનવું તમશું, કરો કૃપા જિનવરજી અમશું ॥ ૧૯ ॥ જનમ મરણના ભય નિવારો, ભવસાગરથી પાર ઉતારો ॥ શ્રી હત્થિણાઉર મંડણ સોહે, ત્યાં શ્રી શાંતિ સદા મન મોહે ॥ ૨૦ ॥ પદ્મસાગર ગુરુરાજ પસાયા, શ્રી ગુણસાગર કહે મન ભાયા ॥ જે નર નારી એક ચિત્ત ગાવે, તે મનવાંછિત નિશ્ચે પાવે ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

श्री पार्श्वनाथनो छंद.

(તોટકવૃત્તની દેશીમાં.)

જય જય જગનાયક પાર્શ્વજિનં, પ્રણતાખિલ માનવદેવ ગણં॥ જિનશાસન મંડન સ્વામી જયો, તુમ દરિશન દેખી આનંદ ભયો ॥ ॥૧॥ અશ્વસેન કુલાંબર ભાનુનિભં, નવ હસ્ત શરીર હરિત પ્રતિભં ॥ ધરણેંદ્ર સુસેવિત પાદયુગં, ભર ભાસુર કાંતિ સદા સુભગં ॥ ૨ ॥ નિજ રૂપ વિનિર્જિત રંભપતિ, વદનોદ્યુતિ શારદ સોમતતિ ॥ નયનાંબુજ દીસ વિશાળતરા, તિલકુસુમ સન્નિભ નાસા પ્રવરા ॥ ૩ ॥ રસનામૃત કંદ સમાન સદા, દશનાવળિ અનારકળી સુખદા ॥ અધરારુણ વિદ્રુમ રંગ ધનં, જય શંખપુરાભિધ પાર્શ્વજિનં ॥ ૪ ॥ અતિચારુ મુકુટ મસ્તક દીપે, કાને કુંડળ રવિ શશિ છીપે ॥ તુજ મહિમા મહિમંડળ ગાજે, નિત પંચ શબ્દ વાજા વાજે ॥ ૫ ॥ સુર કિન્નર વિદ્યાધર આવે, નર નારી તોરા ગુણ ગાવે ॥ તુજ સેવે ચોશઠ ઇંદ સદા, તુજ નામે નાવે કષ્ટ કદા ॥ ૬ ॥ જે સેવે તુજને ભાવ ધણે, નવનિધિ થાય ઘર તેહ તણે ॥ અડવડિયાં તૂં આધાર કહ્યો, સમરથ સાહિબ મેં આજ લહ્યો ॥ ૭ ॥ દુખિયાને સુખદાયક તુ દાખે, અશરણને શરણે તું રાખે ॥ તુજ નામે સંકટ વિકટ ટળે, વીછડિયાં વ્હાલાં આવિ મળે ॥ ૮ ॥ નટ વિટ લંપટ દૂરે નાસે, તુજ નામે ચોર ચરડ ત્રાસે ॥ રણ રાઉલ જય તુજ નામ થકી, સઘળે આગળ તુજ સેવ થકી ॥ ૯ ॥ યક્ષ રાક્ષસ કિન્નર સવિ ઉરગા, કરિ કેસરિ દાવાનળ વિહગા ॥ બંધ બંધન ભય સઘળા જાવે, જે એક મના તુજને ધ્યાવે

॥ ૧૦ ॥ ભૂત પ્રેત પિશાચ છળી ન શકે, જગદીશ તવાભિધ જાપ થકે ॥ મ્હોટા જોટિંગ રહે દૂરે, દૈત્યાદિકના તું મદ ચુરે ॥ ૧૧ ॥ ડાયણિ સાયણિ જાય હટકી, ભગવંત થાય તુજ ભજન થકી ॥ કપટી તુજ નામ લિયા કંપે, દુર્જન મુખથી જી જી જંપે ॥ ૧૨ ॥ માની મચ્છરાળા મુહ મોડે, તે પણ આગળથી કર જોડે ॥ દુર્મુખ દુષ્ટાદિક તુંહિ દમે, તુજ જાપે મ્હોટા મ્લેચ્છ નમે ॥ ૧૩ ॥ તુજ નામે માને નૃપ સબળા, તુજ જશ ઉજવળ જેમ ચંદ્રકળા ॥ તુજ નામે પામે ઋદ્ધિ ઘણી, જય જય જગદીશ્વર ત્રિજગ ધણી ॥ ૧૪ ॥ ચિંતામણી કામગવી પામે, હય ગય રથ પાયક તુજ નામે ॥ જનપદ ઠકુરાઇ તૂ આપે, દુર્જન જનનાં દારિદ્ર કાપે ॥ ૧૫ ॥ નિર્ધનને તૂં ધનવંત કરે, તૂઠ્યો કોઠાર ભંડાર ભરે ॥ ઘર પુત્ર કલત્ર પરિવાર ઘણો, તે સહુ મહિમા તુમ નામ તણો ॥ ૧૬ ॥ મણિ માણેક મોતી રત્ન જડ્યાં, સોવન ભૂષણ બહુ સુઘડ ઘડ્યાં ॥ વળી પહેરણ નવરંગ વેષ ઘણા, તુમ નામે નવિ રહે કાંઇ મણા ॥ ૧૭ ॥ વૈરી વિરુઆ નવિ તાકિ શકે, વળી ચાડ ચુગલ મનથી ચમકે ॥ છળ છિદ્ર કદા કેહનો ન લગે, જિનરાજ સદા તુજ જ્યોતિ જગે ॥ ૧૮ ॥ ઠગ ઠાકુર સવિ થરહર કંપે, પાખંડી પણ કો નવિ ફરકે ॥ લૂંટાદિક સહુ નાસી જાએ, મારગ તુજ જપતાં જય થાએ ॥ ૧૯ ॥ જડ મૂરખ જે મતિ હીન વળી, અજ્ઞાન તિમિર તસુ જાય ટળી ॥ તુજ સમરણથી ડાહ્યા થાએ, પંડિત પદ પામી પૂજાએ ॥ ૨૦ ॥ ખસ ખાંશિ ખયન પીડા નાસે, દુર્બળ સુખ દીનપણું ત્રાસે, ॥ ગડ ગુંબડ કુષ્ટ જિકે સબળા, તુજ જાપે રોગ સમે સઘળા ॥ ૨૧ ॥ ગહિલા મૂંગા બહિરાય જિકે, તુજ ધ્યાને ગતદુઃખ થાય તિકે ॥ તનુ કાંતિ કળા સુવિશેષ વધે, તુજ સમરણશૂં નવનિધિ સધે ॥ ૨૨ ॥ કરિ કેસરિ અહિ રણ બંધ સયા, જળ જલણ જળોદર અષ્ટ ભયા ॥ રાંધણ પમુહા સવિ જાય ટળી, તુજ નામે પામે રંગરળી ॥ ૨૩ ॥ ૐ-હ્રીંઅર્હં શ્રી પાર્શ્વ નમો, નમિઊણ જપંતાં દુષ્ટ દમો ॥ ચિંતામણિ મંત્ર જિકે ધ્યાયે, તિણ ઘર દિન દિન દોલત થાયે ॥૨૪॥ ત્રિકરણ શુદ્ધે જે આરાધે, તસ જશ કીર્તિ જગમાં વાધે ॥ વળી કામિત કામ સવે સાધે, સમિહિત ચિંતામણિ તુજ લાધે ॥ ૨૫ ॥ મદ મચ્છર મનથી દૂર તજે, ભગવંત ભલીપરે જેહ ભજે ॥ તસ ઘર કમળા કલ્લોલ કરે, વળિ રાજ્ય રમણિ બહુ લીલ વરે ॥ ૨૬ ॥ ભય વારક તારક તૂં ત્રાતા, સજ્જન મન ગતિ મતિનો દાતા ॥ માત તાત

સહોદર તૂં સ્વામી, શિવદાયક નાયક હિતકામી ॥ ૨૭ ॥ કરુણાકર ઠાકુર તૂ મ્હારો, નિશિ વાસર નામ જપું ત્હારો ॥ સેવકશું પરમ કૃપા કરજ્યો, વાલેશર વાંછિત ફળ દેજ્યો ॥ ૨૮ ॥ જિનરાજ સદા તૂં જયકારી, તુજ મૂર્તિ અતિ મોહનગારી ॥ ગુર્જ્જર જનપદ માંહે રાજે, ત્રિભુવન ઠકુરાઇ તુજ છાજે ॥ ૨૯ ॥ ઇમ ભાવ ભલે જિનવર ગાયો, વામા સુત દેખી બહુ સુખ પાયો ॥ રવિ શશિ મુનિ સંવચ્છર રંગે, જય દેવપૂરમાં સુખ સંગે ॥ ૩૦ ॥ જય શંખપુરાભિધ પાર્શ્વપ્રભો, સકળાર્થ સમિહિત દેહિ વિભો ॥ બુધ હર્ષરુચિ વિજયાય સુદા, તપ લબ્ધિરુચિ સુખ થાય સદા ॥ ૩૧ ॥

કળશ. (વસંતતિલકાવૃત્તમ.)

ઇત્થં સ્તુત સકળ કામિત સિદ્ધિદાતા, યક્ષાધિગજનત શંખપુરાધિરાજ ॥
સ્વસ્તિશ્રી હર્ષરુચિ પંકજ સુપ્રસાદાત્, શિષ્યેણલબ્ધરુચિનેતિમુદાપ્રસન્ન.॥

શ્રી ચિંતામણિપાર્શ્વનાથનો છંદ.

(દોહા.)

કલ્પવેલ ચિંતામણિ, કામધેનુ ગુણ ખાણ ॥ અલખ અગોચર અગમ ગતિ, ચિદાનંદ ભગવાન ॥ ૧ ॥ પરમ જ્યોતિ પરમાતમા, નિરાકાર કિરતાર ॥ નિર્ભય રૂપ જ્યોતિસરૂ, પૂરણ બ્રહ્મ અપાર ॥૨॥ અવિનાશી આઇધની, ચિંતામણિ શ્રી પાસ ॥ અરજ કરૂં કર જોડકે, પૂરો વંછિત આશ ॥ ૩ ॥ મનચિંતિત આશા ફળે, સકળ સિદ્ધવે કામ ॥ ચિંતામણિકો જાપ જપ, ચિંતાહર એ નામ ॥ ૪ ॥ તુમ સમ મેરે કો નહી, ચિંતામણિ ભગવાન ॥ ચેતનકી એહ વિનતી, દીજે અનુભવ જ્ઞાન ॥ ૫ ॥ ચોપાઇ—પ્રાણતદેવલોકથી આયે, જન્મ વાણારશી નગરી પાયે ॥ અશ્વસેન કુળમંડન સ્વામી, ત્રિહું જગકે પ્રભુ અંતરજામી ॥ ૬ ॥ વામાદેવિ માતાકે જાયે, લંછન નાગ ફણિ મણિ પાયે ॥ શુભ કાયા નવ હાથ વખાણો, નીલ વરણ તનુ નિર્મળ જાણો ॥ ૭ ॥ માનુવ જક્ષ સેવે પ્રભુ પાય, પદ્માવતી દેવી સુખદાય॥ ઇંદ ચંદ્ર પારસ ગુણ ગાવે, કલ્પવૃક્ષ ચિંતામણિ પાવે ॥ ૮ ॥ નિત સમરો ચિંતામણિ સ્વામી, આશા પૂરે અંતરજામી ॥ ધન ધન પારસ પુરિસાદાણી, તુજ સમ જગમેં કો નહી નાણી ॥ ૯ ॥ તુમારો નામ સદા સુખકારી, સુખ ઉપજે દુ:ખ જાય વિસારી ॥ ચેતનકો મન તુમારે પાસ, મનવંછિત પૂરો પ્રભુ આશ ॥ ૧૦ ॥ દોહા—ઓ ભગ

વંત ચિંતામણિ, પાર્શ્વ પ્રભુ જિનરાય ॥ નમો નમો તુમ નામસેં, રોગ શોગ મિટ જાય ॥ ૧૧ ॥ વાત પિત્ત દૂરે ટળે, કફ નહી આવે પાસ ॥ ચિંતામણિકે નામસેં, મિટે શ્વાસ ઓર ખાસ ॥ ૧૨ ॥ પ્રથમ દૂસરો તીસરો, તાવ ચોથિયો જાય ॥ શૂળ બહોતેર દૂરે રહે, દાદ ખાજ ન રહાય ॥ ૧૩ ॥ વિસ્ફોટક ગડગુંબડાં, કોઢ અઢારે દુર ॥ નેત્ર રોગ સબ પરિહરે, કંઠમાળ ચકચુર ॥ ૧૪ ॥ ચિંતામણિકે જાપસે, રોગ શોગ મિટ જાય ॥ ચેતન પારસ નામકો, સમરો મન ચિતલાય ॥ ૧૫ ॥ ચોપાઇ—મન શુદ્ધે સમરો ભગવાન, ભયભંજન ચિંતામણિ ધ્યાન ॥ ભૂત પ્રેત ભય જાવે દૂર, જાપ જપે સુખ સંપતિ પૂર ॥૧૬॥ ડાકણ શાકણ વ્યંતર દેવ, ભય નહિ લાગે પારસ સેવ ॥ જળચર થળચર ઉરપર જીવ, ઇનકો ભય નહીં સમરો પીવ ॥ ૧૭ ॥ વાઘ સિંહકો ભય નાહી હોય, સર્પ ગોહ આવે નહિ કોય ॥ વાટ ઘાટમેં રક્ષા કરે, ચિંતામણિ ચિંતા સબ હરે ॥ ૧૮ ॥ ટોણાં ટામણ જાદૂ કરે, તુમારો નામ લેતાં સબ ડરે ॥ ઠગ ફાંસીગર તસ્કર હોય, દ્વેષી દુસ્મન દુષ્ટજ કોય ॥ ૧૯ ॥ ભય સબ ભાગે તુમારે નામ, મનવંછિત પૂરો સબ કામ ॥ ભય નિવારણ પૂરે આશ, ચેતન જપ ચિંતામણિ પાસ ॥ ૨૦ ॥ દોહા—ચિંતામણિકે નામસેં, સકળ સિદ્ધવે કામ ॥ રાજ ઋદ્ધિ રમણી મળે, સુખ સંપતિ બહુ દામ ॥ ૨૧ ॥ હય ગય રથ પાયક મળે, લક્ષ્મીકો નાહી પાર ॥ પુત્ર કલત્ર મંગળ સદા, પાવે શિવ દરબાર ॥ ૨૨ ॥ ચેતન ચિંતાહરણકો, જાપ જપે તિન કાળ ॥ કર આંબિલ ષટમાસકો, ઉપજે મંગળ માળ ॥ ૨૩ ॥ પારસ નામ પ્રભાવથી, વાધે બળ બહુ જ્ઞાન ॥ મનવંછિત સુખ ઉપજે, નિત સમરો ભગવાન ॥ ૨૪ ॥ સંવત અઢારા ઉપરે, સાડત્રિશકો પરિમાણ ॥ પોષ શુકલ દિન પંચમી, વાર શનિશ્ચર જાણ ॥ ૨૫ ॥ પઢે ગુણે જો ભાવશું, સુણે સદા ચિતલાય ॥ ચેતન સંપતિ બહુ મળે, સમરો મન વચ કાય ॥ ૨૬ ॥

શ્રી મહાવીરસ્વામીનો છંદઃ

(ત્રિભંગી છંદ.)

જિનશાસન સ્વામી, અંતરજામી, શિવગતિ ગામી, સુખકારી ॥ જગમેં જસવંતા, શ્રી ભગવંતા, સુગુણ અનંતા, ઉપગારી ॥ સિદ્ધારથ કુળ આયા, જગત સુહાયા, શુભપળ જાયા, ગુણધારી ॥ ધન

ત્રિશલા નંદન, કુળધ્વજ સ્યંદન, જિન ચરણનકી બલિહારી ॥ ૧ ॥ આસન કંપાયા, સુરપતિ આયા, શીશ નમાયા, શુભ ભાવે ॥ વૈક્રિયકી પાસે, મેલી ઉલાસે, લે જિન તાસે, ગિરિ આવે ॥ તિહાં પ્રભુજીનો, મહોચ્છવ કીનો, ફિર સુક દીનો, જ્યાં મહત્તારી ॥ ધન ત્રિસલા૦ ॥ ૨ ॥ સુર વંદણા કરકે, નિંદ્રા હરકે, સ્તવન ઉચરકે, ઘર જાવે ॥ ભઇ રવિ ઉગાઇ, ભૂધવ તાંઇ, દાસી વધાઇ, દરસાવે ॥ નૃપ મહોચ્છવ કીનો, દાનજ દીનો, હર્ષિત હૈયો, નીહારી ॥ ધન૦ ॥ ૩ ॥ યૌવન વય માહી, નારી વ્યાહી, અવસર પાહી, જોગ ગ્રહે ॥ તપસ્યા તન તાવે, સમ દમ ભાવે, ધ્યાન સુ ધ્યાવે, કષ્ટ સહે ॥ પ્રભુ ક્ષમાસાગર, જ્ઞાન ઉજાગર, ગુણ રત્નાગર, અઘ વારી ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ શુદ્ધ સંયમ પાળે, દુષણ ટાળે, શિવમગ ચાલે, જગ ત્રાતા ॥ ક્રોધ માન ને માયા, લોભ હઠાયા, મોહ ભગાયા, અરિ ઘાતા ॥ શુકલ મન ધ્યાયા, કર્મ ખપાયા, કેવળ પાયા, જિનવારી ॥ ધન૦ ॥ ૫ ॥ સુણિ નાથ બડાઇ, મન અકડાઇ, આયા ચલાઇ, પ્રભુ પાસે ॥ વિસ્મય અતિ પાયા, ચિત્ત લજાયા, ગર્વ ગમાયા, વીમાસે ॥ પ્રભુ ભર્મ મિટાયા, જિન મગ આયા, સંજમ ઠાયા, તિણ મારી ॥ ધન૦ ॥ ૬ ॥ પરથમ ઇંદ્રભૂતિ, પૂરવધર શ્રુતિ, ત્રિપદ સંયુતિ, ફુરમાયા ॥ ગણધર પદ લીના, પરમ પ્રવીના, સમ દમ ભીના, તન તાયા ॥ ચુમ્માલીસે લારા, ગણધર ઇગ્યારા, ભયે અણગારા, વ્રતધારી ॥ ધન૦ ॥ ૭ ॥ ચાર તીરથ થાપ્યાં, પાપ ઉથાપ્યા, સુવ્રત આપ્યાં, નર નારી ॥ કેઇ સ્વર્ગ સિધાયા, કેઇ શિવ પાયા, શ્રી જિનરાયા, હિતકારી ॥ શૈલેશી ભાવે, પ્રભુ શિવ પાવે, જગમે નાવે, અવિકારી ॥ ધન૦ ॥ ૮ ॥ પ્રભુ અલખ નિરંજન, ભવદુઃખ ભંજન, ભવિજન રંજન, કિરપાળા ॥ જે શુદ્ધ મન ધ્યાવે, દુઃખ પુલાવે, સુખ ઉપાવે, પ્રતિપાળા ॥ કહે ઋષિ તિલોકા, નીરત ધોકા, દેજો શિવ ચોકા, ભવ પારી ॥ ધન૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી મહાવીરસ્વામીનો છંદ.

એવો વીરને ચિત્તમાં નિત્ય ધારો, અરિ ક્રોધને મનથી દૂર વારો ॥ સંતોષવૃત્તિ ધરો ચિત્તમાંહિ, રાગ દ્વેષથી દૂર થાઓ ઉચ્છાહિ ॥ ૧ ॥ પડ્યા મોહના પાસમાં જેહ પ્રાણી, શુદ્ધ તત્વની વાત તેણે ન જાણી ॥ મનુ જન્મ પામી વૃથા કાં ગમો છો, જિનમાર્ગ છંડી ભૂલા કાં ભમો છો ॥ ૨ ॥ અલોભી અમાની નિરાગી તજો છો, ગ-

લોભી સમાની સરાગી ભજો છો ॥ હરિ હરાદિ અન્યથી શું રમો છો, નદી ગંગ મૂકી ગળીમાં પડો છો ॥ ૩ ॥ કેઇ દેવ હાથે અસિ ચક્ર ધારા, કેઇ દેવ ઘાલે ગળે રૂંઢમાળા ॥ કેઇ દેવ ઉત્સંગે રાખે છે વામા, કેઇ દેવ સાથે રમે વૃંદ રામા ॥ ૪ ॥ કેઇ દેવ જપે લેઇ જપમાળા, કેઇ માંસભક્ષી મહા વીકરાળા ॥ કેઇ યોગિણી ભોગિણી ભોગ રાગે, કેઇ રુદ્રાણી છાગનો હોમ માગે ॥ ૫ ॥ ઇશા દેવ દેવીતણી આશ રાખે, તદા મુક્તિનાં સુખને કેમ ચાખે ॥ જદા લોભના થોકનો પાર નાવ્યો, તદા મધનો બિંદુઓ મન્ન ભાવ્યો ॥ ૬ ॥ જેહ દેવલાં આપ ણી આશ રાખે, તેહ પિંડને મન્નશું લેય ચાખે ॥ દીનહીનની ભીડ તે કેમ ભાંજે, ફુટયો ઢોલ હોએ કહો કેમ વાજે ॥ ૭ ॥ અરે મૂઢ ભ્રાતા ભજો મોક્ષદાતા, અલોભી પ્રભુને ભજો વિશ્વખ્યાતા ॥ રત્નચિં-તામણિ સરિખો એહ સાચો, કલંકી કાચના પિંડશું મત રાચો ॥ ૮ ॥ મંદબુદ્ધિશું જેહ પ્રાણી કહે છે, સવિ ધર્મ એકત્વ ભૂલો ભમે છે॥ કિહાં સર્ષવાને કિહાં મેરુધીરં, કિહાં કાયરાને કિહાં શૂરવીરં ॥ ૯ ॥ કિહાં સ્વર્ણથાળં કિહાં કુંભખંડં, કિહાં કોદ્રવાને કિહાં ખીરખંડં ॥ કિહાં ખીર સિંધુ કિહાં ક્ષારનીરં, કિહાં કામધેનુ કિહાં છાગખીરં ॥ ૧૦ ॥ કિહાં સત્યવાચા કિહાં કૂડવાણી, કિહાં રંકનારી કિહાં રાય રાણી ॥ કિહાં નારકીને કિહાં દેવભોગી, કિહાં ઇંદ્રદેહી કિહાં કુષ્ટરોગી ॥ ૧૧ ॥ કિહાં કર્મઘાતી કિહાં કર્મધારી, નમો વીરસ્વામી ભજો અ-ન્ય વારી ॥ જિસી સેજમાં સ્વપ્નથી રાજ્ય પામી, રાચે મંદબુદ્ધિ ધરી જેહ સ્વામી ॥ ૧૨ ॥ અથિર સુખ સંસારમાં મન્ન રાચે, તે જના મૂઢમાં શ્રેષ્ટ શું ઇષ્ટ છાજે ॥ તજો મોહ માયા હરો દંભ રોશી, સજો પુણ્ય પોષી ભજો તે અરોશી ॥ ૧૩ ॥ ગતિ ચાર સંસાર અ-સાર પામી, આવ્યો આશ ધારી પ્રભુ પાય સ્વામી ॥ તુંહીં તુંહીં તુંહીં પ્રભુ પરમરાગી, ભવફેરની શૃંખલા મોહ ભાગી ॥ ૧૪ ॥ માનીયે વીરજી અરજ છે એક મોરી, દીજે દાસકું સેવના ચરણ તોરી ॥ પુણ્ય ઉદય હુવો ગુરુ આજ મેરો, વિવેકે લહ્યો મેં પ્રભુ દર્શ તેરો ॥ ૧૫॥

અથ શ્રી મહાવીરસ્વામીનો છંદ.

શ્રી સિદ્ધારથ કુળ શણગાર, ત્રિસલાદે સુત જગ આધાર ॥ શોભે સુંદર સોવન વાન, શરણ તમારૂં શ્રી વર્દ્ધમાન ॥ ૧ ॥ તુમ નામે લ હિયે સંપદા, તુમ નામે અનવંછિત સદા ॥ તુમ નામે લહિયે સનમાન,

॥ શરણ૦ ॥ ૨ ॥ દુર્જન દુષ્ટ વૈરિ વિકરાળ, તુમ નામે નાસે તતકાળ ॥ તુમ નામે દિન દિન કલ્યાણ ॥ શરણ૦ ॥ ૩ ॥ તુમ નામે નાવે આપદા, ભૂત પ્રેત વ્યંતર નહિં કદા ॥ રોગ સોગ ચિંતા નવિ જાણ ॥ શરણ૦ ॥ ૪ ॥ ગ્રહાદિક પીડા નવિ કરે, નામ તમારૂં જે અનુસરે ॥ ધર્મસિંહ મુનિ ભાવ પ્રધાન ॥ શરણ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री महावीरजिन छंद.

શ્રી સિદ્ધારથ કુળ દીપક ચંદ, ત્રિશલાદે રાણીનો નંદ ॥ કોમળ કંચન વરણ શરીર, મનવંછિત પુરણ મહાવીર ॥ ૧ ॥ કૃપાનાથ કરી કરૂણા ઘણી, મુજ સામુ જુઓ શાસનધણી ॥ ત્રિભુવનનાથ આપો અબ તીર ॥ મન૦ ॥ ૨ ॥ અનંતબળી તપ દુક્કર કિયા, સવિ કર્મકું દાવાનળ દિયા ॥ ખમ દમ સમ ધીમાન ને ધીર ॥ મન૦ ॥ ૩ ॥ ચુમ્માળીસે ચેલા કિયા, એકજ દિનમેં મહાવ્રત દિયા, ગૌતમ સરિખા હુઆ વજીર ॥ મન૦ ॥ ૪ ॥ સમવસરણમા સુણયો અધિકાર, અમૃત વાણી રૂપ દિદાર ॥ દીઠે હરખે હૈડું ધીર ॥ મન૦ ॥ ૫ ॥ એક પળ ધરે પ્રભુજીનુ ધ્યાન, પગ પગ પ્રગટે પુન્ય નિધાન ॥ વચન મીઠા જિમ મિસરી ખીર ॥ મન૦ ॥ ૬ ॥ ચેન પામે ચિંતા ચકચૂર, દેખી દુશ્મન નાસે દૂર ॥ દિન દિન વાધે સંપતિ શીર ॥ મન૦ ॥ ૭ ॥ તુમ નામે ભવસાયર તરે, તુમ નામે સવિ કારજ સરે ॥ ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પામે હિર ચીર ॥ મન૦ ॥ ૮ ॥ ચિંતામણિ જિમ જિનવર જાપ, કોડ ભવોના કાપે પાપ ॥ રોગ સોગ નાસે પર પીડ ॥ મન૦ ॥૯ ॥ વૈશાખ શુદિ દશમ દિન જાણ, પ્રભુજી પામ્યા કેવળનાણ ॥ સાયર જેમા હોત ગંભીર ॥ મન૦ ॥ ૧૦ ॥ સંવત અઢાર તેત્રીશમેં તામ, મેડતનગર કિયા ગુણગ્રામ ॥ ષટકાયાના પ્રભુજી પીર ॥ મન૦ ॥ ૧૧॥ પ્રભુ પાવાપુરિમાં મુગતી ગયા, ઋષિ રાયચંદ કહે કરજ્યો મયા ॥ પહોચાડો મુજ ભવજળ તીર ॥ મન૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री पार्श्वनाथनो छंद.

આપણ ઘર બેઠા લીલ કરો, નિજ પુત્ર કલત્રશુ પ્રેમ ધરો ॥ તુમે દેશ દેશાતર કાંઇ દોડો, નિત્ય પાસ જપો શ્રી જિન રૂડો ॥ ૧॥ મનવંછિત સઘળાં કાજ સરે, શિર ઉપર છત્ર ચામર ધરે ॥ કલમલ આગળ ચાલે ઘોડો ॥ નિત્ય૦ ॥ ૨ ॥ ભૂત પ્રેત પિશાચ વળી, સા-

યણિ ને ડાયણિ જાય ટળી ॥ છળ છિદ્ર ન કોઇ લાગે જૂડો ॥ નિત્ય૦ ॥ ૩ ॥ એકાંતર તાવ શિયો દાહ, ઔષધ વિણ જાયે ક્ષણ માંહ ॥ નવિ દુઃખે માથું પગ ગુડો ॥ નિત્ય૦ ॥ ૪ ॥ કંઠમાળા ગડગુંબડ સબળા, તસ ઉદર રોગ ટળે સઘળા ॥ પીડા ન કરે ફિન ગળફોડો ॥ નિત્ય૦ ॥ ૫ ॥ જાગતો તિર્થંકર પાસ બહુ, એમ જાણે સઘળો જગત સહુ ॥ તતક્ષણ અશુભ કર્મ તોડો ॥ નિત્ય૦ ॥ ૬ ॥ પાસ વાણારશિ પુરિ નગરી, તિહાં ઉદયો જિનવર ઉદય કરી ॥ સમયસુંદર કહે કર જોડો ॥ નિત્ય૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

શ્રી ચોવીશજિનનો છંદ.

(ત્રિભંગી છંદ.)

શ્રી આદિ જિણંદં સમરસ કંદં, અજીત જિણંદં ભજ પ્રાણી ॥ સંભવ જગત્રાતા શિવ મગ રાતા, દ્યો સુખશાતા હિત આણી ॥ અભિનંદન દેવા સુમતિ સુસેવા, કરો નિત મેવા રિપુ ઘાતા ॥ ચોવિશ જિનરાયા મન વચ કાયા, પ્રણમું પાયા દ્યો શાતા ॥ ૧ ॥ શ્રી પદ્મ સુપાસં શશિ ગુણ રાસં, સુવિધિ સુવાસં હિતકારી ॥ શ્રી શીતલસ્વામી અંતરજામી, શિવગતિ ગામી ઉપકારી ॥ શ્રેયાંસ દયાળા પરમ કૃપાળા, ભવજનવાળા જગદાતા ॥ ચોવિશ૦ ॥ ૨ ॥ વાસુપૂજ્ય સુકંતં વિમળ અનંતં, ધર્મ શ્રી સંતં સંતકારી ॥ કુંથું અરનાથં તજ જગ સાથં, મલ્લિ સુઆથં સંગ ધારી ॥ મુનિસુવ્રત નમી આતમને દમી, દુર્મતિને વમી તપ રાતા ॥ ચોવિશ૦ ॥ ૩ ॥ ડરિષ્ટ નેમિ વડાઇ નાર ન વ્યાહી, તોરણ જાઇ છટકાઇ ॥ નાગ નાગણ તાંઇ દિયા બચાઇ, પારસ સાંઇ સુખદાઇ ॥ જય જય વર્દ્ધમાનં ગુણનિધિ ખાનં, ત્રિજગ ભાનં શુદ્ધ આતા ॥ ચોવિશ૦ ॥ ૪ ॥ સંસારકા ફંદા દૂર નિકંદા, ધર્મકા છંદા જિન લીના ॥ પ્રભુ કેવળ પાયા ધર્મ સુણાયા, ભવ સમજાયા મુનિ કીના ॥ કહે ઋષિ તિલોકં સદા તસ ધોકં, દ્યો સુખ થોકં ચિત્ત ચાતા ॥ ચોવિશ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

શ્રી અતિત, અનાગત અને વર્ત્તમાન કાલના જિનનો છંદ.

(દેશી ચોપાઇની.)

પ્રણમું પરમેષ્ઠિ ગૌતમસ્વામ, જિનવાણી સરસતિ ગુણ ધામ ॥

ગુરૂ ચરણાંબુજ પ્રણમુ ભાવ, કહુ ત્રિકાળ ચોવીશી નાવ ॥ ૧ ॥ અતિત ચોવીશી ભઇ હે અનંત, તે વંદૂં મે શિવપુર કંત ॥ પણ એક વર્ત્તમાનથી અતિત, નામ કહું તસ મન ધરિ પ્રીત ॥ ૨ ॥

પ્રથમ કેવળજ્ઞાની જિનરાજ, નિર્વાણી સાગર તારણિ ઝાજ ॥ મહાજશ વિમળ જિણંદ સુખકાર, સર્વાનુભૂતિ શ્રીધર ઉદ્ધાર ॥ ૩ ॥ દત્ત દામોદર જપુ જિનદેવ, સુતેજસ્વામી હરિ કર્મખેવ ॥ મુનિસુવ્રત સુમતિ જિન ઇશ, શિવગતિ સ્વામી નમુ નિશ દીશ ॥ ૪ ॥ અસ્તંગજી નેમીશ્વર જાણ, અનળ નમ્યા હોય જન્મ પ્રમાણ ॥ જશોધરં કૃતારથ દોઇ જિનરાજ, જિનેશ્વરજી છો ગરિબ નિવાજ ॥ ૫ ॥ શુદ્ધ મતિજી શિવકર નમું, ભવભવ સંચિત પાતક ગમુ ॥ સ્યંદન ચંદન જેમ સુભાવ, સંપ્રતિજી પ્રણમુ ચિત ચાવ ॥ ૬ ॥ અતિત ચોવીશી નામ એ જાણ, પ્રીતે નિત જપજો ભવિયાણ ॥ અબ કહું વર્ત્તમાન જિન નામ, ઇણહિજ ભરતક્ષેત્ર ભયે સ્વામ ॥ ૭ ॥

ઋષભ અજિત સંભવ અભિનંદ, સુમતિ કુમતિ કરી દૂર નિકંદ ॥ પદમ સુપાર્શ્વ જિન સુખકંદ, ચંદ્રપ્રભ પરતખ જિમ ચંદ ॥ ૮ ॥ સુવિધિ શીતળ શ્રેયાંસ સુધીર, વાસુપુજ્ય વિમળ જગ પીર ॥ અનંત ધરમ શાંતિ કુંથુ દયાળ, અર મલ્લિ મુનિસુવ્રત કૃપાળ ॥ ૯ ॥ એકવિશમા નમિનાથ ઉદાર, રિષ્ટનેમિ તજિ રાજુલ નાર ॥ પાર્શ્વપ્રભુ વંદૂ વર્દ્ધમાન, વર્ત્તમાન ચોવીશી જાણ ॥ ૧૦ ॥ કર્મ હણી કેવળ પદ પાય, ચોવિશ જિન પહોત્યા શિવમાય ॥ મહેર કરો મુજપર અરિહંત, રવિ શશિ સાગર ઉપમાવંત ॥ ૧૧ ॥ તુમ દરશનકી મુજ ચિત્ત ચાય, પળ પળ વંદૂં શીશ નમાય ॥ અનાગત ચોવીશી ભરત મઝાર, તેહનાં નામ સુણો નર નાર ॥ ૧૨ ॥

પદ્મનાભ સુરદેવ સુપાસ, સ્વયંપ્રભ શિવ કરશે વાસ ॥ સર્વાનુભૂતિ દેવશ્રુત જિનેશ, ઉદય કરમ નહી રાખશે લેશ ॥ ૧૩ ॥ પેઢાળ પોટિલ સત્યકિરતી જાણ, સુવ્રત અમમ હોશે જગ ભાણ ॥ તેરમા નિકષાય પુલાય, ચૌદમા જિનવર તો નિષ્પુલાક ॥ ૧૪ ॥ નિર્મમ ચિત્રગુપ્ત સમાધિ, તરશે ભવજળ જેહ અગાધ ॥ સંવર જિનેશ અઢારમા જોય, યશોધર વિજય મલ્લિ જિન હોય ॥ ૧૫ ॥ દેવજિન અનંતવિરજ સુચંગ, ભદ્રકૃત દ્રવ્ય ભાવ ઉત્તંગ ॥ અનાગત હોશે દીન દયાળ, દયાધરમ ઉપદેશ રસાળ ॥ ૧૬ ॥ તે પણ થાપશે તીરથ ચાર, તરશે કઇ ભવિયણ નર નાર ॥ અતિત અનાગત ને વર્ત્તમાન, બહોતેર

તીર્થંકર પ્રમાણુ ॥ ૧૭ ॥ આગમ ગ્રંથતણે અનુસાર, સંવત ઓગણી-શે ત્રીશ મઝાર ॥ ભણતાં ગણતાં સુખ સુવિશાળ, તિલોકઋષિ કહે મંગળ માળ ॥ ૧૮ ॥ ઇતિ ॥

શ્રી ગૌતમસ્વામીનો છંદ.

વીર જિણેસર કેરો શિષ્ય, ગૌતમ નામ જપો નિશ દીશ ॥ જો કીજે ગૌતમનું ધ્યાન, તો ઘર વિલસે નવે નિધાન ॥ ૧ ॥ ગૌતમ નામે ગિરિવર ચડે, મનવંછિત હેલા સંપડે ॥ ગૌતમ નામે નાવે રોગ, ગૌતમ નામે સર્વ સંજોગ ॥ ૨ ॥ જે વૈરી વિરુઆ વંકડા, તસ નામે નાવે ઢુકડા ॥ ભૂત પ્રેત નવિ મંડે પ્રાણ, તે ગૌતમનાં કરૂં વખાણ ॥ ૩ ॥ ગૌતમ નામે નિર્મળ કાય, ગૌતમ નામે વાધે આય ॥ ગૌતમ જિનશાસન શણગાર, ગૌતમ નામે જય જયકાર ॥ ૪ ॥ શાળિ દાળ સુરહા ઘૃત ગોળ, મનવંછિત કાપડ તંબોળ ॥ ઘર સુ ઘરણી નિર્મળ ચિત્ત, ગૌતમ નામે પુત્ર વિનીત ॥ ૫ ॥ ગૌતમ ઉદયો અવિચળ ભાણ, ગૌતમ નામ જપો જગ જાણ ॥ મ્હોટાં મંદિર મેરુ સમાન, ગૌતમ નામે સફળ વિહાણ ॥ ૬ ॥ ઘર મયગળ ઘોડાની જોડ, વારૂ પ હોચે વંછિત કોડ ॥ મહિયલ માને મ્હોટા રાય, જો તુઠે ગૌતમના પાય ॥ ૭ ॥ ગૌતમ પ્રણમ્યાં પાતક ટળે, ઉત્તમ નરની સંગત મળે ॥ ગૌતમ નામે નિર્મળ જ્ઞાન, ગૌતમ નામે વાધે વાન ॥ ૮ ॥ પુણ્યવંત અવધારો સહુ, ગુરુ ગૌતમના ગુણ છે બહુ ॥ કહે લાવણ્યસમય કર જોડ, ગૌતમ તુઠે સંપતિ કોડ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

શ્રી સોલસતીનો છંદ.

આદિનાથ આદે જિનવર વંદી, સફળ મનોરથ કીજિયે એ ॥ પ્રભાતે ઉઠી મંગળિક કામે, સોલ સતીનાં નામ લીજીયે એ ॥ ૧ ॥ બાળકુમારી જગ હિતકારી, બ્રાહ્મી ભરતની બેનડી એ ॥ ઘટ ઘટ વ્યાપક અક્ષર રૂપે, સોલ સતીમાં જે વડી એ ॥ ૨ ॥ બાહુબળ ભગિની સતીય શિરોમણી, સુંદરી નામે ઋષભ સુતા એ ॥ અંક સ્વરૂપી ત્રિભુવન માંહે, જેહ અનૂપમ ગુણજુતા એ ॥ ૩ ॥ ચંદનબાળા બાળપણેથી, શીયળવંતી શુદ્ધ શ્રાવિકા એ ॥ અડદના બાકુળા વીર પ્રતિલાભ્યા, કેવળ લહી વ્રત ભાવિકા એ ॥ ૪ ॥ ઉગ્રસેન ધૂઆ ધારિણી નંદની, રાજિમતી નેમ વલ્લભા એ ॥ જોવનવેશે કામને જીત્યો,

મ જમ લેઇ દેવ દુલ્લભા એ ॥ ૫ ॥ પંચ ભરતારી પાંડવ નારી, દ્રુપદ તનયા વખાણીયે એ ॥ એકસો આઠે ચીર પુરાણા, શીયળ મહિમા તસ જાણીયે એ ॥ ૬ ॥ દશરથ નૃપની નારી નિરૂપમ, કૌશલ્યા કુળ ચંદ્રિકા એ ॥ શીયળ સલૂણી રામ જનેતા, પુણ્યતણી પ્રનાળિકા એ ॥ ૭ ॥ કોશંબિક ઠામે સતાનિક નામે, રાજ્ય કરે રંગ રાજીયો એ ॥ તસ ઘર ઘરણી મૃગાવતી સતી, સુરભુવને જશ ગાજીયો એ ॥ ૮ ॥ સુલસા સાચી શીયળે ન કાચી, રાચી નહિ વિષયારસે એ ॥ મુખડું જોતાં પાપ પલાએ, નામ લેતાં મન ઉલ્લસે એ ॥ ૯ ॥ રામ રઘુવંશી તેહની કામિની, જનક સુતા સીતા સતી એ ॥ જગ સહુ જાણે ધીજ કરતા, અનળ શીતળ થયો શીળથી એ ॥ ૧૦ ॥ સુર નર વંદિત શીયળ અખંડિત, શિવા શિવપદ ગામિની એ ॥ જેહને નામે નિર્મળ થઇયે, બલિહારી તસ નામની એ ॥ ૧૧ ॥ કાચે તાંતણે ચાલણી બાંધી, કૂપથકી જળ કાઢીયું એ ॥ કલંક ઉતારવા સતીય સુભદ્રા, ચંપા બાર ઉઘાડીયું એ ॥ ૧૨ ॥ હસ્તિનાગપૂરે પાંડુરાયની, કુંતા નામે કામિની એ ॥ પાંડવ માતા દસે દસારની, બ્હેન પતિવૃતા પદ્મિની એ ॥ ૧૩ ॥ શીળવતી નામે શીળવ્રત ધારિણી, ત્રિવિધે તેહને વંદીયે એ ॥ નામ જપંતા પાતક જાએ, દરિસણે દુરિત નિકંદીયે એ ॥ ૧૪ ॥ નિષધા નગરી નળહ નરિંદની, દમયંતી તસ ગેહિની એ ॥ સંકટ પડતાં શીયળજ રાખ્યુ, ત્રિભુવન કીર્તિ જેહની એ ॥ ૧૫ ॥ અનંગ અજિતા જગ જન પુજિતા, પુષ્ફચુલા ને પ્રભાવતી એ ॥ વિશ્વ વિખ્યાતા કામિત દાતા, સોલમી સતી પદ્માવતી એ ॥ ૧૬ ॥ વીરે ભાખી શાસ્ત્રે સાખી, ઉદયરતન ભાખે મુદા એ ॥ વ્હાણુ વ્હાતાં જે નર ભણશે, તે લહેસે સુખ સંપદા એ ॥ ૧૭ ॥

અથ શ્રી ચોત્રીશ અતિશયનો છંદ.

શ્રી સુમતિ દાયક દુરિત ધાયક, જ્ઞાન અનુભવ શ્રી વરી ॥ તસ સુગુરૂકેરા ચરણ પ્રણમુ, સુગમ કરજોડી કરી ॥ બહુ ભાવ ભક્તે થુણું જિનવર, ચોત્રીસ અતિશય કરી ॥ જે સુગુરૂ મુખથી સુણ્યા તે કહું, આગમ શાસ્ત્રે અનુસરી ॥ ૧ ॥ તિહાં પ્રથમ અતિશય શ્રી જિન કેરા, રોમ નખ વાધે નહી ॥ નીરોગ નિર્મળ ગાત્ર જેહનું, દ્વિતીય અતિશય એ સહી ॥ સોહંત સરખા સાસ લોહી રુધિર એહ વખા-

ણિયે ॥ ચોથો તે ઉત્પલ ગંધ સરખા, શ્વાસોશ્વાસ સો જાણિયે ॥ ૨ ॥ આહારને નિહાર પ્રચ્છન્ન, એહ અતિશય પાંચમો ॥ આકાશગત ધર્મ ચક્ર છઠ્ઠો, ગગનછત્ર એ સાતમો ॥ રહ્યાં તે અંબર શ્વેત ચામર, યુગ્મ અષ્ટમ એ કહ્યો ॥ સ્ફટિક સિંહાસન સુનિર્મળ, નવમ અતિશય એ લહ્યો ॥ ૩ ॥ આકાશગત ધ્વજ સહસ મંડિત, ઇંદ્રધ્વજ આગળ ચલે ॥ એ દશમ અતિશય કહ્યો શ્રુતમાં, દેખી પરમત ખળભળે ॥ ઇગ્યારમે વળિ સ્વામી ઉભા, રહે વળી બેસે જિહાં ॥ સચ્છાય સધ્વજ દેવ તતક્ષણ, અશોકતરુ વિરચે તિહાં ॥ ૪ ॥ દ્વાદશ અતિશય પ્રભામંડળ, પૂંઠે રવિકર જીપીયે ॥ રમણીય સુંદર ભૂમિભાગ સો, તેરમો એ દીપિયે ॥ અધોમુખ હોય સર્વ કંટક, ચૌદમે અતિશય વરૂ ॥ અનુકૂળ થઇને પ્રણમે ઋતુ સબ, પંચદશમો સુખકરૂ ॥ ૫ ॥ સંવર્ત્ત પવને ભૂમિ પૂંજે, યોજન લગે એ સોલમે ॥ સુગંધ વર્ષા તિહાં વરસે, પ્રગટ અતિશય સત્તરમે ॥ જાનુ પ્રમાણે બીંટ નિચાં, પંચવર્ણ સોહામણાં ॥ જળ અને સ્થળનાં ફુલ વરસે, અઢારમે અતિશય ઘણાં ॥ ૬ ॥ અમનોજ્ઞ શબ્દાદિક હી નાસે, ઓગણીશમે અતિશય વળી ॥ વીશમે અતિશય સુભક્ષ થાયે, ઇમ કહે પ્રભુ કેવળી ॥ એકવીશમે પ્રભુતણીય દેશના, યોજન લગે ભવિજન સુણે ॥ બાવીશમે વળી અર્દ્ધ માગધિ, ભાષાયે જિનજી ભણે ॥ ૭ ॥ ત્રેવીશમે જિનવાણિ જનને, હેતુ શિવભણી પરિણમે ॥ ચોવીશમે પ્રભુ ચરણ મૂળે, વૈર જંતુનાં ઉપશમે ॥ અન્યલિંગી નામે જિનને, પંચવિંશતિ અતિશયે॥ અન્યતીર્થિ માન થાયે, છવ્વીશમે પ્રભુ નિશ્ચયે ॥ ૮ ॥ પચવીશ જોજન લગે જિનથી, ઇતિ અને મારી નહી ॥ સ્વચક્ર ને પરચક્ર ન હોયે, ત્રીશ અતિશય એ સહી ॥ અતિવૃષ્ટિ દુર્લિક્ષ અનાવૃષ્ટિ, ત્રણ એ નવિ ઉપજે ॥ ચોત્રિશમે વળિ વ્યાધિ પીડા, આદિ દુઃખ ન સંપજે ॥ ૯ ॥ ચોત્રીશ અતિશય એહ કહિયા, સૂત્ર સમવાયાંગમાં ॥ તે ભણતાં ગુણતાં હૈયે ધરતાં, રહે આતમ રંગમાં ॥ નિજ શુદ્ધ આતમ રૂપ પ્રગટે, ભાવશું જો ધ્યાઇએ ॥ દર્શનાદિક રત્ન લહિયે, પરમપદ સુખ પાઇએ ॥ ૧૦ ॥ અર્હંત ભગવંતતણા અતિશય, ભણો આણી આસતા ॥ બહુ પુણ્ય કરિયે ધ્યાન ધરિયે, સુખ લહિયે શાશ્વતાં ॥ શ્રી સૂરિ વિદ્યાઉદધિ સેવક, શિષ્ય ઇણિ પરે સંસ્તવે ॥ મુનિ જ્ઞાન સાગર કહે પ્રભુપદ, સેવા માગું ભવો ભવે ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री जयनंजण अरिहंतनो छंद.

(ચોપાઇ.)

જય જય વિશ્વનાથ જગવંત, પ્રણમું શ્રી અરિહંત મહંત ॥ કુશળવેલિ જળ પુષ્કર ધાર, દુર્ગત તિમિર ભાનુ મંસાર ॥ ૧ ॥ ચિત્ર વેલ ચિંતામણિ પાસ, કલ્પવૃક્ષ જિમ પૂરણ આશ ॥ આરતિ હરણ કરણ સુખ નંત, ચરણ શરણ ધારો મન ખંત ॥ ૨ ॥ ક્રોધ માન છળ લોભ નિવાર, ભયે કેવળ પદ તુમ મંસાર ॥ ઇંદ નરિંદ સુરાસુર દેવ, મન વચ કાય કરે તુમ સેવ ॥ ૩ ॥ લિપટે સર્પ ચંદનતરુ ભાલ, ગરુડ શબ્દ સુણિ નાસત વ્યાલ ॥ જંતુ વૃક્ષ કર્મ અહિ જાણ, તુમ સમરણસેં હોત પ્રયાણ ॥ ૪ ॥ કોટિ વૃંદ નારી જણે પૂત, તુમસો અવર ન પ્રસવે સૂત ॥ ઊગે નક્ષત્ર ચઉદિશિ માંય, દિનકર પૂરવ દિશિ પ્રગટાય ॥ ૫ ॥ તુમ નિર્મળ ગુણ આગર દેવ, ક્ષમાસાગર હિ આપ અછેવ ॥ ધર્મધુરંધર સારથવાહ, ધર્મચક્રી પ્રભુ ત્રિજગ નાહ ॥ ૬ ॥ અવિનાશી અવિકારી અરૂપ, નિર્ભય કરણ પરમસુખ ભૂપ ॥ જગગુરુ જગબંધવ જગદીશ, ત્રિકરણ શુદ્ધ નમાવુ શીશ ॥ ૭ ॥ જન્મ જરા ને મરણ દુઃખ શોગ, એહ અનાદિ લગ્યો ભવ રોગ ॥ તુમ સમરણ ઓષધ જો લેત, ભવ ભય વ્યાધિ રંચ ન રેત ॥ ૮ ॥ તુમ જગવત્સળ કરુણાવંત, શાંતિકારક શ્રી ભગવંત ॥ મેં મતિહીન અલ્પ મુજ બોધ, તુમ ગુણ કેમેં વરણવું સોધ ॥ ૯ ॥ કેઇક હરિહર જપત મહેશ, કેઇક સરસ્વતિ ગોરી ગણેશ ॥ કેઇક રવિ શશિ નવગ્રહ દેવ, કેઇક જળ થળ અગની સેવ ॥ ૧૦ ॥ કેઇક દશા પેગંબર પીર, કેઇક દેવી ભૈરવ વીર ॥ મે મન નિશ્ચે કિયો નિરધાર, તુમ સમ ઓર ન કો સંસાર ॥ ૧૧ ॥ કિહા સરસવ કિહા મેરુ ઉત્તંગ, કિહાં કેસરી બળવંત કુરંગ ॥ રાધા મણિ વૈડૂર્ય કેર, જેસેં અમૃત અંતર ઝેર ॥ ૧૨ ॥ જેસેં વસ્તર કંબળ હીર, નિશિ દિન અંતર કાયર વીર ॥ આક દૂધ કિહાં ધેનુ ખીર, ખીરસાગર કિહાં ખારૂં નીર ॥ ૧૩ ॥ પુણ્ય પાપ ફળ રંકને રાય, પરગટ દ્રવ્ય સુપનકી માય ॥ સત્ય જૂઠ તસ્કર શાહુકાર, આગિયા તેજ રવિ ઝળકાર ॥ ૧૪ ॥ જેસેં કર્મઘાતી કર્મવંત, પ્રત્યક્ષ અંતર ભાગે અનંત ॥ વિશ્વ વિખ્યાત સદા સુખકાર, જ્યું ઉદધિમે દ્વીપ આધાર ॥ ૧૫ ॥ ભૂખ્યાં ભોજન પ્યાસા નીર, રોગી ઓષધથી મન ધીર ॥ પંખી નભ નર વશ વિચાર, તિમ તુમ નામત-

ણિયે ॥ ચોથો તે ઉત્પલ ગંધ સરખા, શ્વાસોશ્વાસ સો જાણિયે ॥ ૨ ॥ આહારને નિહાર પ્રચ્છન, એહ અતિશય પાંચમો ॥ આકાશગત ધર્મ ચક્ર છઠ્ઠો, ગગનછત્ર એ સાતમો ॥ રહ્યાં તે અંબર શ્વેત ચામર, સુગમ અષ્ટમ એ કહ્યો ॥ સ્ફટિક સિંહાસન સુનિર્મળ, નવમ અતિશય એ લહ્યો ॥ ૩ ॥ આકાશગત ધ્વજ સહસ્ર સંહિત, ઇંદ્રધ્વજ આગળ ચલે ॥ એ દશમ અતિશય કહ્યો શ્રુતમાં, દેખી પરમત ખળભળે ॥ ઇગ્યારમે વળિ સ્વામી ઉભા, રહે વળી બેસે જિહાં ॥ સચ્છાય સધ્વજ દેવ તતક્ષણ, અશોકતરુ વિરચે તિહાં ॥ ૪ ॥ દ્વાદશ અતિશય પ્રભામંડળ, પૂંઠે રવિકર જીપીયે ॥ રમણીય સુંદર ભૂમિભાગ સો, તેરમો એ દીપિયે ॥ અધોમુખ હોય સર્વ કંટક, ચૌદમે અતિશય વરૂ ॥ અનુકૂળ થઇને પ્રણમે ઋતુ સબ, પંચદશમો સુખકરૂ ॥ ૫ ॥ સંવર્ત્ત પવને ભૂમિ પૂંજે, યોજન લગે એ સોલમે ॥ સુગંધ વર્ષા તિહાં વરસે, પ્રગટ અતિશય સત્તરમે ॥ જાનુ પ્રમાણે બીંટ નિચાં, પંચવર્ણ સોહામણાં ॥ જળ અને સ્થળનાં ફુલ વરસે, અઢારમે અતિશય ઘણાં ॥ ૬ ॥ અમનોજ્ઞ શબ્દાદિક હી નાસે, ઓગણીશમે અતિશય વળી ॥ વીશમે અતિશય સુભિક્ષ થાયે, ઇમ કહે પ્રભુ કેવળી ॥ એકવીશમે પ્રભુતણીય દેશના, યોજન લગે ભવિજન સુણે ॥ બાવીશમે વળી અર્દ્ધ માગધિ, ભાષાયે જિનજી ભણે ॥ ૭ ॥ ત્રેવીશમે જિનવાણિ જનને, હેતુ શિવભણી પરિણમે ॥ ચોવીશમે પ્રભુ ચરણ મૂળે, વૈર જંતુનાં ઉપશમે ॥ અન્યલિંગી નામે જિનને, પંચવિંશતિ અતિશયે॥ અન્યતીર્થિ માન થાયે, છવ્વીશમે પ્રભુ નિશ્ચયે ॥ ૮ ॥ પચવીશ જોજન લગે જિનથી, ઇતિ અને મારી નહી ॥ સ્વચક્ર ને પરચક્ર ન હોયે, ત્રીશ અતિશય એ સહી ॥ અતિવૃષ્ટિ દુર્ભિક્ષ અનાવૃષ્ટિ, ત્રણ એ નવિ ઉપજે ॥ ચોત્રિશમે વળિ વ્યાધિ પીડા, આદિ દુઃખ ન સંપજે ॥ ૯ ॥ ચોત્રીશ અતિશય એહ કહિયા, સૂત્ર સમવાયાંગમાં ॥ તે ભણતાં ગુણતાં હૈયે ધરતાં, રહે આતમ રંગમાં ॥ નિજ શુદ્ધ આતમ રૂપ પ્રગટે, ભાવશું જો ધ્યાઇએ ॥ દર્શનાદિક રત્ન લહિયે, પરમપદ સુખ પાઇએ ॥ ૧૦ ॥ અર્હંત ભગવંતતણા અતિશય, ભણો આણી આસતા ॥ બહુ પુણ્ય કરિયે ધ્યાન ધરિયે, સુખ લહિયે શાશ્વતાં ॥ શ્રી સૂરિ વિદ્યાઉદધિ સેવક, શિષ્ય ઇણિ પરે સંસ્તવે ॥ મુનિ જ્ઞાન સાગર કહે પ્રભુપદ, સેવા માગું ભવો ભવે ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री भयभंजण अरिहंतनो छंद.

(ચોપાઇ.)

જય જય વિશ્વનાથ જશવંત, પ્રણમું શ્રી અરિહંત મહંત ॥ કુશળવેલિ જળ પુષ્કર ધાર, દુરિત તિમિર ભાનુ સંસાર ॥ ૧ ॥ ચિત્ર વેલ ચિંતામણિ પાસ, કલ્પવૃક્ષ જિમ પૂરણ આશ ॥ આરતિ હરણ કરણ સુખ સંત, ચરણ શરણ ધારો મન ખંત ॥ ૨ ॥ ક્રોધ માન છળ લોભ નિવાર, ભયે કેવળ પદ તુમ સંસાર ॥ ઇંદ નરિંદ સુરાસુર દેવ, મન વચ કાય કરે તુમ સેવ ॥ ૩ ॥ લિપટે સર્પ ચંદનતરુ ભાલ, ગરુડ શબ્દ સુણિ નાસત વ્યાલ ॥ જંતુ વૃક્ષ કર્મ અહિ જાણ, તુમ સમરણસેં હોત પ્રયાણ ॥ ૪ ॥ કોટિ વૃંદ નારી જણે પૂત, તુમસો અવર ન પ્રસવે સૂત ॥ ઊગે નક્ષત્ર ચઉદશિ માંય, દિનકર પૂરવ દિશિ પ્રગટાય ॥ ૫ ॥ તુમ નિર્મળ ગુણ આગર દેવ, ક્ષમાસાગર હિ આપ અછેવ ॥ ધર્મધુરંધર સારથવાહ, ધર્મચક્રી પ્રભુ ત્રિજગ નાહ ॥ ૬ ॥ અવિનાશી અવિકારી અરૂપ, નિર્ભય કરણ પરમસુખ ભૂપ ॥ જગગુરુ જગબંધવ જગદીશ, ત્રિકરણ શુદ્ધ નમાવું શીશ ॥ ૭ ॥ જન્મ જરા ને મરણ દુઃખ સોગ, એહ અનાદિ લગ્યો ભવ રોગ ॥ તુમ સમરણ ઓષધ જો લેત, ભવ ભય વ્યાધિ રંચ ન રેત ॥ ૮ ॥ તુમ જગવચ્છળ કરુણાવંત, શાંતિકારક શ્રી ભગવંત ॥ મેં મતિહીન અલ્પ મુજ બોધ, તુમ ગુણ કેમે વરણવું સોધ ॥ ૯ ॥ કેઇક હરિહર જપત મહેશ, કેઇક સરસ્વતિ ગોરી ગણેશ ॥ કેઇક રવિ શશિ નવગ્રહ દેવ, કેઇક જળ થળ અગની સેવ ॥ ૧૦ ॥ કેઇક ઇશા પેગંબર પીર, કેઇક દેવી ભૈરવ વીર ॥ મેં મન નિશ્ચે કિયો નિરધાર, તુમ સમ ઓર ન કો સંસાર ॥ ૧૧ ॥ કિહા સરસવ કિહાં મેરુ ઉત્તંગ, કિહાં કેસરી બળવંત કુરંગ ॥ સધા મણિ વૈડૂર્ય કેર, જેસેં અમૃત અંતર ઝેર ॥ ૧૨ ॥ જેસેં વસ્તર કંબળ હીર, નિશિ દિન અંતર કાયર વીર ॥ આક દૂધ કિહાં ધેનુ ખીર, ખીરસાગર કિહા ખારૂં નીર ॥ ૧૩ ॥ પુણ્ય પાપ ફળ રંકને રાય, પરગટ દ્રવ્ય સુપનકી માય ॥ સત્ય જૂઠ તસ્કર સાહુકાર, આગિયા તેજ રવિ ઝળકાર ॥ ૧૪ ॥ જેસેં કર્મઘાતી કર્મવંત, પ્રત્યક્ષ અંતર ભાગે અનંત ॥ વિશ્વ વિખ્યાત સદા સુખકાર, જયું ઉદધિમેં દ્વીપ આધાર ॥ ૧૫ ॥ ભૂખ્યાં ભોજન પ્યાસા નીર, રોગી ઓષધી મન ધીર ॥ પંખી નળ નટ વશ વિચાર, તિમ તુમ નામન-

ણો આધાર ॥ ૧૬ ॥ બાળક જનની ગૌ વચ્છ હેત, હંસ સરોવર આશરે રહેત ॥ જ્યૂં હસ્તી કજળ વન પ્રીત, અંબ કોયલ ચકવી આદિત ॥ ૧૭ ॥ સતિ ભરતાર બપૈયા મેહ, મધુકર માલતિ અધિક સ્નેહ ॥ લોભી મનમેં ધનકો જાપ, તૈસે હું સમરૂં પ્રભુ આપ ॥ ૧૮ ॥ હિંસા જૂઠ ચોરી ઉન્માદ, સેવ્યો પરિગ્રહ ક્રોધ અનાદિ ॥ માન માયા તૃષ્ણા અતિ કીધ, રાગ દ્વેષ તેમ કલેશ પ્રસિદ્ધ ॥ ૧૯ ॥ આળ દિયાં કરિ ચાડી કૂડ, પર અપવાદ કિયા ભરપૂર ॥ વિષય કષાય રતિ અરતિ આણ, બાંધ્યાં નિકાચિત કર્મ અજાણ ॥ ૨૦ ॥ કપટ સહિત કહી મૃષાવાદ, મિથ્યામત કરણી આલ્હાદ ॥ કરણ કરાવણ કરી મેં મોદ, પાપ અઢારહ ધર્મ વિરોધ ॥ ૨૧ ॥ ઇણ વિધ કરિયાં કર્મ કરૂર, પહોત્યો નરક સહ્યાં દુઃખ પૂર ॥ પરમાધામી દીધી ત્રાસ, નહી માની કિંચિત અરદાસ ॥ ૨૨ ॥ તિરિયંચ વેદન સાગર રૂપ, જંગમ થાવર પડિયો કૂપ ॥ છેદન ભેદન કષ્ટ મહંત, જનમ મરણ દુઃખ સહ્યાં અનંત ॥ ૨૩ ॥ નરભવ નીચ જાતિ કુળ કીન, દુઃખી દરિદ્ર ભયો અતિ દીન ॥ જન જન આગેં જોડ્યા હાથ, પૂરણ નહિ મિળિયો જળ ભાત ॥ ૨૪ ॥ પાપ ઉદય નાટકિયો દેવ, ભયો મેં તબ કરિ સુરની સેવ ॥ પાડ્યાં નાટક તોડી તાન, કર્મ ઉદયં મેં ભયો હેરાન ॥ ૨૫ ॥ ચઉગતિ ભ્રમણ મહા દુઃખ લીન, તુમ શરણાં વિણ ભવ ભવ દીન॥ કીધા મેં અપરાધ અપાર, ભરિયો હું અવગુણ ભંડાર ॥ ૨૬ ॥ ખોય દિયો મેં નિરથક કાળ, મોહનીકર્મ એ ભર્મ જંજાળ ॥ સર્પ અંધારે જેવડી જેમ, છીપખંડ રૂપું ગ્રહે તેમ ॥ ૨૭ ॥ મૃગ મરીચિકા જાણત તોય, પ્યાસ બુઝાવણ હરિણાં સોય ॥ ધાવત ધાવત છોડે પ્રાણ, તૈસેં મેં ભમિયો અજ્ઞાણ ॥૨૮॥ જૈસેં જ્વર તન પ્રબળતા હોય, અન્ન રુચિ નહિ વ્યાપે સોય ॥ તૈસેં કુકર્મ ઉદયગત જીવ, ધર્મરુચિ નહિ આવત ઇવ ॥ ૨૯ ॥ જબ તન જ્વરકો મિટત વિકાર, તબ સોઇ વંછ્યા કરત આહાર ॥ અશુભ કર્મ જબ હોત પ્રયાણ, તબ તુમ શરણ ગ્રહે ભવિયાણ ॥ ૩૦ ॥ જાણી મેં આગમ અનુસાર, કિંચિત તુમ મારગકી કાર ॥ જ્ઞાન દર્શન પૂરણ ચારિત્ર, પળે નહિ મુજ શુદ્ધ પવિત્ર ॥૩૧॥ પણ એક ચરણ શરણકી આશ, ધારી મેં અબ હિયે વિમાસ ॥ આશ નિરાશ કરણ નહી રીત, તુમશું લાગી પૂરણ પ્રીત ॥ ૩૨ ॥ તુમ સમ ઓર ન કોઇ કૃપાળ, અધમ ઉદ્ધારણ દીન દયાળ ॥ તુમ વિણ કોણ મો હોત સહાય, તુમ વિણ કોણ ભવિક સુખદાય ॥ ૩૩ ॥ ગજ

મદવત મહા વિકરાળ, સન્મુખ આવે ન નરહૂ ભાળ ॥ મારણ આવે ભરતો કાળ, તુમ જપતા હરિ હોવે શિયાળ ॥ ૩૪ ॥ કલ્પાંતકાળ સમીર અદભ, જળે દાવાનળ ધુમ્ર પ્રચંડ ॥ ઐસેં કષ્ટ ભજે જન કોય, તુમ કીરત જળ શીતળ સોય ॥ ૩૫ ॥ શ્યામ રંગ દૃગ લાલકરાળ, ક્રોધ ઉદ્ધત ધ્યાવે વિકરાળ ॥ નાગદમન તુમ નામ વિશાળ, રટતાં વિષ કરે નહી વ્યાલ ॥ ૩૬ ॥ ભૂપશું ભૂપ કરે સંગ્રામ, રક્ત ખાળ વહે તિણ ઠામ ॥ ઐસેં સંકટ ધ્યાવે આપ, લહે રણ વિજય ટળે સંતાપ ॥ ૩૭ ॥ અથાગ જળ વહે વાય કુવાય, ઉઠે કલ્લોલ વહાણ કંપાય ॥ ઐસી વિપત ધ્યાન કરનાર, સો સહિ પાવે સાગર પાર ॥ ૩૮ ॥ સામ ખાસ જ્વર ગુંબડ દાહ, કુષ્ટ ભગંદર રોગ અગાહ ॥ જો તુમ પ્રભુમે ભાવ નિશંક, તતક્ષણ પ્રલય હોત આતંક ॥ ૩૯ ॥ પાવન બેડી હાથકડી હાથ, રોકે ભાખરસી રૂંધે ભાત ॥ ઐસી આપદ સમરે આપ, બંધન છૂટે ટળે સંતાપ ॥ ૪૦ ॥ તુમ રણમોચન ગરિબ નિવાજ, બંધન છોડે શ્રી જિનરાજ ॥ તુમ ત્રિહુલોકમેં તિલક સમાન, તુમ નામે દિન દિન કલ્યાણ ॥ ૪૧ ॥ ૐ હ્રીં શ્રીં નમો નમો અરિહંત, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ વૃદ્ધિ સુખ સંત ॥ દેજ્યો દીનદયાળ નિધિ સોય, ભવ ભવ શરણું વંછુ તોય ॥ ૪૨ ॥ હય ગય રથ દળ પ્રબળતા પૂર, વૈરી દુશ્મન નામે દૂર ॥ પૂત સપૂત કલત્ર ગુણવંત, મળે સંજોગ રહે સુખ જંત ॥ ૪૩ ॥ દુશ્મન બળ નહિ લાગે દાવ, વૈર મિટિ હોય સજ્જન ભાવ ॥ જિહાં જાય તિહાં આદર હોય, મોહનીમંત્ર નામ તુમ જોય ॥ ૪૪ ॥ જડ મૂરખ નર જે મતિ હીન, પણ તુમ સમરણ મેં રહે લીન ॥ બુદ્ધિ પ્રબળ સો પંડિત થાય, જગમેં પૂજ હોત સવાય ॥ ૪૫ ॥ આભકો કાગદ મસિ સબ નીર, લેખણી લેવે સુરદર્શન ચીર ॥ જો લિખે સરસતિ ગુણ વિસ્તાર, સાગરકોટી લહે નહિ પાર ॥ ૪૬ ॥ અલ્પમતિ હું પ્રમાદી જીવ, કેરેં તુમ ગુણ કહું અતીવ ॥ તુમ વાલેસર જીવન પ્રાણ, રાજ રાજેશ્વર ગુણનિધિ ખાણ ॥ ૪૭ ॥ તિલોકઋષિ કરે અરદાસ, અંતરજામી તુમ ગુણ રાસ ॥ આપકે પાસ ન માગું લેશ, સોય બનાવો નિજ પ્રદેશ ॥ ૪૮ ॥ એતિક અરજી લીજ્યો માન, કબહું ન ભૂલું તુમ એમાન ॥ નીઠ નીઠ જાણ્યા તુમ દેવ, ભવ ભવ દેજ્યો તાહરી સેવ ॥ ૪૯ ॥ સંવત ઓગણીસે બત્રીસ માન, જ્યેષ્ઠ કૃષ્ણ તિથિ બીજ પ્રમાન ॥ વાર શની સિદ્ધિજોગ વિચાર, ભયભંજન સ્તવ કિયો ઉચ્ચાર ॥ ૫૦ ॥ ચોઢેર શા-

હજાપુર માળવદેશ, સુખશાતા ચઉતીર્થ હમેશ ॥ ભણે ગણે સુણે નર નાર, તસ ઘર વર્ત્તે મંગળ ચાર ॥ ૫૧ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી શાંતિનાથનો છંદ.

શાંતિનાથકો કીજે જાપ, કોડ ભવોનાં કાપે પાપ ॥ શાંતિનાથજી મ્હોટા દેવ, સુર નર સારે જેહની સેવ ॥ ૧ ॥ દુઃખ દારિદ્ર જાવે દૂર, સુખ સંપતિ હોવે ભરપૂર ॥ ઠગ ફાંસીગર જાવે ભાગ, બળતી હોવે શીતળ આગ ॥ ૨ ॥ રાજલોકમાં કીર્તિ ઘણી, શાંતિ જિનેશ્વર માથે ધણી ॥ જો ધ્યાવે પ્રભુજીનું ધ્યાન; રાજા દેવે અધિકું માન ॥ ૩ ॥ ગડ ગુંબડ પીડા મિટ જાય, દેખી દુશ્મન લાગે પાય ॥ સઘળો ભાગ્યો મનનો ભર્મ, પામ્યો સમકિત કાટ્યાં કર્મ ॥ ૪ ॥ સુણો પ્રભુ મોરી અરદાશ, હું સેવક તમે પૂરો આશ ॥ મુજ મન ચિંતિત કારજ કરો, ચિંતા આરતિ વિઘ્નજ હરો ॥ ૫ ॥ મેટો મ્હારાં આળ જંજાળ, પ્રભુ મુજને તું નયણ નિહાળ ॥ આપની કીર્તિ ઠામો ઠામ, સૂધારો પ્રભુ મ્હારાં કામ ॥ ૬ ॥ જો નિત્ય નિત્ય પ્રભુને રટે, મોતી બંધા ફુલ્લા કટે ॥ ચેપ લાવણ દાંતું જળ જાય, વિણ ઔષધ કટ જાવે છાય ॥ ૭ ॥ શાંતિનાથના નામથિ થાય, આંખે ટૂટ પડળ કટ જાય ॥ કમળો પીળો જળ જળ ઝરે, શાંતિ જિનેશ્વર શાતા કરે ॥ ૮ ॥ ગરમી વ્યાધિ મિટાવે રોગ, સયણ મિત્રનો મળે સંયોગ ॥ એહવો દેવ ન દીસે ઓર, નહિ ચાલે દુશ્મનકો જોર ॥ ૯ ॥ લુંટારા સબ જાવે નાસ, દુર્જન ફીટી હોવે દાસ ॥ શાંતિનાથની કીર્તિ ઘણી, કૃપા કરો તમે ત્રિભુવન ધણી ॥ ૧૦ ॥ અરજ કરૂં છું જોડી હાથ, આપશું નહિ કોઇ છાની વાત ॥ દેખિ રહ્યા છો પોતે આપ, કાટો પ્રભુજી મ્હારાં પાપ ॥ ૧૧ ॥ મુજ મન ચિંતિત કરિયે કાજ, રાખો પ્રભુજી મ્હારી લાજ ॥ તુમ સમ જગમાંહિ નહી કોય, તુજ ભજવાથી શાતા હોય ॥ ૧૨ ॥ તુમ પાસ ચલે નહિ મરકી રોગ, તાવ તેજરો નાંખે તોડ ॥ મારિ મિટાઇ કીધી પ્રભુ સંત, તુજ ગુણનો નહિ આવે અંત ॥ ૧૩ ॥ તુમને સમરે સાધુ સતી, તુમને સમરે જોગી જતી ॥ કાટો સંકટ રાખો માન, અવિચળ પદનું આપો થાન ॥ ૧૪ ॥ સંવત અઢાર ચોરાણું જાણ, દેશ માળવો અધિક વખાણ ॥ શેહેર જાવરા ચૈતર માસ, હું પ્રભુ તુમ ચરણાંકો દાસ ॥ ૧૫ ॥ ઋષિ રુગનાથજી કીધો છંદ, કાટો પ્રભુજી મ્હારા ફંદ ॥ હું જોઉં પ્રભુજીની વાટ, મુજ આરતિ ચિંતા સવિ કાટ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી પાર્શ્વનાથનો છંદ.

(ત્રોટકવૃત્તમ.)

પ્રણમામિ સદા જિન પાર્શ્વજિન, જિનનાયક દાયક સુખ ધનં ॥ ધનચારુ મનોહર દેહધરં, ધરણીપતિ નિત્ય સુસેવ કરં ॥ ૧ ॥ કરુણારસ રંજિત ભવ્ય ફણી, ફણિ સસ સુશોભિત મૌલિમણિ ॥ મણિ કંચન રૂપ ત્રિકોટ ધરં, ધટિતાસુર કિન્નર પાર્શ્વ તટં ॥ ૨ ॥ તટિનીપતિ ઘોષ ગભીર સ્વરં, શરણાગત વિશ્વ અશેષ નરં ॥ નરનારિ નમસ્કૃત નિત્ય પદા, પદ્માવતિ ગાવતિ ગીત સદા ॥ ૩ ॥ મનતેંદ્રિય ગોપિ યથા કમઠં, કમઠાસુર વારુણ મુક્ત હઠં ॥ હઠ હેલિત કર્મ કૃતાંત બળં, બળધામ દગંદગ પંકજળં ॥ ૪ ॥ જળજદ્વય પત્ર પ્રભાનયનં, નયનંદિત ભવ્યતરી શમનં ॥ મનમથ મહીરુહ વન્હિ સમ, સમતાગુણ રત્નમય પરમ ॥ ૫ ॥ પરમાર્થ વિચાર સદા કુશળં, કુશળ કુરુ મે જિનનાથ અલ ॥ અલિની નલિની નળ નીલ તનં, તનુતા પ્રભુ પાર્શ્વજિન સુધન ॥ ૬ ॥

॥ કળશ ॥ (દ્રુતવિલંબિત વૃત્તમ્.)

સુધન ધાન્યકરં કરુણાપર, પરમસિદ્ધિકર દદદાધરં ॥ વરતરં અશ્વસેન કુળોદ્ભવં, ભવભૃતા પ્રભુ પાર્શ્વજિનં શિવ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી પાર્શ્વનાથનો છંદ.

(ત્રોટકવૃત્તમ્.)

સુખ સંપતિ દાયક દેવ સદા, પ્રણમુ પ્રભુ પાર્શ્વજિણંદ મુદા ॥ નમતા ધરિ નેહ સુરેશ પદા, દુખ દોહગ સંકટ નાહિ કદા ॥ ૧॥ શશ્ભુધિર દેવ ભુજગ પરે, ધરણીધર સાહિબ સેવ કરે ॥ મનમોહન ધીર જિણંદ ખરો, નિત્ય વાગર ઉગમતે સમરો ॥ ૨ ॥ નવનિધિ લહે જિનને નમતા. મળિયો મુજને ભવમાં ભમતા ॥ રમતાં રળિયો મણિ ચિંતવિયો, મુજ સાહિબ દેવ હવે સુવિયો ॥ ૩ ॥ સુખ સાહિબ તું દિલડે વસિયો, તુજ નામતણા ગુણનો રસિયો ॥ મનવંછિત પૂર સદા મનના, દુખ દૂર કરે સઘળા તનનાં ॥ ૪ ॥ વેરિ વળિ જાવન હે મુજથી, જગમા શરણો જિનજી તુજથી ॥ હરિ શંકર નામ કહે અમથી, બળિયો તુજથી જગ દેવ નથી ॥ ૫ ॥ સહુ દેવ સગાપણે ભાખિયા, વનિતા વિષયી રસના દખિયા ॥ જિન દેવ નિરાગ

રસે રમતા, મદ મોહ ફરે ભયથી ભમતા ॥ ૬ ॥ સુખ પાવત સા-હિબ નામથકી, ડરતા રહેતા રિપુ તેહ થકી ॥ ગડ ગુંબડ રોગ જિકે સબળા, તુજ નામ થકી સહુ તે નબળા ॥ ૭ ॥ વળિ ડાકણ શાકણ દૂર રહે, નર જેહ જિણંદનું નામ લહે ॥ જગમાં જશ તેહ તણો પ્રસરે, મનવંછિત ચિંતિત કારજ સરે ॥ ૮ ॥ કરિ સિંહ દાવાનળ નાગતણા, રણ સાગર બંધ મહોદરના ॥ મળિ આઠ મહા ભય તૂંહિ હરે, ભવિ જેહ સદા તુજ ધ્યાન ધરે ॥ ૯ ॥ મહિમા તુજ પાર ન કોય લવે, સમર્યાં ઘર સંપદ હોય હવે ॥ સમરૂં સમયે તુંહિ આવિ મળે, મુજ ઇચ્છિત મોહનવેલિ ફળે ॥ ૧૦ ॥ મુખ ચંદ્ર સમો કજ આંખડલી, વળિ ભ્રૂહ ધનુ સમ વાંકલડી ॥ શિર ઉપર નાગ કિરીટ ધરે, મુખ દેખત દોલત હોય ઘરે ॥ ૧૧ ॥ ઘર થોટક જોટક કંચનના, લખમી લહિયે લખ કોટિકનાં ॥ નહિ ખોટ કિસી તુજ ઓટ ખરી, થુણિયો તુજ ત્રોટક છંદ કરી ॥ ૧૨ ॥ આસિઆ વરશે સુઅઢારતણે, તપમાસ તણી દસમી સુદને ॥ શુભ મહૂરત બીજ ખુસાલ તણે, કવિ ઉત્તમ છંદ અખંડ ભણે ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री गौतमस्वामीनो छंद.

જયો જયો ગૌતમ ગણધાર, મ્હોટી લબ્ધિતણો ભંડાર ॥ સ-મરે વંછિત સુખદાતાર, જયો જયો ગૌતમ ગણધાર ॥ ૧ ॥ વીર વ-જીર વડો અણગાર, ચૌદહજાર મુનિ. શિરદાર ॥ જપતાં નામ હુવે જ યકાર ॥ જયો૦ ॥ ૨ ॥ ગય ગમણી રમણી જગ સાર, પુત્ર કલત્ર સ જન પરિવાર ॥ આપે કનક કોડિ વિસ્તાર ॥ જયો૦ ॥ ૩ ॥ ઘેર ઘોડા પાયક નહિ પાર, સુખાસન પાલખી ઉદાર ॥ વૈરી વિકટ થાયે વિસરાળ ॥ જયો૦ ॥ ૪ ॥ પ્રહ ઉઠી જપિયે ગણધાર, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ કમળા દાતાર ॥ રૂપ રેખ મયણ અવતાર ॥ જયો૦ ॥ ૫ ॥ કવિ રૂપ-ચંદ કેરો શિષ્ય, ગૌતમ ગુરુ પ્રણમો નિશ દિશ ॥ કહે ચંદ એ સુ-મતાગાર, જયો જયો ગૌતમ ગણધાર ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री शिखामणनो छंद.

(ત્રોટકવૃત્તમ્.)

વરદાયક માય સલામ કરી, કહું સાર શિખામણ એક ખરી ॥ નર નારિ સહુ હેડે ધરિયે, જિમ આપદ સંકટ ઉદ્ધરિયે ॥ ૧ ॥ પર-

ભાત સમે ગુરુ દેવ નમો, જિમ દારિદ્ર દોહગ દૂર ગમો ॥ ભગવંત સદા ચરણા ભજિયે, કુળ રીતિ કદી કબુ ના તજિયે ॥ ૨ ॥ લડિયે નહિ માયને બાપ થકી, વઢિયે નહિ કોઇથી બાંધિ જકી ॥ વિશવાસ ન કીજે નારિતણો, ગુરુરાજ સમીપથી જ્ઞાન ભણો ॥ ૩ ॥ દરબાર અલીકન ના ભખિયે, ઘરભીતર સાક્ષી નહિ લિખિએ ॥ રખિયે નહિ ચાડ પડોશ સદા, તરિયે નહિ નીર સજોર કદા ॥ ૪ ॥ વ્યવસાય સહુ વિધિસેં કરિયે, ઠગ દાવ રમી ધન ના ભરિયે ॥ પરદેશમાં ગાફલ ના ફરિયે, નરપતિ થકી ડરતા રહિયે ॥ ૫ ॥ જુગટા વ્યસની પરિ ના ગમિયે, ઋષિ સાધ અનાથકું ના દમિયે ॥ કરિયે નહિ આળ અગન્ની તણી, વળિ દીજિયે શીખ સુમિત્ત ભણી ॥ ૬ ॥ ગુરુ આસન ઉપર ના ધસિયે, દુર્જનની સંગતે ના વસિયે ॥ વળિ ધીજ ન કીજિયે જૂઠ કિસી, ધણિવાર ન કીજિયે વાત હસી ॥ ૭ ॥ કુવચણાં મુખ બોલહ તે પળિયે, સજ્જનથી સ્નેહ ધરી મળિયે ॥ પરનારિની સંગત દૂર તજો, પરમારથ કારજ નિત્ય ભજો ॥ ૮ ॥ સુખકાર શિખામણ એમ કહે, કવિ ઉત્તમ તે જયમાળ લહે ॥ ગુરુ ચાર લહુ આઠ દીહ ધરો, ઇમ ત્રોટક નામહ છંદ ખરો ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री परमेष्ठिपरमानंदस्तव छंद.

(દોહા.)

ઓ નમો અરિહતાણં, ઇમ પાંચે પદ માંય ॥ ઓ -હ્રાં -હ્રીં શ્રીં -હ્રૌં સ્વાહા, જપતા -હ્રીં શ્રી થાય ॥૧૦૮॥૨॥ અ સિ આ ઉ સા૦

(છંદ ત્રિભંગી.)

પ્રણમું સરસતી હોય વર મતિ, ચિત્ત ઉલ્લસે અતિ, ગુણ થુણવા ॥ શુદ્ધ ભાવે ધ્યાવે, સો સુખ પાવે, એક ચિત્ત આવે, જગ સુણવા ॥ જય જય પરમેષ્ઠી, જગમેં શ્રેષ્ઠી, દે પદ જેષ્ઠી, જગધારં ॥ ત્રિજગ મઝાર, નામ ઉદારં, જય સુખકારં, નવકારં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ બારે ગુણવંતા, શ્રી અરિહંતા, લોક મહંતા, ગુણ ગહેરા ॥ ઘનઘાતિ કર્મે, મિથ્યાભર્મે, ત્યાગ અધર્મે, વિપ લહેરા ॥ શુકલ મન ધ્યાયા, કેવળ પાયા, ઇંદર આયા, તિણ વાર ॥ ત્રી૦ ॥ ૨ ॥ વર પર્ષદા બારે, હર્ષ અપારે, શુણિ અવધારે, જિનવાણી ॥ અમૃતશું પ્યારી, જન હિતકારી, સુર નરનારી, પહેચાણી ॥ કેઇ સંયમ ધારે, કેઇ વ્રત બારે, કર્મ વિદારે, શિવ ત્યારી ॥ ત્રી૦ ॥ ૩ ॥ દ્વિતીય પદ ધ્યા

વો, સિદ્ધ ગુણ ગાવો, ફિર નહિ આવો, જિહાઁ જાઇ ॥ જે અલખ નિરંજન, ભવિ મનરંજન, કર્મકે અંજન, શિવ સાંઇ ॥ પુદ્ગળકા ફંદા, દૂર નિકંદા, પરમાનંદા, અવિકારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૪ ॥ અષ્ટગુણકે ધારે, જગત નિહારે, કાળ ન મારે, ઉન તાંઇ ॥ જિહાં સુખ અનંતા, કેવળવંતા, ગુણ ઉચરંતા, છે નાઇ ॥ નિજ વાસ બતાઇ, ઘો મુજ તાંઇ, તુમસા નાઇ, દાતારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૫ ॥ ગણિવર પદ ત્રીજે, નિત્ય નમીજે, સેવા કીજે, હર્ષ ધરી ॥ પંચ મહાવ્રત પાળે, દૂષણ ટાળે, ગંજ જિમ મહાલે, શૂર હરી ॥ પાંચે વશ કરતે, પંચ ઉતરતે, પાંચુઇ હરતે, દુઃખકારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૬ ॥ શીતળ જિમ ચંદા, અચળ ગિરિંદા, ગણપતિ ઇંદા, શિરદારં ॥ સાગર જિમ ગહેરા, જ્ઞાન લહેરા, મિથ્યા અંધેરા, પરિહારં ॥ સંપદ વસુ પાવે, ન્યાય બઢાવે, પાળે પળાવે, આચારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૭ ॥ ગુરુ સેવા સાધી, વિનય આરાધી, ચિત્ત સમાધી, જ્ઞાન ભણે ॥ બારે અંગ વાણી, પેટી સંમાણી, પૂરવ નાણી, સંશય હણે ॥ નિરવદ્ય સત્ય ભાંખે, શાસ્તર સાખે, ગુણ અભિલાખે, નિજ સારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૮ ॥ ઉવઝાયા સ્વામી, અંતરજામી, શિવગતિ ગામી, હિતકારી ॥ શીખણને આવે, જોગ શીખાવે, ન્યાય બતાવે, ઉપકારી ॥ દુર્ગતિમાં પડતો, કાદવ ગડતો, ચિત કરે ચડતો, તિણ વારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૯ ॥ કંચુક અહિ ત્યાગે, દૂરે ભાગે, તિમ વૈરાગે, પાપ હરે ॥ જૂઠા પરછંદા, મોહની ફંદા, પ્રભુકા બંદા, જોગ ધરે ॥ સબ માલ ખજીના, ત્યાગન કીના, મહાવ્રત લીના, અણગારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૧૦ ॥ પાળે શુદ્ધ કરણી, ભવજળ તરણી, આપદ હરણી, દૃષ્ટિ રખે ॥ બોલે સત્ય વાણી, ગુપ્તિ ઠાણી, જગકા પ્રાણી, સમ લેખે ॥ શિવમારગ ધ્યાવે, પાપ હઠાવે, ધર્મ બતાવે, સત્ય સારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૧૧ ॥ એ પ્રણમે ભાવે, વિઘ્ન હઠાવે, અરિ હરિ જાવે, દૂર સહી ॥ જે તપ તેજારી, દુઃખ બિમારી, શોગ સવારી, આત નહી ॥ ગ્રહ પીડા ભાગે, દૃષ્ટિ ન લાગે, શત્રુ ન જાગે, લીગારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૧૨ ॥ એહ મંત્રજ નીકો, તારક જીકો, ત્રીજગ ટીકો, સુખદાતા ॥ એ મંત્ર કરારી, મહિમા ભારી, લહે નરનારી, સુખશાતા ॥ સરજી વનવેલી, દે ધન ઠેલી, ભવે ભવે કેલી, યહ સારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૧૩ ॥ પદ્માસન વાળી, રંગ નિહાળી, આરતિ ટાળી, ધ્યાન ધરે ॥ ત્રિલોક પયંપે, ભાવશું જંપે, ઋદ્ધિ સિદ્ધિ સંપે, જેહ ધરે ॥ એહ છંદ ત્રીભંગી, ગાવે ઉમંગી, ભવભવ સંગી, જયકારં ॥ ત્રી૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી તાવનો છંદ.

(દોહા.)

નમો આનંદપુર નગર, અજયપાળ રાજાન ॥ માતા અજયા જનમિયો, જ્વરે તું કૃપાનિધાન ॥ માત રૂપ શક્તિ હુઓ, કરવા ખેલ જગત્ત ॥ નામ ધરાવે જૂજૂવા, પ્રસર્યો તું ઇત ઉત્ત ॥ ૨ ॥ એકાંતતરો બેયાંતરો, ત્રઇયો ચોથો તામ ॥ શીત ઉષ્ણ વિષમજ્વરો, એ માતે તુજ નામ ॥ ૩ ॥

॥ છંદ ॥

એ માતે તુજ નામ સુરંગા, જપતાં પૂરે કોડિ ઉમંગા ॥ તેં નામ્યા જે જાલિમ જુગા, જગમાં વ્યાપી તુજ જસ ગંગા ॥ ૪ ॥ તુજ આગે ભૂપતિ સબ રંકા, ત્રિભુવનમાં વાજે તુજ ડંકા ॥ માને નહિ તું કેહની શંકા, તૂઠ્યો આપે સોવન ટંકા ॥ ૫ ॥ સાધક સિદ્ધતણા મદ મોડે, અસુર સુરા તુજ આગળ દોડે ॥ દુષ્ટ પિશુનાં કંધર તોડે, નમિ ચાલે તેહને તુ છોડે ॥ ૬ ॥ આવતો થરહર કંપાવે, ડાહ્યાને જિમ તિમ બહકાવે ॥ પહિલો તુ કેડમાંથી આવે, સાત શિખર પણ શીત ન આવે ॥ ૭ ॥ હી હીં હું હું કાર કરાવે, પાંસળિયા હાડા કડકાવે ॥ ઉનાળે પણ અમલ જગાવે, તાપે પહિરણમાં મુતરાવે ॥ ૮ ॥ આસો કાર્તિકમાં તુજ જોરો, હઠ્યો ન માને ધાગો દોરો ॥ દેશ વિદેશ પડાવે સોરો, કરે સબળ તું તાતો તોરો ॥ ૯ ॥ તુ હાથીનાં હાડાં ભંજે, પાપીને તાડે કર પંજે ॥ ભક્તવત્સલ ભાવે જો રંજે, તો સેવકને કોય ન ગંજે ॥ ૧૦ ॥ ઢોલક ઢોલક ડમરૂ ડાકં, સુરપતિ સરિખા માને હાકં ॥ ધમકે ધૂંસડ ધામડ ધાકં, ચડતો ચાલે ચંચળ ચાકં ॥ ૧૧ ॥ પિશુન પરાક્રમ નહી કો તોથી, તુજ જસ બોલ્યા જાય ન કોથી ॥ સૌ અણખીલ કુંગએ પોથી, મહેર કરી અળગા રહો મોથી ॥ ૧૨ ॥ ભક્તથકી એવડી કાં ખેડો, અવલ અમિના છાટા રેડો ॥ લાખા ભક્તનો એ નિવેડો, મહારાજ મુકો મુજ કેડો ॥ ૧૩ ॥ લાજવજો મા અજયા રાણી, ગુરુ આણ માનો ગુણ ખાણી ॥ ઘરે સિધાવો કરુણા આણી, કહું છું નાકે લીટી તાણી ॥ ૧૪ ॥ મંત્ર સહિત એ છંદ જે પઢશે, તેહને તાવ કદી નવિ ચઢશે ॥ કાતિ કળા દેહી નિરોગં, લહેરો લખમી લીલા ભોગં ॥ ૧૫ ॥

॥ કળશ છપ્પય ॥

ઓ નમો ધુરિ આદિ, બીજ ગુરુ નામ વંદીજે, ॥ આનંદપુર

અવનીશ, અજયપાળ આખીજે ॥ અજ્યા જાત અઢાર, વાંચિયે સાતે બેટા ॥ જપતાં એહિજ જાપ, ભક્તશું ન કરે મેટા ॥ ઉતરે ચઢિયો અંગ, પળમેં તુજ વયણે મુદા ॥ કહે કાંતિ રોગ નાવે કદી, સાર મંત્ર ગહિયે સદા ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥ એ છંદ સાત વાર, ચૌદ વાર અથવા એકવીશ વાર સાંભળે અથવા ગણે, તો તાવ જતો રહે.

अथ श्री आत्मनिंदा विनंती छंद.

(ભુજંગપ્રયાત વૃત્તમ.)

પ્રભુ પાય લાગી કરૂં સેવ ત્હારી, તમે સાંભળો શ્રી જિનરાય મ્હારી ॥ મને મોહ વૈરી પરાભવ કરે છે, ચિહું ગતિ તણાં દુઃખ નહિ વીસરે છે ॥ ૧ ॥ હું તો લક્ષ ચોરાશી જિવ યોની માંહે, ભમ્યો જન્મ મરણ કેરે પ્રભાવે ॥ ઘણાં મેં કીધાં કર્મ જે ધર્મ છાંડી, કહું સ્વામિ તે સાંભળો સર્વ માંડી ॥ ૨ ॥ મેં તો લોભે લંપટ થઇ કર્મ કીધાં, ઘણાં ભોળવી પરતણાં દ્રવ્ય લીધાં ॥ મેં તો પિંડ પોખ્યો કરી જીવહિંસા, કરી પારકી કૂથલી સ્વ પ્રશંસા ॥ ૩ ॥ મેં તો બોલિયા પરતણા મર્મ મોસાં, નહિ ભાંખિયા આપણા પાપ દોષા ॥ સદા સંગ કીધો પરનારી કેરો, નહી પાળિયો ધર્મ જિનરાજ તેરો ॥ ૪ ॥ પડ્યો ઘરતણે પાપ આશા વિલુદ્ધો, નહિ સાંભળ્યો જિન ઉપદેશ શુદ્ધો ॥ હું તો પુત્ર પરિવારશું રંગ રાતો, નહી જાણિયો જિનવર કાળ જાતો ॥ ૫ ॥ ઘણું આરંભનું પાપ કરી પિંડ ભાર્યો, મેં મૂરખે નરભવ ફોક હાર્યો ॥ ગયો કાળ સંસાર એળે ભમંતાં, સહ્યાં તેહથી દુર્ગતિ દુઃખ અનંતાં ॥ ૬ ॥ ઘણે કષ્ટે જિનરાજ હવે દેવ પામ્યો, ત્યારે સર્વ સંસારનાં દુઃખ વામ્યો ॥ જ્યારે શ્રી જિનરાજનું રૂપ દીઠું, મ્હારે લોચને રૂયડું અમીય વૂઠ્યું ॥ ૭ ॥ આવી કામધેનુ ઘરમાંહિ ચાલી, ભરી રત્નચિંતામણિ હેમ થાળી ॥ મ્હારા ઘરતણે આંગણે કલ્પવૃક્ષ, ફળ્યો આપવા વંછિત દાન દક્ષ ॥ ૮ ॥ ગયો રોગ સંતાપ તે સર્વ નાઠો, જરા જન્મ મરણાંતણો ત્રાસ નાઠો ॥ તોરે શરણ આવ્યા તણી લાજ કીજે, કર્યા અપરાધ તે સર્વ ખમીજે ॥ ૯ ॥ ઘણું વિનવું છું જિનરાજ દેવા, મને આપજ્યો ભવોભવ સ્વામિ સેવા ॥ યહ વિનતિ ભાવથી જેહ ભણશે, સકળચંદનો સ્વામિ સદા સુખ કરશે ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી જગણત્રીગજ્ઝાવના છંદ.

(દોહા.)

અવિચળ પદ મન થિર કરી, જિહાં છે સૂખ અપાર ॥ પ્રતિબોધિશ મન આપણું, જિમ પામું ભવ પાર ॥ ૧ ॥ રે મન તેં અસ્થિરપણે, કીધાં કુકર્મ કોડ ॥ રાગતણે રંગે કરી, જીવહ આણી ખોડ ॥ ૨ ॥ પંચેદ્રિય પરવશપણે, જે મે કીધાં પાપ ॥ તે મુખ કહિએ કેટલાં, હુઓ સંસારહ વ્યાપ ॥ ૩ ॥ જ્ઞાનદૃષ્ટિ જીવ જોઇ તું, મોહતણી મતિ મૂક ॥ વળીય વળી પામીશ નહી, નરભવ એળે મ ચૂક ॥ ૪ ॥ જે દિગિયે ગ્રહ ઉગમે, તે સંધ્યા નવિ હોય ॥ ધન ધાન્ય પરિવારની, મમતા મ કરો કોય ॥ ૫ ॥ નાહણુ ભોયણ આભરણ, જે પામીયે અપાર ॥ એકે જાતાં જીવને, તે દેહિ કીજે છાર ॥ ૬ ॥ મંદિરમાહે ધન ધરણિ, સીમે રહ્યો પરિવાર ॥ કાયા અગ્નિ પ્રજાળીયે, જીવ જાય નિરધાર ॥ ૭ ॥ જાવજીવ ધન મેળિયું, એ તુજ આવ્યુ ભાગ ॥ શકટ એક કાઠી ભર્યુ, ભાગે ભાજને આગ ॥ ૮ ॥ મનુષ્ય તણે પામે મરણ, રોચે સગા અપાર ॥ આપણપેં જાશું સહી, ઇમ ન ગણે ગમાર ॥ ૯ ॥ ઇદ્રાદિક સેવે સદા, જેહને ત્રિગડે વાસ ॥ તે હુ જિન થિર નવિ રહ્યા, અવરાની કુણ આશ ॥ ૧૦ ॥ ઇંદ્રાદિકને ચક્રી ગણ, રાય રાણા અવલોક ॥ ગજ રથ તુરંગમ પરિવર્યા, તેહુ ગયા પરલોક ॥ ૧૧ ॥ માય તાય બંધવ બહિન, ભાર્યા મુત ભંડાર ॥ માહરૂં કરતાં માનવી, ગયા સવે નિરધાર ॥ ૧૨ ॥ વસ્ત્રહીન તું જનમિયો, જાઇશ તેણે રૂપ ॥ પાપે પિંડ જો પોષિયો, પડિયો સંસારહ કૂપ ॥ ૧૩ ॥ ગામ ગયા આવે વળી, હરખે મળે સૌ કોય ॥ ઇણ પંથે પંથી હુવા, તેહને ન મળે કોય ॥ ૧૪ ॥ પરભવ જાતાં જીવને, આડો કો નવિ થાય ॥ પ્રમદા ચોશઠ સહસનો, પતિ પરલોકે જાય ॥ ૧૫ ॥ લક્ષ બત્રીશ વિમાનનો, પતિ જેહને સેવંત ॥ કાજ કુંરે મનશું સદા, તેહુ ઇંદ્ર ચ્યવંત ॥ ૧૬ ॥ માય તાય બંધવ કવણ, કુણ વૈરી કુણ મિત્ત ॥ એ ત્હારે મહુ કો સગું, સાંભળ તુ એક ચિત્ત ॥ ૧૭ ॥ સૂઇ અગ્રે ભૂઇ ચાપિયે, ચૌદહરાજ પ્રમાણ ॥ તેં સઘળી ફરસી સહી, મરસી ચારે ખાણ ॥ ૧૮ ॥ તેં નિગોદ ભવ પૂરિયા, સાત નરક કિધો વાસ ॥ બંધન બાધિયું કર્મને, કીધો દૂઢ અભ્યાસ ॥ ૧૯ ॥ સાયર સલિલ થકી અધિક, તેં કીધાં માય થાન ॥ બહુ પર્વત પ્રાયે અ

ધિક, તેં આરોગ્યાં ધાન ॥ ૨૦ ॥ સમુદ્ર નદી દહથી ઘણું, જીવ તેં પાણી પીધ ॥ ભૂરિ ભવાંતર પૂરતાં, તોહિ તૃપતિ ન લીધ ॥ ૨૧ ॥ ઇમ ભમતાં સહુએ સગું, શત્રુ ન કો સંસાર ॥ સમતાશું મન સવ રી, મૈત્રીભાવ વિચાર ॥ ૨૨ ॥ કુશ અગ્રે જળબિંદુ જિમ, જળ બુદ બુદ જિમ હોય ॥ ઇંદ્રધનુષ ગજ કન્નપરે, જીવિય ચંચળ જોય ॥૨૩ ॥ સુહણા સમોવડ જાણીયે, એ સઘળો સંયોગ ॥ ધર્મ મ છંડિશ મનથકી, તેહનો લહિય વિયોગ ॥૨૪॥ આપ સવારથ આવિયા, એ સહુ એ તું જાણ ॥ મોહતણે મદ મોહિયો, મ કરીશ પરતણી હામ ॥૨૫॥ દશ દ્રષ્ટાંતે દોહિલું, શ્રાવકનું કુળ લદ્ધ ॥ શીળવ્રત સાચું વહે, પાળી સમકિત શુદ્ધ ॥૨૬॥ જરા ન આવે જ્યાં લગે, પંચેંદ્રિય સમરત્થ ॥ વ્યાધિ ન આવે દેહને, ત્યાં સાધે પરમત્થ ॥ ૨૭ ॥ ગણીયા આઉખા દીહડા, જે ગયા તે ન વિલંત ॥ ઇમ જાણી આદર સહિત, ધર્મ કરો દૃઢ ચિત્ત ॥ ૨૮ ॥ એ ભવ ચિંતામણિ સમો, આળે તું મ મ હાર ॥ જિનશાસન મન થિર કરી, જીવ જતન સંભાર ॥ ૨૯ ॥ ભોગ ભલા જે નર લહે, હરખે જે દીએ દાન ॥ સમકિત વિણ શિવપદ નહી, જે અનંત સુખ ઠાણ ॥ ૩૦ ॥ એ ઓગણત્રીસી ભાવના, તેહનો શુદ્ધ વિચાર ॥ જે મનમાંહે સમરશે, તે તરશે સંસાર ॥ ૩૧ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી દાન, શીલ, તપ અને ભાવનું પદ.

રે જીવ જિનધર્મ કિજીએ, ધર્મના ચાર પ્રકાર ॥ દાન શીયળ તપ ભાવના, જગમાં એટલું સાર ॥ રે જીવ૦ ॥ ૧ ॥ વરસ દિવસને પારણે, આદિસર સુખકાર ॥ શેલડી રસ વહોરાવિયો, શ્રી શ્રેયાંસકુમાર ॥ રે જીવ૦ ॥ ૨ ॥ ચંપાપોળ ઉઘાડવા, ચારણીયે કાઢયાં નીર ॥ સતીય સુભદ્રા જશ થયો, શિયળે સુર નર ધીર ॥ રે જીવ૦ ॥ ૩ ॥ તપ કરી કાયા શોષવી, અરસ નીરસ આહાર ॥ વીરજિણંદ વખાણિયો, ધન્ય ધન્નો અણગાર ॥ રે જીવ૦ ॥ ૪ ॥ અનિત્યભાવના ભાવતાં, ધરતાં નિર્મળ ધ્યાન ॥ ભરત આરિસાભુવનમાં, પામ્યા કેવળજ્ઞાન ॥ રે જીવ૦ ॥૫॥ જૈનધર્મ સુરતરુ સમો, જેહની શીતળ છાંય ॥ સમયસુંદર કહે સેવતાં, વંછિત ફળ પાય ॥ રે જીવ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ ઇતિ શ્રી છંદો સમાપ્ત. ॥

અથ શ્રી હિતોપદેશ પદો.

પદ ૧ લું.

(હરિગીત છંદ.)

સંસારમાં શું સાર છે, વિચાર કર નર મન વિષે ॥ નિજ નેત્ર ખોલી જો અરે, દૃષ્ટિ કરીને દશદિશે ॥ ચિતમાંહે ચેત ચતુર ચેતન, શી ગતિ તારી થશે ॥ એવું વિચારી ધર્મ કર નર, ક્ષણ ગયો નવ આવશે ॥ ૧ ॥ બહુ કુડ કપટને કેળવી, સહુ લોકને તે છેતર્યા ॥ જ્યાં ત્યાં દગલબાજી થકી, નીજ કાર્ય જે જે તેં કર્યા ॥ તે સર્વ પાપ તણી તને, પરલોકમાં શિક્ષા થશે ॥ એવું૦ ॥ ૨ ॥ તું કહે મારૂં મા રૂં ગર્વે, મોહ માન મમત્વથી ॥ ધન ધાન્ય જોબન માલ, માયા સર્વ તે તારૂં નથી ॥ સુત માત તાત સુજાત પત્ની, કોઇ નવ તારૂં થશે ॥ એવું૦ ॥ ૩ ॥ કાયાતણો રાખી ભરૂંસો, બહુજ માયા મેળવી ॥ જુઠું વધો નિર્લજપણે, કૃપણતા બહુ કેળવી ॥ અંતે અરે નર અથીર છે, વસ્તુ સહુ વીણસી જશે ॥ એવું૦ ॥ ૪ ॥ રાવણ સમો જે રાજવી, લંકાપતિ પોતે હતો ॥ વિશ ભુજા જોદ્ધો યમ સમો, જે જગત માંહે શોભતો ॥ પણ ગયો અંતે એકલો તો, તારી શી ગણતિ થશે ॥ એ-વું૦ ॥ ૫ ॥ મહા પુન્ય ઉદયે મનુષ્ય જન્મ, મળ્યો બહુ મુશ્કેલ જો॥ ઉત્તમ કુળે અવતારને, પંચેંદ્રિ યોગ તથા પિછે ॥ તો કેમ હારી જા ય, પશ્ચાતાપ પશ્ચાતે થશે ॥ એવું૦ ॥ ૬ ॥ અહંકાર અતિ અંતર ધરે, જે મુજ સમો જગ કો નથી ॥ પણ, ગર્વ ઉતરે સર્વના જો, જાણ જ્ઞાન મતિ થકી ॥ ઉલટી ગતિ નીચી મળે ને, નર્ક વેદન ત્યાં થશે ॥ એવું૦ ॥ ૭ ॥ છે સ્વાર્થી સહુએ સગું ને, અથીર કાયા કારમી ॥ શો ગર્વ જાવુ સર્વને છે, એક દીન અંતે વલી ॥ રે ! મરણ સમયે ધર્મ ક-રવા, કેમ તું તત્પર થશે ॥ એવું૦ ॥ ૮ ॥ સ્વપ્ના સમુ છે સુખ સર્વે, સમજ રે નર મન થકી ॥ છે સાર એકજ ધર્મ અવર, અસાર જાણ અરે ! નકી ॥ હિતકાર શિક્ષા દેવસિની, દીલ ધરે તો સુખ થશે ॥ એ-વું વિચારી ધર્મ કર નર, ક્ષણ ગયો નવ આવશે ॥ ૯ ॥

પદ ૨ જું.

(મારૂં મારૂં રે મુગત ગેહેર—એ રાગ.)

કેરે કોને જગમાં કોણ ? ચેતન ! તારૂ રે ॥ મુરખ ! માનીને મુ

ક મારૂં તારૂં રે ॥ ટેક ॥ સ્વારથ સારૂ સૌ તુજ સંગે, રંગે આવી રમતાં રે ॥ સર્યે અરથ પર કે પોતાનાં, વેગે વેગે વળતાં ॥ ચે૦ ॥ ૧ ॥ નિજ અરથે જંપે જનનીજી, 'બેટા આવો બેસોરે' ॥ 'જી! જી!' કહીને કે'શે જીવતી, 'સ્વામિ! બીડલું લેશો' ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ 'બેટા!' કહી બોલાવે બાપા, 'ભાઇ!' ભાખે ભગિની રે ॥ સ્વારથ સરતાં અળગાં સૌ જન, જોજો માયા જગની ॥ ચે૦ ॥ ૩ ॥ હાથી હય કે હેમ હવેલી, વનિતા વિષની વેલી રે ॥ સાથી થાવા ધનને સારૂ, ધાતી આવે વેલી ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥ તર જો હોશે જરથી ઘર તો, વળગ્યા રે'શે વા'લાં રે ॥ ચોમાસે નદીઓની પાસે, આશે વળતાં નાળાં ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ નહિ કંઇ સાથે આવે દમડા, જમડા જ્યારે ઝાલે રે ॥ કરવું ધારે કરજે હમણાં, સમણાં આખર સાલે ॥ ચે૦ ॥ ૬ ॥ રડારોળ ઘર એક કરાવે, એક ઘર મંગળ માળ રે ॥ હા! હા! કપટી કામણગારો, કેડે લાગ્યો કાળ ॥ ચે૦ ॥ ૭ ॥ ઇંદ્રજાળ સમ જગને જાણી, સંત ચરણ જન સેવોરે ॥ જૈનહિતેચ્છક શેવક જન સૌ, માગે મુક્તિ મેવો ॥ ચેતન તારૂં રે ॥ ૮ ॥

पद २ जुं.

(કુંવરી કુંવર મારા લાડકા—એ રાહ.)

ડાક ડમાક છોડી ચાલવું, ઢોલ વાગશે સહિ ॥ હાડ જશે રે ફુટી જીવડા, લાગ મળશે રે નહિં ॥ ડાક૦ ॥ ૧ ॥ ભાર વહિ વહિ વૈતરા, સાર ભેગું રે કીધ ॥ ઇજત ખોઇ ઘડી એકમાં, જો હાથે નવ દીધ ॥ ડાક૦ ॥ ૨ ॥ જાણું જરૂર રે જીવડા, નથી તારૂં રે કોઇ ॥ દેહ નથી તારી તાહરી, માટે ચાલજે જોઇ ॥ ડાક૦ ॥ ૩ ॥ માત પિતા બંધવ વળી, મામા મામી ને ફોઇ ॥ મુખ વિકાસીને બેસશે, રહેશે એ ઘડી રોઇ ॥ ડાક૦ ॥ ૪ ॥ કાકા કાકી ફુઆ ફોલતુ, મિત્ર પુત્ર પરિવાર ॥ હા! હા! હુહુ કરી નાચશે, માટે રહે ખબરદાર ॥ ડાક૦ ॥ ૫ ॥ ચકલા તે સુધી વળાવીને, વળશે નર નારી સાથ ॥ પુરૂષ લઇ સ્મશાનમાં, બાળશે હાથોહાથ ॥ ડાક૦ ॥ ૬ ॥ દશ દૃષ્ટાંતે દોહિલી, કહિ સૂત્રે જેહ ॥ નદી પાષાણ ન્યાયે કરી, પામ્યો મનુષ્ય દેહ ॥ ડાક૦ ॥ ૭ ॥ આરજક્ષેત્ર પામ્યો વળી, પામ્યો સમકિતી કુળ ॥ હવે રે સુકૃત કર જીવડા, નહિં તો થાશે એ ધુળ ॥ ડાક૦ ॥ ૮ ॥ માટે કહ્યું મારૂં માનીને, ડાહ્યું રાખીને મન ॥ ભજ શ્રી પંચ પરમેષ્ઠીને, જે છે સાથેનું ધન ॥ ડાક૦ ॥ ૯ ॥

પદ ૪ થું.

(લેલી લેલી પુકારૂં મે બનમેં—એ રાહ.)

જોયા જેવી છીએ તમારી, ગતિ અંતે નિશ્ચે થનારી ॥ ટેક ॥ ચતુગઇ ઝુલામા પડી, પ્રભુને સમર્યા નહિ ઘડી ॥ જન્મી લાભ તમે શો લીધો, ધંધો ખોટતણો ભાઇ કીધો ॥ જોયા૦ ॥ ૧ ॥ વિષયે ઘણો ઘણો તું મહાલ્યો, આપે અવળો મારગ ચાલ્યો ॥ પરનારી પેખીને મોહ્યો, ભેદ કદીએ તપાસી ન જોયો ॥ જોયા૦ ॥ ૨ ॥ ઊંચા ઊંચા મંદિરને મેડી, ચાલે નામ તાગની પેઢી ॥ લાખે લેખાવાળી તું કરતો, જિન નામ તે મનમાં ન ધરતો ॥ જોયા૦ ॥ ૩ ॥ દેવગુરૂની ભક્તિ ન કીધી, દાન દીનને પાઇ ન દીધી ॥ આવ્યો એવો તું પુ રે જ-વાનો, ખરેખાત નથી તુ રહેવાનો ॥ જોયા૦ ॥ ૪ ॥ જોને ગયા લ-ખેશરી લાખો, હોય પત્તા તો કોઇનો ભાખો ॥ મેડી માળને મોટા ઝરૂખા, મુકી ચાલ્યા માનના ભુખ્યા ॥ જોયા૦ ॥ ૫ ॥ સાથે ગયું ન કોઇથી જનાનુ, એતો થાય છે તેજ થવાનુ ॥ ચેતી લેજે ચેતન મા ગ પ્યારા, હાલ નહિ તો ભુગ છે થનારા ॥ જોયા૦ ॥ ૬ ॥ જગદીશ ને ચરણે નમજે, રૂડી રીતે ઇંદ્રિઓને દમજે ॥ ડાહ્યો થઇને ભજ પર મેશ, થાને અંતે પછી ખારૂ બેશ ॥ જોયા૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

પદ ૫ મું.

(કહા પાનું, કહાં પાનુ યાર—એ રાહ.)

ક્યાં ભમો ક્યાં ભમો યાર—ભલાજી તમે૦ ॥ ટેક ॥ દેહ દોહ-લી મેળવી આપે, ખાલી વીંડાળો ભાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૧ ॥ જુઠી જ ગતની માયા જાણો, ઓળખો સાર અસાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૨ ॥ માત પિતા બંધવને ભગિની, નહિ કોઇ સાથી થનાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૩ ॥ ધુતી ધુતી ધન ભેળું કીધું, સાટી સાથે મળનાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૪ ॥ ગેઠ કહેવાયો કરી ધન ભેળુ, કર્યા ઘણા ગાધે ખાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૫ ॥ દેવદ્રવ્યને ઓળવી આપે, ખાગો રહ્યો ખબરદાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૬ ॥ માના માવડીની માનતા રાખી, હોમ કીના બે ચાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૭ ॥ ધર્મનુ નામ ધરાવ્યું પોતે, હતો કર્મનો મરદાર ॥ ભલા-જી૦ ॥ ૮ ॥ જિનજી જાપ જપ્યો નહિ એક દીન, ડાંગે રીઝાવી પર નાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૯ ॥ આવ્યા તેવા જવાના આપે, માટે રહો ખ-

બરદાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૧૦ ॥ સેવા શ્રી જિનરાજની કરીને, પામો આ ભવનો પાર ॥ ભલાજી૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

પદ ૬ ઠું.

(ધિઃક યુવા ધિઃક મુજને—એ રાહ.)

જો જો વિચારીને જીવડા, હૈયું રાખીને હાથજી ॥ જાણુ જરૂર છે ચાલવું, માલવું ન સંસારજી ॥ જો જો૦ ॥ ૧ ॥ તન છે રંગ પતંગનો, મિથ્યા મથી મરે આપજી ॥ સુત વિતદાર સગું નહિ, નહિ માય ને બાપજી ॥ જો જો૦ ॥ ૨ ॥ ત્રણ ગતિ તનની કહિ, પાળો પોષો વિધે લાખજી ॥ નર્કનાય કીડા પડે, થાય અંતે વા ખાખજી ॥ જો જો૦ ॥ ૩ ॥ કંકુ કેસર ને કસ્તુરી, અત્તર અનોપમ સારજી ॥ ચરુચે જે તું અંગને, પખોરશે મુકી ભારજી ॥ જો જો૦ ॥ ૪ ॥ હાથે કર્યું સાથે આવશે, ફાવશે નહિ કંઇજી ॥ ફુલ્યો ફરે છે સંસારમાં, ફાંફાં મારીશ ત્યાંયજી ॥ જો જો૦ ॥ ૫ ॥ મનને ડાહ્યું રાખીને, તન અર્પીને ઇશજી ॥ ધનની દોડ દૂરે કરી, નામ જિનજીને શિશજી ॥ જો જો૦ ॥ ૬ ॥

પદ ૭ મું.

(રાજા પી લે દારૂડા—એ રાગ.)

ભજ ભાન તજી ભગવાન તું માનવ! માન મુકી જરા ॥ માન મુકી જરા—માનવ! માન૦ ભ૦જ ॥ ટેક ॥ ધસ મસતો ધાએ ધન માટે, નાચે નિરખી નાર ॥ સાર શું એમાં શાણા માણો, જાણો એ જોખમકાર ॥ માનવ૦ ॥ ૧ ॥ કાખમાં ધાલી ધોતી પોતી, પોતે પર આગાર ॥ મોહ માયાતણી લાલચે લાગી, કેમ ધુમેરે ગમાર ॥ માનવ૦ ॥ ૨ ॥ રામા રંજન મંજન અંજન, મશી કશી શિશ પાઘ ॥ ફાગ ગાએ જન રાગ રૂડામાં, લાગે લલાટે ડાઘ ॥ માનવ૦ ॥ ૩ ॥ રામા રામા ધન ધન કરતો, ફરતો ફરે દશ દીશ ॥ શ્રી જગદીશને શિશ નમાવા, મિથ્યા બતાવે મિશ ॥ માનવ૦ ॥ ૪ ॥ લાખોને શાખા વિતાડી, મારી, ઝુડી પાડી ધાડ ॥ રોવાડી રાંક રે! કાંક અનાડી, ધન ધર્યું ખણી ખાડ ॥ માનવ૦ ॥ ૫ ॥ અણી આવ્યે નહિ કોઇ ધણી રણી, રમણીકે ખણી ખાડ ॥ આખર ખાખરવાશી થાશો, લાલ બનેલ લબાડ ॥ માનવ૦ ॥ ૬ ॥ રાખ થયા કંઇ રાંક કે રાજા, સાજ પુરે સંસાર ॥ જૈન હિતેચ્છક દાસ દયાનિધિ! કેણતણો અધિકાર ॥ માનવ૦ ॥ ૭

પદ ૮ મું.

(શિક્ષાની ગજલ.)

હા થવા શા હાલ તારા જીવ જો જરી, રે અનાડી અંધ તારી કયા મતિ ફરી ॥ હા થવા૦ ॥ ૧ ॥ સૂજે નહીં એ ભાઇ તને પંથ પાગરો, અનેક ઉંધા પંથના તું ફંદમા ફસ્યો ॥ હા થવા૦ ॥ ૨ ॥ વ્હાલા સગાં સોબતીઓ રેહેશે વેગળા, પત્ની પુત્ર મૂકી જાશુ જીવ એકલા ॥ હા થવા૦ ॥ ૩ ॥ રે રે પંખી રાત દહાડો માળામાં મચ્યો, વારૂ શું આજેજ આવો માળો તેં રચ્યો ॥ હા થવા૦ ॥ ૪ ॥ અનેક માળા બાંધ્યા ભાગ્યા ભાગી બાધરો, આતે ભાગ ફોડમાંથી કયારે છુટશો ॥ હા થવા૦ ॥ ૫ ॥ ચેતન પંખી એવી હવે યુક્તિ આદરો, જેથી ભાગ ફોડ મૂકી ઠામે થઇ ઠરો ॥ હા થવા૦ ॥ ૬ ॥ માગો વિશ્વનાથ પાસે હાથ જોડીને, નવિન પંથ શાંતિનો સ્વામિ સુજાડી દે ॥ હા થવા૦ ॥ ૭ ॥

પદ ૯ મું.

(ચકારે બીના—એ રાહ.)

વખંત વરતી જા જીવ વેપારી, ખરી ખરીદની કર તૈયારી ॥ ટેક ॥ રામાટામા મૂકી ભાઇ વેગે કર વકરો, પીડ પછીથી રે સોદાગર આવી ન મળનારી ॥ વખત૦ ॥ ૧ ॥ નરભવ નગર સમો નહીં મળશે બીજો કોઇ બજાર, લાખો લોકો થયા લખપતી ભટકતા હતા જે ભિખારી ॥ વખત૦ ॥ ૨ ॥ ત્રિભુવન હિતકારી જિન શેઠની સલાહ શુભ લેજે, દલાલ દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રની કર મિત્રાચારી ॥ વખત૦ ॥ ૩ ॥ ચારગતિની ચોપાટીપર મેહેલ રખે ચઢતો, પાપ ચોકમા પગ નવ ધરતો વેગે વિચારી ॥ વખત૦ ॥ ૪ ॥ વેચી સાટી વિવિધ તરેહના ઝટપટ કરીઆણા, નવીન પુન્યનો મોદો કરતા બોલાશે બલિહારી ॥ વખત૦ ॥ ૫ ॥

પદ ૧૦ મું.

(હમતો આશક હે—એ રાહ.)

મૂકી દે મારૂં તારૂ ભાઇ એમાં સાર નથી, ભરે બાથ આભથી અરે કાંઇ વળનાર નથી ॥ ટેક ॥ પીને માયાની મદિરા છાકયો છાકયો શું ભમે, ઝપાટા જીનડા તે કાળના જોયા નથી ॥ મૂકી૦ ॥ ૧

॥ ક્રોધ માન માયા લોભ ચારે ધુતારા મળ્યા, ખુશામતખોરની સોબતમાંહી સાર નથી ॥ મૂકી૦ ॥ ૨ ॥ ગુમાવી પુન્યગથેં માઠી છે તારી ગતિ, ચેતી લે ચેતી લે ચેતન શું શું કહું કથી ॥ મૂકી૦ ॥ ૩ ॥ પ્રવૃત્તિ વેશ્યાના પ્રસંગે બુદ્ધિ તારી મારી ગઇ, નિવૃત્તિ પદ્મણી જેવી નારી મળનારી નથી ॥ મૂકી૦ ॥ ૪ ॥ પતિ પુત્ર સ્નેહી સગાં છે સબંધી સ્વાર્થનાં, આપત્તિ આવે કોઇ પાસે જીવ ઉભું રહેનાર નથી ॥ મૂકી૦ ॥ ૫ ॥ સાચા સ્નેહી સગાં માંહી એક વિતરાગ છે, નવિન વિશ્વબંધુ વિના પાર પામવું નથી ॥ મૂકી૦ ॥ ૬ ॥

પદ ૧૧ મું.

(ગીરધારી રે—એ રાહ.)

સમજાવું રે તોએ મનપતંગ ન માને, જાયે બળવા ઉડી પરાણે ॥ શું વારૂં રે બાઝે એ અનેક બાને, નવ સારૂં નરસું પીછાણે ॥ ટેક ॥ રે પતંગ પામર પ્રાણીરે, સુણી હીતકારક આ વાણીરે ॥ લે તત્વ તરત કાંઇ તાણીરે, અજ્ઞાનીરે ભમતો શું બેભાને ॥ જાયે૦ ॥ ૧ ॥ ભાઇ કાયારે તારી ભડ ભડ બળશે, રાખ રાખ માંહિરે મળશે ॥ એ પીડારે શી રીતે સહેવાશે, પછી પાછળ તું પસ્તાશે ॥ તે વખતે રે કરતાં ક્રોડ કલ્પાંત, નવ વળવાનું કાંઇ ભ્રાત ॥ કુવો ખોદવોરે આગ સળગતાં વાંત, શું કદીએ બને એ વાત ॥ તું પેહેલેથી જો ચેતેરે, તો ઝાળથકી રહે છેટેરે ॥ સ્વલ્પ લાલચમાં રખે લેટેરે, સંસારનીરે ઝાળનું બળ નવ જાણે ॥ જાયે૦ ॥ ૨ ॥ રંગ બેરંગીરે પાંખ આ સુંદર બળશે, તારી ચપળ ગતિ પણ ટળશે ॥ નવ સમજીશરે સગાં સંબંધી તારાં, હાથે કરી એ હોમી દેનારાં ॥ બનાવીરે ખુબ તને મસ્તાન, દેશે તારૂં પછી બળિદાન ॥ એ ઝાળમાંરે જો તું નવ સપડાય, તો તો તારી ચતુરાઇ ગણાય ॥ જા દોડી તું એક સાસેરે, તે જ્ઞાનદિપકની પાસેરે ॥ ત્યાં અદ્ભૂત શાંતિ થાશેરે, શીવપુરીએરે નવીન ઝડપ પહોંચાડે ॥ જાયે બળવા ઉડી પરાણે ॥ ૩ ॥

પદ ૧૨ મું.

(મેરે ગમકા તરાના—એ રાહ.)

રે રે કુમતિના રાગી, જોને તું જાગી, શી દશા થશે ॥ તારૂં સર્વ છીનાવી, લેઇ પટાવી, પાપી બનાવી, ઠેલી મેલશે ॥ ટેક ॥ જો-

દમાં ઘાલી નિત્ય બનાવે, નવ નવા રાગને રંગ ॥ મોહમદિરાથી મત્ત ન જાણે, એ ધૂતારીના ઢંગ ॥ જુઠી પ્રિત જણાવી, ફંદે ફસાવી, પાપી બનાવી, ઠેલી મેલશે ॥ રે રે કુમતિના૦ ॥ ૧ ॥ જે જન વાવે ઝેરનો વેલો, આણી અતિશે વહાલ ॥ અમૃત સરખાં ફળ આંબાનાં, પામે નહી કદી કાળ ॥ વાત આવી ચાવી, મન ન ભાવી, કુમતિ ફાવી, પાપી બનાવી, ઠેલી મેલશે ॥ રે રે કુમતિના૦ ॥ ૨ ॥ રે રે ચિદાનંદ સુમતિના સ્વામી, પરઘેર પૂર્યો વાસ ॥ ગુણવંતી આ સુમતિ ગોરી, નાહક કીધી નિરાશ ॥ દયા લેશ ન આવી, બુદ્ધિ ગમાવી, સુમતિ રીસાવી, પાપી બનાવી, ઠેલી મેલશે ॥ રે રે કુમતિના૦ ॥ ૩ ॥ સુંદર મંદિરમાંહી રમે તું, કરે ન કાંઇ વિચાર ॥ ગહસ્ત્ર બેડિએ કુમતિ બાંધી, કરશે છેક લાચાર ॥ તારી દૃષ્ટિ ચુકાવી, ટેક મુકાવી, જુઠુ ભણાવી, પાપી બનાવી, ઠેલી મેલશે ॥ રે રે કુમતિના૦ ॥ ૪ ॥ સુનો મહોલ પડયો સુમતિનો, શાશ્વત સુખનુ ઠામ ॥ ચટપટ ચેતીને ચેતનજી, રંગે કરો આરામ ॥ ગાન નવિન સુણાવી, રોજ રીઝાવી, ચિંતા બુઝાવી, મોક્ષે પહોંચાડી, સુમતિ મેલશે ॥ રે રે કુમતિના૦ ॥ ૫ ॥

पद १३ मुं.

(શાર્દૂલવિક્રિડિત છંદ.)

મેડી માળ મહેલ અર્થ ગજને, મૂકી જવુ એકલા ॥ સંબંધી જન સ્વાર્થ અર્થી સઘળા, અંતે રહે વેગળા ॥ વાડી ખેતર બંગલા બગી વળી, છાજે છજા ગોખડા ॥ જાગી જો નર મોહજાળ સઘળી, તૈયાર થા તોડવા ॥ ૧ ॥ કાયા જોબન કાંઇ નિશ્ચળ નહી, ભાઇ તને શું થયુ ॥ મારૂં માન્યુ મમત્વથી મન વિષે, વાયે જશે સૌ વહુ ॥ નિદ્રાને પ્રમાદમા પરવશું, તારૂં ગયું તોરમાં ॥ જાગી૦ ॥ ૨ ॥ સારૂં ઉત્તમ આ શરીર જરતે, હાયે મળ્યુ હાર માં ॥ ઓચિંતો અકળાવશે ધસમસી, માથે ફરે કાળ આ ॥ આધિ રોજ ઉપાધિ વ્યાધિ વધશે, જાજે પછી દોડવા ॥ જાગી૦ ॥ ૩ ॥ બાળી ન્યાલ થયો ભલે ભુવન તું, શચીશ માં ગેબમા ॥ આયૂ ચંચળ ચેતજે પળે પળે, છીજે તને છોડવા ॥ પુત્રાદિ પરિવાર માર સમજી, શાને પડયો મોજમાં ॥ જાગી૦ ॥ ૪ ॥ શી તારી ગતિ મંદ આ શિથિળતા, મારી ગઇ છે મતિ ॥ ધાર્યું ધૂળ થશે ગહી પલકમાં, શક્તિ કરોને છતી ॥ પારાધિ

કદી આવીને પકડશે, સંતાય ક્યાં સોડમાં ॥ જાગી૦ ॥ ૫ ॥ ગાઢે બં
ધન પાસમાં ફસી પડ્યા, ઉપાય શોધી કરો ॥ છૂટો છૂટી શકાય જો
કળબળે, છૂટે થકી છૂટકો ॥ બાજી છે હજી હાથ ઉઠ મૂરખા, ખામી
પડી ખોળવા ॥ જાગી૦ ॥ ૬ ॥ મહાની અભિમાની માનિ અમથી,
વાહ્યા જશે વાજમાં ॥ બહાદુરી બજવાય તો શીદ રહે, આ આળ
પંપાળમાં ॥ હાથે સૌ હથિયાર હામ ધરીને, ઘૂમો અરિ ફોજમાં ॥
જાગી૦ ॥ ૭ ॥ જાયાને જનની પ્રિયાજનક સૌ, માયા રચી માનવી ॥
તત્વે તંત નહીંજ તુત સઘળું, રે ચેતજે માનવી ॥ દેખાય ભપકો
બધો ઉપરતો, છે છારના છોડવા ॥ જાગી૦ ॥ ૮ ॥

પદ ૧૪ મું.

(દોહરા.)

નિરોગી કાયાનકાં, કલેશી કુલટા નાર ॥ જાયા માયા સુત ન-
હિં, આ સંસાર અસાર ॥ ૧ ॥ જર જોરૂ ઘર સાંપડે, હોય પુત્ર
નાદાર ॥ સુખ મલે નહીં સ્વપ્નમાં ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ રિદ્ધિ સિદ્ધિ મે-
ળવી, પુત્ર ન તે દુઃખકાર ॥ સુખ સઘળું ક્યાંથી મળે ॥ આ૦ ॥ ૩
॥ દરિદ્રીને બહુ સંતતિ, તે પણ અતિ દુઃખકાર ॥ સંપ હોય નહિં
સ્વજનમાં ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ કુળ ખંપણ સંતતિ થયે, ચિંતાનો નહિ
પાર ॥ ઝુરી ઝુરીને મરે ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ તરૂ નવપલ્લવ પર મળે, પ
ક્ષી વિવિધ પ્રકાર ॥ દવ બળતો દેખી ખસે ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ તેમ સ્વ
જન હેજે મળે, ચડતીમાં ખાનાર ॥ પડતીમાં પલાયન કરે ॥ આ૦
॥ ૭ ॥ પાપ કરીને મેળવ્યું, ખાઇ જશે ખાનાર ॥ સાથે પડશે તાહરે
॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ પરભવ જાતા જીવને, કોઇ ન આવે લાર ॥ મમત્વ
કરો નહિં માનવી ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥ યોગ્ય સામગ્રી સૌ મળી, ધર્મ ક-
રો સુખકાર ॥ નહિં તો પસ્તાવો થશે ॥ આ૦ ॥ ૧૦ ॥ દેવગુરૂને ધ-
ર્મને, ઓળખજો આ વાર ॥ ત્રણ તત્વ સાધો સુખે ॥ આ૦ ॥ ૧૧ ॥
સ્વજન સંબંધી સ્વાર્થી, ધર્મ સખાઇ ધાર ॥ આ ભવ પરભવ જી-
વને ॥ આ૦ ॥ ૧૨ ॥ ચૌદિશ દવ લાગી રહ્યો, નિકળશે જો સાર ॥
આગળ કામે લાગશે ॥ આ૦ ॥ ૧૩ ॥ દવ બળતો દેખી કરી, ગભ
રાવું નહિં યાર ॥ સાર વસ્તુ સંભાળવી ॥ આ૦ ॥ ૧૪ ॥ આત્મ
વીર્ય ઉલ્લાસથી, કમર કસો હુશ્યાર ॥ ઝવેર અવસર ચૂકશો ॥આ૦॥૧૫

પદ ૧૫ મું.

(ફરી કપટનું આવું કામરે—એ રાગ.)

પ્રાણી મોહનિ નિંદથી જાગરે, ઊંઘ તને કેમ આવે, કાળ રહ્યો તપાસિને લાગરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ જોને લોકો લખેમરી લાખરે, ઊંઘ૦ થયા મશાણભોમિમાં રાખરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ ૧ ॥ કેવા હતા દેવાશી દાતારરે, ઊંઘ૦ ગયા તેના નથી સમાચારરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ હાથી હોદ્દાએ શોભતા અનુપરે, ઊંઘ૦ એવા ચાલી ગયા મ્હોટા ભુપરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ ૨ ॥ નથી આવરદાનો નિરધારરે, ઊંઘ૦ જાવું બપોર આજ કે સવારરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ સ્વપ્ન જેવો આતો સસારરે, ઊંઘ૦ ચાલ્યા જન્તુ મેલી ઘરબારરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ ૩ ॥ નથી સાભળતો શ્રવણે શાસ્ત્રરે, ઊંઘ૦ વૃથા જન્મ ગુમાવે કુપાત્રરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ નથી કરતો સાધુજીથી પ્રિતરે, ઊંઘ૦ નથી નિતિયોની રાખી રૂડી રીતરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ ૪ ॥ માન મેલીને ભજ ભગવાનરે, ઊંઘ૦ એક દીને જવુ સમશાનરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ જરા આંખ્ય ઉગાડીને ભાળ્યરે, ઊંઘ૦ પાણી પેલી પ્રાણી બાંધ પાળરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ ૫ ॥ હજી ચેતો તો કાઇક છે ઠીકરે, ઊંઘ૦ ન કો મર્ણ આવે મરણ નજીકરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ છળ ચાળા ને ખટપટ છોડ રે, ઊંઘ૦ પ્રભુ મ ઘાથે દ્રઢ પ્રિતી જોડરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ ૬ ॥ ગયો વખત ફરી ન મળશેરે, ઊંઘ૦ પછી પસ્તાયે તે શું વળગેરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ કેવળમુનિ કહે છે તુજ માટેરે, ઊંઘ૦ ચિંદ રત્ન વેચે છે કોડિ સાટેરે ॥ ઊંઘ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

પદ ૧૬ મું,

(ફરી કપટનુ આવુ કામરે—એ રાગ.)

જીવ જવુ છે આજ કે કાલરે, સાથે કાઇ નહિ આવે ॥ ભલો થઇને તારૂં તુ સભાળરે ॥ સાથે૦ ॥ ભલે વા'લો તુ સહુને અપારરે, સાથે૦ તારે માટે નથી મરનારરે ॥ સાથે૦ ॥ ૧ ॥ ઘણા જનનો તુ પાલણહારરે, સાથે૦ બનિશ એકલો બનિને છારરે ॥ સાથે૦ ॥ ભલે ભુષણ પહેરે અપારરે, સાથે૦ ભલે પુછાતો તું દરબારરે ॥ સાથે૦ ॥ ૨ ॥ ઘણો દેખાડે વૃથા પ્યારરે, સાથે૦ જતાં કરીને લાબો જુહાર રે ॥ સાથે૦ ॥ કોરાટ મોહેઠે દેખી રૂડી નારરે, સાથે૦ તુને જાતાં તે જમને દ્વારરે ॥ સાથે૦ ॥ ૩ ॥ ભલે દોસાલો ઓઢે તું અગરે, સાથે૦ ભલે પોઢે તુ છત્ર પલંગરે ॥ સાથે૦ ॥ ભલે છત્ર ઢળાવે શીરરે,

સાથે૦ ભલે ખમા પોકારે ચોદીસરે ॥ સાથે૦ ॥ ૪ ॥ ભલે બેશીને ચાલ સુખપાલરે, સાથે૦ ભલે રંડીયોથી મોજ માણે વ્હાલરે ॥ સાથે૦ ॥ ભલે ચામર ઢળાવે દો પાસરે, સાથે૦ અંતે લાકડામાં લેતા વાસરે ॥ સાથે૦ ॥ ૫ ॥ ઓચિંતાનું જવું થશે ચાલરે, સાથે૦ તારાં રોતાં ૨ ખડશે બાળરે ॥ સાથે૦ ॥ મોટા સાથે તારી પહીચાનરે, સાથે૦ સૌને તજીને જાતા મશાણરે ॥ સાથે૦ ॥ ૬ ॥ તું તો માણે છે નિત્ય નવિ મોજરે, સાથે૦ પણ જાવું છે પરભવ ખોજરે ॥ સાથે૦ ॥ ભલે જમો મેવા કે પકવાનરે, સાથે૦ કેવળમુનિનું કેણ સાચું માનરે ॥ સાથે૦ ॥૭

પદ ૧૭ મું.

(કરી કપટનું આવું કામરે—એ રાગ.

સુરખ સમજે નહિ તું કેમરે, મોહની દુર કરને ॥ તે તો બાંધ્યો પ્રેમદામાં પ્રેમરે ॥ મોહની૦ ॥ જીવ જાવું છે એકલું કાલરે, મોહની૦ પછી રોશે તે સગાં સહુ બાળરે ॥ મોહની૦ ॥ ૧॥ પ્રીતિ કીધી સગાંની સાથરે, મોહની૦ તેં તો ગ્રહી છે પાપની બાથરે ॥ મોહની૦ ॥ ધન મેળવી કહેવાણા શેઠરે, મોહની૦ તેતો પેઠા પાતાળમાં હેઠરે ॥મોહની૦ ॥ ૨ ॥ તેં તો યુદ્ધ કરી મેળવ્યું રાજરે, મોહની૦ તેથી લીધું તેં સાતમીનું રાજરે ॥ મોહની૦ ॥ અહોરાત રહ્યો સ્ત્રિની પાસરે, મોહની૦ સાધુ દેખીને પામતો તું ત્રાસરે ॥ મોહની૦ ॥ ૩ ॥ કુટિલ જનોનો કીધો તેં સંગરે, મોહની૦ વળિ રાચ્યો મિથ્યાત્વના સંગરે ॥મોહની૦ ॥ મોજ સોખ કરી કાઢ તું રાતરે, મોહની૦ એતો પડે છે કાળના હાથરે ॥ મોહની૦ ॥ ૪ ॥ વાદ વદવામાં રહ્યો અચૂકરે, મોહની૦ પર ધન લેતાં ન પડે ચૂકરે ॥ મોહની૦ ॥ સ્ત્રી દેખીને ઉર પામ્યો મોદરે, મોહની૦ તેથી વધાર્યા ભવના ઓધરે ॥ મોહની૦ ॥ ૫ ॥ તને લાગ્યાં છે કામનાં બાણરે, મોહની૦ તેથી સુખડામાં વિષયની વાણરે ॥ મોહની૦ ॥ વાં'લો કર્યો છે ખળનો સંગરે, મોહની૦ તેથી થયું વક્ર તુજ અંગરે ॥ મોહની૦ ॥ ૬ ॥ મોહ છોડીને કર તું ધર્મ રે, મોહની૦ તેથી ટળશે તે તારાં કર્મ રે ॥ મોહની૦ ॥ આત્મરસનું કર તું પાનરે, મોહની૦ મુનિ હર્ષનું વાક્ય આ માનરે ॥ મોહની૦ ॥ ૭ ॥

પદ ૧૮ મું.

(કરી કપટનું આવું કામરે—એ રાગ.)

તું તો કરને ધરમનું કામરે, આગળ સુખ પડશે ॥ જો ભીડીશ

પાપમા હાસરે, પાછળ દુઃખ નડશે ॥ ધરે જીનેશ્વરતુ નિત્ય ધ્યાનરે, આગળ૦ જો રાખીશ મનમાં માનરે ॥ પાછળ૦ ॥ ૧ ॥ રૂડી નિતિયો જો રાખીશ પાસતો, આગળ૦ ઘણા લોકોને આપીશ ત્રાસતો ॥ પા- છળ૦ ॥ ભલા માધુજીતુ માનીશ કેણ તો, આગળ૦ વૃથા વદીશ મુ- ખથિ જો વેણતો ॥ પાછળ૦ ॥ ૨ ॥ ખગે સાત વ્યસન કરે દુર તો, આગળ૦ જો લઇશ એકે હજુર તો ॥ પાછળ૦ ॥ ઘડી બેશીને પ્રભુ સંભાળતો, આગળ૦ ॥ જો મટીશ દીલનો દયાળ તો ॥ પાછળ૦ ॥૩ ॥ ગરીબ પ્રાણિની અનુકંપા લાવ તો, આગળ૦ નહિ કરે અનાથનો બચાવ તો ॥ પાછળ૦ ॥ જીવ પોતાનો જાણ એમ પર તો, આગળ૦ વીર વચન કાને ન ધરે તો ॥ પાછળ૦ ॥ ૪ ॥ કર પાત્ર પુરૂષને દાન તો, આગળ૦ ગળાસુધી આરોગીશ ધાન તો ॥ પાછળ૦ ॥ નામ્ય મ- હાત્માને ચરણે શીશ તો, આગળ૦ જો કરીશ દેખીને રીસ તો ॥ પા- છળ૦ ॥ ૫ ॥ સુખ દુખ વેઠીશ સમભાવ તો, આગળ૦ કોઇને પિ- ડીશ રાખીને દાવ તો ॥ પાછળ૦ ॥ અથિર આયુ જાણી ચિત્ત ચેત તો, આગળ૦ હેત જાણિ કરિશ કહેત તો ॥ પાછળ૦ ॥ ૬ ॥ સહુ સાથે રાખીશ જો મપ તો, આગળ૦ જો ભુલીશ વિનયની ફૅમ તો ॥ પા- છળ૦ ॥ મુનિ કેવળતુ કેણ સાચુ' માન તો, આગળ૦ હજી નહિ ત- જે તોફાન તો ॥ પાછળ દુખ નડશે ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

પદ ૧૯ મું.

તે પ્રભુને વિસાર્યોરે, જીવડલાપાપી ॥ સુપ્ને પણ ન સંભા- ર્યોરે જીવડલાપાપી ॥ મનુષ્ય જન્મ ધરીને, ન સુકીત કાંઇ કીધુ ॥ દુખડુ તે' ખેંચી લીધુ' રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૧ ॥ દીન રાત ધનને માટે, તુ જીહા તીહા જૈ પેઠો ॥ ન પગવાળિને બેઠો રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૨॥ પરદારાઓ દેખિને, લબાડ તુ લલચાયો ॥ વળી તેં મોહ મચાયો રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૩ ॥ ન ઇજત સામુ' જોયું, તેં બાપ કે દાદાની ॥ કરાવી ફજેતી માની રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૪ ॥ જો પુરવભવના પુન્યે, મનુષ્યદેહ મળિયો ॥ કેમ થૈને બેઠો ગળિયો રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૫ ॥ ન માધુ કેગ ચરણે, મસ્તક નામ્યુ' જૈને ॥ રથી અહ'પદ લેનેરે ॥ જી વડલા૦ ॥ ૬ ॥ નાણું' આ સાચુ' મેલી, જુઠામા મનડુ મોહ્યુ ॥ લૈ રેતીને મુખ ધોયુ' રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૭ ॥ આપડયુ છે આજે, ચિંતા મણી આ માચુ ॥ મીઠ મનને રાખે ટાંચુ રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૮ ॥

ફરી ન મળશે આવો, જોગ તુજને જોતો ॥ નહિ માને તોં રહિશ રોતો રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૯ ॥ આગળ તારૂં જીવડા, કોઇ નથી ત્યાં બેલી ॥ સીદ પુનને મેલે ઠેલી રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૧૦ ॥ પાણીના પરપોટા, જેવી છે કાયા તારી ॥ એ શું ન જુવે વિચારી રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૧૧ ॥ પાળિ પાણી પ્હેલી, બાંધીશ તો બંધાશે ॥ નહીંતો પસ્તાવો થાશે રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૧૨ ॥ જાવું છે તેતો સાચું, શા ઉપર મોજ માણે ॥ ઠરવું છે જૈ મશાણે રે ॥ જીવડલા૦ ॥ ૧૩ ॥ કેવળ મુનિ તારે, માટે આ વાણી કે'છે ॥ શ્યામાટે અવળો રે'છેરે ॥જીવ૦॥૧૪॥

પદ ૨૦ મું.

(ધીરાનો રાગ.)

જાણ તું જાવું છે રે, નથી રે રહેવું આ દુનિઆમાં ॥ પાછળ થશે પસ્તાવું રે, ગયા ન દીઠા સુપનીઆમાં ॥ જાણ૦ ॥ ૧ ॥ જેમ કુશાગ્રે પાણીનો બિંદુ, ટકે ન ઝાઝી વાર ॥ આવખું તારૂં એમ અથીર છે, થા ધર્મ વિષે હુંશિયાર ॥ હીંમત મન રાખો રે, હારવું ન આ દુનિઆમાં ॥ જાણ૦ ॥ ૨ ॥ મગરૂરીમાં માનવી તું, કહે છે મારૂં મારૂં ॥ અંતરજ્ઞાન વિચારતાં, ભાઇ ! કોણ જગતમાં તારૂં ॥ સહુ એ સુખમાં બેલી રે, છેદે તો થશે દુ:ખનીઆમાં ॥ જાણ૦ ॥૩ ॥ જે નર હસ્તીને ખંધે ચડીને, ઢળાવતા ચામર છત્ર ॥ આજ્ઞાઅંગિત એ ઉભા હતા, અનુચરે પણ તત્ર ॥ એવાના નથી પત્તા રે, ગયા શોખ તજી આ દુનિઆમાં ॥ જાણ૦ ॥ ૪ ॥ રાજા રાવણ સરીખા કોટિ, ગયા જુઓ ભુપાળ ॥ અમર તો થૈ કોઇ ન રહ્યા, તું તારૂં સંભાળ ॥ કેવળમુનિ કહે છે રે, વિચાર વીરા જોબનીયામાં ॥ જાણ૦ ॥ ૫ ॥

પદ ૨૧ મું.

જોને વિચારી એવું રે, આ સ્વપ્ના જેવું તન તારૂં ॥ ગણ ભલે કાંચન જેવું રે, પણ અંતે તો રાખ થનારૂં ॥ જોને૦ ॥ ૧ ॥ શનતકુમાર ચક્રી વળી જુઓ, છ ખંડનો પ્રતિપાળ ॥ રૂપ અનુપમ તેના દેહનું, ક્ષણમાં થયું વીશરાલ ॥ શું અભિમાન મન રાખો રે, દેહીનું તેજ જનારૂં ॥ જોને૦ ॥ ૨ ॥ રાંક જેમ સુપનાની માંહી, પામ્યો રાજ વીલાસ ॥ વૈભવ દીઠા પણ ન વિલશ્યા, જાગીને થયો ઉદાશ ॥ એવું સુખ આ ભાસે રે, અંતેતો જુઠું છેજ વારૂં ॥ જોને૦॥

૩ ॥ સેજતળાઇમાં રોજ પોઢતા, મસુરીઆં ધરી ગાલ ॥ દિન રાત જરી ન જાણતા, તેને પણ લઇ ગયો કાળ ॥ અચાનક એકલું જાવું રે, નથી સાથે કોઇ થનારૂં ॥ જોને૦ ॥ ૪ ॥ ધન કણ કંચન અને કામનિ, રંચ ન આવે સાથ ॥ સમશાનભુમિમાં સુકા કાષ્ટે, બળશો થઇ અનાથ ॥ કેવળમુનિ કહે છે રે, ચેતે તો ઠીક થનારૂં ॥જોને૦॥૫॥

પદ ૨૨ મું.

આ તન છે રંગ પતંગી રે, તેની શી ધરવી માયા ॥ ક્ષણમાં થશે બેરંગી રે, જેશી બાદળકી છાંયા ॥ આ તન૦ ॥ ૧ ॥ જાયા સેતો જરૂર જાશે, નથી અખંડ રહેવાના ॥ વૃદ્ધ જુવાન ને નાના મોટા, સઉએ અવધે જવાના ॥ વિચારો મન એવુ રે, કોન અમર હોકે આયા ॥ આ તન૦ ॥ ૨ ॥ તારા દેખતા તો કઇ ગયા ચાલી, તારે જાવુ એ વાટ ॥ શ્યાને મન કરતો નથી અલ્યા, મરી જવાના ઉચાટ ॥ અરે ગુમાની ઘેલા રે, છોડી દે મમતાને માયા ॥ આ તન૦ ॥ ૩ ॥ કાયા તારી આ દીસે જાજરી, જેવો કાચનો કૂપ ॥ વિણસી જાતાં વાર નહી લાગે, તેમ એ રૂપ કુરૂપ ॥ એમાં તું શું ગચે રે, જૂઠી છે સઘળી માયા ॥ આ તન૦ ॥ ૪ ॥ માટીથી મંદિર ચણી ચણી, પાયો નાંખ્યો મજબૂત ॥ આયુષ પાયો અથીર છે તારો, તે ન વિચારે તું ભૂત ॥ કેવળમુનિ કે છે રે, ભિંત કાચી તેમ કાચી માયા ॥ આ તન૦ ॥ ૫ ॥

પદ ૨૩ મું.

અરે સમજ મન ભાઇ રે, કહ્યુ માનીને આ માહરૂં ॥ જાશે જીવ કરી જુદાઇરે, પછી તો થાશે અંધારૂં ॥ અરે૦ ॥ ૧ ॥ ક્રોડપતિ નગરશેઠ થઇને, કાઢયું દુનિઆમાં નામ ॥ પણ પ્રભુ ભજ્યા વિના તો જાણો, અંતે એ નામ કુનામ ॥ એવુ વિચાર મારા વિરારે, પ્રભુ વિના નથી કોઇ તારૂં ॥ અરે૦ ॥ ૨ ॥ દશ ગયા તેમ વિસ ગયાને, તેમજ ગયા પચાસ ॥ સાઠ સિત્તેર એંસી નેવું ગયો, રહિ ગઇ તોય કચાસ ॥ કામ ન પુરૂં કીધુ રે, રહ્યુ અધુરૂં ઘણું તારૂં ॥ અરે૦ ॥ ૩ ॥ કાળરૂપ જો આવશે તેડું, નહિ માત પિતાનુ જોર ॥ બળિયો થઇને લઇ જાશે તને, સુંદરિ કરતે સોર ॥ અગ્નિમાં હોમી દેશે રે, બળિ છાર થશે તન તારૂં ॥ અરે૦ ॥ ૪ ॥ કાષ્ટસમ બળશે તુજ કાયા, ઘાસસમ બળશે કેશ ॥ એવું દુખ તું દેખે સમશાન ॥ તોય ન

સમજયો લેશ ॥ કેવળમુનિ કેછે રે, હજુ સમજે તો ઘણુંય સારૂં ॥ અરે સમજ મન ભાઇરે, કહ્યું માનીને આ મારૂં ॥ ૫ ॥

પદ ૭૪ મું.

(કુબજાશું તપ કીધું રે, ઓધવજી એવું—એ રાગ.)

કરને વિચાર એવો રે, ઓ પ્રાણિ તુંતો ॥ કરને વિચાર એવો રે ॥ ટેક ॥ જોને દ્વારીકાં સનુરી, હતી જેવી સ્વર્ગપુરી ॥ દશા થઇ તેની બુરીરે ॥ ઓ૦ ॥ ૧ ॥ વળી લંકાનો ભૂપાળ, હતો છયલ છોગાળ ॥ સુમિત્રાનંદે આણ્યો કાળ રે ॥ ઓ૦ ॥ ૨ ॥ કીચક જો દુરાચારી; ઇચ્છતો દ્રુપતિ નારી ॥ કુટો કીધો ભીમે મારી રે ॥ ઓ૦ ॥૩ ॥ અમરકંકાનો રાજા, દ્રુપતિ સતીને કાજા ॥ કૃષ્ણે લોપી તસ માજારે ॥ ઓ૦ ॥ ૪ ॥ એવા મોટા મોટા કેઇ, કાળ ગયો તેને લેઇ ॥ આલોચ એ ચિત્ત દેઇ રે ॥ ઓ૦ ॥ ૫ ॥ એમ આ અથીર બાજી, એમાં શું તું થાય રાજી ॥ રહ્યો શીર કાળ ગાજી રે ॥ ઓ૦ ॥ ૬ ॥ જો તું નજરે નિહાળી, કેટલાક ગયા ચાલી ॥ થઇ ગયાં ધામ ખાલી રે ॥ ઓ૦ ॥ ૭ ॥ તારી હેડીના ને મોટા, વૃદ્ધ ને જુવાન છોટા ॥ ગયા એવા કંઇક જોટા રે ॥ ઓ૦ ॥ ૮ ॥ જાવું એ અચુક જાણે, નથી રે'વું આને ઠાણે ॥ શા ઉપર મોજ માણે રે ॥ ઓ૦ ॥ ૯ ॥ જાવું છે એકલા હોઇ, સાથે નહીં આવે કોઇ ॥ રે'શે અંતે સગાં રોઇ રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૦ ॥ નથી લલના એ તારી, સ્વારથની છે તે પ્યારી ॥ અંતે અળગી થનારી રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૧ ॥ જાવું છે પરાએ ગામ, ત્યાં નથી સંગાનું ધામ ॥ કરને વિચાર આમ રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૨ ॥ જ્યાંસુધી શરીરે શક્તિ, કરી લે પ્રભુની ભક્તિ ॥ તેથી છે શિવપુર લક્તિ રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૩ ॥ વળી કર દયાનું કામ, ઉર વિષે રાખી હામ ॥ રટ એક પ્રભુનું નામ રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૪ ॥ પીંપળાના પાન જેવું, આવખું અથીર એવું ॥ વળી વારી તરંગ જેવું રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૫ ॥ ડાભ અગ્રે પાણી જેમ, યોવન આ દીસે તેમ ॥ વિચાર ન ઉર કેમ રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૬ ॥ નભ તળે જો વિચાર, વિજળીનો ચમત્કાર ॥ એવું તારૂં આયુ ધાર રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૭ ॥ એમ સૌ અથીર જાણી, પ્રભુ ભજો પ્રેમ આણી ॥ નથી પછી દુઃખ ખાણી રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૮ ॥ પુજ રૂગનાથજી પ્રતાપે, મુનિ કેવળચંદ આપે ॥ કહ્યું એ પુરણ માપે રે ॥ ઓ૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

પદ ૧૫ મું.

(કુબજાશું તપ કીધું રે, ઓધવજી એવું—એ રાગ.)

સમજ સમજ પ્રાણી રે, તું દિલવિષે, સમજ સમજ પ્રાણી રે ॥ ટેક ॥ પુરવે પુનાઇ તારી, કીધેલી ભાઇ તેં ભારી ॥ જેથી થયો ભોગદારી રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧ ॥ મનુષ્ય અવતાર પામી, સેવી લે અંતરજામી ॥ વેળા શું કાઢે નકામી રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૨ ॥ રૂડો જૈનધર્મ મિત્ર, પામ્યો તું પુરણ પવિત્ર ॥ કર સરધા જેવી રીત રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૩ ॥ પંચપરમેષ્ટિ જે દેવા, અન્ય નથી કોઇ એવા ॥ સમરથ તારણ તેવા રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૪ ॥ મનુષ્ય તું શાથી હુવો, તે ભેદ તપાસી જુવો ॥ ખાલી શું આ વેળા ખુવો રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૫ ॥ જનમ્યો હતો જે વારે, સાથે નો'તું કોઇ તારે ॥ એકલા જાવું એ વારે રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૬ ॥ શું તું દેખી લલચાયો, ફોગટ ફુલેફુલાયો ॥ અંતકાલે કોઇ નાવ્યો રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥૭ ॥ છળભેદ કરી આપ, પુરણ સંચ્યાં તે પાપ ॥ તેનો તુંને થાશે તાપ રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૮ ॥ જઇશ જ્યારે જમ દ્વારે, અણમાપ્યો માર મારે ॥ કોણ ત્યાં આવી ઉગારે રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૯ ॥ ભંડાર ભરી મકલાણો, મન વિષે તે ન જાણ્યો ॥ સાથે નહી આવે દાણો રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૦ ॥ મોટા જોને કઇ શ્રીમતો, ગયા હોશે કઇ ગત્તો ॥ હજી નથી તેનો પત્તો રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૧ ॥ ખાતા પીતા બેશી ભેગા, જાવું આવવુ પણ ભેગા ॥ એવા તુંથી થયા એગા રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૨ ॥ જોને નજરે વિચાર, કંઇક ગયા નર નાર ॥ આ બાંધ્યાં રહ્યાં ઘરબાર રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૩ ॥ સૂર ને અસૂર તેવા, હરી હલદ ચક્રી જેવા ॥ અચલ ન રહ્યા એવા રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૪ ॥ મોટા મુનિવર સુપાત્ર, ગયા તિરથના યાત્ર ॥ તો મનુષ્ય કોણ માત્ર રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૫ ॥ એમ જાણી તુ જરૂર, ગ્રહ્ય ઇચ્છા ધર્મ ઉર ॥ કરને કુકર્મ દુર રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૬ ॥ પ્રભુના ચરણે તામ, સમરચો આતમ રામ ॥ અખંડ રાખ્યુ તેણે નામ રે, તુ દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૭ ॥ બાકી તો છે ખોટી માયા, રૂડું કર્યું તે કમાયા ॥ બીજા તો ફોગટ ફુલાયા

રે, તું દિલવિષે ॥ સમજ૦ ॥ ૧૮ ॥ રાચો ન ફોગટ ફંદે, સૂકૃત ક-રો મન આણંદે ॥ કથ્યું એમ કેવળચંદે રે, તું દિલવિષે ॥સમજ૦॥૧૯

પદ ૬૬ મું.

(દોહરા.)

કરવા કૂડ પ્રપંચને, ફોગટ ફટ ફટ પાપ ॥ જન જોબન ને ધ-નધરા, જાશે થશે વિલાપ ॥ ૧ ॥ વિષમ કંટક વિશ્વ છે, સગા સ્વાર-થિ સર્વ ॥ ચંચળ ચપળા ચપળ છે, શાને કરવો ગર્વ ॥ ૨ ॥

(ગીતિ.)

કપટ ઝપટ તરછોડી, ટફ ટફ તજ ભજ ભલા તું વૈરાગી ॥
ખટપટ ઝટપટ છોડી, તન મન ધનથી સમર સમર ત્યાગી ॥૧॥

(દોહરા.)

કેક ગયાને જાય છે, જશે થશે બેહાલ ॥ સુકૃત સાથે આવશે, કોણે દીઠી કાલ ॥ ૧ ॥ ઠાઠ માઠ ઠાલો સહુ, દિપક ઝાક ઝમાલ ॥ તે પણ બુઝાઇ જશે, કોણે દીઠી કાલ ॥ ૨ ॥ પંખી ટોળું વૃક્ષપર, હ-ળી મળ્યું છે હાલ ॥ પ્રાતઃમાં ઉડી જશે, કોણે દીઠી કાલ ॥ ૩ ॥ પુ-ષ્પ સુગંધીથી બની, અનુપમ ફુલની માળ ॥ પણ તેતો કરમૈ જશે, કોણે દીઠી કાલ ॥ ૪ ॥ જાયું તેતો જાય છે, સૌના એજ હવાલ ॥ માન કહ્યું રે માનવી, કોણે દીઠી કાલ ॥ ૫ ॥

ઇતિ શ્રી હિતોપદેશ પદો

સમાપ્ત.

સજ્ઝાયોનો સમુદાય.

रात्रिभोजननी सज्झाय.

પુન્ય સંજોગે નરભવ લાધ્યો, સાધો આતમ કાજ ॥ વિખયારસ જાણો વિખ સરીખો, ઇમ ભાખે જિનરાજરે ॥ પ્રાણી રાત્રીભોજન વારો ॥ આગમ વાણી સાચી જાણી, સમકિત ગુણ સહી નાણીરે ॥ પ્રાણી૦ ॥ આંકણી ॥ અભક્ષ બાવીશમાં રયણી ભોજન, દોખ કહ્યા પરધાન ॥ તેણે કારણ રાત્રે મત જીમો, જો હુવે હઇડે સાનરે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧ ॥ દાન સ્નાન આયુધ ને ભોજન, એટલા રાત્રે ન કીજે ॥ એ કર્તવ્ય સુરજની સાખે, નિત વચન સમજીજેરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૨ ॥ ઉત્તમ પશુ પંખી પણ રાત્રે, ટાળે ભોજન ટાણો ॥ તુમે તો માનવી નામ ધરાવો, કીમ સંતોષ ન આણોરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૩ ॥ માંખી જુ કીડી કોલીઆવડો, ભોજનમાં જો આવે ॥ કોઢ જલોદર વમન વીકલતા, એહવા રોગ ઉપાવેરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૪ ॥ છન્નુંભવ જીવહત્યા કરતા, પાતીક જેહ ઉપાયો ॥ એક તળાવ ફોડતાં તેટલો, દોખણ સુગુરૂ બતાયોરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૫ ॥ એકોતર ભવ સર ફોડયા સમ, એક દવ દેતાં પાપ ॥ અઠોતર ભવ દવ દિધા જીમ, એક કુંવણજ સંતાપરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૬ ॥ એકસોને ચુવાલીસ ભવ લગે, કુવણજના જે દોખ ॥ કુડો એક કલંક દિયતાં, તેહવો પાપનો પોખરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૭ ॥ એકસો એકાવન ભવ લગે દીધા, કુડાં કલંક અપાર ॥ એકવાર શિલ ખંડયા જેહવો, અનરથના વિસ્તારરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૮ ॥ એકસો નવાણુ ભવ લગે. ખંડ્યાં, શિલ વિખય સંબંધ ॥ એક રાત્રીભોજને તેહવો, કર્મ નિકાચિત બંધરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૯ ॥ રાત્રીભોજન દોખ ઘણા છે, સ્યો કહીએ વિસ્તાર ॥ કેવળી કહેતાં પાર ન પાવે, પુરવ કોડી મઝારરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૧૦ ॥ રાત્રે નિત ચોવીહાર કરીને, શુભ પરિણામ ધરીજે ॥ માસ માસે પાસ ખમણનો, લાભ ઇસીપરે લીજેરે ॥ પ્રા૦ ॥ ૧૧ ॥ મુનિ વસતાની એ સિખામણ, જે પાળે નર નારી ॥ સુરનર સુખ વીલસીને તે હવે, મોક્ષતણા અધિકારીરે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૨ ॥

સપ્ત વ્યસનની સજ્ઝાય.

(લાવણી.)

સુન સપ્ત વ્યસનકા સ્વરૂપ ન્યારા ન્યારા, ઇનકે બીન ત્યાગે નહીં હોગા નિસ્તારા ॥ એહ જુઆ સબ વ્યસનોમેં મહા અન્યાઇ, ઇસકા હે ખેલ ઇસ પરભવમેં દુઃખદાઇ ॥ રાજા દંડ દે કાહડ માત પિત ભાઇ, જુઆરીકી કોઇ કર શક્તા નહીં સહાઇ ॥ ઇસ વ્યસનો રાજ, પાંડોને લહા દુઃખ ભારી ॥ ઇનકે૦ ॥ ૧ ॥ એ માંસ ભક્ષ અતિ નીંદ, ભવ્ય જીવ જાનો ॥ એક કનમેં અનંતા જીવ, જીનેંદ્ર બખાને ॥ નીર દઇ હત્યાકી, હત જીવહત્યાનો ॥ કુકર બાઇસ ગીધ, ચીલ દુષ્ટકો ખાનો ॥ ધ્રંક હે જિનકે મતમેં, યહ લીન ઉચારા ॥ ઇનકે૦ ॥ ૨ ॥ મદ્ય પાઇ નિજ આતમકી, ઘાત કરતા હે ॥ દર્શન જ્ઞાનાદિક ગુણકા, મુળ હરતા હે ॥ મીસ્ટાદિક ભોજનકો, લડ લડ મરતા હે ॥ માતા ભગની ધીપે, કુદ્દષ્ટ ધરતા હે ॥ મદ્ય પીકે આપ આપેકો, ઠગત ગંવારા ॥ ઇનકે૦ ॥ ૩ ॥ બેસ્યાને ધનકે કારણ, પ્રીત બખાની ॥ નીચનકે સાથ રમતે, નહીં લહે ધીલાની ॥ મદ્ય માંસ ખાય, નિચકે સાથ મીલાની ॥ ચારૂદત્ત વંક રાજનકું, અધોગતિ ઠાની ॥ નરકોમેં તપ્ત પુતળીસેં, કરાવત પ્યારા ॥ ઇનકે૦ ॥ ૪ ॥ હે પેહેલીહી બનકે બિચ, મીરગ બનચારી ॥ ધન પાસ નહીં, એક દેહ માત્રકા ધારી ॥ નહીં કહે પરાએ દોશ, તીરણ આધારી ॥ સબ બનચર જીવોમાંહે, એર પરહારી ॥ હા હા રે દુષ્ટ કયુંકર પરહાર બીચારા ॥ ઇનકે૦ ॥ ૫ ॥ ચોરીકે કરનેવાલે, દુઃખ પાતે હે ॥ રાજાકે દુવાર કર, પાંઉ કાટે જાતે હે ॥ પ્રાણોંસે પ્યારે ધનકો, હરલાતે હે ॥ ખોટે મારગસેં, નરકાદિક જાતે હે ॥ નહીં માત તાત સુત, ભાઇકો ઇતબારા ॥ ઇનકે૦ ॥ ૬ ॥ પરનારીપર જિસને કુદ્દષ્ટી દીની હે ॥ ઇસને તો કષ્ટકી, પોટ શીશ લીની હે ॥ ઉશકે બસ દુરગતિ, રાવણકો દીની હે ॥ ધન હે વીનકો જીન, નીચી નજર કીની હે ॥ મોહનકી ભુલ કરો માફ, જૈન જ્ઞાતા રે ॥ ઇનકે૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

ઢંઢણ મુનિની સજ્ઝાય.

ઢંઢણ ઋષીને વંદણાં હું વારી, ઉત્કૃષ્ટો અણગારરે હું વારી લાલ ॥ અભિગ્રહ લીધો આકરો હું૦, લબ્ધે લેશું આહારરે હું૦ ॥

ઢં૦ ॥ ૧ ॥ દિનપ્રતી જાવે ગોચરી હું૦, ન મીલે શુદ્ધ આહારરે હું૦ ॥ ન લીએ મુલ અસુજતો હું૦, પીંજર હુવો ગાતરે હું૦ ॥ ઢં૦ ॥ ૨ ॥ હરી પૂછે શ્રી નેમને હું૦, મુનિવર સહસ અઢારરે હું૦ ॥ ઉત્કૃષ્ટો કુણ એહમા હું૦, મુજને કહો કૃપાળરે હું૦ ॥ ઢ૦ ॥ ૩ ॥ ઢંઢણ અધિકો દાખીયો હું૦, શ્રી મુખ નેમ જીણંદરે હું૦ ॥ મન ઉમાહ્યો વાંદવા હું૦, ધન જાદવકુલ ચંદરે હું૦ ॥ ઢં૦ ॥ ૪ ॥ ગલીયારે મુનિવર મિલ્યા હું૦, વાંદે કૃષ્ણ નરેશરે હું૦ ॥ કીણહી મિથ્યાત્વી દેખીને હું૦, આયો ભાવ વિશેષરે હું૦ ॥ ઢં૦ ॥ ૫ ॥ આવો મુજ ઘર સાધુજી હું૦, ર્લ્યો મોદીક છે શુદ્ધરે હું૦ ॥ ઋષીજી લેઇ આવીયા હું૦, પ્રભુજી પાસ વિસુધરે હું૦ ॥ ઢં૦ ॥ ૬ ॥ મુજ લબધે મોદીક મિલ્યા હું૦, મુજને કહો કૃપાલરે હું૦ ॥ લબત્ર નહી વચ્છ તાહરી હું૦, શ્રીપતિ લબધ નિહાલરે હું૦ ॥ ઢ૦ ॥ ૭ ॥ તો મુજને લેવો નહીં હું૦, ચાલ્યો પરઠણ કાજરે હું૦ ॥ ઇટની વાહે જાયને હું૦, ચુરયાં કર્મ સમાજરે હું૦ ॥ ઢ૦ ॥ ૮ ॥ આઇ સુધી ભાવના હું૦, પામ્યો કેવળજ્ઞાનરે હું૦ ॥ ઢંઢણઋષી મુગતે ગયા હુ, કહે જીનહરષ સુજાણરે હું૦॥ઢં૦॥૯॥

ईलाचीपुत्रनी सज्झाय.

નામ ઇલાપુત્ર જાણીયે, ધનદત્ત શેઠનો પુત્ર ॥ નટવી દેખીને મોહીયો, જે રાખે ઘર સુત ॥ કરમ ન છુટેરે પ્રાણીયા ॥ પુરવ નેહ વિકાર, નિજ કુળ છંડીરે નટ થયો ॥ નાંણી શરમ લગાર ॥ કરમ૦ ॥ ૨ ॥ ઇકપુર આવ્યોરે નાચવા, ઉંચો વાંસ વિશેષ ॥ તિહાં રાય જોવારે આવીયો, મળીયા લોક અનેક ॥ કરમ૦ ॥ ૩ ॥ દોય પગ પહેરીરે પાવડી, વાંસ ચડયો ગજ ગેલ ॥ નિરાધાર ઉપર નાચતો, ખેલે નવ નવા ખેલ ॥ કરમ૦ ॥ ૪ ॥ ઢોલ બજાવેરે નટવી, ગાવે કિંન્નર સાદ ॥ પાયતલ ઘુઘરે ઘમઘમે, ગાજે અંબર નાદ ॥ કરમ૦ ॥ ૫ ॥ તિહાં રાય ચિતમેંરે ચિંતવે, લુબધો નટવીને સાથ ॥ જો નટ પડેરે નાચતો, તો નટવી મુજ હાથ ॥ કરમ૦ ॥ ૬ ॥ દાન ન આપેરે ભુપતી, નટ જાણે નૃપ વાત ॥ હુ ધન વધુરે રાયનો, રાય વંછે મુજ ઘાત ॥ કરમ૦ ॥ ૭ ॥ તવ તિહાં મુનિવર પેખીયા, ધન ધન સાધુ નિરાગ ॥ ધિક્ ધિક્ વિખયારે જીવને, એમ પામ્યો વઇરાગ ॥ કરમ૦ ॥ ૮ ॥ થાળ ભરી શુદ્ધ મોદકે, પદમણી ઉભેલાં બહાર ॥ લો લો કેછે લેતા નથી, ધન ધન મુનિ અવતાર ॥ કરમ૦ ॥ ૯ ॥ સંવરભાવેરે કેવળી,

થયો મુનિ કર્મ ખપાય ॥ કેવળ મહિમાજી સુર કરે, લબ્ધીવિજે ગુણ ગાય ॥ કરમ ન છુટેરે પ્રાણિઆ ॥ ૧૦ ॥

श्री मृगापुत्रनी सज्झाय.

(દોહા.)

પ્રણમી પાસ જિણંદને, સમરી સરસતિ માય ॥ નિજ ગુરૂ ચરણ નમી કરી, ભણશું મહા મુનિરાય ॥ ૧ ॥ રાજ ઋદ્ધિ લીલા પરિહરી, લીધો સંયમ ભાર ॥ તેહ મૃગાપુત્ર ગાયશું, સુણજ્યો સહુ નર નાર ॥ ૨ ॥ સંક્ષેપે કરી વર્ણવું, સૂત્રે છે વિસ્તાર ॥ ભણતાં સુણતાં ધ્યાવતાં, લહિયે ભવનો પાર ॥ ૩ ॥ ભોગી નરમાં ભમરલો, ઋષિમાંહી શિરદાર ॥ તસ ગુણ વર્ણવતાં થકાં, તૂટે કર્મ અપાર ॥૪॥

॥ ઢાળ ૧ લી ॥

સુગ્રિવ નગર સોહામણું જી, બળભદ્ર તિહાં રાય ॥ તસ ઘર ઘરણી મૃગાવતી જી, તસ નંદન જુવરાય ॥ હો માયડી, ક્ષણ લાખેણી રે જાય ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ બળશ્રી નામે ભલોજી, મૃગાપુત્ર પ્રસિદ્ધ ॥ માતાને નામે કરી જી, ગુણ નિષ્પન તસ દીધ ॥ હો માયડી૦ ॥ ૨ ॥ ભણી ગણી પંડિત થયો જી, જોવન વય જવ આય ॥ સુંદર મંદિર કરાવિયાં જી, પરણાવેં નિજ માય ॥ હો માયડી૦ ॥ ૩ ॥ તવ વય રૂપે સારિખી જી, પરણ્યા બત્રીશ નાર ॥ પંચ વિષયસુખ ભોગવે જી, નાટકના ધમકાર ॥ હો માયડી૦ ॥ ૪ ॥ રત્નજડિત સોહામણા જી, અદ્દભૂત ઊંચા અવાસ ॥ દેવ દોગુંદકની પરે જી, વિલસે લીલ વિલાસ ॥ હો માયડી૦ ॥ ૫ ॥ એક દિન બેઠા માળિયે જી, નારિને પરિવાર ॥ મસ્તક પગ દાઝે તળાં જી, દીઠા શ્રી અણગાર ॥ હો માયડી૦ ॥ ૬ ॥ સુનિ દેખી ભવ સાંભર્યો જી, વસિયો મન વૈરાગ ॥ ઉતર્યો આમણ દૂમણો જી, જનનિને પાયે લાગ ॥ હો માયડી૦ ॥૭॥ પાય લાગીને વિનવે જી, સુણ સુણ મોરી માય ॥ નટુવાની ગરે નાચિયો જી, લખ ચોરાશી માંય ॥ હો માયડી૦ ॥ ૮ ॥ પૃથવી પાણી તેઉમાં જી, ચોથી રે વાઉકાય ॥ જન્મ મરણ દુઃખ ભોગવ્યાં જી, તેમ વનસ્પતિ માંય ॥ હો માયડી૦ ॥ ૯ ॥ વિગલેંદ્રિ તિર્યંચમાં જી, મનુષ્ય દેવ મઝાર ॥ ધર્મ વિહૂણો આતમા જી, રડવડિયો સંસાર ॥ હો માયડી૦ ॥ ૧૦ ॥ સાતે નરકે હું ભમ્યો જી, અનંતિ અનંતિ રે વાર ॥ છેદન ભેદન ત્યાં સહ્યાં જી, કહેતાં ન આવે પાર ॥ હો માયડી૦ ॥

॥ ૧૧ ॥ સાયરના જળથી ઘણા જી, મે પીધા માયનાં થાન ॥ તૃપતિ ન પામ્યો આતમા જી, અધિક આરોગ્યા ધાન ॥ હો માયડી૦ ॥ ૧૨ ॥ ચારિત્ર ચિંતામણિ સમો જી, અધિક મ્હારે મન થાય ॥ તન ધન જો વન કારમા જી, ક્ષણ ક્ષણ ખૂટે આય ॥ હો માયડી૦ ॥ ૧૩ ॥ માતા અ નુમતિ આપીયે જી, લેઈશું સંયમ ભાર ॥ પંચ રતન મુજ માંભર્યાં જી, કરશુ તેહની સાર ॥ હો માયડી૦ ॥ ૧૪ ॥ વયણ સૂણી એટાતણા જી, જનની ધરણી ઢળંત ॥ ચિત્ત વળ્યુ તવ આરડે જી, નયણે નીર ઝરંત ॥ રે જાયા, તુજ વિણ ઘડિ રે છ માસ ॥ ૧૫ ॥ વળતી માતા ઇમ ભણે જી, સુખ સુણ સોગ રે પૂત્ર ॥ મનમોહન તું વાલહો જી, કાઇ ભાગે ઘરસૂત્ર ॥ રે જાયા૦ ॥ ૧૬ ॥ મ્હોટાં મદિર માળિયાં જી, રતન સમોવડ થાય ॥ તુજ વિણ સહુ અળખામણા જી, કિમ વો ળે દિન નાય ॥ રે જાયા૦ ॥ ૧૭ ॥ નવ મસવાડા ઉદર ધર્યો જી, જન્મતણાં દુ:ખ દીઠ ॥ કનક કચોળે પોષીયો જી, હવે હું થઇ અનીઠ ॥ રે જાયા૦ ॥ ૧૮ ॥ જોવનવય નારીતણા જી, ભોગવો બહોળા રે ભોગ ॥ જોવનવય વીત્યા પછે જી, આદરજ્યો તપ જોગ ॥ રે જાયા૦ ॥ ૧૯ ॥ પડયો અજાડી જિમ હાથીયો જી, મૃગલો પડીયો રે પાસ ॥ પંખી પડયો જિમ પાંજરે જી, તેમ કુંમર ઘરવાસ ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૦॥ ઘર ઘર ભિક્ષા માગવી જી, અરસ વિરસ હોય આહાર ॥ ચારિત્ર છે વચ્છ દોહિલું જી, જેસી ખાડાની ધાર ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૧ ॥ પંચમહાવ્રત પાળવાં જી, પાળવા પંચ આચાર ॥ દોષ બેતાલીશ ટાળિને જી, લેવો સૂઝતો આહાર ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૨ ॥ મેણ દાંતે લોહમય ચણા જી, કિમ ચાવીશ કુમાર ॥ વેળુ સમોવડ કોળિયા જી, જિને કહ્યો સયમભાર ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૩ ॥ પલંગ તળાઇએ પોઢતો જી, કરવો ભૂમિ સંથાર ॥ કનક કચોળાં છાંડવાં જી, કાચલીયે વ્યવહાર ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૪ ॥ માથે લોચ કરાવવા જી, તુ સુકુમાળ અપાર ॥ બાવીશ પરિસહ જીતવા જી, કરવા ઉગ્ર વિહાર ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૫ ॥ પાય અલવાણે ચાલવુ જી, શિયાળે શીત વાય ॥ ચોમાસું વચ્છ દોહિલું જી, ઉનાળે લૂ વાય ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૬ ॥ ગંગા સાયર આદે કરી જી, ઉપમા દેખાડી રે માય ॥ દુક્કર ચારિત્ર દાખિયું જી, કાયર પુરુષને થાય ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૭ ॥ કુંમર ભણે સુણ માયડી જી, સંયમ સુખ ભંડાર ॥ ચૌદરાજ નગરીતણા જી, ફેરા ટાળણહાર ॥ હો માયડી૦ ॥ ૨૮ ॥ અનુમતિ તો લો આપું ખરી જી, કુણ કરશે તુજ સાર ॥ રેગ

જબ આવી લાગશે જી, નહિ ઔષધ ઉપચાર ॥ રે જાયા૦ ॥ ૨૯ ॥ વનમાં રહે છે મૃગલાં જી, કુણ કરે તેહની સાર ॥ વનમૃગની પરે વિચરશું જી, એકલડા નિરધાર ॥ હો માયડી૦ ॥ ૩૦ ॥ અનુમતિ આપે આયડી જી, આવ્યા વનહ મઝાર ॥ પંચમહાવ્રત આદર્યાં જી, પાળે સંયમ ભાર ॥ મુનિસર, ધન ધન તુમ અવતાર ॥ ૩૧ ॥ મૃગાપુત્ર ઋષિરાજીયો જી, ષટકાયા ગોવાળ ॥ એ સમ નહિ વૈરાગિયો જી, જિણે ટાળ્યો આતમ સાલ ॥ મુનિસર૦ ॥ ૩૨ ॥ ભણ્યો અધ્યયન ઓગણીશમે જી, મૃગાપુત્ર અધિકાર ॥ તપ જપ કીરિયા શુદ્ધ કરી જી, આરાધી આચાર ॥ મુનિસર૦ ॥ ૩૩ ॥ સંયમ દુક્કર પાળિયું જી, કરિ એક માસ સંથાર ॥ કર્મ ખપાવી કેવળ લહીજી, પહોત્યા મુગતિ મઝાર ॥ મુનિસર, ધન ધન તુમ અવતાર ॥ ૩૪ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી અનાથીમુનિની સજ્ઝાય.

શ્રેણિક રયવાડી ચઢયો, પેખિયો મુનિ એકાંત ॥ વર રૂપ કાંતે મોહિયો, રાય પૂછે રે કહોને વિરતંત ॥ શ્રેણિક રાય, હું રે અનાથી નિર્ગંથ ॥ તિણે મેં લીધો રે સાધુજીનો પંથ ॥ શ્રેણિક૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઇણે કોસંબી નયરી વસે, મુજ પિતા પરિઘળ ધન્ન ॥ પરિવાર પૂરે પરિવર્યો, હું છું તેહનો રે પૂત્ર રતન્ન ॥ શ્રેણિક૦॥ ૨ ॥ એક દિવસ મુજને વેદના, ઉપની મેં ન ખમાય ॥ માત પિતા ઝૂરી રહ્યા, પણ કિણહિ રે તે ન લેવાય ॥ શ્રેણિક૦॥ ૩ ॥ ગોરડી ગુણ મણિ ઓરડી, ચોરડી અબળા નાર ॥ કોરડી પીડા મેં સહી, ન કોણે કીધી રે મોરડી સાર ॥ શ્રેણિક૦ ॥ ૪ ॥ બહુ રાજ્યવૈદ્ય બોલાવીયા, કીધલા કોડી ઉપાય ॥ બાવના ચંદન ચરચીયા, પણ તોહી રે સમાધિ ન થાય ॥ શ્રેણિક૦ ॥ ૫ ॥ જગમાં કો કેહનો નહી, તે ભણી હૂં રે અનાથ ॥ વિતરાગના ધર્મ સારિખો, નહી કોઇ બીજો રે મુગતિનો સાથ ॥ શ્રેણિક૦ ॥ ૬ ॥ જો મુજ વેદના ઉપસમે, તો લેઉં સંયમ ભાર ॥ ઇમ ચિંતવતાં વેદના ગઇ, વ્રત લીધું મેં હર્ષ અપાર ॥ શ્રેણિક૦ ॥ ૭ ॥ કરજોડી રાજા ગુણ સ્તવે, ધન ધન એહ અણગાર ॥ શ્રેણિક સમકિત પામીયો, વાંદી પહોત્યો રે નગર મઝાર ॥ શ્રેણિક૦ ॥ ૮ ॥ મુનિ અનાથી ગાવતાં, તૂટે કર્મની કોડ ॥ ગણિ સમયસુંદર તેહના, પાય વંદે રે બે કરજોડ ॥ શ્રેણિક રયવાડી ચઢયો ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી અનાથીમુનિની સજ્ઝાય.

(આધાકર્મી આહાર ન લીજે.—એ દેશી.)

મગધાધિપ શ્રેણિક સુવિચારી, સાથે બહુ પરિવારી ॥ હય-ગય રથ પાયક પાલખીશું, પહોંત્યો વનહ મઝારી કે ॥ રાજન્ રયવાડી સંચરિયો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ખાયક સમકિત વરિયો કે ॥ રાજન૦ ॥ પદ્મનાભ તીર્થંકર થાશે, ઉપશમરસનો દરિયો કે ॥ રાજન૦ ॥ ૨ ॥ વિવિધ પ્રકારની ક્રીડા કરતો, જોતો વનનાં ઠામ ॥ ચંપકતરુ તળે મુનિવર દીઠો, બેઠો કરી પ્રણામ કે ॥ રાજન૦ ॥ ૩ ॥ ધ્યાને લીનો મુનિવર મ્હોટો, ચંપકવર્ણી કાયા ॥ લૂંચ્યા કેશ જોવન વેશે, તજી સંસારની માયા કે ॥ રાજન૦ ॥ ૪ ॥ પૂછે રાજા શ્રેણિક મુનિને, કિમ લૂંચ્યા તુમ કેશ ॥ જોવને વૈરાગ કહો કેમ લીધો, દીસો છો લઘુ વેશ કે ॥ રાજન૦ ॥ ૫ ॥ તરુણપણે તરુણીકા છંડી, એ માયા કાં મંડી ॥ કંચનવરણી કાયા દંડી, એ શી કીધ ધમંડી કે ॥ રાજન૦ ॥ ૬ ॥ રૂપવંત તુ ગુણવંત દીસે, સુંદર તુમ આકાર ॥ શશિસમ વદન વિરાજે ત્હારૂં, નયન પંકજ અનુહાર કે ॥ રાજન૦ ॥ ૭ ॥ ધન જોવન ફળ લાહો લીજે, કીજે બહુળા ભોગ ॥ સંપતિ સારૂ દાન તે દીજે, અવસરે લીજે જોગ કે ॥રાજન૦॥ ૮ ॥ કુટુંબતણો મોહ કિમ મૂકયો, કિમ મૂકયો ધન પરિવાર ॥ કવણ નગરના કહો તુમે વાસી, કિમ લીધો સંયમ ભાર કે ॥ રાજન૦ ॥ ૯ ॥ સયળ લક્ષણ તુમ અંગે નિરખ્યાં, અવગુણ એક ન દીઠો ॥ કૃપા કરી યોગીશ્વર સાચો, ઉત્તર દ્યો મુજ મીઠો કે ॥ રાજન૦ ॥ ૧૦ ॥ બોલે મુનિવર સુણ હો રાજા, ઉત્તર દેઉં શું સાચો ॥ સુખનો મટકો નયણનો લટકો, કાયા પિંડ તે કાચો કે ॥ રાજન્, સુણજ્યો વચન અનાથી ॥ ૧૧ ॥ એ આંકણી ॥ નાથ વિના જીવે દુઃખ પામ્યાં, માહરે નહી કોઇ નાથ ॥ તિણ કારણ મેં દીક્ષા લીધી, હવે હું હુઓ સનાથ કે ॥ રાજન૦ ॥ ૧૨ ॥ નાથ અશું હું મુનિવર ત્હારો, એહવો અર્થ વિચારે ॥ નાથ અછે કોઇ ત્હારે રાજા, બોલ્યો બોલ અવિચાર્યો કે ॥ રાજન૦ ॥ ૧૩ ॥ નાથતણો અર્થ જો જાણો, તો થાઓ મુજ નાથ ॥ નાથ નહી કોઇ નૃપ તુમારે, બાવળ ઘો અંબુબાથ કે ॥ રાજન૦ ॥ ૧૪ ॥ માતા મયગળ હય હૈયારવ, સુણ મગધાધિપ રાજા ॥ કંચન કોડી જોડી બંધવની, આપ તણે સુખ માજા કે ॥ રાજન૦ ॥ ૧૫ ॥ મ્હોટા કુળની મ્હોટી વધૂટી, ખો-

ડી નહિ મનમાંહી ॥ સિંહકટી હંસગમની બાળા, થોડા બોલી પ્રાંહી કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૧૬ ॥ શશિવયણી મૃગાનયણી નારી, ચિત્ત હરખી ભરતાર ॥ હાવ ભાવ વિભ્રમ જે કરતી, તે મૂકી નિરધાર કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૧૭ ॥ ઇંદ્રતણી જાણે ઇંદ્રાણી, એહવી મુજ ઘેર રાણી ॥ કેતા ગુણ હું કહું હો રાજા, શીયળ ગૂણની ખાણી કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૧૮ ॥ પાન સમારે બીડી વાળી, માંહી કપૂરનો વાસ ॥ પ્રેમ કરી મુજ પદ્મણી આપે, તે મૂકી નિરાશ કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૧૯ ॥ પંચવિષય હું ભોગ ભોગવતો, જાતો કાળ ન જાણ્યો ॥ એક દિવસ મુજ રોગ ઉપન્યો, ન વિસરે તે ચિત્ત આણ્યો કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૦ ॥ કાકા કાકી ફૂઆ ભાણેજી, મામા માસા માસી ॥ નેહ ધરે માસી મુજ અધિકો, જાણે કે અંતરજામી કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૧ ॥ માય તાય બંધવ મુજ ભગિની, દુઃખ નવિ લીધો જાય ॥ નારી મુખ વિલપંતી બોલે, તે દુઃખ અસ ન સહાય કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૨ ॥ તિણિ વેદને મુજ નિંદ ન આવે, અન્ન પાન નવિ ભાવે ॥ મંત્ર યંત્ર કીધા ઘણેરા, તોપણ દુઃખ નવિ જાવે કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૩ ॥ વૈદ્ય જાણ તેડ્યા તિણિ વારે, દીધા બહુલા દામ ॥ ઔષધ ભેષજે ગુણ નવિ થાયે, વિલખાણા તે તામ કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૪ ॥ ચિત્ત ચોખે કરી મેં રે વિચાર્યો, એકલડો વનવાસી ॥ એ સંસારતણાં દુઃખ વિરુઆં, ગઇ વેદન તવ નાસી કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૫ ॥ દિનકર ઊગે તમ જિમ નાસે, તિમ મુજ વેદન ભાગી ॥ સંયમ વરિયો વેદન ઠરિયો, સમતાશું લય લાગી કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૬ ॥ મગધાધિપ હરખ્યો મનમાંહી, વચન કહેરે વિચારી ॥ નાથપણું તુમને મુનિ સાચું, આપ તર્યા પર તારી કે ॥ રાજન્, પંચ મહાવ્રત ધારી ॥ ૨૭ ॥ શીશ નમાવી પાય લાગીને, પછી છોડ્યું મિથ્યાત ॥ યોગીસરને ધ્યાને લીનો, અજુઆળે કુળ જાત કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૮ ॥ ઋષિ અનાથી ચારિત્ર પાળી, પહોત્યા શિવપુર ઠામ ॥ કનકવિજય બુધ ચરણે મધુકર, ઇમ બોલે મુનિ રામ કે ॥ રાજન્૦ ॥ ૨૯

अथ श्री मेतारजमुनिनी सज्झाय.

(જીવ રે તું શીળતણો કર સંગ—એ દેશી.)

સમ દમ ગુણના આગર જી, પંચ મહાવ્રત ધાર ॥ માસખમણને પારણે જી, રાજગૃહી નગરી મઝાર ॥ મેતારજ મુનિવર, ધન ધન તુમ અવતાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી૦ ॥ સોનીને ઘેર આવીઆ જી મે-

તારજ ઋષિરાય ॥ જવલા ઘડતો ઊઠીયો જી, વંદે મુનિના પાય ॥ મે૦ ॥ ૨ ॥ આજ ફળ્યો ઘર આંગણે જી, વિણ કાળે મહકાર ॥ લ્યો ભિક્ષા છે સૂઝતી જી, મોદકતણો એ આહાર ॥ મે૦ ॥ ૩ ॥ ક્રૌંચજીવ જવલા ચણ્યો જી, વહોરી વળ્યા ઋષિરાય ॥ સોની મન શંકા થઇ જી, સાધુતણાં એ કામ ॥ મે૦ ॥ ૪ ॥ રીસ કરી ઋષિને કહે જી, દ્યો જવલા મુજ આજ ॥ વાધર શીશે વીંટિયું જી, તડકે રાખ્યા મુનિરાજ ॥ મે૦ ॥ ૫ ॥ ફટ ફટ ફૂટે હાડકાં જી, તડ તડ ત્રુટે ચામ ॥ સોનીડે પરિસહ દિયો જી, મુનિ રાખ્યો મન ઠામ ॥ મે૦ ॥ ૬ ॥ એહવા પણ મ્હોટા યતિ જી, મન ન આણે રોષ ॥ આતમ નિંદે આપણો જી, સોનીનો શો દોષ ॥ મે૦ ॥ ૭ ॥ ગજસુકુમાળ સંતાપીયા જી, બાંધી માટીની પાળ ॥ ખેર અગારા શિર ધર્યા જી, મુગતે ગયા તતકાળ ॥ મે૦ ॥ ૮ ॥ વાઘણે શરીર વલૂરિયું જી, સાધુ સુકોસળ સાર ॥ કેવળ લહી મુગતિ ગયા જી, ઇમ અરણિક અણગાર ॥ મે૦ ॥ ૯ ॥ પાલક પાપી પીલિયા જી, ખંધકસૂરિના શિષ્ય ॥ અંબડ ચેલા સાતશેં જી, નમો નમો તે નિશ દિશ ॥ મે૦ ॥ ૧૦ ॥ એહવા ઋષિ સંભારતા જી, મેતારજ ઋષિરાય ॥ અંતગડ હુઆ કેવળી જી, વંદે મુનિના પાય ॥ મે૦ ॥ ૧૧ ॥ ભારી કાષ્ટની સ્રીયે તિહાં જી, લાવી નાખી તિણિ વાર ॥ ધબકે પંખી જાગીયો જી, જવલા કાઢ્યા તિણે સાર ॥ મે૦ ॥ ૧૨ ॥ દેખી જવલા વિષ્ટમાં જી, મન લાજ્યો સોનાર ॥ ઓઘો મુહપતિ સાધુનો જી, લેઇ થયો અણગાર ॥ મે૦ ॥ ૧૩ ॥ આતમ તાર્યો આપણો જી, થિર કરી મન વચ કાય ॥ રાજવિજય રંગે ભણે જી, સાધુતણી એ સજ્ઝાય ॥ મેતારજ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री सुलसानी सझाय.

(જંબુ અવસર એક આવી જંબુદ્વી રે—એ દેશી.)

ધન ધન સુલસા સાચી શ્રાવિકા જી, જેહને નિશ્ચળ ધર્મનું ધ્યાન રે ॥ સમકિતધારી નારી જે સતી જી, જેહને વીર દિયો બહુમાન રે ॥ ધન ધન૦ ॥ ૧ ॥ એક દિન અંબડ તાપસ પ્રતિબોધવા જી, જંપે એહવું વીર જિણેશ રે ॥ નયરી રાજગૃહી સુલસા ભણી જી, કહેજ્યો અમારો ધર્મ સંદેશ રે ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ સાંભળી અંબડ મનમાં ચિંતવે જી, ધર્મલાભ દેગોજી વયણ રે ॥ એહવું કહાવે જિનવર જે ભણી જી, કેહુ રૂડ દઢ તસ સમકિત રયણ રે ॥ ધન૦ ॥ ૩ ॥

અંબડ તાપસ પરિક્ષા કારણે જી, આવ્યો રાજગૃહીને બાર રે ॥ પહેલું બ્રહ્મા રૂપ વિકૂર્વ્યું જી, વૈક્રિય શક્તિતણે અનુસાર રે ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ પહેલી પોળે પ્રગટ્યો પેખિને જી, ચૌમુખ બ્રહ્મા વંદન કોડ રે ॥ સઘળી રાજપ્રજા સુલસા વિના જી, તેને આવી નમે કરજોડ રે ॥ધન૦ ॥ ૫ ॥ બીજે દિન દક્ષિણ પોળે જઇ જી, ધરિયો કૃષ્ણતણો અવતાર રે ॥ આવ્યા પુરજન તિહાં સઘળા મળી જી, નાવી સુલસા સમકિત ધારિ રે ॥ ધન૦ ॥ ૬ ॥ ત્રીજે દિવસે પશ્ચિમ બારણે જી, ધરિયું ઇશ્વર રૂપ મહંત રે ॥ તિમહિજ ચોથે થઇ પચવીશમો જી, આવી સમવસર્યો અરિહંત રે ॥ ધન૦ ॥ ૭ ॥ તોપણ સુલસા નાવી વાંદવા જી, તેહનું જાણી સમકિત સાચ રે ॥ અંબડ સુલસાને પ્રણમી કરી જી, કરજોડી કહે એહવી વાચ રે ॥ ધન૦ ॥ ૮ ॥ ધન્ય તું સમકિતધારી શિરોમણિ જી, ધન્ય તું સમકિત વિશવાવીશ રે ॥ એમ પ્રસંશી કહે સુલસા ભણી જી, જિનજીયે કહિ છે ધર્મઆશીષ રે ॥ ધન૦ ॥ ૯ ॥ નિશ્ચળ સમકિત દેખી સતીતણું જી, તેપણ હુઓ દઢ મન માંય રે ॥ ઇણિપરે શાંતિવિમળ કવિરાયનો જી, બુદ્ધ કલ્યાણવિમળ ગુણ ગાય રે ॥ ધન૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री शालिभद्रनी सज्झाय.

પ્રથમ ગોવાળિયાતણે ભવે જી રે, દીધું મુનિવર દાન ॥ નયરી રાજગૃહી અવતર્યો જી, રૂપે મયણ સમાન ॥ સોભાગી રે, શાળિભદ્ર ભોગી રે હોય ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ બત્રીશ લક્ષણ ગુણે ભર્યો જી રે, પરણ્યો બત્રીશ નાર ॥ માણસને ભવે દેવનાં જી રે, સુખ વિલસે સંસાર ॥ સો૦ ॥ ૨ ॥ ગોભદ્રશેઠ તિહાં પૂરવે જી રે, નિત નિત નવલા રે ભોગ ॥ કરે સુભદ્રા ઉવારણાં જી રે, સેવ કરે બહુ લોગ ॥ સો૦ ॥ ૩ ॥ એક દિન શ્રેણિક રાજિયો જી રે, જોવા આવ્યો રે રૂપ ॥ શરીર સુકોમળ અતિ ઘણું જી રે, દેખી હરખ્યો ભૂપ ॥ સો૦ ॥ ૪ ॥ વચ્છ વૈરાગે ચિંતવે જી રે, મુજ શિર શ્રેણિક રાય ॥ પૂરવ પુન્ય મેં નવિ કિયાં જી રે, હવે તપ આદરશું માય ॥ સો૦ ॥ ૫ ॥ ઇણે અવસરે શ્રી જિનવરૂ જી રે, આવ્યા નયરી ઉદ્યાન ॥ શાળિભદ્ર મન ઊજમ્યો જી રે, વાંદ્યા પ્રભુના પાય ॥ સો૦ ॥ ૬ ॥ વીરતણી વાણી સુણી જી રે, વૂઠ્યો મેહ અકાળ ॥ એકેકી દિન પરિહરે જી રે, જિમ જળ છંડે રે પાળ ॥ સો૦ ॥ ૭ ॥ માતા દેખી ટળવળે જી રે,

માછલડી વિણ નીર ॥ નારી સઘળી પાયે પડે જી રે, મ મ છંડો સા હસ ધીર ॥ સો૦ ॥ ૮ ॥ વહુઅર સઘળી વિનવે જી રે, સાંભળો સા સુ વિચાર ॥ મર છંડી પાળે ચડયો જી રે, હંસલો ઊડણહાર ॥ સો૦ ॥ ૯ ॥ ઇણ અવસર તિહા ન્હાવતાં જી રે, ધન્ના શિર આસૂ પડત ॥ કવણ દુઃખ તુજ સાંભર્યું જી રે, ઊંચું જોઇ કહે કંત ॥ સો૦ ॥ ૧૦ ચંદ્રમુખી મૃગલોચની જી રે, બોલાવી ભરતાર ॥ બંધવ વાત મેં સાં ભળી જી રે, નારીનો પરિહાર ॥ સો૦ ॥ ૧૧ ॥ ધન્નો ભણે સુણ ઘે લડી જી રે, શાળિભદ્ર પૂરો ગમાર ॥ જો મન આણ્યું છંડવા જી રે, વિલંબ ન કીજે લગાર ॥ સો૦ ॥ ૧૨ ॥ કરજોડી કહે કામિની જી રે, બંધવ સમો નહી કોય ॥ કહેતા વાતજ સોહલી જી રે, કરતાં દો હલિ હોય ॥ સો૦ ॥ ૧૩ ॥ જા રે જો તેં ઇમ કહ્યું જી રે, તો મેં છંડી રે આઠ ॥ પિઉડા મે હસતાં કહ્યું જી રે, મૂકો છો શા માટ ॥ સો૦ ॥ ૧૪ ॥ ધણ વચને ધન્નો નિસર્યો જી રે, જાણે પંચાયણ સિંહ ॥ જઇ સાળાને સાદજ કર્યો જી રે, ઘેલા ઊઠ અબિહ ॥ સો૦ ॥ ૧૫ ॥ કાળ આહેડી નિત ભમે જી રે, પૂઠે મ જોઇશ વાટ ॥ નારી બંધન દોરડી જી રે, ત્રોડી લે શુભ વાટ ॥ સો૦ ॥ ૧૬ ॥ જિમ ધીવર તિમ માછલો જી રે, ધીવરે નાખી રે જાળ ॥ પુરુષ પડી જિમ માછલો જી રે, તિમહિ ઓચિંત્યો કાળ ॥ સો૦ ॥ ૧૭ ॥ જોવનભર બિહું નિસર્યા જી રે, પહોન્ચા વીરજીની પાસ ॥ દિક્ષા લીધી રૂયડી જી રે, પાળે મન ઉલ્લાસ ॥ સો૦ ॥ ૧૮ ॥ માસખમણને પારણે જી રે, પૂછે શ્રી જિનરાજ ॥ અમને શુદ્ધજ ગોચરી જી રે, લાભ દેશે કુણ આજ ॥ સો૦ ॥ ૧૯ ॥ માતા હાથે પારણો જી રે, થાશે તુમને રે આજ ॥ વીર વચન નિશ્ચય કરી જી રે, આવ્યા નગરીમાં જ ॥ સો૦ ॥ ૨૦ ॥ ઘર આવ્યા નવિ ઓળખ્યા જી રે, ફિરિયા નગરી મઝા ર ॥ મારગ જાતા મહિયારડી જી રે, સામી મળિ તેણિવાર ॥ સો૦ ॥ ૨૧ ॥ મુનિ દેખી મન ઉલ્લશુ જી રે, વિકસિત થઇ તસ દેહ ॥ મસ્તક ગોરસ સૂઝતો જી રે, પડિલાભ્યો ધરિ નેહ ॥ સો૦ ॥ ૨૨ ॥ મુનિવર વોહરી ચાલિયા જી રે, શ્રી જિન પાસે આય ॥ મુનિ સંશય જઇ પૂછિયો જી રે, દાન ન દીધુ માય ॥ સો૦ ॥ ૨૩ ॥ વીર કહે તુમે સાભળો જી રે, ગોરસ વોહર્યો રે જેહ ॥ મારગ મળી મહિયારડી જી રે, પૂરવ જન્મ માય એહ ॥ સો૦ ॥ ૨૪ ॥ પૂરવ ભવ જિન મુખે લહી જી રે, એકજ ભાવે રે દોય ॥ આહાર કરી મુનિ ધારિયો

જી રે, અણુસણ શુદ્ધજ હોય ॥ સો૦ ॥ ૨૫ ॥ જિન આદેશ લહી કરી જી રે, ચઢિયા ગિરિ વૈભાર ॥ શિલા ઉપર જઇ કરી જી રે, દોય મુનિ અણુસણ ધાર ॥ સો૦ ॥ ૨૬ ॥ માતા ભદ્રા સંચર્યાં જી રે, સાથે બહુ પરિવાર ॥ અંતેઉર પુત્રજ તણો જી રે, લીધો સઘળો લાર ॥ સો૦ ॥ ૨૭ ॥ સમવસરણે આવી કરી જી રે, વાંદ્યા વીર જગતાત ॥ સકળ સાધુ વંદી કરી જી રે, પુત્ર જોવે નિજ માત ॥ સો૦ ॥ ૨૮ ॥ જોઇ સઘળી પરષદા જી રે, દીઠા ન હોય મુનિરાય ॥ કરજોડી કરે વિનતિ જી રે, ભાંખે શ્રી જિનરાય ॥ સો૦ ॥ ૨૯ ॥ વૈભારગિરિ જાઇ ચડ્યા જી રે, મુનિ દરિસણ ઊમંગ ॥ સહુ પરિવારે પરિવર્યાં જી રે, પહોત્યાં ગિરિવર શૃંગ ॥ સો૦ ॥ ૩૦ ॥ દોય મુનિ અણુસણ ઉચ્ચરી જી રે, ઝીલે ધ્યાન મઝાર ॥ મુનિ દેખી વિલખાં થયાં જી રે, નયણે નીર અપાર ॥ સો૦ ॥ ૩૧ ॥ ગદ ગદ શબ્દે બોલતી જી રે, મળિ બત્રીસે નાર ॥ પિઉડા બોલો બોલડા જી રે, જિમ સુખ હોય અપાર ॥ સો૦ ॥ ૩૨ ॥ અમે તો અવગુણે ભર્યાં જી રે, તુમે સહી ગુણ ભંડાર ॥ મુનિવર ધ્યાન ચૂક્યા નહી જી રે, તેહને વચને લગાર ॥ સો૦ ॥ ૩૩ ॥ વીર નયણે નિહાળિએ જી રે, જિમ મન થાયે પ્રમોદ ॥ નયણ ઉઘાડી જોઇયે જી રે, માતા પામે મોદ ॥ સો૦ ॥ ૩૪ ॥ શાળિભદ્ર માતા મોહથી જી રે, પહોત્યા અમર વિમાન ॥ મહાવિદેહે સીઝશે જી રે, પામી કેવળજ્ઞાન ॥ સો૦ ॥ ૩૫ ॥ ધન્નો ધર્મિ મુગતે ગયો જી રે, પામી શુકલ ધ્યાન ॥ જે નર નારી ગાયશે જી રે, સમયસુંદરની વાણ ॥ સોભાગી૦ ॥ ૩૬ ॥

अथ श्री रुक्मिणीनी सज्झाय.

વિચરંતા ગામો ગામ, નેમિ જિનેશ્વર સ્વામ ॥ આછે લાલ ॥ નયરી દ્વારામતિ આવિયા જી ॥ ૧ ॥ કૃષ્ણાદિક નર નાર, સહુ મળી પર્ષદા બાર ॥ આછે લાલ ॥ નેમિ વંદણ તિહાં આવિયા જી ॥ ૨ ॥ દે દેશના જિનરાય, આવે સહુને દાય ॥ આછે૦ ॥ રૂકિમણી પૂછે શ્રી નેમિને જી ॥ ૩ ॥ પુત્રને સ્નેહારે વિયોગ, શો હશે કર્મ સંયોગ ॥ આછે૦ ॥ ભગવંત મુજને તે કહો જી ॥ ૪ ॥ તું હતી નૃપની નાર, પૂર્વ ભવ કોઇ વાર ॥ આછે૦ ॥ ઉપવન રમવાને સંચર્યાં જી ॥ ૫ ॥ ફરતાં વન મોઝાર, દીઠો એક સહકાર ॥ આછે૦ ॥ મોરલી વીયાણી તિહાં કણે જી ॥ ૬ ॥ સાથે હતો તુમ નાથ, ઇંડાં ઝાલ્યાં હાથ ॥ આ-

છે૦ ॥ કદ્રૂપણાં તે થયા જી ॥ ૭ ॥ નવિ ઓળખે તિહાં સોગ, કરવા લાગી સોર ॥ આછે૦ ॥ સોલ ઘડિ નવિ સેવીયા જી ॥ ૮ ॥ તિણ અવસર ધર્મયોગ, સોગલા કરે છે સોગ ॥ આછે૦ ॥ ચૌદિશિ ચમકે વિજળી જી ॥ ૯ ॥ પછી વૂઠયો તિહાં મેહ, ઠઠાં ધોવાણાં તેહ ॥ આછે૦ ॥ સોલ ઘડિ પછી સેવીયા જી ॥ ૧૦ ॥ હસતાં તેં બાંધ્યાં કર્મ, નવિ ઓળખ્યો જિનધર્મ ॥ આછે૦॥ રોતાં ન છૂટે પ્રાણીયા જી ॥૧૧॥ તિહાં બાંધી અંતરાય, ભાંખે શ્રી જિનરાય ॥ આછે૦ ॥ સોલ ઘડિના વરસ સોળ થયા જી ॥ ૧૨ ॥ દેશના સુણી અભિરામ, રૂકિમણી રાણી તામ ॥ આછે૦ ॥ સૂધો તે સયમ આદર્યો જી ॥ ૧૩ ॥ થિર રાખ્યાં મન વચ કાય, શિવપુરી નગરીમા જાય ॥ આછે૦ ॥ કર્મ ખપાવી મુગતે ગયાં જી ॥ ૧૪ ॥ તેહનો છે વિસ્તાર, અંતગડસૂત્ર મોઝાર ॥ આછે૦ ॥ રાજવિજય રંગે ભણે જી ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री राजिमती रहनेमिनी सझाय.

એક દિવસ વિષે રહનેમિ રહ્યા કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાને, રાજુલ રહી તમ ગુફામા ચિવર સૂકવે છાને ॥ એ આંકણી ॥ ઋષિ રાજુલ દેખીને ગળિયા છે ॥ કાઉસ્સગ્ગ કરવાને બળિયા છે ॥ મુનિ માહિથી ચળિયા છે ॥ એક૦ ॥ ૧ ॥ રહનેમિ હર્ષ હેડે લાવે, પેખી રાજિમતિ બહુ સુખ પાવે ॥ મન ચિંતવે રાજુલ પ્રિય આવે ॥ ઓ વહુઅર જી, અમ સાથે સંસારતણા સુખ માણો ॥ મો પરિહરિ જી, પ્રેમ પ્રિયકે બંધવ ઊપર આણો ॥ એક૦ ॥ ૨ ॥ આપણે સંસાર સફળ કરશું, પછી વૃદ્ધપણે વળિ વ્રત ધરશુ ॥ લેઇ સંયમ ભવસાયર તરશુ ॥ ઓ વહુઅર જી૦ ॥ ૩ ॥ ઇમ નિસુણી વચન રાજુલ નારી, દે સાર શિખામણ સુખકારી ॥ કહે ઉત્તમ વાણી હિતકારી ॥ ઓ દેવર જી, મન ભૂલ્યાં ભમશો લહેશો ભય ભારી ॥ ૪ ॥ વ્રત ચૂકીને દુરગતિ અવતરશો, પરમાધામીને વશ પડશો ॥ જો આળ હમારી તુમે કરશો ॥ ઓ દેવર જી૦ ॥ ૫ ॥ તેં નિજ કુળની લજ્જા મૂકી, અતિચાર ગયો સંયમ ચૂકી ॥ કુણ નિરખે હો મુનિ નિજ થૂકી ॥ ઓ દેવર જી૦ ॥ ૬ ॥ એહ વાત તુને નવિ છાજે છે, ઇમ જંપતાં યદુકુળ લાજે છે ॥ વળી મહાવ્રત ત્હારાં ભાંજે છે ॥ ઓ દેવર જી૦ ॥ ૭ ॥ જુઓ અમ સરખી રાણી રૂડી, ભરજોવન તુજ ભ્રાતે છોડી ॥ તોયે મુરખ પ્રીતિ કિમ જોડી ॥ ઓ રહનેમિ, નેમિનણી હું નારી સે જેને

વિચારી ॥ અતિ હિતકારી, ગુરૂ બંધવની નારી તે જનની ત્હારી ॥૮ ॥ પ્રતિબોધ ઇત્યાદિક ઇમ આપી, દેવરનું દિલડું થિર થાપી ॥ દેઇ મિચ્છાદુષ્કૃત અઘ કાપી ॥ એ રહનેમિ૦ ॥ ૯ ॥ તવ તે તિહાંથી તુરત જ વળિયા, કહે ઉત્તમ જન પંથે ભળિયા ॥ રહનેમિ રાજુલ જિનને મળિયા ॥ એ રહનેમિ૦ ॥ ૧૦ ॥ સહસાવન સંયમ નિરધારી, શિવ પહોત્યા જિન રાજુલ નારી ॥ એ અવિચળ જોડ યદુ અવતારી ॥ પ્રભુ સુખકારી, લેઇ સંયમ રહનેમિ વર્યા શિવનારી ॥ ભવિ ઉપગારી, નેમિ નવ ભવ નેહ પ્રથમ ત્રિય તારી ॥ ૧૧ ॥ રહનેમિ સંસાર જણાવ્યો છે, રાજુલ શુદ્ધ માર્ગ સુણાવ્યો છે ॥ ઇહાં એ અધિકાર બનાવ્યો છે ॥ પ્રભુ ઉપગારી૦ ॥ ૧૨ ॥ સંવત પંચોતેર અઢારે, કાર્તિક શુદિ બીજ રવીવારે ॥ ચિત્ત ચોકસ ચાર ચતુર ધારે ॥ પ્રભુ ઉપગારી૦ ॥ ૧૩ ॥ ગુરૂ ગૌતમ નામે જસ પાયો, તસ શિષ્ય ખુશાલવિજય ભાયો ॥ તસ શિષ્ય ઉત્તમચંદ ગુણ ગાયો ॥ પ્રભુ ઉપગારી૦॥૧૪॥

अथ श्री रहनेमिनी सझाय.

કાઉસ્સગ્ગ થકી રે રહનેમી, રાજુલ નિહાળી ॥ ચિત્તડું ચળિયું તવ બોલે નાર રે ॥ દેવરિયા મુનિવર, ધ્યાનમાં રહેજો ॥ ધ્યાનથકી હોય ભવનો પાર રે ॥ દેવ૦ ॥ ૧ ॥ ઉત્તમ કુળના યાદવકુળ રે અજુવાળી, લીધો છે સંયમભાર રે ॥ દેવ૦ ॥ હું રે વ્રતી રે તું છે સંયમધારી, જાશો સરવે વ્રત હારિ રે ॥ દેવ૦ ॥ ધ્યાન૦ ॥ ૨ ॥ વિષધર વિષ વમી આપ ન લેવે; કરે પાવક પરિચાર રે ॥ દેવ૦ ॥ તુજ રે બાંધવ નેમજીયે મુજને રે વામી, વમ્યો ન ઘટે તુમને આહાર રે ॥ દેવ૦ ॥ ધ્યાન૦ ॥ ૩ ॥ નારી અછે રે જગમાં વિષની રે વેલી, નારી છે અવગુણનો ભંડાર રે ॥ દેવ૦ ॥ નારી મોહે રે મુનિવર જેહ વિગતા, તે નવિ લહે ભવ પાર રે ॥ દેવ૦ ॥ ધ્યાન૦ ॥ ૪ ॥ નારીનું રૂપ દેખી મુનિને ન રહેવું, એ છે આગમમાં અધિકાર રે ॥ દેવ૦ ॥ નારી નિઃસંગી તે તો મુનિવર કહીયે, ન કરે ફરી સંસાર રે ॥ દેવ૦ ॥ ધ્યા૦ ॥ ૫ ॥ એ રે સતીનાં મુનિવર વયણ સુણીને, પામ્યા ભવ પ્રતિબોધ રે ॥ દેવ૦ ॥ નેમજી ભેટીને ફરી સંયમ લીધો, કર્યો છે આતમ શોધ રે ॥ દેવ૦ ॥ ધ્યાન૦ ॥ ૬ ॥ ધન્ય રે સતી રે જેણે મુનિ પ્રતિબોધ્યા, ધન્ય ધન્ય એ અણગાર રે ॥ દેવ૦ ॥ એ રે વસતા મુનિનાં વયણ સુણીને, ફરી ન કરે સંસાર રે ॥ દેવ૦ ॥ ધ્યાન૦ ॥ ૭ ॥

અથ શ્રી અરણિકમુનિની સજ્ઝાય.

અરણિક મુનિવર ચાલ્યા ગોચરી, તડકે દાઝે શીશો જી ॥ પાય અલવાણે રે વેળુ પરજળે, તન સુકુમાળ મુનિશો જી ॥ અરણિક૦ ॥ ૧ ॥ મુખ કરમાણું રે માલતી ફૂલ જ્યું, ઊભો ગોખની હેઠો જી ॥ ખરે બપોરે રેં દીઠો એકલો, મોહી માનની દેઠો જી ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ વયણ રંગીલી રે નયણે વેંધીયો, ઋષિ થંભ્યો તેણે ઠાણો જી ॥ દાસીને કહે જા રે ઉતાવળી, ઋષિ તેડી ઘર આણો જી ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ પાવન કીજે રે ઋષિ ઘર આંગણું, વોહરો મોદક સારો જી ॥ નવ જોવન રસ કાયા કાં દહો, સફળ કરો અવતારો જી ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ ચંદ્રવદનીયે ચારિત્રથી ચુકવ્યો, સુખ વિલસે દિન ગતો જી ॥ બેઠો ગોખે રે રમેતો સોગઠે, તવ દીઠી નિજ માતો જી ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ અરણિક અરણિક કરતી મા ફરે, ગલિયે ગલિયે બજારે જી ॥ કહો કેણે દીઠો રે મ્હારો અરણીલો, પૂછે લોક હજારે જી ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ હું કાયર છું રે મ્હારી માવડી, ચારિત્ર ખાડાની ધારે જી ॥ ધિગ ધિગ વિષયા રે માહરા જીવને, મેં કીધો અવિચારે જી ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ ગોખથી ઉતરી રે જનનીને પાય પડયો, મનશું લાજ્યો અપારે જી ॥ વચ્છ તુજ ન ઘટે રે ચારિત્રથી ચૂકવું, જેહથી શિવસુખ સારે જી ॥ અ૦ ॥ ૮ ॥ એમ સમજાવી રે પાછો વાળિયો, આણ્યો ગુરુની પાસે જી ॥ સતગુરૂ દીયે રે શિખ ભલી પરે, વૈરાગે મન વાસે જી ॥અ૦ ॥ ૯ ॥ અગ્નિ ધખંતી રે શીલા ઊપરે, અરણિકે અણસણ કીધો જી ॥ રૂપવિજય કહે ધન્ય તે મુનિવરૂ, જેણે મનવંછિત લીધો જી ॥ અરણિક મુનિવર ચાલ્યા ગોચરી ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી કરકંડૂપ્રત્યેકબુદ્ધની સજ્ઝાય.

ચંપાનગરી અતિ ભલિ ॥ હું વારી લાલ ॥ દધિવાહન ભૂપાળ રે ॥ હું૦ ॥ પદ્માવતી કૂખે ઉપન્યો, હું૦ કર્મે કીધો ચંડાળ રે ॥ હું૦ ॥ ૧ ॥ કરકંડૂને કરૂં વંદના, હું૦ પહિલો પત્યેકબુદ્ધ રે ॥ હું૦ ॥ ગિરૂવાના ગુણ ગાવતાં, હું૦ સમકિત થાયે શુદ્ધ રે ॥ હું૦ ॥ ક૦ ॥ ૨ ॥ લીધી તે વાંસની લાકડી, હું૦ થયો કંચનપુર રાય રે ॥ હું૦ ॥ બાપશું સંગ્રામ માંડિયો, હું૦ સાધવી દિયો સમજાય રે ॥ હું૦ ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ વૃષભરૂપ દેખિ કરી, હું૦ પ્રતિબોધ પામ્યો નરેશ રે ॥

હું૦ ॥ ઉત્તમ સંયમ આદર્યો, હું૦ દેવતાયે દીધો વેશ રે ॥ હું૦ ॥ ક૦ ॥ ૪ ॥ કર્મ ખપાવી મુગતે ગયા, હું૦ કરકંડૂ ઋષિરાય રે ॥ હું૦ ॥ સમય સુંદર કહે સાધુને, હું૦ પ્રણમ્યાં પાતક જાય રે ॥ હું૦ ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥

અથ શ્રી સીતાજીની સજ્ઝાય.

જનક સુતા હું નામ ધરાવું, રામ છે અંતરજામી ॥ પાલવ છ મારો મેલને પાપી, કુળને લાગે છે ખામી ॥ અડશો માં જો, માં જો માં જો, માં જો ॥ અ૦ ॥ મ્હારો નાહલીયો દુહવાય ॥ અ૦ ॥ મને સંગ કેનો ન સુહાય ॥ અ૦ ॥ મ્હારૂં મન માંહેથી અકુળાય ॥ અ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મેરૂ મહીધર ઠામ તજે જો, પત્થર પંકજ ઉગે ॥ જો જળધિ મર્યાદા મૂકે, પાંગળો અંભર પૂગે ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ તોપણ તું સાંભળ રે રાવણ, નિશ્ચય શીળ ન ખંડુ ॥ પ્રાણ હમારા પરલોક જાએ, તોપણ સત્ય ન છંડુ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ કુણ મણિધરની મણિ લેવાને, હેડે ઘાલે હામ ॥ સતી સંગાથે સ્નેહ કરીને, કહો કુણ સાધે કામ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ પરદારાનો સંગ કરીને, આખર કોણ ઉગરિયો ॥ કૂડ કહ્યું તો જો આલોચી, સહી તુજ દહાડો ફરિયો ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ જનક સુતા હું જગ સહુ જાણે, ભામંડળ છે ભાઇ ॥ દશરથ નંદન શિર છે સ્વામી, લક્ષ્મણ કરશે લડાઇ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ હું ધણીયાતી પિયુ ગુણ રાતી, માહરે હાથ છે છાતી ॥ રહે અળગો તુજ વયણે ન ચળું, કાં કુળે વાહે છે કાતી ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ ઉદયરતન કહે ધન્ય એ અબળા, સીતા જેહનું નામ ॥ સતીયો માંહે શિરોમણિ કહિયે, નિત્ય નિત્ય હોજો પ્રણામ ॥ અ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી જંબૂસ્વામીની સજ્ઝાય.

સરસતિ સ્વામિણી વિનવું, સતગુરુ લાગુજી પાય ॥ ગુણ રે ગાશું જંબૂસ્વામીના, હરખ ધરી મન માંય ॥ ૧ ॥ ધન ધન જંબૂસ્વામીને ॥ એ આંકણી ॥ ચારિત્ર છે વચ્છ દોહિલું, વ્રત છે ખાંડાની ધાર. ॥ પાયે અણવાણેજી ચાલવું, કરવા જી ઉગ્ર વિહાર ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ મધ્યાન પછી કરવી ગોચરી, દિનકર તપે રે નિલાડ ॥ વેળુ કવળ સમ કોળિયા, તે કિમ વાળ્યા એ જાય ॥ ધન૦ ॥ ૩ ॥ કોડી નવાણું સોવનતણી, તમારે છે આઠે જી નાર ॥ સંસારતણાં સુખ સુણ્યાં નહી. ભોગવો ભોગ ઉદાર ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ રામે સીતાને વિજોગડે. અ-

હોત ક્રિયા રે સંગ્રામ ॥ છતી રે નારી તુમે કાંઇ તજો, કાંઇ તજો ધન ને ધામ ॥ ધન૦ ॥ ૫ ॥ પરણીને શું જી પરિહરો, હાથ મળ્યાનો સંબંધ ॥ પછી તે કરશો સ્વામિ ઓરતો, જિમ કીધો મેઘ મુણિંદ ॥ ધન૦ ॥ ૬ ॥ જંબૂ કહે રે નારી સુણો, અમ મન સંયમ ભાવ ॥ સાચો સનેહ કરી લેખવો, તો સંયમ લ્યો અમ સાથ ॥ ધન૦ ॥ ૭ ॥ તેણે સમે પ્રભવોજી આવીયો, પાંચશેં ચોર સંઘાત ॥ તેને પણ જંબૂસ્વામીયે બૂઝવ્યો, બૂઝવ્યા માત ને તાત ॥ ધન૦ ॥ ૮ ॥ સાસુ સસરાને બૂઝવ્યા, બૂઝવી આઠે નાર ॥ પાંચશેં સત્તાવીશશું, લીધો જી સંયમ ભાર ॥ ધન૦ ॥ ૯ ॥ સુધર્માસ્વામી પાસે આવિયા, વિચરે છે મનને ઉલ્લાસ ॥ કર્મ ખપાવી કેવળ પામીયા, પહોત્યાજી મુક્તિ મોઝાર ॥ ધન ધન જંબૂસ્વામીને ॥ ૧૦ ॥

अथ श्री सहजानंदीनी सज्झाय.

(બીજી અશરણ ભાવના.—એ દેશી.)

સહજાનંદી રે આતમા, સૂતો કાંઇ નિશ્ચિંત રે ॥ મોહતણા રણીયા ભમે, જાગ જાગ મતિવંત રે ॥ લૂંટે જગતના જંત રે, નાંખી વાંક અત્યંત રે ॥ નરકાવાસ ઠવંત રે, કોઇ વિરલા ઉગરંત રે ॥ મ૦ ॥ ૧ ॥ રાગ દ્વેષ પરિતણી ભજી, માયા કપટ કરાય રે ॥ કાશ કુસુમપરે જીવડો, ફોગટ જનમ ગમાય રે, માથે ભય જમરાય રે, શો મન ગર્વ ધરાય રે, સહુ એક મારગ જાય રે, કોણ જગ અમર કહાય રે ॥ મ૦ ॥ ૨ ॥ રાવણ સરિખા રે રાજવી, નાગા ચાલ્યા વિણ ધાગ રે ॥ દશ માથાં રણ રડવડ્યાં, ચાંચ દીએ શિર કાગ રે, દેવ ગયા સવિ ભાગ રે, ન રહ્યો માનનો છાગ રે, હરિ હાથે હરિ નાગ રે, જોજ્યો ભાઇઓના રાગ રે ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ કેઇ ચાલ્યા કેઇ ચાલશે, કેતા ચાલણહાર રે ॥ મારગ વહેતો રે નિત્ય પ્રત્યે, જોતાં લક્ષ હજાર રે, દેશ વિદેશ મઝાર રે, તે નર એણે સંસાર રે, જાતાં જમ દરબાર રે, ન જુવે વાર કુવાર રે ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ નારાયણપુરી દ્વારિકા, બળતી મેલી નિરાશ રે ॥ રોતા રણમાં તે એકલા, નાઠા દેવ આકાશ રે, કિહા તરુ છાયા આવાસ રે, જળ જળ કરી ગયો સાસ રે, બળભદ્ર સગોદર પાસ રે, સુણી પાંડવ શિવ વાસ રે ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ રાજી ગાજી રે બોલતા, કરતા હુકમ હેરાન રે ॥ પોઢ્યા અગ્નિમાં એકલા, કાયા રાખ સમાન રે, બ્રહ્મદત્ત નરક પ્રયાણ રે, એ ઋદ્ધિ અથિર

નિદાન રે, જેવું પીંપળ પાન રે, મ ધરો જૂઠ ગુમાન રે ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ વાલેશર વિના એક ઘડિ, નવિ સોહાતું લગાર રે ॥ તે વિણ જન મારો વહી ગયો, નહી કાગળ સમાચાર રે, નહી કોઇ કોઇનો સંસાર રે, સ્વારથીયો પરિવાર રે, માતા મરુદેવી સાર રે, પહોત્યાં મોક્ષ મોઝાર રે ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ માતા પિતા સુત બાંધવા, અધિકો રાગ વિચાર રે ॥ નારી અશારી રે ચિત્તમાં, વંછે વિષય ગમાર રે, જુઓ સૂરિકંતા જે નાર રે, વિષ દીધો ભરતાર રે, નૃપ જિનધર્મ આધાર રે, સજ્જન નેહ નિવાર રે ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥ હસી હસી દેતા રે તાળીયો, શય્યા કુસુમની સાર રે ॥ તે નર અંતે માટી થયા, લોક ચણે ઘરબાર રે, ઘડતા પાત્ર કુંભાર રે, એહવું જાણી અસાર રે, છોડો વિષય વિકાર રે; ધન્ય તેહનો અવતાર રે ॥ સ૦ ॥ ૯ ॥ થાવચ્ચા સુત શિવ વર્યા, વળી એલાચીકુમાર રે ॥ ધિક ધિક વિષયા રે જીવને, લઇ વૈરાગ્ય રસાળ રે, મ્હેલી મોહ જંજાળ રે, ઘેર રમે કેવળ બાળ રે, ધન્ય કરકંડુ ભૂપાળ રે ॥ સ૦ ॥ ૧૦ ॥ શ્રી શુભવિજય સુગુરૂ લહી, ધર્મરયણ ધરો છેક રે ॥ વીર વચન રસ શેલડી, ચાખે ચતુર વિવેક રે, ન ગમે તે નર ભેક રે, ધરતા ધર્મનો ટેક રે, ભવજળ તરિયા અનેક રે ॥ સહજાનંદી રે આતમા ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री प्रसन्नचंद्रराजर्षिनी सज्झाय.

પ્રણમું તુમારા પાય, પ્રસન્નચંદ્ર પ્રણમું તુમારા પાય ॥ રાજ છોડી રળિયામણું રે, જાણી અથિર સંસાર ॥ વૈરાગે મન વાળિયું રે, લીધો સંયમભાર ॥ પ્રસન્ન૦ ॥ ૧ ॥ સમશાને કાઉસ્સગ્ગ રહી રે, પગ ઉપર પગ ચઢાય ॥ બાહુ બે ઊંચા કરી રે, સૂરજ સામી દૃષ્ટિ લગાય ॥ પ્રસન્ન૦ ॥ ૨ ॥ દુર્મુખ દૂત વચન સુણી રે, કોપ ચઢ્યો તતકાળ ॥ મનશું સંગ્રામ માંડિયો રે, જીવ પડયો જંજાળ ॥ પ્રસન્ન૦ ॥૩॥ શ્રેણિક પ્રશ્ન પૂછે તિસે રે, સ્વામી એહની કુણ ગતિ થાય ॥ ભગવંત કહે હમણાં મરે તો, સાતમી નરકે જાય ॥ પ્રસન્ન૦ ॥ ૪ ॥ ક્ષણ એક આંતરે પૂછીયું રે, સર્વારથ સિદ્ધ વિમાન ॥ વાજી દેવની દુંદભી રે, ઋષિ પામ્યો કેવળજ્ઞાન ॥ પ્રસન્ન૦ ॥ ૫ ॥ પ્રસન્નચંદ્ર ઋષિ મુગતે ગયા રે, શ્રી મહાવીરના શિષ્ય ॥ રૂપવિજય કહે ધન્ય ધન્ય, દીઠા એ પ્રત્યક્ષ ॥ પ્રસન્નચંદ્ર પ્રણમું તુમારા પાય ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री बाहुबलिनी सझाय.

રાજતણા રે અતિ લોભિયા, ભરત બાહુબળિ જૂઝે રે ॥ મૂઠી ઉપાડી રે મારવા, બાહુબળિ પ્રતબૂઝે રે ॥ વીરા મોરા ગજથકી ઉતરો, ગજ ચઢે કેવળ ન હોય રે ॥ વીરા૦ ॥ ૧ ॥ ઋષભદેવ તિહાં મોકલે, બાહુબળિજીની પાસે રે ॥ બંધવ ગજથકી ઊતરો, બ્રાહ્મી સુંદરી એમ ભાસે રે ॥ વીરા૦ ॥ ૨ ॥ લોચ કરીને ચારિત્ર લીયો, વાળ આવ્યો અભિમાન રે ॥ લઘુ બંધવ વાંદુ નહી, કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા શુભ ધ્યાન રે ॥ વીરા૦ ॥ ૩ ॥ વરસ દિવસ કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા, શીત તાપથી સૂકાણા રે ॥ પંખીડે માળા ઘાલીઆ, વેલડીયે વીંટાણા રે ॥ વીરા૦ ॥ ૪ ॥ સાધવીના વચન સુણી કરી, ચમક્યો ચિત્ત મઝાર રે ॥ હય ગય રથ સહુ પરિહર્યા, વળી આવ્યો અહંકાર રે ॥ વીરા૦ ॥ ૫ ॥ વૈરાગે મન વાળિયું, મૂક્યો નિજ અભિમાન રે ॥ પગ ઉપાડયો રે વાંદવા, ઉપન્યું કેવળજ્ઞાન રે ॥ વીરા૦ ॥ ૬ ॥ પહોત્યા તે કેવળી પરષદા, બાહુબળિ મુનિરાય રે ॥ અજરામર પદવી લહી, સમયસુંદર વંદે પાય રે ॥ વીરા૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री ज्नरतचक्रवर्तिनी सझाय.

મનમે હી વૈરાગી ભરતજી, મનમે હી વૈરાગી ॥ સહસ બત્રીશ મુકુટબંધ રાજા, સેવા કરે વડભાગી ॥ ચોસઠ સહસ અંતેઉરી જાકે, તોહિ ન હુવા અનુરાગી ॥ ભરતજી મનમેંહી વૈરાગી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ લાખ ચોરાશી તુરગમ જાકે, છન્નુ કોડ હે પાગી ॥ લાખ ચોરાશી ગજ રથ સોહીયે, સુરતા ધર્મશું લાગી ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ ચાર કોડ મણ અન્ન નિત સીઝે, લૂણ દશલાખ મણ લાગી ॥ તિન કોડ ગોકુળ ઘર દૂઝે, એક કોડ હળ સાગી ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ સહસ બત્રીશ દેશ વડભાગી, ભયે સરવકે ત્યાગી ॥ છન્નુ કોડ ગામકે અધિપતિ, તોહિ ન હુઆ સરાગી ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ નવનિધિ રતન ચોગડા બાજે, મન ચિંતા સબ ભાગી ॥ કનકકીર્તિ મુનિવર વંદત હે, દેજ્યો મુક્તિ મે માગી ॥ ભરતજી૦ ॥ ૫ ॥

अथ श्री कामकंदर्पनी सझाय.

(કરેલડા વડ દે રે.—એ દેશી.)

કામવિકારે માનવી રે, કરે કુકર્મ અનેક ॥ કામ કરેવા કારણે,

વિરમે આપ વિવેક ॥ કામી નર વર્જજો રે, કામહ કેરા વિકાર ॥ કા-મી નર વર્જજો રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કામ વશે જે વાહીયા રે, પામ્યા દુઃખ અપાર ॥ લંપટ થયો લંકાપતિ, અવલેહી સ્વઆચાર ॥ કામી૦ ॥ ૨ ॥ કામથકી સીતા હરી રે, લાવ્યો રાવણ લંક ॥ દસ શિર રામે છેદીયાં, કામતણા એ વંક ॥ કામી૦ ॥ ૩ ॥ પદ્મોત્તર દ્રૌપદી હરી રે, પાંડવ પાંચની નાર ॥ કૃષ્ણ બળે લેઇ આવીયા, છૂટનો તે રાય થઇ નાર ॥ કામી૦ ॥ ૪ ॥ કામ વિકળ હુઇ કામિની રે, તે સૂરિ કંતા નાર ॥ નિજ પતિને હાથે હણ્યો, પહોત્યો તે સ્વર્ગ મઝાર ॥ કામી૦ ॥ ૫ ॥ બ્રહ્મદત્ત નિજ સુત ઊપરે રે, કીધો એકત્ર પ્રપંચ ॥ ચૂકી ચૂલણી મારવા, કામહ કેરા એ સંચ ॥ કામી૦ ॥ ૬ ॥ ઇત્યાદિક કામે કરી રે, પામ્યા દુઃખ અછેહ ॥ ઇણ ભવતો લંપટીતણા, નામ ધરાવે તેહ ॥ કામી૦ ॥ ૭ ॥ પરભવ તો નરકે પચે રે, કામથકી એ જીવ ॥ મુનિ ભુધર કહે પ્રાણીયા, વર્જો કામ સદૈવ ॥ કામી૦ ॥ ૮ ॥

अथ श्री मेघकुमारनी सज्झाय.

ધારણી મનાવે રે મેઘકુમારને રે, તું મુજ એકજ પૂત્ર ॥ તુજ વિણ જાયા રે! સુનાં મંદિર માળિયાં રે, રાખો રાખો ઘરતણાં સૂત્ર ॥ ધારણી૦ ॥ ૧ ॥ તુજને પરણાવું રે આઠ કુમારિકા રે, સુંદર અતિ સુકુમાળ ॥ મલપતિ ચાલે રે જેમ વન હાથણી રે, નયણ વયણ સુ-વિશાળ ॥ ધારણી૦ ॥ ૨ ॥ મુજ મન આશા રે પુત્ર હતી ઘણી રે, રંગાડીશ વહુનાં રે બાળ ॥ દૈવ અટારો રે દેખી નવિ શકયો રે, ઉ-પાયો એહ જંજાળ ॥ ધારણી૦ ॥ ૩ ॥ ધણ કણ કંચણ રે ઋદ્ધિ ઘ-ણી અછે રે, ભોગવો ભોગ સંસાર ॥ છતી ઋદ્ધિ વિલસો રે જાયા ઘર આપણે રે, પછી લેજ્યો સંયમ ભાર ॥ ધારણી૦ ॥ ૪ ॥ મેઘકુમારે રે માતા પ્રત્યે બૂઝવી રે, દિક્ષા લીધી વીરજીની પાસ ॥ પ્રીતિવિમળ રે ઇણિપરે ઉચ્ચરે રે, પહોતી મ્હારા મનડાની આશ ॥ ધારણી૦ ॥ ૪ ॥

अथ श्री मेघकुमारनी सज्झाय.

(સુગ્રીવ નગર સોહામણું જી.—એ દેશી.)

વીર જિણંદ સમોસર્યા જી, વંદે મેઘકુમાર ॥ વાણી સુણી વૈરાગિયો જી, એહ સંસાર અસાર ॥ હો માડી, અનુમતિ દ્યો મોરી માય ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વચ્છ તુને કિણે ભોળવ્યો જી, શ્રેણિક તા

ત નરેશ ॥ કિમ ઊણો કિમ દૂમણો જી, કિણે દિયો એ ઉપદેશ ॥ રે જાયા, સંયમ વિષમ અપાર ॥ ૨ ॥ આદિ નિગોદે હું રૂળ્યો જી, ત્યાં સહ્યા દુ:ખ અનંત ॥ સાસ ઉસાસ બહુ પૂરિયો જી, હજુઅ ન પામ્યો અંત ॥ હો માડી અ૦ ॥ ૩ ॥ હમણાં તું વચ્છ નાનડો જી, જોવનભર રે કુમાર ॥ આઠ રમણી પરણાવીયો જી, ભોગવો ભોગ સંસાર ॥ રે જાયા સ૦ ॥ ૪ ॥ જનમ મરણ નરકજતણાં જી, તે દુ:ખ સહ્યા નવિ જાય ॥ વીર જિણંદે વખાણીયાં જી, તે મેં સુણીયાં આજ ॥ હો માડી અ૦ ॥ ૫ ॥ વચ્છ કાચલીએ જીમવો જી, અરસ નિરસ હોય અહાર ॥ ભૂ પાળો નિત્ય હીંડવો જી, તુ છે અતિ સુકુમાળ ॥ રે જાયા સ૦ ॥ ૬ ॥ શિવકુમર કિમ પરિહરી જી, ભોગવી પાંચશેં નાર ॥ શાળિભદ્ર જંબૂ તજી જી, સૂતા નહી સંસાર ॥ હો માડી અ૦ ॥ ૭ ॥ શીયાળે શીત લાગશે જી, ઉનાળે લૂઅર ઝાળ ॥ વરસાળે મેલાં કપડા જી, આગે તુ સુકુમાળ ॥ રે જાયા સ૦ ॥ ૮ ॥ સુબાહુ પ્રમુખ દશ હુવા જી, પાંચસે પાયશેં નાર ॥ રાજઋદ્ધિ રમણી તજી જી, સૂતા નહી સંસાર ॥ હો માડી અ૦ ॥ ૯ ॥ જોવનવય દિક્ષા વરી જી, આર્દ્રકુમાર સુજાણ ॥ નંદિષેણ આગેં નડયો જી, વિષય વગૂતા જાણ ॥ રે જાયા સં૦ ॥ ૧૦ ॥ ભમતો જીવ સંસારમાં જી, ધરમ દોહિલો હે માય ॥ જરા આવે ઇંદ્રિય ખસે જી, તવ કિમ કરીને થાય ॥ હો માડી અ૦ ॥ ૧૧ ॥ મૃગનયણી ઘર ઘરહરે જી, નયણે નીર પ્રવાહ ॥ ભરજોવનમાં છોરૂ નહી જી, મૂકી નિપટ નિરાશ ॥ રે જાયા સં૦ ॥ ૧૨ ॥ સ્વારથ સબ જગ વાલહો જી, સગો નહી કિસકો જી કોય ॥ વિષયસુખ વિષ સારિખાં જી, કિમ ભોગવુ એ ભોગ ॥ હો માડી અ૦ ॥ ૧૩ ॥ હંસતુલાની સેજડી જી, રૂપ રમણી રસ ભોગ ॥ એહ સુંવાળી સેજડી જી, કિમ આદરશો જોગ ॥ રે જાયા સ૦ ॥ ૧૪ ॥ ખમો ખમો કિરપા કરી જી, દ્યો મુજને આદેશ ॥ દ્યો અનુમતિ જિમ હોઊં સુખી જી, વીર ચરણ લેઊં દીખ ॥ હો માડી અ૦ ॥ ૧૫ ॥ તન ફાટ્યો લોયણ ઝરે જી, દુ:ખ નહી સહેણો રે જાય ॥ થાઓ સુખી વચ્છ તિમ કરો જી, અનુમતિ દીધી માય ॥ કુમરજી સંયમ સુખ અપાર ॥ ૧૬ ॥ મણિ માણેક મોતી તજ્યાં જી, તોડયો નવસર હાર ॥ સુખલીણી આઠે ભણે જી, તુમ વિણુ કિશો શણગાર ॥ હો સ્વામી, સયમ સુખ અપાર ॥ ૧૭ ॥ કુમર ભણે સુખ પામવા જી, છોડ એ સંસાર ॥ નેહ તુમારો જાણશું જી, જો લિયો સંયમભા-

૨ ॥ પિયારી સં૦ ॥ ૧૮ ॥ રથ શિબિકા સહુ સજ કરે જી, કુમર ધારણી જી માય ॥ શ્રેણિકરાય મહોચ્છવ કરે જી, ચારિત્ર ઘો જિનરાય ॥ હો સ્વામી સં૦ ॥ ૧૯ ॥ તપ તનુ શોષી દેહડી જી, ગયા અનુત્તરવિમાન ॥ મહાવિદેહમાં સીઝશે જી, પામશે કેવળજ્ઞાન ॥ હો સ્વામી સં૦ ॥ ૨૦ ॥ ઇમ વૈરાગે સદા ધરો જી, સાંભળજો નર નાર ॥ કર જોડી પૂનો ભણે જી, તવ પામે ભવ પાર ॥ હો સ્વામી સં૦ ॥ ૨૧ ॥

अथ श्री अमरकुमरनी सज्झाय.

રાજગૃહી નગરી ભલી, તિહાં શ્રેણિક રાજા રે ॥ જિનધર્મનો પરિચય નહી, મિથ્યામત માંહે રાચ્યા રે ॥ કર્મતણી ગતિ સાંભળો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કર્મ કરે તે હોય રે ॥ સ્વારથનાં સહુકો સગાં, વિણ સ્વારથ નહી કોય રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨ ॥ રાજા શ્રેણિક એકદા, ચિત્રશાળા કરાવે રે ॥ અનેક પ્રકારે મંડણી, દેખંતાં મન મોહે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩ ॥ દરવાજો ગિર ગિર પડે, રાજા મન પ્રસ્તાવે રે ॥ પૂછે જોષી પંડિતા, બ્રાહ્મણ ઇમ બતાવે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪ ॥ બાળક બત્રીશ લક્ષણો, હોમીજે ઇણ માંહે રે ॥ તો એહ મહેલ પડે નહી, ઇમ ભાંખે વયણ અજાણો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૫ ॥ રાજા ઢંઢેરો ફેરીયો, જે આપે બાળ કુંવારો રે ॥ તોળી આપું બરોબરી, સોનૈયા ધન સારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૬ ॥ ઋષભદત્ત બ્રાહ્મણ તિહાં વસે, ભદ્રા તસ ઘરણી જાણો રે ॥ પુત્ર ચાર સોહામણા, નિર્ધનિયો પુણ્યહીણો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૭ ॥ ઋષભદત્ત કહે નારને, આપો એક કુંવારો રે ॥ ધન આવે ઘર આપણે, આપણ સુખીયા સારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૮ ॥ નારી કહે વેગે કરો, આપો અમરકુમારો રે ॥ મ્હારે મન અણભાવતો, આંખ થકી કરો અળગો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૯ ॥ વાત જણાવી રાયને, રાજા મનમાં હરખ્યો રે ॥ જે માગે તે આપીને, લાવો બાળ કુંવારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૦ ॥ સેવક પાછા આવીયા, ધન આપ્યો મનમાન્યો રે ॥ અમર કહે મોરી માતજી, મુને મતિ આપીજે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૧ ॥ માતા કહે તુને શું કરૂં, મ્હારે ભાવે તું મુઓ રે ॥ કામકાજ કરે નહી, ખાવાને જો ઇએ સારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૨ ॥ આંખે આંસૂ નાંખતો, બોલે બાળકુંવારો રે ॥ સાંભળો મોરા તાતજી, તુમે મુજને રાખો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૩ ॥ તાત કહે હું શું કરૂં, મુજને તો તું પ્યારો રે ॥ માતા વેચે તાહરી, માહરો નહી સારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૪ ॥ કાકો પણ પાસે હતો, કાકી મુજને રાખો રે ॥ કાકી કહે હું શું જાણું, માહરે તું શું લાગે

રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૫ ॥ બાળક રોતો સાંભળી, માસી ફૂઆ તે આવે રે ॥ બહેન પણ તિહાં બડી હતી, કિણહિ સુજને રાખો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૬ ॥ જોજ્યો ધન અનરથ કરે, ધન પઠાવે વાદો રે ॥ ચોરી કરે ધન લોભીયા, મરીને દુર્ગતિ જાયે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૭ ॥ હાથ પકડીને લેઇ ચલ્યા, કુમર રોવણ લાગ્યો રે ॥ સુજને રાજા હોમશે, ઇમ બાળક બહુ ઝૂરે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૮ ॥ બાળકને તવ લેઇ ચલ્યા, આવ્યા ભરબજારો રે ॥ લોક સહુ હાહા કરે, વેચ્યો બાળ ચંડાળે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૯ ॥ લોક તિહાં બહુલા મળ્યા, જોવે બાળ કુવારો રે ॥ બાળ કહે સુજ રાખિ લ્યો, થાશું દાસ તુમારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૦ ॥ શેઠ કહે રાખુ સહી, ધન આપી મુહ માગ્યો રે ॥ રાયે મંગાવ્યો હોમવા, તે તો નહી રખાયે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૧ ॥ બાળકને તે લેઇ ગયા, રાજાજીની પાસે રે ॥ ભટજી પણ બેઠા હુતા, વેદશાસ્ત્રના જાણે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૨ ॥ ભટજીને રાજા કહે, દેખો બાળ કુંવારો રે ॥ બાળકનો શો દેખવો, કામ કરો મહારાજો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૩ ॥ બાળ કહે કરજોડીને, સાસળો શ્રી મહારાજા રે ॥ પ્રજાના પીયર તુમે, સુજને કિમ હોમીજે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૪ ॥ રાજા કહે મૂલે લીયો, માહરો નહી અન્યાયો રે ॥ માત પિતાયે તુને વેચીયો, હોમવા આણ્યો આજો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૫ ॥ ગંગોદકે નવરાવીને, ગળે ઘાલી ફૂલની માળા રે ॥ કેસર ચંદન ચરચીને, બ્રાહ્મણ ભણે તવ વેદા રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૬ ॥ અમરકુમર મન ચિંતવે, સુજ શિખવીયો સાધુ રે ॥ નવકારમંત્ર છે મોટકો, સંકટ સહુ ટળી જાશે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૭ ॥ નવપદ ધ્યાન ધરતા થકાં, દેવસિંઘાસણ કંપ્યો રે ॥ ચાલી આવ્યો ઉતાવળો, જિહા છે બાળ કુંવારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૮ ॥ અગનિ ઝાળ ઠંડી કરી, કીધો સિંઘાસણ ચંગો રે ॥ અમરકુમરને બેસારીને, દેવ કરે ગુણગ્રામો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૨૯ ॥ રાજાને ઊંધો નાખીયો, મુખે છૂટ્યાં લોહી રે ॥ બ્રાહ્મણ સહુ લાંબા પડ્યા, જાણે સૂકા કાઠો રે ॥ કર્મ ॥ ૩૦ ॥ રાજસભા અચરિજ થઇ, એ બાળક કોઇ મ્હોટો રે ॥ પગ પૂજીજે એહના, તો એ મૂલા ઊઠે રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૧ ॥ બાળકે છાંટો નાંખીયો, ઊઠ્યો શ્રેણિકરાજા રે ॥ અચરિજ દીઠો મોટકો, એ શું હુવો કાજો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૨ ॥ બ્રાહ્મણ પડિયા દેખિને, લોક કહે પાપ જૂઓ રે ॥ બાળહત્યા કરતાંથકાં, તેહનાં ફળ છે એહો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૩ ॥ બ્રાહ્મણ સહુ ભેળા થયા, દેખે એમ તમાસો રે ॥ કનક સિંધાસણ ઊપરે, બેઠો અમરકુમારો રે

॥ કર્મ૦ ॥ ૩૪ ॥ રાજા સહુ પરિવાર શું, ઊઠ્યો તે તતકાળો રે ॥ કરજોડી કહે કુમરને, એ રાજ્યઋદ્ધિ સહુ ત્હારી રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૫ ॥ અમર કહે સુણો રાજવી, રાજશું નહી મુજ કાજો રે ॥ સંયમ લેશું સાધનો, સાંભળો શ્રી મહારાજો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૬ ॥ રાય લોક સહુ ઇમ કહે, ધન ધન બાળ કુંવારો રે ॥ ભટ્ટજી પણ સાજા હુવા, લાજ્યા તે મનમાંહો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૭ ॥ જય જયકાર હુવો ઘણો, ધરમતણે પરસાદો રે ॥ અમરકુમર મન સોચતો, જાતિસ્મરણ જ્ઞાનો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૮ ॥ અમરકુમર સંયમ લીયો, કરે પંચમુષ્ટિ લોચો રે ॥ બાહિર જઇ મસાણમેં, કાઉસ્સગ્ગ રહ્યો શુભ ધ્યાને રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૩૯ ॥ (હવે) માત પિતા બાહિર જાયને, ધન ધરતી માંહી ઘાલ્યો રે ॥ કોઇક ધન વ્હેંચી લીયો, જાણે વિવાહ મંડાણો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૦ ॥ એટલે દોડ્યો આવીયો, કોઇક બાળ કુંવારો રે ॥ માત પિતાને ઇમ કહે, આ અમરકુમરની વાતો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૧ ॥ માત પિતા વિલખાં થયાં, ભૂંડો થયો એ કામો રે ॥ ધન રાજા લેશે સહુ, કાંઇક કરીએ ઉપાયો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૨ ॥ ચિંતાતુર થઇ અતિ ઘણી, રાતે નિંદ ન આવે રે ॥ પૂરવ વૈર સંભારતી, પાપણી ઉઠી તિણવારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૩ ॥ શસ્ત્ર હાથ લેઇ કરી, આવી બાળક પાસો રે ॥ પાળીયે કરીને પાપણી, માર્યો બાળ કુંવારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૪ ॥ શુક્લ ધ્યાન સાધુ ધર્યો, શુભ મન આણી ભાવો રે ॥ કાળ કરીને અવતર્યો, બારમા સ્વર્ગ મઝારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૫ ॥ બાવીશ સાગર આઉખો, ભોગવી વંછિત ભોગો રે ॥ મહાવિદેહમાં સીઝશે, પામશે કેવળ નાણો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૬ ॥ હવે તે માતા પાપણી, મનમાં હરખ અપારો રે ॥ ચાલી જાય આનંદમેં, વાઘણી મળી તિણવારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૭ ॥ ફંફેડી નાંખી તિહાં, પાપણી મુઇ તિણવારો રે ॥ છઠ્ઠી નરકે ઊપની, બાવીશ સાગર આયુ રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૮ ॥ જોજ્યો મંત્ર નવકારથી, અમરકુમર શુભ ધ્યાનો રે ॥ સુર પદવી લહી મોટકી, ધરમ તણે પરસાદો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૪૯ ॥ નરભવ પામી જીવડા, ધરમ કરો શુભ ધ્યાનો રે ॥ તો તુમે અમરતણી પરે, સિદ્ધગતિ લેશો સારી રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૫૦ ॥ કરજોડી કવિયણ ભણે, સાંભળો ભવિજન લોકો રે ॥ વૈર વિરોધ કોઇ મતિ કરો, જિમ પામો ભવપારો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૫૧ ॥ શ્રી જિનધર્મ સુરતરુ સમો, જેહની શીતળ છાંયો રે ॥ જેહ આરાધે ભાવશું, સીઝે વંછિત કાજો રે ॥ કર્મ૦ ॥ ૫૨ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री नेमनाथनी सज्झाय.

વિચરતા નેમિ જિણેસર આવીયા રે, ગઢ ગિરનાર મહુમાવન જાય ॥ સહસ અઢાર સઘાતે સાધુ શોભતા રે, ધર્મ પ્રકાશે પર્ષદા માચ ॥ ધન ધન દહાડો રે, ધન ઘડી આજની રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વનપાળકની સુણી વધામણી રે, હરખ્યા કૃષ્ણાદિક નર નાર ॥ હય ગય રથ પાયક પરિવારશું રે, વાંદીને સફળ કર્યો અવતાર ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ દોય દશ આવર્ત્ત કરી વદણા રે, નેમિ જિણેસર તે મુનિરાય શત્રુ મિત્ર સરવે સમભાવશું રે, તે સુણી હરિ મન હરખિત થાય ॥ ધન૦ ॥ ૩ ॥ સોળ શણગાર સજી સહુ સુંદરિ રે, શિયળવંતા સત્યભામા રૂક્મિણી નાર ॥ પ્રભુને વાંદીને ચૂરતાં કર્મને રે, હરખતાં નિરખતાં પ્રભુના દેદાર ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ કોઇ મુનિ ધ્યાન ધરે જોગાસને રે, કોઇ મુનિ કરતા તે જ્ઞાન અભ્યાસ ॥ કોઇ મુનિ તપ જપ કીરિયા આદરે રે, કરવા આતમ નિજ ઉપગાર ॥ ધન૦ ॥ ૫ ॥ ભવજળ તારણી સુણીને દેશના રે, વરદત્ત કુમરને રાજુલ નાર ॥ સહસ પુરૂષશું સયમ આદર્યો રે, કરવા શિવરમણીશું મેળાપ ॥ ધન૦ ॥૬॥ પચ આચાર નિવારે ક્રોધને રે, ઇચ્છા નિરોધી સબળ લેજ્યો સાર॥એહવા મુનિજનને કરૂં વદણા રે, વીમળદિપ કહે તેણિવાર ॥ધન૦ ॥ ૭ ॥

अथ श्री नेमनाथनी सज्झाय.

(મને પ્રભુ પાર્શ્વજી લાગે પ્યારો.—એ રાગ.)

શ્રી સોરીપુર નગર નગીનો, સમુદ્રવિજય તિહાં રાજા ॥ પટરાણી સીવાદેવી, લોપે ન પ્રીતમ માજા ॥ નેમનાથ જાઉં તોરી બલિહારી, તાર્યાં ઘણા નર નારી ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૧ ॥ જાદવવશ નિરૂપમ નેમજી, દીપાયો પ્રભુ પ્યાગ ॥ બાળલીલાએ કૃષ્ણ નરેશને, હીચાયો વિભુ મારા ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૨ ॥ એહ વિચાર આગે બાંધી, સાદી કીધી મમજાવી ॥ જાન મજીને તોરણ આયે, રાજુલ પરણવા ભાવી ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૩ ॥ પશુવા પોકાર સુણી દયાળુ, દયા દીલે ધારી ॥ રથડો વાળી વતન વિસારી, ચઢ ગયે ગઢ ગિરનારી ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૪ ॥ અષ્ટભવતર પ્રિત વિમારી, ભારે કીધો કામ ॥ મહુસાવનમાં સંજમ લીધો, આ સુદર શામ ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૫ ॥ તામ વિચારી રાજુલ નારી, દિક્ષા લેવા ચાલી ॥ વાટે વરસાદે ભીંજાણી, આવી ગુફા એક ભાળી ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૬ ॥ વર્જીત વસ્ત્ર ભીનાં સુકાવે, એહ

વે શ્રી રહેનેમ ॥ સંજમ છોડી લજ્જા તોડી, રાજુલ શું ધરે પ્રેમ ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૭ ॥ આવો બાળા રૂપ રસાળા, શકુમાલા ભાગ્યવંતી ॥ સંસારિક સુખ ભોગવીએ, જોગ મળ્યો છે એકંતી ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૮ ॥ વચન સુણી તવ રાજુલ કેંતી, રે નિર્લજ મત બોલે ॥ પચાસ કન્યા તજી થયો સાધુ, એક દેખી મત ડોલે ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૯ ॥ ગયવર છોડી કરી મતિ થોડી, કોણ ગધે બેસે ॥ વિષય વીલુધો ભાન તજીને, શ્વાન પેરે શું ભસે? ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૧૦ ॥ ચિંતામણી મણી તજીને, કાચ કર કોણ લેશે ॥ અમૃત સરખો રસ છાંડીને, અગ્નિજવાલા કોણ પીશે? ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૧૨ ॥ એમ અનેક વચનાદિક કહી, દેવર મુનિ સમજાયો ॥ લે ચાલી નિજ પ્રિતમ પાસે, આલોયણ લેવરાયો ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૧૩ ॥ સંજમ લીધો રાજેમતિએ, પાળે નિર્મળ થૈ રાજી ॥ શુધ આરાધી સ્વામી પેહેલી, મોક્ષ વિષે જઇ બિરાજી ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૧૪ ॥ નેમ પ્રભુ પણ પ્રીતિ પાળવા, પાછળ શીવ સિધાયા ॥ પુજ્ય રૂગનાથજી સ્વામી પસાયે, કેવળ મુનિ ગુણ ગાયા ॥ નેમનાથ૦ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री श्रावकने शिखामणनी सज्झाय.

મંગળકરણ નમિજે ચરણ, જનમ મરણ દો ગ્રૈગઇ હરણ ॥ જીવ જગાવું હવે આપણો, એળે સંસાર રોળ્યો છે ઘણો ॥ ૧ ॥ ઉઠ રે જીવ તું સૂતો જાગ, જઇ જિનવરને પાયે લાગ ॥ સઘળી વાતતણો રસ છાંડ, અરિહંત ધ્યાન સમતાશું માંડ ॥ ૨ ॥ સત્ય શિયળ પાળો આતમા, પાપે જઇશ નરક સાતમા ॥ દેવ ધ્યાન ગુરુને દે દાન, કર પડિક્કમણું કર પચ્ચખ્ખાણ ॥ ૩ ॥ ધંધો કરતાં બહુ દિન ચડે, પોરશી કરતાં પાછો પડે ॥ વિણ પચ્ચખ્ખાણે બહુ દિન ગમે, કાં રે જીવ તું ભૂલો ભમે ॥ ૪ ॥ અસુરાં વાળુ નવિ કીજિયે, અણગળ પાણી નવિ પીજિયે ॥ રાત્રે કર તિવિહાર ચોવિહાર, જાણે છે જો અથિર સંસાર ॥ ૫ ॥ વહેલો ઉઠી રાત પાછલી, સામાયિક તું કરજે વળિ ॥ પહેલું લેજે દેવગુરનું નામ, જોઇ પૂંજી કરવું કામ ॥ ૬ ॥ છાણાં ઇંધણાં નિત સૂઝીયે, ચૂલો ભાજન પછિ પૂંજીએ ॥ ઘંટી ખાંડણિયા જોઇયે ઘણાં, દીવે મૂકિયે નિત ઢાંકણાં ॥ ૭ ॥ રે જીવ વહેલો ઊઠી સહી, ચોવિસંથો તું મૂકીશ નહી ॥ પછી વાંદે પગ ગુરૂના વિને, ધર્મ વિચાર જાણે જે કને ॥ ૮ ॥ સાધુ સાધર્મિ દેખે જ્યાંહ, નિચું શીશ

નમાવે ત્યાહ ॥ વિનય કરે વડાનો ઘણો, પાંચપર્વી કર એકામણો ॥ ૯ વહેલો ઉઠી પદ બે પદ પઢે, ભણવુ ગણવુ કોઇશું મત લઢે ॥ નવકારવાળી એક બે ગુણે, વાત તાંત ભૂંડી મત સુણે ॥ ૧૦ ॥ સહુને સુખદાયક સાચું ભાખ, મ ભરીશ કોઇની કૂડી સાખ ॥ ગાઢે મ બોલીશ મત પાછલી, સૂતા ન જગાડિશ કોઇને વળી ॥ ૧૧ ॥ થાળી સામુ જોઇને જમે, સારિ પાસે રમત મત રમે ॥ પાણી ન પીયે ઊંચે મુખે, દુખીયો ન થઇશ પારકે સુખે ॥ ૧૨ ॥ લીલફુલ મ ચાંપે ગેપાળ, નાટક ચેટક જોવા ટાળ ॥ કાચા કૂણાં ફળ નવિ ચૂંટીયે, થાપણ દેણ દેઇ છૂટીયે ॥ ૧૩ ॥ પરસ્ત્રી દેખી નિચુ જોય, પડી વસ્તુ નવિ લેશો કોય ॥ એળે ગાળ ન દેવી કહી, કઠણ વચન મુખથી નવિ કહી ॥ ૧૪ ॥ નિજ ગુણ ઢાંકી પરગુણ બોલ, મમ્મ મોસો કોઇનો મત ખોલ ॥ મત્ર જંત્રના ભામા છોડ, જડીબુટ્ટી ઉપરે હોય ખોડ ॥ ૧૫ ॥ સંબંધ નિમિત્ત જેહવુ મળે, ચિત્તમા ચિંતવ્યુ તે શું ફળે ॥ મ કરીશ કોઇશુ હાંસી વાદ, અરતિ રુદ હોશે વિખવાદ ॥ ૧૬ ॥ હર્ષે ઉચાટ હેડે મતિ ધરે, નિગતિ વાતે ક્ષમા આદરે ॥ રે જીવ મ કરીશ કોઇની તાત, મગત મ માડીશ ઓછી જાત ॥ ૧૭ ॥ પરઘેર જઇ મ મ વસજે રાત, કૂડા કલંક લેઇ આવે સાથ ॥ બે જણ વાત કરે છે જ્યા, ત્રીજા ન ઉભા રહેશો ત્યાં ॥ ૧૮ ॥ દુષ્ટ સંગતમાં બેમને ગોઠ, ભૂડું મ બોલી કોઇનુ હોઠ ॥ મ સુણીશ વાત તાત કોઇતણી, આંખે દેખીશ પ્રત્યક્ષ ગણી ॥ ૧૯ ॥ થોડું સૂવે થોડું જમે, થોડું બોલે થોડું ભમે ॥ પહેલે બોલે ઊઠી સેણ, મત બોલે ઉચાડે વેણ ॥ ૨૦ ॥ અછતા આળ મ દેઇશ ગાળ, હળવે હળવે જોઇને ચાલ ॥ ભૂડી ગંધે નાક ન મોડ, આપણું ફળ રાંધે હોય ખોડ ॥ ૨૧ ॥ છાનુ લીધું દીધું દાન, ખાધુ પીધું કેહને સાન ॥ પારકા ગુણ કીધા જાણીયે, આપખુણુ તે ન વખાણિયે ॥ વિજયભદ્રની જે શિખ ધરે, તે નરકાવાસે નવિ અવતરે ॥ ૨૨ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री जीवराशिनी सज्झाय.

હવે ગણી પદમાવતી, જીવરાશિ ખમાવે ॥ જાણપણું જગ તે ભલુ, એણી વેળાયે આવે ॥ તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડં ॥ ૧ ॥ અરિહતની સાખ ॥ જે મેં જીવ વિરાવિયા, ચોરાશી લાખ ॥ તે મુજ૦ ॥ ૨ ॥ સાતલાખ પૃથવીતણા, સાતે અપકાય ॥ સાતલાખ તેઉકાયના,

સાતે વળી વાય ॥ તે સુજ૦ ॥ ૩ ॥ દશ પ્રત્યેક વનસ્પતિ, ચઉદહ સાધાર ॥ બી તિ ચૌરેંદ્રિય જીવના, બે બે લાખ વિચાર ॥ તે સુજ૦ ॥ ૪ ॥ દેવતા તિર્યંચ નારકી, ચાર ચાર પ્રકાશી ॥ ચઉદહ લાખ મનુષ્યના, એ લાખ ચોરાશી ॥ તે સુજ૦ ॥ ૫ ॥ ઇણ ભવે પરભવે સેવિયાં, જે પાપ અઢાર ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી પરિહરૂં, દુર્ગતિનાં દાતાર ॥ તે સુજ૦ ॥ ૬ ॥ હિંસા કીધી જીવની, બોલ્યા મૃષાવાદ ॥ દોષ અદત્તાદાનના, મૈથુન ઉનમાદ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૭ ॥ પરિગ્રહ મેળ્યો કારમો, કીધો ક્રોધ વિશેષ ॥ માન માયા લોભ મેં કિયાં, વળિ રાગને દ્વેષ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૮ ॥ કલહ કરી જીવ દૂહવ્યા, દીધાં કૂડાં કલંક ॥ નિંદા કીધી પારકી, રતિ અરતિ નિસંક ॥ તે સુજ૦ ॥ ૯ ॥ ચાડી કીધી પારકી, કીધો થાપણમોસો ॥ કુગુરૂ દેવ કુધર્મનો, ભલો આણ્યો ભરોંસો ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૦ ॥ ખાટકીને ભવે મેં કિયા, જીવના વધ ઘાત ॥ ચડીમાર ભવે ચરકલાં, માર્યાં દિન રાત ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૧ ॥ કાજી મુલ્લાને ભવે, પઢી મંત્ર કઠોર ॥ જીવ અનેક જબ્હે કિયા, કીધાં પાપ અઘોર ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૨ ॥ માછીને ભવે માછલાં, ઝાલ્યાં જળ વાસ ॥ ધીવર ભીલ કોળી ભવે, મૃગ પાડ્યા પાસ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૩ ॥ કોટવાળને ભવે મેં કિયા, આકરા કર દંડ ॥ બંધીવાન મરાવિયા, કોરડા છડી દંડ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૪ ॥ પરમાધામીને ભવે, દીધાં નારકી દુઃખ ॥ છેદન ભેદન વેદના, તાડન અતિ તિખ્ખ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૫ ॥ કુંભારને ભવે મેં કિયા, નીમાહ પચાવ્યા ॥ તેલી ભવે તલ પીલિયા, પાપે પિંડ ભરાવ્યા ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૬ ॥ હાળી ભવે હળ ખેડિયાં, ફોડ્યાં પૃથવિનાં પેટ ॥ સૂડ નિદાન કિયાં ઘણાં, દીધા બળદ ચપેટ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૭ ॥ માળી ભવે રોપ રોપિયા, નાનાવિધ વૃક્ષ ॥ મૂળ પત્ર ફળ ફૂલનાં, લાગ્યાં પાપ અલક્ષ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૮ ॥ અધોવાઇયાને ભવે, ભર્યા અધિકા ભાર ॥ પોઠી ઊંટ કીડા પડ્યા, દયા નાણી લગાર ॥ તે સુજ૦ ॥ ૧૯ ॥ છીપાને ભવે છેતર્યા, કીધા રંગણ પાસ ॥ અગ્નિ આરંભ કીધા ઘણા, ધાતુર્વાદ અભ્યાસ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૨૦ ॥ શૂરપણે રણ ઝૂજતાં, માર્યાં માણસ વૃંદ ॥ મદિરા માંસ માખણ ભખ્યાં, ખાધાં મૂળ ને કંદ ॥ તે સુજ૦ ॥ ૨૧ ॥ ખાણ ખણાવી ધાતુની, પાણી ઉલેચ્યાં ॥ આરંભ કીધા અતિ ઘણા, પોતે પાપજ સંચ્યાં ॥ તે સુજ૦ ॥ ૨૨ ॥ અંગારકર્મ કિયાં વળી, ઘરમે દવજ દીધા ॥ સમ ખાધા વિતરાગના, કૂડા કોસજ કીધા

॥ તે મુજ૦ ॥ ૨૩ ॥ બિલ્લી ભવે ઊંદર ગળ્યા, ગિરોળી હત્યારી ॥ મૂઢગમારતણે ભવે, મેં જૂ લીખ મારી ॥ તે મુજ૦ ॥ ૨૪ ॥ ભાડભુંજાતણે ભવે, એકેંદ્રિય જીવ ॥ જાર ચણા ઘઉં શેકિયા, પાડતા રીવ ॥ તે મુજ૦ ॥ ૨૫ ॥ ખાંડણ પીસણ ગારના, આરંભ અનેક ॥ રાંધણ ઇંધણ અગ્નિના, કીધા પાપ ઉદ્રેગ ॥ તે મુજ૦ ॥ ૨૬ ॥ વિકથા ચાર કીધી વળી, સેવ્યા પંચ પ્રમાદ ॥ ઇષ્ટ વિયોગ પડાવિયા, રૂદન વિખવાદ ॥ તે મુજ૦ ॥ ૨૭ ॥ સાધુ અને શ્રાવકતણાં, વ્રત લેઇને ભાગ્યાં ॥ મૂળ અને ઉત્તરતણાં, મુજ દૂષણ લાગ્યા ॥ તે મુજ૦ ॥ ૨૮ ॥ સાપ વીંછી સિંહ ચિતરા, શકરાને સમળી ॥ હિંસક જીવતણે ભવે, હિંસા કીધી સબળી ॥ તે મુજ૦ ॥ ૨૯ ॥ સૂવાવડી દૂષણ ઘણાં, વળી ગર્ભ ગળાવ્યા ॥ જીવાણી ઢોળ્યાં ઘણા, શીળવ્રત ભંજાવ્યાં ॥ તે મુજ૦ ॥ ૩૦ ॥ ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધા દેહ સંબંધ ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી વોસિરૂં, કરૂં જન્મ પવિત્ર ॥ તે મુજ૦ ॥૩૧ ॥ ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધા પરિગ્રહ સંબંધ ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી વોસિરૂં, તિણશું પ્રતિબંધ ॥ તે મુજ૦ ॥ ૩૨ ॥ ભવ અનંત ભમતા થકાં, કીધા કુટુંબ સંબંધ ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી વોસિરૂં, તિણશું પ્રતિબંધ ॥ તે મુજ૦ ॥ ૩૩ ॥ ઇણિપરે ઇહભવ પરભવે, કીધા પાપ અખત્ર ॥ ત્રિવિધે ત્રિવિધે કરી વોસિરૂ, કરૂં જન્મ પવિત્ર ॥ તે મુજ૦ ॥ ૩૪ ॥ એણિ વિધે એ આરાધના, ભાવે કરશે જેહ ॥ સમયસુંદર કહે પાપથી, વળી છુટશે તેહ ॥ તે મુજ૦ ॥ ૩૫ ॥ રાગ વૈરાડી જે સુણે, એહ ત્રીજી ઢાળ ॥ સમયસુંદર કહે પાપથી, છૂટે તતકાળ ॥ તે મુજ મિચ્છામિદુક્કડં ॥ ૩૬ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી ક્ષમાછત્રીશીની સજ્ઝાય.

આદર જીવ ક્ષમાગુણ આદર, મ કરીશ રાગ ને દ્વેષ જી ॥ સમતાયે શિવસુખ પામીજે, ક્રોધે કુગતિ વિશેષ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧ ॥ સમતા સંયમ સાર સુણીજે, વૃહતકલ્પની શાખ જી ॥ ક્રોધે ક્રોડ પૂરવનું સંયમ, બાળીને કરે રાખ જી ॥ આદર૦ ॥ ૨ ॥ કુણ કુણ જીવ તર્યા ઉપશમથી, સાંભળ તું દ્રષ્ટાંત જી ॥ કુણ કુણ જીવ ભમ્યા ભવમાંહે, ક્રોધતણે વિરતંત જી ॥ આદર૦ ॥ ૩ ॥ સોમિલ સસરે શીશ પ્રજાળ્યું, બાંધી માટીની પાળ જી ॥ ગજસુકુમાળ ક્ષમા મન ધરતો, મુગતિ ગયો તતકાળ જી ॥ આદર૦ ॥ ૪ ॥ કૂળવાળુએ સાધુ ક-

હાતો, કીધો ક્રોધ અપાર જી ॥ કોણિકની ગણિકા વેશ પહિયો, રડવડિયો સંસાર જી ॥ આદર૦ ॥ ૫ ॥ સોવનકારે કરી અતિ વેદન, વાધ્રશું વીંટિયું શીશ જી ॥ મેતારજઋષિ મુગતે પહોત્યા, ઉપશમ એહ જગીશ જી ॥ આદર૦ ॥ ૬ ॥ કુરૂડ ખુરૂડ બે સાધુ કહાતા, રહ્યા કુણાલા ખાળ જી ॥ ક્રોધ કરી તે કુગતે પહોત્યા, જનમ ગમાયો આળ જી ॥ આદર૦ ॥ ૭ ॥ કર્મ ખપાવી મુગતે પહોત્યા, ખંધકસૂરિના શિષ્ય જી ॥ પાલક પાપીયે ઘાણી પીલ્યા, નાણી મનમાં રીસ જી ॥ આદર૦ ॥ ૮ ॥ અચ્ચંકારી નારી અતિ ચૂકી, તોડયો પિયુશું નેહ જી ॥ બબ્બરકુળ સહ્યાં દુઃખ બહુલાં, ક્રોધતણાં ફળ એહ જી ॥ આદર૦ ॥ ૯ ॥ વાઘણે સર્વ શરીર વલૂર્યું, તતક્ષણ છોડયા પ્રાણ જી ॥ સાધુ સુકોસળ શિવસુખ પામ્યા, એહ ક્ષમા ગુણ ખાણ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૦ ॥ કુણ ચંડાળ કહીજે બિહુમેં, નિરતિ નહી કહે દેવ જી ॥ ઋષિ ચંડાળ કહીજે વઢતો, ટાળો વેઢની ટેવ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૧ ॥ સાતમી નરક ગયો તે બ્રહ્મદત્ત, કાઢી બ્રાહ્મણે આંખ જી ॥ ક્રોધતણાં ફળ કડુઆં જાણી, રાગ દ્વેષ દ્યો નાંખ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૨ ॥ ખંધકઋષિની ખાલ ઉતારી, સહ્યો પરિસહ જેણ જી ॥ ગર્ભવાસના દુઃખથી છૂટયો, સબળ ક્ષમા ગુણ તેણ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૩ ॥ ક્રોધ કરી ખંધક આચારજ, હુઓ અગ્નિકુમાર જી ॥ દંડકનૃપનો દેશ પ્રજાળ્યો, ભમશે ભવ મઝાર જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૪ ॥ ચંડરૂદ્ર આચારજ ચલતાં, મસ્તક દીધ પ્રહાર જી ॥ ક્ષમા કરંતાં કેવળ પામ્યો, નવદીક્ષિત અણગાર જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૫ ॥ પાંચવાર ઋષિને સંતાપ્યો, આણી મનમાં દ્વેષ જી ॥ પંચ ભવ સીમ દહ્યો નંદનાદિક, ક્રોધતણાં ફળ દેખ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૬ ॥ સાગરચંદ્રનું શીશ પ્રજાળ્યું, નિશિ નભસેન નરિંદ જી ॥ સમતાભાવ ધરી સુરલોકે, પહોત્યો પરમાનંદ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૭ ॥ ચંદના ગુરૂણીયે ઘણું નિભ્રંછી, ધિગ ધિગ તુજ અવતાર જી ॥ મૃગાવતી કેવળસિરિ પામી, એહ ક્ષમા અધિકાર જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૮ ॥ શાંબ પ્રદ્યુમ્ન કુમર સંતાપ્યો, કૃષ્ણ દ્વૈપાયન સાહ જી ॥ ક્રોધે કરી તપનું ફળ હાર્યો, કીધો દ્વારિકા દાહ જી ॥ આદર૦ ॥ ૧૯ ॥ ભરતને મારણ મૂઠી ઉપાડી, બાહુબળિ બળવંત જી ॥ ઉપશમ રસ મનમાંહે આણી, સંયમ લે મતિમંદ જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૦ ॥ કાઉસ્સગ્ગમાં ચડિયો અતિ ક્રોધે, પ્રસન્નચંદ્ર ઋષિરાય જી ॥ સાતમી નરકતણાં દળ મેળ્યાં, કડુઆ તેણ કષાય જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૧ ॥ આ

હારમાંહે ક્રોધે ઋષિ ચૂક્યા, આણ્યો અમૃતભાવ જી ॥ કૂરગડૂયે કેવળ પામ્યુ, ક્ષમાતણે પરભાવ જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૨ ॥ પાર્શ્વનાથને ઉપસર્ગ કીધા, કમઠ ભવાંતર ધીઠ જી ॥ નરક તિર્યંચતણાં દુઃખ લાધ્યાં, ક્રોધ તણા ફળ દીઠ જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૩ ॥ ક્ષમાવંત દમદંત મુનિશ્વર, વનમાં રહ્યા કાઉસ્સગ્ગ જી ॥ કૌરવ કટક હણ્યો ઇટાળે, તોડ્યા કર્મના વગ્ગ જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૪ ॥ સજ્યાપાળક કાને તરૂઓ, નાંખ્યો ક્રોધ ઉદીર જી ॥ બેહુ કાને ખીલા ઠોકાણા, નવિ છૂટ્યા મહાવીર જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૫ ॥ ચાર હત્યાનો કારક હુતો, દૃઢપ્રહારી અતિરેક જી ॥ ક્ષમા કરીને મુગતે પહોત્યો, ઉપસર્ગ સહ્યા અનેક જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૬ ॥ પહોરમાંહે ઉપજતો હાર્યો, ક્રોધે કેવળનાણ જી ॥ દેખો શ્રી દમસાર મુનિસર, સૂત્ર ગુણ્યો ઉઠ્ઠાણ જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૭ ॥ સિંહ ગુફાવાસી ઋષિ કીધો, સ્થુળભદ્ર ઉપર કોપ જી ॥ વેશ્યા વચન ગયો નેપાળે, કીધો સંયમ લોપ જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૮ ॥ ચંદ્રાવતંસક કાઉસ્સગ્ગ રહિયો, ક્ષમાતણો ભંડાર જી ॥ દાસી તેલ ભર્યો નિશિ દીવો, સુર પદવી લહે સાર જી ॥ આદર૦ ॥ ૨૯ ॥ એમ અનેક તર્યા ત્રિભુવનમેં, ક્ષમાગુણે ભવિ જીન જી ॥ ક્રોધ કરી કુગતે તે પહોત્યા, પાઠંતા મુખ રીવ જી ॥ આદર૦ ॥ ૩૦ ॥ વિષ હળાહળ કહીયે વિરૂઓ, તે મારે એક વાર જી ॥ પણ કષાય અનંતિ વેળા, આપે મરણ અપાર જી ॥ આદર૦ ॥ ૩૧ ॥ ક્રોધ કરંતાં તપ જપ કીધા, ન પડે કાંઇ ઠામ જી ॥ આપ તપે પરને સંતાપે, ક્રોધ શું કેહો કામ જી ॥ આદર૦ ॥ ૩૨ ॥ ક્ષમા કરંતાં ખરચ ન લાગે, ભાંગે ક્રોડ કલેશ જી ॥ અરિહંત દેવ આરાધક થાયે, વ્યાપે સુજસ પ્રદેશ જી ॥ આદર૦ ॥૩૩॥ નગરમાંહે નાગોર નગીનો, જિહાં જિનવર પ્રસાદ જી ॥ શ્રાવક લોક વસે અતિ સુખીયા, ધર્મતણે પરસાદ જી ॥ આદર૦ ૩૪ ॥ ક્ષમાછત્રીશી ખાંતે કીધી, આતમ પર ઉપગાર જી ॥ સાભળતા શ્રાવકપણુ સમજ્યા, ઉપશમ ધર્યો અપાર જી ॥ આદર૦ ॥ ૩૫ ॥ જુગપ્રધાન જિણચંદ સૂરિસર, સકળચંદ તસુ શિષ્ય જી ॥ સમયસુંદર તસુ શિષ્ય ભણે ઇમ, ચતુર્વિધ સંઘ જગીશ જી ॥ આદર૦ ॥ ૩૬ ॥

अथ श्री मूर्खप्रतिबोध सज्झाय.

જ્ઞાન કદિ નવિ થાય, મૂરખને જ્ઞાન કદિ નવિ થાય ॥ કહેતાં પોતાનુ પણ જાય ॥ મૂરખને૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ શ્વાન હોય તે

ગંગાજળમાં, સો વેળા જો ન્હાય ॥ અડશઠ તિરથ ફરિ આવે પણ, શ્વાનપણું નવિ જાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૨ ॥ ક્રૂર સર્પ પયપાન કરંતાં, સંતપણું નવિ થાય ॥ કસ્તૂરિનું ખાતર જો કીજે, વાસ લસણ નવિ જાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૩ ॥ વૃષા સમે સુઘરી તે પક્ષી, કપ ઉપદેશ કરાય ॥ તે કપિને ઉપદેશ ન લાગ્યો, સુઘરી ગૃહ વિખાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૪ ॥ નદીમાંહે નિશિ દિન રહે પણ, પાષાણપણું નવિ જાય ॥ લોહ ધાતુ ટંકણ જો લાગે, અગ્નિ તુરત ઝરાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૫ ॥ કાગ કંઠમાં મુક્તાફળની, માળા તે ન ધરાય ॥ ચંદન ચર્ચિત અંગ કરી જે, ગર્ધવ ગાય ન થાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૬ ॥ સિંહ ચરમ કોઇ શિયાળ સુતને, ધારે વેષ બનાય ॥ શિયાળ સુત પણ સિંહ ન હોવે, શિયાળપણું નવિ જાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૭ ॥ તે માટે મૂરખથી અળગા, રહે તે સુખીયા થાય ॥ ઊખર ભૂમિ બીજ ન હોવે, ઉલટું બીજ તે જાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૮ ॥ સમકિતધારી સંગ કરીજે, ભવ ભય ભીતિ મિટાય ॥ મયાવિજય સદ્ગુરુ સેવાથી, બોધિબીજ સુખ પાય ॥ મૂરખને૦ ॥ કહે૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री आठमदनी सज्झाय.

મદ આઠ મહા મુનિ વારિયે, જે દુર્ગતિના દાતારો રે ॥ શ્રી વીર જિણેસર ઉપદિશે, ભાંખે સોહમ ગણધારો રે ॥ મદ૦ ॥ ૧ ॥ હાં જી જાતિનો મદ પહેલો કહ્યો, પૂર્વે હરિકેશીયે કીધો રે ॥ ચંડાળતણે કુળ ઉપન્યો, તપથી સવિ કારજ સીધો રે ॥ મદ૦ ॥ ૨ ॥ હાં જી કુળ મદ બીજો દાખિયો, મરિચી ભવે કીધો પ્રાણી રે ॥ કોડાકોડિ સાગર ભવમાં ભમ્યો, મદ મ કરો ઇમ મન જાણી રે ॥ મદ૦ ॥ ૩ ॥ હાં જી બળ મદથી દુઃખ પામીયા, શ્રેણિક વસુભૂતિ જીવો રે ॥ જઇ ભોગવ્યાં દુઃખ નરકતણાં, મુખ પાડંતાં નિત રીવો રે ॥ મદ૦ ॥ ૪ ॥ હાં જી સનતકુમાર નરેસરૂ, સુર આગળ રૂપ વખાણ્યું રે ॥ રોમ રોમ કાયા બગડી ગઇ, મદ ચોથાનું એ ટાણું રે ॥ મદ૦ ॥ ૫ ॥ હાં જી મુનિવર સંયમ પાળતાં, તપનો મદ મનમાં આયો રે ॥ થયા કૂરગડુ ઋષિરાજીયા, પામ્યા તપનો અંતરાયો રે ॥ મદ૦ ॥ ૬ ॥ હાં જી દેશ દશારણનો ધણી, રાય દશાર્ણભદ્ર અભિમાની રે ॥ ઇંદ્રની ઋદ્ધિ દેખી બૂઝીયો, સંસાર તજી થયો જ્ઞાની રે ॥ મદ૦ ॥ ૭ ॥ હાં

જી સ્થૂળભદ્રે વિદ્યાનો કર્યો, મદ માતમો જે દુખદાઇ રે ॥ શ્રુત પૂરણ અર્થ ન પામીયા, જુઓ માનતણી અધિકાઇ રે ॥ મદ૦ ॥ ૮ ॥ રાય સુભૂમ ષટખંડનો ધણી, લોભનો મદ કીધો અપાર રે ॥ હય ગય રથ સબ સાયર ગળ્યું, ગયો સાતમી નરક મઝાર રે ॥ મદ૦ ॥ ૯ ॥ ઇમ તન ધન જોવન રાજ્યનો, મ ધરો મનમાં અહંકારો રે ॥ એ અથિર અસત્ય સવિ કારમુ, વિણસે ક્ષણમાં બહુ વારો રે ॥ મદ૦ ॥ ૧૦ ॥ મદ આઠ નિવારો વ્રત ધરી, પાળો સંયમ સુખકારી રે ॥ કહે માનવિજય તે પામશે, અવિચળ પદવી નર નારી રે ॥મદ૦॥૧૧॥

अथ श्री क्रोधनी सज्झाय.

કડવાં ફળ છે ક્રોધના, જ્ઞાની એમ બોલે ॥ રીસતણો રસ જાણીયે, હળાહળ તોલે ॥ કડવાં૦ ॥ ૧ ॥ ક્રોધે ક્રોડ પૂરવતણું, સંયમ ફળ જાય ॥ ક્રોધ સહિત તપ જે કરે, તે તો લેખે ન થાય ॥ કડવાં૦ ॥ ૨ ॥ સાધુ ઘણો તપીયો હતો, ધરતો મન વૈરાગ ॥ શિષ્યના ક્રોધ થકી થયો, ચંડકોશિયો નાગ ॥ કડવાં૦ ॥ ૩ ॥ આગ ઊઠે જે ઘર થકી, તે પહેલું ઘર બાળે ॥ જળનો જોગ જો નવિ મળે, તો પાસેનુ પ્રજાળે ॥ કડવા૦ ॥ ૪ ॥ ક્રોધતણી ગતિ એહવી, કહે કેવળનાણી ॥ હાણ કરે જે હિતની, જાળવજ્યો પ્રાણી ॥ કડવા૦ ॥ ૫ ॥ ઉદયરતન કહે ક્રોધને, કાઢજ્યો ગળે સાહી ॥ કાયા કરજ્યો નિર્મળી, ઉપશમ રસ નાહી ॥ કડવા૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री माननी सज्झाय.

રે જીવ માન ન કીજીયે, માને વિનય ન આવે રે ॥ વિનય વિના વિદ્યા નહિ, તો કિમ સમકિત પાવે રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૧ ॥ સમકિત વિણ ચારિત્ર નહી, ચારિત્ર વિણ નહી મુક્તિ રે ॥ મુક્તિ વિના સુખ શાશ્વતા, તે કેમ લહિયે યુક્તિ રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૨ ॥ વિનય વડો સંસારમાં, ગુણમાં અધિકારી રે ॥ ગર્વે ગુણ જાયે ગળી, ચિત્ત જૂઓ વિચારી રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૩ ॥ માન કર્યું જો રાવણે, તે તો રામે માર્યો રે ॥ દુર્યોધન ગર્વે કરી, અંતે સાવ હાર્યો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૪ ॥ સૂકા લાકડા સારિખો, દુખદાયી એ ખોટો રે ॥ ઉદયરતન કહે માનને, દેજ્યો દેશવટો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ मायानी सज्झाय.

સમકિતનું બીજ જાણીયે જી, સત્ય વચન સાક્ષાત ॥ સાચામાં સમકિત વસે જી, માયામાં મિથ્યાત રે ॥ પ્રાણી, મ કરો માયા લગાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મુખ મીઠો જુઠો મને જી, કૂડ કપટનો રે કોટ ॥ જીભે તો જી જી કરે જી, ચિત્તમાં તાકે ચોટ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨ ॥ આપ ગરજે આઘો પડે જી, પણ ન ધરે વિશ્વાસ ॥ મેલ ન છંડે મન તણો જી, એ માયાનો પાસ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૩ ॥ જેહશું માંડે પ્રીતડી જી, તેહશું રહે પ્રતિકૂળ ॥ નવિ મૂકે મન આમળો જી, એ માયાનું મૂળ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૪ ॥ તપ કીધો માયા કરી જી, મિત્રશું રાખ્યો રે ભેદ ॥ મલ્લિ જિનેશ્વર જાણજ્યો જી, તો પામ્યા સ્ત્રીવેદ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૫ ॥ ઉદયરતન કહે સાંભળો જી, મૂકો માયાની બુદ્ધ ॥ મુક્તિપુરી જાવાતણો જી, એ મારગ છે શુદ્ધ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री लोभनी सज्झाय.

તમે લક્ષણ જોજ્યો લોભનાં રે, લોભે મુનિજન પામે ખોભના રે ॥ લોભે ડાહ્યા મન ડોલ્યા કરે રે, લોભે દુર્ઘટ પંથે સંચરે રે ॥ ॥ તમે૦ ॥ ૧ ॥ તજે લોભ તેહનાં લેઉં ભામણાં રે, વળી પાય નમીને કરૂં ખામણાં રે ॥ લોભે મર્યાદા ન રહે કેહની રે, તમે સંગત મૂકો તેહની રે ॥ તમે૦ ॥ ૨ ॥ લોભે ઘર મૂંકી રણમાં મરે રે, લોભે ઊંચ તે નિચું આદરે રે ॥ લોભે પાપ ભણી પગલાં ભરે રે, લોભે અકાર્ય કરતાં ન ઓસરે રે, ॥ તમે૦ ॥ ૩ ॥ લોભે મનડું ન રહે નિર્મળું રે, લોભે સગપણ નાસે વેગળું રે ॥ લોભે ન રહે પ્રીતિને પાવડું રે, લોભે ધન મેળે બહુ એકઠું રે ॥ તમે૦ ॥ ૪ ॥ લોભે પુત્ર પ્રત્યે પિતા હણે રે, લોભે હત્યા પાતક નવિ ગણે રે ॥ તે તો દામતણે લોભે કરી રે, ઉપર મણિધર થાયે તે મરી રે ॥ તમે૦ ॥ ૫ ॥ જોતાં લોભનો થોભ દીસે નહી રે, એવું સૂત્ર સિદ્ધાંતે કહ્યું સહી રે ॥ લોભે ચક્રી સુભુમ નામે જુઓ રે, તે તો સમુદ્રમાંહે ડૂબી મૂઓ રે ॥ તમે૦ ॥ ૬ ॥ એમ જાણીને લોભને છંડજ્યો રે, એક ધર્મશું મમતા મંડજ્યો રે ॥ કવિ ઉદયરતન ભાંખે મુદા રે, વંદુ લોભ તજે તેહને સદા રે ॥ તમે૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી લોભની સજ્ઝાય.

(ઇડર આંબા આબલી રે—એ દેશી.)

લોભ ન કરીએ પ્રાણીયા રે, લોભ બૂરો સસાર ॥ લોભ સમો જગમા નહી રે, દુર્ગતિનો દાતાર ॥ ભવિક જન, લોભ બૂરો રે સ-સાર ॥ ૧ ॥ કરજ્યો તુમે નિરધાર ॥ ભવિક૦ ॥ જિમ પામો ભવ પાર ॥ ભવિક૦ ॥ લોભ બૂરો રે મ માર ॥ એ આંકણી ॥ અતિ લોભે લક્ષ્મીપતિ રે, સાગર નામે શેઠ ॥ પૂર પયોનિધિમા પડયો રે, જઇ બેઠો તસ હેઠ ॥ ભવિક૦ ॥ લોભ૦ ॥ ૨ ॥ સોવન મૃગના લોભથી રે, દશરથ સુત શ્રી રામ ॥ સીતા નારિ ગમાવીને રે, ભમીયો ઠામો ઠામ ॥ ભવિક૦ ॥ લોભ૦ ॥ ૩ ॥ દશમા ગુણઠાણા લગે રે, લોભતણું છે જોર ॥ શિવપુર જાતા જીવને રે, એહજ મ્હોટો ચોર ॥ ભવિક૦ ॥ લોભ૦ ॥ ૪ ॥ ક્રોધ માન માયા લોભથી રે, દુર્ગતિ પામે જીવ ॥ પરવશ પડીયો બાપડો રે, અહોનિશ પાડે રીવ ॥ ભવિક૦ ॥ લોભ૦ ॥ ૫ ॥ પરિગ્રહના પરિહારથી રે, લહીયે શિવસુખ સાર ॥ દેવ દાનવ નરપતિ થઇ રે, જાશે મુગતિ મઝાર ॥ ભવિક૦ ॥ લોભ૦ ॥ ૬ ॥ ભાવસાગર પંડિત ભણે રે, વીરસાગર બુધ શિષ્ય ॥ લોભતણે ત્યાગે કરી રે, પહોચે સયળ જગીશ ॥ ભવિક૦ ॥ લોભ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી પરસ્ત્રી ત્યાગ કરવાની સજ્ઝાય.

સુણ ચતુર સુજાણ, પરનારીશું પ્રીતિ કબૂ નવ કીજિએ ॥ એ આંકણી ॥ હા રે જેણે પરનારીશુ પ્રીતિ કરી, તેને હૈડે રૂધણ થાય ઘણી ॥ તેણે કુળ મરજાદા કાંઇ ન ગણી ॥ સુણ૦ ॥ ૧ ॥ ત્હારી લાજ જશે નાતજાતમા, તું તો હળુઓ પડીશ સહુ સાથમાં ॥ એ ધૂમાડો ન આવે હાથમા ॥ સુણ૦ ॥ ૨ ॥ હાં રે સાજ પડે રવિ આથમે, ત્હારો જીવ ભમરની પેરે ભમે ॥ તને ઘરનો ધધો કાંઇ ન ગમે ॥ સુણ૦ ॥ ૩ ॥ હાં રે તું જઇને મળીશ દૂતીને, ત્હારૂં ધન લેશે સવિ ધૂતીને ॥ પછી રહીશ હૈડું કૂટીને ॥ સુણ૦ ॥ ૪ ॥ તું તો બેઠો મૂછો મરડીને, ત્હારૂ કાળજુ ખાશે કરડીને ॥ ત્હારૂં માંસ લેશે ઊતરડીને ॥ સુણ૦ ॥ ૫ ॥ હાં રે તને પ્રેમના પ્યાલા પાઇને, ત્હારાં વસ્ત્ર લેશે વાઇને ॥ તને કરશે ખોખુ ખાઇને ॥ સુણ૦ ॥ ૬ ॥ હાં રે તું તો પરમદિરમા પેશીને, તિહાં પારકી સેજે બેશીને ॥ તેં ભોગ કર્યા

ઘણું હેંશીને ॥ સુણ૦ ॥ ૭ ॥ હાં રે જેમ ભુયંગ થકી ડરતા રહિયે, તેમ પરનારીને પરિહરિયે ॥ હાં રે ભવસાયર ફેરા નવિ ફરિયે ॥ સુ-ણ૦ ॥ ૮ ॥ વ્હાલા પરણી નારીથી પ્રીત સારી, એ માથું વઢાવે પ-રનારી ॥ તમે નિશ્ચે જાણજો નિરધારી ॥ સુણ૦ ॥ ૯ ॥ એ સદગુરૂ કહે તે સાચું છે, ત્હારી કાયાનું સરવે કાચું છે ॥ એક નામ પ્રભુનું સાચું છે ॥ સુણ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री पुण्यफलनी सज्झाय.

(સુગ્રિવ નગર સોહામણું જી—એ દેશી.)

એક ઘર ઘોડા હાથિયા જી, પાયક સંખ્યા ન પાર ॥ મ્હોટાં મંદિર માળિયાં જી, વિશ્વતણો આધાર રે ॥ જીવડા, દીધાનાં ફળ જોય ॥ વિણ દીધાં કેમ પામીએ જી, હૃદય વિમાસી જોય રે ॥ જી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ભરિયાને સહુકો ભરે જી, વૂઠ્યા વરસે રે મેહ ॥ સુ-ખીયાના સહુ કો સગા જી, દુઃખીયાશું નહી નેહ રે ॥ જી૦ ॥ ૨ ॥ બેહુ નર સાથે જનમિયા જી, એવડો અંતર આજ ॥ એક માથે *મૂળી વહે જી, એક તણે ઘર રાજ રે ॥ જી૦ ॥ ૩ ॥ એક સુખીયા દીસે સદા જી, દુઃખીયા એક જ જોય ॥ સુખ દુઃખ બેહુ આંતરૂં જી, પુણ્ય તણાં ફળ જોય રે ॥ જી૦ ॥ ૪ ॥ શેવસુવાળી લાપસી જી, ભોજન કૂર કપૂર ॥ એકને કૂકશ ઢોકળાં જી, પેટ ન પહોંચે પૂર રે ॥ જી૦ ॥ ૫ ॥ એક ઘર આંગણ મલપતી જી, મીઠા બોલી રે નાર ॥ એક ઘર કાળી કુબડી જી, કો ન ચઢે ઘરબાર રે ॥ જી૦ ॥ ૬ ॥ એક ચઢે ઘોડે હાંસલે જી, એક આગળ ઉજાય ॥ એક નર પોઢે પાલખી જી, એક ઉલાસે પાય રે ॥ જી૦ ॥ ૭ ॥ એક ઘર બેટા સુંદરૂ જી, રાખે ઘરનાં રે સૂત્ર ॥ એક નર દીસે વાંઝીયા જી, કુળખંપણ કુપૂત્ર રે ॥ જી૦ ॥ ૮ ॥ પાય પટોળી પહેરણે જી, માથે મોળીડા સાર ॥ એકતણે નહીં પહેરવા જી, ઓઢણ અતિ સફાર રે ॥ જી૦ ॥ ૯ ॥ એક ચિહું માંહે જાણિયે જી, વિશ્વમાંહે ચોસાળ ॥ એકનું નામ ન જાણિયે જી, નામ હોયે ધનપાળ રે ॥ જી૦ ॥ ૧૦ ॥ રોષ મ ધરજ્યો માનવી જી, દૈવ મં દેજ્યો રે ગાળ ॥ જો કર વાવ્યા કોદરા જી, તો કિમ લણશો શાળિ રે ॥ જી૦ ॥ ૧૧ ॥ દત્ત વિણ ગર્વ મ કીજીયે જી, ભોળા મૂરખ લોક ॥ જિમ દીપક તેલજ વિના જી, ક્ષણમાં થાયે ફોક રે ॥ જી૦ ॥ ૧૨ ॥

---

* મૂળી=કાષ્ટનો ભારો.

પાત્ર કુપાત્રનો આંતરો જી, જોજ્યો કરીને વિચાર ॥ શાળિભદ્ર સુખ ભોગવે જી, પાત્રતણે અનુસાર રે ॥ જી૦ ॥ ૧૩ ॥ આણ મ ખંડો જિનતણી જી, શુભ અશુભ ફળ જાણ ॥ મુનિ લાવણ્યસમય ભણે જી એ સવિ પુણ્ય પ્રમાણ રે ॥ જીવડા૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री शीयलनी चूनडीनी सज्झाय.

(વીર કહે ગૌતમ સુણો.—એ દેશી.)

રે જીવ વિષય નિવારીએ, નારી શિંગ શો નેહો રે ॥ મુંજ મૃગાલતણી પરે, ઝટક દેખાવે છેહો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૧ ॥ પટ ખંડ કેરો રાજ્યો, આપતણો અંગ જાતો રે ॥ ચૂલણી ચૂકી મારવા, અવર કહું કિસી વાતો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૨ ॥ જનમ લગે જે વાલહી, સૂરિકંતા નારો રે ॥ કંઠ ઠવ્યો અંગૂઠડો, માર્યો નિજ ભરતારો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૩ ॥ ચંદ્રવદની મૃગલોચની, ચાલતી ગજગેલો રે ॥ રૂપે દીસે રૂયડી, પણ તે વિષની વેલો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૪ ॥ વિષયારસ વિષ વેલડી, શેલડી સેવો ચંગા રે ॥ પંડિતજનને ભોળવે, ક્ષણમાં દાખે ભંગા રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૫ ॥ નારી વિષય વિણાસીયો, દશકંધર દશ શીશો રે ॥ રાજરમણી હારી કરી, નરક પડયો નિશ દીશો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૬ ॥ એક ઇંદ્રિ પરવશપણે, બંધન પામે જીવો રે ॥ મયગળ મોહ્યો હાથણી, બંધ પડયો કરે રીવો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૭ ॥ મધુકર મોહ્યો માલતી, લેવા પરિમલ પૂરો રે ॥ કમળ મિલતે માંહિ રહ્યો, જબ આથમિયો સૂરો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૮ ॥ દીપશિખા દેખી કરી, રૂપે મોહ્યો પતંગો રે ॥ સોના કારણ લોભીયો, હોમે આપણો અંગો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૯ ॥ નાદ વિનોદે વેંધીયો, હરણ હણ્યો નિજ બાણો રે ॥ રસના ફગ્ગે માછલો, બાંધ્યો ધીવર જાળો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૧૦ ॥ પંડિત શીળવિજયતણા, શિષ્ય દીયે આશીષો રે ॥ શીળસુરંગી ચૂનડી, તે સેવો નિશ દિશો રે ॥ રે જીવ૦ ॥ ૧૧ ॥

अथ श्री कलियुगनी सज्झाय.

સરસ્વતી સ્વામિની પાય નમીને, ઉલટ મનમાંહે આયો ॥ તિંગ્થ નહિ કોઇ ધણ સંસારે, તેણે એ કળિયુગ આયો ॥ દેખો બે યારો, કૂડો કળિયુગ આયો ॥ એ આંકણી ॥ બાળો કહે મ્હારી ન્હાનડી બેટી, દિન દિન મૂલ્ય સવાયો ॥ બે યારો, કૂડો કળિયુગ આયો ॥ ૧ ॥ રાજા તે પરજાને પીડે, ફનર કામ ભળાયો ॥ બોલ બંધ નહી મંત્રી

ને, ગોચર ક્ષેત્ર ખેડાયો ॥ બે૦ ॥ ૨ ॥ ગુરૂને ગાળ દીયે નિજ ચેલો, વેદ પુરાણ પઢાયો ॥ સાસુ ચૂલે ને વહુ ખાટલડે, ફુંકે શરીર જલાયો ॥ બે૦ ॥ ૩ ॥ એંશી વર્ષનો હીંડે હોંશે, મૂછે હાથ ઘલાયો ॥ પંચતણી સાખે પરણીને, અબળા અર્થ ગમાયો ॥ બે૦ ॥ ૪ ॥ જોગી જંગમ ને સંન્યાસી, ભાંગે ભખે મદ વ્હાયો ॥ ચોર ચાડ પરધનને ખાયે, સાધુજન શીદાયો ॥ બે૦ ॥ ૫ ॥ નિર્ધનને બહુ બેટા બેટી, ધનવંત એક ન પાયો ॥ નિચતલે ઘર અતિ ઘણી લખમી, ઉત્તમ જન સીદાયો ॥ બે૦ ॥ ૬ ॥ ન મળે બાપ સંઘાથે બેટો, ઘણે રે મનોર્થે જાયો ॥ હાથ ઉપાડે માયને મારે, પરણીશું ઉમાહ્યો ॥ બે૦ ॥ ૭ ॥ ઘરડાને ઘેલો કહે બેટો, આપતણો મદ વાહ્યો ॥ વહુ સૂતીને વર હિંડોળે, સાસરે સૂવાને ઘરાયો ॥ બે૦ ॥ ૮ ॥ હળ ખેડે બ્રાહ્મણ ગોજુત્તિ, નિર્દય નાક ફૂડાયો ॥ માબાપે બેટી વેચીને, બેટાને પરણાયો ॥ બે૦ ॥ ૯ ॥ રાગતણે વશ ગુરૂ ને ગુરૂણી, કામ કરે પરાયો ॥ કાંગાની પરે કળહો માંડી, કુળગુરૂ નામ ધરાયો ॥ બે૦ ॥ ૧૦ ॥ બૈયર બાર વરસની બેટો, દીઠો ગોદ ખેલાયો ॥ માગ્યા મેહ ન વરસે અહીયલ, લોભે ધખ્યો સવાયો ॥ બે૦ ॥ ૧૧ ॥ કૂડા કળિયુગની એ આયા, દેખી ગીત ગવાયો ॥ પભણે પ્રીતિવિમળ પરમારથ, જિનવચને સુખ પાયો ॥ બે ચારો, કૂડો કળિયુગ આયો ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री शिखामणनी सज्झाय.

શ્રી ગુરૂ ચરણ પસાઉલે, કહિશું શિખામણ સાર ॥ મન સમજાવો રે આપણું, જિમ પામો ભવપાર ॥ ૧ ॥ કહે ભાઇ રૂડું તેં શું કર્યું, આતમને હિતકાર ॥ ઇહભવ પરભવ સુખ ઘણાં, લહિયે જય જયકાર ॥ કહે૦ ॥ ૨ ॥ લાખ ચોરાશી યોનિ તું, ભમિ પામ્યો નર અવતાર ॥ દેવ ગુરૂ ધર્મ ન ઓળખ્યા, ન જપ્યો મન નવકાર ॥ કહે૦ ॥ ૩ ॥ નવ મસવાડા ઉદર ધર્યો, પાળી પોઢો રે કીધ ॥ માય તાય સેવા કીધી નહી, ન્યાયે મન નવિ દીધ ॥ કહે૦ ॥ ૪ ॥ ચાડી કીધી રે ચોતરે, દંડાવ્યા ભલા લોક ॥ સાધુ સહુને સંતાપિયા, આળ ચઢાવ્યા તેં ફોક ॥ કહે૦ ॥ ૫ ॥ લોભે લાગ્યો રે પ્રાણીયો, ન ગણે રાત ને દીસ ॥ હા હો કરતાં રે એકલો, જઇને હાથ ઘરીશ ॥ કહે૦ ॥ ૬ ॥ કપટ છળભેદ તેં કર્યાં, ભાંખ્યા પરના રે મર્મ ॥ સાતે વ્યસન ને સેવિયાં, નવિ કીધો જિનધર્મ ॥ કહે૦ ॥ ૭ ॥ ક્ષમા ન કીધી તેં

ખાંત શું, દયા ન કીધી રેખ ॥ પરવેદન તે જાણી નહી, તો શું લીધો તેં ભેખ ॥ કહે૦ ॥ ૮ ॥ સંધ્યા રંગ સમ આઉખુ, જળ પરપોટો રે જેમ ॥ ડાભ અણી ઉપર બિંદુઓ, અથિર સંસાર છે એમ ॥ કહે૦ ॥ ૯ ॥ અભક્ષ અનંતકાય વાવર્યાં, પીધાં અણગળ નીર ॥ રાત્રિભોજન તેં કર્યાં, કેમ પામીશ ભવ તીર ॥ કહે૦ ॥ ૧૦ ॥ દાન શિયળ તપ ભાવના, ધર્મના ચાર પ્રકાર ॥ તે તેં ભાવે ન આદર્યા, રઝળીશ અનંતો સંસાર ॥ કહે૦ ॥ ૧૧ ॥ પાંચે ઇંદ્રિ રે પાપિણી, દુર્ગતિ ઘાલે છે જેહ ॥ તે તો મૂકી રે મોકળી, કિમ પામીશ શિવગેહ ॥ કહે૦ ॥ ૧૨ ॥ ક્રોધે વીટીયો રે પ્રાણીયો, માન ન મૂકે રે કેડ ॥ માયા સાપણીને સંગ્રહી, લોભને લીધો તેં તેડ ॥ કહે૦ ॥ ૧૩ ॥ પર રમણી રસ મોહિયો, પરનિંદાનો રે ઢાળ ॥ પરદ્રવ્ય તેં નવિ પરિહર્યું, પરને દીધી રે ગાળ ॥ કહે૦ ॥ ૧૪ ॥ ધર્મની વેળા તું આળસુ, પાપ વેળા ઉજમાળ ॥ સંચ્યું ધન કોઇ ખાયશે, જિમ મધમાખી મહુઆળ ॥ કહે૦ ॥ ૧૫ ॥ મેળી મેળી મૂકી ગયા, જે ઉપરાજી રે હાથ ॥ સંચય કીજે રે પુણ્યનો, જે આવે તુજ સાથ ॥ કહે૦ ॥ ૧૬॥ શુદ્ધ દેવ ગુરુ ઓળખી, કીજે સમકિત શુદ્ધ ॥ મિથ્યામતી દૂરે કરી, રાખી નિર્મળ બુદ્ધ ॥ કહે૦ ॥ ૧૭ ॥ ગોડીદાસ સંઘવી તણે, આગ્રહે કીધ સજ્ઝાય ॥ શાંતિવિજય ઉવઝાયનો, રૂપવિજય ગુણ ગાય ॥કહે૦॥૧૮

अथ श्री आपस्वन्नावनी सज्ञाय.

આપ સ્વભાવમાં રે, અબધૂ સદા મગનમેં રહેના ॥ જગત જીવ હે કર્માધીના, અચરિજ કછુઅ ન લીના ॥ આપ૦ ॥ ૧ ॥ તુ નહી કેરા કોઇ નહી તેરા, કયા કરે મેરા મેરા ॥ તેરા હે સો તેરી પાસે, અવર સબે અનેરા ॥ આપ૦ ॥ ૨ ॥ વપુ વિનાશી તું અવિનાશી, અબ હે ઇનકું વિલાસી ॥ વપુ સંગ જબ દૂર નિકાસી, તબ તુમ શિવકા વાસી ॥ આપ૦ ॥ ૩ ॥ રાગને રીસા દોય ખવીસા, એ તુમ દુખકા દીસા ॥ જબ તુમ ઉનકું દૂર કરીસા, તબ તુમ જગકા ઇસા ॥ આપ૦ ॥ ૪ ॥ પારકી આશા સદા નિરાશા, એ હે જગજન પાસા ॥ તે કાટનકું કરે અભ્યાસા, લહો સદા સુખ વાસા ॥ આપ૦ ॥ ૫ ॥ કબહીક કાજી, કબહીક પાજી, કબહીક હુઆ અપભ્રાજી ॥ કબહીક જગમેં કીર્તિ ગાજી, સબ પુદગળકી બાજી ॥ આપ૦ ॥ ૬ ॥ શુદ્ધ ઉપયોગને સમતાધારી, જ્ઞાન ધ્યાન મનોહારી ॥ કર્મ કલંકકું દૂર નિવારી, જીવ વરે શિવનારી ॥ આપ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી સામાયિકના લાભની સજ્ઝાય.

કર પડિક્કમણું રે ભાવશું, દોય ઘડી શુભ ધ્યાન ॥ લાલ રે ॥ કર૦ ॥ ૧ ॥ શ્રીમુખ વીર ઇમ ઉચ્ચરે, શ્રેણિકરાય પ્રતે વાણ ॥ લાલ રે ॥ લાખ ખાંડી સોનાતણી, દિયે દિયે દિન પ્રતે દાન ॥ લાલ રે ॥ કર૦ ॥ ૨ ॥ લાખ વરસ લગે તે વળી, એમ દીયે દ્રવ્ય અપાર ॥ લાલ રે ॥ એક સામાયિકને તોલે, નાવે તેહ લગાર ॥ લાલ રે ॥ કર૦ ॥ ૩ ॥ સામાયિક ચઉવિસંત્થો, વંદના દોય દોય વાર ॥ લાલ રે ॥ વ્રત સંભારોને આપણાં, પાળો નિરતિચાર ॥ લાલ રે ॥ કર૦ ॥ ૪ ॥ કર કાઉસ્સગ્ગ શુભ ધ્યાનનો, પચ્ચખ્ખાણ શુદ્ધ વિચાર ॥ લાલ રે ॥ દોય સંધ્યાયે તે વળી, ટાળો ટાળો અતિચાર ॥ લાલ રે ॥ કર૦ ॥ ૫ ॥ શ્રી સામાયિક પ્રસાદથી, લહીયે અમર વિમાન ॥ લાલ રે ॥ ધર્મસિંહ મુનિ એમ ભણે, એ છે મુક્તિ નિદાન ॥ લાલ રે ॥ કર૦ ॥ ૬ ॥

અથ શ્રી રાત્રિભોજનની સજ્ઝાય.

અવનીતળ વારૂ વસે જી, કુંડનપુર ઉદાર ॥ શેઠ યશોધન જાણીયે જી, કરે વ્યવસાય અપાર રે ॥ માનવી, રાત્રિભોજન વાર ॥૧॥ રંભા ઘરણી રૂયડી જી રે, પુત્ર સલૂણા રે દોય ॥ હંસકુમર ભાઇ વડો જી રે, લઘુ ભાઇ કેશવ હોય રે ॥ માનવી, રાત્રિભોજન વાર ॥ ૨ ॥ દોષ અનંતા ઓળખ્યા જી રે, જિમ ન પડે સંસાર રે ॥ માનવી૦ ॥ એ આંકણી ॥ એક દિન રમતાં ભેટીયા જી, સાધુ શિરોમણિ સૂરિ ॥ ધર્મઘોષ નામે નમી જી, આવી આણંદપૂર રે ॥ માનવી૦ ॥ ૩ ॥ સૂરિ ભણે રજનીતણું જી, ભોજન છંડે જેહ ॥ તસ સુર નર સેવા કરે જી, લહે મુક્તિ નિઃસંદેહ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૪ ॥ સાંજે રાંધી રાત્રે જમે જી રે, તે ઉત્કૃષ્ટો રે દોષ ॥ દિવસે રાંધી રાતે જમે જી રે, પાપતણો બહુ પોષ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૫ ॥ રાતે રાંધિ મુકિયું જી, દિવસે કરે તે આહાર ॥ તે જીવિત પ્રાયે બાહિરા જી રે, અતિ જીવતણો સંહાર રે ॥ માનવી૦ ॥ ૬ ॥ દિવસે રાંધી દિવસે જમે જી, ઘડિય તજે દોય દોષ ॥ પુણ્યવંત તે પૂજીયે જી, જે નર એહવા હોય રે ॥ માનવી૦ ॥ ૭ ॥ ઘેર આવ્યા માતા કને જી, ભોજન માગે રે દીશ ॥ ચાર ઘડિ છે પાછલી જી, પિતા કરે બહુ રીશ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૮ ॥ માતા બ્હીતી નવિ દીયે જી, મૌન કરે તે ત્યાંય ॥ લાંઘણ કરતાં દીહડલા જી, પાંચ ઇણિ પરે જાય રે ॥ માનવી૦ ॥ ૯ ॥ છઠ્ઠે દિવસે સ-

હોદરા જી, મળિયા એકણ ચિત્ત ॥ રાતે જમો કે બાહિર રમો જી, નહી અમ ઘર એ રીત રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૦ ॥ હંસકુમર તિહાં ખોભિયો જી, વાળુ કીધું રે જામ ॥ વિષહર ગરલે મૂકીયુ જી, માંહે જમાણું તામ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૧ ॥ કેશવકુમર વનમાં ગયો જી, તિહા કીધો વિશ્રામ ॥ યક્ષદેવ તિહાં આવીયો જી, મઢી નિહાળે તામ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૨ ॥ એહ પુરુષ મ્હોટો અછે જી, વ્રત નવિ ભાંજ્યાં રે જેણ ॥ ભંજાવુ હું તેહનાં જી, માયા માંડી તેણ રે ॥માનવી૦ ॥ ૧૩ ॥ સૂરજ રચિયો કારમો જી, માણસ રચ્યા બહુ થોક ॥ કેશવ કુમાર જગાવિયો જી, ઉઠ જમે છે સહુ લોક રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૪ ॥ કેશવ મનમાં ચિંતવે જી, હજીય ન થયો પ્રભાત ॥ એ કાઇક કૌતુક અછે જી, અમે ન જમશું રાત રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૫ ॥ ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઇ કરી જી, લાગ્યો કેશવને પાય ॥ નાગ વચ્છ તૂઠયો તુને જી, કાઇક કરૂ પસાય રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૬ ॥ મુજ ભાઇયે વ્રત ભાંગિયું જી, વિષધર ચઢીયો જેણ ॥ હું માગુ છુ તુજ કને જી, જો જીવાડો એણ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૭ ॥ યક્ષ દેવ તિહા આવીયો જી, લેઇ માણસનુ રૂપ ॥ વમન કરીને છાડિયો જી, ઢાંકી ઊઠયો ભૂપ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૮ ॥ રાત્રિભોજન પરિહરી જી, હુઓ સાકેતપુર રાજ ॥ સંયમ લેઇ તપ કરી જી, સાર્યાં આતમ કાજ રે ॥ માનવી૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री भाविभावनी सज्झाय.

(રાગ બંગાળી.)

કર્મે લખીયું નિશ્ચય રે હોય, નહી હુએ જોર ભાવિશુ કોય ॥ ભાવિ ના મિટે ॥ ઉદ્યમ હે મો ભાવિકે હાથ, ભાવિશુ નહી કિમ હીકો માથ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૧ ॥ ભાવિ તું હે આપહી રાજાન, ઉદ્યમ હે રાજાકો દિવાન ॥ ભાવિ૦ ॥ સાહેબકો તબ હુએ રે મિલાપ, પહેલા પ્રધાનને મળિયે આપ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૨ ॥ ધર્મ કર્મ ઓર સબ હુએ કામ, નિશ્ચય પૂરે મનકી હામ ॥ ભાવિ૦ ॥ હોણહાર જે હુએ અધિકાર, મતિ ઉપજે તેસી તેણી વાર ॥ ભાવિ૦ ॥ ૩ ॥ કરમે રામ લક્ષમણ વનવામ, સીતા વચને મતિ ગઇ નામ ॥ ભાવિ૦ ॥ નિમુણ્યો કનકે વેદ પુરાણ, ધાયા માગણ ભાવિ પ્રમાણ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૪ ॥ ત્રિકૂટ ગઢ લંકાનો રે રાય, રાવણના સુર સેવે પાય ॥ ભાવિ૦ ॥ યોગી વેષ કરી અપહરી સીત, યુદ્ધ કરંતાં નવિ થઇ જીત ॥ ભાવિ૦ ॥

૫ ॥ કૃષ્ણ પુત્ર શાંબાદિ કુમાર, દ્વૈપાયન ઋષિ દુહવ્યો અપાર ॥ ભાવિ૦ ॥ દ્વારિકાનો તેણે કીધો રે લોપ, ભાવિથી ન ગયો તસ કોપ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૬ ॥ આઠમો બારમો વળી ચક્રીશ, હણીયા બ્રાહ્મણ આણી રીશ ॥ ભાવિ૦ ॥ બ્રહ્મદત્તની ગઇ દોય આંખ, તમતમાયે ગયો સૂત્ર દે સાખ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૭ ॥ ડુંબ ઘરે વહ્યું નીર હરિચંદ, રાજ પાળ્યું ભાવિ નવ નંદ ॥ ભાવિ૦ ॥ વીરતણો હુઓ ગર્ભાપહાર, તે સવિ ભાવિનો અધિકાર ॥ ભાવિ૦ ॥ ૮ ॥ ભરતેસરની ષટ ખંડ આણ, આરીસાભુવને કહ્યું કેવળનાણ ॥ ભાવિ૦ ॥ તપ જપ કીધો નહી રે લગાર, ભાવિથકી ગયા મોક્ષ મઝાર ॥ ભાવિ૦ ॥ ૯ ॥ સ્ત્રીને વચને આર્દ્રકુમાર, દીક્ષા તજીને રહ્યા ઘરબાર ॥ ભાવિ૦ ॥ વરસ ચોવીશ લગે પાળ્યો રે નેહ, ચરમશરીરી છે પણ તેહ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૧૦ ॥ દીક્ષા લેતાં સુર દીયે શીખ, અવસર નહી તુજ નંદીષેણ દીખ ॥ ભાવિ૦ ॥ બાર વરસ રહ્યા ગણિકા રે ગેહ, ભોગકર્મે દીધો નહીં છેહ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૧૧ ॥ ચઉદહસય બાવન ગણધાર, તે માંહે ગૌતમ લબ્ધિ ભંડાર ॥ ભાવિ૦ ॥ જે દિખ્ખે તે પહેલા મુગતિ રે જાય, પછી પોતાને કેવળ થાય ॥ ભાવિ૦ ॥ ૧૨ ॥ એમ અનેક સંબંધ અપાર, સમજો સહુ કોઇ હૈડા મઝાર ॥ ભાવિ૦ ॥ કોડી સબા બુદ્ધે કરજોડ, પણ ભાવિની ન કરે કોઇ હોડ ॥ ભાવિ૦ ॥ ૧૩ ॥ ઉદ્યમ છે ભાવિને આયત્ત, ભાવિ કરે ઉત્તમની જીત ॥ ભાવિ૦ ॥ એણિપરે બોલે મુનિચંદ્ર અણગાર, શાસ્ત્ર ઉપરે કીધો અધિકાર ॥ ભાવિ૦ ॥ ૧૪ ॥

अथ श्री कर्मपचीशीनी सज्झाय.

દેવ દાનવ તિર્થંકર ગણધર, હરિ હર નર વર સબળા ॥ કર્મ સંયોગે સુખ દુઃખ પામ્યા, સબસા હુઆ મહા નિબળા રે ॥ પ્રાણી, કર્મ સમો નહીં કોય ॥ કીધાં કર્મ વિના ભોગવિયાં, છૂટકબારો ન હોય રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ આદિશ્વરને અંતરાય વિટંબ્યો, વર્ષ દિવસ રહ્યા ભૂખે ॥ વીરને બાર વરસ દુઃખ દીધું, ઉપન્યા બ્રાહ્મણી કૂખે રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨ ॥ સાઠ સહસ સુત એક દિન મૂઆ, સામંત શૂરા જેસા ॥ સગર હુઓ મહાપુત્રે દુઃખીયો, કરમતણાં ફળ એસા રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૩ ॥ બત્રીશ સહસ દેશોનો સાહેબ, ચક્રી સનતકુમાર ॥ સોળ રોગ શરીરે ઉપન્યા, કરમે કિયો તસ ખુવાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૪ ॥ સુભૂમ નામે આઠમો ચક્રી, કર્મે સાયરમાં નાંખ્યો ॥

મોળ મહમ યક્ષે ઉભા દીઠા, પણ કિણહી નવિ રાખ્યો રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૫ ॥ બ્રહ્મદત્ત નામે બારમો ચક્રી, કર્મે કીધો રે અંધો ॥ એમ જાણી પ્રાણી વિણ કામે, કોઇ મત બાંધો રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૬ ॥ વીશ ભુજા દશ મસ્તક હુતા, લક્ષ્મણે રાવણ મારયો ॥ એકલડે જગ સહુને જીત્યો, કર્મથી તે પણ હાર્યો રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૭ ॥ લક્ષ્મણ રામ મહા બળવંતા, વળિ સત્યવંતી સીતા ॥ બાર વરસ લગે વનમાંહે ભમિયા, વીતક તમ બહુ વીત્યાં રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૮ ॥ છપ્પનક્રોડ જાદવનો સાહેબ, કૃષ્ણ મહાબળિ જાણી ॥ અટવી કોશંબીમા એકલડો મૂઓ, વલવલતો વિણ પાણી રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૯ ॥ પાંચ પાંડવ મહા ઝુઝરા, હારી દ્રૌપદી નારી ॥ બાર વરમ લગે વન દુખ દીઠાં, ભમિયા જેમ ભિખારી રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૦ ॥ સતીય શિરોમણિ દ્રૌપદી કહિયે, પાચ પુરૂષની નાર ॥ સુકમાળિકા ભવે બાંધ્યુ નિયાણું, પામી પાંચ ભરતાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૧ ॥ કર્મે હલકો કીધો હરિચંદને, વેચી તારા રાણી ॥ બાર વરસ લગે માથે આણ્યું, ડુંબતણે ઘર પાણી રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૨ ॥ દધિવાહન રાજાની બેટી, ચાવી ચંદનબાળા ॥ ચૌપદની પરે ચઉટે વેચાણી, કર્મતણા એ ચાળા રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૩ ॥ સમકિતધારી શ્રેણિકરાજા, બેટે બાંધ્યો મુસકે ॥ ધર્મી નરપતિ કર્મે દબાણા, કર્મથી જોર ન કિસકે રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇશ્વરદેવને પાર્વતી રાણી, કર્તા પુરૂષ કહેવાય ॥ અહો નિશ મસશાનમાંહે વાસો, ભિક્ષા-ભોજન ખાય રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૫ ॥ સહસકિરણ સૂરજ પ્રતાપી, રાત દિવસ રહે ભમતો ॥ સોળ કળા સશિહર જગ જાચો, દિન દિન જાયે ઘટતો રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૬ ॥ નળરાજા પણ જુવટે રમતા, અરથ ગરથ રાજ્ય હાર્યો ॥ બાર વરમ લગે વન દુ:ખ દીઠા, તેને પણ કર્મે ભમાડયો રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૭ ॥ સુદર્શનને શૂળીયે દીધો, મુંજરાયે માગી ભીખ ॥ તમસગુફા મુખ કોણિક બળિયો, માની ન કોઇની શીખ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૮ ॥ ગજસુનિના શિર ઉપર સગડી, સાગરદત્ત બળ્યુ શીશ ॥ મેતારજ વાધરે વિંટાણા, ક્ષણ ન આણી રીશ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૯ ॥ પાચસે સાધુ ઘાણીમા પીલ્યા, રોશ ન આણ્યો લગાર ॥ પૂરવ કર્મે ઢંઢણઋષિને, ષટ માસ ન મળ્યો આહાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૦ ॥ ચૌદ પૂરવધર કર્મતણે વશ, પડ્યા નિગોદ મઝાર ॥ આર્દ્રકુમાર અને નંદિષેણે, ફરિ વાસ્યો ઘરબાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૧ ॥ કળાવતીના કર છેદાણા, સુભદ્રા પામી કલંક ॥

મહાબળમુનિનું ગાત્ર પ્રજાળ્યું, કર્મતણા એ વંક રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૨ ॥ દ્રૌપદી હેતે પદ્મનાભનું, ફેડયું કૃષ્ણે ઠામ ॥ વીરને કાને ખીલા ઠોકાણા, પગે રાંધી ખીર તામ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૩ ॥ કર્મથી નાઠા જાય પાતાળે, પેસે અગનિ મઝાર ॥ મેરૂશિખર ઊપર ચઢે પણ, કર્મ ન મૂકે લગાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૪ ॥ એવાં કર્મ જીત્યાં નર નારી, તે પહોત્યાં શિવ ઠાય ॥ પ્રભાતે ઊઠી નિત નિત વંદો, ભક્તિએ તેહના પાય રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૫ ॥ એમ અનેક નર ખંડ્યા કર્મે, ભલ ભલેરા જે સાજ ॥ ઋષિ હરષ કરજોડીને કહે, નમો નમો કર્મ મહારાજ રે ॥ પ્રાણી, કર્મ સમો નહી કોય ॥ ૨૬ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री आत्मशिक्षानी सज्झाय.

(કરેલડાં ઘડી દે રે.—એ દેશી.)

ભવિક જન ભજ લે રે, ભજ ભજ ભજ ભગવંત ॥ ભવિ૦ ॥ તું તજી દે મોહ અજ્ઞાન ॥ ભવિ૦ ॥ તું તો દેય સુપાત્રે દાન ॥ ભવિ૦ ॥ સુણ લે સદગુરુ વાણ ॥ ભવિ૦ ॥ ૧ ॥ જો દિન રયણી જાત હે, સો તો ફિર નહી આય ॥ મૂરખ ચિત્ત ચિંતે નહી, અંજળી જળકે ન્યાય ॥ ભવિ૦ ॥ ૨ ॥ તેં તો જનમ મરણે કરી, ફરશો સબ સંસાર ॥ અબ તો માનવ ભવ પાયકે, સફળ કરો અવતાર ॥ ભવિ૦ ॥ ૩ ॥ તન ધન જોવન કારમું, કારમો સબ સંસાર ॥ કારમો સંગ વિચાર કે, માનવ જનમ મ હાર ॥ ભવિ૦ ॥ ૪ ॥ કબહુ સુખી કબહુ દુઃખી, કબ રાજા કબ રંક ॥ કબૂ ન મેટે જગતમેં, કર્મે લખ્યો જે અંક ॥ ભવિ૦ ॥ ૫ ॥ ક્રોધ માન માયા તજો, વર્જો વિષય પ્રસંગ ॥ પાંચ ઇંદ્રિય વશ કરો, જીપો સબળ અનંગ ॥ ભવિ૦ ॥ ૬ ॥ પૂરવ પુણ્ય વિના કિયે, કહો કિહાં સુખ હોય ॥ વાયે બીજ બબૂલકે, અંબ કહાંસે હોય ॥ ભવિ૦ ॥ ૭ ॥ એહ માયાકે મામલે, મૂળ રહે હિ ભૂત ॥ દીપ કરેગો તો હિયે, માન વચન તું સૂત ॥ ભવિ૦ ॥ ૮ ॥ મોહ વશે સબ જીઊ રે, મળે બટાઊ આય ॥ હળી મળી શીખ ન કરી શકે, અણબોલ્યા ઊઠ જાય ॥ ભવિ૦ ॥ ૯ ॥ કહા કરે જ્ઞાની ભલો, કહા કરે અજ્ઞાન ॥ મોહરાયકે રાજમેં, કેહનું ન રહ્યું માન ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૦ ॥ સબહુ કરમસેં જિન કહો, મોહકર્મ દુઃખ દંદ ॥ દાખ્યો ભરત હનન ભણી, કીનો મારણ સંદ ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૧ ॥ દીર્ઘરાય ચૂલણી મળી, કીનો મારણ સચ ॥ બ્રહ્મ-

દત્ત ચક્રી ભણી, દેખો મોહ પ્રપંચ ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૨ ॥ કૃષ્ણ કલેવર લઇ ભમ્યો, રામ છમાસ વિદીત ॥ વનગિરિ કુંજન કુજમેં, એ એ મોહકી રીત ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૩ ॥ ગર્ભવાસમાહે રહ્યો, લે તવ એસો નીમ ॥ માતા પિતા જબ જીવતે, વ્રત લેવાની સીમ ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૪॥ નમો નમો યા મોહકું, મોહ મબળ કર્મ રાય ॥ છિન માંહે મહાવીર કે, દીનો જેહને ઘાય ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૫ ॥ મોહ કર્મ વત્સ તુમ તજો, જેમ હોયે અગગીર ॥ ઇણ વિધ બહુ પરે શીખવી, ગૌતમને મહાવીર ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૬ ॥ દીક્ષા લીધી ભાવશું, છોડી સબ ઘરવાસ ॥ વરસ ચોવીશ ઘરે રહ્યો, સો ફિરિ આર્દ્રકુમાર ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૭ ॥ થુળિભદ્રકું દેખકે, મન કરો મત કોય ॥ સિંહગુફાવાસી મુનિ, ચૂકયો વેશ્યા જોય ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૮ ॥ પુત્ર મરણ મનક સમે, સિજ્જંભવ ગણધાર ॥ દુ:ખ ધરી નિજ ચિત્તમે, દુર્જય મોહ વિકાર ॥ ભવિ૦॥ ૧૯ ॥ વાત સકળ યા મોહકી, મુખે કહી નવિ જાય ॥ પ્રસન્નચંદ્ર શુભ ધ્યાનથે, દેવદુંદુભિ ગવાય ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૦ ॥ ઋદ્ધિ છાંડી વ્રત આદર્યું, મન વૈરાગ સભાળ ॥ સો મોહે વળી ભોળવ્યો, વીર જમાઇ જમાળિ ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૧ ॥ અબ તો માયામે પડયો, જાણત નહિ લગાર ॥ પસતાવેગો પ્રાણિયો, વીછડવાની વાર ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૨ ॥ અરિહંત કિહા ચક્રવર્તિ કિહા, જામે બળ અસમાન ॥ એસે ભી થિર ના રહે, તું તો કેહે જ્ઞાન ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૩ ॥ સ્વારથકો સબ કો સગો, સ્વારથકો સબ નેહ ॥ જો સ્વારથ પૂગે નહી, છિનમે દેખાડે છેહ ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૪ ॥ જૈસા ચચળ પવન હે, તૈસી મનકી દોર ॥ ગુરુકે વયણ વિચારકે, લે રાખો એક ઠોર ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૫ ॥ પાંચે ઇંદ્રિય વશ કરે, વારજ્યો વિષય કષાય ॥ આતમ જીપો આપણો, ઇણ વિધ બહુ સમજાય ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૬ ॥ એ હિતશીખ વિચારકે, અહો સકળ નર નાર ॥ લાવણ્ય કીર્તિ સંપદા, જયુ પામો ભવ પાર ॥ ભવિ૦ ॥ ૨૭ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री वैरागी सझाय.

એ સંસાર અસાર છે રે જીવડા, બૂઝે વિરલો કોય ॥ એ સંસાર તજી ગયા રે જીવડા, તે નર સુખીયા હોય ॥ ચતુર નર, ચેતો રે ચિત્તમાહિ ॥ એ આંકણી ॥ ડાભ અણી જળબિંદુઓ રે જીવ, જેહવો સંધ્યાનો વાન ॥ ઇણિપરે ચંચળ આઉખુ રે જીવ, જાગી ગફે

તો જાગ ॥ ચતુર૦ ॥ ૨ ॥ ધન ધન રામાં કાંઇ કરે રે જીવ, કારમો એહ સંસાર ॥ સોવનમય નવ ડુંગરી રે જીવ, નંદે તજી નિરધાર ॥ ચતુર૦ ॥ ૩ ॥ માતા મયંગળની પરે રે જીવ, મન્મથ થયો રે અપાર ॥ નરક નિગોદમાં જાયશો રે જીવ, તેહવો જાણી સંસાર ॥ ચતુર૦ ॥ ૪ ॥ જોવન વય વહી જાયશે રે જીવ, ઘરડપણાની વાર ॥ ખૂણે ઘાલ્યો ખાટલો રે જીવ, કોઇ ન પૂછે સાર ॥ ચતુર૦ ॥ ૫ ॥ અંગ ગલ્યું ને માથું ફરતું રે જીવ, જાજરી હુએ દેહ ॥ સગાં સણીજાં ઇમ કહે રે જીવ, ડોસો કરાવે વેઠ ॥ ચતુર૦ ॥ ૬ ॥ મગધદેશનો રાજીયો રે જીવ, શ્રેણિક નામે નરેશ ॥ કાષ્ટપિંજરે કોણિક કરી રે જીવ, સાત વૈરી સુવેસ ॥ ચતુર૦ ॥ ૭ ॥ આદિસર અંગજ ઉપન્યા રે જીવ, ભરત બાહુબળ ભાઇ ॥ માંહોમાંહે ઝૂઝિયા રે જીવ, એ સંસારની સગાઇ ॥ ચતુર૦ ॥ ૮ ॥ પરમેશ્વર નિત પૂજીએ રે જીવ, નિત્ય જપીએ નવકાર ॥ સુગુરૂ શિખામણ મન ધરો રે જીવ, જિમ પામો ભવપાર ॥ ચતુર૦ ॥ ૯ ॥ અરિહંત નિશદિન ધ્યાઇએ રે જીવ, પૂગે મનના કોડ ॥ પંડિત શિયળવિજય તણો રે જીવ, શિષ્ય કહે કરજોડ ॥ ચતુર નર, ચેતો રે ચિત્તમાંહિ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी सज्झाय.

(શ્રી રામજીએ નારી ગમાવી.—એ દેશી.)

મનુષ્ય જન્મ પામીને ભાઇ, સુકૃત કાંઇ ન કીધું હો ॥ આમ તેમ ચઉ દીશી ફિરિ, આતમ ચિત્ત ન દીધું હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧ ॥ સુક્ષ્મ બુદ્ધિ તેં નહિ કીધી, સ્થુલમાં બુદ્ધિ ચલાઇ હો ॥ નિજ ગુણ શોધવા આળસ લીધી, પરગુણ રહ્યો ભરાઇ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૨ ॥ રાગદ્વેષ માંહી તું ભટકયો, છટકયો નિજ ગુણ બાહિ હો ॥ વિષય કષાયમાંહિં તું રમીઓ, ભમીઓ તેથી પ્રાહી હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૩ ॥ કીહાંથી આવ્યો કીહાંહી જાવું, તેહી શુદ્ધ ન પાઇ હો ॥ ગર્વ અહં પદને ધારી, કુમતિ નારી નડાઇ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૪ ॥ દેવ ગુરૂ અને ધર્મની શુદ્ધિ, મનમાંહી ન ધારી હો ॥ નિંદા કરવા તતપર હુઓ, નાઠી સુમતિ નારી હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૫ ॥ આતમ આનંદ સ્થાન ન જોયું, હુવો નિજગુણ વેરી હો ॥ સંસારે માયા દેખીને મોહ્યો, કાળે લીઓ તુંજ ઘેરી હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૬ ॥ કામની રૂપ કાનન માંહી, પ્રવેશ કીધો તેં ભાઇ હો ॥ સુખ માનીને ત્યાંહી મુંઝાયો, ભી

તી ચિત્ત ન લાઇ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૭ ॥ અનંગ રંગમાંહી તું રમીઓ, રમીઓ દીનને રાત હો ॥ શાંત સુધારસ પીવાનુ સ્થાન, ભૂલ્યો કેમ તું ભ્રાત હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૮ ॥ શુદ્ધ સમકિત ભાઈ તુ રાખ, જે છે ભવોદધી નાવ હો ॥ ઉપશમ થાશે મોહનીદર્શન, મળગે પ્રચ્છિત લાવ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૯ ॥ નિજ રત્ન ત્રય સાધને પ્રાણી, લેવાને નિજ સુખ હો ॥ ઉપશમ કર કષાયતણો, તો મીટશે ભવ દુઃખ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૦ ॥ હલાહલ રૂપ વિષય ગણીને, કર તું મનથી ત્યાગ હો ॥ દૃષ્ટિ સ્નેહ ગેધ કથા જે, પામવા ભવ ત્યાગ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૧ ॥ દઝતા દુષ્ટ ડાકેણ જેવી, જાણીને સાક્ષાત હો ॥ રાગદશા તું તેથી નિવારે, એમ કહે પ્રભુ વાત હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૨ ॥ સંવેગ નિર્વેગ મનની માહી, કર તું પ્રગટ ભાઇ હો ॥ સંસાર સ્વરૂપ દુખજરૂપ, જાણી હે છટકાઇ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૩ ॥ કષાય ચોકડી ક્ષય થવાથી, ફળશે નિજ આશ હો ॥ રતિ અરતિ ભય ને વેદ, કર તું મૂળથી નાશ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૪ ॥ હાશ ને શોગ બેહી દુર્ધર, જીતવા કર ચઢાઇ હો ॥ નાશ પામેથી નિજ સ્વરૂપ, આવી મીલગે ધાઇ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૫ ॥ ચિદાનંદરૂપ મહેલનીમાંહી, કર તું ભાઇ મોઝ હો ॥ જ્ઞાન ને દર્શનરૂપજ લક્ષ્મી, ભોગવ ભાઇ તુ રોજ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૬ ॥ સિદ્ધ સ્વરૂપ આતમરૂપ, હુવો તે શાશ્વત ભૂપ હો ॥ મુનિ હર્ષની વિનતી ધરતા, સોમાસે ભવકૂપ હો ॥ મનુષ્ય૦ ॥ ૧૭ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी सझाय.

(ઓધવજી સંદેશો કેજો શ્યામને—એ રાગ.)

દિનદયાળ પ્રભુ મુજ એક વિનતી, દિલ ધરો કરજોડી કહું છું આજ જો ॥ અંતરજામી તુમથી હું અળગો નથી, દાસ જાણીને મ્હેર કરો મહારાજ જો ॥ દિન૦ ॥ ૧ ॥ આપ વિયોગથકી એ પ્રભુ માહેરા, પામે દુખ સંસારીજીવ અપાર જો ॥ આગમરસ ચાખ્યા વિણ તે પ્રાણિયા, રડવડીયા તે ચઉગતિ મોઝાર જો ॥ દિન૦ ॥ ૨ ॥ જનમ મરણના ભયથકી તે છુટવા, હિંસા કરતા જીવતણી તે અપારજો ॥ ધર્મ ગણીને નિજ દેવોના આગળે, કરતા પાપી અનાથનો સહાર જો ॥ દિન૦ ॥ ૩ ॥ અસાધુ સાધુ સુખે એમ બોલતા, અહંઆચારી પાળુ છું આચાર જો ॥ કોગટ રે ફુલ્યા ફરે છે ફુલમાં, પણ તે લેશે

ચાર ગતિનાં દ્વાર જો ॥ દિન૦ ॥ ૪ ॥ અજ્ઞાનપણાના વશ્યથકી કંઇ જીવડા, તરવા માટે કરે અનેક ઉપાય જો ॥ જાણે છે ઉજળું એટલું એ દુધ છે, સારાસાર વિચાર નહીં મનમાંય જો ॥ દિન૦ ॥ ૫ ॥ અસરણ અનાથ કોઇ પ્રાણિયા, પામે દુઃખડાં ચઉગતિ મોઝાર જો ॥ એકેંદ્રી પચેંદ્રી કેરા જીવનો, કરે છે અજ્ઞાનપણે સંહાર જો ॥ દિન૦ ॥ ૬ ॥ ભેદ ન જાણ્યો ધર્મ અધર્મતણો, મત્તામત્ત ખેંચી આપ રહાય જો ॥ ગરધવનું પૂછ પકડયું તે મૂકે નહી, લાતો બમણિ મુંઅજન તે ખાય જો ॥ દિન૦ ॥ ૭ ॥ આવી રીતે પ્રભુજી આ વિશ્વમાં, પંથ ઘણા છે જોતાં મન મુઝાય જો ॥ જે મતમાં જઇ પૂછું તે મતમાં કહે, ધરમ અમારો સાચો છે સદાય જો ॥ દિન૦ ॥ ૮ ॥ ચિંતામણિ છાંડિને કર કંકર ગ્રહે, આ કેવું દિલ મધ્યે છે અગનાન જો ॥ દ્રાક્ષ મૂકી મુખમાં લીંબોળિ લીયે, પક્ષીમાંહી જુવો તે કાગ હેવાન જો ॥ દિન૦ ॥ ૯ ॥ અરજી આ દિલ ધરજી પ્રભુ માહેરી, કેવળના સ્વામિ છો અતિ કરૂણાળ જો ॥ કરપાનિધિ કષ્ટ મારાં કાપજો, નિત્ય એવી કરૂણા આણી દયાળ જો ॥ દિન૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री सुगुरुपचीशीनी सज्झाय.

સુગુરૂ પીછાણો એણે આચારે, સમકિત જેહનું શુદ્ધ જી ॥ એ આંકણી ॥ કહેણી કરણી એકજ સરખી, અહનિશિ ધર્મે વિલુદ્ધ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ નિરતિચારે મહાવ્રત પાળે, ટાળે સઘળા દોષ જી ॥ ચારિત્રશું લયલીન રહે નિત્ય, ચિત્તમાં સદા સંતોષ જી ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ જીવ સહુના જે છે પીયર, પીડે નહી પટકાય જી ॥ આપ વેદન પર વેદન સરખી, ન હણે ન કરે ઘાય જી ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ મોહકર્મને જે વશ ન પડે, નિરાગી નિરમાય જી ॥ જયણા કરતો હળુએ ચાલે, પૂંજી મૂકે પાય જી ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ અરહો પરહો દૃષ્ટિ ન દેખે, ન કરે ચાલંતાં વાત જી ॥ દૂષણ રહિત સૂઝતો દેખે, તો લે પાણી ભાત જી ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ ભૂખ તૃષા પીડા દુઃખ પીડે, છૂટે જો નિજ પ્રાણ જી ॥ તો પણ અશુદ્ધ આહાર ન લેવે, જિનવર આણ પ્રમાણ જી ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ અરસ નિરસ આહાર ગવેષે, સરસતણી નહીં ચાહ જી ॥ ઇમ કરતાં જો સરસ મળે તો, હરષ નહીં મનમાંહ જી ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ શીતકાળે શીતે તનુ સૂકે, ઊનાળે રવિ તાપ જી ॥ વિકટ પરિસહ ઘટ અહીયાસે, નાણે મન સંતાપ જી ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ મારે કૂટે કરે

ઉપદ્રવ, કોઇ કલંક ચે શીશ જી ॥ કર્મતણા ફળ જાણી ઉદીરે, પણ નાણે મન રીશ જી ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ મન વચ કાયા જે નવિ દંડે, છંડે પંચ પ્રમાદ જી ॥ પંચ પ્રમાદ મંસાર વધારે, જાણે તે નિમવાદ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ સરળ સ્વભાવ ભાવ મન રૂડો, ન કરે વાદ વિવાદ જી ॥ ચાર કપાય કરમના કારણ, વરજે મદ ઉનમાદ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ પાપસ્થાન અઢારે વરજે, ન કરે તાસ પ્રસંગ જી ॥ વિકથા મુખથી ચાર નિવારે, મમિતિ ગુપ્તિશુ રંગ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ અંગ ઉપાંગ સિદ્ધાત વખાણે, ચે શુદ્ધો ઉપદેશ જી ॥ શુદ્ધ મારગે ચાલે ચલાવે, પંચાચાર વિશેષ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ દશવિધ યતિધર્મ જિન ભાખ્યો, તેહના ધારણહાર જી ॥ ધરમથકી જે કિમ હી ન ચૂકે, જો હોય કોડિ પ્રકાર જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥ જીવતણી હિંસા જે ન કરે, ન વદે મૃપાવાદ જી ॥ તૃણ માત્ર અણદીધુ ન લીયે, સેવે નહી અબ્રહ્મ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ નવવિધ પરિગ્રહ મૂળ ન રાખે, નિશિભોજન પરિહાર જી ॥ ક્રોધ માન માયાને મમતા, ન કરે લોભ લગાર જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૬ ॥ જ્યોતિષ આગમ નિમિત્ત ન ભાંખે, નં કરાવે આરંભ જી ॥ ઔષધ ન કરે નાડી ન જુવે, સદા રહે નિરારંભ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૭ ॥ ડાકણ શાકણ ભૂત ન કાઢે, ન કરે હળવો હાથ જી ॥ મંત્ર યત્રને રાખડી કરી તે, નવિ આપે પરમાર્થ જી ॥ સુ૦ ॥૧૮ ॥ વિચરે ગામ નગર પૂર સઘળે, ન રહે એકણ ઠામ જી ॥ ચોમાસા ઉપર ચોમાસુ, ન કરે એકણ ગ્રામ જી ॥ સુ૦ ॥ ૧૯ ॥ ચાકર નફર પાસે નવિ રાખે, ન કરાવે કોઇ કાજ જી ॥ ન્હાવણ ધોવણ વેષ બનાવણ, ન કરે શરીરની સાર જી ॥ સુ૦ ॥ ૨૦ ॥ વ્યાજવટાનુ નામ ન જાણે, ન કરે વણજ વ્યાપાર જી ॥ ધર્મહાટ માંડીને બેઠા, વણજ છે પર ઉપગાર જી ॥ સુ૦ ॥ ૨૧ ॥ તે ગુરૂ તરે અવરાંને તારે, સાયરમા જિમ ઝાઝ જી ॥ કાષ્ટ પ્રસંગે લોહ તરે જિમ, તેમ ગુરૂ સંગતે પાપી જી ॥ સુ૦ ॥ ૨૨ ॥ સુગુરૂ પ્રકાશક લોચન સરિખા, જ્ઞાનતણા દાતાર જી ॥ સુગુરૂ દિપક ઘટ અંતર કેરા, દૂર કરે અંધકાર જી ॥ સુ૦ ॥ ૨૩ ॥ સુગુરૂ અમૃત સરિખા શીળા, દીયે અમરગતિ વાસ જી ॥ સુગુરૂતણી સેવા નિત્ય કરતા, છૂટે કર્મનો પાસ જી ॥ સુ૦ ॥ ૨૪॥ સુગુરૂપચીશી શ્રવણ સુણીને, કરજ્યો સુગુરૂ પ્રસંગ જી ॥ કહે જિનહર્ષ સુગુરૂ સુપસાયે, જ્ઞાનહર્ષ ઉચ્છરંગ જી ॥ સુ૦ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री कुगुरुपचीशीनी सज्झाय.

દોહા.

શ્રી જિનવર પ્રણમું સદા, લહી સદ્ગુરૂ આધાર ॥
કુગુરૂતણાં લક્ષણ કહું, સુણજ્યો સહુ નર નાર ॥ ૧ ॥

ઢાળ ૧ લી.

(દેશી ચોપાઇની.)

મન શુદ્ધે સુણજ્યો નરનાર, રીસ મ ધરજ્યો હૃદય મઝાર ॥ પંચ પ્રમાદ જે નવિ છંડશે, તે કુગુરૂ કિમ તરશે તારશે ॥ ૨ ॥ કંઠ લગે નિત્ય ભોજન કરે, જે પરલોકથકી નવિ ડરે ॥ સમી સાંઝથી સંથારશે, તે૦ ॥ ૩ ॥ દિન ઊગ્યા વિણ દાતણ કરે, મનમાં સૂગપણું આદરે ॥ ન કરે એક દિન નોકારશી, તે૦ ॥ ૪ ॥ પટીયાં પાડે સમારે કેશ, નિત નિત નવા બનાવે વેષ ॥ મુખ ધોવે જોવે આરશી, તે૦ ॥ ૫ ॥ હસે ધસે બોલે પારસી, ન્હાઇ ધોઇ જોવાના રસી ॥ વેષ બનાવ કર્યાના રસી, તે૦ ॥ ૬ ॥ સાકર દૂધ પીયે પરભાત, ચાવલ દાળ જમે નિત ભાત ॥ સખર શાક વિણ નવિ જિમશે, તે૦ ॥ ૭ ॥ ઊનું નીર ન પીવે કદા, સજળ કુંભ ભરી મૂકે સદા ॥ જરજરીએ પાણી ઠારશે, તે૦ ॥ ૮ ॥ જે નિત્ય રાતે દીવો કરે, પડદા બાંધી ખૂણે ઊતરે ॥ ભક્ષાભક્ષ ન વિચારશે, તે૦ ॥ ૯ ॥ સેવે મૈથુન રાખે દામ, નામ ધરાવે ગૌતમસ્વામ ॥ વિષય કષાય જે નવિ છંડશે, તે૦ ॥ ૧૦ ॥ ધમધમ મારગ ચાલે જેહ, ઇર્યાસમિતિ ન શોધે તેહ ॥ મનમાં જયણા નવિ ધારશે, તે૦ ॥ ૧૧ ॥ દિવસે જે મુનિ ભમતો ફરે, રાતે સારી પાસે રમે ॥ એક જીતે ને એક હારશે, તે૦ ॥ ૧૨ ॥ જડીબુટ્ટીને જન્મોત્તરી, હળવો હાથ કરે હિત ધરી ॥ સાપ વીંછી જે ઉતારશે, તે૦ ॥ ૧૩ ॥ ભાડે બળદ ચલાવે પંથ; નામ ધરાવે છે નિર્ગ્રંથ ॥ વાટે બળદ પોતે ચારશે, તે૦ ॥ ૧૪ ॥ ગાડે બેઠા કરે વિહાર, ગાડા પાખે ન ચાલે ભાર ॥ ઇર્યાસમિતિ કિસિ શોધશે, તે૦ ॥ ૧૫ ॥ ઓછાંને અધિકાં કાટલાં, સાથે રાખે પાટ પાટલા ॥ માનવભવ એળે હારશે, તે૦ ॥ ૧૬ ॥ એકણ ઘેર અમાસણ દીયે, અશનાદિક ચારે આહાર લીયે ॥ સચિત્ત અચિત્ત ન વિચારશે, તે૦ ॥ ૧૭ ॥ સૂરજ ઊગે કરે સનાન, ધૂપ ઉખેવે બેસે ધ્યાન ॥ મિથ્યા સુર મનમાં ધારશે, તે૦ ॥ ૧૮ ॥ ગુરૂથી પંચ મહાવ્રત ધરે, સવ્વં સાવજ્જં ઉચ્ચરે ॥ કુગુરૂ

તણા લક્ષણ એ હુસી, તે૦ ॥ ૧૯ ॥ મ્હોટી પદવીના જે ધણી, લોક માહે જસ પ્રભુતા વણી ॥ ધર્મ રીતિ પણ તે નહી કિશી, તે૦ ॥૨૦ ॥ ગૃહસ્થતણી પરે કરે વ્યાપાર, વેચે પુસ્તક વસ્ત્ર અપાર ॥ પાર પંથ દેખાડે હુસી, તે૦ ॥ ૨૧ ॥ ચીર્પીને ઘરમાં પાગરે, વેષ લેઇને તોરા કરે ॥ મીઠી વાણી કદિ ન બોલશો, તે૦ ॥ ૨૨ ॥ કાળો સાપ કુગુરૂથી ભલો, એક વાર કરે મામલો ॥ કુગુરૂ ભવોભવ દુખ દે હુસી, તે૦ ॥ ૨૩ ॥ કુગુરૂતણા ચાલા એ ચરિત્ત, ધર્મ વિના બોલે વિપરીત ॥ કુગુરૂતણો સંગ નહી છાડગે, તે૦ ॥ ૨૪ ॥ તે શ્રી આણંદ વિમળ ગુરૂરાજ, પંચમ આરે દીઠાં આજ ॥ તે ગુરૂનો પામી સુપ્રસાય, તેજપાળ પભણે સુખદાય ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री तमाकूनी सज्झाय.

પ્રિતમ મેંતી વિનવે, પ્રેમદા ગુણની ખાણ ॥ મેરે લાલ ॥ મન મોહન એકણ ચિત્તે, સાંભળો ચતુર સુજાણ ॥ મેરે૦ ॥ કંત તમાકૂ પરિહરો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મૂકો એહનો સંગ ॥ મેરે૦ ॥ પંચ માહે જશ લીજીયે, દીલે વાધે રંગ ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૨ ॥ તમાકૂ તે જાણીયે, ખુરસાણીની આક ॥ મેરે૦ ॥ ઉત્તમ જન તે ઇમ કહે, પીવાની તલાક ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૩ ॥ દૂધ દહી તે પીજીયે, વળી પીજિયે સાકર ખાંડ ॥ મેરે૦ ॥ વૃત પીધે તન ઉલ્લસે, તમાકૂ પરિ છાંડ ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૪ ॥ મ્હોટા સાથે બોલતા, મનમાં આવે લાજ ॥ મેરે૦ ॥ દિન પણ એળે નિગમે, વિણસાડે નિજ કાજ ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૫ ॥ હોઠ લિહાળા સારિખા, ધામ ન વાયે જેણ ॥ મેરે૦ ॥ દાંત તે દીસે સામળા, હૈડું દાઝે તેણ ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૬ ॥ એક પિયારી આચરે, વિટલાવે નિજ જાત ॥ મેરે૦ ॥ વ્યસની વાર્યો નવિ રહે, ન ગણે જાત પરજાત ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૭ ॥ એક ફૂંકે જેટલા, વાયુકાય હણાય ॥ મેરે૦ ॥ ખસખસ સમ કાયા કરે, તો જંબૂદ્વીપ ન માય ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૮ ॥ ગડાકુ કરી જે પિયે, તે નર મૂઢ ગમાર ॥ મેરે૦ ॥ જળ નાખે જે જિહા કને, માખીનો સંહાર ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૯ ॥ ચોમાસાના કુંથુઆ, તે કિમ શુદ્ધજ થાય ॥મેરે૦ ॥ તમાકૂ પીતા થકાં, સ્પાપે પિંડ ભરાય ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૦ ॥ તલક તમાકૂ વાપરી, પરોણાને ભાગ ॥ મેરે૦ ॥ આગે કરતા લાપશી, હવે ઠીકરૂં ને આગ ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૧ ॥ પાણી એકને બિંદુએ,

જીવ કહ્યા જિનરાય ॥ મેરે૦ ॥ વડબીજ સમ કાયા કરે, જંબૂદ્વીપ ન માય ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૨ ॥ અગ્નિ એકને તણખલે, જીવ કહ્યા જિનરાય ॥ મેરે૦ ॥ સરશવ સમ કાયા કરે, જંબૂદ્વીપ ન માય ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૩ ॥ થૂંકે સમૂર્છિમ ઉપજે, નર પંચેંદ્રિય જીવ ॥ મેરે૦ ॥ એ પણ અસંખ્યાત કહ્યા, શ્રી જગદીશ સદીવં ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૪ ॥ જળમાં જીવ કહ્યા ઘણા, સંખ્ય અસંખ્ય અનંત ॥ મેરે૦ ॥ લીલફુલ તિહાં ઉપજે, અગ્નિ પ્રજાળે જંત ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૫ ॥ તમાકૂ પીતાં થકાં, એ છક્કાય હણાય ॥ મેરે૦ ॥ જ્યોતિ ઘટે નયણાતણી, શ્વાસે પિંડ ભરાય ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૬ ॥ ઘડી દોય વ્રત જે કરો, સેવો શ્રી ભગવાન ॥ મેરે૦ ॥ દયાધર્મ જાણી કરી, સેવો ચતુર સુજાણ ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૭ ॥ ચતુર વિચારી સમજીયે, ધરીયે ધર્મનું ધ્યાન ॥ મેરે૦ ॥ આનંદમુનિ એમ ઉચ્ચરે, તે લહે કોડિ કલ્યાણ ॥ મેરે૦ ॥ કંત૦ ॥ ૧૮ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री निंदावारकनो सज्झाय.

નિંદા ન કરશો કોઇની પારકી રે, નિંદાનાં બ્હોળાં મહા પાપ રે ॥ વૈર વિરોધ વાધે ઘણો રે, નિંદા કરતો ન ગણે માયને બાપ રે ॥ નિંદા૦ ॥ ૧ ॥ દૂર બળંતી કાં દેખો તુમે રે, પગમાં બળતી દેખો સહુ કોય રે ॥ પરના મેલમાં ધોયાં લૂગડાં રે, કહો કેમ ઊજળાં હોય રે ॥ નિંદા૦ ॥ ૨ ॥ આપ સંભાળો સહુકો આપણો રે, નિંદાની મૂકો પડી ટેવ રે ॥ થોડે ઘણે અવગુણે સહુ ભર્યા રે, કેહનાં નળિયાં ચુએ કહેનાં નેવ રે ॥ નિંદા૦ ॥ ૩ ॥ નિંદા કરે તે થાયે નારકી રે, તપ જપ કીધું સહુ જાય રે ॥ નિંદા કરો તો કરજ્યો આપણી રે, જેમ છૂટકબારો થાય રે ॥ નિંદા૦ ॥ ૪ ॥ ગુણ ગ્રહજ્યો સહુકો તણા રે, જેહમાં દેખો એક વિચાર રે ॥ કૃષ્ણપરે સુખ પામશો રે, સમયસુંદર સુખકાર રે ॥ નિંદા૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री शीयलविषे पुरुषने शिखामणनी सज्झाय.

ચાલ—સુણ સુણ કંતા રે, શીખ સોહામણી ॥ પ્રીત ન કીજે રે, પરનારીતણી ॥ ઉથલો-પરનારિ સાથે પ્રીત પિયુડા, કહો કિણિપરે કીજીયે ॥ ઊંઘ વેચી આપણી, ઉજાગરો કેમ લીજીયે ॥ કાછડીછૂટો કહે લંપટ, લોકમાંહે લાજીયે ॥ કુળ વિષય ખંપણ રખે લાગે, સગામાં કેમ ગાજીયે ॥ ૧ ॥ ચાલ-પ્રીતિ કરંતાં રે, પહેલાં બ્હીજીયે ॥ રૂપે

કોઇ જાણે રે, મનશુ ઝૂરીયે ॥ ઉથલો-ઝૂરીયે મનશુ ઝૂરીયે પણ, જો ગ સબળો છે નહી ॥ ગત દિન વિલપંતા જાયે, અટવાઇ મરવુ સહી ॥ નિજ નારીથી સંતોષ ન વળ્યો, પરનારીથી કહો શું હશે ॥ ભરે ભાણે તૃપ્તિ ન વળી, તો એઠ ચાટે શુ થશે ॥ ૨ ॥ ચાલ-મૃગતૃષ્ણા થી રે, તૃષ્ણા નવિ ટળે ॥ વેળુ પીલ્યા રે તેલ, ન નિકળે ॥ ઉથલો-ન નિકળે પાણી વલોવતા, લવ લેશ માખણનો વળી ॥ બૂડતાં બાચકા ભરિયા કેવ્રે, તે તસ્યા વાત ન સાંભળી ॥ તેમ નારી રમતાં પરતણી, સંતોષ ન વળ્યો એક ઘડી ॥ ચિત્ત ચટપટી ઉચ્ચાટ થાયે, નયણે નાવે નિંદડી ॥ ૩ ॥ ચાલ-જેવો ખોટો રે, રંગ પતંગનો ॥ તેવો ચટકો રે, પરસ્ત્રી સંગનો ॥ ઉથલો-પરનારી સાથે પ્રેમ પિયુડા, રખે તું જાણે ખરો ॥ દિન ચાર રંગ સુરંગ રૂડો, પછી નહી રહે નિધરો ॥ જે ઘણા સાથે નેહ માંડે, છાંડ તેહશુ વાતડી ॥ એમ જાણી મ મ કર નાહલા, પરનારી સાથે પ્રીતડી ॥ ૪ ॥ ચાલ-જે પતિ વ્હાલો રે, વંચે પાપિણી ॥ પરશુ પ્રેમે રે, ગચે સાપિણી ॥ ઉથલો-સાપિણી સરખી વેણિ નિરખી, રખે શીળથકી ચળે ॥ આંખને મટકે અંગને લટકે, દેવ દાનવને છળે ॥ મનમાંહે કાળિ અતિ રસાળી, વાણી મીઠી ગેલડી ॥ સાભળી ભોળા રખે ભૂલો, જાણજ્યો વિષવેલડી ॥ ૫ ॥ ચાલ-સગ નિવારો રે, પર રામાતણો ॥ શોક ન કીજે રે, મન મળવા તણો ॥ ઉથલો-શોક શાને કરો ફોગટ, દેખવુ પણ દોહિલું ॥ ક્ષણ મેડિયે ક્ષણ ઓરિયે, ભમતાં ન લાગે મોહિલું ॥ ઉચ્છ્વાસને નિઃશ્વાસ આવે, અંગ ભાંગે મન ભમે ॥ વળિ કામિની દેખી દેહ દાઝે, અન્ન દીઠું નવિ ગમે ॥ ૬ ॥ ચાલ જાયે કલામી રે, મનશું કળમળે ॥ ઉન્મત્ત થઇને રે, અલલ પલલ લવે ॥ ઉથલો-લવે અલલ પલલ જાણે, મોહઘેલો મન રડે ॥ મહા મદન વેદન કઠિણ જાણી, મરણ વારૂ ત્રેવડે ॥ એ દશ અવસ્થા કામ કેરી, કંત કાયાને દહે ॥ એમ ચિત્ત જાણી તજે રાણી, પારકી તે સુખ લહે ॥ ૭ ॥ ચાલ-પરનારીના રે, પરાભવ સાંભળો ॥ કંતા કીજે રે, ભાવ તે નિર્મળો ॥ ઉથલો-નિર્મળે ભાવે નાહ સમજો, પરવધુ રમ પરિહરો ॥ ચાપીયો કીચક ભીમસેને, શિલા હેઠળ સાભળો ॥ રણ પડ્યાં રાવણ દશ મસ્તક, રડવડ્યાં ગ્રંથે કહ્યા ॥ તેમ મુંજપતિ દુઃખ પુંજ પામ્યો, અપજશ જગમાંહે લહ્યો ॥ ૮ ॥ ચાલ-શિયળ સલૂણા રે, માણસ મોહીયે ॥ વિણ 'આભરણે રે, જગ મન મોહીયે ॥ ઉથલો-મોહીયે સુર નર કરે સેવા, વિષ

અમિય થઇ સંચરે ॥ કેસરીસિંહ શિયાળ થાયે, અનળ અતિ શીતળ કરે ॥ સાપ થાયે ફૂલમાળા, લચ્છી ઘર પાણી ભરે ॥ પરનારી પરિહરિ શિયળ મન ધરી, મુક્તિવધુ હેલા વરે ॥ ૯ ॥ ચાલ-તે માટે હું રે, વાલમ વિનવું ॥ પાય લાગીને રે, મધુર વયણે સ્તવું ॥ ઉથલો-વયણ મ્હારૂં માનીને, પરનારીથી રહો વેગળા ॥ અપવાદ માથે ચઢે મ્હોટા, નરકે થઇએ દોહિલા ॥ ધન્ય ધન્ય તે નર નારી જે જગ, શિયળ પાળે ફુળ તિલો ॥ તે પામશે જસ જગત માંહી, કુમુદચંદ સમ ઉજળો ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી શિયલવિષે સ્ત્રીને શિખામણની સજ્ઝાય.

ચાલ—એક અનોપમ રે, શિખામણ ખરી ॥ સમજી લેજ્યો રે, સઘળી સુંદરી ॥ ઉથલો-સુંદરી સહેજે હૃદય હેજે, પર સેજે નવિ બેશીયે ॥ ચિત્ત થકી ચૂકી લાજ મૂકી, પરમંદિર નવિ પેસીયે ॥ બહુ ઘેર હીંડે નારી નિર્લજ, શાસ્ત્રે પણ ત્યજવી કહી ॥ જેમ પ્રેત દૃષ્ટે પડયું ભોજન, જમવું તે જુગતું નહીં ॥ ૧ ॥ ચાલ-પરશું પ્રેમે રે, હસીય ન બોલીયે ॥ દાંત દેખાડી રે, ગુહ્ય ન ખોલીયે ॥ ઉથલો-ગુહ્ય ઘરતું પરની આગે, કહોને કેમ પ્રકાશીયે ॥ વળી વાત જે વિપરીત ભાસે, તેહથી દૂરે નાશીયે ॥ અસુર સવારા અને અગોચર, એકલડાં નવિ જાઇયે ॥ સહસાતકારે વાત કરતાં, સહજે શિયળ ગમાવીયે ॥ ૨ ॥ ચાલ-નટ વિટ નરશું રે, નયણ ન જોડિયે ॥ મારગ જાતાં રે, આધું ઓઢીયે ॥ ઉથલો-આધું તે ઓઢી વાત કરતાં, ઘણાંજ રૂડાં શોભીયે ॥ સાસૂ અને માના જણ્યા વિણ, પલક પાસ ન થોભિયે ॥ સુખ દુઃખ સરજ્યું પામિયે પણ, કુળાચાર ન મૂકીયે ॥ પર વશ વસતાં પ્રાણ જાતાં, શિયળથી નવિ ચૂકીયે ॥ ૩ ॥ ચાલ-વ્યસની સાથે રે, વાત ન કીજીયે ॥ હાથો હાથે રે, તાળી ન લીજીયે ॥ ઉથલો-તાળી ન લીજે નજર ન દીજે, ચંચળ ચાલ ન ચાલીયે ॥ એક વિષય બુદ્ધે વસ્તુ કેહની, હાથે પણ નવિ ઝાલીયે ॥ કોટી કંદર્પ રૂપ સુંદર, પુરુષ પેખી ન મોહીયે ॥ તૃણખલા તોલે ગણી તેહને, ફરિય સામું ન જોઇયે ॥ ૪ ॥ ચાલ-પુરૂષ પિયારો રે, વળિ ન વખાણીયે ॥ વૃદ્ધ તે પિતા રે, સરખો જાણીયે ॥ ઉથલો-જાણીયે પિયુ વિણ પુરુષ સઘળા, સહોદર સમોવડે ॥ પતિવ્રતાનો ધર્મ જોતાં, નાવે કોઇ તડોવડે ॥ કુરૂપ કુષ્ઠી કુબડોને, દુષ્ટ દુર્બળ નિર્ગુણો ॥ ભરતાર પા-

મી ભામિની તે, ઇદ્રથી અધિકો ગુણો ॥ ૫ ॥ ચાલ-અમરકુમારે રે, તજી સુરસુંદરી ॥ પવનજયે રે, અંજના પરિહરી ॥ ઉથલો-પરિહરી સીતા રામે વનમાં, નળે દમયંતી વળી ॥ મહાસતી માથે કષ્ટ પડયાં પણ, શિયળથી તે નવિ ચળી ॥ કસોટીની પરે કસીય જોતાં, કતશું વિહુડે નહી ॥ તન મન વચને શિયળ રાખે, સતી તે જાણો સહી ॥ ૬ ॥ ચાલ-રૂપ દેખાડી રે, પુરુષ ન પાડીયે ॥ વ્યાકુળ થઇને રે, મન નહુંબગાડીયે ॥ ઉથલો-મન ન બગાડીયે પર પુરુષનુ, જોગ જોતાં નવિ મળે ॥ કલંક માથે ચઢે કૂડાં, સગાં સહુ દૂરે ટળે ॥ અણસરજ્યો ઉચ્ચાટ થાયે, પ્રાણ તિહાં લાગી રહે ॥ ઇહલોક પામે આપદા, પરલોક પીડા બહુ સહે ॥ ૭ ॥ ચાલ-રામને રૂપે રે, સૂર્પનખા મોહી ॥ કાજ ન સીધુ રે, વળિ ઇજત ખોઇ ॥ ઉથલો-ઇજત ખોઇ દેખ અભયા, રોઠ સુદર્શન નવિ ચળ્યો ॥ ભરતાર આગળ પડી ભોંઠી, અપવાદ સઘળે ઉછળ્યો ॥ કામની બુદ્ધે કામિનીયે, વંકચૂળ વાહ્યા ઘણું ॥ પણ શિયળથી ચૂકયો નહી, દૃષ્ટાંત એમ કેતા ભણું ॥ ૮ ॥ ચાલ-શિયળ પ્રભાવે રે, જુઓ સોળે સતી ॥ ત્રિભુવનમાંહે રે, જે જે થઇ છતી ॥ ઉથલો-છતી થઇને શિયળ રાખ્યું, કલ્પના કીધી નહી ॥ નામ તેહના જગત જાણે, વિશ્વમાં ઊગી રહી ॥ વિવિધ રત્ને જડિત ભૂષણ, રૂપ સુંદર કિન્નરી ॥ એક શિયળ વિણ શોભે નહી, તે સત્ય ગણજો સુંદરી ॥ ૯ ॥ ચાલ-શિયળ પ્રભાવે રે, સહુ સેવા કરે ॥ નવ વાડે રે, જેહ નિર્મળ ધરે ॥ ઉથલો-ધરે નિર્મળ શિયળ ઉજ્વળ, તાસ કીર્તિ ઝળહળે ॥ મનકામના સવિ સિદ્ધિ પામે, અષ્ટ ભય દૂરે ટળે ॥ ધન્ય ધન્ય તે જાણો ધરા જે, શિયળ ચોખું આદરે ॥ આનંદના તે બોધ પામે, ઉદય મહા જસ વિસ્તરે ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री दश श्रावकनी सज्झाय.

(માહિબા મોતીડો હમારો.—એ દેશી.)

સયળ ઉપાસકમાં શિરદારા, સૂત્ર ઉપાસક મધ્ય વિચારા ॥ નામ સ્તવન મુજ લાગત પ્યારા, તિણે થુણશું દશ સમકિત ધારા ॥ સાહિબા દશ શ્રાવક એહા, મોહના ગુણ ગેહા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ગાથાપતિ આણંદ વિચારી, ચઉ ગોકુળ શિવાનંદા નારી ॥ દ્વાદશ કોડી હિરણ્ય ધનવંતા, અવધિનાણ કહે ભગવંતા ॥ સા૦ ॥ ૨ ॥ કામદેવ શુભ ભદ્રા નાર, ષટ ગોકુળ ધન કોડી અઢાર ॥ ગોકુળ આઠ સુ

શામા જોડી, ચુલણિપિયા ધન ચોવીશ કોડી ॥ સા૦ ॥ ૩ ॥ સૂરાદેવ વનિતા જસ ધન્ના, ચુલ્લગશતક બહુળા એક મન્ના ॥ કુંડકોળિક પુંસા સમધર્મે, એ ત્રણ્ય શ્રાવકને અનુક્રમે ॥ સા૦ ॥ ૪ ॥ કોડી અઢાર હિરણ્ય જસ હર્મે, ષટ ગોકુળ અનુકુળ જિનધર્મે ॥ સકડાળ પુત્ર કહ્યા કુંભકાર, એક ગોકુળ તીનકોડી દિનાર ॥ અગ્નિમિત્રા છે ઘર નાર ॥સા૦ ॥ ૫ ॥ મહાશતક અઠ ગોકુળ ઘેર, રેવતિ આદે કહી વધુ તેર ॥ ચોવીશકોડી હિરણ્ય પરિમાણ, અંતે પામ્યા અવધિનાણ ॥ સા૦ ॥ ૬ ॥ અશ્વિની નારીને નંદણીપિયા, ફલ્ગુણી વલ્લભ સાલણીપિયા ॥ એ દોઇ શ્રાવકને ઘર બાર, બારકોડી ધન ગોકુળ ચાર ॥ સા૦ ॥ ૭ ॥ ધેનુ દશ હજારજ જાણ, એક ગોકુળનું એ પરિમાણ ॥ દંસણુવય આદિ અગિયાર, પડિમા શ્રાવકની વહી સાર ॥ સા૦ ॥ ૮ ॥ વીશ વરસ શ્રાવક ઘર જાય, દશ શ્રાવક સોહમ સુર થાય ॥ જંબૂ સુણે ઇમ સોહમ વાણી, દે શુભ વીરવિજય શિવરાણી ॥ સાહિબા૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री दश पच्चक्खाणना फलनी सज्झाय.

પ્રહ ઉઠી દશવિધ પચખાણ, સુગુરુ સમીપ કરો નિત જાણ ॥ તેહતણાં ફળ જે છે સાર, એકમના થઇ સુણો વિચાર ॥ સો વરસ છૂટે નારકી, કામ અકામા નરકે થકી ॥ નવકારશી તણે પચખાણ, એટલું ફળ ભવિયણ સહિનાણ ॥ ૨ ॥ બીજું પોરશીનું પચખાણ, વરસ સહસ એક તેહનું માન ॥ સાઢપોરિશી દસ સહસ વરીસ, એકલાખ પુરિમઢ જાણીશ ॥ ૩ ॥ એકાસણે દશલાખ પ્રમાણ, ઇમ જાણી કરવું પચખાણ ॥ નીવિયે એક કોડિ જાણ, દશકોડી વળિ એકલઠાણ ॥ ૪ ॥ વરસ કોડી સો એકલદત્ત, જે ઉત્તમ નર કરે એક ચિત્ત ॥ આંબિલ કરતાં કોડી સહસ્સ, કર્મ ખપાવે સાહુ અવસ્સ ॥ ૫ ॥ વરસ સહસ દશકોડી જાણ, દશસું ઉપવાસનું પચખાણ ॥ છઠ્ઠતણે પચખાણે વળી, કોડીલાખ ફળ કહે કેવળી ॥ ૬ ॥ અઠ્ઠમ કરતાં કોડી દસલાખ, શ્રી જિનવરની એહજ ભાખ ॥ દશમે કોડાકોડી વરસ, જે કરશે ફળ હોશે તસ ॥ ૭ ॥ શાસ્ત્રે કહ્યાં છે એ ફળ સાર, તેહનો બોલ્યો ટબો વિચાર ॥ ઇમ જાણી કરવું પચખાણ, જિમ પામો નિશ્ચય નિરવાણ ॥ ૮ ॥

॥ ઇતિ સજ્ઝાયોનો સમુદાય. ॥

અથ શ્રી બારભાવનાની ઢાળો.

દોહા.

પાસ જિનેસર પય નમી, સહગુરુને આધાર ॥ ભવિયણજન ને હિત ભણી, ભણશું ભાવના બાર ॥ ૧ ॥ [૧]પ્રથમ અનિત્ય [૨]અશરણપણું, એહ [૩]સંસાર વિચાર ॥ [૪]એકલપણુ [૫]અન્યત્વ તિમ, [૬]અશુચિ [૭]આશ્રવ સંભાર ॥ ૨ ॥ [૮]સંવર [૯]નિર્જ્જર ભાવના, [૧૦]લોકસરૂપ [૧૧]સુબોધી ॥ દુલ્લહ ભાવન[૧૨] જિનધરમ,એણીપરે, કર જીવ સોધિ ॥ ૩ ॥ રસકુંપી રસ વેધીયો, લોહથકી હોય હેમ ॥ જીવ - ઇણ ભાવન શુદ્ધ હુએ, પરમ રૂપ લહે તેમ ॥ ભાવ વિના દાનાદિકા, જાણો અલૂણું ધાન ॥ ભાવ રસાગ મળ્યાથકી, ત્રૂટે કરમનિદાન ॥ ૫ ॥

ઢાળ ૧ લી

(ભાવનાની દેશી.)

પહેલી ભાવના એણીપરે ભાવીએ જી, અનિત્યપણું સંસાર ॥ રાભ અણી ઉપર જળબિંદુઓ જી, ઇંદ્રધનુષ અનુહાર ॥ સહજ સંવેગી સુંદર આતમા જી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ધર જિનધર્મશું રંગ ॥ ચંચળ ચપળાની પરે ચિંતવે જી, કૃત્રિમ સવિ હું સંગ ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ ઇંદ્રજાળ સુહણા શુભ અશુભશું જી, કૂડો તોષ ને રોષ ॥ તિમ ભ્રમ ભૂલ્યો અથિર પદારથે જી, શ્યો કીજે મન શોષ ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ ઠાર ત્રેહ પામરના નેહ જ્યું જી, એ જોબન રંગ રોળ ॥ ધન સંપદ પણ દીસે કારમી જી, જેહવા જળ કલ્લોલ ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ સુંજ સરિખે માગી ભીખડી જી, રામ રહ્યા વનવાસ ॥ એણે સંસારે એ સુખ સંપદા જી, જિમ સંધ્યા રાગ વિલાસ ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ સુંદર એ તનુ શોભા કારમી જી, વિણસતાં નહિ વાર ॥ દેવતણે વચને પ્રતિબૂઝીયો જી, ચક્રી સનતકુમાર ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ સૂરજ રાહુ ગ્રહણે સમજીયો જી, શ્રી કીર્તિધર રાય ॥ કરકંડૂ પ્રતિબૂઝ્યો દેખીને જી, વૃષભ જરાકુળ કાય ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ કિહાં લગે ધૂઆ ધવળહર રહે જી, જળ પરપોટા જોય ॥ આઉખું અથિર તેમ મનુષ્યનુ જી, ગર્વ મ કરશો કોય ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥ અતુલિબળ સુરવર જિનવર જિશ્યા જી, ચક્રી હરિ બળ જોડી ॥ ન રહ્યા એણે જુગ કોઇ થિર થઇ જી, સુરનર ભૂપતિ કોડી ॥ સ૦ ॥ ૯ ॥

દોહા.

પળ પળ છીજે આઉખું, અંજળી જળ જ્યું એહ ॥ ચલતે સાથે સંબળો, લેઇ શકે તો લેહ ॥ ૧ ॥ લે અચિંત્ય ગલશું ગ્રહી, સમય સીંચાણો આવ॥શરણ નહી જિનવયણ વિણ,તેણે હવે અશરણ ભાવ ॥૨॥

ઢાળ ૨ જી.

(રાગ સામેરી.—રામ ભણે હરિ ઊઠીયે.—એ દેશી.)

બીજી અશરણ ભાવના, ભાવો હૃદય મઝાર રે ॥ ધરમ વિના પરભવ જતાં, પાપે ન લહીશ પાર રે ॥ જાઇશ નરક દુવાર રે, તિહાં તુજ કવણ આધાર રે ॥ લાલ સુરંગા રે પ્રાણીઆ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મૂકને મોહ જંજાળ રે, મિથ્યામતિ સવિ ટાળ રે, માયા આળ પંપાળ રે ॥ લા૦ ॥ ૨ ॥ માત પિતા સુત કામિની, ભાઇ ભગિની સહાય રે ॥ મેં મેં કરતાં રે અજ પરે, કર્મે ગ્રહ્યો જીવ જાય રે ॥ તિહાં આડો કો નવિ થાય રે, દુઃખ ન લીયે વહેંચાય રે ॥ લા૦ ॥ ૩ ॥ નંદની સોવનડુંગરી, આખર નાવિ કો કાજ રે ॥ ચક્રી સુભૂમ તે જળધિમાં, હાર્યો છ ખંડ રાજ રે ॥ બૂડયો ચરમ જહાજ રે, દેવા ગયા સવિ ભાજ રે, લોભે ગઇ તસ લાજ રે ॥ લા૦ ॥ ૪ ॥ દ્વીપાયન દહી દ્વારિકા, બળવંત ગોવિંદ રામ રે ॥ રાખી ન શકયા રે રાજવી, માત પિતા સુત ધામ રે ॥ તિહાં રાખ્યાં જિન નામ રે, શરણ કિયો નેમિસ્વામ રે ॥ વ્રત લેઇ અભિરામ રે, પહોત્યા શિવપુર ઠામ રે ॥ લા૦ ॥ ૫ ॥ નિત્ય મિત્રસમ દેહડી, સયણાં પર્વ સહાય રે ॥ જિનવર ધર્મ ઉગારશે, જિમ તે વંદનિક ભાય રે ॥ રાખે મંત્રિ ઉપાય રે, સંતોષ્યો વળી રાય રે, ટાળ્યા તેહના અપાય રે ॥ લા૦ ॥ ૬ ॥ જનમ જરા મરણાદિક, વૈરી લાગ્યા છે કેડ રે ॥ અરિહંત શરણ તે આદરી, ભવ ભ્રમણ દુઃખ ફેડ રે ॥ શિવસુંદરી ઘર તેડ રે, નેહ નવલરસ રેડ રે, સીંચી સુકૃતતરુ પેડ રે ॥ લાલ૦ ॥ ૭ ॥

દોહા.

થાવચ્ચાસુત થરહર્યો, જોર દેખી જમ ધાડ ॥ સંયમ શરણું સંગ્રહ્યું, ધણ કણ કંચણ છાંડ ॥ ૧ ॥ ઇણ શરણે સુખીયા થયા, શ્રી અનાથી અણગાર ॥ શરણ લહ્યા વિણ જીવડા, ઇણીપરે રુળે સંસાર ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૩ જી

(રાગ મારુણી.)

ત્રીજી ભાવના ઇણી પરે ભાવીયે રે, એહ સરૂપ સંસાર ॥ કર્મે વશે જીવ નાચે નવ નવ રંગશું રે, એ એ વિવિધ પ્રકાર ॥ ચેતન ચેતીયે રે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ લહી માનવ અવતાર ॥ ભવ નાટકથી જો હુઓ ઉભગા રે, તો છંડો વિષય વિકાર ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ કબહી ભૂ જળ જલણા નિલતરુમાં ભમ્યો રે, કબહી નરક નિગોદ ॥ બિ તિ ચઉરિંદ્રિય માહે કેઇ દિન વશ્યો રે, કબહીક દેવ વિનોદ ॥ ચે૦ ॥ ૩ ॥ કીડી પતંગ હરિ માતંગપણું ભજે રે, કબહી સર્પ શિયાળ ॥ બ્રાહ્મણ ક્ષત્રીય વૈશ્ય કહાવતો રે, હોવે શૂદ્ર ચંડાળ ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥ લખ ચોરાશી ચઉટે રમતો રંગશું રે, કરિ કરિ નવ નવ વેષ ॥ રૂપ કુરૂપ ધની નિર્દ્રવ્ય સોભાગીયો રે, દુર્ભાગી દરવેષ ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ દ્રવ્ય ક્ષેત્ર સૂક્ષમને બાદર ભેદશુ રે, કાળ ભાવ પણ તેમ ॥ અનંત અનંત પુદ્ગળ પરાવર્ત્તન કર્યા રે, કહ્યો પન્નવણા એમ ॥ ચે૦ ॥ ૬ ॥ ભાઇ બહિન નારી તાતપણું ભજે રે, માત પિતા હોએ પુત્ર ॥ તેહિજ નારી વૈરીને વળી વાલહો રે, એહ સંસારહ સૂત્ર ॥ ચે૦ ॥૭॥ ભુવન ભાનુ જિન ભાંખ્યાં ચરિત્ર સુણી ઘણાં રે, સમજ્યા ચતુરસુજાણ ॥ કર્મે વિવરવશ મૂકી મોહવિટંબના રે, મળ્યા સુગતિ જિણ ભાણ ॥ ચે૦ ॥૮॥

દોહા

ઇમ ભવ ભવ જે દુખ સહ્યા, તે જાણે જગનાથ ॥ ભયભંજણ ભાવઠ હરણ, ન મળ્યો અવિહડ સાથ ॥ ૧ ॥ તિણ કારણ જીવ એકલો, છોડી રાગ ગળપાસ ॥ મવિ સમારીઝવશું, ધર ચિત્ત ભાવ ઉદાસ ॥૨॥

ઢાળ ૪ થી

(રાગ ગોડી.—પૂત ન કીજે હો સાધુ વિસાસડો.—એ દેશી.)

ચોથી ભાવના ભવિયણ મન ધરો, ચેતન તુ એકાકી રે ॥ આવ્યો તિમ જાઇશ પરભવ વળી, ઇહા મૂકી મવિ બાકી રે ॥ મ મ કર મમતા રે, સમતા આદરો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ આણો ચિત્ત વિવેકો રે ॥ સ્વારથીયા સજ્જન સહુયે મળ્યાં, સુખ દુઃખ સહશે એ કો રે ॥ મ મ૦ ॥ ૨ ॥ વિત્ત વહેંચણ આવી સહુએ મળે, વિપતિ સમય જાય નાશી રે ॥ દવ બળતો દેખી દશ દિશે પુગે, જેમ પંખી તરુવાસી રે ॥ મ મ૦ ॥ ૩ ॥ ષટ ખંડ નવનિધિ ચૌદરયણ ધણી,

ચોસઠ સહસ્સ સુનારી રે ॥ છેહડે છોડી ચલ્યા તેમ એકલા, હાર્યા જેમ જૂઆરી રે ॥ મ મ૦ ॥ ૪ ॥ ત્રિભુવન કંટક બિરૂદ ધરાવતા, કરતા ગર્વ ગુમાનો રે ॥ ત્રાગા વિણ નાગા તે સહુ ચલ્યા, રાવણ સરિખા રાજનો રે ॥ મ મ૦ ॥ ૫ ॥ માત રહે ઘર સ્ત્રી વિશ્રામિતા, પ્રેતવના લગેં લોકો રે ॥ ચય લગેં કાયા રે આખર એકલો, પ્રાણી ચલે પરલોકો રે ॥ મ મ૦ ॥ ૬ ॥ નિત્ય કળહો બહુ મેળે દેખીયો, બિહું પણ ખટપટ થાય રે ॥ વલયાની પરે વિહરીશ એકલો, ઇમ બૂઝયો નમિરાય રે ॥ મ મ૦ ॥ ૭ ॥

દોહા.

ભવસાયર બહુ જળધિદુઃખ, જન્મ મરણ તરંગ ॥ મમતા તંતુ તિણે ગ્રહ્યો, ચેતન ચતુર માતંગ ॥ ૧ ॥ ચાહે જો છોડણ ભણી, તો ભજ ભગવંત મહંત ॥ દૂર કરે પરબંધને, જિમ જળથી જળકંત ॥૨॥

ઢાળ ૫ મી.

(કપૂર હોયે અતિ ઉજળો રે.—એ દેશી.)

પાંચમી ભાવના ભાવીયે રે, જુઓ અન્યત્વ વિચાર ॥ આપ સવારથી એ સહુ રે, મળિયો તુજ પરિવાર ॥ સંવેગી સુંદર, બૂઝ મા બૂઝ ગમાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ત્હારૂં કો નહીં ઇણ સંસાર, તું કેહનો નહિ નિરધાર ॥ સં૦ ॥ ૨ ॥ પંથ શિરે પંથી મળ્યા રે, કીજે કિણશું પ્રેમ ॥ રાત્રિ વસે પ્રહ ઊઠ ચલે રે, નેહ નિવાહે કેમ ॥ સં૦ ॥ ૩ ॥ જિમ મેળો તિરથ મળે રે, જન વણજની ચાહ ॥ કે ત્રોટો કે ફાયદો રે, લેઇ લેઇ નિજ ઘર જાહ ॥ સં૦ ॥ ૪ ॥ જિહાં કારજ જેહનાં સરે રે, તિહાં તે દાખે નેહ ॥ સૂરિકંતાની પરે રે, છટક દેખાડે છેહ ॥ સં૦ ॥ ૫ ॥ ચૂલણી અંગજ મારવા રે, કૂડ કરી જતુગેહ ॥ ભરત બાહુબળ ઝુઝિયા રે, જોજ્યો બંધવ નેહ ॥ સં૦ ॥ ૬ ॥ શ્રેણિક પુત્રે બાંધીઓ રે, લીધું વહેંચી રાજ્ય ॥ દુઃખ દીધું બહુ તાતને રે, દેખો સુતનાં કાજ ॥ સં૦ ॥ ૭ ॥ ઇણ ભાવન શિવપુર લહ્યું રે, શ્રી મરૂદેવી માય ॥ વીર શિષ્ય કેવળ લહ્યું રે, શ્રી ગૌતમ ગણ રાય ॥ સંવેગી સુંદર, બૂઝ મા બૂઝ ગમાર ॥ ૮ ॥

દોહા.

મોહ વસુ મન મંત્રવી, ઇંદ્રિય મળ્યા કલાલ ॥ પ્રમાદ મદિરા પાયકે, બાંધ્યો જીવ ભૂપાળ ॥ ૧ ॥ કર્મ જંજીર જડી કરી, સુકૃત માલ

સવિ લીધ ॥ અશુભ વિરસ દુર્ગંધમય, તન ગોત હરે દીધ ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

(રાગ સિંધુ, સામેરી.)

છઠ્ઠી ભાવના મન ધરો, જીવ અશુચિ ભરી એ કાયા રે ॥ શી માયા રે, માંડે કાચા પિંડશુ એ ॥ ૧ ॥ નગર ખાળ પરે નિત વહે, કફ મળમૂત્ર ભંડાગે રે ॥ તિમ દ્વારો રે, નર નવ દ્વાદશ નારીના એ ॥ ૨ ॥ દેખી દુરગંધ દુરથી, તું મુહ મચકોડે માણે રે ॥ નવિ જાણે રે, તિણ પુદ્ગળ નિજ તનુ ભર્યું એ ॥ ૩ ॥ માંસ રૂધિર મેદારસે, અસ્થિ મજ્જા નર બીજે રે ॥ શું રીઝે રે, રૂપ દેખી દેખી આપણું એ ॥ ૪ ॥ કૃમિ વાળાદિક કોથળી, મોહગયની ચેટી રે ॥ એ પેટી રે, ચર્મ જડી ઘણા રોગની એ ॥ ૫ ॥ ગર્ભવાસ નવ માસમાં, કૃમિપરે મળમાં વસિયો રે ॥ તુ રમીયો રે, ઊંધે માથે ઇમ રહ્યો એ ॥ ૬ ॥ કનક કુમરી ભોજન ભરી, તિહાં દેખી દુરગંધ બૂઝ્યા રે ॥ અતિ ઝુઝ્યા રે, મલ્લિ મિત્ર નિજ કર્મશુ એ ॥ ૭ ॥

દોહા

તન છિદ્ર ઇંદ્રિય મછા, વિષય કલણ જંબાળ ॥ પાપ કલુષ પાણી ભર્યું, આશ્રવ વહે ઘરનાળ ॥ ૧ ॥ નિર્મળ પખ મહજે મુગતિ, નાણ વિન્નાણ રમાળ ॥ શુ બગનીપરે પંકજળ, ચૂવે ચતુર મરાળ ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૭ મી

(રાગ ધોરણી.)

આશ્રવ ભાવના આતમી રે, સમજો સુગુરુ સમીપ ॥ ક્રોધાદિક ક્રાંઇ કરે રે, પામી શ્રી જિન દીપો રે ॥ સુણ સુણ પ્રાણિયા, પરિહર આશ્રવ પંચો રે ॥ દશમે અંગે કહ્યા, જેહના દુષ્ટ પ્રપંચો રે ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ હિંસે જે હિંસા કરે રે, તે લહે કટુક વિપાક ॥ પરિહાં ગે ગોવાસની રે, જો જો અંગ વિપાકો રે ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ મિથ્યા વચણે વસુ નડયો રે, મઠિક પર ધન લેઇ ॥ ઇમ અબ્રહ્મે રોળવ્યા રે, ઇંદ્રાદિક સુર કેઇ રે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ મહાઆરંભ પરિગ્રહે રે, બ્રહ્મદત્ત નરક પહુત્ત ॥ સેવ્યા શત્રુપણું ભજે રે, પાચે દુર્ગતિ દૂતો રે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ છિદ્ર સહિત નાવા જળે રે, બૂડે નીર ભરાય ॥ તિમ હિંસાદિક આશ્રવે રે, પાપે પિંડ ભરાયો રે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ અવિરતિ લાગે એકેંદ્રિયા રે, પાપસ્થાન અઢાર ॥ લાગે પાચે હી ક્રિયા રે, પચમ

અંગ વિચારો રે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ કટુક ક્રિયા થાનક ફળાં રે, બોલ્યા બીજે રે અંગ ॥ કહેતાં હીયડું કમકમે રે, વિરૂઓ તાસ પ્રસંગો રે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ [૧]મૃગ [૨]પતંગ [૩]અલી [૪]માછલો રે, [૫]કરિ એક વિષય પ્રપંચ ॥ દુઃખિયા તે કિમ સુખ લહે રે, જસ પરવશ એહ પંચો રે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ હાસ્ય નિંદ વિકથા વશે રે, નરક નિગોદે રે જાત ॥ પૂરવધર શ્રુત હારીને રે, અવરાંની શી વાતો રે ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥

દોહા.

શુભ માનસ માનસ કરી, ધ્યાન અમૃત રસ રેલ ॥ નવદળ શ્રી નવકાર પય, કરી કમળાસન કેળિ ॥ ૧ ॥ પાતક પંક પખાળીને, કરી સંવરની પાળ ॥ પરમહંસ પદવી ભજો, છોડી સકળ જંજાળ ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૮ મી.

(શ્રી ગુરૂ પદપંકજ નમી જી.—એ દેશી.)

આઠમી સંવર ભાવના જી, ધરી ચિત્તશું એક તાર ॥ સમિતિ ગુપ્તિ સૂધી ધરો જી, આપો આપ વિચાર ॥ સલૂણા, શાંતિ સુધા રસ ચાખ ॥ એ આંકણી ॥ વિરસ વિષય ફળ ફૂલડે જી, અટતો મન અલિ રાખ ॥ સ૦ ॥ ૧ ॥ લાભ અલાભે સુખ દુઃખે જી, જીવિત મરણ સમાન ॥ શત્રુ મિત્ર સમ ભાવતો જી, માન અને અપમાન ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ કહીએ પરિગ્રહ છાંડશું જી, લેશું સંયમભાર ॥ શ્રાવક ચિંતે હું કદા જી, કરીશ સંથારો સાર ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ સાધુ આસંશા ઇમ કરે જી, સૂત્ર ભણીશ ગુરૂ પાસ ॥ એકલમલ્લ પ્રતિમા રહી જી, કરીશ સંલેષણ ખાસ ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ સર્વ જીવ હિત ચિંતવે જી, વૈર મ કર જગ મિત્ત ॥ સત્ય વચન મુખ ભાંખીયે જી, પરિહર પરતું વિત્ત ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ કામ કટક ભેદણ ભણી જી, ધર તું શીળ સન્નાહ ॥ નવ વિધ પરિગ્રહ મૂકતાં જી, લહીયે સુખ અથાહ ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ દેવ મણુઅ ઉપસર્ગશું જી, નિશ્ચળ હોય સધીર ॥ બાવીશ પરિસહ જીપીયેજી, જિમ જીત્યા શ્રી વીર ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥

દોહા.

દૃઢપ્રહારિ દૃઢ ધ્યાન ધરી, ગુણનિધિ ગજસુકુમાળ ॥ મેતારજ મદન ભ્રમો, સુકોશળ સુકુમાળ ॥ ૧ ॥ ઇમ અનેક મુનિવર તર્યા, ઉપશમ સંવર ભાવ ॥ કઠિણ કર્મ સવિ નિર્જર્યાં, તેણે નિર્જર પ્રસ્તાવ ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૯ મી

(રાગ ગોડી—મન ભમરા રે.—એ દેશી.)

નવમી નિર્જ્જર ભાવના ॥ ચિત્ત ચેતો રે ॥ આદરો વ્રત પ-ચ્ચખ્ખાણ ॥ ચતુર ચિત્ત ચેતો રે ॥ પાપ આલોચો ગુરૂ કને ॥ ચિ૦ ॥ ધરિયે વિનય સુજાણ ॥ ચ૦ ॥ ૧ ॥ વૈયાવચ્ચ બહુ વિધ કરો ॥ ચિ૦ ॥ દુર્બળ બાળ ગિલાન ॥ ચ૦ ॥ આચારજ વાચકતણો ॥ ચિ૦ ॥ શિષ્ય સાધર્મિક જાણ ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ તપસી કુળ ગણ સઘનો ॥ ચિ૦ ॥ સ્થવિર પ્રવર્ત્તક વૃદ્ધ ॥ ચ૦ ॥ ચૈત્ય ભક્તિ બહુ નિર્જ્જરા ॥ ચિ૦ ॥ દશમે અંગ પ્રસિદ્ધ ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥ ઉભય ટંક આવશ્યક ક-રો ॥ ચિ૦ ॥ સુંદર કરિ સજ્ઝાય ॥ ચ૦ ॥ પોસહ સામાયિક કરો ॥ ચિ૦ ॥ નિત્ય પ્રત્યે નિયમ મન ભાય ॥ ચ૦ ॥ ૪ ॥ કર્મસૂદન કનકા-વળી ॥ ચિ૦ ॥ સિંહાનિ ક્રીડિત હોય ॥ ચ૦ ॥ શ્રી ગુણરયણ સંવ-ત્સરૂ ॥ ચિ૦ ॥ સાધુ પડિમ દશ હોય ॥ ચ૦ ॥ ૫ ॥ શ્રુત આરાધન સાચવો ॥ ચિ૦ ॥ યોગવહન ઉપધાન ॥ ચ૦ ॥ શુકલધ્યાન સૂધુ ધ-રો ॥ ચિ૦ ॥ શ્રી આંબિલ વર્દ્ધમાન ॥ ચ૦ ॥ ૬ ॥ ચૌદ સહસ્સ અ ણગારમાં ॥ ચિ૦ ॥ ધન ધન્નો અણગાર ॥ ચ૦ ॥ સ્તવ્ય મુખ વીર પ્રશંસીયો રે ॥ ચિ૦ ॥ ખંધક મેઘકુમાર ॥ ચ૦ ॥ ૭ ॥

દોહા

મન દારૂ તન નાળ કરી, ધ્યાનાનળ સળગાવ ॥ કર્મ કટક ભેદ નભણી, ગોળા જ્ઞાન ચલાવ ॥ ૧ ॥ મોહરાય મારી કરી, ઉંચો થઈ અવલોય ॥ ત્રિભુવન મંડપ માંડણી, જિમ પરમાનંદ હોય ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૧૦ મી

(રાગ ગોડી.—જંબૂદ્વીપ મઝાર.—એ દેશી.)

દશમી લોકસ્વરૂપ રે, ભાવન ભાવીયે, નિગુણી ગુરુ ઉપદેશ થી એ ॥ ૧ ॥ ઊર્ધ્વ પુરૂષ આકાર રે, પગ પહોળા કરી, કર દોય કટી રાખીયે એ ॥ ૨ ॥ એણે આકારે લોક રે, પુદ્ગળ પૂરીઓ, જિમ કાજળની કૂપલી એ ॥ ૩ ॥ ધર્મ અધર્મ આકાશ રે, દેશ પ્રદેશ એ, જીવ અનંતે પૂરીઓ એ ॥ ૪ ॥ સાત રાજ દેશૂણી રે, ઊર્ધ્વ તિરિય મળી, અધોલોક સાત સાધિકૂ એ ॥ ૫ ॥ ચૌદરાજ ત્રસનાડી રે, ત્રસ જીવાલય, એક રજ્જુ દીર્ઘ વિસ્તરૂ એ ॥ ૬ ॥ ઊર્ધ્વ સુરાલય સાર રે, નિરય ભુવન નિચે, નાભી નર તિરિ દો સુરા એ ॥ ૭ ॥ દ્વીપ સમુદ્ર અસંખ્ય રે, પ્રભુ મુખ સાંભળી, રાયઋષિ શિવ સમજીઓ એ

॥ ૮ ॥ લાંબી પહોળી પણયાળ રે, લખજોયણ લહી, સિદ્ધશિલા શિર ઊજળી એ ॥ ૯ ॥ ઊંચા ધનુ સય તીન રે, તેત્રીશ સાધિકે, સિદ્ધ યોજનને છેહડે એ ॥ ૧૦ ॥ અજર અમર નિકલંક રે, નાણ દંસણમય, તે જોવા મન ગહગહે એ ॥ ૧૧ ॥

દોહા.

વાર અનંતિ ફરસીઓ, છાલી વાટક ન્યાય ॥ નાણ વિના નવિ સાંભરે, લોક ભ્રમણ ભડવાય ॥ ૧ ॥ રત્નત્રય ત્રિહું ભુવનમેં, દુલ્લહ જાણી દયાળ ॥ બોધિરયણ કાજે ચતુર, આગમ ખાણ સંભાળ ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૧૧ મી.

(રાગ ખંભાતી.)

દશ દૃષ્ટાંત દોહિલો, લાધ્યો મણુઅ જન્મારો રે ॥ દુલ્લહો ઊંબર ફૂલજ્યું રે, આરજ ઘર અવતારો રે ॥ મોરા જીવન રે ॥ બોધિ ભાવન ઇગ્યારસી રે, ભાવો હૃદય મઝારો રે ॥ મોરા૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઉત્તમ કુળ તિહાં દોહિલો, સદ્ગુરુ ધર્મ સંયોગો રે ॥ પાંચે ઇંદ્રિય પરવડાં, દુલ્લહો દેહ નિરોગો રે ॥ મોરા૦ ॥ ૨ ॥ સાંભળવું સિદ્ધાંતનું રે, દોહિલું તસ ચિત્ત ધરવું રે ॥ સૂધી સદ્દહણા ધરી, દુક્કર અંગે કરવું રે ॥ મોરા૦ ॥ ૩ ॥ સામગ્રી સઘળી લહી રે, મૂઢ મુધા મ મ હારો રે ॥ ચિંતામણિ દેવે દીયો, હાર્યો જેમ ગમારો રે ॥ મોરા૦ ॥ ૪ ॥ લોહ કીલકને કારણે, કુણ યાન જળધિમાં ફોડે રે ॥ ગુણ કારણ કોણ નવલખો, હાર હીયાનો ત્રોડે રે ॥ મોરા૦ ॥ ૫ ॥ બોધિરયણ ઉવેખીને, કોણ વિષયાર્થે દોડે રે ॥ કાંકર મણિ સમોવડ કરે, ગજ વેચે ખર હોડે રે ॥ મોરા૦ ॥ ૬ ॥ ગીત સુણી નટણી કને રે, ક્ષુલ્લક ચિત્ત વિચાર્યું રે ॥ કુમરાદિક પણ સમજીયા રે, બોધિરયણ સંભાર્યું રે ॥ મોરા જીવન રે ॥ ૭ ॥

દોહા.

પરિહર હરિહર દેવ સવિ, સેવ સદા અરિહંત ॥ દોષરહિત ગુરૂ ગણધરા, સુવિહિત સાધુ મહંત ॥ ૧ ॥ કુમતિ કદાગ્રહ મૂક તું, શ્રુત ચારિત્ર વિચાર ॥ ભવજળ તારણ પોતસમ, ધર્મ હિયામાં ધાર ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૧૨ મી.

(ચેતન જ્ઞાન અજુઆળિયે.—એ દેશી.)

ધન ધન ધર્મ જગ હિતકરૂ, ભાંખિયો ભલો જિનદેવ રે ॥ ઇહ

પરભવ સુખદાયકો, જીવડા જનમ લગે મેવ રે ॥ ૧ ॥ ભાવના સ-રસ સુરવેલડી, રોપ તુ હૃદય આગમ રે ॥ સુકૃત તરૂ લહિય બહુ પ સગ્ગે, સફળ ફળશે અભિમાન રે ॥ ભા૦ ॥ ૨ ॥ ખેત્રશુદ્ધિ કરીય ક રૂણા રસે, કાઢિ મિથ્યાદિક સાલ રે ॥ ગુપતિ ત્રિહું ગોપી રૂડી કરે, નીક તુ સુમતિની વાળ રે ॥ ભા૦ ॥ ૩ ॥ સીચજ સુગુરૂ વચનામૃતે, કુમતિ કથેર તજી સંગ રે ॥ ક્રોધ માનાદિક સૂકરા, વાનરો વાર અન ગ રે ॥ ભા૦ ॥ ૪ ॥ એવતા એહને કેવળી, પન્નરસય તીન અણગાર રે ॥ ગોતમ શિષ્ય શિવપુર ગયા, ભાવતાં દેવગુરૂ સાર રે ॥ ભા૦ ॥ ૫ ॥ શુક પરિવ્રાજક સિદ્ધલો, અર્જુનમાળી શિવવાસ રે ॥ રાય પર-દેશી હુતો પાપીઓ, કાપીઓ તાસ દુખ પાસ રે ॥ ભા૦ ॥ ૬ ॥ દુષમ સમય દુપ્પસહ લગે, અવિચળ શાસન એહ રે ॥ ભાવશું ભવિયણ જે ભજે, તેહ શુભ મતિ ગુણ ગેહ રે ॥ ભા૦ ॥ ૭ ॥

દોહા

તપગચ્છ પતિ વિજયદેવ ગુરૂ, વિજયસિંહ સુનિરાય ॥
શુદ્ધ ધર્મદાયક સદા, પ્રણમો એહના પાય ॥ ૧ ॥

ઢાળ ૧૩ મી.

(રાગ ધન્યાશ્રી.)

તુમે ભાવો રે, ભવિ ઇણિપરે ભાવના ભાવો ॥ તન મન વય ણ ધર્મ લય લાવો ॥ જિમ સુખ સંપદ પાવો રે ॥ ભ૦ ॥ ૧ ॥ લલ ના લોચન મન ન ડોલાઓ, ધન કારણ કાંઇ ધાવો ॥ પ્રભુશું તારો તાર મિલાવો, જો હોય શિવપુર જાવો રે ॥ કાંઇ ગર્ભવાસ નવિ આ વો રે ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ જબુનીપરે જીવ જગાવો, વિષયથકી વિરમાવો ॥ એ હિતશીખ અમારી માની, જગ જસ પડહ વજાવો રે ॥ભ૦ ॥ ૩ ॥ શ્રી જશસોમ વિબુધ વૈરાગી, જગ જસ ત્રિહું ખંડ ચાવો ॥તા સ શિષ્ય કહે ભાવન ભણતાં, ઘર ઘર હોયે વધાવો રે ॥ ભ૦॥ ૪ ॥

દોહા,

સોજન નભ ગુણ વરસ શુચિ, સીત તેરશ કુજવાર ॥ ભગ-તિ હેતુ ભાવન ભણી, જેસલમેર મઝાર ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ ઇતિ બારભાવનાની ઢાળો. ॥

अथ श्री दान, शीयल, तप अने भावनुं पंचढालियुं.

દોહા.

પ્રથમ જિણેસર પય નમી, પામી સુગુરુ પ્રસાદ ॥ દાન શિયળ તપ ભાવનો, બોલીશ બહુ સંવાદ ॥ ૧ ॥ વીરજિણંદ સમોસર્યા, રાજગૃહી ઉદ્યાન ॥ સમવસરણ દેવે રચ્યું, બેઠા શ્રી વર્દ્ધમાન ॥ ૨ ॥ બેઠી બારે પરષદા, સુણવા જિનવર વાણ ॥ દાન કહે પ્રભુ હું વડો, મુજને પ્રથમ વખાણ ॥ ૩ ॥ સાંભળજો સહુકો તુમે, કુણ છે મૂજ સમાન ॥ અરિહંત દિક્ષા અવસરે, આપે પહિલું દાન ॥ ૪ ॥ પ્રથમ પહોર દાતારનું, લીયે સહુ કોઇ નામ ॥ દીધાની દેઉળ ચઢે, સીઝે વંછિત કામ ॥ ૫ ॥ તિર્થંકરને પારણે, કુણ કરશે મુજ હોડ ॥ વૃષ્ટિ કરૂં સોવનતણી, સાડીબારહ ક્રોડ ॥ ૬ ॥ હું જગ સઘળું વશ કરૂં, મુજ મ્હોટી છે વાત ॥ કુણ કુણ દાનથકી તર્યા, તે સુણજો અવદાત ॥ ૭ ॥

ઢાળ ૧ લી

(લલનાની દેશી.)

ધનસારથવાહ સાધુને, દીધું ઘૃતનું દાન ॥ લલના ॥ તિર્થંકર પદ મેં દીયું, તિણે મુજને અભિમાન ॥ લલના ॥ દાન કહે જગ હું વડું ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મુજ સરિખું નહીં કોય ॥ લલના ॥ ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ સુખ સંપદા, દાને દોલત હોય ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૨ ॥ સુમુખ નામે ગાથાપતિ, પડિલાભ્યો અણગાર ॥ લ૦ ॥ કુમર સુબાહુ સુખ લહ્યું, તે તો મુજ ઉપગાર ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૩ ॥ પાંચશે મુનિને પારણું, દેતો વોહરી આણ ॥ લ૦ ॥ ભરત થયો ચક્રવર્ત્તિ ભલો, તે પણ મુજ ફળ જાણ ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૪ ॥ માસખમણને પારણે, પડિલાભ્યો ઋષિરાય ॥ લ૦ ॥ શાળિભદ્ર સુખ ભોગવે, દાનતણે સુપસાય ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૫ ॥ આપ્યા અડદના બાકળા, ઉત્તમ પાત્ર વિશેષ ॥ લ૦ ॥ મૂળદેવ રાજા થયો, દાનતણાં ફળ દેખ ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૬ ॥ પ્રથમ જિણેસર પારણે, શ્રી શ્રેયાંસકુમાર ॥ લ૦ ॥ શેલડીરસ વહોરાવિયો, પામ્યો ભવનો પાર ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૭ ॥ ચંદનબાળા બાકુળા, પડિલાભ્યા મહાવીર ॥ લ૦ ॥ પંચ દિવ્ય પ્રગટ થયા, સુંદર રૂપ શરીર ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૮ ॥ પૂરવભવ પારેવડું, શરણે રાખ્યું શૂર ॥ લ૦ ॥ તિર્થંકર ચક્રવર્ત્તિપણે, પ્રગટ્યો પુણ્ય પડૂર ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૯ ॥ ગજભવે સસલો રાખિયો, કરૂણા કીધી સાર ॥

લ૦ ॥ શ્રેણિકને ઘેર અવતર્યો, અંગજ મેઘકુમાર ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૧૦ ॥ એમ અનેક મેં ઉદ્ધર્યા, કહેતાં નાવે પાર ॥ લ૦ ॥ સમયસુંદર પ્રભુ વીરજી, મુજ પહેલો અધિકાર ॥ લ૦ ॥ દાન૦ ॥ ૧૧ ॥

દોહા

શિયળ કહે સુણ દાન તું, કિશ્યો કરે અહંકાર ॥ આડંબર આઠે પહોર, જાચકશું વ્યવહાર ॥ ૧ ॥ અંતરાય વળિ તાહરે, ભોગ કરમ સમાગ ॥ જિનવર કર નિચા કરે, તુજને પડ્યો ધિક્કાર ॥ ૨ ॥ ગર્વ મ કર રે દાન તું, મુજ પૂઠે સહુ કોય ॥ ચાકર ચાલે આગળે, તો શું રાજા હોય ॥ ૩ ॥ જિનમંદિર સોનાતણું, નવું નિપાવે કોય ॥ સોવન કોડિ દાન દે, શિયળ સમું નહિ કોય ॥ ૪ ॥ શિયળે સંકટ સવિ ટળે, શિયળે સુજસ સોભાગ ॥ શિયળે સુર સાનિધ્ય કરે, શિયળ વડો વૈરાગ ॥ ૫ ॥ શિયળે સર્પ ન આભડે, શિયળે શીતળ આગ ॥ શિયળે અરિ કરિ કેશરી, ભય જાવે સવિ ભાગ ॥ ૬ ॥ જન્મ મરણના ભયથકી, મે છોડાવ્યા અનેક ॥ નામ કહું હવે તેહનાં, સાભળજો સુવિવેક ॥ ૭ ॥

ઢાળ ૨ જી

(પાસ જિણંદ જુહારીએ.—એ દેશી.)

શિયળ કહે જગ હું વડું, મુજ વાત સુણો અતિ મીઠી રે ॥ લાલચ લાવે લોકને, મેં દાનતણી વાત દીઠી રે ॥ શિ૦ ॥ ૧ ॥ કળહ કારણ જગ જાણીયે, વળી વિરતિ નહી પણ કાઇ રે ॥ તે નારદ મેં સીઝવ્યો, મુજ જુઓ એ અધિકાઇ રે ॥ શિ૦ ॥ ૨ ॥ બાંહે પહેર્યા બેરખા, શંખરાજાએ દૂષણ દીધા રે ॥ કાપ્યા હાથ કળાવતી, તે મેં નવપલ્લવ કીધા રે ॥ શિ૦ ॥ ૩ ॥ રાવણ ઘર સીતા રહી, તો રામચંદ્ર ઘર આણી રે ॥ સીતાનું કલંક ઉતારીયું, મે પાવક કીધો પાણી રે ॥ શિ૦ ॥ ૪ ॥ ચંપા બાર ઉઘાડિયા, વળી ચાળણીયે કાઢ્યું નીરો રે ॥ સતીય સુભદ્રા જશ થયો, મેં તસ કીધી ભીડે રે ॥ શિ૦ ॥ ૫ ॥ રાજા રાવણ માઠીયો, રાણી અભયાયે દૂષણ દાખ્યો રે ॥ શૂળિ સિંહાસન મે કીયો, મે શેઠ સુદર્શન રાખ્યો રે ॥ શિ૦ ॥ ૬ ॥ શીળ સન્નાહ મંત્રીશરે, આનતો અરિદળ થરહર્યો રે ॥ તિહા પણ સાનિધ્ય મે કરી, વળિ ધર્મ કારજ આદર્યો રે ॥ શિ૦ ॥ ૭ ॥ પહેરણ ચીર પ્રગટ કિયા, મે અઠોત્તરસો વારે રે ॥ પાંડવ નારી દ્રૌપદી, મેં

રાખી મામ ઉદ્ધારો રે ॥ શિ૦ ॥ ૮ ॥ બ્રાહ્મી ચંદનબાળિકા, વળી શીળવંતી દમયંતી રે ॥ ચેડાની સાતે સુતા, રાજિમતી સુંદરી કુંતી રે ॥ શિ૦ ॥ ૯ ॥ ઇત્યાદિક મેં ઉદ્ધર્યા, નર નારીના વૃંદા રે ॥ સમયસુંદર પ્રભુ વીરજી, પહેલો મુજ આણંદા રે ॥ શિયળ૦ ॥ ૧૦ ॥

દોહા.

તપ બોલ્યું ત્રટકી કરી, દાનને તું અવહીલ ॥ પણ મુજ આગળ તું કિશું, સાંભળ રે તું શીળ ॥ ૧ ॥ સરસાં ભોજન તેં તજ્યાં, ન ગમે મીઠા નાદ ॥ દેહતણી શોભા તજી, તુજમાં કિશો સવાદ ॥ ૨ ॥ નારીથકી ડરતો રહે, કાયર કિશ્યું વખાણ ॥ કૂડ કપટ બહુ કેળવી, જિમ તિમ રાખે પ્રાણ ॥ ૩ ॥ કો વિરલો તુજ આદરે, છંડી સહુ સંસાર ॥ આપ એક તું ભાંજતાં, બીજાં ભાંજે ચાર ॥ ૪ ॥ કરમ નિકાચિત ત્રોડવા, ભાંજું ભવ ભય ભીમ ॥ અરિહંત મુજને આદરે, વરસ છમાસી સીમ ॥ ૫ ॥ રૂચક નંદીસર ઊપરે, મુજ લબ્ધે મુનિ જાય ॥ ચૈત્ય જુહારે શાશ્વતાં, આનંદ અંગ ન માય ॥ ૬ ॥ મ્હોટાં જોયણ લાખનાં, લઘુ કુંથુ આકાર ॥ હય ગય રથ પાયકતણાં, રૂપ કરે અણગાર ॥ ૭ ॥ મુજ કર ફરસે ઉપસમે, કુષ્ટાદિકના રોગ ॥ લબ્ધિ અઠ્ઠાવિશ ઊપજે, ઉત્તમ તપ સંજોગ ॥ ૮ ॥ જે મેં તાર્યા તે કહું, સુણજો મન ઉલ્લાસ ॥ ચમત્કાર ચિત્ત પામશો, દેશો મુજ સાબાશ ॥ ૯ ॥

ઢાળ ૩ જી.

(નણદલની દેશી.)

દૃઢપ્રહારી અતિ પાપીયો, હત્યા કીધી ચાર હો ॥ સુંદર ॥ તે પણ તિણ ભવ ઉદ્ધર્યો, મૂક્યો મુક્તિ મઝાર હો ॥ સુંદર, તપ સરિખો જગ કો નહીં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી૦ ॥ તપ કરે કર્મનું સૂડ હો ॥ સુંદર ॥ તપ કરવો અતિ દોહિલો, તપમાં નહીં કો કૂડ હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦ ॥ ૨ ॥ સાત માણસ નિત મારતો, કરતો પાપ અઘોર હો ॥ સુંદર ॥ અર્જુનમાળી મેં ઉદ્ધર્યો, છેદ્યાં કર્મ કઠોર હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦ ॥ ૩ ॥ નંદિષેણને મેં કિયો, સ્ત્રીવલ્લભ વસુદેવ હો ॥ સુંદર ॥ બહોતેર સહસ અંતેઉરી, સુખ ભોગવે નિત્ય મેવ હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦ ॥ ૪ ॥ રૂપ કુરૂપ કાળો ઘણો, હરિકેશી ચંડાળ હો ॥ સુંદર ॥ સુરનર કોડી સેવા કરે, તસ મેં કીધી ચાલ હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦

॥ ૫ ॥ વિષ્ણુકુમરે લબ્ધે કીયું, લાખ જોયણનુ રૂપ હો ॥ સુંદર ॥ શ્રી સંઘ કેરે કારણે, એ મુજ શક્તિ અનૂપ હો ॥ સુદર ॥ તપ૦ ॥ ૬ ॥ અષ્ટાપદ ગૌતમ ચઢયા, વાંદ્યા જિન ચોવીશ હો ॥ સુંદર ॥ તાપસ પણ પ્રતિબૂઝવ્યા, તિણ મુજ અધિક જગીશ હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦ ॥ ૭ ॥ ચોદ સહસ અગણારમાં, શ્રી ધન્નો અણગાર હો ॥ સુંદ૦ ॥ વીર જિણંદ વખાણિયો, એ પણ મુજ અધિકાર હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦ ॥ ૮ ॥ કૃષ્ણ નરેસર આગળે, દુક્કરકાર કહેહ હો ॥ સુંદર ॥ ઢંઢણ નેમિ પ્રશંસીયો, મુજ મહિમા સવિ તેહ હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦ ॥ ૯ ॥ નદિષેણ વહોરણ ગયો, ગણિકાયે કીધી હાંસી હો ॥ સુંદર ॥ વૃષ્ટિ કરી સોવનતણી, મેં તસ પૂરી આશ હો ॥ સુંદર ॥ તપ૦ ॥ ૧૦ ॥ એમ બળભદ્ર પ્રમુખ બહુ, તાર્યા તપસી જીવ હો ॥ સુંદર ॥ સમયસુદર પ્રભુ વીરજી, પહેલો મુજ પ્રસ્તાવ હો ॥ સુંદર, તપ સરિખો જગ કો નહી ॥ ૧૧ ॥

દોહા

ભાવ કહે તપ તું કિશો, છેડયો કરે કષાય ॥ પૂર્વકોડિ જો તપ તપે, ક્ષણમા ખેરૂ થાય ॥ ૧ ॥ ખંધક આચારજ પ્રતે, તેં બળાવ્યો સવિ દેશ ॥ અશુભ નિયાણું તું કરે, ક્ષમા નહી લવલેશ ॥ ૨ ॥ દ્વિપાયનઋષિ દૂહવ્યા, શાંબ પ્રદ્યુમ્નને સાહિ ॥ તે તપ ક્રોધ કરી તિહાં, દીધો દ્વારિકા દાહ ॥ ૩ ॥ દાન શિયળ તપ સાંભળો, મ કરો જૂઠ ગુમાન ॥ લોક મહુ કો સાખ દે, ધર્મે ભાવ પ્રધાન ॥ ૪ ॥ આપ નપુંસક છો ત્રણે, દે વ્યાકરણ તે સાખ ॥ કામ સરે નહિ કોઇનું, ભાવ ભણે મુજ પાખ ॥ ૫ ॥ રસ વિણ કનક ન નિપજે, જળ વિણ તરુવર વૃદ્ધિ ॥ રસવતી રસ નહિ લવણ વિણ, તિમ મુજ વિણ નહિ સિદ્ધિ ॥ ૬ ॥ મંત્ર જંત્ર મણિ ઔષધિ, દેવ ધર્મ ગુરુ સેવ ॥ ભાવ વિના તે સવિ વૃથા, ભાવ ફળે નિતમેવ ॥ ૭ ॥ દાન શિયળ તપ જે તુમે, નિજ નિજ કહ્યાં વૃત્તાંત ॥ તિહાં જો ભાવ ન હોત તો, કોઇ સિદ્ધિ નવિ હુંત ॥ ૮ ॥ ભાવ કહે મેં એકલે, તાર્યા બહુ નર નાર ॥ સાવધાન થઇ સાંભળો, નામ કહું નિરધાર ॥ ૯ ॥

ઢાળ ૪ થી.

(કપૂર હોય અતિ ઊજળો રે.—એ દેશી.)

કાનન માંહે કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા રે, પ્રસન્નચંદ્ર ઋષિરાય ॥ તે મેં

કીધો કેવળી રે, તતક્ષણ કર્મ ખપાય ॥ સોભાગી સુંદર, ભાવ વડો સંસાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ એ તો બીજો મુજ પરિવાર ॥ સો૦॥ દાનાદિક વિણ એકલો રે, પહોચાડું ભવપાર ॥ સો૦ ॥ ૨ ॥ વંશ ઉપર ચઢી ખેલતો રે, એલાપુત્ર અપાર ॥ કેવળજ્ઞાની મેં કિયો રે, પ્રતિબોધ્યો પરિવાર ॥ સો૦ ॥ ૩ ॥ ભૂખ તૃષા ખમે અતિ ઘણી રે, કરતો કૂર આહાર ॥ કેવળમહિમા સુર કરે રે, કૂરગડૂ અણગાર ॥ સો૦ ॥ ૪ ॥ લાભથી લોભ વાધે ઘણો રે, આણ્યો મન વૈરાગ ॥ કપિલ થયો મુનિ કેવળી રે, તે એ મુજને સોભાગ ॥ સો૦ ॥ ૫ ॥ અર્ણિકા સુત ગચ્છનો ધણી રે, ક્ષીણ જંઘાબળ જાણ ॥ કીધો અંતગડ કેવળી રે, ગંગાજળ ગુણખાણ ॥ સો૦ ॥ ૬ ॥ પન્નરસેં તાપસ ભણી રે, દીધી ગૌતમે દીખ ॥ તતક્ષણ કીધા કેવળી રે, જો મુજ માની શીખ ॥ સો૦ ॥ ૭ ॥ પાલક પાપીયે પીલીયા રે, ખંધકસૂરિના શિષ્ય ॥ જનમ મરણથી છોડવ્યા રે, આપે મુજ આશિષ ॥ સો૦ ॥ ૮ ॥ ચંડરૂદ્રને ચાલતાં રે, દીધો દંડ પ્રહાર ॥ નવદીક્ષિત થયો કેવળી રે, તે ગુરૂ પણ તિણિવાર ॥ સો૦ ॥ ૯ ॥ ધનરથકારક સાધુને રે, પડિલાભ્યો ઉલ્લાસ ॥ મૃગલો ભાવના ભાવતો રે, પહોત્યો સ્વર્ગ આવાસ ॥ સો૦ ॥ ૧૦ ॥ નિજ અપરાધ ખમાવતી રે, મૂક્યું મનથી માન ॥ મૃગાવતીને મેં દીધું રે, નિર્મળ કેવળજ્ઞાન ॥ સો૦ ॥ ૧૧ ॥ મરૂદેવી ગજ ઉપરે રે, દેખી પુત્રની ઋદ્ધિ ॥ મુજને મનમાંહે ધર્યો રે, તતક્ષણ પામી સિદ્ધિ ॥ સો૦ ॥ ૧૨ ॥ વીર વંદન ચલ્યો મારગે રે, ચાંપ્યો ચપળ તુરંગ ॥ દર્દૂર નામે દેવતા રે, તેહ થયો મુજ સંગ ॥ સો૦ ॥ ૧૩ ॥ પ્રભુ પાય પૂજન નિસરી રે, દુર્ગલા નામે નાર ॥ કાળધરમ વચમાં કરી રે, પહોતી સ્વર્ગ મઝાર ॥ સો૦ ॥ ૧૪ ॥ કાયાથી શોભા કારમી રે, રૂપ કિશો અભિમાન ॥ ભરત આરિસાભુવનમાં રે, પાંમ્યો કેવળજ્ઞાન ॥ સો૦ ॥ ૧૫ ॥ આષાઢભૂતિ કળા નીલો રે, પ્રગટ્યો ભરત સરૂપ ॥ નાટક કરતાં પામીયો રે, કેવળજ્ઞાન અનૂપ ॥ સો૦ ॥ ૧૬ ॥ દિક્ષા દિન કાઉસ્સગ્ગ રહ્યો રે, ગજસુકુમાળ મસાણ ॥ સોમલે શીશ પ્રજાળિયું રે, સિદ્ધિ ગયો શુભ જાણ ॥ સો૦ ॥ ૧૭ ॥ ગુણસાગર થયો કેવળી રે, સાંભળી પૃથવીચંદ ॥ પોતે કેવળ પામીયો રે, સેવ કરે સુર ઇંદ ॥ સો૦ ॥ ૧૮ ॥ એમ અનેક મેં ઉદ્ધર્યા રે, મૂક્યા શિવપુર વાસ ॥ સમયસુંદર પ્રભુ વીરજી રે, મુજને પ્રથમ પ્રકાશ ॥ સોભાગી૦ ॥ ૧૯ ॥

દોહા

વીર કહે તુમે સાંભળો, દાન શિયળ તપ ભાવ ॥ નિંદા છે અતિ પાપિણી, ધર્મે કર્મે પ્રસ્તાવ ॥ ૧ ॥ પરનિંદા કરતાં થકાં, પાપે પિંડ ભરાય ॥ વેઠ શાઠ વાધે ઘણી, દુર્ગતિ પ્રાણી જાય ॥ ૨ ॥ નિંદક સરખો પાપિયો, ભૂંડો કોઇ ન દીઠ ॥ વળિ ચંડાળ સમો કહ્યો, નિંદક મૂખ અદીઠ ॥ ૩ ॥ આપ પ્રશસા આપણી, કરતો ઇંદ નરિંદ ॥ લધુતા પામે લોકમા, નામે નિજ ગુણ વૃંદ ॥ ૪ ॥ કો કેહની મ કરો તુમે, નિંદા ને અહંકાર ॥ આપ આપણ ઠામે રહો, સહુકો ભલો સંસાર ॥ ૫ ॥ તોપણ અધિકો ભાવ છે, એકાકી સમરત્થ ॥ દાન શિયળ તપ ત્રણે ભલા, પણ ભાવ વિના અકયત્થ ॥ ૬ ॥ અંજન આંખે આજતાં, અધિકો આણી રેખ ॥ રજમાંહી તજ કાઢતાં, અધિકો ભાવ અરોપ ॥ ૭ ॥ ભગવંત હઠ ભંજન ભણી, ચારે સરિખા ગણંત ॥ ચારે કરી મુખ્ય આપણા, ચઉવિધ ધર્મ ભણંત ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૫ મા

(ચેતન ચેતીએ રે.—એ દેશી.)

વીર જિણેસર એમ ભણે રે, બેઠી પરષદા બાર ॥ ધર્મ કરો તુમે પ્રાણિયા રે, જિમ પામો ભવપાર રે ॥ ધર્મ હૈયે ધરો, ધર્મના ચાર પ્રકારો રે, ભવિયણ સાંભળો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ધર્મ મુક્તિ સુખકાર રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ધર્મથકી ધન સંપજે રે, ધર્મથકી સુખ હોય ॥ ધર્મથકી આરતિ ટળે રે, ધર્મ સમો નહીં કોય રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૨ ॥ દુર્ગતિ પડતાં પ્રાણિયા રે, રાખે શ્રી જિનધર્મ ॥ કુટુંબ સહુકો કારમું રે, મત ભૂલો ભવિ ભર્મ રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૩ ॥ જીવ જિકે સુખીયા હુઆ રે, વળિ હોવે છે જેહ ॥ તે જિનવરના ધર્મથી રે, મત કોઇ કરો સંદેહ રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૪ ॥ સોળસેં ને છાસઠ સમે રે, સાંગાનેર મઝાર ॥ પદ્મપ્રભુ સુપસાઉલે રે; એહ ભણ્યો અધિકાર રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૫ ॥ સોહમસ્વામી પરંપરા રે, ખરતરગચ્છ કુળચંદ ॥ યુગપ્રધાન જગ પરગડો રે, શ્રી જિનચંદસૂરિંદ રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૬ ॥ તાસ શિષ્ય અતિ દિપતો રે, વિનયવંત જસવંત ॥ આચારજ ચઢતી કળા રે, જિનસિંહસૂરિ મહંત રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૭ ॥ પ્રથમ શિષ્ય શ્રીપૂજ્યના રે, સકળચંદ તસ શિષ્ય ॥ સમયસુંદરવાચક ભણે રે, સંઘ સદા સુજગીશ રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૮ ॥ દાન શિયળ તપ ભાવનો રે, સરસ રચ્યો સંવાદ ॥ ભણતાં ગુણતા ભાવશું રે, ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ શુદ્ધ સુપ્રસાદ રે ॥ ધર્મ૦ ॥ ૯ ॥

અથ શ્રી મહાવીરસ્વામીના સત્તાવીશભવનું પંચઢાલિયું.

દોહા.

શ્રી શુભવિજય સુગુરુ નમી, નમી પદ્માવતી માય ॥ ભવ સત્તાવીશ વર્ણવું, સુણતાં સમકિત થાય ॥ ૧ ॥ સમકિત પામે જીવને, ભવ ગણતીએ ગણાય ॥ જો વળી સંસારે ભમે, તો પણ મુગતે જાય ॥ ૨ ॥ વીર જિનેશ્વર સાહિબો, ભમિયો કાળ અનંત ॥ પણ સમકિત પામ્યા પછી, અંતે થયા અરિહંત ॥ ૩ ॥

ઢાળ ૧ લી

(કપૂર હોય અતિ ઉજળો રે.—એ દેશી.)

પહેલે ભવે એક ગામનો રે, રાય નામે નંયસાર ॥ કાષ્ઠ લેવા અટવી ગયો રે, ભોજન વેળા થાય રે ॥ પ્રાણી, ધરિયે સમકિત રંગ, જિમ પામિયે સુખ અભંગ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ધરિયે૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મન ચિંતે મહિમા નીલો રે, આવે તપસી કોય ॥ દાન દેઇ ભોજન કરૂં રે, તો વંછિત ફળ હોય રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨ ॥ મારગ દેખી મુનિવરા રે, વંદે દેઇ ઉપયોગ ॥ પૂછે કેમ ભટકો ઇહાં રે, મુનિ કહે સાથ વિજોગ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૩ ॥ હરખભરે તેડી ગયો રે, પડિલાભ્યા મુનિરાજ ॥ ભોજન કરી કહે ચાલીએ રે, સાથ ભેળા કરૂં આજ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૪ ॥ પગવટીયે ભેળા કર્યા રે, કહે મુનિ દ્રવ્ય એ માર્ગ ॥ સંસારે ભૂલા ભમો રે, ભાવ મારગ અપવર્ગ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૫ ॥ દેવ ગુરૂ ઓળખાવિયા રે, દીધો વિધિ નવકાર ॥ પશ્ચિમ મહાવિદેહમાં રે, પામ્યો સમકિત સાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૬ ॥ શુભ ધ્યાને મરી સુર હુઓ રે, પહેલા સર્ગ મઝાર ॥ પલ્યોપમ આયુ ચવી રે, ભરત ઘરે અવતાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૭ ॥ નામે મરિચી જોવને રે, સંયમ લીએ પ્રભુ પાસ ॥ દુષ્કર ચરણ લહી થયો રે, ત્રિદંડીક શુભ વાસ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૨ જી.

(વિવાહલાની દેશી.)

નવો વેષ રચે તેણી વેળા, વિચરે આદિસર ભેળા ॥ જળ થો

ઉ સ્નાન વિશેષ, પગ પાનહી ભગવે વેષ ॥ ૧ ॥ ધરે ત્રિદંડ લાકડી મ્હોટી, શિર મૂંડણને ધરે ચોટી ॥ વળી છત્ર વિલેપન અંગે, થૂલથી વ્રત ધરતો રંગે ॥ ૨ ॥ સોનાની જનોઇ રાખે, સહુને મુનિ મારગ ભાખે ॥ સમોસરણે પૂછે નરેશ, કોઇ આગે હોશે જિનેશ ॥ ૩ ॥ જિન જંપે ભરતને તામ, તુજ પુત્ર મરીચી નામ ॥ વીર નામે થશે જિન છેલા, આ ભરતે વાસુદેવ પહેલા ॥ ૪ ॥ ચક્રવર્તિ વિદેહે થાશે, સુણી આવ્યા ભરત ઉલ્લાસે ॥ મરીચીને પ્રદક્ષિણા દેતા, નમી વંદીને એમ કહેતા ॥ તમે પુન્યાઇવંત ગણાશો, હરિ ચક્રી ચરમ જિન થાશો ॥ નવિ વંદુ ત્રિદંડિક વેષ, નમું ભક્તિયે વીર જિનેશ ॥ ૬ ॥ એમ સ્તવના કરી ઘર જાવે, મરિચી મન હર્ષ ન માવે ॥ મ્હારે ત્રણ પદવીની છાપ, દાદા જિન ચક્રી બાપ ॥ ૭ ॥ અમે વાસુદેવ ધુર થઇશું, કુળ ઉત્તમ મ્હારૂં કહીશું ॥ નાચે કુળમદશું ભરાણો, નિચગોત્ર તિહાં બંધાણો ॥ ૮ ॥ એક દિન તનુ રોગે વ્યાપે, કોઇ સાધુ પાણી ન આપે ॥ ત્યારે વંછે ચેલો એક, તવ મળિયો કપિલ અવિવેક ॥ ૯ ॥ દેશના સુણી દિક્ષા વાસે, કહે મરિચી લીયો પ્રભુ પાસે ॥ રાજપુત્ર કહે તુમ પાસે, લેશું અમે દિક્ષા ઉલ્લાસે ॥ ૧૦ ॥ તુમ દરશને ધરમનો વ્હેમ, સુણી ચિંતે મરિચી એમ ॥ મુજ યોગ્ય મળ્યો એ ચેલો, મૂળ કડવે કડવો વેલો ॥ ૧૧ ॥ મરિચી કહે ધર્મ ઉભયમા, લીએ દિક્ષા જોવનવયમાં ॥ એણે વચને વધ્યો સંસાર, એ ત્રીજો કહ્યો અવતાર ॥ ૧૨ ॥ લાખ ચોરાશી પૂરવ આય, પાળી પંચમે સર્ગ સધાય ॥ દસ સાગર જીવિત ત્યાંહી, શુભ વીર સદા સુખમાંહી ॥ ૧૩ ॥

ઢાળ ૩ જી

(ચોપાઇની દેશી.)

પાંચમે ભવ કોલ્લાગ સન્નિવેશ, કૌશિક નામે બ્રાહ્મણ વેષ ॥ એંશીલાખ પૂરવ અનુસરી, ત્રિદંડીયાને વેષે મરી ॥ ૧ ॥ કાળ બહુ ભમીયો સંસાર, થુણાપુરી છઠ્ઠો અવતાર ॥ બહોતેર લાખ પૂરવને આય, વિપ્ર ત્રિદંડીક વેષ ધરાય ॥ ૨ ॥ સૌધર્મે મધ્યસ્થિતિયે થયો, આઠમે ચૈત્ય સન્નિવેશે ગયો ॥ અગ્નિદ્યોત દ્વિજ ત્રિદંડીયો, પૂર્વ આયુ લખ સાઠે મૂઓ ॥ ૩ ॥ મધ્યસ્થિતિયે સુર સર્ગ ઇશાન, દસમે મંદિરપુર દ્વિજ ઠાણ ॥ લાખ છપ્પન પૂરવાયુરી, અગ્નિભૂતિ ત્રિદંડીક મરી ॥ ૪ ॥ ત્રીજે સગ્ગ મધ્યાયુ ધરી, બારમે ભવ શ્વેતાંબીપુરી ॥ પુ

૨૧ લાખ ચુમ્માલીશ આય, ભારદ્વાજ ત્રિદંડીક થાય ॥ ૫ ॥ તેરમે ચોથે સર્ગે રમી, કાળ ઘણો સંસારે ભમી ॥ ચઉદમે ભવ રાજગૃહી જાય, ચોત્રીશલાખ પુરવને આય ॥ ૬ ॥ થાવર વિપ્ર ત્રિદંડી થયો, પાંચમે સર્ગ મરીને ગયો ॥ સોળમે ભવ કોડ વરસ સમાય, રાજકુમર વિશ્વભૂતિ થાય ॥ ૭ ॥ સંભૂતિમુનિ પાસે અણગાર, દુક્કર તપ કરી વરસ હજાર ॥ માસખમણ પારણ ધરી દયા, મથુરામાં ગોચરીએ ગયા ॥ ૮ ॥ ગાયે હણ્યા મુનિ પડિયા વશા, વિશાખનંદી પિતરિયો હશા ॥ ગૌશૃંગે મુનિ ગર્વે કરી, ગયણ ઉછાળી ધરતી ધરી ॥ ૯ ॥ તપ બળથી હોજયો બળધણી, કરી નિયાણું મુનિ અણસણી ॥ સત્તરમે મહાશુક્રે સુરા, શ્રી શુભ વીર સત્તર સાગરા ॥ ૧૦ ॥

ઢાળ ૪ થી.

(નદી યમુનાકે તીર, ઉડે દોય પંખીયાં.—એ દેશી.)

અઢારમે ભવે સાત, સુપને સૂચિત સતી ॥ પોતનપુરીયે પ્રજાપતિ, રાણી મૃગાવતી ॥ તસ સુત નામે ત્રિપૃષ્ટ, વાસુદેવ નિપન્યા ॥ પાપ ઘણું કરી સાતમી, નરકે ઉપન્યા ॥ ૧ ॥ વીશમે ભવ થઇ સિંહ, ચોથી નરકે ગયા ॥ તિહાંથી ચવી સંસારે, ભવ બહુળા થયા ॥ બાવીશમે નરભવ લહી, પુણ્યદશા વર્યા ॥ ત્રેવીશમે રાજ્યધાની, મૂકાયે સંચર્યા ॥ ૨ ॥ રાય ધનંજય ધારણી, રાણીયે જનમિયા ॥ લાખ ચોરાશી પૂરવ, આયુ જીવિયા ॥ પ્રિયમિત્ર નામે ચક્રવર્તી, દિક્ષા લહી ॥ કોડી વરસ ચારિત્રદશા, પાળી સહી ॥ ૭ ॥ મહાશુક્રે થઇ દેવ, ઇણે ભરતે ચવી ॥ છત્રિકા નગરીયે, જિતશત્રુ રાજવી ॥ ભદ્રા માય લખ પચવીશ, વરસ સ્થિતિ ધરી ॥ નંદન નામે પુત્રે, દિક્ષા આચરી ॥ ૪ ॥ અગીયાર લાખને એંશી, હજાર છસ્સે વળી ॥ ઉપર પીસ્તાલીશ, અધિક પણ દિન રૂળી ॥ વીશસ્થાનક માસખમણે, જાવજજીવ સાધતા ॥ તિર્થંકર નામકર્મ, તિહાં નિકાચતા ॥ ૫ ॥ લાખ વરસ દિક્ષા, પર્યાય તે પાળતા ॥ છવ્વીશમે ભવ, પ્રાણતકલ્પે દેવતા ॥ સાગર વીશનું જીવિત, સુખભર ભોગવે ॥ શ્રી શુભ વીરજિનેશ્વર, ભવ સુણજો હવે ॥ ૬ ॥

ઢાળ ૫ મી.

(ગજરામારુજી ચાલ્યા ચાકરી રે.—એ દેશી.)

નયર માહણકુંડમાં વસે રે, મહાઋદ્ધિ ઋષભદત્ત નામ ॥ દેવા

નંદા દ્વિજ શ્રાવિકા રે, પેટ લીધો પ્રભુ વિમગમ રે ॥ પેટ લીધો પ્રભુ વિમગમ ॥ ૧ ॥ બ્યાશી દિવસને અંતરે રે, સુર હરિણગમેષી આય ॥ સિદ્ધાર્થરાજા ઘરે રે, ત્રિસલા કૂખે છટકાય રે ॥ ત્રિસલા૦ ॥ ૨ ॥ નવ માસાંતરે જનમિયા રે, દેવ દેવીયે ઓચ્છવ કીધ ॥ પરણી યશોદા જોવને રે, નામે મહાવીર પ્રસિદ્ધ રે ॥ નામે૦ ॥ ૩ ॥ સંસાર લીલા ભોગવી રે, ત્રીશ વર્ષે દિક્ષા લીધ ॥ બાર વરસે હુઆ કેવળી રે, શિવવહુનુ તિલક શિર દીધ રે ॥ શિવ૦ ॥ ૪ ॥ સંઘ ચતુર્વિધ થાપીયો રે, દેવાનંદા ઋષભદત્ત પ્યાર ॥ સયમ દેઇ શિવ મોકલ્યા રે, ભગવતિસૂત્રે અધિકાર રે ॥ ભગવતિ૦ ॥ ૫ ॥ ચોત્રિશ અતિશય શોભતા રે, સાથે ચઉદસહસ અણગાર ॥ છત્રીશસહસ તે સાધવી રે, બીજો દેવ દેવી પરિવાર રે ॥ બીજો૦ ॥ ૬ ॥ ત્રીસ વરસ પ્રભુ કેવળી રે, ગામ નગર તે પાવન કીધ ॥ બ્હોતેર વરસનુ આઊખું રે, દિવાળીયે શિવપદ લીધ રે ॥ દિવા૦ ॥ ૭ ॥ અગુરૂ લઘુ અવગાહને રે, કીયો સાદીઅનંત નિવાસ ॥ મોહરાયમલ્લ મૂળશું રે, તન મન સુખનો હોય નાશ રે ॥ તન૦ ॥ ૮ ॥ તુમ સુખ એક પ્રદેશનુ રે, નવિ માવે લોકાકાશ ॥ તો અમને સુખીયા કરો રે, અમે ધરીયે તુમારી આશ રે ॥ અમે૦ ॥ ૯ ॥ અખય ખજાનો નાથનો રે, મેં દીઠો ગુરૂ ઉપદેશ ॥ લાલચ લાગી સાહિબા રે, નવિ ભજીયે કુમતિનો લેશ રે ॥ નવિ૦ ॥ ૧૦ ॥ મ્હોટાનો જે આશરો રે, તેથી પામીયે લીલ વિલાસ ॥ દ્રવ્યભાવ શત્રુ હણી રે, શુભવીર સદા સુખવાસ રે ॥ શુભ૦ ॥૧૧

કળશ

ઓગણીશ એકે, વરસ છેકે, પૂર્ણિમા શ્રાવણવરો ॥ મેં થુણ્યો લાયક, વિશ્વનાયક, વર્દ્ધમાન જિનેશ્વરો ॥ સંવેગ રંગ, તરંગ ઝીલે, જસવિજય સમતા ધરો ॥ શુભવિજય પંડિત ચરણ સેવક, વીરવિજયો જય કરો ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री महावीरस्वामीनां पांचकल्याणकनुं चोढालियुं.

દોહા

પ્રેમે પ્રણમું પરમતિ, માગું અવિચળ વાણ ॥ વીરતણા ગુણ ગાયશું, પંચકલ્યાણક જાણ ॥ ૧ ॥ ગુણ ગાતા જિનજીતણા, લહીએ ભવનો પાર ॥ સુખ સમાધિ હોય જીવને, સુણજો ગાતુ નર નાર ॥૨॥

ઢાળ ૧ લી.

(ચાલો ગરબે રમીયે રૂડા રાગશું જો.—એ દેશી.)

જંબૂદ્વીપના ભરતમાં જો, રૂડું માહણકુંડ છે ગામ જો ॥ ઋષભદત્ત માહણ તિહાં વસે જો, તસ નારી દેવાનંદા નામ જો ॥ ચરિત્ર સુણો જિનજીતણાં જો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જેમ સમકિત નિર્મળ થાય જો, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ સંપજે જો ॥ વળી પાતક દૂર પલાય જો ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ ઉજળી છઠ આષાઢની જો, યોગે ઉત્તરાફાલ્ગુણી સાર જો ॥ પુષ્પોત્તર સુવિમાનથી જો, ચવિ કૂખે લીયો અવતાર જો ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥ દેવનંદા તેણી રયણીએ જો, સૂતાં સુપન લહ્યાં દસ ચાર જો ॥ ફળ પૂછે નિજ કંતને જો, કહે ઋષભદત્ત મન ધાર જો ॥ ચ૦ ॥ ૪ ॥ ભોગ અરથ સુખ પામશું જો, તમે લહેશો પુત્ર રતન્ન જો ॥ દેવનંદા તે સાંભળી જો, કીધું મનમાં તહત્તિ વચન્ન જો ॥ ચ૦ ॥ ૫ ॥ સંસારિક સુખ ભોગવે જો, સુણો અચરિજ હુઓ તિણિવાર જો ॥ સુધર્મે ઇંદ્ર તિહાં કણે જો, જોઇ અવધિતણે અનુસાર જો ॥ ચ૦ ॥ ૬ ॥ ચરમ જિણેસર ઊપન્યા જો, દેખી હરખ્યો ઇંદ્ર મહારાજ જો ॥ સાત આઠ પગ સામો જઇ જો, એમ વંદન કરે શુભ સાજ જો ॥ ચ૦ ॥ ૭ ॥ શક્રસ્તવ વિધિશું કરી જો, ફરી બેઠો સિંહાસન જામ જો ॥ મન વિમાસણમાં પડયું જો , ચિત ચિંતવે સુરપતિ તામ જો ॥ ચ૦ ॥ ૮ ॥ જિન ચક્રી હરિ રામજી જો, અંત પ્રાંત માહણકૂળે જોય જો ॥ આવ્યા નહીં નહીં આવશે જો, એતો ઉગ્રભોગ રાજકૂળે હોય જો ॥ ચ૦ ॥ ૯ ॥ અંતિમ જિણેસર આવિયા જો, એતો માહણકુળમાં જેણ જો ॥ એતો અચ્છેરાભૂત છે જો, થયું હુંડાવસર્પિણી તેણ જો ॥ ચ૦ ॥ ૧૦ ॥ કાળ અનંત જાતે થકે જો, એહવાં દસ અચ્છેરાં થાય જો ॥ ઇણ અવસર્પિણીમાં થયાં જો, તે કહીયે જે ચિત્ત લાય જો ॥ ચ૦ ॥ ૧૧ ॥ ગર્ભહરણ ઉપસર્ગનો જો, મૂળ રૂપે આવ્યા રવિ ચંદ જો ॥ નિષ્ફળ દેશના જે થઇ જો, ગયો સૌધર્મે ચમરેંદ્ર જો ॥ ચ૦ ॥ ૧૨ ॥ એ શ્રી વીરની વારમાં જો, કૃષ્ણ અમરકંકા ગયા જાણ જો ॥ નેમિનાથને વારે સહી જો, સ્ત્રી તિર્થ મલ્લી ગુણખાણ જો ॥ ચ૦ ॥ ૧૩ ॥ એકસો આઠ સિધ્યા ઋષભને જો, વારે સુવિધિને અસંયત્તિ જો ॥ શિતળનાથ વારે થયું જો, કુળ હરિવંશની ઉત્પત્તિ જો ॥ ચ૦ ॥ ૧૪ ॥ એમ વિચાર કરે ઇંદલો જો, પ્રભુ નિચ કૂળે અવતાર

જો ॥ તેહનુ કારણ શુ અછે જો, યમ ચિંતવે હૃદય મઝાર જો ॥ ચ ત્રિ સુણો જિનજીતણા જો ॥ ૧૫ ॥

ઢાળ ૨ જી.

(આસો માસે શરદ પુનમની રાત જો.—એ દેશી.)

ભવ મ્હોટા કહીએ પ્રભુના સત્તાવીશ જો, મરિચી ત્રિદંડી તે માહે ત્રીજે ભવે રે જો ॥ તિહાં ભરત ચક્રીસર વંદે આવી જોય જો, કુળનો મદ કરી નિચગોત્ર બાધ્યુ તેહવે રે જો ॥ ૧ ॥ એતો માહણ કુળમા આવ્યા જિનવર દેવ જો, અતિ અણજુગતુ એહ થયું થાશે નહી રે જો ॥ જે જિનવર ચક્રી આવે નિચ કુળમાય જો, છે આચાર ધરૂં ઉત્તમ કુળે સહી રે જો ॥ ૨ ॥ એમ ચિંતી તેડયો હરિણગમેષી દેવ જો, કહે માહણકુંડે જઇને એ કારજ કરો રે જો ॥ છે દેવાનંદાની કૂખે ચરમ જિણંદ જો, હર્ષ ધરીને પ્રભુને તિહાંથી સંહરો રે જો ॥ ૩ ॥ નયર ક્ષત્રિકુંડ રાય સિદ્ધારથ ગેહ જો, ત્રિસલારાણી તેહની છે રૂપે ભલી રે જો ॥ તસ કૂખે જઇ સંક્રમાવો પ્રભુને આજ જો, ત્રિસલાનો જે ગર્ભ છે તે માહણકુળે રે જો ॥ ૪ ॥ જેમ ઇંદ્રે કહ્યુ તેમ કીધુ તતક્ષણ તેણ જો, બ્યાશી રાતને આંતરે પ્રભુને સંહર્યા રે જો ॥ માહણી સુપના જાણે ત્રિસલા હરિ લીધ જો, ત્રિસલા દેખી ચૌદ સુપન મનમાં ધર્યા રે જો ॥ ૫ ॥ ગજ વૃષભ અને સિંહ લક્ષ્મી ફૂલની માળ જો, ચંદ્રો સૂરજ ધ્વજ કુંભ પદ્મસરોવરૂ રે જો ॥ સાગરને દેવવિમાન ને રત્નની રાશિ જો, ચૌદમે સુપને દેખી અગ્નિ મનોહર રે જો ॥ ૬ ॥ શુભ સુહણા દેખી હરખી ત્રિસલા નાર જો, પરભાતે ઉઠીને પિયુ આગળ કહે રે જો ॥ તે સાંભળી દિલમા રાય સિદ્ધારથ નેહ જો, સુપનપાઠકને તેડી પૂછે ફળ લહે રે જો ॥ ૭ ॥ તુમ હોશે રાજ અરથને સુત સુખ ભોગ જો, સુણી ત્રિસલાદેવી સુખે ગર્ભ પોષણ કરે રે જો ॥ તવ માતા હેતે પ્રભુજી રહ્યા સલીન જો, તે જાણીને ત્રિસલા દુઃખ દિલમાં ધરે રે જો ॥ ૮ ॥ મે કીધાં પાપજ ઘોર ભવોભવ જેહ જો, દૈવ અટારો દોષી દેખી નવિ શકે રે જો ॥ મુજ ગર્ભ હર્યો જે કિમ પામુ હવે તેહ જો, રાંકતણે ઘર રત્નચિંતામણિ કિમ ટકે રે જો ॥ ૯ ॥ પ્રભુજીએ જાણી તતક્ષણ દુઃખની વાત જો, મોહ નિટંબન જાલિન જગમા જે લહ્યું રે જો ॥ જુઓ દિઠા વિણ પણ એવડો જો મોહ જો, નજરે બાંધ્યા પ્રેમનુ કારણ શુ કહું રે જો

॥ ૧૦ ॥ પ્રભુ ગર્ભથકી હવે અભિગ્રહ લીધો એહ જો, માત પિતા જીવતાં સંયમ લેશું નહીં રે જો ॥ એમ કરૂણા આણી તુરત હલાવ્યું અંગ જો, માતાને મન ઉપન્યો હર્ષ ઘણો સહી રે જો ॥ ૧૧ ॥ અહો ભાગ્ય અમારૂં જાગ્યું સહિયર આજ જો, ગર્ભ અમારો હાલ્યો સહુ ચિંતા ગઇ રે જો ॥ એમ સુખભર રહેતાં પૂર્ણ હુવા નવ માસ જો, તે ઉપર વળી સાડીસાત રયણી થઇ રે જો ॥ ૧૨ ॥ તવ ચૈત્ર તણી શુદ્ધિ તેરશ ઉત્તરા જોગ જો, જનમ્યા શ્રી જિન વીર હુઇ વધામણી રે જો ॥ સહુ ધરણી વિકસી જગમાં થયો પ્રકાશ જો, સુર નરપતિ ઘર વૃષ્ટિ કરે સોવનતણી રે જો ॥ ૧૩ ॥

ઢાળ ૩ જી.

(મ્હારી સહી રે સમાણી.—એ દેશી.)

જનમ સમય શ્રી વીરનો જાણી, આવી છપ્પનકુમારી રે ॥ જગજીવન જિન જી ॥ જનમ મહોત્સવ કરી ગીતજ ગાયે, પ્રભુજીને જાઉ બલિહારી રે ॥ જ૦ ॥ ૧ ॥ તતક્ષણ ઇંદ્ર સિંહાસન હાલ્યું, ઘોષ ઘંટા વજડાવી રે ॥ જ૦ ॥ મળિયા કોડિ સુરાસુર દેવા, મેરૂ પર્વતે આવી રે ॥ જ૦ ॥ ૨ ॥ ઇંદ્રો પંચરૂપે પ્રભુજીને, સુરગિરિ ઉપર લાવે રે ॥ જ૦ ॥ યત્ન કરી હિયડામાં રાખે, પ્રભુને શીશ નમાવે રે ॥ જ૦ ॥ ૩ ॥ એક કોડી સાઠલાખ કળશલા, નિર્મળ નીરે ભરિયા રે ॥ જ૦ ॥ ન્હાનો બાળક એ કિમ સહસે, ઇંદ્રે સંશય ધરિયા રે ॥ જ૦ ॥ ૪ ॥ અતુલબળિ જિન અવધે જોઇ, મેરૂ અંગૂઠે ચંપ્યો રે ॥ જ૦ ॥ પૃથ્વી હાલ કલ્લોલ થઇ તવ, ધરણીધર તિહાં કંપ્યો રે ॥ જ૦ ॥ ૫ ॥ જિનનું બળ દેખીને સુરપતિ, ભક્તિ કરીને ખમાવે રે ॥ જ૦ ॥ ચાર વૃષભનાં રૂપ ધરીને, જિનવરને ન્હવરાવે રે ॥ જ૦ ॥ ૬ ॥ અમૃત અંગૂઠે થાપીને, માતા પાસે મેલે રે ॥ જ૦ ॥ દેવ સહુ નંદિસર જાએ, આવતાં પાતક ઠેલે રે ॥ જ૦ ॥ ૭ ॥ હવે પ્રભાતે સિદ્ધારથરાજા, અતિ ઘણા ઓચ્છવ મંડાવે રે ॥ જ૦ ॥ ચકલે ચકલે નાચ કરાવે, જગતનાં દાણ છંડાવે રે ॥ જ૦ ॥ ૮ ॥ બારમે દિવસે સજ્જન સંતોષી, નામ દીધું વર્દ્ધમાન રે ॥ જ૦ ॥ અનુક્રમે વધતા આઠ વરસના, હુઆ શ્રી ભગવાન રે ॥ જ૦ ॥ ૯ ॥ એક દિન પ્રભુજી રમવા ચાલ્યા, તેવ તેવડા સંઘાતી રે ॥ જ૦ ॥ ઇંદ્ર મુખે પરશંસા નિસુણી, આવ્યો સુર મિથ્યાતી રે ॥ જ૦ ॥ ૧૦ ॥ પન્નગરૂપે ઝાડે વ-

ળગ્યો, પ્રભુજીએ નાંખ્યો ઝાલી રે ॥ જ૦ ॥ તાડ સમાન વળી રૂપ કીધું, મૂઠીએ નાંખ્યો ઉછાળી રે ॥ જ૦ ॥ ૧૧ ॥ ચરણે નમીને ખમાવે તે સુર, નામ ધરે મહાવીર રે ॥ જ૦ ॥ જેહવા તુમને ઇંદ્રે વખાણ્યા, તેહવા છો પ્રભુ ધીર રે ॥ જ૦ ॥ ૧૨ ॥ માત પિતા નિશાળે ભણવા, મૂકે બાળક જાણી રે ॥ જ૦ ॥ ઇંદ્ર આવી તિહાં પ્રશ્નજ પૂછે, પ્રભુ કહે અર્થ વખાણી રે ॥ જ૦ ॥ ૧૩ ॥ જોવનવય જાણી પ્રભુ પરણ્યા, નારી જશોદા નામે રે ॥ જ૦ ॥ અઠ્ઠાવીશે વરષે પ્રભુના, માત પિતા સ્વર્ગ પામે રે ॥ જ૦ ॥ ૧૪ ॥ ભાઇતણો અતિ આગ્રહ જાણી, દોય વરસ વરવામી રે ॥ જ૦ ॥ તેહવે લોકાંતિક સુર બોલે, પ્રભુ કહો ધર્મ પ્રકાશી રે ॥ જ૦ ॥ ૧૫ ॥

ઢાળ ૪ થી

(થારે માથે પચરંગી પાઘ, સોનારો છોગલો મારુજી.—એ દેશી.)

પ્રભુ આપી વરસીદાન, ભલું રવિ ઊગતે ॥ જિનવરજી ॥ એક કોડીને આઠ લાખ, સોનૈયા દિન પ્રતે ॥ જિ૦ ॥ માગસર વદિ દશમી, ઉત્તરા યોગે મન ધરી ॥ જિ૦ ॥ ભાઇની અનુમતિ માગીને દિક્ષા વરી ॥ જિ૦ ॥ ૧ ॥ તેહ દિવસથકી પ્રભુ ચઉનાણી થયા ॥ જિ૦ ॥ સાધિક એક વરસ તે ચીવરધારી રહ્યા ॥ જિ૦ ॥ પછે દીધું બંભણને બે વાર ખંડાખંડ કરી ॥ જિ૦ ॥ પ્રભુ વિહાર કરે એકાકી અભિગ્રહ ચિત્ત ધરી ॥ જિ૦ ॥ ૨ ॥ સાડાબાર વરસમાં ઘોર પરિસહ જે સહ્યા ॥ જિ૦ ॥ શૂળપાણિને સંગમ દેવ ગોશાળાના કહ્યા ॥ જિ૦ ॥ ચંડકોશીને ગોવાળે ખીર રાંધી પગ ઉપરે ॥ જિ૦ ॥ કાને ખીલા ઠોરયા તે દુષ્ટ સહુ પ્રભુ ઉદ્ધરે ॥ જિ૦ ॥ ૩ ॥ લેઇ અડદના બાકળા ચંદનબાળા તારિયાં ॥ જિ૦ ॥ પ્રભુ પર ઉપગારી સુખ દુઃખ સમ ધારિયા ॥ જિ૦ ॥ છમાસી બે ને નવ ચોમાસી કહીએ રે ॥ જિ૦ ॥ અઢીમાસ ત્રિમાસ દોઢમાસ એ બે બે લહીએ રે ॥ જિ૦ ॥ ૪ ॥ ષટ કીધા બે બે માસ પ્રભુ સોહામણા ॥ જિ૦ ॥ બાર માસને પખ બ્હોંતેર તે ગણિયામણા ॥ જિ૦ ॥ છઠ બસેં ઓગણત્રીશ બાર અઠ્ઠમ વખાણીયે ॥ જિ૦ ॥ ભદ્રાદિક પ્રતિમા દિન બે ચૌદશ જાણીયે ॥ જિ૦ ॥ ૫ ॥ સાડાબાર વરષે તપ કીધા વિણુ પાણીયે ॥ જિ૦ ॥ ૯ ॥ પારણાં ત્રણસેં ઓગણપચાસ તે જાણીએ ॥ જિ૦ ॥ તવ કર્મ ખપાવી ધ્યાન શુક્લ મન ધ્યાવતા ॥ જિ૦ ॥ વૈશાખ શુદિ દશમી ઉત્તરાં જો,

ગે સોહાવતા ॥ જિ૦ ॥ ૬ ॥ શાળિવૃક્ષ તળે પ્રભુ પામ્યા કેવળનાણ રે ॥ જિ૦ ॥ લોકાલોકતણા પરકાશી થયા પ્રભુ જાણ રે ॥ જિ૦ ॥ ઇંદ્રભૂતિ પ્રમુખ પ્રતિબોધી ગણધર કીધ રે ॥ જિ૦ ॥ સંઘ થાપના કરીને ધર્મની દેશના દીધ રે ॥ જિ૦ ॥ ૭ ॥ ચૌદસહસ ભલા અણગાર પ્રભુને શોભતા ॥ જિ૦ ॥ વળી સાધવી સહસછત્રીશ કહી નિર્લોભતા ॥ જિ૦ ॥ ઓગણસાઠ સહસ એકલાખ તે શ્રાવક સંપદા ॥ જિ૦ ॥ તિન લાખને સહસ અઢાર તે શ્રાવિકા સંમુદા ॥ જિ૦ ॥ ૮ ॥ ચૌદપૂરવધારી ત્રણશેં સંખ્યા જાણીયે ॥ જિ૦ ॥ તેરશેં ઉહિનાણી સાતશેં કેવળી વખાણીયે ॥ જિ૦ ॥ લબ્ધિધારી સાતશેં વિપુલમતિ વળી પાંચશેં ॥ જિ૦ ॥ વળી ચારશેં વાદી તે પ્રભુજી પાસે વસે ॥ જિ૦ ॥ ૯ ॥ શિષ્ય સાતશેં ને વળી ચૌદશેં સાધવી સિદ્ધ થયાં ॥ જિ૦ ॥ એ પ્રભુજીનો પરિવાર કહેતાં મન ગહગહ્યાં ॥ જિ૦ ॥ પ્રભુજીએ ત્રીસ વરસ ઘરવાસે ભોગવ્યાં ॥ જિ૦ ॥ છદ્મસ્થપણામાં બાર વરસ તે જોગવ્યાં ॥ જિ૦ ॥ ૧૦ ॥ ત્રીશ વરસ કેવળ બેતાલીશ વરસ સંયમપણું ॥ જિ૦ ॥ સંપૂરણ બહોતેર વરસ આયુ શ્રી વીરતણું ॥ જિ૦ ॥ દિવાળી દિવસે સ્વાતિનક્ષત્ર સોહંકરૂ ॥ જિ૦ ॥ મધ્યરાતે મુગતિ પહોત્યા પ્રભુજી મનોહરૂ ॥ જિ૦ ॥ ૧૧ ॥ એ પાંચકલ્યાણક ચોવીશમા જિનવરજીતણાં ॥ જિ૦ ॥ તે ભણતાં ગણતાં હરખ હોયે મનમાં ઘણા ॥ જિ૦ ॥ જિનશાસન નાયક ત્રિશલા સુત ચિત્ત રંજણો ॥ જિ૦ ॥ ભવિયણને શિવસુખકારી ભવ ભય ભંજણો ॥ જિ૦ ॥ ૧૨ ॥

॥ કળશ ॥ જય વીર જિનવર, સંઘ સુખકર, થુણ્યો અતિ ઉત્સુક ધરી ॥ સંવત સત્તર એકાશીયે, સૂરત ચોમાસુ કરી ॥ શ્રી સહજસુંદરતણો શેવક, ભક્તિશું એણીપરે કહે ॥ પ્રભુજીશું પૂરણ પ્રેમ પામ્યો, નિત્ય લાભ વંછિત લહે ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી મહાવીરસ્વામીનું ચોઢાલિયું.

ઢાળ ૧ લી.

સિદ્ધારથ કુળે તું ઊપન્યો, ત્રિસલાદે થારી માત જી ॥ વરશી દાન દેઇ કરી, સંયમ લીધો જગનાથ જી ॥ થેં મન મોહ્યું મહાવીર જી ॥ ૧ ॥ કંચનવરણી છે કાય જી ॥ નયણ ન ધ્રાપે જી નિરખતાં,

દિઠડે 'આવે છે દાય જી ॥ થેં મન૦ ॥ ૨ ॥ આપ એકિલા સંયમ આ દર્યો, ઉપન્યો ચોથો રે જ્ઞાન જી ॥ ઉત્કૃષ્ટ તપ થે આદર્યો, ધરતા નિર્મળ ધ્યાન જી ॥ થે મન૦ ॥ ૩ ॥ ઉગ્રવિહાર થે આદર્યો, કેઇ વા મ રહ્યા વનવાસ જી ॥ કેઇ વાસા વસ્તિયે રહ્યા, ન રહ્યા એક ઠામે ચોમામ જી ॥ થે મન૦ ॥ ૪ ॥ પ્રભુ પહેલો ચોમાસો થે 'કિયો, અ-ઠ્ઠીગામ મોઝાર જી ॥ દૂજો વાણિજગામમેં, પચ ચંપા સુખકાર જી ॥ થેં મન૦ ॥ ૫ ॥ પચ પૃષ્ટચપા કર્યાં, વિશાળાનગરીમા તીન જી ॥ રાજગૃહિમા ચૌદ કર્યાં, નાલ દેપાડે લયલીન જી ॥ થેં મન૦ ॥ ૬ ॥ છ ચોમાસા મિથિલા કર્યા, ભદ્રિકાનગરીમા દોય જી ॥ એક કર્યો રે આલંભિયા, સાવત્થિનગરી એક હોય જી ॥ થે મન૦ ॥ ૭ ॥ એક અનારજ દેશમાં, અપાપાનગરી એક જાણ જી ॥ એક કર્યો પાવાપુરિમેં, જહે પહોત્યા નિરવાણ જી ॥ થેં મન૦ ॥ ૮ ॥ હસ્તિપાળ રાજા ઇમ વિનવે, હું તુમ ચરણાંરો દાસ જી ॥ એક શાળા મ્હારે સૂઝતી, આપ કરોને ચોમાસ જી ॥ થે મન૦ ॥ ૯ ॥ ચાળીસ ચોમાસા શે-હેરમાં, દાખ્યા દેશ નગરનાં નામ જી ॥ એક અનારજ દેશમાં, એક ચોમાસુ વળિ ગામ જી ॥ થેં મન૦ ॥ ૧૦ ॥ પ્રભુ ગામ નગર પૂર વિચરિયા, ભવ્ય જીવારાં ભાગ્ય જી ॥ મારગ બતાયો મોક્ષનો, કિયો ઉપગાર અથાગ જી ॥ થે મન૦ ॥ ૧૧ ॥ સાડાબાર વરસાં લગે, ઊપર આધો રે માસ જી ॥ છદમસ્થ રહ્યા પ્રભુ એટલું, પછી કર્યો કેવળ જ્ઞાન પ્રકાશ જી ॥ થેં મન૦ ॥ ૧૨ ॥ વર્ષ બયાળીશ પાળિયો, સંયમ સાહમ ધીર જી ॥ ત્રીશ વરસ ઘરમાં રહ્યા, મોક્ષદાયક મહાવીર જી ॥ થે મન૦ ॥ ૧૩ ॥ પાવાપુરીમાં પધારિયા, નર નારી હુઆ ઉલ્લાસ જી ॥ ઋષિ રાયચંદજી ઇમ વિનવે, હું આયો પ્રભુજીને પાસ જી ॥ થે મન૦ ॥ ૧૪ ॥ સંવત અઢારે ગુણચાલીશમે, નાગોરગેહેર ચોમાસ જી ॥ પૂજ્ય જેમલજી પ્રમાદથી, એહ કરી અરદાસજી ॥ થે મન૦ ॥ ૧૫ ॥

ઢાળ ૨ જી

ગામન નાયક વીરજિણંદ, તિરથનાથ જાણે પૂનમ ચંદ ॥ ચરણે લાગે જ્યારે ચોશઠ ઇન્દ્ર, સેવા કરે જ્યારી સુરનર વૃંદ ॥ થે અબ કે ચોમાસો સ્વામિજી અઠે કરો જી, થેં પાવાપુરિમેં પગ આધો મન્તિ ધરો જી ॥ અઠે કરો, અઠે કરો, અઠે કરો જી, થે ચરમ ચોમાસો સ્વામિજી અઠે કરો જી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હસ્તિપાળરાજા વિન-

વે કર જોડ, પૂરો પ્રભુજી મ્હારા મનના હો કોડ ॥ શિશ નમાય ઊ-ભો જોડી હાથ, કરુણાસાગર વાંજો કૃપાજી નાથ ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૨ ॥ રાયની રાણી વિનવે રાજલોક, પુણ્ય જોગે મળ્યો સેવાનો સંજોગ ॥ મનવંછિત સહુ મળિયાંજી કાજ, થેં મયા કરી મુજ સામું જુઓ જિનરાજ ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૩ ॥ શ્રાવક શ્રાવિકા કઇ નર નાર, મળી મળી વિનતી કરે વારંવાર ॥ પાવાપૂરીમાં પધાર્યા વિતરાગ, પ્રગટી પુણ્યાઇ મ્હારાં મ્હોટાં જી ભાગ્ય ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૪ ॥ વળિ હસ્તિપાળરાજા વિનવે ભૂપાળ, પ્રભુજી થેં છો દિનદયાળ ॥ સૂઝતી એક મ્હારે મ્હોટી છે શાળ, હવે લાગી ગયો છે વરષા જી કાળ ॥ થેં અ-બકો૦ ॥ ૫ ॥ માની વિનતી પ્રભુ રહ્યા ચોમાસ, પાવાપૂરિમાં હુઓ હરખ ઉલ્લાસ ॥ ગોતમ ગણધર ગુરાંજીને પાસ, નિશિ દિન જ્ઞાનનો કરે જી અભ્યાસ ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૬ ॥ સાધુ અનેક રહ્યા કર જોડ, સેવા કરે સદા હોડાજી હોડ ॥ ચોદહજાર ચેલા રત્નાારી માળ, દિક્ષા લીધી છોડી માયા જંજાળ ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૭ ॥ વડી ચેલી ચંદનબાળ જી જાણ, હુઇ કુમારિ મહાસતિ ચતુર સુજાણ ॥ મોતીની માળા છત્રીશ હજાર, સઘળીમેં વડી સાધવી એ શિરદાર ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૮ ॥ ચારૂઇ સંઘ સેવા નિત્ય કરે, પ્રભુજીને દેખી દેખી અંખીયાં ઠરે ॥ નવમલ્લિને નવલચ્છી જી રાય, જ્યારાં દર્શન કેરી ચિત્તમેં ચાય ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૯ ॥ સંઘ સઘળા રે હુઇ મન રંગ રળી, પુણ્ય યોગે પ્ર-ભુજીની સેવા મળી ॥ ઋષિ રાયચંદજી વિનવે જોડી હાથ, થેં કરૂણા-સાગર વાંજો કૃપા જી નાથ ॥ થેં અબકો૦ ॥ ૧૦ ॥ શેહેર નાગોરમેં કિયો જી ચોમાસ, પ્રભુજી દેજ્યો મુને મુગતિનો વાસ ॥ હું સેવક તુ-મે સાહિબ સ્વામ, મ્હારે અવર દેવાશું નહિ કોઇ કામ ॥ થેં અબ-કો૦ ॥ ૧૨ ॥

ઢાળ ૩ જી.

શાસનનાયક શ્રી મહાવીર, તિરથનાથ ત્રિભુવન ધણી ॥ પાવા-પુરિમેં કીયો ચરમ ચોમાસ, હુઇ મોક્ષદાયકરી મહિમા ઘણી ॥ ગોત-મને મેલ દિયો મહાવીર, દેવશર્માને પ્રતિબોધવા ॥ ૧ ॥ ઉત્તરાધ્યયન-નાં અધ્યયન છત્રીશ, કારતક વદિ અમાવાસ્યે કહ્યાં ॥ એકશોને વળિ દશ અધ્યયન, સૂત્ર વિપાકતણાં લહ્યાં ॥ ગોતમને૦ ॥ ૨ ॥ પોસા કીધા શ્રી વીરજીને પાસ, દેશ અઢારના રાજીયા ॥ નવમલ્લિને નવલચ્છી

જી રાય, વીરના ભગતા વાજ્યા ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૩ ॥ પ્રભુ સાશનના શિણગાર, મર્ધ મ વને મ તોપને ॥ સોળ પહોર લગે દેશના દીધ, પછી વીર બિરાજ્યા મોક્ષમેં ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૪ ॥ તીન વરસને સાડાઆઠ માસ, ચોથા આરાના બાકી રહ્યા ॥ દિન દોયતણો સંથાર, *મૌન રહી મુગતે ગયા ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૫ ॥ ઇદ્ર આવ્યા જી ચિત્ત ઉલ્લાસ, દેવ દેવીના સાથમે ॥ જાણે ઝગમગ લગ રહી જ્યોત, અમાવાસ્યાની રાતમેં ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૬ ॥ મુગતિ પહોત્યા એકાએક, માતમે હુવા જ્યા રે કેવળી ॥ ચાૈદમે સાધવીયા હુઇ સિદ્ધ, હું સહુને વાદુ મન રળી ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૭ ॥ રહ્યા ત્રીશ વરસ ઘરમાય, વર્ષ બયાળિ સંયમ પાળીયો ॥ પ્રભુ જગતારણ જગદીશ, દયામારગ અજુવાળીયો ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૮ ॥ હો જી દેવ દેવીને વળી ઇદ્ર, નિર્વાણતણો મહોચ્છવ કીયો ॥ અરિહંતનો પડિયો વિજોગ, સુર નરનો ભરિયો હીયો ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૯ ॥ સાધુ સાધવી કરતા શોક, શ્રાવક શ્રાવિકા પણ ઘણો ॥ ભરતક્ષેત્રમા પડિયો વિજોગ, આજ પછી અરિહંતતણો ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૧૦ ॥ પછી બેઠા સુધર્મસ્વામી પાટ, ચારૂઇ સંઘ ચરણ સેવતા ॥ જ્યારી પાળતા અખંડિત આણ, સેવા કરે દેવીને દેવતા ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૧૧ ॥ સુગતે પહોત્યા શ્રી મહાવીર, પ્રભુ સુખ પામ્યા છે શાશ્વતાં ॥ ઋષિ રાયચંદજી કહે એમ, મ્હારે અરિહંત વચનની આસતા ॥ ગૌતમને૦ ॥ ૧૨ ॥

ઢાળ ૪ થી

શ્રી મહાવીર પહોત્યા નિર્વાણી, ગૌતમસ્વામિએ વાતજ જાણી ॥ ગુરુ જી થે મન ગોડે ન રાખ્યો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મુગતિ જાવણરો નામ ન દાખ્યો ॥ ગુરુ જી૦ ॥ ૨ ॥ હું સઘળા પહેલો હુએ થારો ચેલો, ઇણ અવસર આઘો કિમ મેલ્યો ॥ ગુરુ જી૦ ॥ ૩ ॥ પ્રભુ તુમ ચરણે મ્હારો ચિત્ત લાગ્યો, પણ થેં મુને મેલ દિયો આગો ॥ ગુરુ જી૦ ॥ ૪ ॥ મુને દરશન આપરો લાગતો પ્યારો, આપ પહોત્યા નિર્વાણ મુને મેલ ન્યારો ॥ ગુરુ જી૦ ॥ ૫ ॥ આપે તો મુજશું અંતર રાખ્યો, પિણ મે મ્હારા મનરો દરદ ન દાખ્યો ॥ ગુરુ જી૦ ॥ ૬ ॥ હું આડો આદીને ન ઝાલત પલ્લો, પણ સાહિબ કામ કિયો તુમે ભલ્લો ॥ ગુરુ જી૦ ॥ ૭ ॥ હું તુમને અંતરાય ન દેતો, મુગતિમેં જ-

---

* (પાઠાંતરે) મૌ ન-હી

ગ્યા વહેંચી ન લેતો ॥ ગૂરાં જી૦ ॥ ૮ ॥ હું સંકડાઇ ન કરતો કાંઇ, આપ સાથે હું મોક્ષમેં આઇ ॥ ગૂરાં જી૦ ॥ ૯ ॥ અબ હું પૂછા કરશું કિણુ આગેં, પ્રભુ મ્હારો મન એક થાશુંજ લાગે ॥ ગૂરાં જી૦ ॥ ૧૦ ॥ મારો સાંસો કહો કુણ ટાળે, આપ વિના પાખંડિના મદ કુણ ગાળે ॥ ગૂરાં જી૦ ॥ ૧૧ ॥ હું તો ચૌદપૂરવ ને ચૌનાણી, પણ મોહની કર્મે લંપેટચો આણી ॥ ગૂરાં જી૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇશા ગૌતમસ્વામિયે કિયા વિલપાત, એ મોહનીકર્મની અચરિજ વાત ॥ ગૂરાં જી૦ ॥ ૧૩ ॥ હવે મોહનીકર્મ દૂરે ટાળી, ગૌતમસ્વામિયે સુરતિ સંભાળી ॥ વિતરાગ રાગ દ્વેષશું વિત્યા ॥ ૧૪ ॥ એ આંકણી ॥ માહરા ચિત્તમાં આઇ ગઇ ચિત્તા ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૧૫ ॥ તિણિ વેળા નિર્મળ ધ્યાનજ ધ્યાયો, કેવળજ્ઞાન ગૌતમસ્વામિયે પાયો ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૧૬ ॥ બાર વરસ રહ્યા કેવળજ્ઞાની, વાત જાશું કાંઇ નવિ રહી છાની ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૧૭ ॥ ગૌતમે પણ કિયો મુગતિમેં વાસો, સંસારનો સર્વ દેખે તમાસો ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૧૮ ॥ જેણિ રાતે મુગતિ ગયા વર્દ્ધમાન, ઇંદ્રભૂતિને ઉપન્યું કેવળજ્ઞાન ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૧૯ ॥ તિણ દિનથી એ વાજી દિવાળી, મ્હોટો દિન એ મંગળમાળી ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૨૦ ॥ રાત દિવાળીનો શિયળ થેં પાળો, વળિ રાત્રિભોજન કરવો ટાળો ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૨૧ ॥ ઋષિ રાયચંદ કહે સુણો હો સુજ્ઞાની, દયારૂપ દિવાળી થેં લેજ્યો માની ॥ વિતરાગ૦ ॥ ૨૨ ॥

॥ કળશ ॥ શ્રી શાસનનાયક મુગતિદાયક, દયામારગ અજુવાળિયો ॥ શ્રી ગૌતમસ્વામિ મુગતિગામી, કિયો ચિત્ત વલ્લભ ચોઢાળિયો ॥ ૨૩ ॥ સંવત અઢારે ગુણચાળીશે, નાગોર ચોમાસુ નિર્મળ મને ॥ પૂજ્ય જેમલજી પ્રસાદે, સંપૂર્ણ કિયો દિવાળી દિને ॥ ૨૪ ॥

अथ श्री इलाचीकुमरनुं ढालियुं.

દોહા.

માત મયા કરો સરસતિ, આપો અવિચળ વાણિ ॥ નિજ ગુરૂ ચરણ નમું સદા, આણંદ હિત ચિત આણિ ॥ ૧ ॥ દાન શિયળ તપ ભાવના, ધર્મના ચાર પ્રકાર ॥ તે માંહી શિર સેહરો, ભાવ વડો સંસાર ॥ ૨ ॥ ચારે જીવ તર્યા અછે, ભાવથકી કહું તેહ ॥ એલાચી ગુણ ગાવતાં, પામીજે શિવગેહ ॥ ૩ ॥

ઢાળ ૧ લી

(કિસકે ચેલે કિસકે પૂત.—એ દેશી.)

જંબૂદ્વીપના ભરતમા જાણ, એલાવર્દ્ધનપુર સોહે વખાણ ॥ ભવિ સાભળો ॥ એ આકણી ॥ વસે વ્યવહારી અભ્યાસી તામ, તસ ઘર ભાર્ગ્યા ધારણી નામ ॥ ભ૦ ॥ ૧ ॥ તસ સુત એલાચી ગુણવંત, ભણી ગણી જોવન ઉલસત ॥ ભ૦ ॥ એક દિન આવ્યા પણપુરમાંહ, નાટકીયા ધરી હરખ ઉચ્છાહ ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ નાટક માડયો ઢોલ વાજત, લોક મળ્યા જોવાને ખત ॥ ભ૦ ॥ ઇણ અવસર એલાચીકુમાર, નાટક જોવા આવ્યો ઉદાર ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ નાટકણીનુ નાટક પેખ, એલાચી ઉપન્યો રાગ વિશેષ ॥ ભ૦ ॥ નાટકીયાની પુત્રી અનૂપ, રૂપે રભા જાણે દેવ સરૂપ ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ ઇદ્રાણી સમ એ આકાર, કે અપસરા ઉર્વસી નાર ॥ ભ૦ ॥ રૂપ સંપદા ચતુરાઇ દેખ, એલાકુમર લલચાણો વિશેષ ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ જો મુજ હોવે એ ઘર નાર, સફળ હુવે તો એ અવતાર ॥ ભ૦ ॥ નાટકણીશુ લોભાણા નેણ, વિંધાણો વળી સાંભળી વેણ ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ તૃપતી ન પામે દેખી રૂપ, ફરિ ફરિ જોવે અનંગ અનૂપ ॥ ભ૦ ॥ સ્નેહ બંધાણો છે મ્હોટો વિકાર, નવિ મૂકાએ તેહ લગાર ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ નાટક જોઇ વળીયા સહુ તેહ, જિમ તિમ મિત્ર તેડી આવ્યો નિજ ગેહ ॥ ભ૦ ॥ આમણ દૂમણો જઇ ઘરમાહ, તૂટે ખાટલે સૂતો તે ત્યાહ ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ ભોજન વેળા તાત તેવાર, જાઇ ઉઠાડયો એલાકુમાર ॥ ભ૦ ॥ શુ છે પુત્ર કિમ થયો દિલગીર, લજ્જા મૂકી કહે તાતને ધીર ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ પરણાવો પુત્રી નટની ઉચ્છાહ, તો અન્ન પાણી લેવું ઘરમાહ ॥ ભ૦ ॥ અઘટિતં કિમ કરો,પુત્રજી વાત, પરણાવુ ઉત્તમ કુળની સાત ॥ભ૦ ॥ ૧૦ ॥ પણ નવિ કરૂં હું એવી અનિત, કુળ મરજાદા ન મૂકું રીત ॥ ભ૦ ॥ ફરી નવિ બોલ્યો એલાકુમાર, છાના તેડયા નાટકિયા તિવાર ॥ ભ૦ ॥ ૧૧ ॥ પુત્રી પરણાવો તુમે મુજ એહ, તો ધન આપુ અસંખ્ય અછેહ ॥ ભ૦ ॥ કહે નાયક સુણો શેઠ સુજાણ, પુત્રી ન લાવ્યો વેચવા આણ ॥ ભ૦ ॥ ૧૨ ॥ એ અમ પુત્રી અક્ષય નિધાન, ધરતીમા પામીએ એહથી આન ॥ ભ૦ ॥ જો પરણાવું તુમને આજ, તો અમ કુળમાં લાગે છે લાજ ॥ ભ૦ ॥ ૧૩ ॥ મુજ પુત્રી વિટલે તુમ સંગ, એહવી વાત ન કીજે મનરંગ ॥ ભ૦ ॥ સાહસિક કાયર

ન મળે મેળ, ભાત કુભાત કિમ થાયે ભેળ ॥ ભ૦ ॥ ૧૪ ॥ સાહસિક કહીએ અમચી જાત, તમે વણિક છો ગરિબ નિવાજ ॥ ભ૦ ॥ અમે અમારી નાતમાં એહ, પરણાવશું પુત્રી ગુણગેહ ॥ ભ૦ ॥ ૧૫॥ કુળ રીતે નર ચાલે જેહ, તો જગ જશ બહુ પામે તેહ ॥ ભ૦ ॥ નાટકિયાની સુણી એહવી વાણ, ફરી બોલ્યો એલાકુમાર સુજાણ ॥ ભ૦ ॥ ૧૬ ॥ કોઇ પ્રકારે તુમ પુત્રી એહ, પરણાવો મુજને અધિક સનેહ ॥ ભ૦ ॥ પહેલી ઢાળ એ રંગ રસાળ, માલમુનિ કહે થઇ ઉજમાળ ॥ ભવિ સાંભળો ॥ ૧૭ ॥

દોહા.

નાટકિયો કહે કુમરને, જો અમ પુત્રી આશ ॥ અમ સાથે ચાલો તુમે, નાટક કળા અભ્યાસ ॥ ૧ ॥ નાટક દેખાડી તુમે, રીઝવો કોઇ રાજાન ॥ તેહતું દાન લેઇ કરી, પોખો નાતને માન ॥ ૨ ॥ તો પુત્રી પરણાવીએ, તુમે થાઓ ભરતાર ॥ સંસારિક સુખ ભોગવો, સફળ કરો અવતાર ॥ ૩ ॥

ઢાળ ૨ જી.

(કપૂર હોવે અતિ ઉજળો રે.—એ દેશી.)

કરમ વશે જો જીવને રે, બુદ્ધિ પણ ઉપજે તેહ ॥ વિષય વિકારને કારણે રે, મૂક્યા માય તાયને ગેહ રે ॥ પ્રાણી, જુઓ જુઓ કર્મની વાત ॥ ૧ ॥ છાનો નિશાએ નિકળ્યો રે, જઇ ભળ્યો ટોળામાંહ ॥ કુળની લાજ મૂકી કરી રે, થયો નાટકિયો ઉચ્છાહ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨ ॥ કુળ છોડી નિચ કુળ ગ્રહ્યો રે, કાચ પહેરી થયો સાથ ॥ વાંસ ટોપલામાં કૂકડા રે, લેઇ ચાલ્યો બકરાં હાથ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૩ ॥ પાછળ બાંધી ટોપલી રે, વંશ આગળ બાંધ્યો ઢોલ ॥ કાવડ લેઇને ચાલીયો રે, માગતો ભીખ નિટોલ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૪ ॥ ટોળામાં ફરતાં થકાં રે, નટ કળા સવિ લીધ ॥ ધાત કળા શીખી ઘણી રે, ઉદ્યમે થઇ સહુ સિદ્ધ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૫ ॥ નાયક કહે ટોળું લેઇ રે, વળિ કુમરી લેઇ સાથ ॥ બેનાતટનગરે જઇ રે, રીઝવી કરો તુમે હાથ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૬ ॥ દાન રૂડું લેઇને તમે રે, આવજો વહેલા આંહિ ॥ જમણ જમાડી નાતને રે, પરણાવું પુત્રી ઉચ્છાંહી રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૭ ॥ સઘળો સાથ લેઇ કરી રે, બેનાતટપુર થાટ ॥ રાજાને જાઇ મળ્યો રે, એલાકુમાર ગહગાટ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૮ ॥ નરપતિ નાયકને કહે રે,

ભલે આવ્યા તુમે આંહિ ॥ નામ સુણ્યો હતો તુમતણો રે, કાંઇક મહિયલમાહિ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૯ ॥ નાટક કોઈ હવે એહવો રે, નવિ દીઠો કોઇ વાર ॥ મન રીઝવશો જો માહરૂં રે, તો આપુ દ્રવ્ય અપાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇમ સાભળી એલાચીએ રે, નાટક કરવા કાજ ॥ શુદ્ધ કરાવી ભૂમિકા રે, કરી વળી સઘળો સાજ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૧ ॥ જુગતે નાટક જોવા ભણી રે, અંતેઉર પરિવાર ॥ નગર લોક સહુ આવીયા રે, વળિ બહુ નરને નાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૨ ॥ અંબર તળ પહોચે ઇશ્યો રે, વચ્ચે આરોપ્યો વંશ ॥ ચિહું દિશિ બાધ્યા દોરડાં રે, ખમે નહી એક અંશ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૩ ॥ વંશ ઊપર એક પાટીયુ રે, માડયું તેણી વાર ॥ ઊપર ખીલો રાખીને રે, તે ઉપર પગ માર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૪ ॥ ખડગ ધર્યો જમણી દિશા રે, પાવડી પહેરી પાય ॥ ડાબીકોરે ઢાલજ ગ્રહી રે, દોરે ચાલ્યો જાય રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૫ ॥ અંગૂઠા વચ્ચે ધરી પાવડી રે, વંશ મથાળે આવ્યો તેહ ॥ બીજી ઢાળે રમતો થકો રે, માલમુનિ કહે એહ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૬ ॥

દોહા

દોરથકી અવળે મુખે, ઉલટી ગુલટી ખાય ॥ પુંગીયે કૂદી રાખીને, ભૂમરી ફરતો જાય ॥ ૧ ॥ શસ્ત્ર ઉપર શિર રાખીને, ઊંધે મસ્તક ઠરાય ॥ કટાર બાધી પગ તળે, અણીયે ચાલ્યો જાય ॥ ૨ ॥ નાટકણી રંભા જિસી, ઇંદ્રાણી અનુહાર ॥ વંશ તળે ઊભી રહી, કરી સોળે શણગાર ॥ ૩ ॥ વારૂ વજાવે ઢોલકી, ગાહા તે ગોરી ગાય ॥ વંશ પાછળ ફરતી થકી, મનમા પ્રીતમ ધ્યાય ॥ ૪ ॥

ઢાળ ૩ જી

(હવે ન જાઉં મહી વેંચવા રે લો.—એ દેશી.)

હવે નાટકણી મન ચિંતવે રે લો, પ્રભુ પૂરજ્યો એહની આશ ॥ મ્હારા વ્હાલા જી હો ॥ મહેલ મૂક્યા મુજ કારણે રે લો, તે વંશ ચઢ્યો આકાશ ॥ મ્હારા વ્હાલા જી હો, હું તુજ ઊપર વારણે રે લો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ માત પિતા છોડી કરી રે લો, છોડી આવ્યો સાહુ સાથ ॥ મ્હા૦ ॥ દેતો દાન જે બહુ પરેં રે લો, તે માગે લાંબો કરી હાથ ॥ મ્હા૦ ॥ હું૦ ॥ ૨ ॥ બહુ મૂલાં વસ્ત્ર જે પહેરતો રે લો, કાચ પહેરીને નાચે તેહ ॥ મ્હારા૦ ॥ નવિ નવિ રમત્ંતી જીમતો રે લો, માગે છે ઘરોઘર એહ ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૩ ॥ જે ના-

ટક કરી ઊતરશો રે લો, એલાચી ગુણગેહ ॥ મ્હારા૦ ॥ તો મુજ પિતા પરણાવશે રે લો, આણી અધિક સનેહ ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૪ ॥ હવે મહીપતિ મન ચિંતવે રે લો, નાટકણીને નિહાળ ॥ મ્હારા૦ ॥ એ વિધિયે હાથે ઘડી રે લો, ન ગમે બીજી કો બાળ ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૫ ॥ અહો એહની લાવણ્યતા રે લો, અહો અહો એહની ચાલ ॥ મ્હારા૦ ॥ જો વશ્ય આવે માહરે રે લો, તો બીજી મૂકું ટાળ ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૬ ॥ એ પાખે એકે ઘડી રે લો, જાય છે તે જમવાર ॥ મ્હારા૦ ॥ કુળદેવીની પૂજા કરૂં રે લો, એ મેળવો કિરતાર ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૭ ॥ જો નાટકિયો વંશથી રે લો, પડી મરે નિરધાર ॥ મ્હારા૦ ॥ તો પટરાણી એહને રે લો, હું કરૂં પ્રાણ આધાર ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૮ ॥ એહવે તે એલાચીઓ રે લો, રમતો હસતો ચડી દોર ॥ મ્હારા૦ ॥ ઊતરી આવી ભૂપાળને રે લો, પ્રણમ્યો ચતુર ચકોર ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૯ ॥ લોક સહુ રાજા વિના રે લો, પામ્યા કૌતુક પ્રેમ ॥ મ્હારા૦ ॥ એ નાટક એવી કળા રે લો, કિહાં શિખ્યો હશે કેમ ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૧૦ ॥ તવ નૃપ કહે નાચક સુણો રે લો, તુમે છો ચતુર સુજાણ ॥ મ્હારા૦ ॥ નાટક મેં નિરખ્યો નહીં રે લો, રાજ કાજના ધ્યાન ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૧૧ ॥ તો નાટક ફરીને કરો રે લો, હવે દેઊં તુમ દાન ॥ મ્હારા૦ ॥ બીજી વાર વંશે ચડયો રે લો, કરવા નાટક તાન ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૧૨ ॥ ઘાત કળા ખેલી ઘણી રે લો, વિષયે વ્યાપ્યો કરે કામ ॥ મ્હારા૦ ॥ તિમ બીજીવાર તે ઉતરી રે લો, કરે નૃપને પ્રણામ ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૧૩ ॥ મહિપતિ મનમાં ચિંતવે રે લો, હજી ન થયો મુજ કામ ॥ મ્હારા૦ ॥ ક્ષેમકુશળે કેમ આવીયો રે લો, એકે ન પહોતી હામ ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૧૪ ॥ એ નાટકણી માહરે રે લો, આવે તે કેણે પ્રકાર ॥ મ્હારા૦ ॥ ઢાળ ત્રીજી કહી ભાવશું રે લો, માલમુનિ સુખકાર ॥ મ્હારા૦ ॥ હું૦ ॥ ૧૫ ॥

દોહા.

નાટક તેં કીધો હશે, મેં નવિ દીઠો લગાર, તે માટે ફરીને કરો, જોઊં હવે ઇણિવાર ॥ ૧ ॥ લોક સહુ મન દુઃખ ધરે, વિષય વિલુદ્ધો રાય ॥ નાટકણી લેવા ભણી, કરવા માંડયો ઉપાય ॥ ૨ ॥ કામાતુર નર જે થયો, ન ગણે કાજ અકાજ ॥ તિમ એ સુંદરી દેખીને, મન ચળિયો મહારાજ ॥ ૩ ॥

ઢાળ ૪ થી

(ન્હાનો નાહલો રે.—એ દેશી.)

રેણું નાટકિયાતણું રે, ગાયે કરતો મોર ॥ અચરિજ સાંભળો રે ॥ ઢિંગ ઢિંગ વાજે ઢોલડો રે, ઢમ ઢમ કરીને જોર ॥ અ૦ ॥ ૧ ॥ ફુમ ફુમ કરી થેકો દિએ રે, ઊંચા તે અસમાન ॥ અ૦ ॥ કરી ખ્યાલ ગાવે ભલા રે, કદી ન સાંભળ્યા કાન ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ વળી ભલા ભલા મુખ ઉચ્ચરે રે, નાટકણી વારોવાર ॥ અ૦ ॥ નાટકિયા શિર શોહગે રે, તે મુજ પ્રાણ આધાર ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ તુમે મુજ જીવન આતમા રે, પ્યારા વાલમ છો પ્રેમ ॥ અ૦ ॥ સાહસધીર તુમે માહિબા રે, શું હારી બેઠા છો એમ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ ફરી નાટક દેખાડીને રે, રીઝવો રાય ઉલ્લાસ ॥ અ૦ ॥ દાન આપે જો ભૂપતિ રે, તો સવિ પહોંચે આશ ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ એલાચી મન ઉમહ્યો રે, હરખ ધરીને અપાર ॥ અ૦ ॥ નાટક કરવા કારણે રે, વંશ ચડયો ત્રીજીવાર ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ રમી કરી તિમ ઉતર્યો રે, આવી નમ્યો નૃપ પાય ॥ અ૦ ॥ નાટક મેં નવિ નિરખીયો રે, નાટક હિત ચિત્ત લાય ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ ગણીએ નૃપ વાણી સુણી રે, કોપ ચઢ્યો તતકાળ ॥ અ૦ ॥ નાટકણી શું મોહીયો રે, ધિક ધિક એ ભુપાળ ॥ અ૦ ॥ ૮ ॥ ઢોલ ધમકા વાજતે રે, ચઢીયો ચોથીવાર ॥ અ૦ ॥ અનેક કળા ખેલી કરી રે, ઊતરીયો તેણીવાર ॥ અ૦ ॥ ૯ ॥ રાયે ઉત્તમ ઇમ આપીયો રે, દેખુ હવે નૃત્ય કેર ॥ અ૦ ॥ લોભ વશે જે એ થયો રે, મોહ મદન લીયો ઘેર ॥ અ૦ ॥ ૧૦ ॥ નાટકણી વળતું કહે રે, અનોપમ નાટક રીત ॥ અ૦ ॥ દેખાડી હવે ભૂપને રે, રીઝવો એહનુ ચિત્ત ॥ અ૦ ॥ ૧૧ ॥ એલાકુમર ચઢીયો ભલો રે, પાંચમીવાર નિગબાધ ॥ અ૦ ॥ વંશ મથાળે જઇ રહ્યો રે, તવ દીઠો એક સાધ ॥ અ૦ ॥ ૧૨ ॥ એ નગરી માંહિ આવતો રે, ગોચરીએ અણગાર ॥ અ૦ ॥ બાલમુનિ કહે અતિ ભલી રે, ચોથી ઢાળ ઉદાર ॥ અ૦ ॥ ૧૩ ॥

દોહા.

ફરતો આહારને કારણે, આવ્યો ધનપતિ ગેહ ॥ તમ ઘરણી રૂપસુંદરી, દીઠી એકલી તેહ ॥ ૧ ॥ રૂપે રંભ હરાવતી, ચાલંતી ગજ ગેલ ॥ મોળા અનુગાર મન્ત્યા ભલા, જાણીએ મોહનવેલ ॥ ૨ ॥ અદભૂત રૂપને દેખીને, ઘાબે ગમિને મર ॥ સાધુ નારી એ એહુ જ-

ણા, ચડતે જોવન પૂર ॥ ૩ ॥ સાત આઠ પગ સામા જઇ, જબ દીઠા મુનિરાય ॥ વાંદ્યા બે કર જોડીને, આણંદ અંગ ન માય ॥ ૪ ॥ આજ સફળ દિન માહરો, ચડયો ચિંતામણિ આજ ॥ તુમ દરિસણે પાવન થઇ, તારણ તરણ જીહાજ ॥ ૫ ॥ મોદક લેઇ માનિનીં, થાળ ભરી મનોહાર ॥ મધુર વચન મુખ બોલતી, વિનવતીં વારંવાર ॥ ૬ ॥ અનુગ્રહ કરો અણગાર જી, મુનિમાંહે શિરદાર ॥ ચતુરા ચોકમાંહે રહી, વોહરાવે તેણિવાર ॥ ૭ ॥ નિચી નજર સાધુતણી, માન્ય કરો મહાનુભાવ ॥ વંશ ઉપરથી નિરખીયો, એલાચી તિણ પ્રસ્તાવ ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૫ મી.

(આદિજિણંદ મયા કરો.—એ દેશી.)

એલાચી ચિત્ત ચિંતવે, ઇંદ્રાણી અવતારો રે ॥ ધન્ય ધન્ય એ મુનિરાયને, નવિ જુવે નયણ વિકારો રે ॥ એલાચી ચિત્ત ચિંતવે ॥૧ ॥ એ આંકણી ॥ અહો અહો સમતા એહની, અહો નિરલોભી નિર્ગ્રંથ રે ॥ નિરખે નહીં એ નારીને, અહો અહો સાધુનો પંથ રે ॥ એ૦ ॥ ૨ ॥ એ કુળવંતી સુંદરી, કંચનવરણી કાયા રે ॥ અદભૂત રૂપ ઊભી અછે, પણ મુનિ મન ન ડગાયા રે ॥ એ૦ ॥ ૩ ॥ એક માયે એહને જણ્યો, એક જન્મ્યો મુજ માય રે ॥ સરશવ મેરૂનો આંતરો, કિહાં હું એ મુનિરાય રે ॥ એ૦ ॥ ૪ ॥ ભારેકર્મી હું ઘણો, મેલી કુળ આચાર રે ॥ નિચ નાટકણીને કારણે, છોડી દીધો વ્યવહાર રે ॥ એ૦ ॥ ૫ ॥ એ નારીના સંગથી, વંશ ચડયો હું આકાશ રે ॥ જો ચડું એહના ધ્યાનથી, તો પહોચું નરકાવાસ રે ॥ એ૦ ॥ ૬ ॥ દાન લેવાને કારણે, ક્રોડ કરૂં ઉપાય રે ॥ તોએ પણ દેતો નથી, પડયો મોહફંદે રાય રે ॥ એ૦ ॥ ૭ ॥ સાધુને આપે શ્રાવિકા, મોદક મનને ઉલ્લાસ રે ॥ લ્યો લ્યો કહે લેતા નથી, તો ધન્ય એહને સાબાશ રે ॥ એ૦ ॥ ૮ ॥ ધન્ય વેળા ધન્ય તે ઘડી, મૂકું મોહની જાળ રે ॥ થઇ એ મુનિવર સારિખો, છોડી આળ પંપાળ રે ॥ એ૦ ॥ ૯ ॥ મોહતણે જોરે કરી, નાટક ફેરી ફેરી કીધ રે ॥ પાંચમી ઢાળ સોહામણી, મુનિ માલે કહી સુપ્રસિદ્ધ રે ॥ એ૦ ॥ ૧૦ ॥

દોહા.

કાયા માયા કારમી, કારમો સહુ પરિવાર ॥ કૂડી રચના મેં કરી, ધિગ ધિગ વિષય વિકાર ॥ ૧ ॥ સંસારે ભમતાં થકાં, બાંધ્યાં

બહુળા કર્મ ॥ તે છોડી હવે ધ્યાયશું, સાચો શ્રી જિનધર્મ ॥ ૨ ॥ અ નિત્યભાવના ભાવતો, પામ્યો કેવળનાણ ॥ વશ ઉપર સિંધામણે, થ ઈ બેઠો સુખ જાણ ॥ ૩ ॥

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી

(જીરણશેઠની સજ્ઝાયની દેશી.)

હવે નરપતિ મન ચિંતવે જી રે, મે ધ્યાયો માઠો રે ધ્યાન ॥ ધન્ય એલાચીકુમારને જી રે, પામ્યા પરમ નિધાન ॥ સુગુણ નર, ભાવ વડો સંસાર ॥ ૧ ॥ નાટકણીના ધ્યાનથી જી રે, મે બાંધ્યાં બહુળાં પાપ ॥ કૂડા વ્યાપાર મેં ચિંતવ્યા જી રે, તે કિમ તરશું આપ ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૨ ॥ મે કૃષ્ણલેશ્યાએ કરી જી રે, રૌદ્રધ્યાન ધર્યો એમ ॥ નરકતણા ફળ મેળવ્યા જી રે, હા હા છૂટીશ હવે કેમ ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૩ ॥ અપકિરતી મે નવિ ગણી જી રે, કુળની લોપી મે લાજ ॥ કામરાગ સ્નેહ બાંધીયો જી રે, કિમ પામીશ ભવપાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૪ ॥ નરકની ખાણ નારી અછે જી રે, નરકની દીવી છે આગ ॥ કૂડ કપટની કોથળી જી રે, મળ મૂત્રની ભંડાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૫ ॥ શું મોહ્યો તિણ ઉપરે જી રે, ધિક ધિક વિષય વિકાર ॥ એમ ચિંતવતાં રાયને જી રે, ઉપન્યું કેવળ સાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૬ ॥ પટરાણી હવે ચિંતવે જી રે, જૂઓ રાજાની વાત ॥ મુજ સરિખી રાણી ઘરે જી રે, તોપણ વિષયને ધ્યાત ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૭ ॥ નાટકણી નીચ જાતની જી રે, રાજાએ કીધો મોહ ॥ વિષય વિકારના ધ્યાનથી જી રે, જાય છે એ ભવ ખોહ ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૮ ॥ વાક નહી એ રાયનો જી રે, મોહે વિટંબ્યા નર વૃંદ ॥ નારીએ નર છેતર્યા જી રે, મ્હોટો માયાનો ફંદ ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૯ ॥ મૂરખજન મ્હારૂં ગણે જી રે, ત્હારૂં નથી જગ કોય ॥ કેહનો રાજા કેહની રાણીયો જી રે, કો કેહનું નવિ હોય ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૦ ॥ ધિગ વિષય ધિક મોહની જી રે, ધિક સંસાર અસાર ॥ છાંડયો તે સુખિયા થયા જી રે, ધન્ય ધન્ય તસ અવતાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૧ ॥ હવે સંયમ આવે ભલો જી રે, તો કારજ હોય સિદ્ધ ॥ ઇમ ધ્યાતાં તિહાં ઉપન્યું જી રે, કેવળજ્ઞાન પ્રસિદ્ધ ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૨ ॥ હવે નાટકણી ચિંતવે જી રે, ધિગ ધિગ વિષય વિકાર ॥ મુજ કારણ આપ તાયતે જી રે, તજ્યાં એણે સંસાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૩ ॥ ધિગ સુ-

જ કાયા કારમી જી રે, જેણે મોહ્યો ભૂપાળ ॥ અનરથકારી એ ઘણો જી રે, ધિગ રૂપ મોહની જાળ ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૪ ॥ તે ધન્ય માનવભવ લહી જી રે, જે કરે જન્મ પ્રમાણ ॥ મૂકી મમતા મોહને જી રે, સંયમ લીયે ગુણખાણ ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૫ ॥ મુજ રૂપે મોહ્યા હતા જી રે, એલાચી વળી રાય ॥ એ પાતક કેમ છૂટશું જી રે, એમ ઉભી પસ્તાય ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૬ ॥ નિજ આતમને નિંદતી જી રે, ધ્યાતી ધર્મનું ધ્યાન ॥ નાટકણીને ઉપન્યું જી રે, ઉત્તમ કેવળજ્ઞાન ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૭ ॥ શાસનદેવી આવીને જી રે, વેષ આપ્યો તેણિવાર ॥ કેવળ મહોત્સવ સુર કરે જી રે, આવીને તેણિવાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૮ ॥ કર્મ ખપાવી મુગતે ગયા જી રે, ઉત્તમ જીવ એ ચાર ॥ ઇમ જાણી ભાવ આદરો જી રે, તો પામો ભવ પાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૧૯ ॥ સંવત અઢાર પંચાવને જી રે, જેઠ માસે સુખકાર ॥ ષટઢાળે કરી ગાઇયો જી રે, રહી ચોમાસો અંજાર ॥ સુ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૨૦ ॥ શ્રી પૂજ્ય શ્રી ખુબચંદ જી રે, તસ શાસન સુખદાય ॥ પૂજ્ય નાથાજી પસાયથી જી રે, માલમુનિ ગુણ ગાય ॥ સુગુણ નર, ભાવ વડો સંસાર ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री अइमुत्ताकुमरनुं त्रीढालियुं.

ઢાળ ૧ લી.

(વીરજી આવ્યા રે ચંપાવનકે ઉદ્યાન.—એ દેશી.)

શાસન સ્વામી રે, નિરમળ નામી ॥ શિવગતિ ગામી રે, વીર જિણેસરૂ ॥ ૧ ॥ નગર પોલ્લાસે રે, ભવિક ઉલ્લાસે ॥ શ્રીવન ઉદ્યાને રે, સ્વામિ સમોસર્યા ॥ ૨ ॥ રાજા તિહાં રાજે રે, ચઢત દિવાજે ॥ રાજ સમાજે રે, વિજય નરેસરૂ ॥ ૩ ॥ ગુણમણિ ખાણી રે, શ્રીદેવી રાણી ॥ અઇમુત્તો નામે રે, નંદન તેહને ॥ ૪ ॥ કુમર કુમારી રે, બહુ સુકુમારી ॥ તેહ સંઘાથે રે, નિજ ઉચ્છરંગશું ॥ ૫ ॥ ઇંદ્રધ્વજ ઠામે રે, કૌતુક કામે ॥ કુમર અઇમુત્તો રે, રમતો આવીયો ॥ ૬ ॥ પ્રભુ આણા પામી રે, ગૌતમસ્વામી ॥ ગોચરી આવ્યા રે, તિહાં કણે તે સમે ॥ ૭ ॥ કુમર અઇમુત્તે રે, નિરમળ ચિત્તે ॥ ગૌતમ પાસે રે, આવી ઇમ કહ્યું ॥ ૮ ॥ કુણ તુમે નામે રે, ॥ ફરો કિણ કામે ॥ તવ કહે

ગૌતમ રે, વાણી અતિ ભલી ॥ ૯ ॥ સાધુ આચારી રે, અમે બ્રહ્મ-ચારી ॥ ગોચરી ભમીયે રે, દેવાણુપ્પિયા ॥ ૧૦ ॥ મુજ ઘર આવો રે, ભિક્ષા પાવો ॥ ઇમ કહી આગુળી રે, ઝાલી ગુરુતણી ॥ ૧૧ ॥ નિજ ઘર લાવે રે, દિલ સુખ પાવે ॥ શ્રીદેવી નિરખી રે, હરખી અ તિ ઘણી ॥ ૧૨ ॥ આસન છોડી રે, બે કર જોડી ॥ વાંદી પડિલાભી રે, ગુરુ બોલાવિયા ॥ ૧૩ ॥

ઢાળ ૨ જી

(આવી રે પનોતી જશમધને.—એ દેશી.)

તન કહે કુમર ગૌતમ ભણી, કિહા વસો છો તુમે સ્વામ રે ॥ ગૌતમ કહે પુર પરિસરે, જિહા અમ ગુરુ ગુણધામ રે ॥ વીર જિન વર ત્રિભુવન ધણી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કુમર કહે હું પણ પ્રભુજીને, વાદિશુ આજ તુમ સાથ રે ॥ જિમ સુખ તિમ કરો ગુરુ કહે, આ-વે તે જિહા જગનાથ રે ॥ વીર૦ ॥ ૨ ॥ વિનય કરી કુમર બેસે તિ હા, સેવતો પ્રભુતણા પાય રે ॥ ધર્મદેશના જિનવર દિયે, સાંભળી હરખિત થાય રે ॥ વીર૦ ॥ ૩ ॥ કુમર કહે માતા પિતા ભણી, પૂ-છી લેશુ સયમ ભાર રે ॥ પ્રભુ કહે જિમ સુખ તિમ કરો, મ કરો પ્રતિબંધ લગાર રે ॥ વીર૦ ॥ ૪ ॥ કુમર ઘર આવી કહે માતજી, તાતજી કરી કૃપા સાર રે ॥ અનુમતિ દીજીયે મુજ ભણી, લેઇશ હું સંયમ ભાર રે ॥ વીર૦ ॥ ૫ ॥ માત કહે પુત્ર તું બાળ છે, શું સ મજે વ્રત વાત રે ॥ કુમર કહે જેહ જાણું અછું, તે નવિ જાણું હું માત રે ॥ વીર૦ ॥ ૬ ॥ જેહ વળિ હું ન જાણુ અછુ, જાણું છુ માતજી તેહુ રે ॥ ઇમ સુણી માત પિતા ભણે, કહે કિમ બાળક એ હ રે ॥ વીર જિનવર ત્રિભુવન ધણી ॥ ૭ ॥

ઢાળ ૩ જી

(ધનના લોભી વાણિયા.—એ દેશી.)

કુમર કહે જાણુ સહી, જાયે જીવ મરેવા રે ॥ નવિ જાણુ કિ મ કાળમેં, કિણ ઠામે વળિ કેવો રે ॥ માત સુણો મુજ વાતડી ॥ ૧॥ એ આંકણી ॥ નવિ જાણુ કિણ કર્મથી, જીવ ભમે સંસારો રે ॥ પણ જાણું નિજ કર્મથી, જીવ ભમે સસારે રે ॥ માત૦ ॥ ૨ ॥ તિણ કા રણ સયમ ભણી, અનુમતિ મુજને દીજે રે ॥ આતમ કારજ સાધતાં, મુજને વિલંબ ન કીજે રે ॥ માત૦ ॥ ૩ ॥ વિવિધ વચને કરી બો-

ળવ્યો, પણ નિજ ભાવ ન છંડે રે ॥ માત પિતા તવ વેગશું, ઓચ્છવ કરવા મંડે રે ॥ માત૦ ॥ ૪ ॥ કુમર અઇમુત્તે આદરી, પ્રભુ પાસે જઇ દિક્ષા રે ॥ ગુણરયણાદિક તપ કર્યા, અંગ અગિયારે શિખ્યા રે માત૦ ॥ ૫ ॥ સિદ્ધ થયા વિપુલાચળે, અઇમુત્તો મુનિરાયા રે ॥ અઠ્ઠમ અંગથી ઉદ્ધરી, લેશે મુનિ ગુણ ગાયા રે ॥ માત૦ ॥ ૬ ॥ એહવા શ્રી મુનિરાયનો, અમૃત ધર્મ ઉદારો રે ॥ શિષ્ય ક્ષમાકલ્યાણજી, વંદના વારંવારો રે ॥ માત સુણો મુજ વાતડી ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री झांझरियामुनिनुं चोढालियुं.

ઢાળ ૧ લી.

(સુણ બહેની પિયુડો પરદેશી.—એ દેશી.)

સરસતિ ચરણે શીશ નમાવી, પ્રણમી સદગુરુ પાયા રે ॥ ઝાંઝરિયા ઋષિના ગુણ ગાતાં, ઊલટ અંગ સવાયા રે ॥ ભવિજન વંદો મુનિ ઝાંઝરિયો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સંસાર સમુદ્ર જે તરીયો રે ॥ શિયળ સન્નાહ પહેરી મનશુદ્ધે, શિયળ રયણે કરી ભરિયો રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૨ ॥ પઇઠાણપુરે મકરધ્વજરાજા, મદનસેના તસ રાણી રે ॥ સુત મદનબ્રહ્મ બાલુડો, કીર્તિ જાસ કહેવાણી રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૩ ॥ બત્રીસ નારી સુકોમળ પરણ્યો, ભરજોબન રસ લીનો રે ॥ ઇંદ્ર મહોત્સવે ઉદ્યાને પહોત્યો, મુનિ દેખી મન ભીનો રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૪ ॥ ચરણકમળ પ્રણમી સાધુના, વિનય કરીને બેઠો રે ॥ દેશના ધર્મની દે સાધુજી, વૈરાગે મન પેઠો રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૫ ॥ માત પિતાની અનુમતિ માગી, સંસાર સુખ સવિ છંડી રે ॥ સંયમમારગ સુધો લીધો, મિથ્યામતિ સવિ છંડી રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૬ ॥ એકલડો વસુધા તળ વિચરે, તપ તેજે કરી દીપે રે ॥ જોબન વય જોગીસર બળિયો, કર્મ કટકને જીપે રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૭ ॥ શિયળ સન્નાહ પહેરી જેણે સબળી, સુમતિ ગુપતિ ચિત્ત ધરતો રે ॥ આપ તરે ને પરને તારે, દરિસણે દુર્ગતિ હરતો રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૮ ॥ ત્રંબાવતીનગરી મુનિ પહોત્યો, ઉગ્રવિહાર કરંતો રે ॥ મધ્યાને ગોચરી સંચરતો, નગરીમાં મુનિ ભમતો રે ॥ ભવિજન વંદો મુનિ ઝાંઝરિયો ॥ ૯ ॥

ઢાળ ૨ જી

(આવા આમ પધારો પૂજ્ય, અમ ઘર વહોરણ વેળા.—એ દેશી.)

એણે અવસર તરૂણી તાતગણી, ગોરડી ગોખે બેઠી ॥ નિજ પતિ ચાલ્યો છે પરદેશે, વિષય સમુદ્રમા પેઠી ॥ વિરૂઇ મદન ચઢાઇ રાજ, જેણે તેણે છતી ન જાવે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ શોળ શૃંગાર સજી સા સુંદરી, ભરજોવન મદમાતી ॥ ચપળ નયણ ચિહું દિશિ ફેરવતી, વિષયારસ રંગ રાતી ॥ વિ૦ ॥ ૨ ॥ ચાચરે ચોવટે ચિહું દિશિ જોતા, આવંતો ઋષિ દીઠો ॥ મલપતો ને મોહનગારો, મનશું લાગ્યો મીઠો ॥ વિ૦ ॥ ૩ ॥ રાજકુમર કોઇક છે રૂડો, રૂપે અનોપમ દીશે ॥ જોવનવય મલપતો જોગીસર, તે દેખી ચિત્ત હીસે ॥ વિ૦ ॥ ૬ ॥ તવ દાસી ખામી તેડાવી, લાવો એહને બોલાવી ॥ શેઠાણીનાં વયણ સુણીને, દાસી તેડણ આવી ॥ વિ૦ ॥ ૫ ॥ એણે ઘરે આવોને સાધુજી, વોહરણ કાજે વેળા ॥ ભોળે ભાવે મુનિવર આવે, શુ જાણે મન મેલા ॥ વિ૦ ॥ ૬ ॥ થાળ ભરી મોદક મીઠાઇ, મુનિવરને કહે વોહરો ॥ મેલા કપડાં ઊતારીને, આછા વાધા પહેરો ॥ વિ૦ ॥ ૭ ॥ આ મંદિર માળિયા મ્હોટા, સુંદર સેજ બિછાઇ ॥ ચતુર નારી મુજ સાથે મુનિવર, સુખ વિલસો લય લાઇ ॥ વિ૦ ॥ ૮ ॥ વિરહ અગ્નિયે કરી હું દાઝી, પરમ સુધારસ સીચો ॥ મ્હારાં વયણ સુણિને મુનિવર, વાત આવી મત ખીચો ॥ વિ૦ ॥ ૯ ॥ વિષય વયણ સુણી વનિતાનાં, સમતા રસમાં બોલે ॥ ચંદનથી પણ શીતળ વાણી, મુનિ અંતરથી ખોલે ॥ વિ૦ ॥ ૧૦ ॥ તું બાળક દીસે છે ભોળી, બોલતા નવિ લાજે ॥ ઉત્તમકુળમા જેહ ઊપન્યા, તેહને એ નવિ છાજે ॥ વિ૦ ॥ ૧૧ ॥ એ આચાર નહી અમ કૂળમા, કૂળ દૂષણ કેમ દીજે ॥ નિજ કૂળ આચારે ચાલીજે, તો જગમા જશ લીજે ॥ વિ૦ ॥ ૧૨ ॥ વાત એ છે જગમાં બે મ્હોટી, જારી ને એક ચોરી ॥ એણે ભવ અપજશ બહુ પામે, પરભવ દુઃખ અઘોરી ॥ વિ૦ ॥ ૧૩ ॥ શિયળ ચિંતામણિ સરિખુ છડી, વિષયારસ કોણ રીઝે ॥ વર્ષાકાળે મંદિર પામી, ઊઘાડો કોણ ભીંજે ॥ વિ૦ ॥ ૧૪ ॥ મન વચન કાયાએ કરીને, વ્રત લીધું નવિ ખંડૂ ॥ ધ્રુઅતણી પરે અવિચળ પાળુ, અમે ઘરવાસ ન મંડૂ ॥ વિરૂઇ૦ ॥ ૧૫ ॥

ઢાળ ૩ જી.

(વિંછીયાની દેશી.)

હાં રે લાલ શિખ સાધુની અવગુણી, જાણે વહી ગઇ ઘડનાળ રે લાલ ॥ કામવશે થઇ આંધળી, કરે સાધુતણી તે આળ રે લાલ ॥ મુનિ પાયે ઝાંઝર રણઝણે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ આવી પેઠું સાધુને પાય રે લાલ ॥ વેલતણી પરે સુંદરી, વળગે સાધુને બાંહ રે લાલ ॥ મુનિ૦ ॥ ૨ ॥ હાં રે લાલ જોર કરી જોરાવરે, નિકળ્યો તિહાંથી મુનિરાય રે લાલ ॥ તવ પોકાર પૂંઠે સુણ્યો, ધાઓ એણે કીધો અન્યાય રે લાલ ॥ મુનિ૦ ॥ ૩ ॥ હાં રે લાલ તિહાંથી મુનિવર ચાલીયો, પાયે ઝાંઝરનો ઝમકાર રે લાલ ॥ લોક બહુ નિંદા કરે, માઠો છે એ અણગારે રે લાલ ॥ મુનિ૦ ॥ ૪ ॥ હાં રે લાલ ચોબારે બેઠા રાજવી, નજરે જોવે અવદાત રે લાલ ॥ દીધો દેશવટો નારીને, મુનિ જસતણી થઇ વાત રે લાલ ॥ મુનિ૦ ॥ ૫ ॥ હાં રે લાલ તિહાંથી મુનિવર ચાલીયા, આવ્યા કંચનપુર ગામ રે લાલ ॥ રાજા રાણી બે પ્રેમશું, બેઠા ગોખે આરામ રે લાલ ॥ મુનિ૦ ॥ ૬ ॥ હાં રે લાલ રાણી મુનિવર દેખીને, આંસૂડે વૂઠી ધાર રે લાલ ॥ રાજા દેખી મન કોપિયો, સહી એહનો પૂરવ જાર રે લાલ ॥ મુનિ૦ ॥ ૭ ॥ હાં રે લાલ રાજા ગયો રયવાડીયે, તેડાવ્યો ઋષિને ત્યાંહિ રે લાલ ॥ ખાડ ખણી ઊંડી ઘણી, બેસાડયો ઋષિને માંહિ રે લાલ ॥ મુનિ૦ ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૪ થી.

(દેવતણી ઋદ્ધિ ભોગવી આવ્યો.—એ દેશી.)

અણસણ ખામણ કરે મુનિ તિહાં કણે, સમતા સાયરમાં ઝીલે ॥ ચોરાશી જીવાયોની ખમાવે, પાપકર્મને પીલે રે ॥ મુનિવર તું મોરે મન વસિયો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઉદય આવ્યાં નિજ કર્મ આળોઇ, ધ્યાન જિનેશ્વર ધ્યાવે ॥ ખડગ હણંતાં કેવળ પામી, અવિચળ ઠામે જાવે રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૨ ॥ શરીર સાધુનું અસિયે હણ્યાથી, હાહાકાર ત્યાં પડિયો ॥ ઓઘો વસ્ત્ર લોહીએ રંગાણાં, અતિ અન્યાય રાયે કરીયો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૩ ॥ સમળિ આઘો લેઇ ઊડંતી, રાણી આગળ પડિયો, બંધવ કેરો ઓઘો દેખીને, હૃદયકમળ થરહરીયો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૪ ॥ અતિ અન્યાય જાણીને રાણી, અણસણ પોતે લીધો ॥ પરમારથ જાણ્યો રાજાએ, હા હા એ શું મેં કીધો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૫ ॥ ઋષિ

હત્યાનુ પાતક લાગ્યું, તે કેમ છૂટયું જાવે ॥ આસૂડાં નાખતો રાજા, મુનિ કળેવર ખમાવે રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૬ ॥ ગદ ગદ સ્વરે રોવંતો રાજા, મુનિવર આગળ બેઠો ॥ માન મેલીને ખમાવે રે ભૂપતિ, સમતા સાયરમા પેઠો રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૭ ॥ ફરી ફરી ઉઠીને પાયેજ* લાગે, આસૂડે પાપ પખાળે ॥ ભૂપતિ ઉગ્ર ભાવના ભાવતો, કર્મ પડળ સવિ ટાળે રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૮ ॥ કેવળજ્ઞાન લહ્યું રાજાએ, ભવોભવ વૈર ખમાવે ॥ ઝાઝરિયાઋષિના ગુણ ગાતા, પાપ કરમને સમાવે રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૯ ॥ સંવત સત્તર છપ્પન કેરા, આષાઢ શુદ બીજ સોહે ॥ સોમવારે સજ્ઝાય એ કીધી, સાભળતા મન મોહે રે ॥ મુનિ૦ ॥૧૦॥ શ્રી પૂનમગચ્છ ગુરુ વિરાજે, મહિમા પ્રભુ સુરિંદા ॥ ભાવરત્ન સુશિષ્ય એમ પભણે, સાંભળજો સહુ વૃંદા રે ॥ મુનિ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री कळावतीनुं चोढालियुं.

ઢાળ ૧ લી.

(બન્યો રે કુઅરજીનો સેહરો.—એ દેશી.)

માળવ દેશ મનોહરૂ, તિહાં નયરી ઉજ્જેણી નામ હો ॥ નરિંદ ॥ શંખરાજા તિહા શોભતો, સહુ શુભ ગુણકેરો ધામ હો ॥ નરિંદ ॥ શિયળતણા ગુણ સાભળો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ શિયળે લહિયે બહુ માન હો ॥ નરિંદ ॥ શિયળે સતીય કળાવતી, જેમ પામી સૂખ પ્રધાન હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૨ ॥ ત્રણસો સાઠમાહે વડી, લીલાવતી પટરાણી કહાય હો ॥ ન૦ ॥ નેપાળ દેશનો નરપતિ, નામે જિતશત્રુરાય હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૩ ॥ જયસેન વિજયસેન સુત ભલા, કળાવતી પુત્રી ઉદાર હો ॥ ન૦ ॥ માળવપતિ શંખરાયને, પરણાવી પ્રેમ અપાર હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૪ ॥ પંચ વિષયસુખ વિલસતાં, કળાવતી ગર્ભ સંધાત હો ॥ ન૦ ॥ ગર્ભ રહ્યો પુણ્ય યોગથી, હરખ્યો નૃપ માતે ધાત હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૫ ॥ અધરણી ઓચ્છવ માંડિયો, ગીત ગાવે બહુ મળી નાર હો ॥ ન૦ ॥ પેટી આવી પિયરથકી, કળાવતીને તેણિવાર હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૬ ॥ શંકાતી બહુ શોક્યથી, લેઇ ગોપવી ગોઠખ હેઠ હો ॥ ન૦ ॥ એકાંતે ઉકેલતા, દોય બેરખા દીઠા દૃષ્ટ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૭ ॥ નંગ જડયાં માંહે નિર્મળા, અંધારે કરે ઉજવાસ હો ॥ ન૦ ॥ નામાંકિત બેહું ભ્રાતના,

પહેરીને પામી ઉલ્લાસ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૮ ॥ ખાટ હિંડોળે હીંચતાં, બેરખા ઝબૂકે જેમ વીજ હો ॥ ન૦ ॥ દાસી લીલાવતીતણી, દેખી ધરે દિલમાં ખીજ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૯ ॥ કહો બાઇ એ કેણે દીયાં, આભૂષણ દોય અમૂલ્ય હો ॥ ન૦ ॥ મુજને જે ઘણો વાલહો, તેણે દીધા બહુ મૂલ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૦ ॥ દાસી લીલાવતી ભણી, ભાંખ્યો તે સઘળો ભેદ હો ॥ ન૦ ॥ સાંભળી ક્રોધાતુર થઇ, ઉપન્યો ચિત્તમાં બહુ ખેદ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૧ ॥ રાણી પ્રતે મહીપતિ કહે, કેણે દૂહવ્યાં તુમને આજ હો ॥ ન૦ ॥ બહુ મૂલા તમે બેરખા, કેમ કીધા કળાવતી કાજ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૨ ॥ મેં ન ઘડાવ્યા બેરખા, તસ ખબર નહીં મુજ કાંય હો ॥ ન૦ ॥ પૂછી નિરતિ કરો તુમે, સુણી લીલાવતી તિહાં જાય હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૩ ॥ રાય છાનો ઉભો રહ્યો, તવ પૂછે લીલાવતી તેહ હો ॥ ન૦ ॥ સાચું કહો બાઇ કળાવતી, કેણે દીધા બેરખા એહ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૪ ॥ હું ઘણી જેહને વાલહી, તેણે મોકલ્યા મુજને એહ હો ॥ ન૦ ॥ રાત દિવસ મુજ સાંભરે, પણ ભાઇ ન કહ્યો તેહ હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૫ ॥ રાજા ક્રોધાતુર થયો, સુણી કળાવતીનાં વચન્ન હો ॥ ન૦ ॥ પ્રીતિ પૂરવલા પુરૂષશું, મૂક્યા એ તેણે પ્રચ્છન્ન હો ॥ ન૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૬ ॥ કોલ દિયો લીલાવતી ભણી, દોય બેરખા સેંતી બાંહ હો ॥ ન૦ ॥ છેદાવી તુજને દીઊં, સુણી પામી પરમ ઉત્સાહ હો ॥ નરિંદ ॥ શિયળતણા ગુણ સાંભળો ॥ ૧૭ ॥

ઢાળ ૨ જી.

(સુણ સુણ રે ગૌતમ, સમય મ કરીશ પ્રમાદ.—એ દેશી.)

રાયે હુકમ એહવો કર્યો જી, ચંડાળને તેણી વાર ॥ કળાવતી કર કાપિને જી, આણી દ્યો એણીવાર ॥ સુણ સુણ રે પ્રાણી, કર્મતણાં ફળ એહ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જન્માંતર જીવે કિયાં જી, આવે ઉદય સહી તેહ ॥ સુણ સુણ રે પ્રાણી ॥ કર્મ૦ ॥ ૨ ॥ સાંભળી અંત્યજ થરહર્યો જી, ચંડાળીને કહે તેહ ॥ રાય હુકમ રૂડો નહીં જી, મૂકીયે નગરી એહ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૩ ॥ પાપિણી કહે તું શું બીહે જી, એ છે માહરૂં કામ ॥ શિર નામી ઊભી રહી જી, રાયે ખડગ દીયો તામ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૪ ॥ રથ જોડી રંડા કહે જી, બેસો આપ ઇણ માંહ ॥ પીયર તુજને મોકલે જી, રાય ધરી બ

હુ ચાહ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૫ ॥ ગળીયલ માફા કેહવા જી, શ્યામ વૃષભ વળિ કેમ ॥ પુત્ર ગ્રહે નહી ગયને જી, કીધો કારણ એમ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૬ ॥ રથ બેસારી ગનમા જી, ચાલી ઉજડ વાટ ॥ સૂકે વને રથ છોડીયો જી, ગણી પામી ઉચાટ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૭ ॥ પીયર મારગ એ નહી જી, ચંડાળી કહે તામ ॥ રાયે મુજને મોકલી જી, કર કાપણને કામ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૮ ॥ જમણો પોતે છેદીયો જી, ડાબો ચંડાળિયે લીધ ॥ બેરખાસહિત બેહુ કર ગ્રહી જી, આણી રાયને દીધ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૯ ॥ નારી ભ્રાત નામ નિરખતાં જી, મૂર્છાણો તતકાળ ॥ શીતળ વાયે સજ્જ કર્યો જી, રોવે તવ મહીપાળ ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૦ ॥ કિમી કુમતિ મુજ ઊપની જી, કીધો મબળ અન્યાય ॥ એ જીવ્યું કોણ કામનુ જી, રાજ રમણી ન સુહાય ॥ સુણ૦ ॥ કર્મ૦ ॥ ૧૧ ॥ ચય ગ્ચાવી ચંદને જી, બળવાને તિહા જાય ॥ લોક મળી વારે ઘણુ જી, વચન ન માને રાય ॥ સુણ સુણ રે પ્રાણી, કર્મતણા ફળ એહ ॥ ૧૨ ॥

ઢાળ ૩ જી

(વામાજીનો કુંઅર લાડણો.—એ દેશી.)

કળાવતીને જે થયો, તે સુણજો પ્રતિકાર ॥ ભવિ પ્રાણી ॥ કર છેદન વેદનથકી, સુત જનમ્યો તેણિવાર ॥ ભવિ પ્રાણી ॥ ૧ ॥ શિયળનો મહિમા જાણીયે, શિયળે સંપત્તિ થાય ॥ ભવિ૦ ॥ એ આંકણી ॥ વિઘન વિષમ દૂરે ટળે, સુર નર પ્રણમે પાય ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૨ ॥ પુત્ર પ્રત્યે કહે પદમિણી, શું કરૂં તાહરી માર ॥ ભવિ૦ ॥ મારી કૂખે અવતર્યો, તું નિર્ભાગ્ય કુમાર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૩ ॥ અશુચિપણુ કેમ ટાળનું, પાળશું એ કેમ બાળ ॥ ભવિ૦ ॥ શોચ કરે રોવે વળી, વન મેહોર્યો તતકાળ ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૪ ॥ શિયળે મૂકી નદી વહી, પાણી આવ્યુ નજીક ॥ ભવિ૦ ॥ જાણે કે જળ લેઇ જાયશે, વચ્ચે બેઠી નિર્ભીક ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૫ ॥ આંટો દેઇ ચિહું દિશે, નદી વહી દોય ધાર ॥ ભવિ૦ ॥ બોળે બાહુ નિચિકરી જળમાંહે તેણીવાર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૬ ॥ નવપલ્લવ નવલી થઇ, બેરખા સેંતી બાંહ ॥ ભવિ૦ ॥ બીજી પણ તિમહિજ થઇ, પામી પરમ ઉત્સાહ ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૭ ॥ અચરિજ દેખી આવિયો, તાપસ એક તેણીવાર ॥ ભવિ૦ ॥ જનકનો મિત્ર જાણી કરી,

બોલાવે સુવિચાર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૮ ॥ રે પુત્રી ! તાપસ કહે, એકલી અટવી મઝાર ॥ ભવિ૦ ॥ કેમ આવી મુજને કહે, તવ ભાંખ્યો સઘળો વિચાર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૯ ॥ કોપ્યો તાપસ એમ કહે, રાજને કરૂં ઉતપાત ॥ ભવિ૦ ॥ કળાવતી તવ વિનવે, કોપ મ કરો મુજ તાત ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૦ ॥ તાપસે તિહાં વિદ્યા બળે, અવલ રચ્યો આવાસ ॥ ભવિ૦ ॥ કળાવતી સુતશું તિહાં, અહોનિશ રહે ઉલ્લાસ ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૧ ॥ કઠિયારા તેણે અવસરે, દેખી એહ વિચાર ॥ ભવિ૦ ॥ દોડયા દેવા વધામણી, રાજાને તેણીવાર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૨ ॥ મંત્રી અરજ કરે તિસે, સુણો રાજન સુકુમાળ ॥ ભવિ૦ ॥ અવધિ દીયો એક માસની, ખબર કરૂં તતકાળ ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૩ ॥ એમ કહી શોધ કરણ ચલે, એહવે આવ્યા કઠિયાર ॥ ભવિ૦ ॥ રાણીની વિગત કહી સવે, હરખ્યો ચિત્ત મઝાર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૪ ॥ સૂકું વન સવિ મોરિયું, સૂકી નદી વહે પૂર ॥ ભવિ૦ ॥ રાણીયે સુત તિહાં જનમિયો, કર ઊગ્યા સસનૂર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૫ ॥ રાજાને જઇ વિનવ્યો, પામ્યો હરખ વિશાળ ॥ ભવિ૦ ॥ રાણીને તેડવા મોકલ્યો, મંત્રીને તતકાળ ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૧૬ ॥ રાય રાણી મન રંગશું, આવ્યાં નગર મઝાર ॥ ભવિ૦ ॥ ઉચ્છવ રંગ વધામણાં, હુવો તે જય જયકાર ॥ ભવિ૦ ॥ શિ૦ ॥૧૭॥

ઢાળ ૪ થી.

(આદર જીવ ક્ષમા ગુણ આદર.—એ દેશી.)

એક દિન રાય રાણી મન રંગે, વનમાં ખેલણ જાવે જી ॥ તવ તિહાં સાધુ ધર્મ ધુરંધર, તેહનો દરશણ પાવે જી ॥ ૧ ॥ ભવિયણ ધર્મ કરો મન શુદ્ધે, ધરમે સંપત્તિ થાય જી ॥ એ આંકણી ॥ ધરમે મનવંછિત સવિ હોવે, ધર્મે પાપ પલાય જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૨ ॥ પય પ્રણમી સાધુને પૂછે; ભગવંત મુજને ભાંખો જી ॥ રાણી કર છેદ્યા કિણ કારણ, તેહનો ઉત્તર દાખો જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૩ ॥ સાધુ જ્ઞાની એણીપરે બોલે, મહાવિદેહમાં રહેતાં જી, માહેંદ્રપુરી નયરી નૃપ વિક્રમ, લીલાવતી વિલસંતાં જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૪ ॥ પુત્રી પ્રસવી રૂપ અનોપમ, સુલોચના ગુણખાણી જી ॥ વિદ્યાવંત વિદેશી સૂડો, વદતો અમૃત વાણી જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૫ ॥ સુલોચના સોવન પિંજરમાં, સૂડો ચાલી રાખે જી ॥ ગાડા ગૂઢા નવલા ગાવે, મનોહર મેવા ચાખે જી

॥ ભવિ૦ ॥ ૬ ॥ મનનાં કીર વિમાસે એહનુ, પિંજર બંધન રહેવા જી ॥ આશ પરાઇ કરવી અહોનિશ, પરવશ સુખ ન લહેવો જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૭ ॥ એક દિન પિંજર બાર ઉઘડિયો, પોપટ તવ નિકળીયો જી ॥ વનમાં તરુ શાખાયે બેઠો, મનવંછિત સવિ ફળિયો જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૮ ॥ સુલોચના સૂડાને વિરહે, તતક્ષણ મૂર્છિત થાવે જી ॥ રાજા પાશ નખાવી સૂડો, બંધાવીને લાવે જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૯ ॥ રીસાણી સૂડાશુ કુમરી, પાખો બેહુ તસ છેદે જી ॥ સૂડો પણ તનુ મોહ તજીને, ભૂખ તૃષા બહુ વેદે જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૦ ॥ શુભ પરિણામે સૂડો ચવિ રે, સુરલોકે સુર થાવે જી ॥ કુમરી તસ વિરહે તનુ તજીને, દેવાંગના પદ પાવે જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૧ ॥ સુરલોકે સુર સુખ વિલસીને, ઇહા કણે રાજા હુવો જી ॥ દેવી પણ તે ત્યાથી ચવીને, હુઇ કમળાવતી જૂઓ જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૨ ॥ પૂરવ વૈર ઇહા તુજ પ્રગટયો, તિણ કારણ કર છેદ્યા જી ॥ જન્માતર કીધાં જે જીવે, નવિ છૂટે વિણ વેદ્યાં જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૩ ॥ રાજા રાણી સુણીને તતક્ષણ, જાતિસમરણ જ્ઞાને જી ॥ પૂરવ ભવ સંપૂરણ પેખે, તહત્તિ કરીને માને જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૪ ॥ કરમતણી ગતિ વિરુઇ જાણી, વૈરાગે મન ભીનો જી ॥ રાજા રાણી નિર્મળ ભાવે, સંયમ મારગ લીનો જી ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૫ ॥ તપ બળ ધ્યાન શુકલ આરાધી, ભવબંધન સવિ ઝોડયા જી ॥ રાજા રાણી કેવળ પામી, શિવરમણી સુખ જોડયાં જી ॥ ભવિયણ ધર્મ કરો મન શુદ્ધે ॥ ૧૬ ॥

કળશ—ઇમ દુરિત ખંડણ શિયળ મંડણ, આરાધી શિવપદ લહ્યો ॥ સંવત અઢાર પાત્રીશ શ્રાવણ, શુકલ પંચમી દિન કહ્યો ॥ લોંકા ઋષિ શ્રી કરમશી તસ, શિષ્ય રંગે ઉચ્ચરે ॥ ભુજનગર ભાવે રહી ચોમાસુ, માનસિંહ જય જય વરે ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી ઇષુકાર કમળાવતીનું પટઢાલિયું.

દોહા.

ચોવીશ જિનવર નમું, સમરી સરસતિ માય ॥ સાધુતણા ગુણ ગાયતા, મુજ મન આણંદ થાય ॥ ૧ ॥ ૭ જીવ સંયમ પાળીને, પહોત્યા સુગતિ મઝાર ॥ સંક્ષેપે કરી વર્ણવુ, સૂત્રતણે અનુસાર ॥ ૨ ॥ સાધુ માર્ગે ચાલતા, ભૂલા પડ્યા વનમાંહ ॥ ભૂખ તૃષાયે પીડિયા, ગો

વાળ મળ્યા ઉત્સાહ ॥ ૩ ॥ આગત સ્વાગત બહુ કરી, લેઇ ગયા નિજ ગેહ ॥ ભાત પાણી પ્રતિલાભિયા, આણી અધિક સનેહ ॥ ૪ ॥ તિહાં મુનિ દીધી દેશના, ભાંખ્યો અથિર સંસાર ॥ વાણી સુણી છએ સમજિયા, લીધો સંયમ ભાર ॥ ૫ ॥ ગોવાળિએ તે છએ જણા, પાળી સંયમ સાર ॥ દેવલોકે જઇ ઉપન્યા, એક વિમાન મઝાર ॥ ૬ ॥ તિણમેં ચાર જીવે મળી, આરાધી જિન આણ ॥ દોયે સ્રીવેદ બાંધીયો, કાંઇક માયા પ્રમાણ ॥ ૭ ॥ દેવતણાં સુખ ભોગવી, પુણ્યતણે સુપસાય ॥ ઉત્તમ કુળે ઇહાં ઉપન્યા, તે સુણજો હિત લાય ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૧ લી.

જંબૂદ્વીપના ભરતમાં, નગરી નામે ઇષુકાર રે ॥ ઋદ્ધિ સમૃદ્ધિ કરી શોભતી, સ્વર્ગપુરી અનુહાર રે ॥ પુણ્યતણાં ફળ જાણીયે, પુણ્યે સવિ સુખ થાય રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પુણ્યથકી સંપત્તિ મળે, પુણ્યે વંછિત હોય રે ॥ પરભવ જાતાં જીવને, પુણ્ય સખાઇ જોય રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૨ ॥ તિણ નગરે રાજા હુતો, ગુણવંતી તસ નાર રે ॥ તસ કૂખે આવી ઊપન્યો, જનમ્યો શુભ તિથિ વાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૩ ॥ માત પિતાએ થાપિયું, નામ ભલું ઇષુકાર રે ॥ પંચ ધાવે કરી ઊછર્યો, ભણ્યો કળા બહુ પ્રકાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૪ ॥ બીજો જીવ વળિ ઊપન્યો, કોઇક નગરી મઝાર રે ॥ કમળાવતી રૂપે રૂયડી, શિળાદિક ગુણ ધાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૫ ॥ જોવનવય દોય પામિયાં, પૂરવ કર્મ વિકાર રે ॥ માત પિતાયે પરણાવિયાં, સુખ ભોગવે સંસાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૬ ॥ પુરોહિત હુતો રાયનો, નારી હુતી ગુણ ખાણ રે ॥ તસ ઉદરે આવી ઊપન્યો, ત્રીજો પુણ્ય પ્રમાણ રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૭ ॥ પૂરે માસે જનમીયો, ભૃગુ દીધો વળી નામ રે ॥ ભણી ગણી પંડિત થયો, જોવનવય પામ્યો તામ રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૮ ॥ ચોથો જીવ પુત્રીપણે, બ્રાહ્મણ કુળે અવતાર રે ॥ જસાપત્ની નામે ભલી, તે ભૃગુ પુરોહિત થઇ નાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૯ ॥ હવે ઇષુકાર રાજા થયો, રાજ્ય પાળે સુખકાર રે ॥ પુરોહિતપદ ભૃગુને દીયો, જગ જસ તેહનો વિસ્તાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇષુકારને કમળાવતી, ભૃગુને જસાપત્ની નાર ॥ સુખ ભોગવે સંસારનાં, ચારે જીવ ઉદાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૧૧ ॥ સોના રૂપા આદે કરી, ધનનો કાંઇ નહીં પાર રે ॥ પણ પુરોહિતને પુત્ર રે જ નહીં, દુઃખ ધરે સ્રી ભરતાર રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૧૨ ॥ દિશા સૂની

વિધુ બંધવા, ઘર સૂનુ વિણ પુત્ર રે ॥ તે કારણ બહુ વિધ ઘણા, ઉ-પાય કરે અદ્ભૂત રે ॥ પુણ્ય૦ ॥ ૧૩ ॥ સબંધ હુવે જેહ જીવથી, તે મેળવિયા જગમાંહે રે ॥ પહેલી ઢાળ કહી ભલી, માલમુનિ ઉ-ત્સાહે રે ॥ પુણ્યતણાં૦ ॥ ૧૪ ॥

દોહા

સુખ ભોગવતાં સ્વર્ગનાં, તબ તે દોનુ દેવ ॥ ચ્યવન ચિન્હ જાણી કરી, અવધિ જોઇ તતખેવ ॥ ૧ ॥ અમે ઉપજશું બિહું જણા, પુરોહિત સુત સુખકાર ॥ નિમિત્ત રૂપ લેઇ આવિયા, તિણ નગરીને બહાર ॥ ૨ ॥ નિમિત્ત ભાખે બહુ જન પ્રતે, જશ વાધ્યો પુરમાંહ ॥ તે સાંભળી પ્રશ્ન પૂછવા, આવ્યા પુરોહિત શ્રી ત્યાહ ॥ ૩ ॥ પુરો-હિત કહે રે નિમિત્તિઆ, જો મુજ પુત્રજ હોય ॥ તમે કહો તે હું કરૂં, તવ બોલ્યા નિમિત્તક દોય ॥ ૪ ॥ પુત્ર હોશે દોય તુમ સહી, પણ લેશે સંયમભાર ॥ નાકારો કરવો નહી, તેણે માન્યું વચન તેવાર ॥ ૫ ॥ કોલ દેઇને દેવતા, ગયા પોતાને ઠામ ॥ કાળ સમે દેવથી ચ-વી, ઉપન્યા યુગલપણે તામ ॥ ૬ ॥

ઢાળ ૨ જી

(દાન કહે જગ હું વડો.—એ દેશી.)

માત પિતા તવ હરખિયા, જનમ્યા પૂરે માસ હો ॥ ભવિજન ॥ મહા મહોચ્છવે નામ થાપિયુ, દેવભદ્ર જશોભદ્ર તામ હો ॥ ભવિજન, એક ચિત્તે કરી સાભળો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અનુક્રમે તે મ્હોટા થયા, ભણ્યા શાસ્ત્ર વિચાર હો ॥ ભ૦ ॥ માત પિતા મન ચિંતવે, હવે કેમ રાખશુ કુમાર હો ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ બ્રહ્મપુરી વાસી નવી, વસિયા તિણહિજ ઠામ હો ॥ ભ૦ ॥ સાધુ બ્હીકે નગરી તજી, વળિ પુત્ર તેડી કહે આમ હો ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ મોકળા કેશને મુહપ-ત્તિ, મેલા વસ્ત્રને મેલા ગાત્ર હો ॥ ભ૦ ॥ હાથમા ઓળી રાખે વ-ળી, માહે કાંસી પાળી કાત્ર હો ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ સુખ મીઠા ધીઠા ઘ-ણા, વસ્ત્ર વીંટીને રાખે શસ્ત્ર હો ॥ ભ૦ ॥ હળવે જોઇ પગલાં ભરે, પણ છે તેહ કુપાત્ર હો ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ રંગ રંગીલા પાતરાં, હાથ અમૂલક લોટ હો ॥ ભ૦ ॥ નામ ધરાવે સાધુ જી, હિયામાં રાખે ચો-ર હો ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ દીન હીન દયામણા, પણ માયાના પાસ હો ॥ ભ૦ ॥ હિમના અતિ કમળા, મ કરશો તેહનો વિશ્વાસ હો ॥ ભ૦

॥ ૭ ॥ તે દેખી તુમે નાસજ્યો, આવજ્યો આપણે ગેહ હો ॥ ભ૦ નહીં કાં તુમને મારશે, કાપશે કાન નાક તેહ હો ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ ઇત્યાદિક બંધે કરી, ભોળવ્યા તે દોય બાળ હો ॥ ભ૦ ॥ જેમ પશુ પંખી શિખવ્યા, શિખે તેહજ ચાલ હો ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ ચરસશરિરી જીવડા, મોહતણે વશ હોય હો ॥ ભ૦ ॥ તરણ તારણ સાધુ નાવને, ફાંસીયા કહ્યા તે સોય હો ॥ ભ૦ ॥ ૧૦ ॥ ધિક ધિક મોહ વિટંબના, જેહની અવળી નીતિ હો ॥ ભ૦ ॥ માત પિતા જિમ ભોળવ્યા, કુમર ચાલે તેહ રીત હો ॥ ભ૦ ॥ ૧૧ ॥ નગર જોવાને નિકળ્યા, તવ દીઠા અણગાર હો ॥ ભ૦ ॥ બ્હીકે નાશી તરૂ ચઢ્યા, પેખે સયળ વિચાર હો ॥ ભ૦ ॥ ૧૨ ॥ મુનિ પણ તરૂ તળે આવીને, સાચવે સાધુની રીત હો ॥ ભ૦ ॥ તે દેખી વૈરાગિયા, તવ મન આવી પ્રીત હો ॥ ભ૦ ॥ ૧૩ ॥ અહો એ જીવ જયણા કરે, તે કેમ કરે પરઘાત હો ॥ ભ૦ ॥ અમને પિતાયે ભોળવ્યા, મોહતણે અવદાત હો ॥ ભ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઉહાપોહ કરતાં થકાં, જાતિસમરણ લાધ હો ॥ ભ૦ ॥ પૂરવ ભવ દેખી કરી, ઉતરી વાંદ્યા સાધ હો ॥ ભ૦ ॥ ૧૫ ॥ સફળ થયો દિન આજનો, ભેટ્યા મહા મુનિરાય હો ॥ ભ૦ ॥ બીજી ઢાળે એહવા, માલમુનિ નમે પાય હો ॥ ભ૦ ॥ ૧૬ ॥

દોહા.

જાતિસમરણ ઉપન્યો, જાણ્યો સરવ વિચાર ॥ તપ સંયમ પાળ્યાં હતાં, તે દીઠાં તેણીવાર ॥ ૧ ॥ કામભોગથી ઊભગ્યા, સંસારિક સુખ જેહ ॥ શિવસુખ અભિલાષી થયા, ઉપની શ્રદ્ધા એહ ॥ ૨ ॥ વૈરાગે મન વાળિયું, જાણ્યો અથિર સંસાર ॥ પરભવ જાતાં જીવને, એક જિન ધર્મ આધાર ॥ ૩ ॥ માત પિતા એ કેહનાં, કેહનાં ધન પરિવાર ॥ સ્વારથનાં સહુકો સગાં, નાવે જીવની લાર ॥ ૪ ॥ ઘર આવી કહે માતને, અનુમતિ દ્યો શ્રીકાર ॥ ધર્મરત્ન પામ્યા અમે, લેશું સંયમ ભાર ॥ ૫ ॥ કુમરતણાં વયણાં સુણી, માત તાત તેણિવાર ॥ મોહતણે વશ જે પડ્યા, તે સુણજો અધિકાર ॥ ૬ ॥ માય કહે સુણો નાનડા, એમ કેમ બોલો વાણ ॥ અમ મન આશા છે ઘણી, તુમે દોય જીવનપ્રાણ ॥ ૭ ॥ પુરોહિત બ્રાહ્મણ દૂમણો, ઘણું થઇ દિલગીર ॥ ઉત્તર પ્રત્યુત્તર ઘણા, નયણે ઝરંતે નીર ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૩ જી

(આછે લાલની દેશી.)

સુણો વચ્છ માહરી વાત, વેદ વાણી સાક્ષાત ॥ આછે લાલ ॥ અપુત્રીયાને સ્વર્ગ છે નહી જી ॥ ૧ ॥ વેદ ભણી કુળ સૂત, હોમ જગન કરી પૂત્ર ॥ આછે૦ ॥ વિપ્ર જમાવો તમે વેગશુ જી ॥ ૨ ॥ પરણી વિલસો ભોગ, મળિયો સર્વ સંયોગ ॥ આછે૦ ॥ પુત્ર થયાં સંયમ ગ્રહો જી ॥ ૩ ॥ સુખ વિલસો હિ નાર, ટાળી વિષય વિકાર ॥ આછે૦ ॥ ઘરભાર સોંપી પૂત્રને જી ॥ ૪ ॥ વળતા દોનુ કુમાર, તાત ને કહે સુવિચાર ॥ આછે૦ ॥ મિથ્યા વાણીએ કોઇ નવિ તર્યો જી ॥ ૫ ॥ ભણે વેદ અપાર, ન કરે કરણી લગાર ॥ આછે૦ ॥ વેદ ન તારે કોઇ જીવને જી ॥ ૬ ॥ કરે બહુ જીવ સંહાર, તે જાય નરક મઝાર ॥ આછે૦ ॥ હિંસાએ ધર્મ ભાખે નહી જી ॥ ૭ ॥ તેહને ગુરુ બુદ્ધિ આણ, કોઇ જમાડે અજાણ ॥ આછે૦ ॥ માઠી ગતિ પામે સહી જી ॥ ૮ ॥ દુઃખ આવે જેણીવાર, ટાળે ન કોઇ લગાર ॥ આછે૦ ॥ સગાં સંબધી ટગમગ જુએ જી ॥ ૯ ॥ હોમ જગન વળિ જેહ, નવિ તારે જીવને તેહ ॥ આછે૦ ॥ દયાસે આત્મહોમ યજ્ઞ છે જી ॥ ૧૦ ॥ એ દેહ અનિત્ય અસાર, ભોગ અશુચિ ભંડાર ॥ આછે૦ ॥ કિંપાકફળની છે ઊપમા જી ॥ ૧૧ ॥ ક્ષણમાત્રના છે સુખ, તે પામે બહુળા દુઃખ ॥ આછે૦ ॥ ભોગ અનર્થની ખાણ છે જી ॥ ૧૨ ॥ કાયા માયા પરિવાર, સુપનાગત સંસાર ॥ આછે૦ ॥ રમત બાજીગર સમ અછે જી ॥ ૧૩ ॥ વચ્છ વિચારી જોય, જીવ શરીર એક હોય ॥ આછે૦ ॥ પરભવ ફળ કોણ ભોગવે જી ॥ ૧૪ ॥ અરણિમા અગ્નિ જેમ, જીવ કાયામાહિ તેમ ॥ આછે૦ ॥ દેહ વિલસે જીવ વિણસે સહી જી ॥ ૧૫ ॥ વર્ણાદિસહિત જે હોય, પુદ્‌ગળ વિણસે સોય ॥ આછે૦ ॥ જીવ અરૂપી વર્ણાદિક નહી જી ॥ ૧૬ ॥ હોમ યજ્ઞાદિક વાત, તો કિમ કરશા અવદાત ॥ આછે૦ ॥ જીવ કાયા તે જુદા અછે જી ॥ ૧૭ ॥ જબ અમે હુતા અજાણ, તબ નાની તુમ આણ ॥ આછે૦ ॥ વાત ખોટી ન સમાચરૂ જી ॥ ૧૮ ॥ જન્મ મરણ જરા રોગ, દુઃખતણા છે સંયોગ ॥ આછે૦ ॥ રતન પામ્યુ ગૃહાવાસમાં જી ॥ ૧૯ ॥ રાત દિવસ જે જાય, તે તો લેખે ન થાય ॥ આછે૦ ॥ ધર્મ વિહુણા જાણો સહી જી ॥ ૨૦ ॥ એહ સંસાર અસાર, ભોગ અશુચિ ભંડાર ॥ આ-

છે૦ ॥ કાયા માયા સવિ કારમી જી ॥ ૨૧ ॥ નર સુખ બિંદુ સમાન, દેવ સુખ ઉદધિ પિછાન ॥ આછે૦ ॥ અલ્પ સુખે કોણ હારશે જી ॥ ૨૨ ॥ અમે જાણ્યાં સર્વ અસાર, લેશું સંયમભાર ॥ આછે૦ ॥ અનુમતિ દીયો માત તાતજી ॥ ૨૩ ॥ શાશ્વતાં સુખની ચાહ, હવે મન એહ ન સુહાય ॥ આછે૦ ॥ જન્મ મરણથકી ઊભગ્યા જી ॥ ૨૪ ॥ તે માટે મૂકું સંસાર, ઢાળ ત્રીજી સુખકાર ॥ આછે લાલ ॥ માલમુનિ કહે ભાવશું જી ॥ ૨૫ ॥

દોહા.

સાચી વાત તેં સુત કહી, સમજ્યો ધર્મ વિચાર ॥ જીવ કાયા જૂદાં સહી, પણ મુજ વિંનતી અવધાર ॥ ૧ ॥ હમણાં આપણ બેહુ જણા, એકઠા વસિય સંસાર ॥ પછી સંયમ લેશું સહી, કરશું ઉગ્ર વિહાર ॥ ૨ ॥ મિત્રાઇ હોવે મરણશું, જમ આવે ફરી જાય ॥ ખબર પડે જો મરણની, તો મુજથી રહેવાય ॥ ૩ ॥ અમર છાપ લિખી નાવિયા, તો કેમ રહું સંસાર ॥ સાચો ધર્મ પામ્યા પછી, ન કરૂં ઢીલ લગાર ॥ ૪ ॥ પુત્ર વચણ એહવાં સુણી, પુરોહિત પામ્યો વૈરાગ ॥ નારી પ્રત્યે આવી કહે, તે સુણજો વડભાગ ॥ ૫ ॥

ઢાળ ૪ થી.

(જીરણશેઠની સજ્ઝાયની દેશી.)

પુરોહિત કહે નારી સુણો જી રે, પુત્ર પામ્યા રે વૈરાગ ॥ દિક્ષા લેશે તે સહી જી રે, કરશે સંસારનો ત્યાગ ॥ નારી જી રે, સાંભળો માહરી વાત ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પુત્ર વિના જીગતું નહીં જી રે, રહેવું આપણને સંસાર ॥ યોગ વેળા છે આપણી જી રે, તજીયે મોહ વિકાર ॥ નારી જી૦ ॥ ૨ ॥ તરૂ શોભે શાખે કરી જી રે, શાખ વિણ ઠુંઠ અસાર ॥ પંખી શોભે પાંખે કરી જી રે, પંખ વિણ દુઃખ અપાર ॥ નારી જી૦ ॥ ૩ ॥ વહાણ વેપારી ધને કરી જી રે, ધન વિણ શોચ વિચાર ॥ રાજા શોભે સૈને કરી જી રે, સૈન વિણ ન શોભે લિગાર ॥ નારી જી૦ ॥ ૪ ॥ તિમ પુત્ર વિણ હું શોભું નહીં જી રે, અમે લેશું સંયમભાર ॥ તવ નારી કહે સાંભળો જી રે, પ્રીતમ પ્રાણ આધાર ॥ પ્રીતમ જી સાંભળો૦ ॥ ૫ ॥ પુત્ર જાય તો જાવા દીયો જી રે, આપણ રહેશું ઘરવાસ ॥ જોગવાઇ સરવે ઘણી જી રે, વિલસીએ લીલ વિલાસ ॥ પ્રીતમ જી૦ ॥ ૬ ॥ સંસાર સુખ રૂડાં મળ્યાં જી રે,

૧૬ ॥ તપ જપ સંયમ પાળીને રે, ઉપન્યું કેવળજ્ઞાન ॥ કર્મ ખપાવી મુગતે ગયા રે, એ જીવ સુગુણ નિધાન રે ॥ ભવિયણ સાંભળો ॥ કહે૦ ॥ ૧૭ ॥ ઉત્તરાધ્યયન એ સૂત્રમે રે, ચઉદમે છે વિસ્તાર ॥ તેહ થકી મે વર્ણવ્યો રે, પટ ઢાળે કરી સાર રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૮ ॥ સંવત અઢાર પંચાવને રે, જ્યેષ્ઠ વદી ત્રીજ ગુરૂવાર ॥ અંજાર ગેહેર ગોહામણું રે, લોંકાગચ્છ સુખકાર રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૯ ॥ ગચ્છપતિ શ્રી ખૂબચંદજી રે, તસ શાસન સુખદાય ॥ પૂજ્ય નાથાજી પસાયથી રે, બાલમુનિ ગુણ ગાય રે ॥ ભવિયણ સાંભળો ॥ ૨૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री पांचसमवायनुं पटढालियुं.

દોહા

સિદ્ધારથ સુત વંદીયે, જગદિપક જિનરાજ, વસ્તુ તત્વ સવિ જાણીએ, જસ આગમથી આજ ॥ ૧ ॥ સ્યાદ્વાદથી સપજે, સકળ વસ્તુ વિખ્યાત ॥ સપ્તભંગ રચના વિના, બંધ ન બેસે વાત ॥ ૨ ॥ વાદ વદે નય જૂજવા, આપ આપણે ઠામ ॥ પૂરણ વસ્તુ વિચારતાં, કોઇ ન આવે કામ ॥ ૩ ॥ અંધ પુરૂષે એહ ગજ, ગ્રહી અવયવ એકેક ॥ દ્રષ્ટિવંત લહે પૂર્ણ ગજ, અવયવ મિળી અનેક ॥ ૪ ॥ સંગતિ સકળ નયે કરી, જુગતિ યોગ શુદ્ધ બોધ ॥ ધન્ય જિનશાસન જગ જયો, જિહા નહિ કાંઇ વિરોધ ॥ ૫ ॥

ઢાળ ૧ લી.

રી, સ્યાદ્વાદ શુદ્ધ રૂપ રે ॥ નય
ભંગ અનૂપ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૧ ॥
વશ, સકળ જગત ગતિ હોય
કારજ કોઇ રે ॥ શ્રી૦ ॥
જનને પૂત રે ॥ કાળે બોલે
૩ ॥ કાળે દધયકી નહીં
કાળ ઉપાએ, કાળે ગ-
ર્ભે ચક્રવર્તી, વાસુ
ગુ કરતા ગુરુ સેવ
[illegible]

ઢાળ ૬-ઠ્ઠી.

(વીરો સાંભલ્યો.—એ દેશી.)

કહે રાણી કમળાવતી રે, સુણો રાજા ઇષુકાર ॥ ધન પરિવાર તજી કરી રે, પુરોહિત લીએ સંયમભાર રે ॥ કહે કમળાવતી ॥ ૧ ॥ કમળા કહે નરપતિ સુણો રે, પૂછું પ્રશ્ન એક ॥ ઉત્તર દેજો તેહનો રે, આણી મનશું વિવેક રે ॥ કહે૦ ॥ ૨ ॥ વમ્યા આહારને કોઇ ઇચ્છે રે, દાખો સુજને રે તેહ ॥ પ્રશંસા ન હોએ તેહની રે, રાય કહે કાગ શ્વાન જેહ રે ॥ કહે૦ ॥ ૩ ॥ એ ધન સુવર્ણ રયણનો રે, પુરોહિત કરે પરિહાર ॥ તુમે પૃથ્વીપતિ રાજીયા રે, કેમ લેશો વમ્યો આહાર રે ॥ કહે૦ ॥ ૪ ॥ સર્વ જગ હોવે તુમ ઘરે રે, જો સર્વ ધન તુમ હોય ॥ તૃપતિ ન પામે તોહિ જીવડો રે, ત્રાણ શરણ નવિ કોય રે ॥ કહે૦ ॥ ૫ ॥ પરભવ ચાલે તુમ તણે રે, તો લીયો પુરોહિત વિત્ત ॥ તે તો રાણી ધન ઇહાં રહે રે, તો કેમ કરો અનિત રે ॥ કહે૦ ॥ ૬ ॥ એક દિન મરવું છે સહી રે, છાંડી સર્વે રે સાથ ॥ પરભવ જાતાં જીવને રે, એક ધરમ સખાયો સાથ રે ॥ કહે૦ ॥ ૭ ॥ વિલંબ ન કીજે ધરમનો રે, ક્ષણ ક્ષણ ખુટે રે આય ॥ ધર્મ વિહુણી જે ઘડી રે, તે તો નિષ્ફળ જાય રે ॥ કહે૦ ॥ ૮ ॥ દશ દ્રષ્ટાંતે દોહિલો રે, લાધ્યો નર અવતાર ॥ પામીને કેમ હારિયે રે, જેહથી મુક્તિ દ્વાર રે ॥ કહે૦ ॥ ૯ ॥ કામભોગ મેં ભોગવ્યા રે, લાધ્યા વાર અનંત ॥ તૃપ્તિ ન પામ્યો જીવડો રે, ચેતો બહુ ગુણવંત રે ॥ કહે૦ ॥ ૧૦ ॥ આમિષસહિત જેમ પંખણી રે, પીડા સહે રે અપાર ॥ તે હું નરપતિ કેમ રહું રે, જાણ્યો અથિર સંસાર ॥ કહે૦ ॥ ૧૧ ॥ દવ બળતા જીવ દેખીને રે, બીજા હર્ષિત હોય ॥ જાણે ન હોશે અમારડે રે, પણ બળશે અંતે સોય રે ॥ કહે૦ ॥ ૧૨ ॥ એમ જગ બળતાં દેખીને રે, સ્વામી નવિ બૂઝે રે જીવ ॥ મરણ તો એક દિન આવશે રે, તવ મૂકાવશે ધનાદિ સદૈવ રે ॥ કહે૦ ॥ ૧૩ ॥ જેમ પંખી પિંજર પડયો રે, દેખે દુઃખ અપાર ॥ તેમ માયા બંધનમાં પડી રે, નવિ પામું રતિ લગાર રે ॥ કહે૦ ॥ ૧૪ ॥ કમળાવતીને વયણલે રે, બૂઝયો રાય ઇષુકાર ॥ નગર રાજ સ્ત્રી પરિહરી રે, ધન સોવન રયણ ભંડાર રે ॥ કહે૦ ॥ ૧૫ ॥ પુરોહિત પુત્ર કલત્રશું રે, રાય રાણી તેણીવાર ॥ સુગુરુ મુખે વ્રત ઉચ્ચર્યાં રે, લેઇ સંયમ કરે વિહાર રે ॥ કહે૦ ॥

૧૬ ॥ તપ જપ સંયમ પાળીને રે, ઉપન્યું કેવળજ્ઞાન ॥ કર્મ ખપાવી મુગતે ગયા રે, છએ જીવ સુગુણ નિધાન રે ॥ ભવિયણ સાંભળો ॥ ક- હે૦ ॥ ૧૭ ॥ ઉત્તરાધ્યયન એ સૂત્રમે રે, ચઉદમે છે વિસ્તાર ॥ તેહ થકી મેં વર્ણવ્યો રે, પટ ઢાળે કરી સાર રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૮ ॥ સંવ ત અઢાર પંચાવને રે, જયેષ્ઠ વદી ત્રીજ ગુરૂવાર ॥ અંજાર નેહેર સો હામણું રે, લોંકાગચ્છ સુખકાર રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૧૯ ॥ ગચ્છપતિ શ્રી ખૂબચંદજી રે, તસ શાસન સુખદાય ॥ પૂજ્ય નાથાજી પસાયથી રે, માલમુનિ ગુણ ગાય રે ॥ ભવિયણ સાંભળો ॥ ૨૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री पांचसमवायनुं पटढालियुं.

દોહા

સિદ્ધારથ સુત વંદીયે, જગદિપક જિનરાજ, વસ્તુ તત્ત્વ સવિ જાણીએ, જસ આગમથી આજ ॥ ૧ ॥ સ્યાદ્વાદથી સંપજે, સકળ વસ્તુ વિખ્યાત ॥ સપ્તભંગ રચના વિના, બંધ ન બેસે વાત ॥ ૨ ॥ વાદ વદે નય જૂજવા, આપ આપણે ઠામ ॥ પૂર્ણ વસ્તુ વિચારતાં, કોઇ ન આવે કામ ॥ ૩ ॥ અંધ પુરૂષે એક ગજ, ગ્રહી અવયવ એ કેક ॥ દ્રષ્ટિવંત લહે પૂર્ણ ગજ, અવયવ મિળી અનેક ॥ ૪ ॥ સંગતિ સકળ નયે કરી, જુગતિ યોગ શુદ્ધ બોધ ॥ ધન્ય જિનશાસન જગ જયો, જિહાં નહિ કાંઇ વિરોધ ॥ ૫ ॥

ઢાળ ૧ લી.

શ્રી જિનશાસન જગ જયકારી, સ્યાદ્વાદ શુદ્ધ રૂપ રે ॥ નય એકાંત મિથ્યાત નિવારણ, અકળ અભંગ અનૂપ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કોઇ કહે એક કાળતણે વશ, સકળ જગત ગતિ હોય રે ॥ કાળે ઉપજે કાળે વિણસે, અવર ન કારણ કોય રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૨ ॥ કાળે ગર્ભ ધરે જગ વનિતા, કાળે જનમે પૂત રે ॥ કાળે બોલે કાળે ચાલે, કાળે ઝાલે ઘરસૂત રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૩ ॥ કાળે દૂધથકી દહીં થાયે, કાળે ફળ પરિપાક રે ॥ વિવિધ પદારથ કાળ ઉપાએ, કાળે સહુ થાયે ખાખ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૪ ॥ જિન ચોવીસ બાર ચક્રવર્તી, વાસુ દેવ બળદેવ રે ॥ કાળે કવળિત કોઇ નવ દીસે, જસુ કરતા સુર સેવ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૫ ॥ ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી આરા, છએ ઋતુ. ઋતુ.

ભાત રે ॥ પટ ઋતુકાળ વિશેષ વિચારો, ભિન્ન ભિન્ન દિન રાત રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૬ ॥ કાળે બાળ વિલાસ મનોહર, જોવન કાળા કેશ રે ॥ વૃદ્ધા પણ પળી વપુ અતિ દુર્બળ, શક્તિ નહીં લવલેશ રે ॥ શ્રી૦ ॥ ૭ ॥

દોહા.

સભા સમક્ષે તવ તિહાં, બોલે વાદી સ્વભાવ ॥ કાળ બાળ એ મુજથકી, કહો કિમ મંડે દાવ ॥ ૧ ॥ તિન લોકમાંહી કહ્યો, અધિકો મુજ ઉપગાર ॥ કોઇ ન જીતે જુગતિશું, નિસુણો તે અધિકાર ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૨ જી.

(ગિરૂઆ ગુણ વિરજી.—એ દેશી.)

તવ સ્વભાવ વાદી વદે જી, કાળ કિશું કરે રંક ॥ વસ્તુ સ્વભાવે નિપજે જી, વિણસે તિમજ નિઃશંક ॥ સુવિવેક વિચારી, જુઓ જુઓ વસ્તુ સ્વભાવ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ છતે યોગ જોવનવતી જી, વાંઝણી ન જણે બાળ ॥ મૂછ નહિ મહિલા મુખે જી, કર તળ ઊગે ન વાળ ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ વિણ સ્વભાવ નવિ નિપજે જી, કેમ પદારથ કોય ॥ અંબ ન લાગે લીંબડે જી, વાય વસંતે જોય ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ મોરપીંછ કુણ ચિતરે જી, કુણ કરે સંધ્યા રંગ ॥ અંગ વિવિધ સવિ જીવનાં જી, સુંદર નયન કુરંગ ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ કાંટા બોર બબૂલના જી, કોણે અણીયાળા કીધ ॥ રૂપ રંગ ગુણ જૂજુઆ જી, તરુ ફળ ફૂલ પ્રસિદ્ધ ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ વિષધર મસ્તક નિત્ય વસે જી, મણી હરે વિષ તતકાળ ॥ પર્વત થિર ચળ વાયરો જી, ઊર્દ્ધ અગ્નિની ઝાળ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ મચ્છ તુંબ જળમાં તરે જી, બૂડે કાગ પાષાણ ॥ પંખી જાત ગયણે ફિરે જી, ઇણિ પરે સયળ વિન્નાણ ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ વાયુ સૂંઠથી ઉપશમે જી, હરડે કરે વિરેચ ॥ સીઝે નહીં કણ ગાંગડુ જી, શક્તિ સ્વભાવ અનેક ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ દેશ વિશેષે કાષ્ટનું જી, ભૂંયમાં થાય પાષાણ ॥ શંખ અસ્થિનો નિપજે જી, ક્ષેત્ર સ્વભાવ પ્રમાણ ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ રવિ તાતો શશિ શીતળો જી, ભવ્યાદિક બહુ ભાવ ॥ છએ દ્રવ્ય આપ આપણા જી, ન તજે કોય સ્વભાવ ॥ સુવિવિવેક વિચારી, જુઓ જુઓ વસ્તુ સ્વભાવ ॥ ૧૦ ॥

દોહા.

કાળ સ્વભાવ કહ્યા પછી, ભવિતવ્યતા બહુ કોડ ॥ બોલે મૂછ મરોડને, કુણ છે માહારી જોડ ॥ ૧ ॥ અવનિ તળે અવલોકતાં, માહરે.

વશ સહુ કોય ॥ ઇંદ ચંદ્રને ચક્રવર્તી, મુજ પૂંઠે સહુ કોય ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૩ જી

(કપૂર હોય અતિ ઉજળો રે.—એ દેશી.)

કાળ કિશ્યું કરે બાપડો જી, વસ્તુ સ્વભાવ અકજ્જ ॥ જો ન વિ હોએ ભવિતવ્યતા જી, તો કેમ સીઝે કજ્જ રે ॥ પ્રાણી, મ કરો મન જંજાળ ॥ ભાવિભાવ નિહાળ રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ જળનિધિ તરે જંગલ ફરે જી, કોડ જતન કરે કોય ॥ અણ ભાવી હોવે નહી જી, ભાવી હોય તે હોય રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૨ ॥ આંબે મ્હોર વસંતમાં જી, ડાળે ડાળે કેઇ લાખ ॥ કેઇ ખર્યાં કેઇ ખાખટી જી, કેઇ આંબા કેઇ સાખ રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૩ ॥ વાઉલ જિમ ભવિતવ્યતા જી, જિણ જિણ દિશિ ઉજાય ॥ પરવશ મન સાપુમતણું જી, તૃણ જિમ પૂઠે ધાય રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૪ ॥ નિયતવ રો વિણ ચિંતવ્યું જી, આવી મળે તતકાળ ॥ વરસા સોનું ચિંતવ્યું જી, નિયતિ કરે વિસરાળ રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૫ ॥ બ્રહ્મદત્ત ચક્રીતણા જી, નયણ હરે ગોવાળ ॥ દોય સહસ જસ દેવતા જી, દેહતણા રખવાળ રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૬ ॥ કોકૂહો કોયલ કહે જી, કિમ રખીશ તું પ્રાણ ॥ આહેડી શર તાકીયો જી, ઊપર ભમે સીંચાણ રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૭ ॥ આહેડી નાગે ડસ્યો જી, બાણ લાગ્યો સીંચાણ ॥ કોકૂહો ઊડી ગયો જી, જુઓ જુઓ નિયતિ પ્રમાણ રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૮ ॥ શસ્ત્રે હણ્યા સંગ્રામમાં જી, રાને પડ્યા જીવંત ॥ મંદિરમાંથી માનવી જી, રાખ્યા હી ન રહંત રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૯ ॥

દોહા

ચોથો વાદી કહે ચતુર, કર્મ અધિક સંસાર ॥ જિમ રુળાવે તિમ રુળે, કોણ પુરુષ કોણ નાર ॥ ૧ ॥ સુખ દુઃખ સઘળા જીવને, કર્મ પ્રમાણ કહાય ॥ જગતિ તળ જોતા થકાં, ગજ સમવડ કુણ થાય ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૪ થી

(રાગ મારૂણી.—મનોહર હીરજી રે.—એ દેશી.)

કાળ સ્વભાવ નિયત મતિ કૂડી, કર્મ કરે તે થાય ॥ કર્મે નરય તિરિય નર સુર ગતિ; જીવ ભવાંતરે જાય ॥ ચેતન ચેતો રે, કર્મ સમો નહી કોય ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કર્મે રામ વસ્યા વનવાસે, સીતા પામી આળ ॥ કર્મે લંકાપતિ રાવણનું, રાજ થયું વિસરાળ ॥ ચે૦

॥૨॥ કર્મે કીડી કર્મે કુંજર, કર્મે નર ગુણવંત ॥ કર્મે રોગ શોગ દુઃખ પીડિત, જનમ જાય વિલપંત ॥ ચે૦ ॥ ૩ ॥ કર્મે વરસ લગે ઋષભેશ્વર, ઉદક ન પામે અન્ન ॥ કર્મે વીરને જૂઓ ગોવાળે, ખીલા રોપ્યા કન્ન ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥ કર્મે એક સુખપાળે બેસે, સેવક સેવે પાય ॥ એક હય ગય રથ ચઢ્યા ચતુર નર, એક આગળ ઉજાય ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ ઉદ્યમ માની અંધતણી પરે, જગ હીંડે હાહુતો ॥ કરમબળી તે લહે સકળ ફળ, સુખભર સેજે સૂતો ॥ ચે૦ ॥ ૬ ॥ ઉંદર એકે કીધો ઉદ્યમ, કરંડીયો કરકોલે ॥ માંહે ઘણા દિવસનો ભૂખ્યો, નાગ રહ્યો દુઃખ ડોલે ॥ ચે૦ ॥ ૭ ॥ વિવર કરી મૂષક તસ મુખમાં, દિયે આપણો દેહ ॥ માગ લહી વન નાગ પધાર્યા, કર્મ મર્મ જુઓ એહ ॥ ચેતન ચેતો રે, કર્મ સમો નહીં કોઇ ॥ ૮ ॥

દોહા.

ઉદ્યમ અતિ આનંદથી, બોલે બોલ વિચાર ॥ મુજ સહાયથી મુનિવરા, પામે ભવનો પાર ॥ ૧ ॥ તિણ કારણ મ્હારે વશે, સકળ જગત વ્યવહાર ॥ ગર્વ કરો ગહિલા થકા, ચારે હિ અવિચાર ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૫ મી

હવે ઉદ્યમવાદી ભણે એ, એ ચારે અસમર્થ તો ॥ સકળ પદારથ સાધવા એ, એક ઉદ્યમ સમરથ તો ॥ ૧ ॥ ઉદ્યમ કરતાં માનવી એ, શું નવિ સીઝે કાજ તો ॥ રામે રયણાયર તરી એ, લીધું લંકા રાજ તો ॥ ૨ ॥ કરમ નિયત તે અનુસરે એ, જેહમાં શક્તિ ન હોય તો ॥ દેઉળ વાઘ મુખે પંખીયાં એ, પિઉ પેસંતાં જોય તો ॥૩ ॥ વિણ ઉદ્યમ કિમ નિકળે એ, તિલમાંહેથી તેલ તો ॥ ઉદ્યમથી ઊંચી ચઢે એ, જુઓ એકેંદ્રિય વેલ તો ॥ ૪ ॥ ઉદ્યમ કરતાં એક સમે એ, જેહ નવિ સીઝે કાજ તો ॥ તે ફરિ ઉદ્યમથી હુવે એ, જો નવિ આવે વાજ તો ॥ ૫ ॥ ઉદ્યમ કરી ઓરયા વિના એ, નવિ રંધાએ અન્ન તો ॥ આવી ન પડે કોળિયો એ, મુખમાં પ્રક્ષેપે જતન્ન તો ॥ ૬ ॥ કર્મ પુત્ર ઉદ્યમ પિતા એ, ઉદ્યમે કીધાં કર્મ તો ॥ ઉદ્યમથી દૂરે ટળે એ, જૂઓ કર્મનો મર્મ તો ॥ ૭ ॥ દઢપ્રહારી હત્યા કરી એ, કીધાં પાપ અનંત તો ॥ ઉદ્યમથી ષટ માસમાં એ, આપ થયા અરિહંત તો ॥ ૮ ॥ ટીંપે ટીંપે સર ભરે એ, કાંકરે કાંકરે પાળ તો ॥ ગિરિ જેહવા ગઢ નિપજે એ, ઉદ્યમ શક્તિ નિહાળ તો ॥ ૯ ॥ ઉદ્ય-

મથી જળ બિંદુઓ એ, કરે પાષાણમાં ઠામ તો ॥ ઉદ્યમથી વિદ્યા ભણે એ, ઉદ્યમ જોડે દામ તો ॥ ૧૦ ॥

દોહા

ઇમ પાચે એ પરસ્પરે, વિધ વિધ કરતા વાદ ॥ ગત દિવસ રાતા રહે, મન ધરિ અતિ ઉનમાદ ॥ ૧ ॥ એક દિન વીર સમોસર્યા, ગજ ગૃહી ઉદ્યાન ॥ નિસુણી નિજ નય થાપવા, આવે ધરી અભિમાન ॥૨॥

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી

(એ છીંડી કિહાં રાખી.—એ દેશી.)

ઇમ પાચે નય વાદ કરતા, શ્રી જિન ચરણે આવે ॥ અમિય સમ જિનવાણી સુણીને, આનંદ અંગ ન માવે રે ॥ પ્રાણી, સમકિતમતિ મન આણો, નય એકાંત મ તાણો રે ॥ પ્રાણી, તે મિથ્યામતિ જાણો રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ એ પાચે સમુદાય મળ્યા વિણુ, કોઇ કાજ ન સીઝે ॥ અંગળિ યોગે કરતણી પરે, જે બૂઝે તે રીઝે રે ॥ પ્રાણી સ૦ ॥ ૨ ॥ આગ્રહ આણી કોઇ એકને, એહ માં દીજે વડાઇ ॥ પિણ સેના મિળિ સકળ રણાંગણ, જીતે સુભટ લડાઇ રે ॥ પ્રાણી સ૦ ॥ ૩ ॥ તતુ સ્વભાવે પટ ઉપજાવે, કાળ ક્રમે રે વણાએ ॥ ભવિતવ્યતા હોય તો નિપજે, નહીં તો વિઘન ઘણાંએ રે ॥ પ્રાણી સ૦ ॥ ૪ ॥ તતુવાય ઉદ્યમ ભોક્તાદિક, ભાગ્ય સકળ સહકારી ॥ ઇમ પાચે મિળી સકળ પદારથ, ઉત્પતિ જૂઓ વિચારી રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૫ ॥ નિયતિ વશે હળુકરમો થઇને, નિગોદથકી નિકળીયો ॥ પુણ્યે મનુષ ભવાદિક પામી, સદ્ગુરુને જઇ મળિયો રે ॥ પ્રાણી મ૦ ॥ ૬ ॥ ભવથિતિનો પરિપાક થયો તવ, પંડિત વીર્ય ઉલ્લસિયો ॥ ભવ્ય સ્વભાવે શિવગતિ પામી, શિવપુર જઇને વસીયો રે ॥ પ્રાણી સ૦ ॥ ૭ ॥ વર્દ્ધમાન જિન ઇણિપરે વિનયે, શાસન નાયક ગાયો ॥ સવ સકળ સુખ હોયે જેહથી, સ્યાદ્વાદ રસ પાયો રે ॥ પ્રાણી, સમકિતમતિ મન આણો ॥ ૮ ॥

॥ કળશ ॥ ઇમ ધર્મનાયક મુક્તિદાયક, વીર જિનવર સંથુણ્યો ॥ સય સત્તર સંવત વન્હિ લોચન, વર્ષ હર્ષ ધરી ઘણો ॥ શ્રી વિજય દેવસૂરિંદ પટધર, શ્રી વિજયપ્રભ સુણિંદ એ ॥ શ્રી કીર્તિવિજય વાચક શિષ્ય ઇણિપરે, વિનય કહે આણંદ એ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

શ્રી જગદીશ ॥ નંદન જમણી જંઘે લંછન સિંહ બિરાજતો, મેં પહેલે સુપને દીઠો વિશવા વીશ ॥ હાલો૦ ॥ ૫ ॥ નંદન નવલા બંધવ નંદિવર્દ્ધનના તમે, નંદન ભોજાઇયોના દેયર છો સુકુમાલ ॥ હસશે ભોજાઇયો કહી દીયર મ્હારા લાડકા, હસશે રમશે ને વળી ચૂંટી ખણશે ગાલ, હસશે રમશે ને વળી ઠુંસા દેશે ગાલ ॥ હાલો૦ ॥ ૬ ॥ નંદન નવલા ચેડા રાજાના ભાણેજ છો, નંદન નવલા પાંચશેં મામીના ભાણેજ છો ॥ નંદન મામલીયાના ભાણેજા સુકુમાળ ॥ હસશે હાથે ઉચ્છાળી કહીને નાહાના ભાણેજા, આંખ્યો આંજીને વળી ટબકું કરશે ગાલ ॥ હાલો૦ ॥ ૭ ॥ નંદન મામા મામી લાવશે ટોપી આંગલાં, રતને જડીયાં ઝાલર મોતી કસબી કોર ॥ નીલાં પીળાંને વળી રાતાં સરવે જાતિનાં, પહેરાવશે મામી મારા નંદ કિશોર ॥ હાલો૦ ॥ ૮ ॥ નંદન મામા મામી સૂખડલી સહુ લાવશે, નંદન ગજુવે ભરશે લાડુ મોતીચૂર ॥ નંદન મુખડાં જોઇને લેશે મામી ભામણાં, નંદન મામી કહેશે જીવો સુખ ભરપૂર ॥ હાલો૦ ॥ ૯ ॥ નંદન નવલા ચેડા મામાની સાતે સતી, મારી ભત્રીજી ને બેન તમારી નંદ ॥ તે પણ ગુંજે ભરવા લાખણસાઇ લાવશે, તુમને જોઇ જોઇ હોશે અધિકો પરમાનંદ ॥ હાલો૦ ॥ ૧૦ ॥ રમવા કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ઘૂઘરો, વળી શુડા મેના પોપટ ને ગજરાજ ॥ સારસ હંસ કોયલ તીત્તર ને વળી મોર જી, મામી લાવશે રમવા નંદ તમારે કાજ ॥ હાલો૦ ॥ ૧૧ છપ્પન કુમરી અમરી જળકળશેં નવરાવીયા, નંદન તમને અમને કે લીઘરની માંહે ॥ ફુલની વૃષ્ટિ કીધી યોજન એકને મંડલે, બહુ ચિરંજીવો આશિષ દીધી તુમને ત્યાંહે ॥ હાલો૦ ॥ ૧૨ ॥ તમને મેરુ ગિરિપર સુરપતિયે નવરાવિયા, નિરખી નિરખી હરખી સુકૃત લાભ કમાય ॥ મુખડા ઊપર વારું કોટી કોટી ચંદ્રમા, વળી તનપર વારું ગ્રહગણનો સમુદાય ॥ હાલો૦ ॥ ૧૩ ॥ નંદન નવલા ભણવા નિશાળે પણ મૂકશું, ગજપર અંબાડી બેસાડી મ્હોટે સાજ, પસલી ભરશું શ્રીફળ ફોફળ નાગરવેલશું ॥ સૂખડલી લેશું નિશાળીઆને કાજ ॥ હાલો૦ ॥ ૧૪ ॥ નંદન નવલા મોહોટા થાશોને પરણાવશું, વહૂવર સરખી જોડી લાવશું રાજકુમાર ॥ સરખા વેવાઇ વેવાણોને પધરાવશું, વરવહૂ પોંખી લેશું જોઇ જોઇને દેદાર ॥ હાલો૦ ॥ ૧૫ ॥ પીઅર સાસર મોરા બેહુ પક્ષ નંદન ઊજળા, માહારી કુખે આવ્યા તાત પનોતા નંદ ॥ માહારે આંગણ વૂઠા અમૃત દૂધે મેહુલા, માહારે આંગણે

કિલ પોપટ પારેવડાં, માંહી બપૈયાને સારસ ચકોર ॥ મેના મોર મે લ્યાં છે રમકડા રમવાતણાં, ઘમ ઘમ ઘૂઘરા બજાવે ત્રિસલા કિશોર ॥ માતા૦ ॥ ૧૩ ॥ મારો વીરકુમર નિશાળે ભણવા જાયશે, સાથે સજન કુટુંબ પરિવાર ॥ હાથી રથ ઘોડા પાલખીયે ભલુ શોભતુ, કરી નિશાળગરણુ અતિ મનોહાર ॥ માતા૦ ॥ ૧૪ ॥ મારા વીર સમાણી કન્યા સારી લાવશુ, મારા કુમરને પરણાવીશ મ્હોટે ઘેર ॥ મારો લાડકડો વરરાજા ઘોડે બેસશે, મારો વીર કરશે સદાય લીલા લહેર ॥ માતા૦ ॥ ૧૫ ॥ માતા ત્રિસલા ગાવે વીરકુમરનું હાલરુ, મારો નંદન જીવજો કોડા કોડી વરસ ॥ એતો રાજરાજેશ્વર થાશે ભલો દીપતો, મારા મનના મનોરથ પૂરશે જગીશ ॥ માતા૦ ॥ ૧૬ ॥ ધન્ય ધન્ય ક્ષત્રીકુંડ ગામ મનોહરુ, જિહાં વીરકુમરનો જનમ ગવાય ॥ રાજા સિદ્ધારથના કુલમાંહે દિનમણી, ધન્ય ધન્ય ત્રિસલા રાણી જેહની માય ॥ માતા૦ ॥ ૧૭ ॥ એમ સૈયર ટોળી ભેળી ગાવે હાલરું, થાશે મનના મનોરથ તેહને ઘેર ॥ અનુક્રમે મહોદય પદવી રુપવિજય પદ પામશે, ગાયે અમિયવિજય કહે થાશે લીલા લહેર ॥ માતા૦ ॥ ૧૮ ॥

अथ श्री महावीरस्वामीनुं हालरियुं.

માતા ત્રિસલા હુલાવે પુત્ર પારણે, ગાવે હાલો હાલો હાલરૂવાનાં ગીત ॥ સોના રૂપાને વળી રત્ને જડિયું પારણુ, રેશમ દોરી ઘૂઘરી વાગે છુમ છુમ રીત ॥ હાલો હાલો હાલો હાલો મારા નંદને ॥ ૧ ॥ જિનજી પાસપ્રભુથી વરસ અઢીસે અંતરે, હોશે ચોવીશમો તિર્થંકર જિન પરિમાણ ॥ કેશી સ્વામી મુખથી એવી વાણી સાંભળી, સાચી સાચી હુઇ તે મારે અમૃત વાણ ॥ હાલો૦ ॥ ૨ ॥ ચૌદે સ્વપ્ને હોવે ચક્રી કે જિનરાજજી, વીતા બારે ચક્રી નહિ હવે ચક્રી રાજ ॥ જિનજી પાસ પ્રભુના શ્રી કેશી ગણધાર, તેહને વચને જાણ્યા ચોવીશમા જિનરાજ ॥ મારી કુખે આવ્યા તારણ તરણ ઝહાજ, મારી કુખે આવ્યા ત્રણ્યભુવન સિરતાજ ॥ મારી કુખે આવ્યા સંઘ તિરથની લાજ, હુંતો પુણ્ય પનોતી ઇંદ્રાણી થઇ આજ ॥ હાલો૦ ॥ ૩ ॥ મુજને દોહોલો ઉપન્યો જે બેસું ગજ અંબાડિયે, સિંહાસનપર બેસું ચામર છત્ર ધરાય ॥ એ સહુ લક્ષણ મુજને નંદન તાહરા તેજનાં, તે દિન સંભારૂ ને આનંદ અંગ ન માય ॥ હાલો૦ ॥ ૪ ॥ કરતલ પગતલ લક્ષણ એક હજારને આઠ છે, તેહથી નિશ્ચય જાણ્યા જિનવર

અથ શ્રી મહાવીરસ્વામીનું પારણું.

માતા ત્રિસલાયે પુત્ર રત્ન જાઇઓ, ચોશઠ ઇંદ્રનાં આસન કંપે સાર ॥ અવધિજ્ઞાને જોઇ ધાયો શ્રી જિન વીરને, આવે ક્ષત્રિયકુંડ નયર મઝાર ॥ માતા૦ ॥ ૧ ॥ વીર પ્રતિબિંબ મૂકી માતા કને, અવસર્પિણી નિદ્રા દીએ સાર ॥ એમ મેરૂશિખરે જિનને લાવે ભક્તિશું, હરિ પંચરુપ કરી મનોહાર ॥ માતા૦ ॥ ૨ ॥ એમ અસંખ્ય કોટા કોટી મળી દેવતા, પ્રભુને ઓચ્છવ મંડાણે લઇ જાય ॥ પાંડુકવન શિલાયે જિનને લાવે ભક્તિશું, હરિ અંગે થાપે ઇંદ્ર ઘણું ઉચ્છાય ॥ માતા૦ ॥ ૩ ॥ એક કોડી સાઠ લાખ કળશે કરી, વીરનો સ્નાત્ર મહોચ્છવ કરે સાર ॥ અનુક્રમે વીરકુંવરને લાવે જનની મંદિરે, દાસી પ્રિયવંદા જાએ તેણીવાર ॥ માતા૦ ॥ ૪ ॥ રાજા સિદ્ધારથને દીધી વધામણી, દાસીને દાનને માન દિયે મનોહાર ॥ ક્ષત્રીકુંડમાંહે ઓચ્છવ મંડાવિઓ, પ્રજા લોકને હરખ અપાર ॥ માતા૦ ॥ ૫ ॥ ઘર ઘર શ્રી ફૂળ તોરણ ત્રાટજ બાંધિયા, ગોરી ગાવે મંગલ ગીત રસાળ ॥ રાજા સિદ્ધારથે જન્મ મહોત્સવ કર્યો, માતા ત્રિસલા થઇ ઉજમાળ ॥ માતા૦ ॥ ૬ ॥ માતા ત્રિસલા ઝૂલાવે પુત્ર પારણે, ઝૂલે લાડકડા પ્રભુજી આનંદભેર ॥ હરખી નિરખીને ઇંદ્રાણીયો જાએ વારણે, આજ આનંદ શ્રી વીરકુમરને ઘેર ॥ માતા૦ ॥ ૭ ॥ વીરના મુખડા ઉપર વારૂં કોટી ચંદ્રમા, પંકજ લોચન સુંદર વિશાલ કપોલ ॥ શુક ચંચૂ સરિખી દીસે નિર્મળ નાસિકા, કોમળ અધર અરુણ રંગ રોલ ॥ માતા૦ ॥ ૮ ॥ ઓષધિ સોવન મઢી રે શોભે હાલરે, નાજુક આભરણ સઘળાં કંચન મોતી હાર ॥ કર અંગુઠો ધાવે વીરકુમર હર્ષે કરી, કાંઇ બોલાવતાં કરે કિલ કિલાકાર ॥ માતા૦ ॥ ૯ ॥ વીરને નિલાડે કીધો છે કુંકુમ ચાંદલો, શોભે જડિત મરકત મણિમાં દીસે લાલ ॥ ત્રિસલાયે જુગતે આંજી અણિયાળી બેહુ આંખડી, સુંદર કસ્તૂરિનું ટબકું કીધું ગાલ ॥ માતા૦ ॥ ૧૦ ॥ કંચન સોલે જાતનાં રત્ને જડિયું પારણું, ઝૂલાવતી વેળા થાયે ઘૂઘરનો ઘમકાર ॥ ત્રિસલા વિવિધ વચને હરખી ગાયે હાલરૂં, ખેંચે કુમતિઆળી કંચનદોરી સાર ॥ માતા૦ ॥ ૧૧ ॥ મારો લાડકવાયો સખા સંગે રમવા જશે, મનોહર સુખડલી હું આપીશ એહને હાથ ॥ ભોજનવેળા રમઝમ રમઝમ કરતો આવશે, હું તો ધાઇને ભીડાવીશ હૃદયા સાથ ॥ માતા૦ ॥ ૧૨ ॥ હંસ કારંડવ કો

ફળિઆ સુરતરુ સુખના કંદ ॥ હાલો૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇણિ પરે ગાયુ માતા ત્રિસલા સુતનુ પારણુ, જે કોઇ ગાશે લેશે પુત્રતણા સામ્રાજ ॥ બિલીમોરા નગરે વરણવ્યુ વીરનુ હાલરુ, જય જય મંગલ હોજો દીપ વિજય કવિરાજ ॥ હાલો હાલો હાલો હાલો મારા નંદને ॥ ૧૭ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી શિયળની નવવાડો.

દોહા

શ્રી સરસતિ સમરૂ સદા, પભણુ તસુ સુપસાય ॥ સુવચન આપો સારદા, મહેર કરી મુજ માય ॥ ૧ ॥ વાણી વીર જિણંદની, સાંભળી શાસ્ત્ર મઝાર ॥ વાડ શિયળની નવ કહું, સુણજો સહુ નર નાર ॥ ૨ ॥ સીંચો અંબ અગ શિળનો, સમતા રસ ભરી નીર ॥ સાચવજો યતને કરી, ધરી દ્રઢતા મન ધીર ॥ ૩ ॥ જાળવજો યતને કરી, નવ વાડો ધરી નેહ ॥ ઉત્તમ ફળ શિળ અંબતણા, વાડ વિગતે સુણો તેહ ॥ ૪ ॥ પ્રથમ સ્ત્રી સંગ ન કીજીયે, બીજે ન કરવી વાત ॥ ત્રીજે આસન સ્ત્રીતણે, બેસવું બે ઘડી જાત ॥ ૫ ॥ ચોથે રૂપ ન નિરખવું, ન કરે નારી શુ નેહ ॥ પાચમે ભીત્યંતર ત્રિયા, મુનિ ન રહે તસ ગેહ ॥ ૬ ॥ છઠ્ઠે સુખ સસારનાં, વળિ વિલસ્યા હોય જેહ ॥ સિદ્ધારથ સુત ઇમ કહે, મુનિ ન સભારે તેહ ॥ ૭ ॥ સાતમે સરસ આહારની, લાલચ ન કરે લગાર ॥ આઠમી વાડમાં ઇમ કહ્યું, અધિક ન કરવો આહાર ॥ ૮ ॥ નવમે વિલેપન નવિ કરે, ન કરે વળી શણગાર ॥ ત્રિકરણ શુદ્ધ આરાધતાં, પામે ભવનો પાર ॥ ૯ ॥

ઢાળ ૧ લી

(કપૂર હોય અતિ ઊજળો રે.—એ દેશી.)

વાડ પહેલી જિનવર કહી જી, સિદ્ધારથ સુત ચદ ॥ વીર જિણંદ એમ ઉચ્ચરે જી, ત્રિસલાદેવીનો નંદ ॥ સાધુજી, ન કરો નારીનો સંગ ॥ ૧ ॥ મગથકી વ્રત ભગ ॥ સાધુ જી, ન કરો૦ ॥ એ આંકણી ॥ શ્રી પશુ વાસો વસે જી, પડગ પણ જિહા વાસ ॥ તિહાં વસતાં બ્રહ્મચારીને જી, શિળતણો હોય નાશ ॥ સાધૂ જી૦ ॥ ૨ ॥ અગ્નિ આગળ દારૂ રહે જી, ઉડે ઓચિંતો જેહ ॥ એમ મુનિ માનની આગળે જી, શિર નહી શિળથી નેહ ॥ સાધુ જી૦ ॥ ૩ ॥ મજારી સુખ આ-

ગળે જી, ઊંદરની શી આશ ॥ તેમ સ્ત્રી સુખ આગળે જી, પડે તે પ્રેમને પાસ ॥ સાધૂ જી૦ ॥ ૪ ॥ પોપટ બીહે પાંજરે જી, દૂરથી દેખી મંજાર ॥ તેમ મુનિ બીહે માનની થકી જી, દુર્ગતિની દાતાર ॥ સાધૂ જી૦ ॥ ૫ ॥ સુંદરી શિર જળ બેડલું જી, જાળવી રાખે જેમ ॥ માનની મુખ મુનિ પેખતાં જી, ચિત નવિ ચાળવે તેમ ॥ સાધૂ જી૦ ॥ ૬ ॥ વંશ ઊપર જેમ ખેલતાં જી, ગોપવી રાખે સન્ન ॥ તેમ મુનિ મનને ગોપવે જી, રાખવા શિયળ-રતન્ન ॥ સાધૂ જી૦ ॥ ૭ ॥ ભાવે નહીં સાત ભાતની જી, સુખડી સંગ બરાસ ॥ તેમ મુનિ માનની સંગથી જી, નિગમે શિળની મીઠાશ ॥ સાધૂ જી૦ ॥ ૮ ॥ મનશું બીહે ભૂંઇ પડું જી, વાનર ચઢીયો વન ॥ તેમ મુનિ ગામમાં ગોચરી જી, ત્રિકરણ રાખી મન ॥ સાધૂ જી૦ ॥ ૯ ॥

કળશ—ઇમ વાડ પહેલી વીર જિનવર, કહી વ્રત હિત કારણે ॥ વાડ વિધિશું જેહ પાળે, જાઉં તેહને વારણે ॥ ૧ ॥

ઢાળ ૨ જી.

(વીરે વખાણી રાણી ચેલણા જી.—એ દેશી.)

વાડ બીજી કહી વીરજી જી, સાંભળો સહુ નર નાર ॥ શિળ વ્રત શુદ્ધ મને પાળજો જી, જેમ પામો ભવ પાર ॥ વાત ન કીજે વનિતાતણી જી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ વાતથી ઉત્પાત ઊપજે જી, વાતથી વિરતિની ઘાત ॥ ક્ષણ એકમાંહે ખરી પડે જી, પવનથી જેમ તરૂપાત ॥ વાત૦ ॥ ૨ ॥ દૂરથી દેખી દાઢયો ગળે જી, લીંબુતણી રે ખટાસ ॥ મન ચળે તેમ મુનિવરતણું જી, સાંભળી વચન વિલાસ ॥ વાત૦ ॥ ૩ ॥ હડકવા હાલે ને ટળવળે જી, ગગન ગુંજારવ જેમ ॥ તેમ મુનિનું ચિત્ત ટળવળે જી, વાધે તિહાં વિષયશું પ્રેમ ॥ વાત૦ ॥ ૪ ॥ વિણ જીભે જે વાતો કરે જી, સ્વર તે સારંગી જેહ ॥ વચન જીભે વનિતાતણાં જી, એણીપરે અધિક સનેહ ॥ વાત૦ ॥ ૫ ॥ મધુરે સ્વરે મોહ્યા મરગલા જી, પડિયો તે પાસમાં જેમ ॥ વિષય વયણ વનિતાતણાં જી, પાડે તે પાસમાં તેમ ॥ વાત૦ ॥ ૬ ॥

ઢાળ ૩ જી.

(નિંદ્રડી વેરણ હુઇ રહી.—એ દેશી.)

ત્રીજી વાડે ત્રિભુવન ધણી, ભલી ભાંખે હો વાણી ભગવાન કે ॥ શિયળ પાળો સાચે મને, મ મ કરજો હો મનશું અભિમાન કે ॥

નારી આસન નવિ બેસીયે, આસનથી હો વળી વાધે પ્રેમ કે ॥ નારી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સિંહાસન પાટ પાટલા, વળી બેસણું હો હોય નારીનું જેહ કે ॥ તિહાં બેસવું બ્રહ્મચારીને, નવિ ભાંખ્યું હો ભગવંતે તેહ કે ॥ નારી૦ ॥ ૨ ॥ આસન નાસણ વ્રતતણું, આસનથી હો વળી વાધે પ્રેમ કે ॥ બેસવું તે બે ઘડી પછી, એમ ભાંખ્યું હો ભગવંતે તેમ કે ॥ નારી૦ ॥ ૩ ॥ ચમકપાણ પાસે રહે, જગ જાણે હો લોહ ગળતો જેમ કે ॥ શિયળ ગળે સાધુતણાં, આસ નથી હો તરૂણીને તેમ કે ॥ નારી૦ ॥ ૪ ॥ લસણ કળીના સંગથી, જેમ જાયે હો કસ્તુરીનો વાસ કે ॥ તેમ સ્ત્રીને આસને બેસતાં, થાય નિશ્ચે હો શિયળનો વિનાશ કે ॥ નારી૦ ॥ ૫ ॥ જીવિત પારાના યોગથી, ભેળો ભળતો હો ગળતો હોય જેમ કે ॥ યુવતિને આસને જો બુઝે, ગુણ ગળતો હો શિયળતણો તેમ કે ॥ નારી૦ ॥ ૬ ॥ કોળા કેરી ગંધથી, જેમ વિણસે હો કણેકનો પાક કે ॥ તેમ સ્ત્રીનું આસન સેવતાં, વળી વિણસે હો શિયળ સંપાક કે ॥ નારી૦ ॥ ૭ ॥ ચિત્ત ચોખું રાખી કરી, નિત્ય પાળો હો શિયળ નર નાર કે ॥ હું બલિહારી હો તેહતણી, વળી વારણે હો જાઉં વાર હજાર કે ॥ નારી આસન નવિ બેસીયે૦ ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૪ થી

(આજ હજારી ઢોલો પ્રાહુણો.—એ દેશી.)

ચોથી વાડે એમ ચિત્ત ધરો, મુનિ વાણી કહી જિન વીર ॥ મુનિરાયા હે ॥ મનને ન મૂકશો મોકળું, મુનિ નિરખતાં નારી શરીર ॥ મુનિરાયા હે ॥ રમણીને રૂપે ન રાચીયે ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ચિત્રે લખી જે પૂતળી, જેમ નિરખતા નેહ અપાર ॥ મુનિ૦ ॥ તેમ તરૂણી તન પેખતા, એમ વાધે તે વિષય વિકાર ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥ ૨ ॥ દિપક રૂપ દેખી કરી, જેમ પડીયો તે માંહી પતંગ ॥ મુનિ૦ ॥ નારીનું રૂપ નિહાળતાં, રઢ લાગે તે રમણીને રંગ ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥ ૩ ॥ કાગળ હાથણી દેખી કરી, મદ વાધે તે મયગળને જેમ ॥ મુનિ૦ ॥ મદ વાધે મુનિવરતણો, નેહે નિરખતાં નારીને તેમ ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥ ૪ ॥ શશિ દર્શન દેખી કરી, વેલ વાધે સાયરની જેહ ॥ મુનિ૦ ॥ ચિત્ત ચોરણ ચંદ્રામુખી, નિરખી વાધે તે નવલો નેહ ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥ ૫ ॥ રૂપ દેખી ગજસુકુમાલતણું, મુનિ ધ્યાન

ચૂક્યો રહનેમિ ॥ મુનિ૦ ॥ અબળા ઇંદ્રિય નિહાળતાં, એમ વાધે તે વિષયશું પ્રેમ ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥ ૬ ॥ જિનરક્ષિત પરે જાણજો, જોયું રયણાદેવીનું રૂપ ॥ મુનિ૦ ॥ જક્ષે નાંખ્યો જળ ભણી, નારી નેહથી ભવજળ કૂપ ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥ ૭ ॥ દિનકર સામું દેખતાં, જેમ નયણે હીણું હોય તેજ ॥ મુનિ૦ ॥ તેમ મહિલા મુખડું નિહાળતાં, હીણો હોય તે શિયળનો હેજ ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥૮॥ જોવી નહીં જિનવરે કહી, અંગે ગલિત પલિત પણ નાર ॥ મુનિ૦ ॥ ભરજોવન જે ભામિની, કેમ જોવી કહી અણગાર ॥ મુનિ૦ ॥ રમણી૦ ॥૯॥ ધ્યાન ચોથું જે કોઇ ધરે, મુનિ જે કરે ચોથો ધર્મ ॥ મુ૦ ॥ ઇમ ચોથું વ્રત આદરે, ત્રિકરણથી ત્રોડે આઠે કર્મ૦ ॥ મુ૦ ॥ રમણી૦॥૧૦॥

ઢાળ ૫ મી.

(પરિગ્રહ મમતા પરિહરો.—એ દેશી.)

પાંચમી વાડ પ્રતિબોધની, શિખામણ કહી વીર ॥ સાધુ જી ॥ ભીંત અંતર રહેતાં થકાં, મન ન રહે તિહાં થીર ॥ સાધુ જી ॥ ભીંતનો અંતર પરિહરો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ કોકિલ કંઠે કામિની, ગાવે મધુરાં ગીત ॥ સાધુ૦ ॥ સ્વર કંકણાદિકનો સુણી, પ્રેમે વાધે પ્રીત ॥ સાધુ૦ ॥ ભીંત૦ ॥ ૨ ॥ વાજાં વાજે વેગળાં, તે સુણી ઉપજે તાન ॥ સાધુ૦ ॥ વચન વાજાં વનિતાતણાં, મોડે તે શિયળનું માન ॥ સાધુ૦ ॥ ભીંત ॥ ૩ ॥ મોર નાચે મહીમંડળે, ગગને સુણી ગુંજાર ॥ સાધુ૦ ॥ મન નાચે તેમ મુનિતણું, શબ્દ સુણી શણગાર ॥ સાધુ૦ ॥ ભીંત૦ ॥ ૪ ॥ અત્તર કુંપામાં અંતરે, ફોરથી ફેરવે મન્ન ॥ સાધુ૦ ॥ મન ફેરવે મુનિવરતણું, સાંભળી સરસ વચન્ન ॥ સાધુ૦ ॥ ભીંત૦ ॥ ૫ ॥ અગ્નિ પાસે જાય ઓગળી, ભાજન ભરીયું જેમ ॥ સાધુ૦ ॥ લાખ મીણ ઘૃત ઓગળે, શિયળ પણ બિગડે તેમ ॥ સાધુ૦ ॥ ભીંત ॥ ૬ ॥ પત્ર આવે પરદેશથી, વ્હાલા વિછોહ્યાનો જેમ ॥ સાધુ૦ ॥ વાંચતાં નેહ વાધે ઘણો, ભીંત અંતર તેમ પ્રેમ ॥ સાધુ૦ ॥ ભીંત૦ ॥૭ જાગે મદન જિનવર કહે, લાગે લંછન ડાઘ ॥ સાધુ૦ ॥ ભાંગે વાડ ભીંતે રહ્યાં, વારૂ કહે વિતરાગ ॥ સાધુ જી૦ ॥ ભીંતનો૦ ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

(ઇડર આંબા આંબલી રે.—એ દેશી.)

વાડ છઠ્ઠી કહે વીરજી રે, છોડી સકળ સંસાર ॥ પંચ મહાવ્રત

પાળવાં રે, ભાવથી સંયમ ભાર ॥ સાધુ જી ॥ સુખ ન સંભારીયે એહ ॥ પંચ આચારને પાળીયે રે, ટાળીયે 'વિષયશું' નેહ ॥ સાધુ જી ॥ સુખ ન સંભારીયે એહ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અગ્નિ ભાસ્યા ઉપરે રે, પૂળો પરજળે જેહ ॥ વિષયઅગ્નિ વ્યાપે ઘણી રે, દાઝે એણીપરે દેહ ॥ સાધુ જી ॥ સુખ૦ ॥ ૨ ॥ અવિરતિપણે જે આપણે રે, ઘર સુખ ભોગવ્યાં જેહ ॥ તે વળી વ્રત લીધા પછી રે, મુનિ ન સંભારે તેહ ॥ સાધુ જી ॥ સુખ૦ ॥ ૩ ॥ શંકાએ વિષ સંક્રમ્યો રે, વરસે વિષધર જેમ ॥ વિષય ઝેર વ્યાપી રહ્યું રે, જાગે પ્રગમે એમ ॥ સાધુ જી ॥ સુખ૦ ॥ ૪ ॥ વર્ષે વસ્તુ સાંભરે રે, ઉપજે હરખ અપાર ॥ તેમ તરુણી સુખ સાંભરે રે, વાધે વિષય વિકાર ॥ સાધુ જી ॥ સુખ૦ ॥ ૫ ॥ મહાવ્રત પાંચમાં મોટકો રે, સકળ ધરમમાંહે સાર ॥ એ વ્રત એકને ભાંજતાં રે, બીજાં ભાગે ચાર ॥ સાધુ જી ॥ સુખ૦ ॥ ૬ ॥ વિલશાં સુખ વનિતાતણાં રે, મુનિ ન વિચારે મન્ન ॥ રતનકંબળ એક કારણે રે, પરિહર્યાં પાંચ રતન્ન ॥ સાધુ જી ॥ સુખ૦ ॥ ૭ ॥ મણિધર મૂકે કાંચળી રે, ફરી ન ઇચ્છે જેમ ॥ મુનિ પણ મનથી તેણી પરે રે, વળીય ન વંછે પ્રેમ ॥ સાધુ જી૦ ॥ સુખ૦ ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૭ મી.

(અરણિક મુનિવર ચાલ્યા ગોચરી.—એ દેશી.)

સાતમી ઢાળે રે શિખામણ સુણો, વીર પ્રભુની વાણ જી ॥ શિયળ સુરતરૂ રે સૂધો સાચવો, પાળજો શ્રી જિન આણ જી ॥ આહાર સરસ અણગાર ન કીજીએ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ લાલચ ન કરે લગાર જી ॥ આહાર સરસ અણગાર કરતાં થકાં, વાધે વિષય વિકાર જી ॥ આહાર૦ ॥ ૨ ॥ વિગય તે થોડું રે વાવરવુ-કર્યું, મોદક ન વંછે મન્ન જી ॥ તેમ તેજાના આહાર તે પરિહરો, રાખણ શિયળ રતન્ન જી ॥ આહાર૦ ॥ ૩ ॥ સરસ આહારે રે શિયળ સંયમ ઘણી, વાધે દેહનો વાન જી ॥ વિષય અગ્નિ રે તેણે વાધે ઘણો, નવિ રહે ધર્મનું ધ્યાન જી ॥ આહાર૦ ॥ ૪ ॥ આહાર લાલચથી રે જળજગ જીવડા, મીન પડે જેમ જાળ જી ॥ તેમ સંયમીને રે આહાર લાલચ ધર્યાં, મુનિ પડે મોહની જાળ જી ॥ આહાર૦ ॥ ૬ ॥ આહાર લાલચથી રે આષાઢો પડયો, દેખી મદિરાપાન જી ॥ મુનિ મનબળિયો રે વળીયો વચન ગુરૂ, પાંમ્યો કેવળજ્ઞાન જી ॥ આહાર૦ ॥ ૬ ॥ સન્નિપાત જેમ

મૃતના યોગથી, અધિક કરે ઉલાળા જી ॥ પાંચે ઇંદ્રિય અતિ સરસે પોષતાં, ચારિત્રમાં કરે ચાળા જી ॥ આહાર૦ ॥ ૭ ॥

ઢાળ ૮ મી.

આઠમી વાડે કહ્યું વીર જી હો રાજ, સુણો સાધુ અણગાર રે ॥ વૈરાગી સૂધા સાધુ જી ॥ શિયળ સંયમનો જો ખપ કરો હો રાજ, અધિક મ કરશો આહાર રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ ૧ ॥ આહાર અધિક કરતાં થકાં હો રાજ, આળસ આવે અંગ રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ ઊંઘ પણ આવે અતિ ઘણી હો રાજ, સુપનામાં શિયળનો ભંગ રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ ૨ ॥ અધિક આહાર કરે મુનિ હો રાજ, હોય મદવંતી દેહ રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ વિષય અગ્નિ વ્યાપે ઘણો હો રાજ, નવિ રહે શિયળશું નેહ રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ ૩ ॥ દોઢો દારૂ ભરતાં થકાં હો રાજ, બગડે જેમ બંદુક રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ તેમ અતિ આહાર કરયા થકી હો રાજ, ચારિત્રમાં પડે ચૂક રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ ૪ ॥ બમણું લૂણ પડ્યા થકી હો રાજ, ન ગમે ભોજન મન્ન રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ તેમ અતિ આહાર કરયા થકી હો રાજ, વિણસે શિયળ રતન્ન રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ ૫ ॥ ફૂટે તોલડી ખેરૂ ખીચડી હો રાજ, ઓરીએ નવમાં તેર રે ॥ વૈરાગી૦ ॥ તેમ અતિ આહાર કરયાં મુનિ હો રાજ, બગડે વ્રત નહીં ફેર રે ॥ વૈરાગી સૂધા સાધુ જી ॥ ૬ ॥

ઢાળ ૯ મી.

(ધન્ય ધન્ય શાળિભદ્ર મુનિવરૂ જી.—એ દેશી.)

વીરે વારૂ કહ્યું નવમી વાડમાં જો, મુનિવર ધરજો તેણીપરે મન્ન જો ॥ શરીર શણગાર સાધુ નવિ કીજીયે જો, રાખો જો રાખણ શિયળ રતન્ન જો ॥ શરીર શોભા સાધુ નવિ કીજીયે જો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સ્નાન વિલેપન વળી શણગારને જો, ન કરે નિત શિળવંત નર નાર જો ॥ શિળ ન રહે નિત્ય શોભા કરે જો, કહો કેમ કરવું કહ્યું અણગાર જો ॥ શરીર૦ ॥ ૨ ॥ ભ્રમર મૂઝાણો રે કમળમાંહે રહ્યો જો, લુબ્ધાણો લેતાં પરિમલ વાસ જો ॥ તેલ ફૂલેલ કુસુમની વાસથી જો, સાધુ શિયળમાં એમ વિનાશ જો ॥ શરીર૦ ॥ ૩ ॥ સ્નાન વિલેપન વળી શણગારથી જો, કરતી કોશ્યા મન વિષયવિકાર જો ॥ તેમ શરીર શણગાર કરતાં થકાં જો, ન રહે શિયળથી નેહ નિરધાર જો ॥ શરીર૦ ॥ ૪ ॥ ઉજ્વળ બગ જળમાં ઉભો રહ્યો જો, ધરતો

કપટે એકણુ પગ ધ્યાન જો ॥ એમ અંગ ઊપર ઉજ્વળ પહેરતાં જો, સાધુજી શિયળમાં તેમ વિજ્ઞાન જો ॥ શરી૨૦ ॥ ૫ ॥ ઉજ્વળ હંસ મન માનસરોવરે જો, આહાર એહને મુક્તાફળ દૂધ જો ॥ એમ અંગ ઉજ્વળ અણગારનુ જો, સંયમી શિયળ પાળે મન શુદ્ધ જો ॥ શરી૨૦ ॥ ૬ ॥ ધોઇને ધરણી ઉપરે ધર્યો જો, જેહ હાર્યો રતન કુંભાર જો ॥ તેમ શિયળ વ્રતને હારશો જો, કરતાં કાંઇ શરીરતણો શણગાર જો ॥ શરીર શોભા સાધુ નવિ કીજીયે જો ॥ ૭ ॥

દોહા

વાડ કહી નવ શિયળની, વિવરી વિવિધ વિચાર ॥
એણી વિધિશું જે આદરે, તે પામે ભવપાર ॥ ૧ ॥

॥ કળશ ॥

ધન્ય ધન્ય શિયળ સોહામણુ ॥ એ આંકણી ॥ ઉત્તરાધ્યયનને મોળમે, વીર પ્રભુજીની વાણી જી ॥ વળી શિળતણા ગુણ વર્ણવું, સુણજો તે સહુ પ્રાણી જી ॥ ધન્ય ધન્ય૦ ॥ ૧ ॥ શિયળ સાચે મને પાળતાં, નવિ બેસે કાંઇ નાણું જી ॥ જગમાં જશ વાધે ઘણો, તેહનો જનમ સફળ વખાણુ જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૨ ॥ શિયળથી સીતાને સુણો, અગ્નિ થયો તિહાં પાણી જી ॥ પુષ્પવૃષ્ટિ દેવે કરી, ત્રણ લોકે સતીય વખાણી જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૩ ॥ પટરાણી પાંચ પુરુષની, શિયળ ધર્મે મન ધીર જી ॥ નગન તે નવિ હુઇ દ્રૌપદી, કૌરવે કાઢ્યાં ચીર જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૪ ॥ કાપ્યા હાથ કળાવતી, રોષ ધરી શંખરાયે જી ॥ સૂરજની સાખે થયા, નવપલ્લવ શિયળ પસાયે જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૫ ॥ શેઠ સુદર્શનને સુણયો, શૂળી સિંઘાસણ હોય જી ॥ સાખ પૂરે સહુ સુર નરા, મહિમા તે શિયળનો સોય જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૬ ॥ શિયળતણા ગુણ એહવા, સાંભળી સહુ નર નાર જી ॥ શિયળ પાળે સાચે મને, ધન્ય ધન્ય તસ અવતાર જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૭ ॥ સાત વરસનો સુત થયો, ન સૂવારે નિજ માત જી ॥ સાડા છ વર્ષની સુતા, તે ન સૂવારે નિજ તાત જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૮ ॥ નવલાખ પ્રાણીની કહી, હાણ નારી સંગે હોય જી ॥ અસંખ્યાત સ્ત્રી સંગટે, હાણ સમૂર્છિમ જોય જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૯ ॥ ઘાત કહી ઘણા જીવની, વિષયથી જુઓ વિચારી જી ॥ પાળો શિયળ ધરી પ્રીતશું, સાંભળો સહુ નર નારી જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૦ ॥ એકલી નારી આગળે, જાવું નહી નરને જાણી જી ॥ આળ

આવે અણચિંતવ્યાં, પરિઆતું ઊતરે પાણી જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૧ ॥ એક સેજે નર દોય જણા, શિયળવંત ન સૂએ પ્રાણી જી ॥ હાંસી ન કરવી હેતશું, કહ્યું એમ કેવળનાણી જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૨ ॥ લક્ષ્મીવંત નરપતિ લાખનું, દેતો દિન પ્રત્યે દાન જી ॥ ભગવંત કહે ભવિ સાંભળો, નાવે શિયળ સમાન જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૩ ॥ શિયળે સંકટ સવિ ટળે, શિયળે શિવગતિ હોય જી ॥ શિયળે સુર સાન્નિધ્ય કરે, શિયળ સમું નહીં કોય જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૪ ॥ શ્રી વિજયધર્મસૂરિતણો, રાજવિજય ઉવઝાય જી ॥ સાચો શ્રાવક તેહતણો, પામી ગુરુ સુપસાય જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૫ ॥ વાડ કહી શિયળ વ્રતતણી, મીઠી અમીય સમાણી જી ॥ શિખામણ સહુ કો ભણી, કહે મુકુંદ મોનાણી જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૬ ॥ એમ શિયળવ્રત આદરે, તે પામે પદ નિર્વાણ જી ॥ ભણે ગણે શીખ સાંભળે, તેહનાં કોડિ કલ્યાણ જી ॥ ધન્ય૦ ॥૧૭ ॥ આણંદપુરમાં એ રચી, સંવત સોહે અઢાર જી ॥ ચિત્ત ચોખે થાબીશમાં, શ્રાવણ શુદિ ગુરુવાર જી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૮ ॥ નવ વાડે નામે કરી, શાસ્ત્રે સાંભળી સોય જી ॥ અધિકો ઓછો જે કહ્યો, તે મિચ્છાદુક્કડં મોય જી ॥ ધન્ય ધન્ય શિયળ સોહામણું ॥ ૧૯ ॥

अथ श्री राजीमति अने रहनेमीनो संवाद.

(વાયા વાયા ઉત્તર દિશિના વાય જો.—એ દેશી.)

રહનેમી અંબર વિણ રાજુલ દેખી જો, મદનોદય મોહ્યા મુનિ ચિત્ત ગવેષી જો ॥ કહે સુંદરી સુંદર મેળા સંસારમાં જો ॥ ૧ ॥

સંસારે મેળા આવે શે કાજ જો, ચીર ધરી કહે રાજુલ તુમે મુનિરાજ જો ॥ આજ કિશું સંભારો મેળા વિસર્યા જો ॥ ૨ ॥

વિસરે નહીં રાગીને પૂરવ પ્રીત જો, પ્રીત કરી રહે દૂર એ મૂરખ રીત જો ॥ ચતુરશું ચિત્તમેળાવો ચતુરને સાંભરે જો ॥ ૩ ॥

સાંભરે પણ હમશું તુમશો મેળાપ જો, દિયર ભોજાઇપણાની જગમાં છાપ જો ॥ તેમાં શો ચિત્તમેળો ફોગટ રાગનો જો ॥ ૪ ॥

ફોગટ રાગે રોતાં તુમે ઘરમાંહી જો, તજિ તુમને મુજ ભાઇ ગયા વનમાંહી જો ॥ અમે તુમ ઘેર નિત વાત વિસામે આવતા જો ॥૫॥

આવતા તો હું દેતી આદરમાન જો, પ્રિતમ લઘુ બંધવ મુજ ભાઇ સમાન જો ॥ કંત વિયોગે તુમશું વાત વિસામતી જો ॥ ૬ ॥

નિગામા વનિતાને વલ્લભ કેગ જો, અણપરણી કન્યાને કંત ઘણેરા જો ॥ એક પખો જે રાગ તે ધરવો નવિ ઘટે જો ॥ ૭ ॥

નવિ ધરે મતિયો જે નામ ધરાવે જો, બીજો વર વરવા ઇચ્છા નવિ ભાવે જો ॥ ન કરે પંચની સાખે જે તિલક ધર્યો જો ॥ ૮ ॥

તિલક ધર્ગે તે તો સામાન્ય ઠરાય જો, મંગળ વરતે કર મેળાપક થાય જો ॥ માય પછી વોળાવે કન્યા સાસરે જો ॥ ૯ ॥

સાસરિયે કુમારી જમવા જાય જો, વસ્તુ સામાન્ય વિશેષે લઇ સમવાય જો ॥ કર મેળાવા પહેલાં મનમેળા કરે જો ॥ ૧૦ ॥

મેળા કરવા અમે તુમ ઘેર આવંતા જો, ભૂષણ ચીવર મેવા ફળ લાવતા જો ॥ તુમ લેતા અમને થઇ આશા મોટકી જો ॥ ૧૧ ॥

મ્હોટી આશા શી થઇ તુમ દિલમાંહી જો, દેવર જાણી હુ લેતી ઉચ્છાંહી જો ॥ સસરાનુ ઘર લહિ ન ધરી શકો અમે જો ॥ ૧૨ ॥

અમે જાણ્યું પતિ વિણ રાજુલ ઓશિયાળી જો, એહને પરણી સુખભર પ્રીતડી પાળી જો ॥ દંપતિ દિક્ષા લેશું જોવનમાં નહી જો ॥ ૧૩ ॥

નહિ ઓશિયાળી હું જગમા કહેવાણી જો, ત્રણ્ય જગતના રાજાની હું રાણી જો ॥ ભૂતળ સરગે ગવાણી પ્રભુ ચરણે રહી જો ॥ ૧૪ ॥

રહી ચરણે તો સુખસાગ ઠગાણી જો, ચ પકવરણી તુજ કાયા મોસાણી જો ॥ તપ જપ કષ્ટ જે કરવુ તે વૃદ્ધાપણે જો ॥ ૧૫ ॥

વૃદ્ધાપણે મુનિને નવિ થાય વિહાર જો, થિરવાસે એક ઠામે રહે અણગાર જો ॥ જે જે કારજ સાધવુ તે જોવનવયે જો ॥ ૧૬ ॥

જોવનવય ઝગમગતી તુમ હમ જોગ જો, ચાલો ઘેર જઇ વિલસિયે સુખ ભોગ જો ॥ વાત બની એકાંતે ગુફામા પુણ્યથી જો ॥ ૧૭ ॥

પુણ્યે દિક્ષા લીધી પ્રભુની પાસ જો, સંયમથી સુર સુગતિતણું સુખવાસ જો ॥ વિરુઆં વિષફળ ખાવા ઇચ્છા શી કરો જો ॥ ૧૮ ॥

શી કરો તો પાસ પ્રભુ અણગાર જો, ઉપદેશે ઘર છડી ધરો મુનિ ચાર જો ॥ તે ભવ મોક્ષ સુણીને કિમ જઇ ઘેર વરયા જો ॥ ૧૯ ॥

ઘેર વરયા પણ મુનિ દીઠા તપ કરતા જો, પશ્ચાત્તાપ કરિ ફરિ સંયમ ધરતા જો ॥ પરિશાટન કરી પરમાતમ પદવી વર્યા જો ॥ ૨૦ ॥

વરિ પદવી પણ ભુક્તભોગી થઇ તેહ જો, તુમ ઉપર અમને પૂરવનો નેહ જો ॥ અધુગને દુષ્કર સંયમ સાધન વિધિ જો ॥ ૨૧ ॥

વિધિયે વ્રત ધરી થાવચ્ચાકુમાર જો, સિદ્ધગિરિ સિધ્યા સાથે સાધુ હજાર જો ॥ વીરને વારે અઇમુત્તા મુગતે જશે જો ॥ ૨૨ ॥

જશે ખરા પણ બાળપણામાં જોગી જો, વાત ન જાણે સા સં-સારિક ભોગી જો ॥ ભુગતભોગી થઇ અંતે સંયમ સાધશું જો ॥૨૩॥
સાધશું અંતે સંયમ તે સવિ ખોટું જો, જરાપણાનું દુઃખ સંસારે મ્હોટું જો ॥ વ્રત ભાગીને જીવ્યા તે નરકે ગયા જો ॥ ૨૪ ॥
ગયા નરકે તે જેણે ફરિ વ્રત નવિ ધરિયાં જો, ભાગે પરિણામે સંયમ આચરિયાં જો ॥ ચારિત્રે ચિત્ત ઠરશે ઇચ્છા પૂરણે જો ॥ ૨૫ ॥
ઇચ્છા પૂરણ કોઇ કાળે નવિ થાવે જો, સ્વર્ગતણાં સુખ વાર અનંતી પાવે જો ॥ ભવ ભય પામી પંડિત દિક્ષા નવિ તજે જો ॥૨૬॥
નવિ તજે તો પૂરવધર કિમ ચૂકયા જો, રહી ઘરવાસે તપ જપ વેષજ મૂકયા જો ॥ અરિહા વાત એકાંતે શાસન નવિ કહે જો ॥૨૭॥
કહે એકાંતે બ્રહ્મચર્ય જિનવરિયા જો, વ્રત તજિ પૂરવધર નિ-ગોદે પડિયા જો ॥ વિષ ખાતાં સંસારે કુણ સુખીયા થયા જો ॥ ૨૮ ॥
થયા જિનેશ્વર સુખ વિલસી સંસારે જો, કેવળ પામી પછી જગતને તારે જો ॥ દિક્ષા લેશું આપણે સુખ લીલા કરી જો ॥ ૨૯ ॥
કિરિયા સંયમ જિન આણા શિર ધારો જો, ચળ ચિત્ત કરીને અરણતણું ફળ હારો જો ॥ વમન ભખંતાં શ્વાનપરે વાંછા કરે જો ॥૩૦॥
કર્યો અમને તુમે શ્વાન બરોબર સાચો જો, તો તુમશું હવે રાગ તે ધરવો કાચો જો ॥ લાગ્યો તમાચો શિક્ષાનો સુજને ઘણો જો ॥ ૩૧ ॥
સુજને ઘણો છે દીયરિયાનો રાગ જો, તેણે કહ્યું છું અગંધન કુળના નાગ જો ॥ અગનિ પડે પણ વિષ વમિયું ચૂસે નહીં જો ॥૩૨॥
ચૂસે નહીં તિર્યંચ પશુ વિખ્યાત જો, તેથી ભૂંડા હું નર ક્ષત્રી જાત જો ॥ તું ગુરૂમાતા વાત કિહાં કરશો નહીં જો ॥ ૩૩ ॥
કરશો નહીં પણ જાણે જિનવર જ્ઞાની જો, જ્ઞાની આગળ વાત ન જગમાં છાની જો ॥ પ્રભુ પાસે આલોયણ લેઇ નિર્મળ થવું જો ॥૩૪॥
નિર્મળ થાવા જઇશું પ્રભુની પાસે જો, મિચ્છામિદુક્કડં તુમશું શુભ વાસે જો ॥ કૂપ પડંતાં તુમે કર ઝાલિ રાખિયો જો ॥ ૩૫ ॥
રાખો આતમ પોતાનો મુનિરાયા જો, સ્વામી સહોદર માત શિવાના જાયા જો ॥ રહનેમી સંયમે ઠરિયા ઇમ સાંભળી જો ॥ ૩૬ ॥
સાંભળી જઇ પ્રભુ ચરણે શિશ નમાવી જો, આલોયણ લેઇ ઉજવળ ભાવના ભાવી જો ॥ કેવળ પામી શિવપદવી વરિયા સુખે જો ॥૩૭॥
સુખે રેહી ઘરમાં શત વરસ ને ચાર જો, એક વરસ છદ્મસ્થે રાજુલ નાર જો ॥ એક વિહૂણાં પાંચશે વરસજ કેવળી જો ॥ ૩૮ ॥

કેવળી થઇને વિચર્યા દેશ વિદેશ જો, બહુ જન તાર્યા દેઇ વર ઉપદેશ જો ॥ શિવસુખ સજ્જાયે પોઢયા અગુરૂ લઘુ ગુણે જો ॥ ૩૯ ॥
ગુણે કરી દોઇ ગાયા સુણજ્યો સયણાં જો, એક એક ગાથા અંતર બેહુનાં વયણાં જો ॥ શ્રી શુભવિર વિવેકી નિત્ય વંદન કરે જો ॥૪૦॥

अथ श्री मुनिगुणमंगलमाला.

(આદર જીવ ક્ષમાગુણ આદર.—એ દેશી.)

સમરૂં શ્રી અરિહંત સિદ્ધ સાધુ, ધર્મ જિન ભાણ્યા મઝાર જી ॥ ચારુહિ મંગળ ઉત્તમ શરણો, હોજ્યો સદા સુખકાર જી ॥ પ્રણમું તે ગુણવંત ત્રિકાળે, ત્રિકરણ મન વચ કાય જી ॥ ઋદ્ધિ સિદ્ધિ સુખ સંપત્તિ શાતા, નિત નિત દેવે સવાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ અતિત અનંત ચોવિશી વંદૂ, કેવળી અનંત અપાર જી ॥ વર્ત્તમાન ચોવિશી સાહેબ, નામ કહું સુવિચાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥ ઋષભ અજિત સંભવ અભિનંદન, સુમતિ પદમ સુપાસ જી ॥ ચંદ્રપ્રભજી ને સુવિધિ જિનેશ્વર, શિતળ ઘો શિવવાસ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥ શ્રી શ્રેયાંસ વાસુપૂજ્ય વંદૂ, વિમળ અનંત ધર્મદેવ જી ॥ શાંતિ કુંથુ અર મલ્લિ મુનિસુવ્રત, નમિ નેમી કરૂં સેવ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫ ॥ પારસ અને વર્દ્ધમાન જિનેશ્વર, એ ચોવિશ જિનરાય જી ॥ કર્મ ખપાઇ કેવળ પાઇ, મુક્તિ વિરાજ્યા જાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬ ॥ જયવંતા સીમંધરસ્વામી, યુગમંધર સુખકાર જી ॥ બાહુ સુબાહુ એ સઉ વિચરે, જંબૂદ્વિપ મઝાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭ ॥ સુજાત સ્વયંપ્રભ ને ઋષભાનન, અનંતવીરજ જગભાણ જી ॥ શૂરપ્રભ વિશાળ વજ્રધર, ચંદ્રાનન ગુણખાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮ ॥ પૂરવ પશ્ચિમ ચાર ચાર જિન, ધાતકીખંડ મઝાર જી ॥ વિચરે ગામ નગર પુર પાટણ, કરતા પર ઉપગાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯ ॥ ચંદ્રબાહુ ભુજંગ ઇશ્વર જી, નેમિપ્રભ શિવકંત જી ॥ વીરસેનને શ્રી મહાભદ્રજી, દેવજશજી જગવંત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦ ॥ વીશમા અજિત વિરજ જગનાયક, ચાર ચાર જિનરાય જી ॥ પુષ્કરાર્દ્ધમે વિચરે સાહિબ, નામે નવનિધિ થાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૧ ॥ ઉત્કૃષ્ટ પદે એકસો સિત્તેર, જઘન્ય કેવળી કોડિ દોય જી ॥ ઉત્કૃષ્ટપદે પૃથકત્વ કોડિ તિન મે, વર્ત્તમાન જે હોય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૨ ॥ અષ્ટ ગુણાતમ પંદર ભેદે, સિદ્ધ સદા સુખકાર જી ॥ અલખ નિરંજન ભવદુ:ખ ભંજન, સમ-

રંતા સુખકાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૩ ॥ આચારજ અષ્ટ સંપદાધારક, વારક મિથ્યા ભર્મ જી ॥ ગુણ છત્રીશ દશ ચઉ તિરથ, દીપાવે જિનધર્મ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇંદ્રભૂતિ અગ્નિભૂતિ વંદૂ, વાયુભૂતિ ગુણવંત જી ॥ ચોથા વ્યક્ત સુધર્માસ્વામી, મંડિતજી જશવંત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૫ ॥ મૌર્યપુત્ર અકંપિત અચળ જી, મેતારજ ગુણધાર જી ॥ ઇગ્યારમા પ્રભાસજી વંદૂ, ચુમ્માળિશશેં પરિવાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૬ ॥ ચોવિશ જિનના ગણધર વંદુ, ચૌદશે બાવન જાણ જી ॥ ચૌદ પુરવના ધારક સારા, પહોત્યા સહુ નિર્વાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૭ ॥ ઋષભસેનાદિક સહસ્ર ચોરાશી, મુનિવર ગુણ ભંડાર જી ॥ ધીર વીર ગંભીર ગુણાતમ, નમતાં જય જયકાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૮ ॥ આરિસાભવનમેં શ્રી ભરતેશ્વર, પાયા કેવળનાણ જી ॥ અનુક્રમે આઠ પટોધર ઇણ વિધ, પાયા પદ નિરવાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૯ ॥ બાહુબળિ મુનિવર મહાબળિયા, બારમાસી તપ ધ્યાન જી ॥ માન મેલિને પગ ઉઠાયો, પાયો કેવળજ્ઞાન જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૦ ॥ જૂઝ કરંતાં પુત્ર અઠ્ઠાણું, શ્રી આદિશ્વરસ્વામિ જી ॥ સમજાઇ દિયો સંયમ તેહને, પહોત્યા તે શિવધામ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૧ ॥ સગર મઘવા ષટખંડ ત્યાગી, ચક્રી સનતકુમાર જી ॥ રૂપ દેખવા સુર છળ કીધો, લીધો સંયમભાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૨ ॥ પદ્મ હરિષેણ જય નામે ઋષિ, ચક્રી દસ ઋદ્ધિ છોડ જી ॥ સમ દમ ઉપશમ ધીર ગુણાગર, કર્મબંધન દિયા તોડ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૩ ॥ અચળ વિજય ભદ્ર ઋષિ વંદુ, સુભદ્ર મુનિ ઋષિરાય જી ॥ સુદર્શન આનંદન નંદન, રામ ગયા શિવમાંય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૪ ॥ હળધરને બળભદ્રજી પહોત્યા, પંચમ સ્વર્ગ મઝાર જી ॥ ઉત્તમ પુરુષ એ પુણ્ય પ્રતાપી, વળી કહું અંગડનુસાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૫ ॥ આર્દ્રકુમાર મહા બુદ્ધિવંતા, જીત્યા મહા પંચવાદ જી ॥ સંયમ પાળી શિવપદ પાયા, જિન આણા મરજાદ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૬ ॥ ઉદયપેઢાળ પુત્રે કરી ચર્ચા, ગૌતમસ્વામીશું જાય જી ॥ કુમારપુત્તિયા નામ લેઇને, સૂત્ર સૂયગડાંગની માંય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૭ ॥ દશ દશાંગ ત્રીજે અંગ ચાલ્યા, કહ્યા તિહાં મુનિવર નામ જી ॥ તે સહુ શિવગામી ગુણધામી, કીધાં ઉત્તમ કામ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૮ ॥ સૂત્ર સમવાયાંગ માંહી પ્રકાશ્યાં, નામ કેઇ પ્રસિદ્ધ જી ॥ ગણધર મુનિવર ચૌદ પુરવધર, નામ લિયાં ઋદ્ધિ સિદ્ધિ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૨૯ ॥ પિંગળ નામ નિયંઠે પૂછ્યાં, પ્રશ્નજ પચ રસાળ જી ॥ ખંધક સંન્યાસી સુણિ તતક્ષણ, વીર પાસે ગયા ચાલ જી ॥ પ્ર૦ ॥

૩૦ ॥ ગશાય નિવર્ત્યા સયમ લીધો, કીધો તપ શ્રીકાર જી ॥ અણુ-અણંધારી સ્વર્ગ બારમે, થયા એક અવતારિ જી ॥ ૪૦'॥ ૩૧ ॥ વીર જિનેશ્વર તાત વખાણું, ઋષભદત્ત ગુણધાર જી ॥ શેઠ સુદર્શન રાજ-ઋષિશ્વર, ધન્ય ગાંગેય અણગાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૨ ॥ એ ચારે ઋષિ મુગતે પહોત્યા, ધન ધન ભગવંત માત જી ॥ દેવાનંદા ધન મતિ જયતી, પૂછ્યા પ્રશ્ન વિખ્યાત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૩ ॥ વીર પ્રભુજીની નંદની વંદુ, સતિ સુદર્શના જાણુ જી ॥ દિક્ષાધારી કર્મ નિવારી, પાઇ પદ નિર્વાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૪ ॥ પંચમી પડિમા કાર્તિકશેઠે, ધારી તિખુ સો વાર જી ॥ તાપમ ખીર જમ્યો મ્હોરાપર, જાણ્યો અથિર સંસાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૫ ॥ મહસ્ર અઠોત્તર ગુમાસ્તા સાથે, આદર્યો સંયમભાર જી ॥ શેઠ થયા શક્રેંદ્ર સૌધર્મે, જાશે મોક્ષ મઝાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૬ ॥ સોળા દેશ તજી સયમ લીધો, દિયો ભાણેજને રાજ જી ॥ કરી ક્ષમા ધન્ય રાય ઉદાઇ, સાર્યાં આતમ કાજ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૭ ॥ ગંગદત્ત આણંદ કોમળઋષિ રોહા, સુનક્ષત્ર નામ અણગાર જી ॥ સર્વાનુભૂતિ આરાધક થઇને, પહોંત્યા સ્વર્ગ મઝાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૮ ॥ તિહાંથી ચવિને મુક્તિ સિધાશે, ઇત્યાદિક અણગાર જી ॥ નામ ઠામ તપ જપનો વર્ણન, વિવાહપન્નતિ મઝાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૩૯ ॥ ધારિણિ સુત શ્રેણિક નૃપ નંદન, ધન ધન મેઘકુમાર જી ॥ આઠ અતેઉરિ છિનમેં છોડી, ત્યાગ દિયો સસાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૦ ॥ ગુણરત્ન ભિક્ષુ પડિમા તપ, અતે અણસણુ કીધ જી ॥ વિજય વિમાનમે જાઇ બિરાજ્યા, હોગે વિદેહમેં સિદ્ધ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૧ ॥ બત્રીશ નારિ તજી રંભારી, ધન થાવચ્ચા કુમાર જી ॥ નેમિ પ્રભુપે સયમ લીધો, સહસ્ર સુરૂપ પરિવાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૨ ॥ થાવચ્ચા મુનિશુ ચર્ચા કીધી, શુકદેવ મન્યાસી જાણુ જી ॥ એક સહસ શિષ્ય સાથે સંયમ, લીધો ગુણનિધિ ખાણુ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૩ ॥ પંથકાદિક પરધાન પાચશે, સેલક રાયની લાર જી ॥ અઢાઇ સહસ્ર પુંડરગિરિ સિદ્ધા, ધન્ય જેહના અવતાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૪ ॥ રયણાદેવીની શીખ ન માની, રત્નદ્વીપશુ આય જી ॥ સયમ લીધો ચપાનગરી, જિનપાલિત મુનિરાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૫ ॥ તીન ધન્નાયે ધાર્યો સયમ, સુગુરુ સ્થિવરની પાસ જી ॥ તીનુ પ્રથમ સ્વર્ગે સિધાયા, મહાવિદેહ શિવવાસ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૬ ॥ છએ મિત્ર મલ્લિ જિનવરના, મહાબળાદિક ગુણવંત જી ॥ ગણધર પદ ગ્રહી મુક્તિ બિરાજ્યા, થયા સિદ્ધ ભગવંત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૭ ॥

સુબુદ્ધિ પ્રધાનજીયે ભલિ વિધે, પાણી પરચો બતાય જી ॥ જિતશત્રુ નૃપનો ભર્મ મિટાયો, દોઇ ગયા શિવઠાંય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૮ ॥ તેતળી મુનિવર ગુણના દરિયા, પોટિલા દિયો પ્રતિબોધ જી ॥ કેવળ પામી મુક્તિ બિરાજ્યા, તજિયો સકળ વિરોધ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૪૯ ॥ યુધિષ્ઠિર અર્જુન ને ભીમજી, સહદેવ નકુલ અણગાર જી ॥ માસ માસ તપ અભિગ્રહ કીધો, નેમિ વંદન સુવિચાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૦ ॥ હસ્તિનાપુર ગોચરી કરતાં, નેમિતણું નિર્વાણ જી ॥ સુણિને પાંડવ પાંચ સેત્રુંજે, સંથારો કિયો જાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૧ ॥ દોય માસ સંલેષણા સિદ્ધા, શ્રમણી દ્રોપદી સોય જી ॥ સંયમ પાળી સ્વર્ગ પંચમે, એકાવતારી હોય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૨ ॥ ધર્મઘોષ શિષ્ય ધર્મરુચિ જી, કિડિયો પર કરુણા આણ જી ॥ કડવા તુંબાનો આહારજ કીધો, ખીર ખાંડ સમ જાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૩ ॥ ક્ષણ અંતરમેં વેદના પ્રગટી, ઋષિ સમતા મન ધાર જી ॥ સર્વાર્થસિદ્ધમેં જાય બિરાજ્યા, ચ્યવિ ગયા મુક્તિ મઝાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૪ ॥ કુંડરિક ભાઇને ડગિયો જાણી, પુંડરિક સંયમ ધાર જી ॥ સર્વાર્થસિદ્ધ લિયો તીન દિવસમેં, ધન્ય જેહનો અવતાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૫ ॥ સુજાતાદિક શ્રમણી મહાસતિયો, પાળી પ્રભુની આણ જી ॥ તે વર્ણન ભિન્ન ભિન્ન કરિ દેખો, જ્ઞાતા અંગ પ્રમાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૬ ॥ ગૌતમ સમુદ્ર સાગર અને ગંભીર, થિમિતને અચળકુમાર જી ॥ કપિલ અક્ષોભ પ્રસ્નસેન ને વિષ્ણુ, અક્ષોભ સાગર જશધાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૭ ॥ સાગર સમુદ્ર હેમવંત નામે, અચળ ધરણ ગુણવંત જી ॥ પૂરણ અભિચંદ્ર એહ અઢારા, ભ્રાતા જાણો સંત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૮ ॥ અંધકવિષ્ણુ સુત ધારણી અંગજ, આઠ અંતેઉરિ મેલ જી ॥ નેમિ સમીપે લીધો સંયમ, કરિ મુગતિમેં શેહેલ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૫૯ ॥ વસુદેવ સુત દેવકી જાયા, અનેકસેન અનંતસેન જી ॥ અજિતસેન અનિહયરિપુ નામે, દેવસેન શત્રુસેન જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૦ ॥ સુલસા ઘર વધિયા છ બંધવ, બત્રીય બત્રીશ નારિ જી ॥ તજિને નેમિ પ્રભુપે સંયમ, લેઇને છટ્ઠ છટ્ઠ ધાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૧ ॥ પૂરવધારી કર્મ નિવારી, પહોત્યા મોક્ષ મઝાર જી ॥ વસુદેવ સુત ધારણિ અંગજ, સારણ થયા અવિકાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૨ ॥ ગજતાળવ જિમ કોમળ કાયા, ધન ધન ગજસુકુમાળ જી ॥ વસુદેવ સુત દેવકી અંગજ, છાંડયો જગ જંજાળ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૩ ॥ એકાકી સમશાનમાં જાઇ, ઊભા ધ્યાન લગાય જી ॥ સસરો દેખી રીસે ભરાણો, માટીની પાળ બ

નાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૪ ॥ ધગધગતા બહુ ખેરના ખીરા, મેલ્યા ઋપને શીશ જી ॥ મહા વેદના સહિ સમ પરિણામે, મુક્તિ ગયા તજિ રીશ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૫ ॥ સુમુખ દુમુખ વળિ ઉવયકુમર, દારૂણ અનાદૃષ્ટિ જાણ જી ॥ જાળી મયાળી ઉવયાળી ઋષિ, પુરૂષસેન વખાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૬ ॥ વારિષેણ પ્રદ્યુમ્ન ઋષિ શાબ, અનિરુદ્ધ વૈદર્ભિનંદ જી ॥ સત્યનેમિ દૃઢનેમિ એ સબ, પામ્યા શિવસુખ કંદ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૭ ॥ પદ્માવતી ગૌરી ગંધારી, લક્ષ્મણા સુસુમા નાર જી ॥ જાબુવતી સત્યભામા રુક્મિણિ, કૃષ્ણ રમા સુવિચાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૮ ॥ મૂળસિરિ મૂળદત્તા શ્રમણી, શાબકુમારી નાર જી ॥ દશે સંયમ કેવળ લેઇ, પહોત્યા મુક્તિ મઝાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૬૯ ॥ મકાઇ કિંકમ ઋષિ મ્હોટા, ધન્ય અર્જુન અણગાર જી ॥ સંયમ લેઇ ક્ષમા હદ ધારી, છઠ્ઠ છઠ્ઠ તપ લિયો ધાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૦ ॥ છ માસામે કર્મ ખપાઇ, મુક્તિ ગયા ગુણવંત જી ॥ કાસવ ક્ષેમ ધિતિધર હિતકર, કૈલાસ હરિચંદ સત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૧ ॥ વારત સુદસણ પરણભદ્ર, સુમનભદ્ર સુપ્રતિષ્ટ જી ॥ મેઘ અઇમુત્તા અલખ એ સોળા, પાયા પદવી શ્રેષ્ઠ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૨ ॥ નદાદિક તેરે પટરાણી, વીર જિણંદ ઉપદેશ જી ॥ કેવળ પાય મુક્તિ સિધાઇ, પાઇ અવિચળ યશ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૩ ॥ કાળિયાદિક દશ શ્રેણિક રાણી, સુણિયો પુત્ર વિયોગ જી ॥ મહા તપધારી કર્મ નિવારી, મેટ દિયા સબ રોગ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૪ ॥ એ નેવુ સહુ અંતગડ સિદ્ધા, અંતમમે કેવળ પાય જી ॥ અંતગડસૂત્રમે વર્ણન જાણો, જપતા સૂખ સવાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૫ ॥ શ્રેણિક સુત ધન જાળી મયાળી, ઉવયાળી પુરૂષસેન જી ॥ વારિષેણ દીર્ઘષેણ લઠ્ઠદંત, ગૂઢદંત સબ જગમેન જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૬ ॥ વિહલકુમર અભયાદિક ત્રેવિશ, શ્રેણિક સુત ગુણધામ જી ॥ અનુત્તરવિમાન ગયા સહુ ઋષિ જી, ચવિ જાગે શિવઠામ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૭ ॥ બત્રીશ રંભા તજિ ધન કોડિ, ધન ધન્નો અણગાર જી ॥ છઠ્ઠ છઠ્ઠ તપ નિરંતર કરણી, આયબિલ ઉચ્છિત આહાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૮ ॥ ચૌદ સહસ્ર મુનિશ્વરમાંહી, શ્રેણિક આગે સ્વામિ જી ॥ કહે દુક્કર દુક્કર તપધારી, શમ દમ ઉપ્રશમ ધામ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૭૯ ॥ સુનક્ષત્ર ઋષિદાસજી પેઠગ, રામપુત ચંદિમા નામ જી ॥ સૂકમાઇ પેઢાળપુત્ર ઋષિ, પોટિલ વિહલ અભિગમ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૦ ॥ ધન્નાની રીતે એ નવ હી, કરિ કરણી શ્રીકાર જી ॥ અનુત્તરોવવાઇ સૂત્રને માહી, દાખ્યો છે વિસ્તાર જી ॥

પ્ર૦ ॥ ૮૧ ॥ ધન્ય સુબાહુ ભદ્રનંદી ઋષિ, સુજાત સુવાસવ ધીર જી ॥ જિનદાસ ધનપતિ મહાબળજી, ભદ્રનંદી ગંભીર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૨ ॥ મહચંદ વરદત્ત એ દશ મુનિવર, પૂરવ દાન પ્રભાવ જી ॥ ઋદ્ધિ સંપતિ પાયા અતિ સુંદર, સંયમ લીયો ચિત્ત ચાવ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૩ ॥ કેઇક તિણભવ મુગતિ સિધાયા, કેઇ પંદર ભવ ધાર જી ॥ મુગતિ સિરિ વરશે વડભાગી, સુખવિપાક અધિકાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૪ ॥ પઉ માદિક દશ શ્રેણિક પૌત્રો, વીર જિનેશ્વર પાસ જી ॥ દિક્ષા લેઇ સ્વર્ગે સિધાયા, પામશે અવિચળ વાસ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૫ ॥ નિષધાદિક બળભદ્રના નંદન, બારે હી ગુણવંત જી ॥ પચાસ પચાસ ત્યાગી અંતેઉરિ, સર્વાર્થસિદ્ધ પહુંત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૬ ॥ સૂત્ર નિરયાવળિકાની માંહી, ભાખ્યા ભાવ જિણંદ જી ॥ એકાવતારી છે ઋષિ સારા, ટાળશે ભવદુઃખ ફંદ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૭ ॥ દો માસા સુવર્ણકી ઇચ્છા, આઇ તૃષ્ણા અપાર જી ॥ સમતાથી કેવળપદ પાયા, ધન્ય કપિલ અણગાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૮ ॥ ધન્ય વળિ નમિરાજ ઋષિશ્વર, ત્યાગી રમણી હજાર જી ॥ ઇંદ્રશું પ્રતિઉત્તર કીધા, પાયા ભવજળ પાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૮૯ ॥ હરિકેશી ચિત્તમુનિ ગુણસાગર, સંજયતિ ઋષિરાય જી ॥ ગર્દભાળી ક્ષત્રીરાજઋષિ ધન્ય, દશાર્ણભદ્ર કહાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૦ ॥ કરકંડુ દુમુહ નમિરાજા, નિગ્ગઇ રાય એહ ચાર જી ॥ એક સમય ચઉ સંયમ ધાર્યો, એક સમય ભવપાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૧ ॥ મહાબળ મૃગાપુત્ર મુનિશ્વર, મુનિ અનાથી જાણ જી ॥ સમુદ્રપાળ પ્રતિપાળ દયા નિધિ, રહનેમી ઉજમાળ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૨ ॥ કેશી ગૌતમ ચર્ચા કીધી, જય વિજયઘોષ રસાળ જી ॥ ગર્ગાચારજ ઉત્તરાધ્યયને, મેટયો શિષ્ય જંજાળ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૩ ॥ ધન્ના શાળિભદ્ર ઋષિ જોડી, નડાકે તોડયો નેહ જી ॥ માસ માસ તપ ધારણ કીધો, ત્યાગી મમતા દેહ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૪ ॥ આઠ અંતેઉરિ રાતે પરણ્યા, સોનૈયા નવાણું કોડ જી ॥ દિન ઉગ્યે લિયો સયમ ભાવે, પાંચશેં સત્તાવીશ જોડ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૫ ॥ ઢંઢણઋષિ લિયો અભિગ્રહ દુક્કર, ચૂર્યાં કર્મ કરૂર જી ॥ ખંધકઋષિની ખાલ ઉતારી, ક્ષમા કરી ભરપૂર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૬ ॥ ખંધકઋષિના શિષ્ય પાંચશેં, પીલ્યા ઘાણીમાંય જી ॥ ક્ષમા કરિ કેવળપદ પાયા, મુગતિ ગયા મુનિરાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૭ ॥ થૂળભદ્ર અરણિક સિજજંભવ, શ્રી જિન આજ્ઞામાંય જી ॥ વરત્યા વરતે તે સહુ મુનિવર, થુણતાં પાતક જાય જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૮ ॥ મરુદેવી ગજહોદે

પામ્યાં, નિર્મળ કેવળજ્ઞાન જી ॥ બ્રાહ્મી સુંદરી ચંદનબાળા, ધ્યાયું શુક્લધ્યાન જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૯૯ ॥ રાજિમતી દ્રૌપદી સુભદ્રા, સીતા કૌશલ્યા જાણ જી ॥ મૃગાવતી અંજના મૃગલેખા, મલયાશિળની ખાણ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૦ ॥ ચેલણા સુજયેષ્ઠા શિવા કુંતી, મયણરેહાદિક જેહ જી ॥ સંકટ પડતાં શિળજ રાખ્યુ, આણ્યો સંયમ નેહ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૧ ॥ ઇણ ચોવીશીમાંહી જિનના, મુનિવરનો પરિવાર જી ॥ લાખ અઠ્ઠાવીશ ઉપર જાણો, અડતાળીશ હજાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૨ ॥ શ્રી જિનવરના શાસનમાંહી, કેવળી થયા અપાર જી ॥ સાધુ સાધવી થયા અસંખ્યા, નામથકી જયકાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૩ ॥ જઘન્યપદે દોય સહસ કોડી, ઉત્કૃષ્ટ પૃથક્ સહસ્ર કોડ જી ॥ વર્તમાન જે વર્તે મુનિવર, જગ માયા મળ છોડ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૪ ॥ પંચ ભરત પંચ ઐરાવત જાણો, પચ મહાવિદેહ મઝાર જી ॥ અઢીદ્વિપમાંહી જે વર્તે, સત્તાવિશ ગુણ ધાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૫ ॥ તપ જપ સાધે કર્મ આરાધે, બાળક વળી વૃદ્ધ સંત જી ॥ મમતા ટાળે સમતા ઝાલે, પાળે સંયમ ખંત જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૬ ॥ એહવા મુનિના જે ગુણ ગાવે, સુખ જયણા સુવિચાર જી ॥ પાપ પલાવે સંપતિ આવે, કાટે કર્મનો ખાર જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૭ ॥ ઇમ જાણી ભવિયણ નિત ભણજ્યો, થાવે શુદ્ધ પરિણામ જી ॥ ઓગણીસે આડત્રીશ મહા વદિ આઠમ, તિલોકઋષિ કિયા ગુણગ્રામ જી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦૮ ॥ અધિકો ઓછો જે જો દાખ્યો, મિચ્છામિદુક્કડ મોય જી ॥ પંચ પરમેષ્ટી શરણો સુજને, મનવંછિત ફળ હોય જી ॥ પ્રણમુ તે ગુણવંત ત્રિકાળે ॥ ૧૦૯ ॥

॥ કળશ ॥

અરિહંત સિદ્ધ આચાર્ય ત્રીજા, ઉપાધ્યાય અણગાર એ ॥ મતિ શ્રુત ઋષિ અવધિજ્ઞાની, મનઃપર્યવ સુખકાર એ ॥ કેવળજ્ઞાની લબ્ધિ ધારક, ચારિત્ર પંચ પ્રકાર એ ॥ તિલોકઋષિ કહે વર્ત્યા વર્ત્તે, વંદું વારંવાર એ ॥ સદા દેજ્યો શિવસુખ સાર એ ॥ ૧૧૦ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री भरत बाहुबलनो सलोको.

પ્રથમ પ્રણમું માતા બ્રહ્માણી, તૂંહી આપે જે અવિરલ વાણી ॥ ભરત બાહુબળ ભાઇ સજોડે, કહીશું સલોકો મનને કોડે ॥ ૧ ॥ નાભિરાજાને કૂળે નગીનો, પ્રથમ તિર્થંકર ઋષભ ઉપન્યો ॥ સો પુત્ર તેહના સમર્થ જાણું, ભરત બાહુબળ ભલા વખાણું ॥ ૨ ॥ આયુધશાળાએ ચક્ર ઉપન્યુ, મન તે હરખિયુ ભરત ભૂપનું ॥ ચક્ર પૂજીને

કરી ચઢાઇ, દીધા ડેરા જંગલમાં જાઇ ॥ ૩ ॥ સેના લઇને સબળ દીવાજે, વિવિધ જાત તિહાં રણતૂર વાજે ॥ ચક્ર અતુલબળ આકાશે હાલે, ભરત સૈન્યશું પૂંઠે તે ચાલે ॥ ૪ ॥ પૂરવ આદિને ઉત્તર અંતે, આણ મનાવી ચક્રી બળવંતે ॥ સાધ્યા ષટ ખંડ કમળા અપાર, વરસ તે વોળ્યાં સાઠ હજાર ॥ ૫ ॥ ગંગા સિંધુને સાધી સરિતા, પછી મલેછના દેશ તે જીત્યા ॥ સેના લેઇને ભરત સધાવ્યા, સાધી ષટખંડ અયોધ્યાયે આવ્યા ॥ ૬ ॥ નગરીના લોક સામા તે આવે, મોતીય થાળી ભરીને વધાવે ॥ વાજે વાજિંત્ર ભૂંગળ ભેરી, શેરિયે ફૂલડાં નાંખે છે વેરી ॥ ૭ ॥ યાચકજન તો કિરતી બોલે, કોઇ ન આવે શ્રી ભરતને તોલે ॥ દિન દિન દોલત વાધે સવાઇ, બીજાની નહિ તેવી અધિકાઇ ॥ ૮ ॥ અનુક્રમે કીધો નગર પ્રવેશ, ચક્રને ઓચ્છવ માંડયો નરેશ ॥ ચક્ર તે રહ્યું આકાશે ભમે, આયુધશાળાયે આવે નહિ કિમે ॥ ૯ ॥ સહુ મળીને મનમાં વિમાસે, શામાટે રહ્યું ચક્ર આકાશે ॥ સુણો સાહિબ કહે સેનાની, ભાઇ તુમારો એક ગુમાની ॥ ૧૦ ॥ બાહુબળ નામે મહાબળ ધારી, તેહ ન માને આણ તુમારી ॥ હઠ માંડીને રહ્યો હઠીલો, છત્રપતિ છોગાળો છેલ છબીલો ॥ ૧૧ ॥ અવળો એ મહા અભિમાની, સેવા કીધી છે સાધુની સમાની ॥ અજિત અતુલબળ તેણે તે બળિયો, જાલમ જોદ્ધાને સંગ્રામે કળીયો ॥ ૧૨ ॥ અનમી તે તેહની આણ ન માને, પરાક્રમે પૂરો તે પ્રજાને પાળે ॥ એહવી તે સુણી વાત અદ્ભુત, લેખ લખીને મોકલ્યો દૂત ॥ ૧૩ ॥ દૂત તેહવે ભરત આદેશે, વેગે તે પહોંત્યો બાહુબળ દેશે ॥ કાગળ આપીને કહે કરજોડી, વેગે તેડ્યા છે ચાલો તેણે દોડી ॥ ૧૪ ॥ કાગળ વાંચીને ચઢયો તે ક્રોધ, દૂત પ્રત્યે કહે વચન વિરોધ ॥ કોણ ભરત જે તેણે છે અમને, નથી ઓળખતો પૂછું છું તમને ॥ ૧૫ ॥ દૂત કહે છે ભાઇ તુમારો, ભરત ચક્રવર્ત્તિ સાહેબ હમારો ॥ આયુધશાળાયે ચક્ર ન આવે, તેણે કરીને તમને બોલાવે ॥ ૧૬ ॥ કરી અસવારી વેગે સધાવો, તિહાં આવીને શીશ નમાવો ॥ નાવો તો કરો યુદ્ધ સજાઇ, માંહોમાંહે મળી સમજો બે ભાઇ ॥ ૧૭ ॥ ભરત ચક્રવર્ત્તિ ષટ ખંડ ભોગી, અભિમાન સહુનાં રહ્યા આરોગી ॥ તેહ આગળ શું ગજું તમારૂં, તે માટે કહ્યું માનો અમારૂં ॥ ૧૮ ॥ ઇમ નિસુણીને બાહુબળ જંપે, મુજ આગળ તો ત્રિભુવન કંપે ॥ ચઢયો ક્રોધને દંતજ કરડે, હોઠ કરડે ને મૂછજ મરડે ॥ ૧૯ ॥ એહવો તે કોણ પૃથ્વિ મઝાર, જેહ

તડોવડી કરે હમારી ॥ કહે બાહુબળ ચડાવી રીશ, કરૂં યુદ્ધ પણ ન નામુ શીશ ॥ ૨૦ ॥ વેગો ખીજીને દૂત તે વળીઓ, અનુક્રમે ભરતને આવી તે મળીઓ ॥ ભરતને જઈ દૂત તે ભાખે, આણ ન માને કટકાઇ પાખે ॥ ૨૧ ॥ સુણી વાતને માની તે સાચી, ચઢાઇ કરવાને ભેરી તે વાજી ॥ હાથી ઘોડાને રથ નિશાણુ, લાખ ચોરાશી તેહનુ પરિમાણુ ॥ ૨૨ ॥ રથ લેઇને શસ્ત્ર તે ભરિયા, ધવળા ધોરીડા શ્રિંગ જોતરિયા ॥ સાથે છન્નુ ક્રોડ પાળા પરવરીયા, નેજા પચરંગી દશક્રોડ ધરિયા ॥ ૨૩ ॥ પૂરા પાચ લાખ દીવી ધરનાર, મહીપતિ મુગટાળા બત્રીસ હજાર ॥ શેષ તુરંગમાં ક્રોડ અઢાર, સાથે વ્યાપારી સંખ્ય ન પાર ॥ ૨૪ ॥ સવાક્રોડ તે સાથે પરધાન, મ્હોટી નાળનુ તેરલાખ માન ॥ સાથે રમોજ્આ સહસ બત્રીશ, લશકર લઇને ભરત ચઢીશ ॥ ૨૫ ॥ લશકર લઇને ચક્રવર્ત્તિ ચઢીયો, સાહમો આવીને બાહુબળ અડિયો, તેના કટકનો પાર ન જાણું, યમ રૂપી તે યોદ્ધા વખાણુ ॥ ૨૬ નિશાણે ઘાવ દેઇ પરવરિયો, સૈન્ય લેઇને સાહમો ઉતરિયો ॥ કહે બાહુબળ ભરતને જઇ, તાહરી તો બુદ્ધિ શામાટે ગઇ ॥ ૨૭ ॥ સગા ભાઇશું એમ ન કીજે, ઋદ્ધિ પામીને છેહ ન દીજે, જાતે દહાડે તું જોને વિમાસી, પર પોતાનો ન હોવે સહવાસી ॥ ૨૮ ॥ આગ વિના તે ડાંગ ન વાજે, બાહુતે રાખી ભીડ ન ભાજે ॥ ઘેર નવરો પુત્ર પીયારે, સુખ ન લહીયે ભૂત હિયારે ॥ ૨૯ ॥ તે તો અવગણ્યા ભાઇ અઠાણુ, યતિ થયા છે તજિ તે આણ ॥ તાતે લોભીસ તુજને વિચારી, તેણે તે લીધુ સંયમ ભારી ॥ ૩૦ ॥ ત્હારે પાપે તે નાશીને છુટ્યા, ઘણું અઘટતુ કીધુ તેં જૂઠા ॥ કરતુક ત્હારા કહેતાં હું લાજું, સુજવરે તું પટખડ ગાજુ ॥ ૩૧ ॥ તુજને જોઉં નજરે જો ફેરી, વારે ન લાગે નાખતા વેરી ॥ ફૂલ દડો લઇ કોમળ હાથે, વડનું મોહડું ચૂડાળી સાથે ॥ ૩૨ ॥ એ નહીં એહવા છાકમ છોળા, ચાહે ચિત્તથી ભૂલ મ ભોળા ॥ હાક મારૂં તો પર્વત ફાટે, લાજ રાખું છુ બંધવ માટે ॥ ૩૩ ॥ રચ્ચી આગળીયે મેરૂને તોળું, ત્હારૂં કટક લઇ સમુદ્રમાં બોળુ ॥ પણ રાખું છું લાજ પિતાની, વાત વળી કહુ બાળપણાની ॥ ૩૪ ॥ ગગને ઉછાળ્યો ગિંદુક રીતે, પાછો પડતો તું ધર્યો મે પ્રીતે ॥ ચરણે ઝાલીને ફેરવ્યો તુજને, પવને જિમ ફરે દેઉળ ધ્વજની ॥ ૩૫ ॥ વળી ફેરવ્યો પાવક વનમેં, જિમ નાગરાજને જૂનટે જગને ॥ બાળપણાને રૂડાં સંભારી, ગર્વ તે કરજો પછી વિચારી ॥

૩૬ ॥ ભરત સાંભળજે સાચું હું ભાખું, હવે કેહની લાજ ન રાખું ॥ બાળપણાની રમત નાઠી, હવે બાંધી છે બાકરી કાઠી ॥ ૩૭ ॥ એમ કહીને રણવટ રસીયો, ધનુષ લઇને સાહમો તે ધસીયો ॥ ઉમટયો ધૂમાડો પ્રગટી ઝાળ, બાહુબળે તિહાં ઝાલી કરવાળ ॥ ૩૮ ॥ બાંધી હથિયાર સાહમો તે આવ્યો, પ્રથમ હુંકારે ભરત બોલાવ્યો ॥ કાંઇ હણાવે સુભટ નીવાટા, આપણ કીજે યુદ્ધ બે કાટા ॥ ૩૯ ॥ કોઇ બીજાનું ઇહાં નહીં કામ, ફોકટ બીજાનાં ફેડો કાં ઠામ ॥ ચઢીયે આપણે અવધજ રાખી, સુરનર કોટી કર્યા તિહાં સાખી ॥ ૪૦ ॥ બેહુને શરીરે રહ્યા બેહુ પાસા, તિહાં સુરનર જોવે તમાસા ॥ ભરત બાહુબળ અધિક દીવાજે, બેહુને શિર છત્ર મુકુટ બિરાજે ॥ ૪૧ ॥ ભરત બાહુબળ સામા બે ભાઇ, શશિ રવિ સરિખા રહે થિર થાઇ ॥ નિરખી સુરનર રહે સહુ અળગા, દ્દષ્ટિયુદ્ધમાં પ્રથમજ વળગ્યા ॥ ૪૨ ॥ નયણાંશું નયણાં મેળીને જૂએ, ભરતની આંખે આંસૂ તે ચૂએ ॥ જિમ ભાદરવે જળધર ધારા, જાણે કે ત્રૂટયા મોતીના હારા ॥ ૪૩ ॥ હાર્યો ભરતને બાહુબળ જીત્યો, ત્રિભુવનમાંહે થયો વદિતો ॥ બોલે બાહુબળ બંધવ પ્રતે, બીજું યુદ્ધ કીજે શાસ્ત્રની રીતે ॥ ૪૪ ॥ નરહરિ નાદ ભરતે તિહાં કીધો, શબ્દ તે સઘળે થયો પ્રસિદ્ધો ॥ રણની ભૂમિ લગે રહ્યો તે ગાજી, ગયવર ગહગહ્યા હણહણ્યા વાજી ॥ ૪૫ ॥ ગડ ગડ ગાજે બાહુબળ વેગે, હરિનાદ તેણે કીધો તિહાં તેગે ॥ દશો દિશ પૂરી નાદને છંદે, જાણે ત્રિભુવન કંપે તેહુને છંદે ॥ ૪૬ ॥ સમુદ્ર જળ હલ કલ્લોલે ચઢિયાં, જાણે ત્રિભુવન એકઠા મળિયા ॥ હાથી હળહળિયા હયવર હણહણિયા નાદ સુણીને સુરનર રણઝણીયા ॥ ૪૭ ॥ ભીમ ભુવન થયું તે જ્યારે, ભરત વિમાસે મનમાંહે ત્યારે ॥ એહ અતુલીબળ મહાબળ પૂરો, એહ સમોવડ બીજો નહીં શૂરો ॥ ૪૮ ॥ જાતે દહાડે દેશવટો દેશે, ઋદ્ધિ અમારી ઉલાળી લેશે ॥ ભરતને મોઢે ઢળી તિહાં શાઇ, બોલે બાહુબળ સાંભળો ભાઇ ॥ ૪૯ ॥ ભુજાયુદ્ધ કીજે હવે ભારી, અમે નમાવું બાંહ તુમારી ॥ એમ સુણીને ભરત ભુનાથ, વેગે પસાર્યો પોતાનો હાથ ॥ ૫૦ ॥ બાહુ બળવંતો ભુજબળ બાંહ, ષટખંડ પૃથવી ઝાલે ઉચ્છાહ ॥ કમળ તણી પરે બાહુબળ વાળે, તસ ભુજ ન વળ્યો ભરત ભુપાળે ॥ ૫૧ ॥ વારૂ હૈયામાંહે મત રાખો બાકી, ચોથું મુષ્ટિયુદ્ધ કીજે હવે તાકી ॥ મહોકમ મુઠી તવ ભરતે ઉપાડી, બાહુબળ માથે દીધી પછાડી ॥ ૫૨ ॥

મૂઠીને મારે શિથિળ થયુ અંગ, ભરતના મનમાં વાધ્યો ઉછરંગ ॥ બાહુબળે મન માયે વિચારી, મૂઠી ઉપાડી હૈયામા મારી ॥ ૫૩ ॥ મૂઠીને માગે ભરત લડથડિયો, ભમરી ખાઇને ભૂંયે તે પડિયો ॥ ચક્રી રીશ ને મૂઠ ચમચમે, જેમ દુહવાણો વિષધર ધમધમે ॥ ૫૪ ॥ ઠામે થઇ ભરતે હાથ ઉપાડયો, મારી મૂઠ ને ભૂંયે તે પાડયો ॥ ઢીચણ લગેં ઘાલ્યો ધરતિમાંહિ, જાણે આરોપ્યો ખીલો જગમાહિ ॥ ૫૫ ॥ સુરને ઉઠયો તે આપ સંભાળી, ભરતને રીસે માર્યો દંડ ઉલાળી ॥ ઘાલ્યો ધરતીમા કંઠ પ્રમાણ, કાયર કંપે ને પડયું ભંગાણ ॥ ૫૬ ॥ ચક્રીનુ સૈન્ય થયું તે ઝાંખુ, ભરત વિમાસે ભાગ્ય છે વાકું ॥ બાહુબળ કટકે વાજિત્ર વાજે, વીતશોકા થઇ સુભટ વિરાજે ॥ ૫૭ ॥ અઠયો ભરત તે ધરા ધંધોળી, ક્રોધે તે રહ્યો ચક્રને તોળી ॥ ભરતે ચક્રને આગના આપી, બાહુબળ માથુ તું લાવજે કાપી ॥ ૫૮ ॥ બાહુબળ મનનાં એમ વિમાસે, ધીગ બોલીને પછી વિમાસે ॥ રૂખે કાં આવ્યો ભરત એ પાપી, ન્યાયની રીત તો નાંખી ઉથાપી ॥ ૫૯ ॥ મૂઠી તોળીને રહ્યો તે જેહવે, જળહળ ચક્ર પણ આવ્યુ તેહવે ॥ વેગે વળિયુ તે વાંદીને પાય, ગોત્રમે ચક્ર ન ચાલે ક્યાય ॥ ૬૦ ॥ ચઢયું કલંક ચિંતે ઇમ ચક્રી, મુજથી ન્હાનો પણ મ્હોટો એ ચક્રી ॥ ભરત રહ્યો હવે હાથ ખંખેરી, એહની મુઠીની ગત અનેરી ॥ ૬૧ ॥ દીનહીણો તે ભરતને જાણી, બાહુબળ બોલે તે એહવી વાણી ॥ ભરત ન મારૂં ભાઇ સલુણો, માનવ માથું તે કોઇ મ ધુણો ॥ ૬૨ ॥ મુઠીનો મનમાં આંણી આલોચ, મસ્તકે લઇ કીધો તે લોચ ॥ બાહુબળ થયો તે સાધુ વૈરાગી, સુર નર પૂજે પાય તે લાગી ॥ ૬૩ ॥ દેવદુંદુભી વાજી આકાશે, ફુલની વૃષ્ટિ થઇ ચિહું પાસે ॥ મનથી મ્હેલી વિષય વિકાર, ધન ધન જંપે સુરનર નાર ॥ ૬૪ ॥ કર્મ ખપાવી કેવળ પામું, લઘુ ભાઇને શીશ ન નામું ॥ કાઉસ્સગ્ગ કરી કર્મ નિકંદુ, પછી જઇને જિનવર વંદુ ॥ ૬૫ ॥ એમ ધારી મનમાં કાઉસ્સગ્ગે રહે, વર્ષાકાળે તે કર્મને દહે ॥ કુંજર ચઢી કેવળ કેમ લહિયે, બ્હેનને વચને બૂઝયો તે હૈયે ॥ ૬૬ ॥ પગ ઉપાડયો કેવળ પામ્યુ, જઇને જિનવરને મસ્તક નામ્યું ॥ ભાઇ નવાણું એકઠા મળિયા ॥ મનના મનોરથ સઘળા તે ફળિયા ॥ ૬૭ ॥ એક વર્ષલગેં કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા, વાચા પાળીને મુગતે તે ગયા ॥ ઉદયરતન કહે વચન વિલાસ, બાહુબળ નામે લીલ વિલાસ ॥ ૬૮ ॥ ઇતિ ॥

લાવણીઓનો સમુદાય.

અથ શ્રી સોળસ્વપ્નાંની લાવણી.

દોહા.

શાસન નાયક સુરતરૂ, ભયભંજન ભગવંત ॥ ત્રિસલાનંદ દિણંદ સમ, પ્રણમું મન ધરી ખંત ॥ ૧ ॥ વળી પ્રણમું ગૌતમ ગુરૂ, તપ સંયમ દાતાર ॥ તાસ પ્રસાદે વર્ણવું, સુપન સોળ અધિકાર ॥ ૨ ॥ પાડલિપૂર નગર વિષે, ચંદ્રગુપ્ત રાજીંદ ॥ બારે વ્રતધારક ગુણી, પરજાને સુખકંદ ॥ ૩ ॥ ચઉદે પૂરવજ્ઞાન શુદ્ધ, ભદ્રબાહુ મુનિરાજ ॥ સમવસર્યા ઉદ્યાનમેં, તારણ તરણ જિહાજ ॥ ૪ ॥ પાખી પોસાને વિષે, દેખ્યાં સ્વપ્નાં સોળ ॥ પૂછે નૃપ કરજોડિને, અર્થ કહો મુનિ બોલ ॥ ૫ ॥

(અગડદમ બગડદમ બાજે.—એ દેશી.)

કલ્પવૃક્ષકી શાખા ત્રૂટી, અર્થ સુણો યહ સ્વપનેકા ॥ અબ જો રાજા હોવેગા કોઇ, સંયમ વો નહિ લેનેકા ॥ દુજે અસ્ત ભયા સૂર્ય અકાળે, ભેદ સુણો અબ ઇસકા સહી ॥ પંચમ આરે જન્મ લિયા હે, ઉનકું કેવળજ્ઞાન નહીં ॥ નહિ મનપરજવ અવધિ પૂરણ, એ અંધકાર ભયા ભારી ॥ ભદ્રબાહુ મુનિ કહે ભૂપશું, પંચમ આરો દુઃખકારી ॥ ૧ ॥ ચાંદ દેખા તુમે ચાલણી જેસા, તિસરે સુપનાકે માંઇ ॥ અલગ અલગ સમાચારી હોયગી, બોલ ફરક કુછ દરસાઇ ॥ ભૂત ભૂતણી નચતે હિલમિલ, દેખા ચોથે સુપન માંઇ ॥ દેવ ગુરુ ધર્મ ખોટા જનકું, લોક માનેગા અધિકાઇ ॥ દયાધરમપર બહોત જ લેંગે, થોડે જૈનધરમ ધારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૨ ॥ પાંચમે દેખા સર્પ ભયંકર, બારે ફણકર ફુંકારે ॥ કિતિલ સાલ પિછે કાળ પડેગા, બારે બરસલગ ભયંકારે ॥ ઉત્તમ સાધુ કરિ સંથારા, આતમ કાજ સારેગા ॥ કાયર સાધુ સો ઢીલે પડેંગે, હિંસાધર્મ વિસ્તારેગા ॥ ખોટા દે ઉપદેશ લોકકું, હોવેગા કેઇ ઘરબારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૩ ॥ છઠ્ઠે સ્વપને દેવ વિમાનકું, આતા સો દેખ્યા ફિરતા ॥ જિસકા અર્થ સુણો તુમ રાજિંદ, દિલ અંદર આણિ થિરતા ॥ જંઘાધારણ લબ્ધિધારક, ઔર વિદ્યાચા-

સચુ જાણો ॥ એ દો લબ્ધિ કે હે ધારક, ઐસે મુનિવરકી હાણો ॥
વૈક્રિય ઔર આહારકકી લબ્ધિ, એ ભી વિચ્છેદેગા ભારી ॥ ભદ્ર૦ ॥૪
॥ બિકસા કમળ ઉકરડા ઊપર, જિસકા ભેદ સુણો ભાઇ ॥ ચાર વર્ણ
મે મહાજનકે ઘર, ધરમ રહેવેગા અધિકાઇ ॥ શાસ્તરકી રુચિ રહે-
ગી થોડી, સુણતાં નિંદ્રા લેવેગા ॥ સ્તવન સઝાય ઓર ઢાળ ચોપાઇ,
જિસ્મે બહુત ખુશ રહેવેગા ॥ પ્રતિબોધ પણ ઇસ્મેં પાકે, હોવેગા
સંયમધારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૫ ॥ અગિયાકા ચમત્કાર આઠમે, ભેદ સુણો
ઇસ્કા નીકા ॥ ઉદ્યોત હોયગા મિથ્યામતકા, જૈનધર્મ હોયગા ફીકા ॥
સમુદ્ર સૂકા તીન દિશાપર, દક્ષિણ દિશ ડોહોળો પાણી ॥ દક્ષિણ
દિશપર ધરમ રહેગા, તીન દિશા રહેગી હાણી ॥ પંચકલ્યાણક ભયે
જિણ પુરમેં, ધરમ હાનિ તિહાં ઉચ્ચારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૬ ॥ દશમે સોને
રી થાળી જિસમે, કુત્તા દેખા ખીર ખાતા ॥ ઉત્તમ કુળકી દોલત હે
સો, જાવેગી મધ્યમ હાતા ॥ નટ ખટ સોદા ચોર ઠગારા, ધૂરંત હોય
ગા ધનવાળા ॥ શાહુકાર સો ઝુરેગા દિલમેં, કહી ન શકે મનકી
જવાળા ॥ ધન સંપત સજ્જનકી હાણી, સત્યવાદી કમ નર નારી ॥
ભદ્ર૦ ॥ ૭ ॥ હસ્તીકેપર ઇગ્યારમે સ્વપને, દેખા બંદરકું બેઠા ॥ નિ-
ચ રાજા સો માલિક હોયગા, ઊંચ રાજા રહેગા હેઠા ॥ બારમે સ્વ-
પને દેખા તુમને, દરિયે મરજાદા છોડી ॥ બેટા બેટી માત પિતાકી, મ
રજાદા રાખે થોડી ॥ વહુ સાસુકા ન કરેગી કહેણા, ઉલટી દુઃખ દેગી
ભારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૮ ॥ લાંચ ગ્રાહી સો ક્ષત્રિ હોયગા, વચન દેકે નઠ
જાવે ॥ ॥ દગાદાર વિશ્વાસઘાતી નર, સચ્ચે નરકુ હઠાવેગા ॥ ભલા
સજ્જન આદર કમતી, પાપી આદર પાવેગા ॥ ગુરુ ગુરણીકી ચેલા
ચેલી, સેવા ભક્તિ કમ લ્હાવેગા ॥ આપની બડાઇ કરેગા મુખમેં,
ચરકે હોયગા દુઃખકારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૯ ॥ જોડ્યા દેખ્યા સ્વપને તેરમે,
વાછરકે મહારથ માંઇ ॥ નાદાન ઉમરકા ધરમ કરેગા, સંયમ લેગા
ઉલ્લસાઇ ॥ લજ્યાશું તપ સંયમ પાળી, તપ જપમે ચિત્ત દેવેગા ॥
શ્રદ્ધા ઢિલા હોયગા ધર્મમે, આળસ અધિકી રહેવેગા ॥ સરખા નહીં
સબ લડકા બુઢ્ઢા, સમુચય ભાવ કહ્યા જહારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૧૦ ॥ રત્નકી
કાંતિ મંદી દેખી, ચઉદમા સ્વપનામેં જાણો ॥ ભરતક્ષેત્રકા સંત સા
મકે, હિત ઇકલાસ થોડા માનો ॥ ક્રોધી કલેશી અરુ અભિમાની,
આપની બાત જમાવેગા ॥ ભલી સિખ જો દેગા કોઇ, ઉસ્કા ઓગુણ
ગાવેગા ॥ અલ્પ હોયગા સંયમવંતા, હોયગા બહોતસા લિંગધારી ॥

ભદ્ર૦ ॥ ૧૧ ॥ રાજકુમર સો ચડ્યા પોઠીપર, દેખા સ્વપને પંદરમે ॥ રાજા જૈનધર્મ તજ દેગા, રાચેગા મિથ્યાભરમે ॥ બાત કરે જો સચ્ચા વટકી, ઉસકી થોડા માનેગા ॥ જૂઠેકી પરતીત કરેગા, ખોટેકા પક્ષ તાણેગા ॥ ધર્મી પુરુષકા કરેગા ઠઠ્ઠા, પાપીકા આદર ભારી ॥ ભદ્ર૦ ॥૧૨ ॥ હસ્તિ બાળક લડતા દેખ્યા, મિન સાવત આપસમાંહી ॥ વારવાર દુષ્કાળ પડેગા, મનચ્હાયા વર્ષેગા નાંહી ॥ માત પિતા ગુરુ બાતકે કરતા, બિચ બિચ બાત કરે છોટા ॥ ભાઇ ભાઇમેં સંપત ઓછી, બોલેગા નિર્થક ખોટા ॥ પિતા પક્ષકો આદર ઓછો, ત્રિય પક્ષકી કરેગા યારી ॥ ભદ્ર૦ ॥ ૧૩ ॥ કાયદાવાળા પ્રમાણિક ન્યાયી, ગુણીજન થોડા હોવેગા ॥ ઝઘડા ટંટા નિર્થક કરકે, રાજમાંહી ધન ખોવેગા ॥ કેણ ન માને ભલા સખસકી, ફિર પાછા પસ્તાવેગા ॥ એકવિંશ હજાર વરસ લગે રાજિંદ, ઐસી રીત કર જાવેગા ॥ અરથ સુણી સોળે સ્વપનોકા, રાય ભયા સંયમધારી ॥ ભદ્ર૦॥ ૧૪॥ સંવત ઓગણીશે સાલ સેંતિસકી, ફાગણ વદિ ઈગ્યારસ આઇ ॥ તિલોકઋષિ કહે સ્વપન લાવણી, ગામ કઠામેં બણાઇ ॥ પંચમઆરો દુઃખમ નામે, દુઃખ હે ઇણમેં અધિકાઇ ॥ ધરમધ્યાન ઔર સમતા રાખે, ઉનકું સુખ સમજો ભાઇ ॥ ઐસા જાણકે કરજો સુકૃત, ઉતરોગે ભવજળ પારી ॥ ભદ્રબાહુ મુનિ કહે ભૂપશું, પંચમ આરો દુઃખકારી ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી શિખામણની લાવણી.

તુમ ભજો જિનેસર દેવ, સુગતિ પદ પાઇ ॥ સુગતિ૦ ॥ અબ અચળ અખંડિત જ્યોત, સદા સુખદાઇ ॥ એ આંકણી ॥ મેં રુળ્યો ચોરાશીમાંહે, ભૂલ્યો મેં ભરમ ॥ ભૂલ્યો૦ ॥ મ્હારે ઉદયે અનંતાં દુઃખ, બાંધ્યા જબ કરમ ॥ મેં કદિએક હુઓ રંક, ફિર્યો તજિ શરમ ॥ ફિર્યો૦ ॥ અરુ કદિએક રાજા ભયો, ગરથકો ગરમ ॥ જબ ગરવ આણકર બોલ્યો, પારકા મરમ ॥ પારકા૦ ॥ પણ નિરમળ જગમેં જૈન, કીયો નહીં ધરમ ॥ અબ મનુષ જનમમેં ચેત, ઘડી શુભ આઇ ॥ ઘડી૦ ॥ અબ૦ ॥ ૧ ॥ મેં સુરનરકા સુખ વાર, અનંતિ પાયા ॥ અનંતિ૦ ॥ મ્હારે શિવ સમતાકા સૂખ, હાથ નહીં આયા ॥ મેં કુગુરુને કુદેવ, ભલા કર ધ્યાયા ॥ ભલા૦ ॥ મેં ઉલજ્યો અનાદિ અજ્ઞાન, વિષયભોગ ભાયા ॥ મે પડ્યો લોભકે ફંદ, જોડતો આયા ॥ જોડતો૦ ॥ પણ લગ્યો અંત જબ આય, કાળ મુજ ખાયા ॥ અબ પ

રિહર સબ પરમાદ, ધર્મ કુગ ભાઇ ॥ ધર્મ૦ ॥ અબ૦ ॥ ૨ ॥ અબ દુરલભ અવસર લહી, તું સુકૃત કર રે ॥ તું સુકૃત૦ ॥ અબ દાન શિયળ તપ ભાવ, હીયામેં ધર રે ॥ તું કરમકી માળા કાટ, પાપ પ રિહર રે ॥ પાપ૦ ॥ અબ વાર વાર કહું તોહે, જગતમેં તર રે ॥ તું નિરમળ નયણે દેખ, નરકશું ડર રે ॥ નર૦ ॥ તુ શિખ સુગુરુકી માન, અગ્યાની નર રે ॥ અબ પગત્રિયા કરી જાન, બેનને આઇ ॥ ॥ બેન૦ ॥ અબ૦ ॥ ૩ ॥ અબ જિનવર મુજ મન ભાયો, સદા ગુ- ણ ગાઊં ॥ સદા૦ ॥ અબ ઇતની કિરપા કરો, નરક નહીં જાઊં ॥ અબ ભવ ભવમાંહી દેવ, જિનેસર પાઊં ॥ જિનેસર૦ ॥ મેં મન વચ કાયા કરી, ચરણ ચિત્ત લાઊં ॥ એ દયાધરમ હિતકાર, સદા મેં ચાઊં ॥ સદા૦ ॥ એ ચોરાશીકે માંહ, ફેર નહીં આઊં ॥ યુ અરજ કરે જિનદાસ, કીરત એ ગાઇ ॥ કીરત૦ ॥ અબ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી શિખામણની લાવણી.

એક જિનવરકા નિજ નામ, હિયામે લેના ॥ હિયા૦ ॥ અબ લગી લગન જિનવરસેં, આપ ખુશ રહેનાં ॥ સદા ખુશ રહેનાં ॥ એ આકણી ॥ અબ નિરખુ જિન દિદાર, દરસ કબ પાઊં ॥ દરસ૦ ॥ જગમેં જિનવર નિજ નામ, નિરંજન ધ્યાઊં ॥ અબ રહે નયન લોભાય, હિયો નિત કરકે ॥ હિયો૦ ॥ મોહે જિનદર્શનકી આશ, પાપ સબ ગરકે ॥ અબ સુગપતિ નિરખત રૂપ, નજર ભર નેના ॥ નજર૦ ॥ અબ૦ ॥ ૧ ॥ અબ મિટયો મગરૂ ભવ ભવકો, આશ મુ જ પૂરો ॥ આશ૦ ॥ મે જપું જિણદકો નામ, મેલુ નહી દૂરો ॥ એ ધનઘાતિ ઘાલે ઘેર, કરમ સબ ચૂરો ॥ કરમ૦ ॥ મેં દુરગતિ ભમતાં આયો, આપ હજૂરો ॥ અબ શુભ નજરાં મુજ નિરખ, સુગતિપદ દેનાં ॥ સુગતિ૦ ॥ અબ૦ ॥ ૨ ॥ અબ હે હીરાકી ખાન, ગ્યાન નિ- જ કરણી ॥ ગ્યાન૦ ॥ એ સુગતિ પથ દાતાર, સુમતિકી ઘરણી ॥ અબ શુકલધ્યાનકી પેડી, ચઢો નીસરણી ॥ ચઢો૦ ॥ ઐસા જગમેં સંત સુજાન, મુક્તિપદ વરણી ॥ અબ આપો મયા કર કરકે, અમર સુખ ચેનાં ॥ અમર૦ ॥ અબ૦ ॥ ૩ ॥ અબ બેઠ કરૂ મે મોજ, આનંદકે ઘરમેં ॥ આ૦ ॥ મેં પરખ્યા શ્રી જિનરાજ, જગત કુણ ભ રમે ॥ મે દુખ ભોગતાહું અનત, કરે કુણ લેખો ॥ કરે૦ ॥ મે અ- રજ કરૂં તન મનમેં, નજર ભર દેખો ॥ અબ બોલત યું જિનદાસ, સુગર ગમ બેના ॥ સરવ૦ ॥ અબ૦ ॥ ૪ ॥

अथ श्री उपदेशी लावणी.

સુગુરુ બડા હે ઉપગારી રે, *(૨) દેવ ગુરુ શુદ્ધ ધર્મ બતાવે, શીખ દેત સારી ॥ પંચેંદ્રિય નિરોગ દેહ હોઇ રે, (૨) આર્યક્ષેત્ર ઉત્તમ કુળ મળિયો, આયુ દીર્ઘ જોઇ ॥ મનુષ્યભવ દુર્લભ યો પાસી રે, (૨) ઇણ અવસરમેં સુકૃત કરતાં, મત રાખો ખામી ॥ સેવો તમે સુગુરુકા ચરણા રે, (૨) "અમરાપુરિકો પંથ સદા શ્રી જૈનધર્મ કરણા" ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ મેરા મેરા કરે જગમેં ઘેલો રે, (૨) માત પિતા સુત ભ્રાત ત્રિયા, સ્નેહી હુઆ ભેળો ॥ સબે જુગ સ્વારથને દાવે રે, (૨) સ્વારથ ન સરે તબ હિ સજજન, કોય ન બોલાવે ॥ કુટુંબ કાજ માયા તેં જોડી રે, (૨) પાપ કરીને પરભવ જીવે, પાયાં દુઃખ કોડી ॥ ધર્મ બિન કોય નહીં શરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥૨ ॥ જાણે તું ધન સંપત મેરી રે, (૨) ગામ નગર પુર પાટણ દેશ, વિલાયત ઘર શેરી ॥ રથ હય હાથી સૈન્ય મેળી રે, (૨) પુણ પાયક અરુ રાજ્ય ઋદ્ધિ, રતી ન ચલે ભેળી ॥ વાસુદેવ ચક્રિ ઇંદ્ર જેવા રે (૨) દેવ દાનવ માનવ ધન પામી, છંડિ ગયા તેવા ॥ જીવ અબ લોભ પરીહરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૩ ॥ મિથ્યામતમાંહી મત રાચો રે, (૨) કુગુરુ કુદેવ કુધર્મ તજી, જિનમત જાણો સાચો ॥ શ્રદ્ધા બિન અનંત કાળ ભટકયો રે, (૨) દ્રવ્ય સંયમસેં ગ્રૈવેક પાયો, ફેર નિચો પટકયો ॥ સમકિતસેં સંયમ ગુણ ભાવે રે, (૨) સંયમસેંતી જનમ મરણ દુઃખ, કર્મ પરાં જાવે ॥ સમકિત ગુણ આતમમેં ભરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૪ ॥ હિંસા સબ દુઃખનકી ખાણી રે, (૨) હિંસાહીથી પાવે પ્રાણી, નરકકી ઠાણી ॥ હિંસા સમ અનરથ નહીં જગમેં રે, (૨) સબ જંતુને વલ્લભ જીવન, ઇમ ધારી મનમેં ॥ દયા સમ અવર નહીં કરણી રે, (૨) ભવસાગર તારેવા ભવ્યને, એહ ઉત્તમ તરણી ॥ દયાસેં ભવસાગર તરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૫ ॥ સંતોષ કર તૃષ્ણાને ગાળી રે, (૨) તૃષ્ણા અનંતિ એક જીવને, નવિ ટળે હી ટાળી ॥ સબે જુગ તૃષ્ણાયે વ્યાપ્યો રે, (૨) ધન્ય કપિલમુનિ કેવળ પાયો, સંતોષ ચિત્ત થાપ્યો ॥ સંતોષી સુખીયા હી આજે રે,(૨) બહુલા જીવ દુઃખિયાં ચિહું ગતિએં, વિષયસુખ કાજે ॥ સંતોષસેં ચિ

* જ્યાં (૨) આવી નિશાની કરી છે, તેનું પાછલું પદ ફરીને બે વાર બોલવું, પરંતુ 'રે' તો એકજવાર બોલવો.

હું ગતિ દુ.ખ ખરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૬ ॥ ક્ષમા ક્રોધ ટા- ળીને ધરજ્યો રે, (૨) વેર વિરોધ દુશ્મન સવિ જાયે, સમતા ગુણ વર જ્યો ॥ ગજસુકુમાળ ક્ષમા કીની રે, (૨) સમ પરિણામે પરિસહ ખ- મીને, સિદ્ધપુરી લીની ॥ રાય પરદેશી ધન કહિએ રે, (૨) પામ્યા સ્વર્ગ ક્ષમાયે એક હિ, અવતારી લહીએ ॥ ક્ષમાસેં સબ દુ ખ દુર રળણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૭ ॥ દાનમેં દારિદ્રપણું જાએ રે, (૨) સુખ સ પદની કોડિ મિળે, વળિ જશ કીરતિ થાએ ॥ દાનસેં વ્યાધિ નહી આવે રે, (૨) શુભ પરિણામે સુપાત્ર દિયાથી, ભવ છેરો પાવે ॥ શેઠાણીયે રત્નકંબળ દીનો રે, (૨) મરુદેવી હુઇને મુગતેં પ- હોતી, મુનિને સુખ કીનો ॥ દાનમે ભવમા નહી ફિરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૮ ॥ શીળવ્રત સબ વ્રતમેં મ્હોટો રે, (૨) ઉદધિ- માહી જેમ સ્વયંભુ,-રમણ નહિ છોટો ॥ દાનમા અભયદાન દાખ્યો રે, (૨) મુનિવર કેવળી પરષદમાહી, જિનવરજી ભાખ્યો ॥ શિયળ સવિ સંકટને ટાળે રે, (૨) ધન ધન તે નર નારી, જે કોઇ શિયળકું પાળે ॥ શિયળમે શિવરમણી વરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૯ ॥ તપસ્યા સુલ્લભ નહી કરવી રે, (૨) કર્મરૂપ વન બાળેવાને, પાવક સમ ગણવી ॥ તપહિમેં વંછિત ફળ ગાયો રે, (૨) દઢપ્રહારી અર- જુનમાળી, તપમેં શિવ પાયો ॥ મુનિશ્વર ધન્નો ગુણે પૂરા રે, (૨) વીર વખાણ્યા દુક્કર તપ કરિ, હુવા અનુત્તર સૂરા ॥ તપહીસેં કર્મ દુર ઝરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૧૦ ॥ ભાવ હે સબ ગુણમેં સા રો રે, (૨) દાન શિયળ તપ સયમ સેવન, ભાવે ભવ પારો ॥ ભા- વ બિન સબ વ્રત હે ફીકો રે, (૨) ભાવે ચક્રી ભરતેશ્વરજી, પાયો કે વળ નીકો ॥ ભાવ હે મુક્તિકો દાતા રે, (૨) હસ્તિ બેઠા કેવળ પાયા, મરૂદેવી માતા ॥ સદા શુભ ભાવ ચિત્ત ધરણા રે, (૨) અમરાપુરિ- કો૦ ॥ ૧૧ ॥ જિનેશ્વર વાણી એ ધારો રે, (૨) આળસ નિદ્રા વિકથા તજીને, મમતા દુર ડારો ॥ ધર્મ દુર્લભ હે ચેતનકું રે, (૨) ગુરુભક્તિ જિન આણા સેવી, પાવન કર તનકુ ॥ કાળ જબ લગે નાંહિ આયો રે, (૨) તબ લગ દયાધર્મ આરાધી, નિશ્ચળ પદ જાઓ ॥ ઇમ વિધ મિટે જન્મ મરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૧૨ ॥ ફુમતી નગ ગજ નયન લીધો રે, (૨) સંવત માસ આશ્વીન પક્ષ કૃષ્ણ, વિધુ વાસર સીધો ॥ યોગ શિવ તિથિ પચમિ ઠાઇ રે, (૨) નક્ષત્ર મૃગશર ટંક-

* સવત ૧૮૮૨ ના આસો વદી ૫ ને સોમવારે,

શાળી, યા લાવણી ગાઇ ॥ પિચુમંદાભિધપુરિમાંહે રે, (૨) અજરાભિધજી ઋષિ પૂજ્ય પ્રતાપે, ભાંખે ઉચ્છાહે ॥ મેરો મન સિદ્ધપદમેં ,ઠરણા રે, (૨) અમરાપુરિકો૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી ઉપદેશી લાવણી.

ખબર નહીં આ જગમેં પલકી રે ॥ ખબર૦ ॥ સુકૃત કરનાં હોય સો કર લે, કોણ જાણે કલકી ॥ એ આંકણી ॥ યા દોસ્તિ હે જગતવાસકી, કાયા સંદલકી ॥ કાયા૦ ॥ સાસ ઉસાસ સમર લે સાહિબ, આયુ ઘટે પલકી ॥ ખબર૦ ॥ ૧ ॥ તારા મંડલ રવિ ચંદ્રમા, સબ હે ચલનેકી ॥ સબ૦ ॥ દિવસ ચારકા ચમત્કાર જ્યું, વિજલી આભલકી ॥ ખબર૦ ॥ ૨ ॥ કૂડ કપટ કર માયા જોડી, કરિ બાતાં છલકી ॥ કરિ૦ ॥ પાપકી પોટલી બાંધી શિરપર, કૈસેં હોય હલકી ॥ ખબર૦ ॥ ૩ ॥ યા જુગ હે સુપનેકી માયા, જૈસેં બુંદ જલકી ॥ જૈસેં૦ ॥ વિણસંતાં તો વાર ન લાગે, દુનિયાં જાય ખલકી ॥ ખબર૦ ॥ ૪ ॥ માત તાત ત્રિયા સુત બંધવ, સબ જગ મતલબકી ॥સબ૦॥ કાયા માયા નાર હવેલી, એ તેરી કબકી ॥ ખબર૦ ॥ ૫ ॥ મન માનવ તન ચંચલ હસ્તિ, મસ્તિ હે બલકી ॥ મસ્તિ૦ ॥ સતગુરુ અંકુશ ધરો શીશપર, ચલ મારગ સતકી ॥ ખબર૦ ॥ ૬ ॥ જબ લગ હંસા રહે દેહમેં, ખુશીયાં મંગલકી ॥ ખુશીયાં૦ ॥ હંસા છોડ ચલ્યા જબ દેહી, મટિયાં જંગલકી ॥ ખબર૦ ॥ ૭ ॥ પર ઉપકાર સમો નહીં સુકૃત, ઘર સમતા સુખકી ॥ ઘર૦ ॥ પાપ નહીં પર પ્રાણી પીડન, હર હિંસા દુઃખકી ॥ ખબર૦ ॥ ૮ ॥ કોઇ ગોરા કોઇ કાળા પીળા, નયણે નિરખનકી ॥ નયણે૦ ॥ એ દેખી મત રાચો પ્રાણી, રચના પુદ્ગલકી ॥ ખબર૦ ॥ ૯ ॥ અનુભવજ્ઞાને આતમ બૂઝી, કર બાતાં ઘરકી ॥ કર૦ ॥ અમરપદ અરિહંતકું ધ્યાયાં, પદવી અવિચળકી ॥ ખબર૦ ॥ ૧૦ ॥ દયાધરમ સાહિબકો સમરન, એ બાતાં સતકી ॥ એ૦ ॥ રાગ દ્વેષ ઉપજે નહીં જિનકું, બિનતી અખપતકી ॥ ખબર નહીં આ જુગમાં પલકી રે ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી ઉપદેશી લાવણી.

તુમ તજો જગતકા ખ્યાલ, ઇશકકા ગાનાં ॥ ઇશ૦ ॥ તેરી અલ્પ ઉમર ખુટ જાય, નરક ઉઠ જાનાં ॥ તેં દિનાં ચાર જુગ બીચ, લિયા હે વાસા ॥ લિયા૦ ॥ તેરે શિરપર બેઠા કાળ, કરત હે હાંસા

॥ મેં બોલુ' સાચી બાત, જૂઠ નહી સામા ॥ જૂઠ૦ ॥ તુ સૂના હે કુપ નિંદ, કિસી કર આમા ॥ અબ મેવ દેવ જિનરાજ, ખલકમેં ખાસા ॥ ખલ૦ ॥ તેરા જોવન પતંગકા રંગ, જૂઠ સબ આસા ॥ અબ હીયે ધરો મેરી શીખ, સમજ દીવાના ॥ સમજ૦ ॥ તુમ૦ ॥ ૧ ॥ અબ બૂરી ભલી સુણ બાત, મૌન કર રીજે ॥ મૌન૦ ॥ એ સુખમીઠા સમાર, ભેદ નહી દીજે ॥ કર વિતરાગ વિશવાસ, હિયે ધર લીજે ॥ હિયે૦ ॥ પણ નિચ નારકા સંગ, કબૂ નહીં કીજે ॥ અબ સાત વ્યસનકો સંગ, પ્રિત મ કીજે ॥ પ્રિત૦ ॥ તોહે દુરગત દે પહોચાય, તેરો તન છીજે ॥ તું સુખ દુઃખકા સિરદાર, રંક નહી રાણા ॥ રંક૦ ॥ તુમ૦ ॥ ૨ ॥ તું બિસર ગયા જુગ બિચ, નામ જિનવરકા ॥ નામ૦ ॥ પચ રહ્યા કુટુંબકે કાજ, કિયા ફંદ ઘરકા ॥ તે દયાધરમ બિન ખોયા, જનમ ગબ નરકા ॥ જનમ૦ ॥ તે પલ્લે બાંધ્યાં પાપ, કસાઇ સરખાં ॥ અબ લીયા નહીં તે લાભ, બખતરપર કરકા ॥ બખત૦ ॥ તેરી વીતિ બાત સબ જાય, જનમ જયુ ખરકા ॥ અબ સુણો શીખ સૂતરકી, સુલટ હોય શાણા ॥ સુલટ૦ ॥ તુમ૦ ॥ ૩ ॥ તેરી મરણ સેજપર પોઢયા, આનંદ દિલ આયા ॥ આનંદ૦ ॥ મેરી ભગી ભૂખ સબ પ્યાસ, સુધારસ પાયા ॥ મેરે શિરપર તુમ ગિરદાર જિનેસર ગયા ॥ જિને૦ ॥ મે ચાહું ચરણકી સેવ, સફળ કર કાયા ॥ અબ દો દોલત દુસ્મનકી, મેરે એહી માયા ॥ મેરે૦ ॥ યુ અરજ કરે જિનદાસ, અલપ ગુણ ગાયા ॥ અબ બૂરા કુગુરુ ઉપદેશ, ધરો મત કાના ॥ ધરો૦ ॥ તુમ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी लावणी.

સુગુરુકી શીખ હીયે ધરણા રે ॥ સુગુરુકી૦ ॥ અમરાપુરિકો પંથ મહા, શ્રી જૈનધર્મ કરણા ॥ સુ૦ ॥ પરમ પરમારથ તે ટાળ્યો રે ॥ પરમ૦ ॥ સાર જગતમે જૈનધરમ, જુગતિમે નહી પાળ્યો ॥ પ્રભુકો નામ નહી લીનો રે ॥ પ્રભુકો૦ ॥ મહા હળાહળ વિષય વિકટ, મિથ્યામતિમે ભીનો ॥ ચેતન યુ બહુવિધ દુઃખ પાવે રે ॥ ચેતન૦ ॥ લપટયો લાલચમાંહે, પંચઇદ્રીકે સુખ ચાવે ॥ જીવ અબ પાપ પરિહરણા રે ॥ જીવ૦ ॥ અમર૦ ॥ ૧ ॥ દયા ચેતનકું સુખકારી રે ॥ દયા૦ ॥ શ્રી જિનરાજ પ્રરૂપી, જૈસી કેસરકી ક્યારી ॥ જગત મે તિરથ હે ચારી રે ॥ જગ૦ ॥ સાધુ સાધવી શ્રાવક શ્રાવિકા, ઉ-

આ વ્રતધારી ॥ ઇનકું કહિયે બ્રહ્મચારી કે ॥ ઇનકું૦ ॥ સજ્જતા સંયમ સાર કરીને, કર્મ હણ્યાં ભારી ॥ ઇનુંને મેટ્યા જન્મ મરણા રે ॥ ઇનુંને૦ ॥ અમરા૦ ॥ ૨ ॥ પંચ ઇંદ્રિયસેં લપટાયો રે ॥ પંચ૦ ॥ દુઃખ અનંતાં સહ્યાં રે બહુળાં, પ્રાણી પસ્તાયો ॥ બહુ દુરગતિમેં ભમિ આયો રે ॥ બહુ૦ ॥ શુભ મંત્ર નવકાર સાર, દુર્લભ અબ મેં પાયો ॥ મેરો મન જિનવરશું ભાયો રે ॥ મેરો૦ ॥ કુગુરુ કેરો સંગ મિથ્યામત, સબહી છટકાયો ॥ ઇણ વિધ ભવજળસેં તરણા રે ॥ ઇણ૦ ॥ અમરા૦ ॥ ૩ ॥ રહો જિનવાણીસે રાતા રે ॥ રહો૦ ॥ અનંત સુખોકી ખાણ, સદા શિવ મંગળકી દાતા ॥ સદા જિનવર ભક્તિ કરજ્યો રે ॥ સદા૦ ॥ શુદ્ધ સમકિત ચિત્ત ધાર હૈયામેં, પાપ પરાં હરજો ॥ અલ્પ જિનવરકા ગુણ ગાયા રે ॥ અલ્પ૦ ॥ કરજોડિ જિનદાસ કહે, જિન ભક્તિસેં ન્હાયા ॥ સાદા મેં ચાહું જિન શરણા રે ॥ સદા૦ ॥ અમરાપુરિકો૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी लावणी.

તું ઉલજ્યો હે જંજાળ જગતમેં, વિકળ ભઇ સબ તેરી મતિ ॥ આપ મુવા અભિમાની જીવડા, આગેં કિણ વિધ હોય ગતિ ॥ તું૦ ॥ એ આંકણી ॥ સુલજ સીતાબિ સાચ સમકિતકું, સુગુરુ શીખ દિલમેં આણો ॥ તજો સકળ મિથ્યાત બાતકું, કુગુરુતણો પખ મત તાણો ॥ ખાયક સમકિત ખરા ખજાના, સો અપના કર કર જાણો ॥ કઠણ પુણ્યસેં આય મિલ્યો તોહે, દુર્લભ નરભવકો ટાણો ॥ ગ્યાન નજર કર દેખ જીવડા, જીત ગયા હે સાધુ સતી ॥ તું૦ ॥ ૧ ॥ બેર બેર નરભવકો અવસર, ફિર ફિર હાથ નહીં આવે ॥ બાત બીત ગઇ ખાલી મૂઠિ રહી, જબ પરભવમેં પસતાવે ॥ દાન શિયળ તપ ભાવ ભૂલકર, નહીં પીવ પાણી પાવે ॥ સતગુરુકી સુણી શીખ માનવી, મનમેં રીશ અધિકી લાવે ॥ ઐસા કરમ કર દુરગતિ પહોંચે, વાંકી વંખત જબ આન ખતી ॥ તું૦ ॥ ૨ ॥ ઐસા જાનકર સમજ જીવડા, સમકિત અમૃતરસ પીજે ॥ નરભવ હે નિરવાણકો મારગ, નિષ્ફળ ઉનકું મત કીજે ॥ તુચ્છ જિંદગાની સુણ અભિમાની, જગત જાળમેં ક્યોં રીજે ॥ સુકૃત હે સરગકો મારગ, બનિ આવે તો કર લીજે ॥ તજ ભક્તિ સબ ઓર દેવકી, કર શિરપર જિનરાજ પતિ ॥ તું૦ ॥ ૩ ॥ જિન આગમકી શીખ સુની તોહે, ગણધર સૂતરમેં અટકે ॥

વાકો વાંકો ક્યુ ફિરે જીવડા, જુવાની જોવનકે મટકે ॥ પરખે નહી પરભવકુ પ્રાણી, કાળ આન પલમે ઘટકે ॥ શીખ દેત જિનદાસ આગકુ, આપ પથરપર પગ પટકે ॥ મેં આપનો પિંડ ભરયો પાપસે, પુણ્ય કિયો નહી એક રતિ ॥ તુ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी लावणी.

સુકૃતકી બાત તેરે હાથ, રતિ ના રહી રે ॥ રતિ૦ ॥ પુદ્ગળમે માન્યો સુખ, કલ્પના કહી રે ॥ સુકૃતકી૦ ॥ જીગમાહે જૈન જિનગાર, સવાથે આવે ॥ સવાથે૦ ॥ ઇનકુ તજ કર ક્યુ બેઠો, વિષય ગુણ ગાવે ॥ અમૃતકુ અળગો ઢોળ, વ્યસન વિષ ખાવે ॥ વ્યસન૦ ॥ સુગતિકા મારગ મેટ, ઉવટમે જાવે ॥ ત્હારી તુચ્છ જિંદગાની માહે, વિકળ બુદ્ધિ ભઇ રે ॥ વિકળ૦ ॥ પુદ૦ ॥ ૧ ॥ ત્હારે ધન દોલત ભંડાર, ભરયા હે મોતી ॥ ભરયા૦ ॥ શત્રુ સજ્જન સબ બને, જગત હોય ગોતી ॥ કોઇ મસળે તેલ ફુલેલ, ધોવે કોઇ ધોતી ॥ ધોવે૦ ॥ સન્મુખ ઉઠ આવે અબળા, તેરો સુખ જોતી ॥ ઐસી સંપત એક છિનમાંહે, સરવ ક્ષય ભઇ રે ॥ સરવ૦ ॥ પુદ૦ ॥ ૨ ॥ તે ખટરસ ખાયા ખૂબ, ખજાના ખોયા ॥ ખજાના૦ ॥ નિશિ દિન સુખભર સુંદરિકી, સેજમે સોયા ॥ સજિયા સોળ શણગાર, નાગમેં મોહ્યા ॥ નાગમે૦ ॥ તે અતર ઘટકા મેલ, રતિ નહિ ધોયા ॥ યા નરક નિગોદકી વાટ, પકડ કર લહી રે ॥ પકડ૦ ॥ પુદ૦ ॥ ૩ ॥ મન માતો આઠ મદમાહે, ગરવસે બોલે ॥ ગરવમે૦ ॥ મે સુખ સંપતકો નાથ, મેરી કુણ તોલે ॥ દુર્બળ કરતા પોકાર, પલક નહી ખોલે ॥ પલક૦ ॥ ચાકર હોઇ રહ્યા હજૂર, ચમર શિર ઢોળે ॥ અબ અવસર આપો હાથ, ચેત તું સહી રે ॥ ચેત૦ ॥ પુદ૦ ॥ ૪ ॥ કાયામેં કીયો લાડ, બનાઇ ચંગી ॥ બનાઇ૦ ॥ પળભર પરવારયો, પુન્યતણો તિહાં ભંગી ॥ પકડી પરભવકી વાટ, હોય કુણ સંગી ॥ હેય૦ ॥ તેરો હંસ ગયો આકાશ, કાયા પડિ નંગી ॥ જિનદાસ કહે કરમાશુ, જોર તેરો નહી રે ॥ જોર૦ ॥ પુદ્ગળમે૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी लावणी.

મન સુણ રે તેરી સફળ ઘડી શ્રાવકકી, હાથમેં જાવે ॥ હાથ૦ ॥ મનડી માને શીખ, પીછે પસતાવે ॥ એ આંકણી ॥ તુ પરભ-

વકો ડર રાખ, પ્રાણ મત લૂંટે ॥ પ્રાણ૦ ॥ તું કુગુરુસેં કરે હેત, સુગુરુસેં રૂઠે ॥ ત્હારી જોવનીયાંકી છોલ, છીનક નહીં છૂટે ॥ છીનક૦ ॥ ઇંદ્રિયશું લગાયા તાર, કહો કેમ ત્રૂટે ॥ ત્હારે હીયે વધિ વિષવેલ, નહીં કુમળાવે ॥ નહીં કુમ૦ ॥ સૂત્રકી૦ ॥ ૧ ॥ તેં સુણી શીખ સુતરકી, હિયે નહીં આણી ॥ હિયે૦ ॥ ત્હારો ખરો ખજાનો ખાય, કુગુરુકી વાણી ॥ ત્હારી કુમતિ કલેસણ નાર, લીયો તોહે તાણી ॥ લીયો૦ ॥ દુરગતિકી બિછાઇ સેજ, બની પટરાણી ॥ તું સુતો કુમતિકી સેજ, પાર નહીં પાવે ॥ પાર૦ ॥ સૂત્રકી૦ ॥ ૨ ॥ ત્હારા ગફલતમેં દિન ગયા, ગરવ તેં રાખ્યો ॥ ગરવ૦ ॥ કીધી જિનવાણી દૂર, વ્યસન રસ ચાખ્યો ॥ તેં ગ્યાન ગાંઠકો ખોયો, રતન કયું નાંખ્યો ॥ રતન૦ ॥ સત્ય વચન દીયો તેં છોડ, જુઠ સુખ ભાંખ્યો ॥ ઐસા વાર વાર નરભવ, હાથ નહીં આવે ॥ હાથ૦ ॥ સૂત્રકી૦ ॥ ૩ ॥ પોશાક પારકી પેહેર, માનતો ખૂબી ॥ માનતો૦ ॥ ત્હારે મદ મોતિકી માળ, શીશપર લૂંબી ॥ ત્હારે હરામ હુરતમાં હસી, હંજૂરી ઉભી ॥ હજૂરી૦ ॥ શિર બાંધ્યો મિથ્યા મોડ, બાત તેરી ડૂબી ॥ ત્હારે હિંસા હિયાકો હાર, ઝેર કયું ખાવે ॥ ઝેર૦ ॥ સૂત્રકી૦ ॥ ૪ ॥ સુકૃત સંપત સુપનમેં, રતિ નહીં સૂઝે ॥ રતિ૦ ॥ મેરો કોણ ગતિકો જીવ, દાઝ કુણ બૂઝે ॥ મેરે ઘર ખૂટે દુરગતિ, કામ નહીં હુજે ॥ કામ૦ ॥ અલપ દુનિયા મહોબત, મુજેકું પજે ॥ જિનદાસ કપટીકી ખાણ, માન નહીં માવે ॥ માન૦ ॥ સૂત્રકી૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी लावणी.

આપ સમજકા ઘર નહીં પાયા, દુજાકું કયા સમજાવે ॥ બાંકા ફિરે જિનદાસ જગતમેં, હીયો હાથમેં નહીં આવે ॥ એ આંકણી ॥ દરસ સવાસ ચાહનકી ચિત્તમેં, ચાનક અધિકી આય લગે ॥ ઇંદ્રિકા પરવશમેં પડિયો, ગ્યાન કળા કહો કેસેં જગે ॥ તૃષ્ણાને જગ લૂંટ લીયો હે, કપટ કરી પરધનકું ઠગે ॥ ખાય ખાય લોહી માંસ વધાયો, પ્રાણી કિસ વિધ ચાલે પગે ॥ વિષય વિપતકી કરે ચૂંથણી, ચરચાશુ ચિત્ત નહીં લાવે ॥ આપ૦ ॥ ૧ ॥ અપને અવગુણકું નહીં દેખે, દુજાકા અવગુણ ભાંખે ॥ હિંસાહીમેં હુઓ હજૂરી, દયા દૂર દિલસેં નાંખે ॥ ગુણવંતકા ગુણ લોપે મેરો મન, અવગુણકે રસકું ચાખે ॥ તિનુંહી પ્રણમે રાગધરામેં, શરણે જિનવર કિમ રાખે ॥ ઠગ ફાંસીગર

ચોર અન્યાઇ, ધન મીસે ઇનકું ધ્યાવે ॥ આપ૦ ॥ ૨ ॥ અવગુણકી મેરી ખાન આતમા, અજાણ હોય સો મોહે પૂજે ॥ નહી ગામમેં રૂખ અબકો, એરંડ અંબ સરિખો સૂજે ॥ પારખ નહી હે હીયે આનકી, ગુણ અવગુણકું કુણ બૂઝે ॥ ગાડર દેખ કહે મુજ ઘરમેં, કામધેનુ કતની દુઝે ॥ એસો મેરો અવિનીત આતમા, અવગુણ કિમ ગાયા જાવે ॥ આપ૦ ॥ ૩ ॥ ક્રોધ માન માયામેં માતો, લોભમાહે લપટયો રહેતો ॥ ગરથ ગુમાની ગમકો ગરજી, પીડ પારકી નહી મહેતો ॥ ભગતિ નહી ગુરુ દેવ ધરમકી, કઠણ વચન મુખમેં કહેતો ॥ અંતર આટ ન ખુલે હીયાકી, પૂઠ પગમપરકુ દેતો ॥ સ્વાંગ સજી જિનદાસ જેનકો, માલ મુલકકો ઠગ ખાવે ॥ આપ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री उपदेशी लावणी.

ચેત ચતુર નર કહત સદ્ગુરુ, કીસિ વિધમે લલચાના હેં ॥ તન ધન જોવન ચંચળ કુટુંબા, એક દિવસ તુજ જાના હે ॥ એ આંકણી ॥ મોહ માયાકી બડી જાળમેં, જિસમે તું ઉલજાણા હે ॥ કાળ આહેડી ચોટ આકરી, તાક રહ્યા નિશાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧ ॥ ચિહું ગતિમે તો ભટકત ભટકત, તોહિ અંત ન આના હે ॥ ચાર દિનોકી દેખ ચાદની, તાહીમેં લોભાણા હે ॥ ચેત૦ ॥ ૨ ॥ પૂરવ ભવકે પુણ્ય સંયોગસે, નરકી દેહી પાના હે ॥ નવ મહિના તુ રહ્યો ઉદરમેં, દુઃખ દેખ્યા અસમાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૩ ॥ મળ મૂત્રકી અશુભ કોથળી, તે માહે સંકટ ભીના હે ॥ રૂધિર સુકાયા આહારજ કીના, પ્રથમપણેતો લીના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૪ ॥ જનમ સમય તો ક્રોડ ગુણેરી, વેદન તેં દેખાણા હે ॥ અબતો ભુલ ગયો તું પ્રાણી, એસા મૂઢ અજાણા હે ॥ ચેત૦ ॥ ૫ ॥ ઉઠ કોડ તે સુઇયાં ગરજી, નાતિ કર ચોબાણા હે ॥ તેથી વેદન અનંત ગુણેરી, ઊંધે મુખ ઝુલાણા હે ॥ ચેત૦ ॥ ૬ ॥ બાળપણો તેં ખેલ ગમાયો, જોવનમે ગરવાણા હે ॥ આઠ પહોર કીની મદ મસ્તી, ખોટી લગન લગાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૭ ॥ રંગી ચંગી દેહી રખે, દેહડી ચાલચલાના હે ॥ આઠ પહોર કીયો ઘર ધંધો, લગ રહ્યા આરતધ્યાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૮ ॥ સાધુ સંતકી સુની નહીં બાની, દાન સુપાત્ર ન દીના હે ॥ તપ જપ કરણી કછુઅ ન કીની, નરભવ સફળ ન કીના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૯ ॥ માત પિતા સુત બેન ભાનેજી, ત્રિયાનું બહુ લલચાના હે ॥ તું નહીં ઇમકા એ

નહીં તેરા, સ્વારથ લગે આધીના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૦ ॥ કૃત અકૃત
કર ધનકું મેળ્યા, ઘણાશું વેર બંધાના હે ॥ માયા તો કછુ લાર ન
ચાલે, જહાંકી જહાં રહાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૧ ॥ ઊંચાં ઊંચાં મંદિ
ર ચણાયાં, કીયાં ઘણાં કારખાનાં હે ॥ ઘડી એક નહીં રાખત ઘરમેં,
જાલત જાઇ મસાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૨ ॥ છિન છિનમાંહે આયુ છી-
જે, અંજળી જેસા જરના હે ॥ કોડ જતન કર એહ જીવકા, તોપણ
આખર મરના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૩ ॥ ચક્રી કેશવ મંડળિક રાજા, ઇંદ
ચંદ સુર દાના હે ॥ કાળ આહેડી હે સરવ જગતકો, તો કયું ધરે
ગુમાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૪ ॥ ક્રોધ માન માયા મદ માતો, પારકી પીડ
ન જાના હે ॥ આશા તૃષ્ણા ચડત ચઉગણી, કરતા જન્મ મરાના હે
॥ ચેત૦ ॥ ૧૫ ॥ જોવન ગમાયા બુઢ્ઢા હોઇ બેઠો, તોહી સમજ ન
લીના હે ॥ ધરમરતન કછુ હાથ ન લીનો, અરભવમેં પછતાના હે ॥
ચેત૦ ॥ ૧૬ ॥ સુખાનંદજી સુખકે દાતા, હીરાનંદ ગુનઠાના હે ॥
રામકૃષ્ણ ઉપદેશ સુનાયા, ભવ્યજીવ સમજાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૭ ॥
સંવત અઠાર વરસ અડસઠે, સાદડી શેહેર સુહાના હે ॥ ફાગુન શુદિ
તેરસકે દિવસે, એ ઉપદેશ સુનાના હે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૮ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રી સુમતિ કુમતિની લાવણી.

હાં રે તું કુમતિ કલેસણ નાર, લગી કયું કેડે ॥ લગી૦ ॥ ચ
લ સરક ખડી રહે દૂર, તુજે કુણ છેડે ॥ એ આંકણી ॥ હાં રે તું
સુમતિકો ભરમાયો, મુજે કયું છોડી ॥ મુજે૦ ॥ મેરી સદા શાશ્વતી
પ્રીત, છીનકમેં તોડી ॥ તુજ બિન સૂની મેરી સેજ, કહું કરજોડી ॥
કહું૦ ॥ ઉઠ ચલો હમારે સંગ, સુખે રહો પોઢી ॥ યું ઝુર ઝુર કુમ
તિ આંસુ, આંખસેં રેડે ॥ આંખસેં૦ ॥ ચલ૦ ॥ ૧ ॥ હાં રે તેરી
નરક નિગોદકી સેજ, સેંતી મેં રૂઠયો ॥ સેંતિ૦ ॥ પકડયો સાચો જિ
નરાજ, સંગ તેરો છૂટયો ॥ તેરી મુરખ સાને બાત, હૈયાકો ફુટયો ॥
હૈયાકો૦ ॥ મેં સહજ હુવો હું દૂર, તાર તેરો તૂટયો ॥ તું કર દૂરસેં
બાત, આવ મત નેડે ॥ આવ૦ ॥ ચલ૦ ॥ ૨ ॥ મેરી અનંતકાળકી
પ્રીત, પલક નહીં પાળી ॥ પલક૦ ॥ સુમતિકો લાગ્યો સંગ, મુજે
કયેં ટાળી ॥ તું સુમતિકો સિરદાર, સુણાવે ગાળી ॥ સુણાવે૦ ॥ તે-
રી હમ દોનું હે નાર, ગોરી ઓર કાળી ॥ તું હમકું ઠેલે દૂર, સુમ-
તિકું તેડે ॥ સુમ૦ ॥ ચલ૦ ॥ ૩ ॥ અબ કુમતિકો લલચાયો, રતિ

નહીં ડગીયો ॥ રતિ૦ ॥ સુનકર સૂત્રકી શીખ, સાચ હોય લગીયો ॥ ચેતન કુમતિકે સહજ, દૂરશું ભગિયો ॥ દૂરશું૦ ॥ જિનરાજ બચનકો ધ્યાન, હૈયેમે જગીયો ॥ જિનદાસ કુમત તું બાત, ખોટી મત એરે ॥ ખોટી૦ ॥. ચલ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री सुगुरुनी लावणी.

નમું નમું મે ગુરુ નિર્ગ્રંથકું, વે જિન મુદ્રાધારી હે ॥ પુદગલ ઉપર પ્રેમ ન કરતા, મમકી મમતા મારી હે ॥ નમું૦ ॥ ૧ ॥ ગરવ ગાળકર ગુપતિ ગોપવે, ગત નિર્ગ્રંથકી ન્યારી હે ॥ કનક કામિનીકે નહિ ભોગી, વે પુરા બ્રહ્મચારી હે ॥ નમુ૦ ॥ ૨ ॥ છકાયાકે જીવ અનાથી, ઉનકે વે હિતકારી હે ॥ કરમ કાટકર કેવળ પાવે, જ્ઞાન ગરથ ગુણ ભારી હે ॥ નમુ૦ ॥ ૩ ॥ શુદ્ધ શ્રદ્ધાસેં સુમતિ સેવી, નિજ આતમકું તારી હે ॥ જિનવરકું જિનદાસ વિનવે, ઉનકે ચરણ બલિહારી હે ॥ નમુ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री कुगुरुनी लावणी.

તજું તજું મેં ઉન કુગુરુકુ, કનક કામિની ધારી હે ॥ જ્ઞાન ધ્યાનકી બાત ન જાને, અષ્ટ કરમસે ભારી હે ॥ તજું૦ ॥ ૧ ॥ કરી કપાળે ભભૂત લપેટી, શિરપર જટા બધારી હે ॥ કાન ફાડકર મુદ્રા પહેરતા, ઉનકે ધરમેં નારી હે ॥ તજુ૦ ॥ ૨ ॥ જોગ લેયકર જીવ વિણાસે, વે મદ્ય માંસ આહારી હે ॥ ફૂડાપથી જગતકુ કરતા, મુખમેં કહે આચારી હે ॥ તજું૦ ॥ ૩ ॥ કહું ઓગુણ કુગુરુકા કબ લગ, માધ નહી સંભારી હે ॥ આપ ડૂબે ઓરકું ડૂબાવે, દુર્ગતિકા અધિકારી હે ॥ તજુ૦ ॥ ૩ ॥ સમકિત શ્રદ્ધા જૈનધર્મકી, નહિ કુગુરુકો પ્યારી હે ॥ જિનવરકુ જિનદાસ વિનવે, કુગુરુ સંગ ખૂવારી હે ॥ તજું ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री अरिहंतनी लावणी.

અરિહંતજીકે સમવસરણમે, ચોસઠ ઇંદર આન ખડે ॥ ધર્મચક્રીકા દરસન દેખત, ચોગમી મત છૂટ પડે ॥ કેવળ જડે ઘડે ધ્યાનમેં, દરસનસું દરસાવ પડે ॥ પરમ ધરમ સમકિત ગુણ દેખો, પંચરંગી નીશાન ચડે ॥ સુરનર મુનિવર સ્તુતિ કરત હે, પ્રભુ હે સબ દેનમે બડે ॥ અરિ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સોના રૂપાકે ગઢજ બ

નાયા, રતન સિંઘાસણ કમળ જડે ॥ પૂરવ મુખસેં બૈઠે પ્રભુજી, કેવળ દરસન ગ્યાન ઝરે ॥ સુણકર દેવ માનવ ધરણીધ, ગણધર સાધુ ગ્યાનવડે ॥ સંઘ ચતુર્વિધ દેવી દેવતા, ગ્યાન ક્રિયા શુદ્ધ ભાવે ચડે ॥ હાથ જોડ બિનતિ કરે તાકું, ભવિક જીવ ગુણઠાણે ચડે ॥ અરિ૦ ॥ ૨ ॥ અશોકવૃક્ષકી છાયા મનોહર, યોજનમેં વિસ્તારે કરે ॥ ભૂમિ શુદ્ધ કરિ અબિર અરગજા, પાણીકા છંટકાવ કરે ॥ પંચરંગ બાદળ ફુલ સુગંધિત, ફુલનકે બરસાત કરે ॥ જોજન ભૂમિ સુગંધ વેદિકા, તિર્થંકરપદ આપ વરે ॥ દેવ કોટિ કોટિ કરે પ્રદક્ષિણા, જય જય મંગળ સુખસેં પડે ॥ અરિ૦ ॥ ૩ ॥ ત્રણ્ય છત્ર મસ્તકપર સોહે, ભામંડળ મુખસેં તપતે ॥ ધર્મચક્ર જોજનગત ઉન્નત, દુંદભિ નાદ બાજાં જડતે ॥ સુરનર કિન્નર અસુર વિદ્યાધર, ચઉવિહ સંઘ પૂજા કરતે ॥ ચોસઠ ઇંદ્ર સબ કરે આરતિ, ગણધર વાણી મુખ પઢતે ॥ જૈન ધર્મ પાયે નરભવમેં મુક્તિ, નીસેણી તબ હી ચડે ॥ અરિ૦ ॥ ૪ ॥ ચાર પર્ષદા ધર્મસભામેં, ધર્મરાજકી સેવ કરે ॥ ઘાતી અઘાતી કરમ ખપાકર, શુદ્ધાતમ શુભ ભાવ ધરે ॥ લોકાલોક પ્રકાશ કરત હે, નય સાત નવ તત્ત્વ ભાસે ॥ ઉત્પાદ વ્યય ધ્રુવ સત્તામેં, નવપદ નિશ્ચે, ગુણ ભાસે ॥ મનુગમ ઉદય જિનરાજ સભામેં, હાથ હૈયમેં ચક્ર ખડે ॥ અરિહંતજીકે સમવસરણમેં ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री पार्श्वनाथस्वामीनी लावणी.

પારસનાથ વિખ્યાત જગતમેં, જિનશાસનમેં જયકારી ॥ જસ ગુણ મહિમા અપરંપાર હે, ધ્યાન ધરે સુરનર નારી ॥ એ આંકણી ॥ નાથ નિરંજન ભવદુઃખ ભંજન, તત્ત્વજ્ઞાનકે દરિયા હે ॥ જ્યોતિ સ્વરૂપી જગદાનંદન, જગ જસ કિરતિ વરિયા હે ॥ પારસ૦ ॥ ૧ ॥ નગર બનારસી વરતે જગમેં, અશ્વસેન નૃપ અધિકારી ॥ વામા કુખે કુળ અજુવાળણ, પ્રગટ્યા પારસ પટધારી ॥ પારસ૦ ॥ ૨ ॥ નરક નિગોદ ભયા અજુવાળા, આસન કંપ્યા સુરપતિકા ॥ છપ્પન દિગ્કુમરી કરવા આઇ, જનમ મહોત્સવ જગપતિકા ॥ પારસ૦ ॥ ૩ ॥ ચોસઠ સુરપતિ પ્રણમી પ્રભુને, મેરૂ ગિરિ લઇ ન્હવરાવે ॥ કરી મહોચ્છવ માતા પાસે, મૂકી સરગે સુર જાવે ॥ પારસ૦ ॥ ૪ ॥ અનુક્રમે જોવન પાયા જિનજી, વિષયારસમેં વરણાવે ॥ માત પિતા કરિ હરખે મહોચ્છવ, રાણી પ્રભાવતિ પરણાવે ॥ પારસ૦ ॥ ૫ ॥ અદ્‌ભૂત રૂપ

અનુપમ જોડી, દંપતિ વિલસે સુખ સાગર ॥ મેહેલ મનોહર મનકી મોજ, પ્રેમ પુરાતન ધરી પ્યાર ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૬ ॥ એક દિન ગોખેં રમતાં સમભર, સારી પારા સુખકારી ॥ લોક કુળાહળ કૌતુક કરતાં,' જાતાં દેખ્યાં નર નારી ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૭ ॥ પાર્શ્વકુમર તબ પૂછત પ્રેમે, કહાં ચલત હે જન સારે ॥ લોક કહે એક આયો તાપસ, કહેરકે હે ખમનારે ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૮ ॥ ખલક ચલે દુનિયા દરસનકુ, લેઇ પૂજાકી પતરાળી ॥ મિષ્ટાન્નાદિક મોદક મેવા, ખાનપાનકુ ઘૃત શાળી ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૯ ॥ સુનકે પાર્શ્વકુમર પણ જોવા, આવે આશ્રમ કાનનમેં ॥ દીઠા જોગી તપ હી તપતા, તમક તેજરો તાનમમેં ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૦ ॥ પંચ કુંડ પાવક પરજળતા, અધબિચ બેઠા આસનમેં ॥ ઊર્ધ્વ ભુજા કરી સાહી જપમાળા, ધ્યાન ધરંતા સાસનસેં ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૧ ॥ ભૂંયે લુઠતી જટાસે લેઇ, હરમુદ્રિત કરી દુનિયાસેં ॥ લાલ સિંદૂર લપેટ્યા ભાલે, અંગ વિભૂતિ ભુગિયાસે ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૨ ॥ નાગ જલતા દેખી દયાળા, અવધિજ્ઞાન ધરી માનનમેં ॥ કહે જોગીકુ ક્યા તન જાળે, જીવદયા બિન જાનનમેં ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૩ ॥ તબ જોગી કહે સુણો નૃપનંદન, મત છેડો તુમ મુનિયનકો ॥ ગજ ઘોડા રથ ખેલ ખેલાઓ, જાઓ ઠગાવો દુનિયનકોં ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૪ ॥ હમ જોગી અવધુત એકીલા, વનવાસી વિચરંદા હે ॥ ગુરુકે જ્ઞાન સહી સર ભીતર, જોગી નિર્મલ શકરંદા હે ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૫ ॥ કૌન ગુરુ તુજ ભેખ ધરાયા, નવિ ઓળખાયા ધરમનકું ॥ દિક્ષા ભરમ ભરાયા તુજ કે, દાયા કષ્ટ કરનનકું ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૬ ॥ હમ ગુરુ ધરન ધિરાના અગે, માયા મમતા નવિ ધરતા ॥ કંચન કામિની સંગ ન કરતા, અતિનારીપદ અનુસરતા ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૭ ॥ કાષ્ઠવિતાસે નાગ નિકાસા, દાન સુનાયા નવપદકુ ॥ પ્રભુ દરસેં પરમેષ્ઠિ ધ્યાને, સઅવતાર અસુર ઇંદકું ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૮ ॥ પાર્શ્વકુમરકી થઇ પરસંસા, કમઠ લજાણા લોકનમેં ॥ દેશ ધરનેં પાર પ્રભુ પર, નરેના અહનિશ ધ્યાનનમેં ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૧૯ ॥ કષ્ટ કિયા અજ્ઞાન કરીને, દેવ થયો સુન તન્નનકો ॥ તદપિ પ્રચંડ વેર સુભાવે, પૂરવ પાર્શ્વ તનનકો ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૨૦ ॥ નિજ ઘર આવી નાથ નિહાળે, નિરખ્યાં નારકું નેમિને ॥ સુખ મનાર નહિ તન મનથી, પત્નીસાને મન દીને ॥ પાર્શ્વ૦ ॥ ૨૧ ॥ લેઇ સંયમ મમતા મૂકી, ઇંદ્રના અહનિશ ધ્યાનમેં ॥ પાર્શ્વ જીવ દયા પાળો, વર સુર સાખી માનનમેં ॥ પા૦

સ૦ ॥ ૨૨ ॥ જિન નાસા લગે નીર ભરાણાં, તો ભી ન ચળિયા ધ્યાનનસેં ॥ આસન કંપિત દેખત અપના, ધરણીધર જુવે જ્ઞાનનસેં ॥ પારસ૦ ॥ ૨૩ ॥ દમતા દેખી અપના સાહિબ, કમઠાસુર મદ હારણકું ॥ ધરણીધર પદમાવતી આવે, શ્રી જિન કષ્ટ નિવારણકું ॥ પારસ૦ ॥ ૨૪ ॥ સહસફણા શિર છત્ર બનાવી, ધરણીધર રહે કરજોડી ॥ પદમાવતીકું લહિ શિર સાહી, કમઠ હકાર્યો જઇ દોડી ॥ પારસ૦ ॥ ૨૫ ॥ દુંદુભિનાદ બજાયા દેવે, રંગ રાગ ગુણ ઉચ્ચરતા ॥ ધરણીધર પદમાવતી નાચે, ઠમકે પાયલ પગ ધરતા ॥ પારસ૦ ॥ ૨૬ ॥ ઝાંઝર ઝણકે નેપુર રણકે, ધમકે ઘુઘરી પાયનમેં ॥ ઘૂમરિ દેતા લુંછન લેતા, તતથઇ તાન મચાવનમેં ॥ પારસ૦ ॥ ૨૭ ॥ નય નવિ ભાંતે નચતી નાટક, લળિ લળિ નાક નમાવત હે ॥ અષ્ટકરમ દળ દૂર હઠાવી, શુકલધ્યાન પ્રભુ ધ્યાવત હે ॥ પારસ૦ ॥ ૨૮ ॥ નાથકે ચરણે શીશ નમાવી, અમર ગયા નિજ આવાસેં ॥ પ્રગટ્યા કેવળજ્ઞાન પ્રભુકું, પહોત્યા શિવપુર સહવાસેં ॥ પારસ૦ ॥ ૨૯ ॥ જ્ઞાન- ધ્યાનસેં ગોઠ મચાવો, રંગ મચાવો અનુભવકો ॥ જિન ગુણ ગાવો ભાવના ભાવો, તાપ સમાવો ભવ દવકો ॥ પારસ૦ ॥ ૩૦ ॥ અધિક માસ ઓગણીસેં એકે, શ્રાવણ માસે શુધિ શાળી ॥ રંગવિજય રહી રાજનગરમેં, કહી લાવણી લટકાળી ॥ પારસ૦ ॥ ૩૧ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री महावीरस्वामीनी लावणी.

ઉત્તમ જીવ જદ ઉદર આયે, હુવે સુપનાં જિનકી માતાકું ॥ તેજવંત નહિ છુપકર રહેતા, માલમ પડતા હે સબકું ॥ ચોવીશી તો હો ગઇ યારો, જિનશાસન જિનકા ચલતા ॥ કૌન પુરુષકું યાદ કરું મેરે, રૂંવે રૂંવેમેં રમ રહેતા ॥ દેવાનંદા બ્રાહ્મણિકે ઘર, પ્રથમ ગરભ ઉનને લીયાથા ॥ મહા સુખમેં બેઠે ઇંદર, આસન ઉનકા કંપાથા ॥ ફિકર હુઇ ઇંદર રાજાકું, વિચાર દિલમેં કરતાથા ॥ અવધ છોડ કર દેખા ઇંદ્રને, ઉનકું માલમ પડતાથા ॥ દેશી ફેંકની ॥ દેખા તિર્થંકર બ્રાહ્મણ ઘરકું, ફિકર હુઇ ઇંદર રાજાકું ॥ બોલાવે હરિણગમી દેવતાકું, લે જાઓ ગરભ ત્રિસલા ઘરકું ॥ અશુભ નિદ્રા ઢાળી ગરભ, હરણે ચલે ઉનકે ઘરકું ॥ તેજવંત નહિ છુપકર રહેતા, માલમ પડતા હે સબકું ॥ ૧ ॥ ગરભ બદલ કર ચલે હરિણગમી, આય બેઠે ફિર આસનકું ॥ ચઉદ સુપન ફિર માતકું દેખે, જીદે જીદે કહેતે તુમકું ॥

પહેલે સુપને ગજવર દેખા, વૃષભ સિંહ કહેતા તુમકું ॥ ચોથે લક્ષ્મી માતા આઇ, પાંચમેં પુષ્પકી માલાકું ॥ છઠ્ઠે ચંદ્રમા સાતમે સૂરજ, આઠમે દેખી ધજાકું ॥ નવમે કળસ અમીય ભરેલા, પદ્મ સરોવર કહિ તુમકું ॥ દેશી ફેરકની ॥ અગીયારમે ખીરસાગર દેખા, બારમે વિમાન તુમ કર લો લેખા ॥ તેરમે રતનકી કરો પરિક્ષા, ચઉદમે અગ્નિશિખાકું દેખા ॥ સુપન દેખકર રાણી જાગી, કહેને લાગી સ્વામીકુ ॥ તેજવંત નહી છુપકર રહેતા, માલમ પડતા હે સબકું ॥ ૨ ॥ બડી ફજર હુઇ ઉઠ સિદ્ધારથ, પૂછે સુપનપાઠકકું ॥ ગ્યાન ધ્યાનસેં બોલ્યા પાઠક, ઉત્તમ જીવ આવ્યા ઉદરકું ॥ તીન ભુવનકે નાથ હિ ચક્રી, હોવેગા કહેતા તુમકું ॥ પુન્ય સામે જનમ લિયાથા, સિદ્ધારથ રાજા ઘરકું ॥ ઓચ્છવ મહોચ્છવ કારણ ઇદર, લેય ગયે ફિર મેરૂકું ॥ છોટી કાયા દેખી ઉનોકી, સંશય ઉપન્યા ઇદરકું ॥ દેશી ફેરકની ॥ તીન જ્ઞાન ઉદરમે આયે, પગકે અંગુઠે મેરુ ડગાયે ॥ ફિર તિર્થંકરકું નમાયે, પછી સિદ્ધારથ ઘરકું લાયે ॥ સાત હાથકી કાયા ઊંચી, ઉત્તરાફાલ્ગુણ નખેતરકુ ॥ તેજવંત નહિ છુપકર રહેતા, માલમ પડતા હે સબકુ ॥ ૩ ॥ સોવનવરણી કાયા જિનકી, જધપર સિંહકા લછના ॥ મહા પરાક્રમ અનંત બળવંત, લોહી દુધકા હે વરણા ॥ માગશર શુદિ દશમીકે દિન, સંયમ લિયા મહાવીરને ॥ બારે વરસ લગે મૌન રહે ફિર, કરમ ઉડા દીયા ભગવાને ॥ વેશાખ શુદિ દશમીકે દિન, ભયાથા કેવળજ્ઞાને ॥ ઉસ દિન દેશના ખાલી ગઇ જબ, કોઇ ન લિયે સન પચ્ચખ્ખાણે ॥ દેશી ફેરકની ॥ અગિઆર ગણધર સંગ જિનુકે, ચઉદ હજાર સાધુ હે ઉનકે ॥ છત્રીસ હજાર સાધવી સબ મિલકે, સાચે દાખલે હે સિદ્ધાંતકે ॥ કવિ ગિરધરલાલ કહત સુરતમે, હુઇ સદ્ગુરૂકી મ્હેર હમકુ ॥ તેજવંત નહિ છુપકર રહેતા, માલમ પડતા હે સબકુ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री महावीरस्वामीनी लावणी.

મે નમું જિનશાસન, કરમ કટ જાવે ॥ વિઘન ટળી જાવે, પાપ દુર જાવે ॥ મહાવીર ચરણકું, સિર નમ્યા દુખ જાવે ॥ એ ટેક ॥ કુંડનપુરી નગરી, પિતા સિદ્ધારથ રાયા ॥ માતા ત્રિશલાદેવી, કુખે કુંવરજી આયા ॥ માતા ત્રિશલાદેવી, એસા નંદન જાયા ॥ નહી ઓીત એસો અવતાર, જગત મન ભાયા ॥ રતનકા નામસેં, સરિરે

શાતા પાવે ॥ મહા૦ ॥ ૧ ॥ મહોત્સવે ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી, મિલકર આવે ॥ જીનજીકું લેકર, મેરૂશિખરે નવરાવે ॥ ઇંદ્રજળ ધારા, બડી દેખી શંકા લાવે ॥ એ લઘુબાળક હે, રખે એને દુઃખ થાવે ॥ એમ સંશય ઇંદ્રજ, નિજ મનમાંહી લાવે ॥ મહા૦ ॥ ૨ ॥ તબ ઇંદ્રની શંકા, શ્રી જિનરાજ મિટાવે ॥ પ્રભૂ ચરણુ અંગુઠે, મેરૂ ચૂલિકા હલાવે ॥ તબ અવધી પ્રયુંજી, ઇંદ્ર જોઇ ખુશી થાયા ॥ એ જગતારણ હે, અપાર ઇનકી માયા ॥ એ અતુલબળી કે, પાર નહીં કોઇ પાવે ॥ મહા૦ ॥ ૩ ॥ એ ઇંદ્ર લાવી, નિજ માયની પાસ પોઢાવે ॥ જીન દરસન દેખી, ત્રણ્ય ભુવન સુખ પાવે ॥ એ દેવ દેવી, મિલકર દરસનકું આવે ॥ એ ધન્ય ઘડી, ધન્ય ભાગ્ય ભલા દિન પાવે ॥ એમ છપ્પનકુમારી, મિલકર મંગળ ગાવે ॥ મહા૦ ॥ ૪ ॥ સુદાન યાચકને, રાય સિદ્ધારથે દીધો ॥ કંચન ઘોડા, ગજરાજ ઉલટ મન કીધો ॥ એ રાય સિદ્ધારથ, બહુ વિધ જ્ઞાતિ જીમાવે ॥ સકળ કિયાં પકવાન, કસર નહીં પાવે ॥ એમ રાયતણા દિન, સુખે સુખે તે જાવે ॥ મહા૦ ॥ ૫ ॥ પ્રભૂયે માત પિતાને, રતિ દુઃખ નહીં દીધો ॥ એમ માત પિતાએ, આયૂષ પૂરણ કીધો ॥ પછી રાજઋદ્ધિ, છટકાઇ જિન સંયમ લિધો ॥ હુવા ચર્મતિ-થંકર, કારજ ઉત્તમ કિધો ॥ કરી તપ સંયમનેં, કર્મની ખાખ ઉડાવે ॥ મહા૦ ॥ ૬ ॥ પ્રભૂ સંયમ લઇને, બહુ વિધિ તપ નિપજાવે ॥ ખ-ટમાસી પારણો, ચંદન હાથે પાવે ॥ સતી સોળ શ્રંગારે, થઇ સુરનર ગુણ ગાવે ॥ વળી ચંદનબાળા, કર્મની ક્રોડ ખપાવે ॥ સતી છત્રીસ હજાર, સતીમાં બડા પદ પાવે ॥ મહા૦ ॥ ૭ ॥ લઇ કેવળ જીનજી, બારે અંગ ફુરમાવે ॥ જેની વાણી મીઠી, ખીર સુણિ દુઃખ જાવે ॥ જીહાં બારે પ્રકારની, પ્રષદા સુણવા આવે ॥ એવી વાણી સુધારસ, સુણિ જીન શિશ નમાવે ॥ કેઇ વ્રત કરે, ઉપવાસ વૈરાગ્ય મન લાવે ॥ મહા૦ ॥ ૮ ॥ ગૌતમ ગણુધરજી, હુવા પ્રભુજીના ચેલા ॥ જેણે તુર્ત લિયો હે, સંયમ સઘળા પ્હેલાં ॥ સહુ મળી ચુમ્માળીસેં, સાથે સંયમ લિધો ॥ સબ એક દિનમેં, દિક્ષાકો કારજ કીધો ॥ પછી ચૌદ હ-જાર, ચેલા પ્રભૂજી કને થાવે ॥ મહા૦ ॥ ૯ ॥ કળી આર્ય અનારજ, દેશ ગયા જિનરાયા ॥ અનંત કરી ઉપકાર, પાવાપુરી આયા ॥ તબ ભવિજીવ સુણીને, મનમેં અતિ હરખાયા ॥ કાર્તિક અમાસે, શિવપુર માંહી સિધાયા ॥ અબ જગત જીવતો, સિદ્ધજીકું શિશ નમાવે ॥ મ-હા૦ ॥ ૧૦ ॥ સંવત ઓગણિસેં, સાલ બત્રીસ એ ગાઇ ॥ એ માગ

સર-મુદ પુન્યમ, મેરે મન ભાઇ ॥ એક ચિંતસે, વીર જીનજીકી લાવણી ગાવે ॥ તિનકા ઘરમેં, દિન દિન પુરી સંપત્તિ પાવે ॥ જીનજીકા નામગે, પાપ કર્મ ખપ જાવે ॥ મહા૦ ॥ ૧૧ ॥ ચરણોંકા ચાકર, અર્જ કરે હો સ્વામી ॥ નંદરામકુ પ્રભુજી, તારો અંતરજામી ॥ અબ મ્હેર કરી, મોય ભવસાગરથી તારો ॥ એ જન્મ જરા ને, મરણ તણાં દુખ વારો ॥ સુખનામ ચરણકો, દાસ મહા એમ ગાવે ॥ મહાવીર ચરણકું૦ ॥ ૧૨ ॥

અથ શ્રી અજિતનાથની લાવણી.

શ્રી અજિતનાથ મહારાજ, ગરીબ નિવાજ, જરૂર જિનવરજી (૨) ॥ સેવક શિર નામે, તને ઉચ્ચારે અરજી ॥ કર માફી મ્હારા વાંક, રઝળિયો રાંક, અનંતા ભવમેં (૨) આવ્યો છુ ત્હારે શરણ, બળી દુઃખ દવમે ॥ ક્રોધાદિક ધુતારા ચાર, ખરેખર ખાર, લગ્યા મુજ કેડે (૨) વળી પાપી મ્હારો નાથ, છેક છંછેડે ॥ આ મુજરો મુજ ભગવાન, કરૂં ગુણગાન, ધ્યાનમા ધરજી (૨) સેવક૦ ॥ ૧ ॥ મેં પૂર્ણ કર્યાં છે પાપ, મુઆજો આપ, કહું કરજોડી (૨) મુજ ભૂડામાં ભગવાન, ભૂલ નહીં થોડી ॥ જીવહિંસા અપરંપાર, કરી કિરતાર, હવે શું કરવું (૨) જૂઠું બહુ બોલી નાથ, સાચને શું હરવું ॥ તુજ ખોળામાં મુજ શિશ, જાણ જનદિશ, ગમે તે કરજી (૨) સેવક૦ ॥ ૨ ॥ મે કર્યા બહુ કુકર્મ, ધરી નહી ધર્મ, પૂર્ણ હું પાપી (૨) અવળો થઇ ત્હારી આણ, સેજ ઉત્થાપી ॥ મેં મૂરખ નિંદા ઘણી, મુનિવરતણી, કરી હરખાયો (૨) પરદાર દેખી લંપટ, હું લલચાયો ॥ કિંકર કહે કેશવલાલ, આણીને વ્હાલ, દુખ તું હરજી (૨) સેવક૦ ॥ ૩ ॥

અથ શ્રી આદિનાથની લાવણી,

શ્રી આદિનાથ નિરવાણી, નમુ એમે ધ્યાની ॥ નમુ૦ ॥ ભવ જીવ તરણકે કાજ, બનાઇ વાંણી ॥ તુંમ નાભિરાયા કુલધારી, બડે અવતારી ॥ બડે૦ ॥ ખુલ રહી ખલકમેં દૃખુમ, કેસરકી ક્યારી ॥ દુમ મમતા મનકી મારી, આતમા તારી ॥ આતમા૦ ॥ તજ દીઇ વિપતી વિષયનકી, જાણકર ખારી ॥ તુમ કરી મુગત પટરાણી, જગતમેં જાણી ॥ જગતમેં૦ ॥ ભવજીવ તરણકે કાજ, બનાઇ વાણી ॥ ૧ ॥ જાણ્યા સુરનર સુખ રામી, હુના હે ઉદાસી ॥ હુવા૦ ॥ જલ

ગઇ જબર જંજાળ, જગતકી ફાંસી ॥ તુમ જગતપતિ અવિનાશી, મુક્તિકે વાસી ॥ મુક્તિકે૦ ॥ તેરે દરશનસેં સબ દુઃખ, દુર ગયો નાશી ॥ પ્રભુ કરી સફળ જીંદગાની, મેરે મન માની ॥ મેરે૦ ॥ ભવ જીવ તરણુકે કાજ, બનાઇ વાણી ॥ ૨ ॥ બડે જોતવંત જિનરાજ, જગતમેં બાજે ॥ જગતમેં૦ ॥ તેરો દરશાન હે સુખદાય, સુધારે કાજે ॥ તેરી ધુંન ગગનમેં ગાજે, સુરપત લાજે ॥ સુરપત૦ ॥ ગલ ગયા ગરવ પાખંડ, કામના ભાજે ॥ નાટક નાચે ઇંદ્રાણી, અધિક ધુંન આણી ॥ અધિક૦ ॥ ભવ જીવ તરણુકે કાજ, બનાઇ વાણી ॥ ૩ ॥ તેરી મહિમા કહીય ન જાવે, પાર નહીં પાવે ॥ પાર૦ ॥ ગાંધર્વ સુરપત સબી, તેરે ગુણ ગાવે ॥ તેરે ચરણોસેં લપટાવે, સરસ લવલાવે ॥ સરસ૦ ॥ નરનાર હીયાકે માંહે, ભક્તિ તેરી ચાહાવે ॥ તેરી તૃષ્ણા સબ વિરલાણી, મુક્તિકું ઠાણી ॥ મુક્તિકું૦ ॥ ભવ જીવ તરણુકે કાજ બનાઇ વાણી ॥ ૪ ॥ મરૂદેવા કુખકા જાયા, અમરપદ પાયા ॥ અમર૦ ॥ છપનકુંમરી નારી, મીલી જશ ગાયા ॥ દુરગતકો દુઃખ વિરલાયા, સફળ કરી કાયા ॥ સફળ૦ ॥ જીનદાસ નિરંજન દેખ, શરણ તેરે આયા ॥ સમકિતકી સેજ પીછાની, મીલી મોહે ટાણી ॥ મીલી૦ ॥ ભવ જીવ તરણુકે કાજ, બનાઇ વાણી ॥ ૫ ॥

अथ श्री केसरीयाजीनी लावणी.

સુનીયો રે બાતા સદાશીવજી, મત ચઢ જાના કુલદેવા ॥ ગઢપતિ ઉનકા બડા એ ડંકા, અંત છેડો તમ ઉનદેવા ॥ સગતારેપત ચુડાવત બોલે, અમહી નોકર ઇનહુકા ॥ હિંદુપતસેં હાથ જોડકર, તીન ભવનમેં હે ટીકા ॥ સુનીયો૦ ॥ ૧ ॥ સરગ મરત પાતાળ સુનીયે, સુરીનર મુનિજન ધાવત હે ॥ ઇંદ્ર ચંદ્ર મુનિ દરશન આવે, મનકી મોજા પાવત હે ॥ સુનીયો૦ ॥ ૨ ॥ ગયા રાજ દિન કેસે આવે, નિરધનીયાકું ધન દેવે ॥ બાજ ખીલાવે સુંદર લડકા, સદા સુખી રહે તુમ સેવે ॥ સુનીયો૦ ॥ ૩ ॥ તારે ઝાઝ સમુદરમાંહે, રોગ નિવારે ભવ ભવકા ॥ ભુપ રંગકો રંગ દિયો હે, ચોરન બંધન હરિદેયા ॥ સુનીયો૦ ॥ ૪ ॥ ધું ધું ધું ધું ધુંસા બાજે, દેશો દેશપર હે ડંકા ॥ બાળે તાતીયા યું કર બોલે, મત બતલાવો બડબંકા ॥ સુનીયો૦ ॥ ૫ ॥ રાણાજી કહે ઉમરાવ વજીરને, માનત નહીં અમ એ

બાતા ॥ તારી કરણી તું પાવેગા, મેં નહીં આવું તુમ સાથાં ॥ સુની ગો૦ ॥ ૬ ॥ મુછ મરોડી ચઢે અભિમાને, ઝેર ભર્યા હે નજરોમેં ॥ રીખબદાસ કહે સાહેબ સચા, દેખ તમાસા ફજરોમેં ॥ સુનીયો૦ ॥૭॥

અથ શ્રી શાંતિનાથની લાવણી.

શેહેર જુનેમે શાંતિ બિરાજે, અંગભર ફુલનકી માળા ॥ અગડદમ બગડદમ નોબત બાજે, ઘટ બાજતા ચોતાળા ॥ ગજપોર નગરીમેં તેરા જનમ હે, ઘેર ઘેર મંગળ સબ ગાવે ॥ ઇંદ્ર લોકથી ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી, ઓછવ કરનેકું આવે ॥ ચાલીસ ધનુષ સોવન તેરી કાયા, મૃગ લંછન તેરે પાયા ॥ વિશ્વસેનકે કુળમેં શોભિત, માતા અચરાકે જાયા ॥ સરગ મરત પાતાળ ત્રિલોકમેં, હુવા જોતકા અજવાળા ॥ અગડદમ૦ ॥ ૧ ॥ કેસર ચંદન ઘણા ઘસીને, પૂજા કરૂં જિનેસરકી ॥ અનુપમ આગી ખુબ બની હે, જાગી જોત માહારાજકી ॥ અશરણ શરણ પતિત દુખ વારણ, કરૂણા સાહેબ તુંમ ધણી ॥ મુજ કરણી શુભ મતિ જો જાગે, કૃપા કરો મોરી ભક્તિ ભણી ॥ તેરે નાસસેં નવનિધ પાવે, શાતિનાથજી મતબાલા ॥ અગડદમ બગડદમ૦ ॥ ૨ ॥ આંગી તેરી અજબ બની હે, શાતિનાથ સાહેબ મેગ ॥ જડાવકી ટુમ મોહે ટીલડી, હીરા ચકતા હે ચોફેરા ॥ અંગભર ફુલન જટા બની હે, ચમર ઉડતા ચોફેરા ॥ ધુપ ધાન ઓર જાત બની હે, શિર સોહે મોતી તોડા ॥ નવ રતનના હાર ગલેમે, જેસા ચંદ્રકા અજવાળા ॥ લાગી જોત તેમ જોત જગતમે, દીપે તેજકા અજવાળા ॥ અગડદમ બગડદમ૦ ॥ ૩ ॥ તેરે નામમેં સબ જીગ મહીમાં, ધન તું મારી કરણીકું ॥ શાતિનાથજી મે શેવક તુમારા, મેરી લાજ અપને ધરકું ॥ શાતિ કહોને રે શાતિનાથજી, સમરણ કરતા સબ તેરા ॥ સામી સાજકી હોતી આરતિ, શામ સુરત દીસે પ્યારી ॥ આરતિ ઉતારે આનંદ ગાવે, બાજે મરદંગ ગડતાળા ॥ અગડદમ બગડદમ૦ ॥ ૪ ॥ પુજા કહે રે પ્રભુ સાહેબ મેરા, ચરણ પખાળું મેં તેરા ॥ જનમ મરણકા ભય નિવારો, તારો ભવસાયર ફેરા ॥ લખ ચોરાશી ભવમેં ભમીઓ, જેસા ધાંણીકા ફેરા ॥ શાંતિનાથ મુજ પાર ઉતારો, ગરીબ ચાકર મેં તેરા ॥ ભાણુચંદ કહે ભય નિવારો, બાજે ગીતકા પડિયાળા ॥ અગડદમ બગડદમ૦ ॥ ૫ ॥

અથ શ્રી નેમનાથની લાવણી.

હે ગયા દગા દિલદાર, સુનો મેરી માઇ ॥ સુનો૦ ॥ લગી રહી નેમ દરશનકી સરસ અશનાઇ ॥ અબ અજબ બની જો નેમ, મેરે શિર છાજે ॥ મેરે૦ ॥ જાદવકી દેખી જાંન જગત સબ લાજે ॥ એસો નેમ નવલ એક બિંદ, અનોખો બાજે ॥ અનોખો૦ ॥ સુરિનર ગાવે ગીત ગગનમેં ગાજે ॥ અબ દોડ દોડ સબ દુનિયાં, દેખન આઇ ॥ દેખન૦ ॥ હે ગયા દગા દિલદાર સુનો મેરી માઇ ॥ ૧ ॥ અબ ચઢયા નેમ તોરણકું, આનંદ દિલે ધર કર ॥ આનંદ૦ ॥ સજ આયા સુરંગી સાજ કીલોલાં કર કર ॥ મેં પાયો પરમ આનંદ, હરખ હીયા ભર કર ॥ હરખ૦ ॥ લે ગયો પતિ નેમિનાથ મેરા મન હરકર ॥ સખી સંપત મુજ આંગનમેં, આજ ચલ આઇ ॥ આજ૦ ॥ હે ગયા દગા દિલદાર સુનો મેરી માઇ ॥ ૨ ॥ અબ એણે અરસરમેં સુરત, શ્યામકી લાગી ॥ શ્યામકી૦ ॥ પશુવનકી સુણી પોકાર દયા દિલ જાગી ॥ જીને લઇ પરબતકી વાટ, ત્રશના ત્યાગી ॥ ત્રશના૦ ॥ શિવરમણીકે શિર બિંદ બન્યો બેરાગી ॥ અબ તેલ ચઢી રાજુલકું, ખઠી છટકાઇ ॥ ખડી૦ ॥ હે ગયા દગા દિલદાર સુનો મેરી માઇ ॥ ૩ ॥ અબ રેતીકે સરોવરમેં, ટીપે નહીં પાંની ॥ ટીપે૦ ॥ જીન ગુણ ગાયા નહીં જાય અલપ જીંદગાની ॥ અબ કઠણ જીવ દુરગતકો, બન્યો મેં દાણી ॥ બન્યો૦ ॥ જીનદાસ કરો ભવપાર દયા દિલ આંણી ॥ અબ સરણ સતીકે બેઠા, વિનતી ગાઇ ॥ વિનતી૦ ॥ હે ગયા દગા દિલદાર સુનો મેરી માઇ ॥ ૫ ॥

અથ શ્રી નેમનાથની લાવણી.

એજી હું મ તજકર રાજુલ નાર, તજ્યા સબ ઘર રે ॥ તજ્યા૦ ॥ મેં નમું નેમકે પાય, ગયે ગિરિવર રે ॥ ટેક ॥ મેં પ્રિત પિયાકી કરકે, પલ્લે લાગી ॥ પલ્લે૦ ॥ તુમ ત્યાજ ચલે બિન ખંડ, હુવે બેરાગી ॥ એક રાજીમતિ સતવંતી, ભાવસેં ત્યાગી ॥ ભાવસેં૦ ॥ તેરે અંતર ઘટમેં જોત, જ્ઞાનકી જાગી ॥ એમ રોતી રાજુલ નાર, નેન ભર ભર રે ॥ નેન૦ ॥ મેં નમું નેમકે પાય, ગયે ગિરિવર રે ॥ ૧ ॥ મેં નહીં કીની તકસીર, પીયા કયું રૂઠે ॥ પીયા૦ ॥ મેરે ઘર કુટુંબ પરિવાર, સદા સબ રૂઠે ॥ મેં હંડી ધકે માંહે, જોબન સંબ લૂંટે ॥

જોબન૦ ॥ મેં ચલું નેમકે પાસ, પ્રીત કેમ તુટે ॥ મેરે નેમ વિના ન હી ઓર, જગતમે વર હૈ ॥ જગતમે૦ ॥ મેં નમું નેમકે પાય, ગએ ગિરિવર રે ॥ ૨ ॥ મેં અરજ કરૂં કરજોડી, કરોજી મન પરશાન ॥ કરોજી૦ ॥ મેરે ગિરપર નેમ સરદાર, દીજે મુજ દરશન ॥ મુજ સુખ સખીયનકા દેખ, લાગે મોએ તરશન ॥ લાગે૦ ॥ મેરે આયો આખ, મેં નીર, લગે નિત બરશાન ॥ મુજ મન મીલનકી આશ, મીલો કોઇ કર લે ॥ મીલો૦ ॥ મે નમું નેમકે પાય, ગયે ગિરિવર રે ॥ ૩ ॥ તુમ તજકર ગજુલ નાર, મુક્તિમેં મેહેલી ॥ મુક્તિમે૦ ॥ પછી નેમ ગયે ગિરનાર, કરમ સબ ઠેલી ॥ મેં નિત ઉઠકર પ્રભાત, નમું પદ પેહેલી ॥ નમું૦ ॥ મેરે નેમ વિના નહી ઓર, જગતમેં બેલી ॥ અબ અરજ કરે જીનદાસ, સુનો જીનવર રે ॥ સુનો૦ ॥ મેં નમું નેમકે પાય, ગએ ગિરવર રે ॥ ૪ ॥

અથ શ્રી રાવણને ઉપદેશની લાવણી.

કહે બિભીષણ સુણ ભાઇ રાવણ, અરજ કરૂં હું હિતકારી ॥ તીન ખંડકો નાથ કહીજે, પાછી આપો પરનારી ॥ એ આંકણી ॥ રાજા જનકની પુત્રી કહીજે, મિથિલાનગરી અધિકારી ॥ ભામંડળકી બેહેન કહીજે, વિદ્યાધરમેં શિરદારી ॥ કહે૦ ॥ ૧ ॥ રામચંદ્રજીએ ધનુષ્ય ચડાયા, સીતા કીધી ઘર નારી ॥ વિદ્યાધરકું જોર દિખાયા, જબ સીતાકી છોડ લારી ॥ કહે૦ ॥ ૨ ॥ રામચંદ્રકા છોટા ભાઇ, કોટિશિલાને ઉઠાવી ॥ સીતાના તે દેવર કહીએ, લક્ષ્મણ નામ જે કહેવાવી ॥ કહે૦ ॥ ૩ ॥ તે ઘરની છે એહ સુંદરી, સતીયોમાંહે સિરદારી ॥ ઓર પુરુષકું નહી આદરે, જો હોય ઇંદ્ર અવતારી ॥ કહે૦ ॥ ૪ ॥ સુપનામાં નહિ વછે સુંદર, કિસી ગણતીમે નહિ તેરી ॥ તું તો રાજા અન્નનો કીડો, છોડ દિયો ઉનકી નારી ॥ કહે૦ ॥ ૫ ॥ જો તુ ઇનકો મગ ન છંડે, આંખ મીચકર અંધકારી ॥ કામ બુદ્ધિકેં કયો કર સૂઝે, ફોજ દળ હુવા તૈયારી ॥ કહે૦ ॥ ૬ ॥ રામચંદ્રે સુગ્રીવ નમાયે, વિદ્યાધરકો સિરદારી ॥ વિદ્યાધર દળ બહુ જગાયા, રામચંદ્ર હુવા તૈયારી ॥ કહે૦ ॥ ૭ ॥ કહુ માની મેલી દે સીતા, નીકળ લંકા લે ઘેરી ॥ ઘણા સુભટ તુજ હામ્યા જાને, કરશે તે લંકા ઢેરી ॥ કહે૦ ॥ ૮ ॥ તોરા જોર કાઇ ન ચાલે, પરત્રિયાકી કીધી ચોરી ॥ સા પુરૂષાકો પરે પાધરી, અરજ લિયો હૈરૂ મારી ॥ કહે૦ ॥ ૯ ॥ તું જા

ણે હું ઘણો જોરાવર, તીન ખંડકો સિરદારે ॥ સીતા પાછી નહીં મેલે તો, રામચંદ્રજી નહીં હારે ॥ કહે૦ ॥ ૧૦ ॥ એ નારીનો સંગ કરંતાં, હોશે ખરાબી ઘણી ત્હારી ॥ દુનિયામેં ફજેતી હોવે, નરભવ જનમાંતર હારી ॥ કહે૦ ॥ ૧૧ ॥ એહ મંદિરને એહ માળિયાં, સહસ બત્રીશે તુજ નારી ॥ એક સીતાને કારણ ભાઇ, હોવે નરકકા અધિકારી ॥ કહે૦ ॥ ૧૨ ॥ કહ્યું માની મેલી દે સીતા, તો કરશું સેવા ત્હારી ॥ નહિ તો ઊઠીને અમે જાશું, રામચંદ્ર શરણા ધારી ॥ કહે૦ ॥ ૧૩ ॥ રીશ કરી તવ બોલ્યો રાવણ, કિસી ગિણતિ રાખું ત્હારી ॥ સીતાને પાછી નહિ મેલું, કરશું મ્હારી પટ નારી ॥ કહે૦ ॥ ૧૪ ॥ બિભીષણ ઉઠીને ચાલ્યો, તીસ અક્ષોહિણી લઇ સારી ॥ રામચંદ્ર કહે આવો લંકેસર, આદરમાન દિયો ભારી ॥ કહે૦ ॥ ૧૫ ॥ હિત શિખ નહીં માની દુષ્ટે, નરક મેલ પહોંચ્યો જાઇ ॥ કહે જિનદાસ સમજજો ચેતન, સુગુરુ વચન ચિત્ત સુખદાઇ ॥ કહે૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री महातपस्वी धन्नाअणगारनी लावणी.

(સોળ સ્વપ્નની લાવણીની દેશીમાં.)

શ્રી વીર જિનેશ્વર નમત સુરેશ્વર, ચોત્રિશ અતિશય કરી છાજે ॥ સકળ કર્મ ભય ભર્મ મિટાયા, વાણી પેંતિસ જ્યોં ઘન ગાજે ॥ પાખંડી બંડ અફંડ કરે નહિ, ભગે શિયાળ જ્યોં સિંહ દેખી ॥ અપરંપાર મહિમા જિનવરકા, હોયે ખુશી ભવિજન પેખી ॥ ગ્રામ નગર પુર પાટણ ફિરતે, નગર રાજગૃહીકું આયા ॥ ધન ધન્નો મુનિરાજ ઝાજ સમ, સબ મુનિવરમેં સરસાયા ॥ ધન૦ ॥ ૧ ॥ બાગવાન દિલ હરખ આનકે, કહેતા શ્રેણિક રાજનકે ॥ પુણ્ય ઉદય પ્રભુ બાગમેં આયે, સંત બહુત મુનિ હે ઉનકે ॥ બિદાદેકે ચલે રાજ અસવારી, વંદન કર બેઠે સામે ॥ પ્રભુજી દે ઉપદેશ સભામેં, પૂછે શ્રેણિક શિર નામે ॥ કહો મુજ દિનદયાળ કૃપા કર, તુમ સબ જાણક જગરાયા ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ ચઉદસહસ મુનિ સંગ આપકે, શિવપુર આશ કરે સારા ॥ નિજમેં તજ હે કોન ઇનોમેં, કરણીમેં દુક્કરકારા ॥ પ્રભુજી કહે સબ મોતીમાળ સમ, સંયમ કરણી હુંશિયારા ॥ દુક્કર દુક્કરકાર સકળમેં, ધન્ના મુનિવર અધિકારા ॥ નામ ઠામ કરણીકા પરસન, પૂછે શ્રેણિક ઊમાયા ॥ ધન૦ ॥ ૩ ॥ કાકંદી નગરીકે અંદર, ગાથાપતિણી ભદ્રા નામે ॥ ધન્નો સુત ગુણવંત વિચક્ષણ, બહોતેર કળા

જોવન પામે ॥ બત્તિમ લડકી ભૂપતિયોંકી, બહુત ધૂમસે પરણાઇ ॥ બત્તિસ બત્તિસ જિનસાં દાયજે, બસ એકસો બાવણ આઇ ॥ પડે નાટક ધમકાર મહેલમેં, ભોગ ભોગવે મન ચાયા ॥ ધન૦ ॥ ૪ ॥ એક દિન ત્રિશલાનંદ દિવાકર, કાકંદી નગરી આયા ॥ જિતશત્રુ નૃપ પ્રજાલોક સબ, શ્રી જિન દરિસણકું ધાયા ॥ ધન્નાશેઠ પણ આયા ઉલટ ધર, વંદન કર બૈઠે આઇ ॥ ફરમાયા ઉપદેશ ધરમકા, ધિગ ધિગ ધિગ હે જગતાઇ ॥ રાચ રહ્યા જગ જીવ અજ્ઞાની, માને મેરી સંપત આયા ॥ ધન૦ ॥ ૫ ॥ તન ધન જોવન સર્વ અથિર હે, પુદ્ગળ શોભા હે સારી ॥ માત પિતા ઓર કુટુંબ કબીલા, મતલબકી જગમેં યારી ॥ ત્રાણ શરણ નહિ મરણ રોગમેં, ઇસ્મે કુછ નહિ હે શંકા ॥ કાયકી શીશી ફુટે પલકમે, મત મગરૂર કરે અંગકા ॥ ધરમ ધ્યાન દોઇ હે તુજ સંગી, જગ સબ સુપનેકી માયા ॥ ધન૦ ॥ ૬ ॥ કામ ક્રોધ મદ રાગ દ્વેષ છળ, સકળ કરમકે બંધન હે ॥ ચેતનકું બેહાલ કરે હે, ચાર ગતિ દુ:ખ ફંદન હે ॥ જબલગ જરા વ્યાધિ નહિ આવે, ઇંદ્રિયકા બળ ઘટે તેરા ॥ જિમ પહેલે હુંશિયાર હોય કર, ધરમ ધ્યાન કરી લ્યો ગહેરા ॥ શિવસુખકી જો ચ્હાય તુમારે, એ કહેણી માનો ભાયા ॥ ધન૦ ॥ ૭ ॥ ધન્નો શેઠ વૈરાગ આણ્યુ દિલ, કહે સાહિબશું શિર નામી ॥ આપ કહી સો હે સબ સચ્ચી, મેં સંયમ લેવણ કામી ॥ જનનીકી આજ્ઞા લે આઊં, પ્રભુ કહે સુખ તુમ તાંઇ ॥ ઉેર કરો મત ધર્મ કામમેં, ગઇ પળ સો આવે નાંહી ॥ વદન કર ચલ આયા માતપેં, અનુમતિ માગે ઉલસાયા ॥ ધન૦ ॥ ૮ ॥ પુત્ર સવાલ સુણી તતક્ષણ સા, મૂર્ચ્છા ખાય પડી ધરતી ॥ દાસી મિલકર કરી સચેતન, આંખો બુંદનમેં ઝરતી ॥ કહે પુત્રકું સંયમ કિરિયા, દુર્લભ હે તુજકું ભાઇ ॥ બત્તિસ તરુણી લઘુ વયે સારી, હાલ જાયે મત છટકાઇ ॥ મેરે પીછે તુજ વૃદ્ધ વય આયા, ફિર સંયમ લીજે જાયા ॥ ધન૦ ॥ ૯ ॥ ખડગ ધાર ઓર છુરી પાનપર, ચલણા દુષ્કર અધિકાઇ ॥ લોહ ચણા મેણદાંતે ચાવણા, વેળુ કવળ નહિ સરસાઇ ॥ પવનશું કોથળો ભરવો જૈસે, મેરુ તોલણો કઠિણાઇ ॥ ગંગાનદીકી ધાર પકડ કર, ચઢનાં જૈસે ગગન આઇ ॥ ઐસે સંયમ દુક્કર દુક્કર, તેરી હે કોમળ કાયા ॥ ધન૦ ॥ ૧૦ ॥ જનનીકા એ સવાલ સમજ કર, ધન્નો કહે સુણ રે માઇ ॥ નારી ક્યારી નરક કુંડકી, ફળ કિંપાકરી દરસાઇ ॥ કાળ જોરાવર તીન લોકમે, છોડે નહી એ કિમ તાઇ ॥ કોણ વખત

ઓર કવણ યોગસેં, પહેલાં પીછે ખબર નાંઇ ॥ મેરે તાંઇ ઝટ દે દે આજ્ઞા, જનમ મરણસેં ગભરાયા ॥ ધન૦ ॥ ૧૧ ॥ સંયમ મારગ દુક્કર દુક્કર, ઇસ્મેં ફરક નહીં આતાં ॥ કાયર કૃપણ નિર્બળ નર ઓર, ઇણ ભવકી ચાહત શાતા ॥ પરભવકી નહિ ચાહત જિસકે, સો સંયમશું થરરાતા ॥ શૂરવીરકું સહજ હે સંયમ, જગકા જૂઠા હે નાતા ॥ જો પળ જાવે સો નહીં આવે, જગનાયકને દરસાયા ॥ ધન૦ ॥૧૨ ॥ સવાલ જવાબ ભયે મા બેટાકે, અધિકથકી આજ્ઞા દીની ॥ બહુત મહોચ્છવ ઓર ઉલટ ભાવસેં, ધન્નાયે દિક્ષા લીની ॥ હાથ જોડકર કહે પ્રભુજીશું, જાવજીવ છઠ્ઠ તપ ધારૂં ॥ પારણે આંબિલ આહાર નાંખતો, મિલે તો લુઉં પારણા સારૂં ॥ ભગવંત કહે તુમ સુખ હોય સો, કરો દેવાનુપ્રિય ઇચ્છા ॥ ધન૦ ॥ ૧૩ ॥ ચઢતે ભાવ ઓર સંમ પરિણામેં, તપ ધાર્યો દુક્કરકારી ॥ કોઇ દિન આહાર મિલે નહિં મુનિકું, કોઇ દિન નહિ મિલતા વારી ॥ સૂકા લૂખા તન ભયા ભૂખસેં, લોહી માંસ સબ સૂકાણો ॥ કાચા તુંબાસો શીશ મુનિકો, નેત્ર આંત તારા જાણો ॥ ઊંડા કરેવા સો પેટ જ્યું દીખે, રસનાપાન જો સૂકાયા ॥ ધન૦ ॥ ૧૪ ॥ અંબ પેશી જ્યું નાસિકા ઋષિકી, કાચરી છાલ જ્યું કાન કયા, ઢંકપંખી જ્યું જંઘા દરસે, સૂકા સરપ જ્યોં બદન ભયા ॥ કાક પાવ જ્યું પાવકી પિંડી, આંગળી સૂકી જ્યોં મુગફળી ॥ ન્યારા ન્યારા હાડ દીસે સબ, અલગ અલગ સોળે પસળી ॥ સકળ ખુલાસા હે શાસ્તરમેં, શ્રીમુખ સાહેબ ફરમાયા ॥ ધન૦ ॥૧૫ ॥ કોયલાતિક ઓર એરંડ લકડકો, ચલતો ગાડો બજે જૈસેં ॥ ઉઠતાં બેસતાં હાલતાં ચલતાં, મુનિકે હાડ બજે તૈસેં ॥ તપ તેજસેં પુષ્ટ ભયા મુનિ, નિર્બળ બહુત ભયે તનમેં ॥ હિરતે ફિરતે શબ્દ બોલતે, સુણતે ખેદ પાવે મનમેં ॥ આયુષ્ય બળસેં કામ કરે સબ, ભાવ સંયમ નિષ્ફળ ઠયા ॥ ધન૦ ॥ ૧૬ ॥ શ્રેણિક સુણી હવાલ મુનિકા, પ્રભુકું વંદે શિર નામી ॥ ધન્નામુનિકે પાસ જાયકેં, કહે તુમ ધન અંતરજાંમી ॥ સફળ કિયો તુમ મનુષ્ય જનમકો, કરણીમેં કુછ નહિ ખામી ॥ છતા ભોગ છટકાય દિયા સબ, દુક્કર તપ કિરિયા કામી ॥ તુમ હો ગરીબ નિવાજ દયાનિધિ, ચરણ શરણ મુજ મન ભાયા ॥ ધન૦ ॥ ૧૭ ॥ મુનિકા કરી ગુણગ્રામ ભૂપતિ, પ્રભુ પ્રણમી ગયે નિજ ઠામે ॥ દિન કેતા રહિ વિહાર કિયો પ્રભુ, વિચરે પુર પાટણ ગ્રામે ॥ કોઇ દિન રાજગૃહીનગરીમેં, સમોસર્યા ફિર જિનરાયા ॥ ધર્મ જાગરણામેં

મુનિ ચિંત્યો, શક્તિ નહિ કિંચિત કાયા ॥ દિન ઉગ્યા પ્રભુ આજ્ઞા લે કે, સાધુ સાધવી ખમાયા ॥ ધન૦ ॥ ૧૮ ॥ વિપુલગિરિ પર્વતપર ચ- ઢકે, પાદોપગમ અણસણ કીના ॥ એક માસ સંથારો આરાધિ, ઋષિ સર્વારથ સિદ્ધ લીના ॥ અરથ પાઠ પઢે અંગ ઇગ્યારા, નવ મહિના દિક્ષા પાળી ॥ આદિ અંત ચઢતે પરિણામે, બહોત કરમ દિયા પર- જાળી ॥ સાત લવકા રહ્યા કમતિ આઉખા, એકાવતારી સો પદ પા- યા ॥ ધન૦ ॥ ૧૯ ॥ કોડિ તીન પંચ લાખકે ઉપર, સહસ્ર એકસઠ તીનમેં જાણો ॥ સામ નવકા ધામ બતાયા, સુકૃત કરણીકે માનો ॥ એકગો શિત્તેર કોડીકે ઊપર, લાખ સત્તાણુ પળ કહીયે ॥ સહસ્ર અ ઠાણું નવમે છન્નુ, ત્રીજો ભાગ અધિક લહીયે ॥ એક એક દમ પર ઇતની પળકો, સર્વાર્થસિદ્ધમે સુખ પાયા ॥ ધન૦ ॥ ૨૦ ॥ સંવત ઓગણીશે આડતીસ સાલે, ચૈત્ર શુક્લ ઇગ્યારસ આઇ ॥ વાર ચંદ્ર દિન પેઠ આંબોરી, ઠાઇ દેશ દક્ષિણ માંઇ ॥ મહારાજ અયવંતાઋષિ જી પ્રસાદે, તિલોકઋષિ લાવણી ગાઇ ॥ ગુણીજનની તારીફ કરી યહ, અશુભ કર્મકે ક્ષય તાંઇ ॥ ઐસી સમજ સબ ગાનાં ગુણી ગુણ, કામ સિદ્ધિ સુખ સવાયા ॥ ધન૦ ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री परस्त्री निरखवा उपर लावणी.

ચતુર પરનારી મત નિરખો ॥ શ્રાવણ કેરી રૈન અંધેરી, બીજ લિકો ચમકો ॥ રાવણ મ્હોટો રાય કહાવે, લંકાગઢ બંકો ॥ પાપ ક- રીને નરક પહોચીયો, દુખ પાયો અધિકો ॥ ચતુર૦ ॥ ૧ ॥ ધાતકી ખંડકો રાય પદ્મોત્તર, દ્રૌપદિને હરતો ॥ કૃષ્ણ નરેસરે કરી ખુવારી, જબ પુણ્ય હુવો હલકો ॥ ચતુર૦ ॥ ૨ ॥ કીચકરાયે મહા દુખ પાયો, ભીમે શું અધિકો ॥ નારી દ્રૌપદિ નેહે બિચારી, ભવ ભવમેં ભટ- કયો ॥ ચતુર૦ ॥ ૩ ॥ પરનારીકો રંગ પતંગ હે, પોવળકો ઝળકો ॥ ઓસ બુંદ જબ લગે તાવડા, ઢળક જાય ઢળકો ॥ ચતુર૦ ॥ ૪ ॥ પ- રનારીકો સનેહજ કરતાં, ધન જાવે ઘરકો ॥ દુજા દેખકર કરે ખુવા- રી, જબ વનમે ભટકયો ॥ ચતુર૦ ॥ ૫ ॥

अथ श्री स्वार्थ विषे लावणी.

કોન જગતમે ત્હારા ચેતન, કોન જગતમેં ત્હારા રે ॥ અપને અપને સ્વારથકે બમ, બિન સ્વારથ હોય ન્યારા રે ॥ કોન૦ ॥ ૧ ॥ એ આકણી ॥ સ્વારથે માત સપુત્ત બોલાવે, જી જી કરિ રહે દાસ રે

॥ વીર કહે ભગિની નિજ સ્વારથે, લાગે પિતાકું પ્યારા રે ॥ કોન૦ ॥ ૨ ॥ હય ગય રથ નાયક ધન પરધન, કોઇ ન રાખણહારા રે ॥ કાળ બેહાલ સબહીકું કરતે, કરતા મુખ પોકારા રે ॥ કોન૦ ॥ ૩ ॥ ઇંદ્રજાળ સુપના સમ જાણો, જુઠા જગત પસારા રે ॥ સેવો ચરણ કોઇ સંત જનોકે, જ્યું હોવે નિસ્તારા રે ॥ કોન૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

अथ श्री मिथ्यात्ववर्णन लावणी.

કંકરકું શંકર કરિ માને, એ કુમતિકી બાતાં હે ॥ આક ધતૂરા વેલ પાંતશું, પૂજત શિવ રંગ રાતા હે ॥ અંગદાન દેતા શિવમતિમેં, નર નારીકા નાતા હે ॥ કંકરકું૦ ॥ ૧ ॥ ચઢી જીવકા ગળા કટાવે, લોક કહે એ માતા હે ॥ તાકું પૂજ મગન મનમોહન, સો નર નરકે જાતા હે ॥ કંકરકું૦ ॥ ૨ ॥ કુગુરુશું પરભવ દુઃખ પામે, નહિ તિલ ભર એક શાતા હે ॥ કુદેવકું ચેતન ચુ સેવત, હિંસાધર્મ દુઃખદાતા હે ॥ કંકરકું૦ ॥ ૩ ॥ કુગુરુ ત્યાગ સુગુરુ નિજ સેવે, નિત્ય નિર્ગ્રંથ ગુણ ગાતા હે ॥ જિનવર ગુણ જિનદાસ બખાને, એ મુક્તિકા ખાતા હે ॥ કંકરકું૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

जीनदास कृत लावणीयो.

તુમ જપો મંત્ર નવકાર, ઉનસે ઉતરોગે ભવપાર ॥ હોયે તેરી કાયાકો આધાર, સફળ કરલે અપનો અવતાર ॥ ધ્યાન તુમ મનમાં ધરો નરનાર, ખાણ દુઃખકો એ હે સંસાર ॥ કરો પ્રભુ ખ્યાલ જીનદાસે, રખો તેરે ચરણોકે પાસે ॥ ૧ ॥

સરક જા કુમતિ નાર કાલી, તેરી સોબતમાં ગઇ લાલી ॥ સોબત સુમતાકિ મેં ટાલી, આતમા તપમેં નહીં ઘાલી ॥ અનંત ભવ વીત ગયા ખાલી, વેદના નિગોદકી ઝાલી ॥ અમરપદ જીનદાસ માગે, સદાએ પ્રભુજીકું પાએ લાગે ॥ ૨ ॥

શિશ નિત નમું નાભિનંદન, ચરણપર ચડે કેસર ચંદન ॥ કરત સબ ઇંદ્રાદિક બંદન, કટત હે કર્મકા ફંદન ॥ સાધ્યો તેં શિવપુરકો સાધન, સર્વ જીવનકું સુખ કંદન ॥ જીણંદગુણ જીનદાસ ગાવે, શીશ ચરણોમેં નમાવે ॥ ૩ ॥

શિખામણનાં પદો.

પદ ૧ લું.

પ્રભુ ભજીલે પ્રિતે પ્રાણીઆ રે, છોડી દે બીજી સૌ જંજાળ ॥ અંતે જાવુ છે જીવ છોડી સરવને રે ॥ મારૂં મારૂં કરીને મોહી રહ્યો રે, પણ તારૂં છે શું તેતો સંભાળ ॥ અંતે૦ ॥ ૧ ॥ લાખપતિ શું સાથે લૈ ગયા રે, જોને વિચારી ચિત્ત ચેત ॥ અંતે૦ ॥ સગા સનેહિ તારા સ્વારથિ રે, સુશક મંનિના જેવુ હેત ॥ અંતે૦ ॥ ૨ ॥ ડાભ અણિપે જળ બિંદુવો રે, ખરતા તેને શી લાગે વાર ॥ અંતે૦ ॥ એવો તે દિન એક આવશે રે, નથી કોઇ તને બચાવનાર ॥ અંતે૦ ॥ ૩ ॥ પુષ્પો ખીલે છે માળિ બાગમાં રે, કાળે તે ખચિત કરમાય ॥ અંતે૦ ॥ એમ જોબન તારૂં જાણજે રે, દિને દિને ક્ષિણ થાય ॥ અંતે૦ ॥ ૪ ॥ સુપનવિલાસ સમ માયબી રે, જાણી ન કરો ગર્વ કોય ॥ અંતે૦ ॥ ભોગ તે રોગ સમ જિન કહે રે, તજતાં તે શિવસુખ હોય ॥ અંતે૦ ॥ ૫ ॥ સમજીને ભજ ભગવાનને રે, મૂકીને સંસારિક ફંદ ॥ અંતે૦ ॥ ભવ સુધારો બેય આપણા રે, ભાખે તે મૂનિ કેવળચંદ ॥ અંતે જાવુ છે જીવ છોડી સરવને રે ॥ ૬ ॥

પદ ૨ જું.

ચેત ચેતરે ચેતાવું તને જીવડા રે ॥ તારૂં આયુષ્ય વિજળી સમાન ॥ કેમ સમજે ન સતગુરૂ માનમાં રે ॥ એક દિન જરૂર ઉઠી ચાલવુ રે, અંતે ઠરવુ જઇને શમસાન ॥ કેમ૦ ॥ ૧ ॥ ખુબ ખીલ્યાં તે ફુલ કરમૈ જગે રે, જોને વિચારી અંતર આપ ॥ કેમ૦ ॥ એમ ફરમાશે યોવન તાહેરૂં રે, એવુ સમજીને દુર કર પાપ ॥ કેમ૦ ॥ ૨ ॥ જેમ ઇંદ્રધનુષ્ય આકાશમાં રે, જોતાં રંગમાં સરસ જણાય ॥ કેમ૦ ॥ ભાળ જોત જોતામાં જાગે વિખરી રે, તારૂં આયુષ્ય એમ વહી જાય ॥ કેમ૦ ॥ ૩ ॥ કૈક ચાલ્યા ને તારે ચાલવુ રે, એમ લાવ તું ઉરમાંહી જ્ઞાન ॥ કેમ૦ ॥ કેડા મોર નિશ્ચે મરવુ થશે રે, જેમ ખરે છે પીંપળાના પાન ॥ કેમ૦ ॥ ૪ ॥ અચળ વાસ કરીને વસવુ નથી રે, જરા આંખ ઉઘાડીને ભાળ ॥ કેમ૦ ॥ તારી નજરો આગળથી વહી ગયા રે, કૈક રોડીઆ શ્રીમંત ને ભૂપાળ ॥ કેમ૦ ॥ ૫ ॥ નિત્ય નવિ

રસોઇયો રૂડી રાંધતા રે, તાતાં તાતાં તળીને ખાતા સાક ॥ કેમ૦ ॥ એવા ઉઠી ગયા ક્ષણ એકમાં રે, ફરી આવ્યા ન ખાવા ખોરાક ॥ કેમ૦ ॥ ૬ ॥ એમ સમજીને વાળ મન તાહેરૂં રે, તજો આપસ્વછંદી ફંદ ॥ કેમ૦ ॥ મિત્રભાવ રાખી સદા દિલમાં રે, ભલું સર્વેનું ચ્હાય કેવળચંદ ॥ કેમ સમજે ન સતગુરુ સાનમાં રે ॥ ૭ ॥

પદ ૩ જું.

સારી શિખ મારી તું વિચારી લે રે, તારે માટે કહું છું હું આપ ॥ નથી ભરોંસો ઘડી પળવારનો રે ॥ જારી કર્મ કરવાથી રહો વેગળા રે, નિત્ય જપો પ્રભુજીનો જાપ ॥ નથી૦ ॥ ૧ ॥ કાળચક્ર ફરે શિર ઉપરે રે, રહ્યો તાકી તે લાગ જુવે આજ ॥ નથી૦ ॥ લઇ જાશે સગાં સહુ દેખતાં રે, જેમ આકાશે પંખી ઝાલે બાજ ॥ નથી૦ ॥ ૨ ॥ લાખ ક્રોડપતિ ઉઠી ગયા રે, જેમ વાયે ઉડે છે આક તુર ॥ નથી૦ ॥ આભ ખિલ્યો જશે કરમાઇને રે, માટે ચેત સમજીને એવું ઉર ॥ નથી૦ ॥ ૩ ॥ પ્રતિત રાખો સાધુના કેણની રે, ખોટું કર્મ તજીને કરો ધર્મ ॥ નથી૦ ॥ રાખ શીળ સંતોષ નિર્લોભતા રે, દુર મેલી મિથ્યામત ભર્મ ॥ નથી૦ ॥ ૪ ॥ કદી પ્રપંચ ઉર ન લાવીએ રે, નવ છેતરીયે લોક ભોળે ભાવ ॥ નથી૦॥ ક્રુર દ્રષ્ટી કરો ન કોઇ ઉપરે રે, નહીં લડીયે કોઇથી રાખી દાવ ॥ નથી૦ ॥ ૫ ॥ લીધાં વ્રત વિવેકે પાળિયે રે, કદી આવે ન તેમાં કલંક ॥ નથી૦ ॥ ભાંખ્યો કેવળિ ધર્મ ધરા વિશે રે, નર નારી પાળો થઇ નિઃશંક ॥ નથી૦ ॥ ૬ ॥ શિખ માની સુધારો આત્મા રે, તજો વિષયાદિકના ફંદ ॥ નથી૦ ॥ મિત્રભાવ રાખી સદા દિલમાં રે, ભલું સર્વેનું ચ્હાય કેવળચંદ ॥ નથી૦ ॥ ૭ ॥

પદ ૪ થું.

મુરખ મોહો માનુનીના મોહમાં રે, લટકાળિનાં નિરખીને નેણ ॥ એમાં ભાન ભુલ્યો ભગવાનનું રે ॥ વચન ચાતુરિયે ચિત ચોરિયું રે, મુખ સાંભળીને મીઠાં મીઠાં વેણ ॥ એમાં૦ ॥ ૧ ॥ હેતે બેશી હીંડોળાખાટમાં રે, પંખો લઇને ઉડાડે પવન ॥ એમાં૦ ॥ કરે મશ્કરી ને દાંત કાઢે મોકળા રે, લેતા તાલિયો તે થઇને મગન ॥ એમાં૦ ॥ ૨ ॥ ખાવું પીવું અને ઇશકમાં રે, પૈસા ઉડાવામાં જેનું તાન ॥ એમાં૦ ॥ માગે ભાઇ તો પાઇ ના આપતો રે, કરે પ્યારીને પ્રાણ કુરબાન ॥ એમાં૦ ॥ ૩ ॥ બેસે ઘોડાગાડી કે ચારઠે રે, લીયે ભાઇબંધ પોતા

ના જે સાથ ॥ એમા૦ ॥ કુંચે બાગ બગીચે કે બંગલે રે, એક બીજાના હેતે ઝાલી હાથ ॥ એમા૦ ॥ ૪ ॥ ભક્ષાભક્ષપગ લક્ષ નહિ તેહને રે, નિગો કરીને લાલ ગખે નેન ॥ એમા ॥ ટાપટીપ કરીને વસ્ત્ર પહેરતો કે, લઇ દરપણ નિહાળે વદન ॥ એમાં૦ ॥ ૫ ॥ મુરખ મમજે નહિ મન એટલુ કે, આતો ચાર દાંડાનુ સુખથાન ॥ માટે ભજી લેવુ ભગવાનને રે ॥ મનહર મુકી મંદિર માળિયા રે, અંતે ઠરવુ છે જેને સમસાન ॥ માટે૦ ॥ ૬ ॥ નહી આવે સાથે એક કોકરો રે, જવુ પરભવ મેલીને બધું આય ॥ માટે૦ ॥ નથી આગળ રાજ પોપાંબાઇનુ રે, પાપ પુન્યનો તોલ થશે તાય ॥ માટે૦ ॥ ૭ ॥ શ્રી વીરપ્રભુના આશરે રે, તારાં ટળશે ત્રિવિધિકેગં પાપ ॥ માટે૦ ॥ પુજ રૂગનાથસ્વામિનો બાળકો રે, મુનિ કેવળ કથેછે બોધ આપ ॥ માટે૦ ॥ ૮ ॥

પદ ૫ મું.

જીરે મનુષ્યતણો ભવ પામિને રે, કાંઇ કર્યો નહીં મત ધર્મ ॥ એવા રે મનુષ્યનો વૃથા વહિગયો રે ॥ જીરે છીભડલિ ભલઇ લેવા ભણી રે, કાઇ ઉવાડયા પાગકા મર્મ ॥ એવા૦ ॥ ૧ ॥ જી રે રામા રૂપ દેખી રંજીયા રે, નહી ધરમતણી દીલે વાત ॥ એવા૦ ॥ વૈરભાવ રાખી રૂદયે મદા રે, ઘણા લોકોની વંછી છે ઘાત ॥ એવા૦ ॥ ૨ ॥ ગાત વ્યસન ઉપર પ્રીતડિ કે, ગચ્ચિ રહ્યો અહોનિશ તાય ॥ એના૦ ॥ જોડી નહી શાસ્ત્ર સાથે રૂચિયો કે, દયા રાખી નહી દિલમાય ॥ એવા૦ ॥ ૩ ॥ છળ કરી છેતર્યા બહુ લોકને કે, દિલે રાખી ન પ્રભુની બીક ॥ એવા૦ ॥ કાંઇ સુકૃત કર્યુ નહી જીવડે રે, આવતા સુધી મરણ નજીક ॥ એવા૦ ॥ ૪ ॥ નિંદાયો ન તજી પારકી કે, તેમજ તજ્યો નહિ નિજ ગર્વ ॥ એવા૦ ॥ રમના તરૂણિને ન તજી વેગળિ રે, જુઠ ઘડી મેળવ્યો છે દ્રવ્ય ॥ એવા૦ ॥ ૫ ॥ અનુકંપા નહીં અંતરે કે, નથી બોલ્યો મતનો એકે બોલ ॥ એવા૦ ॥ નથી સાધુ સુપાત્રને આપીયું કે, નથી કહ્યિયો ગખી સમતોલ ॥ એવા૦ ॥ ૬ ॥ નથી મન ગાધે ન્યાય તોળિયો કે, નથી છોડયો આ માયિક ફંદ ॥ એવા૦ ॥ ખ્યાલ નિહાળી જોતા આ વિશ્વનો રે, ઘણો દીસે દિલગીર કેવળચંદ ॥ એવા રે મનુષ્યનો વૃથા વહિગયો રે ॥ ૭ ॥

પદ ૬ ઠું.

જોને વિચારી પ્રાણિઆ કે, જાવુ છે આજ કે કાલ કે ॥ ગુમા-

નિ માન મારૂં કથેલ તારા દિલમાં રે ॥ કાળા ફીટીને ધોળા થશે રે, ફરશે જરા બુરે હાલ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ ૧ ॥ મનોરથની માળા કોઇએ રે, પૂરિ નથીજ કરેલ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ મનનિ મમતા રાખી મનમાં રે, ગયા ડાપણના ભરેલ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ ૨ ॥ મારૂં એ મમતા તાણયમાં રે, જાવું અંતે સમશાન રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ બીજું તો બધું ઇહાં રે'શે રે, કાં એવું ભુલે છે ભાન રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ ૩ ॥ હાટ હવેલી જો બંગલા રે, પડીને થયા મેદાન રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ બાગ બગિચાને બેઠકો રે, સુની લાગે જયું સમસાણ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ ૪ ॥ કેક ગયા ને જવું તાહરે રે, એમાં નથી કાંઇ ભુલ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ સુકિત કર એવું જાણિને રે, પામ્યો છું દેહ અમુલ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ ૫ ॥ ક્ષણભંગુર આ તન છે રે, નથી ઘડીનો વિશ્વાસ રે ॥ ગુમાનિ૦॥ માટે ભજ ભગવાનને રે, ટળશે તારા કોટી ત્રાસ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ ૬ ॥ સતગુરૂ શરણે જા દોડીને રે, બાળિ દે વિષયાદી ફંદ રે ॥ ગુમાનિ૦ ॥ ભલું જાણિ તારૂં પ્રાણિઆ રે, બોધ કથે કેવળચંદ રે ॥ ગુ૦ ॥૭॥

પદ ૭ મું.

માનમાં, માનમાં, માનમાં રે, જીવ મારૂં કરીને માનમાં ॥ અંતકાળે તો સરવ મૂકીને, ઠરવું છે જઇ સ્મશાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ ૧ ॥ વૈભવ વિલસી પાપ કરો છો, મરી ત્રિજંચ થાશો રાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ રાગના રંગમાં ભુલા ભમો છો, પડશો ચોરાશીની ખાણમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ ૨ ॥ જગતમાં તારૂં કોઇ નથી રે, મન રાખ્યને ભગવાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ વૃદ્ધ અવસ્થા આવશે ત્યારે, ધાકો પડશે તારા કાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ ૩ ॥ કોકદિન જાનમાં તો કોકદિન કાણમાં, મિથ્યા ફરે અભિમાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ કોકદિન સુખમાં તો કોકદિન દુઃખમાં, સઘળા દિન સરખા જાણમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ ૪ ॥ સુત વિત્ત દારા પુત્ર ને ભૃત્યો, અંતે તારા તે જાણમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ આયુર અથિર ને ધન ચપળ છે, ફોગટ મોહ્યો તેના તાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ ૫ ॥ છેલબટુક થઇ સ્યાને ફરો છો, અધિક ગુમાન–માન–તાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ મુનિ કેવળ કહે સુણો સજન સહુ, ચિત્ત રાખોને પ્રભુ ધ્યાનમાં રે ॥ જીવ૦ ॥ ૬ ॥

પદ ૮ મું.

પૂરવ પુણ્ય ઉદય કરી ચેતન, નીકા નરભવ પાયા રે ॥ એ આંકણી ॥ દિનાનાથ દયાળ દયાનિધિ, દુર્લભ અધિક બતાયા રે ॥ દશ

દૃષ્ટાંતે દોહિલા જાકુ, ઉત્તરાધ્યયને ગાયા રે ॥ પૂ૦ ॥ ૧ ॥ અવસર પાય વિષયરસ રાચત, તેતો મૂઢ કહાયા રે ॥ કાગ ઉડાવણ કાજ વિપ્ર જિમ, ડાર મણિ પસ્તાયા રે ॥ પૂ૦ ॥ ૨ ॥ નદી ઘોળ પાષાણ ન્યાય કર, અર્ધ વાટ તુ આયા રે ॥ અર્ધ સુગમ આગળ રહી તિનકું, જિન કછુ મોહ ઘટાયા રે ॥ પૂ૦ ॥ ૩ ॥ ચેતન ચાર ગતિમેં નિશ્ચે, મોક્ષ દ્વાર એ કાયા રે ॥ કરત કામના સુરપતિ યાકું, જિનકું અનર્ગળ માયા રે ॥ પૂ૦ ॥ ૪ ॥ રોહણગિરિ જિમ રતનખાણ તિમ, ગુણ સહુ યામેં સમાયા રે ॥ મહિમા મુખથી વર્ણત જાકી, સુરપતિ મન શંકાયા રે ॥ પૂ૦ ॥ ૫ ॥ કલ્પવૃક્ષ સમ સંયમકેરી, અતિ શિતળ જિહાં છાયા રે ॥ ચરણ કરણ ગુણધાર મહામુનિ, મધુકર મન લોભાયા રે ॥ પૂ૦ ॥ ૬ ॥ યા તન બિન તિહું કાળ કહો કિમ, સાચા સુખ નિપજાયા રે ॥ અવસર પાય ન ચૂક ચિદાનંદ, સદ્ગુરુ યો દરસાયા રે ॥ પૂ૦ ॥ ૭ ॥

॥ उपदेश बत्रीशी. ॥

દોહરા

આ સંસાર અસાર છે, હર્ષ શોક ને હાણ ॥ સર્વ સુપ્ના તુલ્ય છે, અરે જીવ તું જાણ ॥ ૧ ॥ ઝાઝા દિસે ઝાંઝનાં, જળ જેવાં દેખાય ॥ મૃગ દેખી દોડી મરે, પણ નહિ નીર પમાય ॥ ૨ ॥ સુપ્નાકેરી સાહેબી, સુપ્નામા વહી જાય ॥ જો જન કૂટે જોરથી, છાતી ચરચર થાય ॥ ૩ ॥ જર જોબન સૌ જૂઠ છે, જૂઠ તાપ પરિતાપ ॥ સુખ દુખ સર્વે જૂઠ છે, સત્ય પુન્ય ને પાપ ॥ ૪ ॥ ગયાં વરસ વીતિ ગયા, વળી વિતશે એમ ॥ માટે પ્રભુ સંભારતાં, કરિએ આળસ કેમ ? ॥ ૫ ॥ વાડી કેરા ફૂલડા, ફૂલીને કરમાય ॥ એ રીતે જીવન બધું, જોતામાં વહી જાય ॥ ૬ ॥ જાવુ જરૂર દુનિયા તજી, થીરતા નહિ આ ઠામ ॥ તે માટે મુક્તિ મળે, કરવુ એવુ કામ ॥ ૭ ॥ ભલા ભલા ભડ ભૂપતી, ગયા તજીને રાજ ॥ રાય રંક પણ કોઇએ, અમર નથી રે આજ ॥ ૮ ॥ મડદા બળે મસાણમા, દિન પ્રત્યે દેખાય ॥ તોપણ તે જોનારને, સાર નહી સમજાય ॥ ૯ ॥ પગલા હેઠે મોત છે, ચેતી ચેતી ચાલ ॥ કાલ કર્યાનુ આજ કર, કોણે દિઠી કાલ ? ॥ ૧૦ ॥ હે પરમેશ્વર હે પ્રભુ, અમને બુદ્ધિ આપ ॥ ધર્મ માર્ગે ચાલિયે, ટળિયે દેખી પાપ ॥ ૧૧ ॥ કરિયે પર ઉપકાર ને, ધરિયે તારું ધ્યાન ॥ સુણિએ સત ઉપદેશને, જેથી ઉપજે જ્ઞાન ॥ ૧૨ ॥ શાસ્ત્રો સુણો સહસ્ર પણ, મઉનો

એ છે સાર ॥ દાન શિયળ તપ ભાવથી, પામે જન ભવ પાર ॥ ૧૩ ॥ જે જન્મ્યો આ જગતમાં, તે નિશ્ચે જાનાર, જુવો મહેલ ઊંચા ચ ણ્યા, કોઇક દિન પડનાર ॥ ૧૪ ॥ સ્વવશ્યમાં ભલે ન તજે, પરવશ્ય તે તજનાર ॥ લ્હાવ જેહ દુનિયાતણો, કાળ નક્કી હરનાર ॥ ૧૫ ॥ જાવું તે તો જાણો છો, નથી અજાણ્યું છેક ॥ સઉને શીર એ સાલ છે, મૃત્યુનો દિન એક ॥ ૧૬ ॥ આ જગમાં અભિમાન તો, કરવું નહિ નરનાર ॥ ટીસી ફુલે જ્યમ પીંપળે, પણ આખર પડનાર ॥ ૧૭ ॥ અચળ રહે નહિ કોઇ પણ, કેડા મોરે જનાર ॥ જે ઉગે તે આથમે, એહ જગત વ્યવહાર ॥ ૧૮ ॥ ફુલાવું શા કારણે, કદી થઇ ધનવાન ॥ થીર થૈ ટકે ન એક પળ, જેમ કરીના કાન ॥ ૧૯ ॥ ધન જોબન પરિવાર સૌ, દેખી ન ધરો ઉમંગ ॥ ક્ષણે જશે વિખરાઇને, જેમ વાદળી રંગ ॥ ૨૦ ॥ અણધાર્યું ઉડી જશે, જન તન કેરૂં નૂર ॥ જોતાં પાછું ના જડે, જેમ આકનું તૂર ॥ ૨૧ ॥ કાળ ગણે નહિ કોઇને, રાય રંક કે દાસ ॥ દવ લાગ્યો જે વન વિષે, થાય જંતુનો નાશ ॥ ૨૨ ॥ જરા ન આવે જ્યાંલગી ॥ કરો સુધર્મ ઉપાય ॥ ઘર સળગી ઉઠ્યા પછી, ચેત્યાથી શું થાય ? ॥ ૨૩ ॥ પકડો સુધર્મ પારખી, જ્ઞાન નેત્ર દઇ ચિત્ત ॥ જ્ઞાન સ્વરૂપી નેત્ર વિણ, ભટકાશો જઇ ભીંત ॥ ૨૪ ॥ ધર્મ કર્યાથી કર્મનો, કેવળ જાણો નાશ ॥ અગ્ની લે વન ચાલતાં, વાઘ ન આવે પાસ ॥ ૨૫ ॥ કુકર્મ કરતાં જીવને, પાછો વાળો જરૂર ॥ તેથી થોડા કાળમાં, પામો સુખ ભરપુર ॥ ૨૬ ॥ જુવે ન સાર અસારને, સરખું ગણે સમસ્ત ॥ ગબડગંડના રાજમાં, ટકે શેર સૌ વસ્ત ॥ ૨૭ ॥ અંધા આગળ આરસી, ધરવી નિષ્ફળ જેમ ॥ ગંડક આગળ જ્ઞાનની, કથા કહી તે તેમ ॥ ૨૮ ॥ કાંચનતણી કસોટીએ, થાયે પરિક્ષા જેમ ॥ ધર્મતણા સુવિચારથી, થાય પરિક્ષા તેમ ॥ ૨૯ ॥ રવી ઉગ્યાથી રાત્રિનું, તિમિર મટે આ સ્થાન ॥ સદ્ગુરુના ઉપદેશથી, એમ મટે અજ્ઞાન ॥ ૩૦ ॥ સાંભળિયે ઉપદેશને, તજો રાગને દ્વેષ ॥ ગુરુ પ્રતાપે ઉચરે, કેવળમુનિ ઉપદેશ ॥ ૩૧ ॥ ઉપદેશ બત્રીશી રચી, પુજ રૂગનાથ પસાય ॥ સુણતાં નર નારી તણાં, ત્રિવિધ તાપ સમાય ॥૩૨॥

સમાપ્ત.